

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

600042120F

33.

481.

DE
A R I S T A R C H I
STUDIIS HOMERICIS.

AD

**PRAEPARANDUM HOMERICORUM CARMINUM TEXTUM
ARISTARCHEUM**

SCRIPTISIT

K. LEHRS

PH. DR. GYMN. FRID. REGIM. PRAECEPTOR.

REGIMONTII PRUSSORUM.

SUMTIBUS FRATRUM BORNTRAEGER.

MDCCCXXXIII.

481.

REGIMONTII PRUSSORUM.

IMPRESSIT CONRADUS PASCHER.

184

CHR. AUG. LOBECKIO

CAR. LACHMANNO

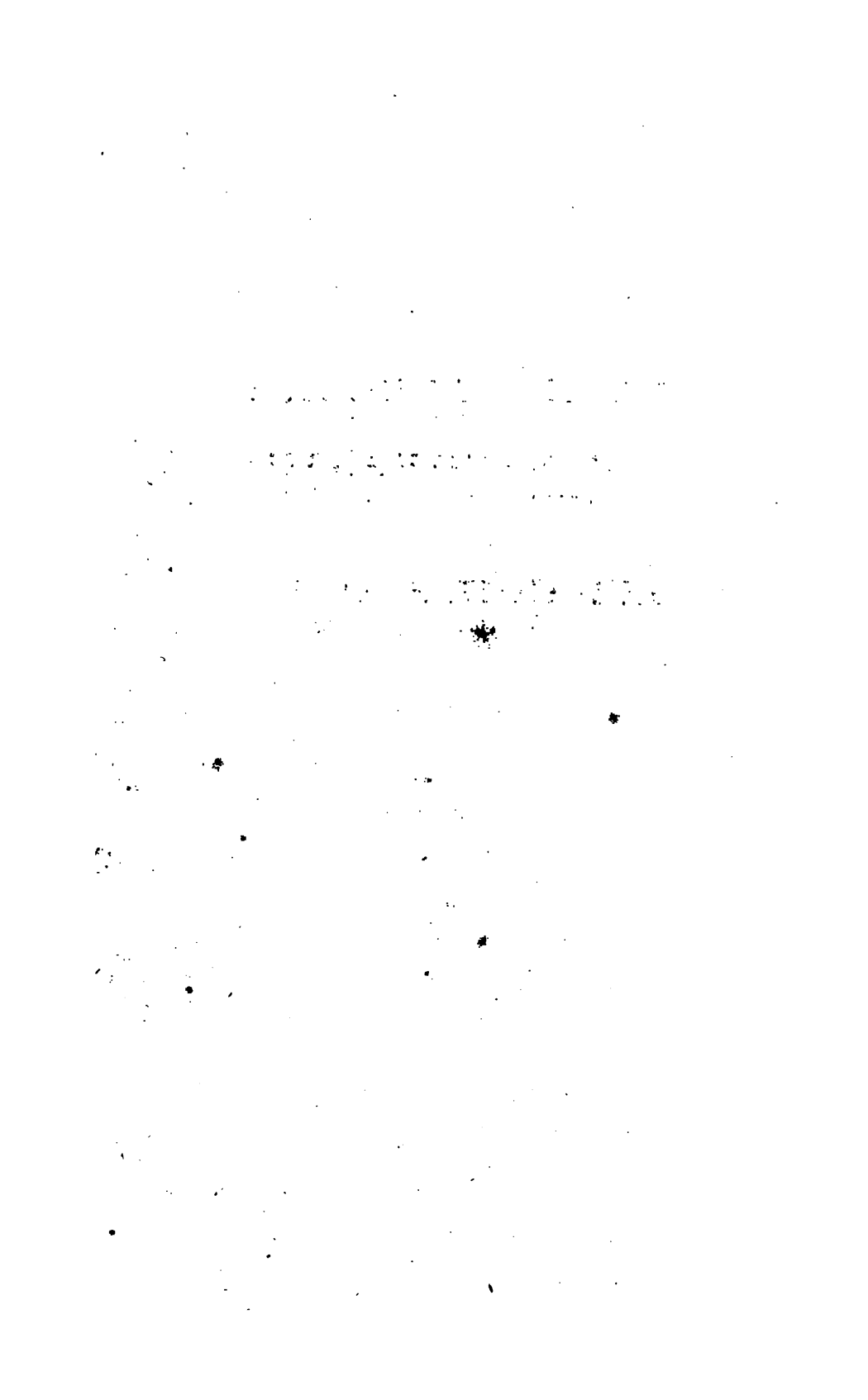
PHILOLOGIS ILLUSTRIBUS

LUD. GUIL. SACHS

MEDICO CELEBERRIMO

GRATO ANIMO

A.

P r a e f a t i o .

Quibus et studiis et odiis evenerit ut quadraginta per annos, cum Wolfius Alexandrinae grammaticae fundamenta substruxisset, nemo ad Aristarchum perno-
cendum traheretur; id recte dici non potest nisi vel
acerbe dicatur vel ridicale. Verum ridere vel obiur-
gare qui decet in praefatione? Haec enim Musa men-
dica est, fores pulsans introitumque postulans, Praefatio
dicta a praefanda venia. Ergo admissionis causas
conquirens primam ut maxime probabilem expromit
eam quod, cum nihil fieri potuisset facilius, librum non
afferat duplo maiorem. Etenim magnum librum magnum
malum esse, etiamsi diffiteri non liceat primum ab am-
plissimorum voluminum conditore iactatum, tamen au-
reum carmen esse. Quod si ullis temporibus opportune
prolatum sit, hac aetate librorum feracissima rectis-
sime dici iureque excludi qui nec tempori parcat lec-

torum nec nummis. Altera causa a materia repetitur: nam „proba est materia“. Quis est enim paulo intelligentior philologiae artifex in certis quibusdam huius disciplinae partibus occupatus quin secure machinantes demiratus Nephelococcygiam strui imaginetur suisque pressus angustiis fundamenta curari, firmamenta anquiri pervelit? At parum est ut proba materia sit „nisi probum adhibeas fabrum“. Non potest auctor de fabrica sua gloriari; imo saepe dum haec scribit apud animum suum cogitavit quam eximios ex eiusmodi opera fructus hae litterae percipere potuissent, si quis ad eam aggressus esset et varietate rerum et ingenii celeritate instructor. Nunc ipse intimo sentit pectore nec erit qui intelligat melius, ab ultima meta quam et possimus et debeamus attingere quam longo distemus intervallo. Sed prospectus si displicet, respicite paululum: ad eum locum quousque Wolfio decursum erat reflectite oculos: iam aequae et candide proloquimur, quod nunc confectum est spatii tam exiguum videatur ut frustra hic auctor laborasse censendus sit. Quae vero singulis quibusdam locis peccata, neglecta, squalida remanserunt, quae minus multa forent nisi publice prodeundi et Aristarchomerum exornandi sero subortum consilium esset,

ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεθα καὶ αὐτοῖς.

νῦν δ' —

ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλλα διαν.

Index dissertationum et capitum.

Diss. I.

De fontibus doctrinae Aristarcheae.

C. I. p. 1—18. Aristonici liber de notis Aristarchi.

C. II. p. 18—38. Didymi liber de Aristarchi editione Homeri. De adornatione codicis Veneti A. Herodiani liber de prosodia Homerica. Senacherim.

C. III. p. 38—41. De fide codd. L. et V. et Eustathii.

Diss. II.

De Aristarchae vocabulorum Homericorum interpretatione.

C. I. p. 42—61. Exponitur quid ante Aristarchum in vocabulorum interpretatione grammatica praestitum videatur. In vocibus Homericis illustrandis non multum antea profectum. Quo magis quaedam Aristarchi (qui universe hunc locum egregie tractavit) condonanda peccata. Error in vocabulo *διερός*.

C. II. p. 61—83. *βάλλειν, οὐτάσαι* sim.

C. III. p. 84—165. Reliquae verborum interpretationes eoque pertinentes observationes.

Diss. III.

De explicatione poetae quatenus pendet a scientia antiquitatis Homericæ.

C. I. p. 167—177. De aëre, aethere, Olympo, et quaedam alia de facie mundi.

maticorum scriptis, quorum excerpta ad aetatem nostram pervenerunt, copiosiores. Qui illi libri sint ipse qui haec collegit et concinnavit prodidit indice singulis rhapsodiis subscripto: παράκειται τὰ Ἀριστονίκου σημεία καὶ τὰ Διδύμων περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, τινὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἰλιάδης προσφθίας Ἡρωδιανοῦ καὶ ἐκ τῶν Νικάνωρος περὶ στιγμῆς. Hic illud brevitati datum, quod Νικάνωρος περὶ στιγμῆς dictus est liber, qui proprie dicendus esset περὶ Ὀμηρικῆς στιγμῆς, quod et libri Indoles indicat et his sic invenitur in subscriptione rhapsodiae tertiae et quartae. Suid. Νικάνωρ ὁ Ἐφεσίου, Ἀλεξάνδρεὺς γραμματικὸς, γεγονώς ἐπὶ Ἀδριανοῦ τοῦ Καίσαρος... ἔγραψε περὶ στιγμῆς τῆς παρ' Ὀμήρου καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ διανοίᾳ.

Item quod dicit παράκειται τὰ Ἀριστονίκου σημεία, noluit solum intelligi textui notas appositas esse, sed simul ex Aristonici libro περὶ σημείων singulis versibus annotationis esse adscriptum quod eo pertineret. Quod semel legimus in subscriptione rhapsodiae ~~duodevicesimae~~ παράκειται τὰ Ἀριστονίκου σημεία μετὰ ὑπομνηματίου, non opus est fingere, cum a primo auctore ubique hoc modo scriptum esset, in reliquis postea excidisse, imo ille vel ipsos lectores putavit statim intellecturos, una cum signis etiam qui signa illustrarent commentarios in hoc opere inveniri, vel, quo magis inclino, τὰ Ἀριστονίκου σημεία eadem brevitate dixit librum de signis, ut Δίδυμος ἐν τῇ διορθώσει Φ, 210 pro Διδ. ἐν τῷ περὶ διορθώσεως. Sic Ἀπολλώνιος ἐν τῇ μετοχῇ, Orion p. 89, 8, i. e. ἐν τῷ περὶ μετοχῆς. Et Ἀριστόνικος ἐν σημείοις in his ipsis scholiis A, 22. Ut illud μετὰ ὑπομνηματίου ab recentiore manu adiectum putem. Item Orion 188, 6 (Et. M. 627, 40) Et. M. 377, 37. Ἐν τοῖς σημείοις τοῦ ποιητοῦ Orion 119, 28. Est liber Aristonici περὶ σημείων Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας vel περὶ σημείων Ὀμήρου. Suidas: Ἀριστόνικος, Ἀλεξάνδρεὺς γραμματικὸς ἔγραψε

περὶ τῶν σημείων τῶν ἐν τῇ Θεωγονίᾳ Ἡσιόδου καὶ τῶν
τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας ἀσυντάκτων ὀνομάτων βιβλία
ς. Haec enim vera interpunctio est, non hoc modo:
καὶ τῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας ἀσυντάκτων ὀνομάτων.
De quo si cui antea dubitare licebat, postquam ipsum
librum inspeximus, debebat nemo. Omnium minime fo-
rendus Larcherus, rectam loci interpunctionem, quae
est apud Eudociam (Vill. 64), depravans ad Orionem
p. 43, cum apud ipsum, de quo commentabatur, Orio-
nem non modo Ἀριστόνικος ἐν τῷ περὶ σημείων τοῦ
Ὀμήρου citetur, p. 94, 17, sed etiam Ἀριστόνικος ἐν τῷ
περὶ σημείων Ὀδυσσεΐας, p. 94, 20.

§. 2. Iam ad indolem consiliumque huius libri
pergens initium faciam ab iis colligendis reliquiis,
quas extra Venetum codicem servatas habemus. Orion
p. 119 Ὀπῇ τόπος τετρημένος, ἀφ' οὗ τις δύναται
δῆσασθαι καὶ περιβλέψασθαι· οὕτως Ἀριστόνικος ἐν
τοῖς σημείοις τοῦ ποιητοῦ. Pertinet hoc haud dubie
ad α, 320 (ἀνδραία). Idem p. 94 λάρυξ ὁμοίως διὰ
γὰρ τούτων, τοῦ λαίμοῦ καὶ λάρυγγος, τὴν ἀπόλανσιν
ἔχομεν τῶν τροφῶν. οὕτως Ἀριστόνικος ἐν τῷ περὶ ση-
μείων Ὀδυσσεΐας. Corrigit Larcherus: λάρυγξ καὶ
φάρυγξ ταῦτόν· ὁμοίως γὰρ διὰ τούτων — Poterat faci-
cilius λάρυξ ὁμοίως φάρυξ· διὰ γὰρ —, v. Lobeck.
Aglaoph. I, p. 779. Sed neutrum verum. Tu scribe:
λάρυξ ὁ λαίμος. διὰ γὰρ — et haec desumpta esse puta
ex annotatione ad Odyss. τ, 229

ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχει ποικίλον ἑλλόν,
ἀσπαίροντα λάων —

Quo loco Eustathius: τὸ δὲ λάων Ἀρίσταρχος μὲν
ἀντὶ τοῦ ἀπολαύων, ἀφ' οὗ καὶ λαίμος καὶ λαυκανία —;
poterat addere, quod apud Aristonicum additum fuisse
intelligimus, καὶ λάρυγξ. — Orion. p. 94, 16 λύγος
(τ, 34) ὁ λύων τὸ νύχος τουτέστι τὸ σκότος. οὕτως Ἀρι-

στονικός ἐν τῷ περὶ σημείων τοῦ Ὀμήρου. — Idem p. 43, 12 δειλὸς ὁ δεδιὼς τὰς μινίας (recte Larcherus ex Eust. p. 855, 49 corrigit Ἰλας). οὕτως Ἀριστόνικος. — Quae ex Orione attulimus de ὀπρ̄ et λίγνος, iisdem verbis in librum suum transtulisse invenimus Etymologum p. 627, 40. 572, 21. Haec quoque, quae nunc solus habet, ex eodem fonte derivasse, minime dubium. p. 337, 37 ἔρσαι αἱ ἐν ἔαρι γεννηθεῖσαι ἢ αἱ ἀπαλαὶ καὶ τελέως νέαι, μεταφορικῶς, ὡς Ἀριστόνικος ἐν σημείοις. p. 41, 36 ἀδελος, οἷον κεῖνος δ' αὐτ' ἀδελος ἀνὴρ (χ. 165); ὁ ὀλοθρευτικός· οὐ γὰρ ἄξιος Ἀριστόνικος δηλοῦν λέγων τὸν ἀδηλοποιόν. His addimus fragmentum ex libro de notis Hesiodicis. Orion p. 96, 27 (cf. Et. 555, 38) λακίδες ἐπὶ σχίσματος ἱματίου. παρὰ τὸ λακεῖν καὶ ἡρέμα ψοφεῖν ἐν τῷ σχλίζεσθαι. οὕτως Ἀρίσταρχος ἐν τοῖς σημείοις· Ἡσιόδου. Lege Ἀριστόνικος. Adi Ruhnkenium praef. ad Hes. p. VII, quo loco de corruptionibus, quas Aristarchi nomen subiit, exponit.

§. 3. Haec qui lustraverit, verendum est ne Aristonicum fingat sibi aliquem veriverbii aucupem istosque quos de notis Homericis Hesiodicisque conscripsit commentarios nihil nisi nugae etymologicas captasse. At Scholia Veneta inspicientes omnia alia invenimus, doctissimas de antiquitate Homerica, de verborum significationibus, de versibus spuriiis observationes; his totus liber refertus, reperitur, his etymologiae quae insunt (insunt autem illis, quas ex Orione cognovimus, simillimae) sed ita excellentissimis observationibus obscurantur, vix ut appareant. Res expeditu facilis. Orion cum etymologicon scriberet complures perreptavit libros grammaticos, sed sola quae inveniri possent etymologica aucupans, reliquorum securus. Sic usus est ille eodem consilio scriptis Apollonii Dyscoli: qui si ex his reliquiis nobis diiudicandus esset, quas Orion

servavit, (v. indicem) ex eodem omnes, quod veteribus male cecidisse scimus, etymologico genere, pro doctissimo argutissimoque grammatico futilem et paene ridiculum haberemus.

§. 4. Aristonicus, Straboni suppar, inter doctissimos fuit grammaticos scriptaque eius et opiniones commemoratione dignae habitae a praestantioribus. Strabo I. p. 101 Tz. Ἀριστόνικος μὲν οὖν ὁ καὶ ἡμᾶς γραμματικὸς ἐν τοῖς περὶ τῆς Μεγέλας πλάνης (δ, 84) πολλῶν ἀναγέγραφεν ἀνδρῶν ἀποφάσεις περὶ ἐκάστου τῶν ἐκκειμένων κεφαλαίων. ἡμῖν δ' ἀρκίσει καὶ ἐπιτέμνοντες λέγωμεν. — Serv. Aen. III, 334 Chaonios cognomine campos). Epirum campos non habere omnibus notum est; sed constat ibi olim regem nomine Campum fuisse eiusque posteros Campylidas dictos et Epirum Campaniamque vocatam, sicut Alexarchus, historicus Graecus, et Aristonicus referunt. — In rebus grammaticis ad partes vocatus ab Herodianus. Γ, 198 Ἀρισταρχὸς δισυλλάβως (οἰῶν) ὡς αἰγῶν καὶ Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης. Ἀριστόνικος δὲ τρισυλλάβως ὡς τὸ δῖων μέγα πῶν. Et licet sumere iisdem fere argumentis, quibus Herodianus trisyllabam formam h. l. defendit, ipsum Aristonicum usum esse. K, 252 οὕτως καὶ Δωρόθεος ἐν τριακοστῇ πρώτῃ τῆς Ἀττικῆς λέξεως ἀξιοῖ γράφειν (sc. παροίχωνε), τὴν μὲν πρώτην διὰ τῆς οἰ διφθόγγου, τὴν δὲ δευτέραν διὰ τοῦ ω, παροίχωνεν, ἀποτεινόμενος πολλὰ πρὸς Ἀριστόνικον καὶ Τρύφωνα ἄλλως γράφοντας, ἐπιδείξας τὸ οἴχωνεν ἰακόν. οὕτως δὲ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τεχνικὸς οἶδε τὴν γραφὴν. Item ad N, 137 de spiritu, accentu, etymo vocabuli ὁλοόιτροχος cum aliis auctoritatibus Aristonici sententiam affert (quod scholion negligenter ac potius perverse transcriptum legitur Et M. p. 622). Quae hac paragrapho contulimus, ea putamus ex Aristonici commentariis Homericis de-

pta esse, quo qui huius grammatici reliquias nobis collectas dare voluerit alia habebit quae referat, e. g. ex Eustathio et Hesychio. Horum commentariorum diserta fortasse mentio fuit eo loco, quo Ammonius huius grammatici copias meminit. p. 103 ὀλίγον καὶ μικρὸν διαφέρει· τὸ μὲν γὰρ ὀλίγον ἐπ' ἀριθμοῦ, τὸ δὲ μικρὸν ἐπὶ μεγέθους τάσσεται. Ἀριστόνικος ἐν ὑπομνήματι ἐκάλεσ' ἐπὶ στοιχείῳ ὀλίγην νησίδα Καλυψοῦς. φασὶ δὲ οὕτως ὀλίγην μικράν ὑπαλλακτικῶς. τὸ μὲν γοῦν ὀλίγον ἐπ' ἀριθμοῦ, τὸ δὲ μικρὸν ἐπὶ μεγέθους τάσσεται, καὶ Ὅμηρος διφρον ἀεικέλιον παραθαῖς ὀλίγην τε τράπεζαν (Y, 259) τὴν μικράν. Quae sic emendare conatus est Valckenarius (p. 181) Ἀριστόνικος ἐν ὑπομνήματι Ἐκάλῃς ἐπὶ ζίχον· ὀλίγην νησίδα Καλυψοῦς.

φησὶν οὕτως, ὀλίγην μικράν, cet.

Illud ἐπὶ στίχου novī ex Apollonii lex. Hom. ἐπισταμένον· ἐπὶ στίχον ἐν τῇ ξ Ὀδυσσεΐας (359) ἀνδρὸς ἐπισταμένον. Ἀρίσταρχος ἐπιστήμωνος. Quod etsi statuas recte scribi, tamen ne sic quidem locum Ammonii sanatum esse apparet. Nam vocabula καὶ Ὅμηρος seq. cum antecessis male conveniunt ac contrarium habent eius quod requirimus. Quod eo ducit, ut vel lacunis vel verborum traiectionibus totum locum laborare putemus. Hoc praeteriit Valckenarium: illud videtur ipse sensisse non admodum verisimile esse, grammaticum qualis Aristonicus fuit, ex optima schola Alexandrina et hac aetate, commentarios Callimachi molitum esse: quare coniecturam suam admodum verecunde proponit. Minus etiam mihi veri simile videtur, in re, quae ad ipsum Homerum, cui ille usus vocabuli ὀλίγος familiarissimus est, sexcenties a commentatoribus illustrata esset, Ammonium ad commentarios Hecalae Callimacheae recurrisse. Quare potius crediderim Ammonium scripsisse: Ἀριστόνικος ἐν ὑπομνήματι, vel addens Ὅμηρον, vel intelligens, fortasse etiam ἐν ὑπο-

7

μνήματι s. (cfr. Eust. ad I. E. p. 610 de ea re exposuit). Tum sequitur versus non suo loco positus: (νῆα) πέλας ἐπιστείχων ὀλίγην νηίδα Καλυψοῦς vel similis. Non poteram haec praeterire, quamquam ipse contemno ut nimium incerta. Sed res nostra non multum hinc capit detrimenti. Nam ut nusquam Aristonici commentarii Homerici ipso adiecto titulo commemorentur, tamen fuisse loci modo positi certissime testantur. Quod ex multo paucioribus, quae tum innotuerant, sagax perspexit Valckenarii ingenium, l. l. Reliqui, quos posuimus, loci quos ad Homeri locos pertineant per se patet; quod de veteribus Epiri cognominibus regibusque disseruisse videmus, vel ad catalogum Navium 635, vel ad regem Echetur (σ, 84) pertinuisse putabimus. Caeterum hos commentarios ex docto illo genere fuisse, quod plerique secuti sunt, copias geographicas et mythologicas ab Homero occasione sumta coacervans, nec hoc obscurum. De eiusdem grammatici commentariis Pindaricis constat ex schol. Pind. Ol. I, 33. III, 31. VII, 153. In Hesiodicis commemoratur ad Theog. 178 ὁ δ' ἐκ λοχεοῖο πᾶσις ὠρέξατο χειρὶ Ἀριστόνικος λοχεοῖο φησὶν ὡς Θυρεοῖο λοχεὸς γὰρ λέγῃ. βεβίασαι δὲ τὸ λοχεοῖο παρὰ τὸ ἔθος. Hinc commentarios in Hesiodum scripsisse concludi non potest, id quod Valckenarius putavit ad Ammonium l. l. Possunt enim haec ex aliquo libro grammatico, Herodiani opinor, transcripta esse: Aristonicum vero de forma λοχεός sententiam suam ad Homericum θυρεός exposuisse fingi potest.

§. 5. Ab commentariis Homericis varia et extrinsecus adscita doctrina instructis, in quibus etiam ab Aristarcho dissensus invenitur, libri de notis toto colore et consilio diversi fuere. In his enim suam quasi exiit personam, id unum totumque agens, ut quas

Aristarchus notas versibus Homericis apposuerat, eas indicaret easque ita illustraret, ut causas argumentaque Aristarchi observationesque, quibus stabiliendis illae notae inservirent, congereret. Ut proprie et ab initio libri indicem fuisse putem: *περὶ Ἀριστάρχου σημείων Ὁμήρου*. Res certissima est, et qui vel scholia ipsa diligenter attenteque perlegerit vel reliquis nostras de Aristarcho disputationes pervolvere dignatus fuerit tam non potest latere, ut hoc loco omnia maxima minima momenta comportare non nimio opere laborandum putem. Sed primum ostendam, non suas Aristonicum illustrare notas. Hoc patet ex eiusmodi locis qualis est *P, 24 τὸ σημεῖον Διονύσιος (Thrax) διὰ τὸν Ὑπερήνορά φησι. A, 176 ὁ δὲ Διονύσιος τὸ σημείον φησιν ὅτι ἔλλατται πτώσις. Item T, 49 ὁ δὲ Διονύσιος τὸ σημείον φησιν ὅτι O, 571 ὅτι τῷ εὐκτικῷ ἀντὶ προστακτικοῦ ἐχρήσατο, ὥς φησι Διονύσιος*. Aliis locis compluribus dicit *σημειοῦνται τινες, ὅτι*, quos locos infra ponam ostendamque haudquaquam obstare, quominus Aristarcheas notas ab eo illustratas putemus.

Etenim Aristarchi notas intelligi ab Aristonico primum patet ex observationibus compluribus hic sine nomine positis, quas aliunde tenemus Aristarchi esse. Legimus observationes *de φόβον, ζωστήρ, ζῶμα, δεδονπότης, ἔρμα, φόβος, ὥδε, ἀντί*, simpliciter positas hoc modo: *ἡ διπλῇ ὅτι φόβον τὴν φυγὴν, ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ὥδε οἰδεύοντε τροπικῶς καθάπερ ἑμεῖς λέγει*. Sed has observationes Aristarchi esse (cui non ipsa praestantia persuadeat!) scimus ex Apollonii lex Hom.

Saepius legimus *ἡ διπλῇ πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν*; at Aristonici nota ad *B, 837* scimus: *ἐσημειοῦτο δὲ ὁ Ἀρισταρχος τὰς ὁμωνυμίας πρὸς τὰ Πυλαιμένους. II, 358. P, 115 Αἴας δ' ὁ μέγας*) *ἡ διπλῇ ὅτι συγκριτικῶς λέγεται πρὸς τὸν ἕτερον Αἴαντα ὁ μέγας ὁ Τελαμώνιος, ἐπεὶ ἐκείνος μείων*. At per Didymum ad *B, 111* accepimus,

com pluribus locis ab Aristarcho expositum esse de duplici usu Homérico vocabuli μέγας, cum nunc simpliciter dicatur, nunc ad distinguendum a cognomini minore, ut in Aiace Telamonio (πρὸς τὴν κατὰ τὸν Αἴαντα τὸν ἕτερον διάκρισιν). Cf. Apollon. Synt. 41, 10. — Π, 109 ἡ δὲ πλὴν ὅτι ἐν τισι γράφεται καὶ φάλαρα (pro καὶ φάλαρα). At duo scholia fide dignissima (Didymi et Nicanoris) de Aristarcho testantur, alterum γράφεσθαι φησιν ὁ Ἀρίσταρχος καὶ τύπτετο δ' αἰεὶ καὶ φάλαρ' εὐποίητα διὰ τοῦ π, alterum Ἀρίσταρχος διὰ τοῦ καὶ συνδέσμον καὶ φάλαρα γράφων πάντως βραχὺν διέστειλεν ἐπὶ τὸ αἰεὶ. — K, 204 ἐφ' αὐτοῦ· ἡ διπλὴν ὅτι ἐκ πλήρους τὰ τοιαῦτα προφέρει. Aristarchum hanc sermonis HomERICI legem observasse abunde constat (v. quaest. ep. spec. I p. 29). Saepissime diplē positam invenimus, quod vocabulum aliquod positum sit, ut dicunt, ἰδίως. In his est γάρ ab initio orationis (e. g. post vocativum) positum. P, 215. Ψ, 627. Has vero notas Aristarchi esse scimus ex Apollonio Dyscolo de coni. p. 506, 5 ἀλλὰ μὴν καὶ συνήθως ὁ ποιητῆς ἀρκτην αὐτῷ προσχρῆται (coniunctione γάρ, contra rationem, quae enuntiationes γάρ habentes postponi iubet). καὶ οὐ τοῦτο τεκμήριον τοῦ ἀποδοκιμάζεσθαι τὸν λόγον (h. e. rationem nostram, quam exposuimus, improbabilem esse), εἶγε καὶ τὰ τοιαῦτα Ἀρίσταρχος παρεσιμειώσατο (l. παρεσημειώσατο), καθότι καὶ ἐπ' ἄλλων πλείστων ἰδιάσαντά τινά ἐστι παρ' αὐτῷ. — Σ, 38 ἡ διπλὴν . . ὅτι ἀθρόοι ἐπὶ τῶν τριῶν· ἀρχὴ γάρ ἐστι πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τὰ τρία. At Herodianus: Ἀρίσταρχος δασύνει, φάσκων ὅτι ἀρχὴ πλήθους ὁ τρεῖς ἀριθμός. — N, 191 ἡ διπλὴν ὅτι διήρηκε χρόος ἀντὶ τοῦ χρόως· διὰ βαρυνονητέον. At Didymus: οὕτως αἱ Ἀριστάρχου χρόος ὡς λόγος· βούλεται δὲ διηρῆσθαι τὴν εὐθείαν. Ζηρόδοτος δὲ γράφει χρόως. Eadem consensio Aristonicum inter et Didymum vel Herodianum de Aristarcho testantes

κρατὸς κόρου" εἴλετο) σημειοῦνται τινες τοῦτον διὰ τὸ τὸν τραγικὸν Ἀγυδάμαντα παράγειν τὸν Ἑκτορα λέγοντα „δέξαι κοινήν μοι πρὸς πόλεμον δὲ καὶ φοβηθῇ παῖς (An forte δέξαι κοινήν μοι, πρὸς πολε· πεφόβηθ' ὁ παῖς? Bekk.) H, 156 σημειοῦνται τινες διὰ τὸ παρήγορος ὅτι παρηρημένος καὶ κεχυμένος. H, 303 δῶκε ξίφος) σημειοῦνται τινες ὅτι ἀνῶπλισεν ἑαυτὸν δοὺς τὸ ξίφος ὁ Ἑκτωρ. H, 465 δύσετο· σημειοῦνται τινες ὅτι ἀντὶ τοῦ δύετο. Θ, 340 σημειοῦνται τινες ὅτι ὑγιῶς διέσταλκε (ορίηορ γλουτοῦς et ισχία). Θ, 361 σκέλιος· σημειοῦνται τινες ὅτι ἀντὶ τοῦ ἀγνώμονα· οὐκ ἐν τῷ καθόλου δέ, ἀλλ' εἰς ταύτην μόνην. I, 242 σημειοῦνται τινες ἀντὶ τοῦ μαλερῷ πυρί (sc. ἐμπρήσειν μαλεροῦ). 246 Ἀργεος ἱπποβότοιο· σημειοῦνται τινες ὅτι τὴν ὅλην Πελοπόννησον οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής, Ἡσίοδος δέ. I, 254 σημειοῦνται τινες ὅτι παρεῖται τὸ „τάδε λέγων“. A, 65 πᾶς· σημειοῦνται τινες ὅτι τοῦτο ἀντὶ τοῦ ὅλος. ib. 201 σημειοῦνται τινες ὅτι ἐν ἴσῳ τῷ σοί ἢ τείν ἀντιωνυμία Δωρικὴ οὔσα κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ε ἔξηνέχθη· ὅθεν φυλάσσεται ὁ αὐτὸς τόνος. A, 314 σημειοῦνται τινες ὅτι ἄριστιαν ἐνταῦθα Ὀδυσσεὺς παράγει. 604 κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή· σημειοῦνται τινες ὅτι οὐ πόρρωθεν ἢ προαναφώνησις· κακεῖ οἷον οὐκ ἐπὶ τὸ πόρρω ἢ ἀποτάσις „Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή“ (A, 5). M, 17 σημειοῦνται τινες πρὸς τὰ ἐν τῇ H (443) ἀθετούμενα ὅτι καὶ ἐκ τούτων διαβάλλεται πρὸς τὸ πρόσωπον γενόμενα. M, 105 σημειοῦνται τινες ὅτι βόας τὰς ἀσπίδας εἴρηκαν. M, 178 τῷ δὲ λάινον Ἀργεῖοι δέ διπλὴν παρατιθέασιν ἔνιοι διὰ τὸ ὑπερβατόν, περὶ τείχος λάινον. 211 σημειοῦνται τινες ὅτι τοῦτο ὡς γενόμενον λέγει, γενόμενον δὲ οὐ παρίστησι. καὶ παρεῖται ἡ πρόθεσις· ἐν ἀγοραῖς γάρ. M, 303 σημειοῦνται τινες ἐνταῦθα ὅτι περισσὴ ἡ πρόθεσις ἢ περὶ (φυλάσσονται περὶ μῆλα). O, 545 ἡ διπλὴ ὅτι κασιγνήτοι κοινότερον οἱ συγγενεῖς· σημειοῦνται γάρ τινες ὅτι τοῦς ἀνεψιούς κασιγνήτους ἐκάλεον . . .

M, 56. N, 359. R, 499, 500. Y, 53. Et possum plura afferre. Sed satis factum opinor.

Sequitur ut animadvertamus, ab Aristonico sola tertia persona verbi indicari Aristarchum ne nomine quidem addito. **O, 449** ἀθετοῦνται στίχοι γ' — ὕστερον δὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ ναυστάθμου ἀπολογεῖται. At τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου Aristarchi esse, scimus ex **K, 53**. Et plus duodecim praeterea notae positae πρὸς τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου. **Y, 269** ἀθετοῦνται στίχοι δ', ὅτι διεσκευασμένοι εἰσὶ ἵνα δὲ μὴ δοκῇ λύσεως τι εἰρηκέναι (i. ὑπορηκέναι). Aristarchum significat. Eodem pertinet quod ἀθετοῦνται dicere solet simpliciter, intelligens: ὑπ' Ἀριστάρχου (v. Wolf CCLXXII). Patet iam ex iis scholiis, quibus postremis usi sumus. Patet ex aliis, ut **B, 529** cl. I, 395. **Σ, 444**. Nec videtur esse cur praetermittam **Ψ, 91. 806. 822.** — **Δ, 117** ἀθετεῖται. Ab Aristarcho factum esse discimus ex Apollonio lex. Hom. s. ξρμα. Nec in his diutius morabor. De προθητοῦντιο ὑπ' Ἀριστοφάνους vel προθητοῦντο ὑπὸ Ζηνοδότου, quo sexcenties scriptor noster utitur, quo ipse testatur Aristarcheas sibi atheteses exponi, sufficit lectores remisisse ad Wolfium prol. CCLXXI.

§. 6. Mihi enim his ommissis, quibus res confirmetur, quam sibi singulis quisque paginis experiri potest, ad ea properandum est, quae nisi recte iudicata contrarium suadere vel etiam testari videantur. Primum illi considerandi loci, quibus pro vulgari suo ἡ διπλῇ ὅτι vel τὸ σημεῖον ὅτι utitur hoc: σημειοῦνται τινες, quae nos vox ab Aristarcho ad alios ducere videtur. **E, 253** γενναῖον· σημειοῦνται τινες ὅτι οὕτως εἴρηται ἐγγενές, πάτριον· σημειοῦνται δὲ καὶ τὸ ὀκνεῖω δ' Ἰππων (255) ἀντὶ τοῦ ὀκνηρῶς ἔχω. τινες δὲ ἐπὶ τοῦ φόβον τιθέασθαι τὸν ὄκνον. **Z, 219** Οἰνεὺς μὲν· σημειοῦνται τινες ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον ἀπήντηκεν. **Z, 131** σημειοῦνται τινες ὅτι ὡς περὶ Θεοῦ τοῦ Διονύσου διαλέγεται. **Σ, 472** ἀπὸ

κρατὸς κόρυς ἔλκετο) σημειοῦνται τινες τοῦτον διὰ τὸ
τὸν τραγικὸν Ἀλκυδάμαντα παράγειν τὸν Ἔκτορα λέγοντα
„δέξαι κυνὴν μοι πρὸς πόλεμον δὲ καὶ φοβηθῇ παῖς
(An forte δέξαι κυνὴν μοι, πρός πολε· πεφόβηθ' ὁ παῖς?
Bekk.) H, 156 σημειοῦνται τινες διὰ τὸ παρήγορος ὅτι
παρηρητημένος καὶ κεχυμένος. H, 303 δῶκε ξίφος) σημει-
οῦνται τινες ὅτι ἀφώπλισεν ἑαυτὸν δοῦς τὸ ξίφος ὁ Ἐκ-
τωρ. H, 465 δύσετο· σημειοῦνται τινες ὅτι ἀντὶ τοῦ
ἐδύετο. Θ, 340 σημειοῦνται τινες ὅτι ὑγιῶς διέσταλκε
(οριήορ γλουτούς et ισχία). Θ, 361 σφέτιλος· σημειοῦν-
ται τινες ὅτι ἀντὶ τοῦ ἀγνώμονα· οὐκ ἐν τῷ καθόλου δέ,
ἀλλ' εἰς ταύτην μόνην. I, 242 σημειοῦνται τινες ἀντὶ
τοῦ μαλερῶ πυρὶ (sc. ἐμπρήσειν μαλεροῦ). 246 Ἄργεος
ἱπποβότοιο· σημειοῦνται τινες ὅτι τὴν ὅλην Πελοπόννη-
σον οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής, Ἡσίοδος δέ. I, 254 σημειοῦν-
ται τινες ὅτι παρῆται τὸ „τάδε λέγων“. A, 65 πᾶς·
σημειοῦνται τινες ὅτι τοῦτο ἀντὶ τοῦ ὅλος. ib. 201 ση-
μειοῦνται τινες ὅτι ἐν ἴσῳ τῷ σοί ἢ τείν ἀντωνυμία Δω-
ρικὴ οὕσα κατὰ πλεονασμὸν τοῦ α ἐξηνέχθη· ὅθεν φυ-
λάσσεται ὁ αὐτὸς τόνος. A, 314 σημειοῦνται τινες ὅτι
ἄριστειαν ἐνταῦθα Ὀδυσσεὺς παράγει. 604 κακοῦ δ'
ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή· σημειοῦνται τινες ὅτι οὐ πόρρωθεν
ἢ προαναφώνησις· κάκει οὖν ἄρκ ἐπὶ τὸ πόρρω ἢ ἀπό-
τασις „Αἰὶς δ' ἐτελεετο βουλή“ (A, 5). M, 17 ση-
μειοῦνται τινες πρὸς τὰ ἐν τῇ H (443) ἀθετούμενα ὅτι
καὶ ἐκ τούτων διαβάλλεται πρὸς τὸ πρόσωπον γενόμενα.
M, 105 σημειοῦνται τινες ὅτι βόας τὰς ἀσπίδας εἴρηκεν.
M, 178 τῷ δὲ λάινον Ἀργεῖοι δὲ διπλὴν παρατιθέασιν
ἔνιοι διὰ τὸ ὑπερβατόν, περὶ τέχως λάινον. 211 σημειοῦν-
ται τινες ὅτι τοῦτο ὡς γενόμενον λέγει, γενόμενον δὲ οὐ
παρίστησι. καὶ παρῆται ἢ πρόθεσις· ἐν ἀγοραῖς γάρ.
M, 303 σημειοῦνται τινες ἐνταῦθα ὅτι περισσὴ ἢ προ-
θεσις ἢ περί (φυλάσσονται περί μῆλα). O, 545 ἡ δι-
πλὴ ὅτι κασιγνήτοι κοινότερον οἱ συγγενεῖς· σημειοῦνται
γάρ τινες ὅτι τοῦς ἀναψινοὺς κασιγνήτους ἐκάλουν . . .

Τ, 10 σημειούνται τινες *ὅτι Λωρικὸν τὸ τὺνη.* 85 *σημειούνται τινες ὡς ἂν λεγόντων τινῶν ὅτι ἡδίκησεν ἀφελόμενος τὴν Βορσιῆδα.* **Τ, 400 σημειούνται τινες** *ὅτι ἐντεῦθεν ἡ διασκευὴ τοῦ τεθρίππου πεποιήται „Ξάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε“ (Θ, 185).* **Υ, 229 σημειούνται τινες** *ὅτι ἄλως πολιοῖο ἔφη (V).* **Υ, 307 σημειούνται τινες** *πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ ἐπεὶ μεταγράφουσι τινες Αἰνείω γενεῇ πάντεσσι ἀνάξει ὥς προθεσμίζοντος τοῦ ποιητοῦ τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν (ΑΒ).* **Φ, 282 σημειούνται τινες ὡς** *ἅπαξ εἶρηκεν (ἐρχθέντα).* 383 *ὅτι τὸ πλήρες ἐστὶ τυμβοχοῆσαι· διὸ σημειούνται τινες.* **Χ, 41 σημειούνται τινες** *ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον δεδήλωκεν (ΑΒ).* **Χ, 208 σημειούνται τινες** *διὰ τὸ δοκοῦν ἄπορον εἶναι μετὰ μικρὸν τούτων λεγομένων „τρίς περὶ ἅστου μέγα Πριάμου δῖον“ (251).* **Χ, 349 σημειούνται τινες** *πρὸς τὴν εἰκοσινήριτα λέξιν ὅτι πρὸς εἴκοσι ἐξισούμενα, εἰκοσαπλᾶ.* 362 *σημειούνται τινες ὅτι μόνη κάτεισιν εἰς Αἶδον ἢ ψυχὴ καὶ οὐ δεῖται τῆς Ἑρμοῦ παραπομπῆς.* **Ψ, 267 τριτάτω· σημειούνται τινες** *ὅτι ἀντὶ τοῦ τρίτῳ καὶ ὅτι ἄπυρον καὶ ἀνασθηματικόν, ἕτερον τοῦ ἐμπυριβήτου. (Ψ, 523 σημειούνται τινες ὅτι· ἃ ἄνω εἶπε δίσκου οὐρα νῦν δὲ συνθέντος δίσκουρα.)* **Ψ, 543 κεχολώσομαι· σημειούνται τινες** *ὅτι ἀντὶ τοῦ μηνίσω (Β).* 726 *σημειούνται δέ τινες καὶ τὸ κόψ' ὅπιθεν κώληπα, ὅτι τὸ κῶλον οὕτως εἶπεν.* 826 *σημειούνται τινες ὅτι σόλον τὸν δίσκον εἶπεν (ΑΔ).* **Ω, 624 σημειούνται τινες** *ὅτι Ἡσίодος ἐποίησεν „ᾧπτησαν ἡμὲν πρῶτα, περιφραδέως δ' ἐρύσαντο“. οὐδεὶς δὲ περιφραδέως ἐξέλκει τὰ κρέα, ἀλλὰ μᾶλλον ὀπτᾷ.*

Primum monendum, in his unum alterumve locum esse, ubi illud *σημειούνται τινες* non ab Aristonico profectum est, sed ab epitomatore, qui cum legisset ἡ διπλῇ —, cum hoc in suum usum converteret, formula usus est *σημειούνται τινες*. Hoc nonnunquam factum esse, luculentum exemplum habemus Σ, 510, ubi *AD* exhibent *σημειούνται τινες ὅτι αἱ ἐπιστρατεύσαντες πόλις*

εἰνὶ καὶ μετὰ σπονδῶν ἀπαλλασσόμενοι ἐλάμβανον παρὰ τῶν πολεμουμένων τὸ ἥμισυ τῶν ἐν τῇ πόλει κτημάτων. Sed ipsa Aristonici annotatio servata hoc modo: ἡ διπλῇ πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὅτι οἱ πολιορκουμένοι, cet. Idem factum Ψ, 523, quod intelliges ex Herodiani quae ibidem est observatione. De reliquis, in quos hoc non cadit, quid statuendum sit, ea observatione ducemur, quod pleraeque, quae dicuntur a quibusdam positae esse, notae iis rebus adhibentur, quas plerumque ab ipso Aristarcho notatas esse invenimus. Sic quod legebamus Z, 219 Οἰνεὶς μὲν) σημειοῦνται τινες ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον ἀπήντηκεν. Sed innumeris locis diplen positam invenimus „ὅτι πρὸς τὸ δεύτερον πρότερον ἀπήντηκε.“ B, 629. A, 450. Z, 198. H, 8. 276. 306. Θ, 65, I, 531. A, 109. (221). 834. N, 1. 763. Ξ, 391. O, 8. 56. 330. Π, 251. Σ, 406. 595. Υ, 68. 233. X, 158. Ω, 605. Item A, 65 πᾶς) σημειοῦνται τινες ὅτι τοῦτο ἀντὶ τοῦ ὅλος. Sed saepissime diple posita eo argumento „ὅτι πᾶς ἀντὶ τοῦ ὅλος“ B, 809. Θ, 58. A, 65. M, 340. N, 191. 408. 548. Π, 333. 801. X, 286. Φ, 345. Ψ, 135. — M, 303 σημειοῦνται τινες ἐνταῦθα ὅτι πιρυσσὴ ἢ πρόδεσις ἢ περί (φυλάσσονται περί μῆλα). At et aliae voculae superfluae nota indicatae et praepositiones, v. Θ, 19. Π, 591. T, 62. Cum hoc vero loco praeterea coniungendum schol. K, 188 φυλάσσομένοισι· ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ φυλάσσουσι, παθητικὸν ἀντὶ ἐνεργητικοῦ. Item quod erat M, 211 σημειοῦνται τινες ὅτι τοῦτο ὡς γενόμενον λέγει, γενόμενον δὲ οὐ παρίστησι, καὶ παρῆται ἢ πρόδεσις, ἐν ἀγοραῖς γάρ, huic primum respondent plurimi loci propter omissam praepositionem notati (λείπει, ἀλλεῖπει, παρῆται ἢ προθ.), v. e. g. A, 596. B, 356. 576. 689. A, 244. 335. Z, 2. 37. 331. 507. Θ, 109. 124. 317. 632. K, 353. A, 667. M, 155. N, 403. 474. O, 432 (Κυθῆροι, ὅτι ἐλλείπει ἢ ἐν. ἔστι γάρ ἐν Κυθῆροις.). Ω, 306 (ἔλασθαι ἐρεκεῖ pro ἐν) Π, 81. 546. Υ, 375.

et aliis locis. Sed illud *ὅτι τοῦτο ὡς γινόμενον λέγει, γινόμενον δὲ οὐ παρίσται* huic (ne locos ~~istos~~ commemorem, qui notati sunt διὰ τὸ σιωπώμενον) geminum Θ, 230 διπλῇ, *ὅτι τοῦτο γινόμενον μὲν οὐ παρέστησεν, ὡς γινόμενον δὲ παραδίδωσιν.* X, 41 σημειοῦνται *τινες ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον δεδήλωκεν.* At plane eadem ratione A, 330 *ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον ἀκουστέον, οὐκ ἐγήθησεν ἀλλ' ἐλυπήθη.* A, 281 οὐκ ἄκουσε, ἢ διπλῇ *ὅτι διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον.* M, 458 *ἵνα μὴ οἱ ἀφανρότερον βέλος εἶη· ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον ἡρμήνευκε.* O, 155 οὐδὲ σφωίν ἰδὼν ἐχολώσατο Θημιγ· ἢ διπλῇ *ὅτι τὸ ἐναντίον ὑπακοῦσαι δεῖ, ἀλλ' ἀπεδέξαντο.* Cf. E, 416 οὐπερ ἔχει θράσος· ἢ διπλῇ *ὅτι τὸ ἀντικείμενον δεῖ ὑπακοῦειν, ἀλλὰ δέος.* Et O, 11. — I, 242 σημειοῦνται *τινες ἀντὶ τοῦ μαλερώ πυρί.* Sed casus pro casu positus ubique notatus (*ὅτι πτωσίς ἤλλακται*), ut A, 169. Γ, 138. A, 331. E, 298. 300. K, 298. 469. 574. A, 121. 583. 606. N, 205. O, 462. 464. Φ, 296. — Φ, 282 σημειοῦνται *τινες ὅτι ἅπαξ εἶρηκεν.* At ἅπαξ εἰρημένα notata, v. A, 306. B, 217. N, 564. E, 516. II, 747. P, 599. Σ, 236. Ψ, 311. 791. — σημειοῦνται *τινες ὅτι Λωρικὸν τὸ τύνη* (cl. A, 65 ἢ τείν Λωρικὴ οἶσα) Cf. Z, 262 ἢ διπλῇ *ὅτι ἄκρως Δώριον τὸ τύνη.* — σ. *τινὲς ὅτι βόας τὰς ἀσπίδας εἶρηκεν* M, 105. Cf. H, 238 ἢ διπλῇ *ὅτι τὴν ἀσπίδα ξηρὰν λέγει βῶν.* M, 137 ἢ διπλῇ *ὅτι οὕτως τὰς ἀσπίδας βόας αὔας.* I, 254 σ. *τινὲς ὅτι παρεῖται τὸ „τάδε λέγων.“* Cf. II, 496 ἢ διπλῇ *ὅτι ἤτοι ἀπέστρεφε τὸν λόγον . . . ἢ ἐλλείπει τὸ „τάδε λέγων.“* Sed iam haec mihi taedium movent; ratio enim me laborare in re aperta. Quare reliqua, si quis forte uti voluerit, brevissime indicabo. Z, 472 cf. I, 575. Ω, 735. — A, 314 cf. O, 266. — A, 604 cf. A, 5. — Θ, 361 cf. K, 164. — I, 246 cf. T, 115. — T, 400 cf. Θ, 185. — Y, 229 cf. II, 589. — Y, 307 cf. Y, 298. — X, 208 cf. X, 251. — Ad Ψ, 543 cf. dissert.

sec. s. v. — Ω, 624 cf. H, 70. X, 209. X, 351.
Ω, 252, Δ, 59. (B, 599. Z, 153. E, 170.) —

§. 7. Ergo hoc dicimus, omnes, quas Aristonicus tractat, notas Aristarchi esse. Concedimus tamen uno alterove loco a discipulis signa addita esse ex mente Aristarchi.

Talia enim, quae solitus fuerat notare Aristarchus, si uno alterove loco non notaverat, fugerat eum, et si quis digito monstrasset, ipse statim diplen posituro annuisset. Item si quis quid odoratus esset, quod ad aliquam lectionem magistro probatam aliquid momenti addere posset, nota posita „locum reprehendit, qui praeteritus negligentia erat.“ Poterat etiam fieri ut Aristarchus consilio unum alterumve locum praetermitteret, qui rei iam satis probatae vel incertum vel levissimum momentum adderet. Talia igitur addiderunt discipuli; quamquam rarum spicilegium erat. Praeterea nec illud omittendum, cum Aristarchi editio Homeri saepius descripta nec iam integra esset (ut postea videbimus) facile potuisse quasdam ab Aristarcho appositas notas intercidere: quo minus discipulis dubitandum erat, quin adderent quae eius rationibus sine ulla dubitatione convenirent. Denique hoc in censum venit. Bis ediderat Aristarchus Homerum. Sed si etiam post alteram editionem in publicum emissam in legendo et interpretando Homero perrexerit, hoc demum tempore quasdam animadvertit antea nondum observata. Haec sensim haud dubie cum editiones identidem describerentur textui addita; attamen quasdam, quae ore tantum propagata vel per commentarios, quos non omnes omnes habebant, disiecta essent, eruenda fuisse patet et sero accessisse. Attamen damus, ut iam antea significavimus, quasdam notas, quas Aristarchus nec posuerat nec indicaverat, ex eius mente et doctrina ab discipulis appositae esse. Haec via, qua alii quasi lacunas quasdam

expleverant, ipsi quoque Aristonice concessa fuit. Hinc est quod nonnunquam invenimus σημειωτέον vel σημειώσαιτο ἂν τις. O, 11 αἰμ' ἐμέων) ἢ διπλῇ. πρὸς τὸ αἰμ' ἀπέμασεν (Σ. 437) τοῦτο ἂν τις σημειώσαιτο. Scil. Σ, 437 Aristarchus αἰμ' ἀπέμασεν probaverat prae altera lectione ἀπέμασε. Hunc locum αἰμ' ἐμέων si revera non notaverat a suo more descivit, quod forte non meminerat. Quin gratiam habiturus fuerit animadvertenti non dubitandum est. Φ, 5 ἕματι τῷ προτέρῳ ὅτε μαινέτο φαιδίμος Ἐκτωρ· τοῦτο ἂν σημειώσαιτο τις πρὸς τὸ τινάσσετο μεινομένοις (O, 609). γράφουσι γὰρ τινες μαρναμένοις. Ψ, 120 διαπλήσσοντες· παρασημειώσαιτο ἂν τις τοῦτο πρὸς τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα (x, 440) „τῷ ἀποπλήξας κεφαλὴν“ (altera ibi lectio erat ἀποτομήξας) ἀντὶ τοῦ ἀποκόψας.

Eos locos praetereo, qui Aristonici non sunt, ubi σημειωτέον vel σημειούμεθα est vulgari sensu: „hoc attende vel h. l. notandum“ ut Γ, 306. Φ, 588. Sed hoc fortasse commemoratione dignum quod est X, 379, ubi haec Aristonici: τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐσημειοῦντο πρὸς κρίσιν ποιημάτων, ὅτι σπανίως Ὀμηρος κακομέτρους ποιεῖ. Aut scripsit ἐσημειοῦτο aut Aristarchi aequales discipulos vel contubernales*) comprehendit, quorum

*) Sueton. illustr. gr. 7 „Gniphō — Alexandriae quidem, ut aliqui tradunt, in contubernio Dionysii Scythobrachionis — fuisse dicitur“. — Persaeum cum Zenone magistro in eadem domo habitasse, patet ex historiola ab Athenaeo tradita p. 607 ε φησὶ γὰρ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων ὅδε „Ζήνων ὁ Κιτιεύς, Περσαίου παρὰ πότον ἀλλητριδίων πρισμένου, διοκνοντος εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν αὐτὴν οὐκ εἶν οὐκία“ — De contubernio intelligendum videtur hoc in vit. Apollon. Rhodii ἐγένετο δὲ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων, τὸ μὲν πρῶτον συνὼν Καλλιμάχῳ τῷ ἰδίῳ διδασκάλῳ. Apud Galen. de libr. pr. T. XIX. (K.) p. 43 hoc legimus: ἐτι δὲ καὶ παῖς ὢν, ἥντα πρῶτον ὁ πατήρ με τῷ τῇ λογικῇ θεωρίᾳ Χρυσίππου καὶ τῶν ἑ-

opera Aristarchus usus est *). Diximus de Aristonici libro, quo „Aristarchi notas, quibus aliena carmina compunxit, recognoverat“ (Senec. ep. 88). — Similem librum novimus Philoxeni *περὶ σημείων τῶν ἐν Ἰλιάδι* (v. Suid.). Diogenis vel Diogeniani liber *περὶ τῶν ἐν*

δόξων Στωικῶν διδάξαντι παρέδωκεν, *ἐποιήσασθην ἐν αὐτῷ τῶν Χρυσίππου συλλογιστικῶν ὑπομνήματα*. Non intelligo *ἐν αὐτῷ*; sed scribendum opinor *ἐν αὐτοῦ* et de contubernio cogitandum. — Persii et Cornuti contubernium agnosco in pulcherrimis poetae versibus Sat. V, 41 sqq.

*) Si quis in schol. Aristonici notas quaerit illud tenendum, quae scholia incipiunt ab *ὅτι* partim Aristonici esse intelligendum, quae esse *ἢ διπλῇ ὅτι*. Nec difficile est haec ab istis discernere, ubi *ὅτι* illud ex more omnium veterum scholiastarum initio notarum positum. Quae corrupta sunt facile cognoscuntur. Sic *Α*, 307 *ἢ διπλῇ ὅτι τὸ τρόφι ἀποκοπῇ τοῦ τρόφιμον ὁ Ἡρωδιανός φησιν* — Hic crede, si placet, ab Aristonico citatum esse Herodianum aliquot saeculis posteriorem. — *Κ*, 18 *ἢ διπλῇ ὅτι Πάμφιλος τὴν ἐπὶ ἀναστρέφει. πιθανώτερον δὲ ἔστι τὸ ἀκόλουθον φυλάττοντας ἀναγινώσκειν ἐπὶ πρῶτον Νέστορα. οὕτως ὁ Ἀσκαλωνίτης*. Observatio prosodica Herodiani est (sed mutila, v. quaest. ep. spec. I §. 9 p. 20. 21). Sed *ἢ διπλῇ ὅτι* ducit ad Aristonicum, cuius verba exciderunt. — *Κ*, 225 *εἴπερ τε ἢ διπλῇ ὅτι Ἀριστάρχος εἴπερ τι (l. τε) καὶ οἱ ἀπὸ τῆς σχολῆς καὶ ὅτι περισσός ὁ τέ*. Confusa haec. Iudicium de varia lectione est Didymi. Aristonici fuit *ἢ διπλῇ ὅτι* *περισσός ὁ τέ* (quod multis locis observat). — *Κ*, 445 *ἢ διπλῇ ὅτι Ἀριστάρχος ἢ καὶ αἶσαν ἔξω τοῦ ξα καὶ ὅτι ὁμοιον τῷ ἢ μετὰ Τρώεσσι*. Haec observatio de lectione Aristarchea Didymi est, nec verba *ἢ διπλῇ* hoc loco nisi errore intrusa: nam quod diplen explicat Aristonici scholion ipsum servatum est sic: *πρὸς τὸ οὐκ ὅτι ὕγιως διὰ τοῦ ψιλοῦ ἀντιστοίχον*. — Stringimus haec ut genus errorum cognoscatur. Unum addam quod fallax est. *Ρ*, 125 *ἢ διπλῇ ὅτι ἔοικε παρεπιτιμῶντι ὁ Ἀριστάρχος τῷ Ὁμήρῳ* οὐ γὰρ αὐτὸς ἦν ὁ Ἐκτωρ ὁ σκυλεύσας. — Nec hoc ignum. Aristonicus sic fere scripsit: *ἢ διπλῇ πρὸς τὸ δοκοῦν μίχεται*. (v. *Z*, 265. *Α*, 51) οὐ γὰρ — Quae interposita sunt vel aberraverunt huc ex alia nota nunc deperdita (v. c. Porphyrii) vel ab aliquo lectore adscripta eodem consilio, quo *Γ*, 306 ad Nicanoris notam adscriptum est: *σημειωθέν ὅτι σαφῶς ἐνταῦθα βραχέϊαν διασολὴν τὴν ὑποστιγμὴν εἰρηκεν*.

τοῖς βιβλοῖς σμικροῖς (Suid.) et Suetonii, cuius idem index (id. s. Τράχυνλλος), videntur potius in explicanda externa notarum forma versati esse et quid singulae notae in singulis scriptoribus ex grammaticorum more indicarent expositum habuisse. Etenim eadem notae alia in aliis scriptoribus significabant. v. Menag. ad Diog. La. III, 65.

C. II.

*Didymi liber de Aristarchi editione Homeri.
De adornatione codicis Veneti A. Herodiani liber
de prosodia Homerica. Senacherim.*

§. 1. Si quidem laborum nostrorum, quos aliorum causa suscepimus, haud contemnendum praemium est si quid inde vel ad nos ipsos non quaerentes redundat emolumenti, hoc Aristarchus expertus est. Etenim quam artem subtiliter diligenterque tractare docuerat, eam Didymus tam egregie ad editiones Aristarchi Homericas adhibuit, ut nihil mihi videatur in hoc genere fingi posse perfectius. Eiusmodi libros, quales Aristarchi fuit editio Homeri, quo tot nitebantur eius commentarii, unde proficisci, quo redire schola eius debebat, diligenter esse descriptos dubitari nequit. Attamen nulla ratione satis poterat caveri, ne quid gliscentibus saeculis prave describeretur compluresque loci invenirentur, quibus quae Aristarchi editiones se

profitebantur iam non conspirarent. Non minor apud posteriores grammaticos Herodiani auctoritas quam olim Aristarchi fuerat. Attamen vide quam Byzantini pedissequi nonnunquam librorum incerta fide laboraverint. Schol. Dion. gr. 676 Herodiani definitionem prosodiae explicat, cuius initium est: *προσῳδία ἐστὶ ποιά τάσις ἐγγραμμάτων φωνῆς ὕγιος* — Huc progressus interpretando addit: *Ἐν πολλοῖς δὲ βιβλίοις εὐρίσκεται καὶ ὕγις, ἵνα πρὸς τὴν τάσιν ἀναφέρεται*. Ergo hoc dico, paulatim vel scribendo et transscribendo Aristarcheas lectiones incertas factas esse. Fuit igitur aliquot saeculis post perutile quae tum ut Aristarcheae ferebantur lectiones ad fidorum monumentorum regulam exigere. Praeterea cum accederet, ut non semel Aristarchus sed bis Homerum edidisset, hoc etiam perutile utriusque editionis lectiones inter se conferre singulisque versibus utriusque editionis vel consensum vel dissensum notare. Sed ne sic quidem omnis in textu Homérico ab Aristarcho posita opera illustrata. Nam cum post alteram editionem emissam multos annos in meditando et interpretando Homero perstitisset atque etiam commentarios edere pergeret, partim discipulis coram, partim in commentariis veteres suas lectiones reprobaverat, alias, ut dies diem docuerat, optaverat, defenderat, stabiliverat. Ergo hoc etiam perutile, lectionibus editionum constitutis, variante lectione ex utraque congesta, addere ex commentariis et ex traditione (ea vero discipulorum scriptis vel etiam memoria continebatur) lectiones paulatim ab eodem adscitas. Tum demum recte de Aristarcheo textu Homérico constabat. Hanc totam quam descripsimus operam suscepit Didymus in libro *περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως*. Qua ratione hoc negotio perfunctus sit, tum vero aliquanto plus praestitisse mox patebit. Ego primum lectoribus eum ex Didymi libro propo-

nam locum, qui vel solus eorum, quae dixi, fidem praestare potest. Ad B, III Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδησε βαρεῖη haec fuit Didymi annotatio.

σχολικὸν ἀγνόημα (i. e. error scholae, sc. Aristarchae) τὸ δοκεῖν Ζηνοδότειον εἶναι τὴν μετὰ τοῦ Σ γραφὴν, μέγας ἀντὶ τοῦ μέγα. καὶ δόξειεν ἂν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Θρακῆς ταῦτα δεδῶσθαι (i. e. et Dionysius quidem Thrax videatur hoc ita ponere). ἐν γὰρ τῇ περὶ ποσοτήτων καθάπτεται Ζηνοδότου ὡς ἡγνοηκότος ὅτι τῷ μέγα ἀντὶ τοῦ μεγάλως Ὅμηρος ἀποχρητίζεται. παρ' ὃδ' καὶ κατὰ τινα τῶν ὑπομνημάτων μετεἰλήφθαι τὸ μέγα ἀντὶ τοῦ μεγάλως (h. e. quare etiam in quibusdam Aristarchi commentariis vocabulum μέγα h. l. per μεγάλως translatum inveniri). τὸ δὲ οὐκ ἔχει τὰκριβες οὕτως. εἰ γὰρ τὰ συγγράμματα τῶν ὑπομνημάτων προτάττοιμεν, ἔνεκα γοῦν τὰκριβοῦς γράφομεν κατὰ Ἀρίσταρχον Ζεὺς με μέγας. ἐν γοῦν τῷ πρὸς Ὑλητᾶν συγγράμματι τῇ γραφῇ κέχρηται, δύο λέγον τὸ μέγας σημαίνειν, τότε μὲν τὸ κατ' αὐτό, καθάπερ νῦν, „Ζεὺς με μέγας Κρονίδης“ καὶ „κεῖτο μέγας μεγαλωστί λελασμένος ἱπποσυνάων“ (II, 776), τότε δὲ/αὐτὸ (I. αὐτὸ) πρὸς τὴν κατὰ τὸν Αἴαντα τὸν ἕτερον διάκρισιν „Αἴας δ' ὁ μέγας“ (II, 358). κἂν ταῖς Λιταῖς ἐξηγούμενος „αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας“ (I, 169) ἐν τινι τῶν ἡκριβωμένων ποιημάτων (I. ὑπομνημάτων) γράφει ταῦτα κατὰ λέξιν „οὐ κατ' ἐπίθετον λέγει μέγας, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἑτέρου Αἴαντος. ὅταν δὲ λέγῃ „Ζεὺς με μέγας Κρονίδης“ οὐκέτι ὅτι καὶ ἕτερος μικρός ἐστι.“ καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ δὲ χρωμένους ἔξιν εὑρεῖν τῇ γραφῇ, Διονυσόδωρον τὸν Ἀλεξανδρεῖα καὶ Ἀμμώνιον. ἐπιλέγουσι δὲ οὐδέν. διὸ καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν οὐκ ἐγράψαμεν. καὶ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ Ἰλιάδος οὕτως προσφέρεται, ὥστε ὁμοιον εἶναι τῷ „ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεὺς“ (Σ, 292). οὐδὲ ὁ ἐπιθέτης δὲ Πτολεμαῖος τὰς Ζηνοδότου γραφὰς ἐκτιθέμενος ταύτην ὠμολόγει. Ζηνοδότου εἶναι. (Huic scholio diserte additum: ταῦτα ὁ Δίδυμος.)

§. 2. Tam egregium fragmentum non tantum ut recte intelligatur postulat, sed etiam ab omni parte ut lectionis et interpretationis fides praestetur. Hoc igitur primum agamus.

Σχολικὸν ἀμάρτημα sic verti: „error scholae.“ Plerumque adiectivum σχολικός ita usurpatum invenimus, ut ad id, quod proprie significat, putidae vel fastuosae diligentiae accedat significatio, uti apud Longin. III, 5 πολλὰ γὰρ ὥσπερ ἐκ μέθης τινὲς εἰς τὰ μηκέτι τοῦ πράγματος, ἴδια δ' ἑαυτῶν καὶ σχολικὰ προσφέρονται πάθη. X, 7 ἀλλὰ τὰς ἐξοχάς, ὥς εἴποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθῆραντες ἐπισυνέδησαν οὐδὲν φλοιῶδες ἢ ἄσεμνον ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσον. Dion. compos. v. p. 302 Sch. ἐνταῦθα ἡ μὲν ὑπόθεσις ἀπῆται πολλὰ παρασχέσθαι τῶν εἰρημένων ἐκάστου παραδείγματος· καὶ ἴσως οὐκ ἂν ἀγῆδης ὁ λόγος ἐγένετο πολλοῖς ὥσπερ ἄνθεσι πεποικίλμένος τοῖς εἰαρηνοῖς· ἀλλ' ὑπέμετρον ἔμελλε φανήσεσθαι τὸ σύνταγμα καὶ σχολικὸν μᾶλλον ἢ παραγγελματικόν. Cf. Gesner s. v. Haec quasi accessoria significatio a nostro loco aliena, qui illud solum fert quod diximus. Sic Athen. 83. b. ἐπεὶ καὶ ἄλλος τις τῶν ἐταίρων τοῦτ' ἔχειν οὕτω διεβεβαιοῦτο, ὀρμώμενος ἐκ τινων σχολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου. Commentarios scholae dicit, h. e. scholae vel scholasticorum usui destinatos, non in publicum editas. —

„Καὶ δόξειεν ἂν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Θορακὸς τοῦτο δεδῶσθαι.“ H. I. nonnunquam promptiores fuimus ad scribendum διαδεδῶσθαι, „videtur hic error percrebuisse per Dionysium.“ Attamen δεδῶσθαι verum erit. Athenag. legat. p. 134 Ἡσίοδος οὔτε Λήδας οὔτε Νεμέσεως δίδωσι τὴν Ἑλένην, ἀλλὰ θυγατέρα Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος. Unde intelligitur Schol. Pind. Pyth. V, 93 ἀπὸ οὗ τῆς Πύλου τὴν Μεσσήνην σημαίνει. οἱ γὰρ νεώτεροι τὴν Πύλον, ἧς ὁ Νέστωρ ἠγείτο, οὐ περὶ τὴν Τριφυλίαν τῆς Ἀρκαδίας, ἀλλὰ περὶ τῆς Μεσσηνιαίας διδόασιν.

nam locum, qui vel solus eorum, quae dixi, fidem praestare potest. Ad B, 111 Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδωκε βαρεῖη haec fuit Didymi annotatio.

σχολικὸν ἀγνόημα (i. e. error scholae, sc. Aristarchae) τὸ δοκεῖν Ζηροδότειον εἶναι τὴν μετὰ τοῦ σ γραφὴν, μέγας ἀντὶ τοῦ μέγα. καὶ δόξειεν ἂν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Θρακὸς ταῦτα δεδόσθαι (i. e. et Dionysius quidem Thrax videatur hoc ita ponere). ἐν γὰρ τῇ περὶ ποσοτήτων καθάπτεται Ζηροδότου ὡς ἡγενηκότες ὅτι τῷ μέγα ἀντὶ τοῦ μεγάλως Ὀμηρὸς ἀποχρητίζεται. παρ' ὁδὸ καὶ κατὰ τινα τῶν ὑπομνημάτων μετεπιληφθαι τὸ μέγα ἀντὶ τοῦ μεγάλως (h. e. quare etiam in quibusdam Aristarchi commentariis vocabulum μέγα h. l. per μεγάλως translatum inveniri). τὸ δὲ οὐκ ἔχει τὰκριβὲς οὕτως. εἰ γὰρ τὰ συγγράμματα τῶν ὑπομνημάτων προτάττοιμεν, ἔνεκα γοῦν τὰκριβοῦς γράφομεν κατὰ Ἀρίσταρχον Ζεὺς με μέγας. ἐν γοῦν τῷ πρὸς ὁμητῶν συγγράμματι τῇ γραφῇ κέχρηται, δύο λέγων τὸ μέγας σημαίνειν, τότε μὲν τὸ καθ' αὐτό, καθάπερ νῦν, „Ζεὺς με μέγας Κρονίδης“ καὶ „κεῖτο μέγας μεγαλωστί λελασμένος ἱπποσυνάων“ (II, 776), τότε δὲ αὐτὸ (l. αὐτὸ) πρὸς τὴν κατὰ τὸν Αἴαντα τὸν ἕτερον διάκρισιν „Αἴας δ' ὁ μέγας“ (II, 358). καὶ ταῖς Αἰταῖς ἐξηγούμενος „αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας“ (I, 169) ἐν τινι τῶν ἡκριβωμένων ποιημάτων (l. ὑπομνημάτων) γράφει ταῦτα κατὰ λέξιν „ὃ κατ' ἐπίθετον λέγει μέγας, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἑτέρου Αἴαντος. ὅταν δὲ λέγῃ „Ζεὺς με μέγας Κρονίδης“ οὐκέτι ὅτι καὶ ἕτερος μικρὸς ἐστὶ.“ καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ δὲ χρωμένους ἔστιν εὐρεῖν τῇ γραφῇ, Διονυσόδωρον τὸν Ἀλεξανδρεῖα καὶ Ἀμμώνιον. ἐπιλέγουσι δὲ οὐδέν. διὸ καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν οὐκ ἐγράψαμεν. καὶ Καλλιόστρατος ἐν τῷ περὶ Ἰλιάδος οὕτως προσφέρεται, ὥστε ὁμοιον εἶναι τῷ „ἔπειτ' μέγας ὠδύσατο Ζεὺς“ (Σ, 292). οὐδὲ ὁ ἐπιθέτης δὲ Πτολεμαῖος τὰς Ζηροδότου γραφὰς ἐκτεθέμενος ταύτην ὡμολόγει Ζηροδότου εἶναι. (Huic scholio diserte additum: ταῦτα ὁ Δίδυμος.)

§. 2. Tam egregium fragmentum non tantum ut recte intelligatur postulat, sed etiam ab omni parte ut lectionis et interpretationis fides praestetur. Hoc igitur primum agamus.

Σχολικὸν ἀμάρτημα sic verti: „error scholae.“ Plerumque adiectivum σχολικός ita usurpatum invenimus, ut ad id, quod proprie significat, putidae vel fastuosae diligentiae accedat significatio, uti apud Longin. III, 5 πολλὰ γὰρ ὥσπερ ἐκ μέθης τινὲς εἰς τὰ μηκέτι τοῦ πράγματος, ἴδια δ' ἑαυτῶν καὶ σχολικὰ προσφέρονται πάθη. X, 7 ἀλλὰ τὰς ἑξοχάς, ὥς εἴποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθῆραντες ἐπισυνέστησαν οὐδὲν φλοιῶδες ἢ ἄσεμνον ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσου. Dion. compos. v. p. 302 Sch. ἐνταῦθα ἢ μὲν ὑπόθεσις ἀπῆται πολλὰ παρασχεῖσθαι τῶν εἰρημένων ἐκάστου παραδείγματος· καὶ ἴσως οὐκ ἂν ἀηδὴς ὁ λόγος ἐγένετο πολλοῖς ὥσπερ ἄνθεσι πεποικιλμένος τοῖς εἰαρινοῖς· ἀλλ' ὑπέμετρον ἐμελλε φανήσεσθαι τὸ σύνταγμα καὶ σχολικὸν μᾶλλον ἢ παραγγελματικόν. Cf. Gesner s. v. Haec quasi accessoria significatio a nostro loco aliena, qui illud solum fert quod diximus. Sic Athen. 83. b. ἐπεὶ καὶ ἄλλος τις τῶν ἐταίρων τοῦτ' ἔχειν οὕτω διεβεβαιοῦτο, δρμώμενος ἔκ τινων σχολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου. Commentarios scholae dicit, h. e. scholae vel scholasticorum usui destinatos, non in publicum editas. —

„Καὶ δόξειεν ἂν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Θρακὸς τοῦτο δεδῶσθαι.“ H. I. nonnunquam promptiores fuimus ad scribendum διαδεδῶσθαι, „videtur hic error percrebuisse per Dionysium.“ Attamen δεδῶσθαι verum erit. Athenag. legat. p. 134 Ἡσίοδος οὔτε Αἰήδας οὔτε Νεμέσεως δίδωσι τὴν Ἑλένην, ἀλλὰ θυγατέρα Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος. Unde intelligitur Schol. Pind. Pyth. V, 93 ἀπὸ οὖν τῆς Πύλου τὴν Μεσσήνην σημαίνει. οἱ γὰρ νεώτεροι τὴν Πύλον, ἧς ὁ Νέστωρ ἡγεῖτο, οὐ περὶ τὴν Τριφυλίαν τῆς Ἀρκαδίας, ἀλλὰ περὶ τῆς Μεσσηνίας διδόασιν.

Hac enim puto verborum collocatione Didymus usus erat. Attamen non celandum est unum esse editae lectionis refugium, ut μεταλαμβάνειν sua natura deposita se accommodaverit ad aliorum quorundam constructionem, quae interpretari significant, *max. ἀποδιδόναι*. Porphy. *A*, 1 ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἡγορώωντο ἀποδέδωκεν ἀντὶ τοῦ ἡθροίζοντο. Item *M*, 258 (v. similia quaest. Ar. spec. p. 36). Sed in ipso verbo μεταλαμβάνειν hanc mihi occurrisset constructionem nunc certe non memini. — Quod αὖ τό scribi volumus pro αὐτό non eget defensione. Sequitur

Ἐν τινι τῶν ἱκριθωμένων ποιημάτων. Legimus *Φ*, 130 haec Didymi: Ἀρίσταρχος διὰ τῶν ποιημάτων Ἀριστοφάνη φησὶ στίχους ἕξ ἡθετηκέναι — At *sexcenties* dixit Didymus διὰ τῶν ὑπομνημάτων. Et sic scribendum est et h. l. et *Γ*, 272 οὕτως Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ β' ποιήματι τῷ περὶ παθῶν Διδύμου, ut *P*, 201 ζητεῖ ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ α' ὑπομνήματι τοῦ (l. τῷ) περὶ παθῶν Διδύμου. Et *I*, 453 ταῦτα ἱστορεῖ Ἀρποκρατίων ὁ Δίου διδάσκαλος ἐν ποιήματι τῆς ἰ. t. (sic). Denique *Υ*, 471 ἐνέπρησεν) Φιλόξενος καὶ Ἀρίσταρχος. περὶ δὲ τῆς γραφῆς Ἀριστάρχου (l. — ος) ἐν ποιήματι φησιν οὕτως. —

§. 3. Sed iam tempus est his missis denuo illud Didymi scholion inspicere, ut exploremus quid inde ad Aristarchi studia cognoscenda possit elici. Primum Aristarchi libros (συγγράμματα) distinguit ab eius commentariis.

At nihil scripsit quam commentarios, si Wolfio fides ex Suida concludenti (CCXXIX): λέγεται γράφαι ὑπὲρ ὧ βιβλία ὑπομνημάτων μόνων. Verum et Suidae testimonium sine dubitatione sic accipere licet: „si tantummodo commentarios numeres“ *) et Didymus tum hoc

*) Res non tam pendet a casu, qui pro constructionis regulis et

loco scripta loquitur praeter commentarios, tum alibi ipsis additis titulis plura commemorat: πρὸς Φιλητῶν h. l. et A, 524. πρὸς Κομανόν A, 97. B, 798. Ω, 110. πρὸς τὸ Ξένωνος παράδοξον M, 435. περὶ Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας I, 349. *) Quae Wolfium fugerunt.

§. 4. Sed quid illud est quod libros quam commentarios dicit fide digniores esse? Scilicet quod inter commentarios ferebantur minus elaborati. Narrat Galenus (praeef. ad Hippocr. de nat. hom.), se olim in sectatoris cuiusdam usum commentarium in Hippocratis librum de elementis conscripsisse: qui commentarius ad illius captum elaboratus esset: mox se invito hunc commentarium in multorum manus venisse. Atque idem saepius a se factum esse narrat περὶ ἰδ. βιβλ. prooem. ed. Bas. IV p. 361. (XIX p. 10 ed. Kühn.) φίλοις ἢ μαθηταῖς ἐδίδото (τὰ ἐμὰ) χωρὶς ἐπιγραφῆς ὥς ἂν οὐδὲ πρὸς ἔκδοσιν, ἀλλ' αὐτοῖς ἐκείνοις γεγονότα δεηθεῖσιν ὧν ἤκουσαν ἔχειν ὑπομνήματα. Talia igitur sunt, quae Ath. p. 83. b. σχολικὰ ὑπομνήματα dicit. Immo non dubito quin inter hos scholasticos commentarios fuerint qui ne ab ipso quidem magistro scripti

pro collocatione verborum varius esse poterit, quam ab usu vocabuli μόνος. Plut. Pomp. 72 στρατιώτας δὲ μόνους ἑξακισχιλλούς φησι πεσεῖν Ἀσίνιος Πολλίων, h. e. si tantum milites numeres, non lixas quoque et calones.

*) Τὰ περὶ τοῦ ναυπηγέμου (testimonia infra invenies) hic propter duas causas omitto. Meinek. apud Platonium περὶ διαφορᾶς χαρακτήρων in verbis Κρατῖνος ὁ τῆς παλαιᾶς κωμῶδίας ποιητῆς ἄτε δὴ κατὰ τὰς Ἀρχιλόχου ζητήσεις αὐστηρὸς μὲν ταῖς λοιδορίαις ἐστὶν corrigi voluit Ἀριστάρχου, qu. scen. Ip. 19. Cogitavit haud dubie de libro Aristarchi sic inscripto. Sed nec traditum et praeterea habeo cur de eiusmodi libro vehementer dubitem. Proponam aliam coniecturam, quam mox vir sagacissimus expellet meliore: ἄτε δὴ ἰάμβους Ἀρχιλόχου ζηλώσας. Sic certe stat illud ἄτε δὴ. Verba αὐστηρὸς ad λοιδορίας an casu anapaestica sunt?

sed ad eius scholas ab discipulis consignati essent. Recte igitur Didymus eiusmodi commentariis minus tribuit quam libris ab ipso auctore doctorum iudicio expositis. Vide quam ea de re ingenue Galenus fateatur, haec addens: γεγραμμένων οὖν ὡς ἔφην οὐ πρὸς ἔκδοσιν αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν δεηθέντων ἔξιν τε καὶ χρεῖαν εἰκὸς δῆπου τὰ μὲν ἐκτετάσθαι, τὰ δὲ συνεστάλθαι καὶ τὴν ἐρμηνείαν αὐτὴν τε τῶν θεωρημάτων τὴν διδασκαλίαν ἢ τελείαν ὑπάρχειν ἢ ἑλλιπῆ. τὰ γοῦν τοῖς εἰρημένοις γεγραμμένα πρόδηλον δῆπου μήτε τὸ τέλειον τῆς διδασκαλίας ἔχειν μήτε τὸ διηκριβωμένον· ὡς ἂν οὔτε δεομένων αὐτῶν οὔτε δυναμένων ἀκριβῶς μαρθάνειν πάντα πρὶν ἔξιν τινὰ σχεῖν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις. In caussis poterat addere (quamquam inest in antecedentibus) quod scribenti nec vacuum nec commodum est, quae privatis parietibus destinata sunt summa diligentia elaborare. Sed qui diligenter commentariorum elaborati essent (τὰ ἡκριβωμένα ὑπομνήματα) his suam auctoritatem Didymus non derogat. Quod apud Schol. Plut. 385 legimus τὰ λίαν ἐπιτετηδευμένα ὑπομνήματα (antiquum scholion est, fortasse ipsius Didymi) eandem putaverim differentiam accuratius inter elaboratos et perfunctorie exaratos grammaticorum commentarios respicere. Schol. H, 130 φίλας ἀνὰ χεῖρας· ἐν ταῖς ἐξητασμέναις Ἀριστάρχου βαρεῖας χεῖρας. Si corrigendum est ἐν τοῖς ἐξητασμένοις eosdem dixit commentarios, quos hic ἡκριβωμένους: sin recte scriptum ἐν ταῖς ἐξητασμέναις intelligi vult editionis Aristarcheae exemplaria a diligentioribus librariis descripta et bene correct*)

§. 5. Hunc Didymum eiusque in Aristarcheis lectio-

*) Ab διορθωτῇ: de quo mihi alio dissert. Aristarch. loco dicendum est.

nibus exquirendis positam operam Wolfius si cognovisset melius, hunc si tenuisset Didymum esse, qui per tota scholia duplicis Aristarcheae editionis lectiones apponit, nunquam ille negasset duplicem Aristarchi editionem fuisse (CCXXXVII). At Ammonius, Aristarchi auditor et in schola successor (Ἀμμώνιος ὁ Ἀριστάρχειος, ὁ διαδεξάμενος τὴν σχολὴν K, 397) librum scripserat περὶ τοῦ μὴ γενομένου πλείονας ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως (K, 397.) Quidni opponam eundem Ammonium scripsisse περὶ τῆς ἐπεκδοθείσης διορθώσεως (sc. Ἀριστάρχου), de qua non poterat scribere, si nulla erat. Si ad supposititiam hic liber pertinebat, inscribendus erat περὶ τῆς ὡς Ἀρισταρχείου φερομένης διορθώσεως. Suspiciatus est Wolfius utroque titulo eundem Ammonii librum indicari. Hoc verum fortasse: affirmari nequit. Sed hoc affirmandum, illum priorem titulum hoc sibi velle: περὶ τοῦ μὴ γενομένου πλείονας ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως — τῶν δύο.*) Nisi apud Aristarcheos de duplici magistri editione constabat non poterat duplicis editionis lectiones per totum Homerum exponere Didymus et utriusque vel consensum vel dissensum notare. Credere vero Ammonium probare voluisse, quod dein pro falso agnitum, temerarium. Quis in hac re verum docuerit potius quam scholae successor? Cui ipse Didymus non tantum fidem tribuit, sed etiam prae aliis fidem debere significat. Vide modo B, III. K, 397. cf. T, 365. Z, 76 (ubi ὡς Ἀριστάρχου leg. non — χος). Γ, 368. H, 7. Γ, 560. Crederem si summa credendi necessitas esset, quae nulla est. Ergo mihi certum est nec Ammonium de duplici editione dubitasse: omnes vero postea Aristarcheos duplicem statuisse, hoc Didymus non sinit dubitare. Quomodo fieri potuerit ut

*) Anuisthenis liber περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἀντιλέγειν. Diag. La. III, 35.

praeter eas, quas Aristarchus editioni paraverat, aliae editiones eius nomine circumferrentur, hoc ipse Wolfius satis pulchre strinxit p. CCXXXVIII.

§. 6. Ad Didymi librum redeundum est. Vidimus id praecipue egisse Didymum ut de lectione Aristarchea quam in editionibus habuisset vel variis temporibus probasset constaret; atque ut hoc exquireret et editiones et commentarios et libros tum Aristarchi tum Aristarcheorum adhibuisse. Sed in eo non substitit. Voluit etiam de fontibus Aristarcheae lectionis, tum quatenus aliorum consensum tulerit constare. Quare omnes, quotquot innotuerunt, editiones et antiquiores Aristarcho, ut Zenodoti, Aristophanis, et recentiores adhibuit earumque lectiones adscripsit. Denique haud raro etiam iudicium suum adiicit, in quo eum a partium studio remotissimum invenimus. Saepius quidem assentitur Aristarcho: sed est ubi alias lectiones (Zenodoti etiam) vel aequae bonas vel etiam meliores iudicat. Iudicia plerumque brevia. Adscribam quaedam, ut mos eius aliquo modo cognoscatur. B, 266 οὕτως αἱ Ἀριστάρχου ἔκφυγε (non ἔκπεσε). καὶ ἔστιν ἡ χρῆσις Ὀμηρικὴ τῆς λέξεως, παρίστωσι δὲ ἐνίοτε τάχος „φύγεν ἡρία“ (Ψ, 465) καὶ „ἐκφυγε χειρός.“ (E, 18). E, 382 ἐνια δὲ τῶν ὑπομνημάτων δῶκεν ἀντὶ τοῦ δόσκειν. καὶ ἔστιν εὐφραδέστερον. T, 95 Ἀρίσταρχος „Ζεὺς ἄσατο.“ καὶ οὕτως ἐν ἀπάσαις, Ζεὺς ἄσατο καὶ ἔστι ποιητικώτερον. ἐν δὲ τισι τῶν εἰκαισιτέρων Ζῆν ἄσατο. Y, 170 γράφεται ἀμφοτέρωσδε ἐν τισιν, οὐ φανύλως. 182 ἡ Πιανοῦ καὶ Ἀριστοφάνους βοῶν ἔπι οὐκ ἀχαρίτως. Γ, 292 οὕτως αἱ Ἀριστάρχου ἀπὸ στομάχους· αἱ δὲ πλείους διὰ τοῦ ε, ἐπὶ στομάχους. καὶ ἔστιν οὐκ ἀχαρὶς ἡ γραφή. Γ, 18 ἔχει δὲ τὸν Ὀμηρικὸν χαρακτῆρα καὶ ἡ σὺν τῷ ἄρθῳ γραφὴ καίπερ οὐκ οὔσα Ἀριστάρχειος, et reliqua, quae lectores velim adeant. N, 502 πρῶτος) ἡ Ἀριστο-

φάνειος πρόσθεν, καὶ μήποτε βέλτιον· πρότερον γὰρ ἂν εἶπεν. H, 436 ἐκ πεδίου· ἐν τῇ κατὰ Ἀριστοφάνη οὕτως ἐγγράπτο, ἐν πεδίῳ· καὶ μή ποτε ἄμεινον τοῦτο. M, 428 ὅτι) Ζηνόδοτος ὅτε. καὶ ἐμφαίνει Ὀμηρικὸν χαρακτήρα· καὶ γὰρ ἀλλαχοῦ φησι „τῷ ὅτε. τε πατήρ κέλεται“ (β, 114). H, 428 πυρκαϊῆς· οὕτως αἱ Ἀριστάρχου κατὰ γενικὴν ἢ δὲ Ζηνοδότου πυρκαϊῇ. καὶ ἔστι χαριέστερον ὥς τὸ ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτη νεκρὸν θέσαν (Ψ, 165). Σ, 492 ἐκ θαλάμων. Ζηνόδοτος ἐς θαλάμους. καὶ ἔστιν οὐκ ἀπίθανος ἡ γραφή. Σ, 142 ἀγορεύσαι· παρὰ Ζηνοδότῃ ἀγορεύει· καὶ ὑποφαίνει τὸ Ὀμηρικὸν ἔθος. Σ, 565 ἐπ' αὐτήν. παρὰ Ζηνοδότῃ ἐς αὐτήν· καὶ ἔχει λόγον ἡ γραφή. (Contra e. g. Ω, 20 περὶ δ' αἰγίδα πάντα κάλυπτεν χρυσεῖην· οὕτως αἰγίδα χρυσεῖην αἱ Ἀριστάρχου, περὶ ὅλον αὐτὸν ἐκάλυπτε τὴν χρυσοῦν αἰγίδα· καὶ μήποτε Ὀμηρικώτερον „τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω χρύσειον“ (Ξ, 343). Sunt haec et similia iudicia brevia: etenim habebat ad hoc latiore campum, sc. commentarios suos in Homerum: in hoc vero libro haec ultimum locum habebant, lectionum apparatus summum *): attamen quaedam ex istis doctiora sunt quam prima specie videntur: habent enim rationem cum Aristarchi doctrina: alia nunc breviora quam ab auctoris manu profecta sunt: quaedam nunc etiam latius exposita (ut Γ, 18).

§. 7. Non iniucundum videtur totum quem Didymum adhibuisse etiamnum invenimus apparatus recensere:

Editiones sunt praeter Aristarcheas hae: Chia, Massiliotica, Cretensis, Cypria, Argiva, Sinopica (v. Wolf CLXXVI), ἡ πολύστιχος (A, 258, A, 335), Antimachi, Rhiani,

*) Contra Ptolemaei Ascalonitae librum περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσεῖ Ἀριστάρχου διορθώσεως (Suid.) putaverim in diiudicandis Aristarchi orthographia et accentibus maxime versatum fuisse.

Philetæ, Zenodoti, Sosigenis, Philemonis, Aristophanis, Callistrati (Z, 434. Γ, 18), Cratetis (Ω, 253), tum quas dicit κοινάς, δημώδεις. Aeolicæ (schol. Od. ξ, 280, 331. σ, 98) et Cyclicæ (ib. π, 195. ρ, 25) *) mentio in scholiis ad Odysseam ne dubita quin ex eodem fonte sit. Commentarii Aristarchi et scholæ destinati et editioni paratæ, inde ab istis qui primi fuerunt, cum nondum ipse textum edidisset, sed annotationem suam ad Aristophanis editionem applicaret (τὰ κατὰ Ἀριστοφάνην ἱπομνήματα Ἀριστάρχου B, 133). Præterea Dionysii Thracis, Dionysii Sidonii, Chaeridis (B, 865. Z, 71. I, 605.) Demetrii Ixionis, Diodori (? B, 865), Ptolemaei Epithetæ commentarii ad textum Zenodoteum (si hoc modo recte interpretamur B, 111). Scripta denique Ammonii πρὸς Ἀθηνοκλέα, περὶ τοῦ μὴ γερονέαι πλείονος ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, περὶ τῆς ἐπεκδοθείσης διορθώσεως, περὶ τῶν ὑπὸ Πλάτωνος μετενηνεγμ-

*) In bibliothecam Alexandrinam volumen venerat Iliadem et Odysseam una cum cyclicis complectens. Hunc Homericorum carminum textum (is fuit fortasse, qui in fine Iliadis additum habebat: ὡς οἱ γ' ἀμφέλεον τάφον Ἑκτορος, ἦλθε δ' Ἀμαζών, Ἄρης θυγάτηρ μεγάλτορος ἀνδροφόνιοι) bibliothecæ praeffecti et grammatici nomine τῆς κυκλικῆς διορθώσεως ferebant. — Quæ præterea commemoratur editio, schol. Od. ξ, 204, ἡ ἐκ Μουσείου in Didymi copiis recensere non possum (h. e. hae lacerae reliquiae non testantur); nam illa annotatio Didymi non est; est fortasse Aristonici (cf. Σ, 39). De huius editionis nomine si licet coniecturam facere, honoris causa (sicut in templis nonnunquam factum esse accepimus) Homericorum carminum exemplar in Musarum sacello, quod cum schola Alexandrina coniunctum fuit, asservari solitum esse et hoc exemplar significari putaverim. — Non ausus sum afferre Chamaeleontem. Neque enim pro certo scio, sitne eo usus Didymus, quamquam sic videatur ex M, 231, nec adhuc constat mihi, præter librum de Iliade fuerit etiam eius editio carminum Homericorum: quod quidam loci suadere videntur.

νων ἐξ Ὀμήρου *), Dionysii Thracis πρὸς Κράτητα, περὶ ποσοτήτων, liber aliquis Dionysodori Alexandrini (B, 111), Parmenisci πρὸς Κράτητα, Ptolemaei Oroandae περὶ Ὀμηρικοῦ χαρακτῆρος, περὶ τῆς δπλοποιίας, Apollonii Rhodii πρὸς Ζηνόδοτον, Athenoclis περὶ Ὀμήρου, Callistrati πρὸς τὰς ἀθετήσεις, διορθωτικά **), περὶ Ἰλιάδος, Demetrii Ixionis πρὸς τὰς ἐξηγήσεις, πρὸς τοὺς ἡθετημένους, Ptolemaei Epithetae περὶ Ἰλιάδος. ***).

§. 8. Sed quamquam his tam multis tamque bonis subsidiis usus est, tamen non poterat ubique vel ipsas Aristarchi lectiones vel earum fontes expiscari. K, 124 μάλ' ἐπέγρευτο ὁ Ἰξίων μέγ' ἐπέγρευτο καὶ μὴ ποτε ἡ Ἀριστάρχειος οὕτως εἶχεν. N, 2 παρὰ τῆσι· Ζηνόδοτος καὶ Ἀριστοφάνης περὶ τῆσι· μήποτ' οὖν διχῶς. Praecipue confer quae dixit de lectione οὕτως II, 467 (de quo loco infra nobis dicendum est fusius). Sed hoc certe effecit, ut eius modestia (illo μήποτε plerumque utitur) et doctrina sciamus, ubi dubitationi locus sit.

§. 9. Etenim iam si ea, quae de Aristonici Didymique libris exposuimus, respicimus, hoc nemo poterit dubitare quin de tam bonis Aristarcheae doctrinae fontibus nobis gratulandum sit. Uter fide dignior sit si in universum iudicandum, palma tribuenda Didymo. Nam is multo pluribus usus est subsidiis et accuratius. Aristonicus nec libros (τὰ συγγράμματα) inspexit nec alias editiones inyeniturque in iis erroribus fuisse, quos Didymus scholae errores dicit. Talem scholasticorum errorem in lectione μέγας Ζεὺς B, 111 nota-

*) Hoc libro, ni fallor, lectiones versuum Homericorum a Platone citatorum, quales in exemplaribus Platonicis circumferebantur, examinabat.

**) Σ, 255. Cod. V Καλλιμαχος.

***) Addenda fortasse Chaeridis διορθωτικά ex Schol. Od. η, 80.

λος. *N*, 246 'Ο Ἀσκαλωνίτης φησὶν ὅτι ὁ Ἀρίσταρχος δύο ποιεῖ, θεράπων καὶ εὐς, τινὲς δὲ ὑφ' ἐν ἀνέγνωσαν ὡς Ἐτεωνεύς. *B*, 662 Πτολεμαῖός φησιν ὁ Ἀσκαλωνίτης Ἀρίσταρχον ἀνεγνωκέναι ὁμοίως τῷ ἔκτα σὺν οὐλομένη ἀλόχῳ (*λ*, 410) κατὰ συζολήν. Τυραννίων δὲ κατ' ἔκτασιν. Fortasse debebat saepius Didymum inspicere.

Herodianeae scholia facile colore suo agnoscuntur. Quae veteribus dictae prosodiae nemini incognitum. Ergo ubicunque aliqua in Homero vox esset, cuius de tono, sono, passionibus dubitari et disputari opus esset, eam versuum ordinem sequens illustrare, aliorum sententias vel probare vel reprobare, sua confirmare. Summum magistrum Aristarchum saepissime respicit, assentiens in plerisque, raro et verecunde dissentiens. Saepissime ei res est cum Tryphone, Alexione, Ptolemaeo, Tyrannione, Nicia, Pamphilo (quem ego non dubito ipsum Ὀμηρικὴν προσωδίαν scripsisse*), Hermapia, aliis: etenim doctissimum opus est. Caeterum vel sermonis et terminologiae in plerisque Herodianeis unus idemque color, ut non dubium sit, quae quidem excerpserit epitomator in his plerisque ipsa Herodiani verba servasse. Nam vel in particulis agnoscitur. Sic ὡς ὅτι pro ὅτι, quod in reliquis scholiis haud frequens (ut *E*, 297. *X*, 447.) creberrime in Herodianeis recurrit, *N*, 191. *A*, 454. 754. *A*, 129. 264. *B*, 592. 831. *I*, 280. *A*, 228. *E*, 283. *Θ*, 109. 178. *I*, 6. 385. 636. *M*, 126. *N*, 22 bis. *Σ*, 340. *Υ*, 234. (*μ*, 22. *φ*, 27). Attamen ingentem iacturam fecimus. Nam primum non omnia excerpserit, ut ipse significat: παράκειται — τινὰ ἐκ τῆς Ἰλιακῆς προσωδίας Ἡρωδιανοῦ, et patet ex ipso Herodiano. Sic ex eius nota ad *Θ*, 355 patet excidisse notam ad *A*, 573; ex *B*, 427 excidisse ad *A*, 40 (quae nota servata est

*) Dico hoc propter Rankium, Hes. 126.

in Etymologico); ex *B*, 648 excidisse *B*, 533; ex *A*, 385 excidisse *A*, 109; ex *A*, 409 excidisse *B*, 346. cf. *M*, 205. *N*, 71. Deinde ne ea quidem, quae apposit, omnia integra dedit; sed omisit si qua annexa erant quae vel longiora vel cum re minus cohaerere viderentur. Hoc nonnunquam deficiens connexus prodit, nonnunquam alia via patet, e. g. Herodiani notam ad *Σ*, 21 ex parte tantum appositam esse patet ex *Φ*, 279.

§. 12. His igitur quatuor libris Aristonici, Didymi, Herodiani, Nicanoris ab initio scholia cod. A contexta; nec diu post Herodiani aetatem hanc operam susceptam esse arbitror. Eum, qui haec comportavit, alia multa praeter haec addidisse vix putaverim; sed addidit fortasse quaedam quae ex aliis Herodiani scriptis afferuntur, maxime si quando in his ab ea doctrina, quam in libro de prosodia Homerica exposuerat, dissensus inveniebatur. Haec, quod observaverim, plurima diligenter et apte allata, ut ab homine, qualem fingere opus est eum qui tam doctum consilium suscepit*), proficisci potuisse non negem. Et addidit idem fortasse praeterea unum vel alterum simili consilio Didymi notis et Aristonici**). Sed tempore gliscente

*) Verbo moneo hoc opus *Odysseam* quoque complexum esse. Quattuor scriptorum vestigia quocunque pedem posueris in scholiis obvia.

**) Cogito hoc loco maxime de *K*, 398, ubi et Didymi et Aristonici observationes traditae, sed levis correctio addita sic: ταῦτα ὁ Ἀριστόνικος περὶ τῆς γραφῆς ταύτης φησὶ, διπλὴν βállων τῷ σίχῳ· ἐν μέντοι τῇ τετραλογίᾳ (h. e. ni fallor, commentariorum libri quattuor) Νεμεσίωνος οὕτως εἶρον περὶ τῶν σίχων τούτων, cet. Refutabit me fortasse, si cui de huius Nemesionis aetate constat, quae mihi aliunde ignota est.

plurima alia ex recentioribus commentariis Homericis (ut Porphyrii) aliisque vulgatis libris huic quoque codici appicta sunt. Invenitur qui sibi placuit in annotationibus ex Apollonii Dyscoli libris appingendis, sed negligensissime saepe, ut *A*, 22 col. Apollon. de adv. p. 553. Vid. praeterea *A*, 99. 508 (ubi punctum ponendum post Ὄρω). *A*, 343. *A*, 100 (ὡς δέικνται ἐν τῷ περὶ συντάξεως ne addito quidem nomine Apollonii). *E*, 219 (ἐν τῷ περὶ ἀντιωνυμῶν δηλοῦται, item sine nomine). Cf. *V*, *D* ad *O*, 138. *Σ*, 505*). Sic appicta sunt quaedam ex lex. Apollonii (ut *Γ*, 448), quaedam Orionis, Choerobosci, nec semper nomina auctorum addita. Sic *A*, 66 doctum scholion est de flexione substantivorum in *ας*, quod in Etymologico quoque legitur (s. ὑπερκύδαντας) et ap. Eustathium p. 445, unde patet Eustathium iam h. l. in scholiis invenisse. Diu de auctore eius scholii haerebam: Choerobosci esse didicimus a Goettlingio praef. Theodos. p. XIII. Sunt alia ex Porphyrianis sumpta, partim integra, partim brevem eorum summam habentia (ut *T*, 79), alia ex reliquis scholiis.

§. 13. Contra haud pauca ex cod. A paullatim in reliquos codd. translata, imo quaedam in hoc cod. deficientia hodie in aliis exstant. Omnino enim nullum genus scholiorum Homericorum est, quin particulae invicem translatae et commixtae appareant. Hinc ea observabam sola excludenda esse, quae in cod. Leidensi Senacherimi nomen praefixum habent. Haec enim Leidensis codex sibi propria habet. Ille Σεναχηρίμ vel Σεναχηρίμ Valckenario negotium facessivit

(*) Fortasse huc pertinet unus alterve locus ex his. *A*, 410. *E*, 142. *Z*, 414. *K*, 67. 252. *M*, 204.

(de schol. in Hom. Ined. p. 137 T. II op.): nunc factum opinor ut eius voluntati respondere possimus. „Pervelim, inquit, ut quis me quidpiam de isto Senacheribo edoceat, quibus in oris et quo temporis articulo, Saeculo XII an XIII vixerit“. Scilicet cum illud observarem ea fere sola uni codici propria esse, incidi in cōiecturam, haec a philologo quodam novitio codici, quem manibus suis tractabat, appicta, nomen vero Iudi caussa sub alieni sermonis persona celatum esse. Adii virum orientalium linguarum scientissimum Petrum a Bohlen; cum eo rem meam communicabam quaerebamque possetne fortasse in Hebraica lingua nominis etymon inveniri. Ille de nomine regis Assyriorum, cuius mentio est in V. T., iam olim cogitaverat; Hebraicum etymon nullum esse, Persicum nec se satis applicabat ad vocem nec reclusum ostendebat — philologum. Sic res in irritum cadere videbatur; iamque sermo ad alia transferri coeptus, cum uterque nostrum rei probabili visae inhaereret, Tum ille: Arabes quidem Kerim benignum dicunt. — Inieci Casaubonum. — Sed quid est Casau? — Hortus, inquam, Hortiboni memor et lusus Wolfiani. — Secuta Archimedeae vox: Dschinna vel Dschenna (sonus litterae ad e propius accedit) Arabes hortum. Dschennakerim ergo, si verbum de verbo exprimas, est Casaubonus. — Illum Senacherimum, a quo scholia Homerica profecta sunt, Casaubonum esse non dubito, etsi nomen Σεραχημ (id quod Valckenarium fugerat) in rebus Byzantinorum memoratur (Niceph. Greg. p. 255, 3. Cantacuz. T. I p. 130, 3. 150, 18. T. II 77, 8). Casaubonum in nomine suo lusisse scimus et Orientalium linguarum haud ignarum fuisse et nonnunquam Graece scribere maluisse (ut praefationes). Denique illorum scholiorum color is est, qui solet esse si qui in exterae linguae scriptionibus

non multum profecerunt: cum vocabula vulgaria sint, difficilis intellectus: ut equidem Aristonicum, Didymum, Herodianum, quamvis technicorum vocibus plenos, citius perspiciam.

C. III.

De fide codd. L et V et Eustathii.

§. 1. Si quis igitur codice A recte uti vult, quodam lectionis usu et prudentia opus est. Qua non opus in codd. V et L et quae B cum his communia habet. Nam de his breviter dici potest, nullum unum verbum iis credendum esse. L ad A, 567 αἱ πᾶσαι ἀέπτους· at sic unus habuit Aristophanes (ἐν γλώτταις). A, 585 πᾶσαι ἐνικῶς ἔχουσι τὸ χειρὶ, οὐ πληθυντικῶς. At schol. A, ex quo hausit, non omnes dicit, sed quatuor certas enumerat. Item A, 598 οἰνοχόῃ Ἰακῶς πᾶσαι. At sex suis nominibus in schol. A enumeratae, hoc quae habeant, minime omnes. Item falso πᾶσαι V ad Γ, 368. BLV ad H, 171.—BL ad A, 607 τὸ ἦχι χωρὶς τοῦ ι κελεύει γράφεσθαι Διονύσιος καὶ παρὰ γὰρ Δωριεῖς ἄχι λέγοντας. Aristarchum, qui item sic scripsisse traditur in cod. A, omiserunt (, Ἀρίσταρχος τὸ ἦχι χωρὶς τοῦ ι γράφει καὶ Διονύσιος. παρατίθεται δὲ ὁ Διονύσιος τοὺς Δωριεῖς λέγοντας ἄχι“). A, 609 cod. A sic: πρὸς δὲ λέχος· ὅτι Ζηρόδοτος πρὸς δὲ λέχος — Quid L? Ζηρόδοτος πρὸς οὐ. Scilicet illud ὅ non intellexit. —

BLV ad B, 320 κείνός θ' ὡς ἀγόρευε) ὄξυντέον τὴν ος διὰ τὸν τε. οὕτως Ἀρίσταρχος καὶ Ἡρωδιανός. Eo modo increbili paene oscitantia corruerunt hoc ex cod. A: οὕτως Ἡρωδιανός διὰ τοῦ θ'. Ἀρίσταρχος δὲ διὰ τοῦ τ (sc. τῶς). — Aristarchum pro Zenodoto habet L ad Θ, 349. Sed palmam meruit hoc: E, 695 docet schol. A: Πελάγων Πτολεμαῖος ὁ Ὁροάνδου διὰ τοῦ σ Σελάγων. Quid L? „Πτολεμαῖος διὰ τοῦ σ γράφει Πελάσγων.“ Hoc etiam festivum: I, 575 in A annotatum: οὐ ἐντεῦθεν ὁ Σοφοκλῆς ἐν τῷ Μελεάγρῳ τὸν χορὸν ἀπὸ ἱερῶν παρήγαγε. At L: ἐντεῦθεν καὶ Σοφοκλῆς τὸν χορὸν Οἰδίποδος ἐξ ἱερῶν ποιεῖ. Nimirum Oedipodem cum sacerdotibus meminerat, Meleagrum non noverat. In eiusmodi auctore talia vix commemoranda quod dixit ἐν τοῖς Ἀριστάρχου ὑπομνήμασι, B, 355, cum Iegeret in A, quod non idem est, Ἀρίσταρχος καὶ τὰ ὑπομνήματα. Similiter V ad K, 51 ἀθετεῖ Ἀριστοφάνης. At A: Ἀριστοφάνης προητέθει. Ergo si intellexisset, scribere debebat: ἀθετεῖ Ἀρίσταρχος καὶ Ἀριστοφάνης. Similiter erravit ad O, 231. — Item V ad A, 179 Ἀριστοφάνης τοὺς δύο ἀθετεῖ, Ζηνόδοτος δὲ οὐ. Incredibili oscitantia scholion A exscripsit, in quo refertur Aristarchum utrumque versum reprobrasse (cuius mentionem non facit quia solito more dictum ἀθετοῦνται Aristarchi nomine omisso), Zenodotum ne scripsisse quidem (Z. οὐκ ἔγραφεν), Aristophanem alterutrum reprobrasse. V ad Φ, 169 Ἀρίσταρχος ἰθυκτίωνα. At haec est Zenodoti lectio: ἡ διπλὴ οὐ Ζηνόδοτος γράφει ἰθυκτίωνα. — Sed illi melius visum illustriorem ponere.

§. 2. Nec Eustathius similibus erroribus liber est, quem limis oculis quos ad manum sumserat libros percurrisse certum est. Tantum afferam, quantum satis est ad genus errorum significandum. p. 1387, 20 Ζεῦ

attribuit Polycrati, debebat Aeschrioni. Qui negligentius Athenaeum inspiceret (hinc enim hausit p. 335. c.) hoc poterat facile pati. Item p. 1376, 24 Pisistratum pro Cimone nominat, cum item ex Athenaeo hauriret p. 533. b. Haeserat enim in Pisistrati nomine, Cimonis, quod mox interficitur, neglexerat. Quamquam ubi Athenaeum male intellexit fortasse iam epitome, qua usus est, culpanda (v. Dind. ad locum priorem p. 335). Sed vide alia: *A*, 298 *ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς ἡ Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπικὴ ἔκδοσις τῆς Ἰλιάδος τὸ μαχήσονται διὰ τοῦ η*. At scholia („οἱ παλαιοί“) praeter has duas editiones plures nominant; ille oculo stringens quae optime placerent quasi sorte duxit. *H*, 475 (p. 692, 20) *ῥ' δὲ τῶν ἀνδραπόδων λέξις νεωτερικὴ ἐστὶ κατὰ τοὺς παλαιούς· διὸ καὶ Ἀριστοφάνης καὶ Ζηνοδότος ἠθέτουσι τι ἔπος ἐν ᾧ κεῖται ἡ λέξις αὕτη*. H. l. cod. exhibet nunc haec Aristonici: *ἀθετεῖται, ὅτι νεωτερικὴ ὀνομασία τοῦ ἀνδραπόδον· οὐδὲ γὰρ παρὰ τοῖς ἐπιβεβληκόσιν Ὀμήρῳ νοεῖται. λυπεῖ δὲ καὶ τὸ ἄλλο πλεονάζον*. Hic concedo nunc excidisse, quae Eustathium adhuc legisse putamus, *ἠθετεῖτο καὶ παρὰ Ζηνοδότῃ καὶ Ἀριστοφάνει*. At Aristarchum quoque versum reiecisse, hoc ex illo *ἀθετεῖται* nescivit extricare. Ad *O*, 44 Eustathius sic: *τὸ δὲ τειρομένους, ὅπερ ἡ Μασσαλιωτικὴ, φασί, γραφὴν κτεινομένοις ἔχα*. At scholia: *ἐν τῇ Ἀριστοφάνους καὶ Μασσαλιωτικῇ καὶ Ἀργολικῇ οὕτως ἐφέρετο κτεινομένοις*. — *P*. 276 dicit *Βῆσσα* ab Herodiano per duplex *σσ* scriptum esse: at ex Steph. Byz. apparet nomen appellativum tantum ab Herodiano sic scriptum esse, non urbis nomen. *λ*, 14 ita loquitur (quod idem facit scholiasta h. l.) quasi plures pro *Κιμμερίων* scripserint *Χειμερίων*. At solum Proteam Zeugmatitem fecisse apparet ex Et. M. (513, 49). Strictim oculis percurrisse copias suas Eustathium, hoc etiam proditur illustri documento. Usus est scholiorum volumine eorum, quae hodie codex

etus A habet: sed praeterea tractabat, quem saepis-
ad partes vocat, librum commentariorum, Apionis
[erodori nomine inscriptum. Eo vero libro eadem
scholia contineri (quod ita esse Excursu opusculi
ostendam) longum per iter hoc comitatu utenti
patuit.

Dissertatio II.

De Aristarchea vocabulorum Homericorum interpretatione.

C. I.

Exponitur quid ante Aristarchum in vocabulorum interpretatione grammatica praestitum videatur. In vocibus Homericis illustrandis non multum antea profectum. Quo magis quaedam Aristarchi (qui universe hunc locum egregie tractavit) condonanda peccata. Error in vocabulo διαρός.

§. 1. **D**octae accurataeque, quae apud Alexandrinos valuit, poeticorum vocabulorum interpretationi si quaeris quemadmodum prioribus saeculis praelusum fuerit, tam vel exilia vel prava conamina reperies, ut haec tota laus fere integra Alexandrinis philologis relinquenda videatur. Et circumspicientes veterum instituta, unde aliquid eiusmodi videri possit promanasse, primum ducimur ad ludos litterarum, quibus Homerum et quosdam alios poetas (v. Bernhardy synt. p. 4) cum pueris strenue tractatos esse accepimus. Quod sine

verborum reconditorum interpretatione haud procedere potuisse cum res ipsa loquatur tum locuplete teste cognovimus, hoc bonae priscaeque institutionis fuisse, glossas Homericas ut pueri intelligerent. Quis hodie nescit Aristophanis fabulam, in qua civem Atheniensem induxit cum duobus filiis, uno bonis probisque maiorum moribus adhaeresciente, altero novae disciplinae illecebris corrupto. Hunc ut convincat pater sophistarum rhetoricumque disciplinam detestans, nec Homericas glossas scire coarguit. Ar. fragm. Dind. p. 41

πρὸς ταῦτα σὺ λέξον Ὀμηρείους γλώσσας, τί καλοῦσι
κόρυμβα;

et

τί καλοῦσ' ἀμετηνὰ κάρηνα; *)

Quaerimus igitur fuerit aliquid ex his magistrorum explicationibus scripto traditum, quod ad Alexandrinorum tempora pervenerit. Hoc factum esse aio. Commemorantur et refutantur ab Aristarcho saepius qui communi nomine dicuntur glossographi. Hoc nomine docti Alexandrini, si qui ante Aristarchum glossas scripserant, ut Philetas, Aristophanes (quamquam hi ne Homericas quidem glossas scripserant, quae solae illis locis respici videntur) sed isti significari non possunt, quod et illustres grammatici suo quisque nomine refutandi erant nec hi de tot vocabulis unum idemque attulisse censendi sunt praesertim falsa. Quod si cui argumenti non satis videtur is ipsas illorum glossographorum interpretationes inspiciat: statim intelliget tam

*) Hoc fragmentum maxime Seidleri opera nunc paene correctum et restitutum videtur. Sed versu ultimo, ubi accepimus τίς τοῦτο τῶν ξυνηγόρων τηρεῖται vel τηρεῖται, nec γηρεῖται verum fuerit nec θηρεῖται (quod Fritsch. proposuit de Daet. p. 54), sed τηρεῖται;

pueriles in explicandis vocibus Homericis errores non potuisse nisi ea aetate grassari, quae omni doctrinae apparatu destituta non locorum comparatione sensum vocabulorum exquireret, sed quidquid primum intuenti sensus flagitare videretur, id pro interpretatione arriperet. Σ, 540 νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρυνον κατατεθνηῶτας) ἔ διπλῇ ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων τόπων οἱ γλωσσογράφοι τοὺς νέους ὑπέλαβον λέγεσθαι. — Ψ, 16 δεύοντο ψάμα-θοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθεν μῆστωρα φόβοιο) ἢ διπλῇ ὅτι αὐξητικῶς τὸ τοῖον, οὐχ ὡς οἱ γλωσσογράφοι ἀξιούσιν ἀγαθόν. Eust. δ, 206 τοῖον γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις) ἰστέον ὅτι τὸ τοῖου γὰρ πατρός οἱ γλωσσογράφοι ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ φασιν, ὡς τὰ παλαιὰ σχόλια λέγει. cf. B ad H, 231 οἱ γλωσσογράφοι τὸ τοῖοι ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ· ὅθεν καὶ Καλ-λίμαχος τῷ τοῖων ἀεὶ (?) κέχρηται. Ω, 164 ἀμφὶ δὲ πολλῇ κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος) ἢ διπλῇ ὅτι τὸ τοῖο οὐκ ἔστιν ἀγαθοῦ, ὡς οἱ γλωσσο-γράφοι, ἀλλὰ θανμαστικῶς τοιούτου (sch. B.) — Σ, 378 οἱ δ' ἦτοι τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὐατα δ' οὐπω δαι-δάλεα προσέκειτο) τόσσον μὲν, ὅτι ἐπὶ τῶν παρὰ μικρὸν τετελειωμένων οὕτως λέγει „ὅς τὸ μὲν ἄλλο τόσον προΐ-νιξ ἦν (Ψ, 454). „τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χροά“ (X, 322). A. οἱ δὲ γλωσσογράφοι τόσον ἀντὶ τοῦ σώμα. V. cf. sch. B et V ad X, 322. Ψ, 454. — Δ, 315 γῆρας ὁμοῖον) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι ὁμοῖον τὸ κακόν. Cf. Eust. p. 476. — I, 540 ὅς (σῦς) κακὰ πόλλ' ἔρδε-σκεν ἔθων Οἰνῆος ἄλωήν) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι τὸ ἔθων ἀποδιδόασι βλάπτων· ἔστι δὲ ἐξ ἔθους ἐπιφοιτῶν. — K, 56 ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι ἱερὸν τέλος τὸ μέγα τάγμα. — P, 151 ἐπεὶ Σαρπηδὸν, ἅμα ξῆνον καὶ ἐταῖρον, κάλλιπες Ἀργελοισιν ἔλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι) ἢ διπλῇ ὅτι τὰ ἐλώρια (A, 4) οὐκ ἔστι βρώ-ματα, ὡς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλ' ἐλκύσματα. — Ω, 367 ἢ διπλῇ ὅτι οὐ πάντως βρώματα τὰ θνείατα, ὡς οἱ γλωσ-

σογράφοι, ἀλλὰ πάντα τὰ ὄνῃσιν τινα περιποιοῦντα, ὥς νῦν τὰ δῶρα. — Ψ, 661 ᾧ δὲ Ἀπόλλων δῶνῃ καμμονίην) ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἀνδρῶν ἐνὸς καμμονίη νίκη, ὥς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλ' ἡ ἐκ πολλῶν (l. καταμονῆς, v. Sch. X, 257.) διδὼ ἐπὶ δρομέων οὐ τάσσει, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πυκτενόντων καὶ μονομαχοῦντων (X, 257). μία (l. μετὰ) γὰρ καταμονῆς. — Π, 822 δούπησεν δὲ πεσών) ὅτι ἐκ τῶν τοιούτων ἀπεδέξαντο οἱ γλωσσογράφοι τὸ δουπῆσαι ἐν ἀνδρῶν ἐνὸς ἀντὶ τοῦ ἀποθανεῖν ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι οὐκ ἐπὶ παντὸς θανάτου τάσσει τὴν λέξιν ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐν πολέμῳ πιπτόντων διὰ τὸν παρακολουθοῦντα ψόφον ἐκ τῶν ὕπλων. Eadem res bis praeterea monita, N, 426. Ψ, 679. — Praeterea quinquies iidem glossographi notati, quod ποιπνύειν per διακονεῖν (ad Ξ, 155), πρόμος per βασιλεύς (E, 43), μάσταξ per ἀκρίς (I, 324), ἀφήτωρ per στροφεύς (quod idem Zenodotum peccasse, I, 404), βράσσω per ἐλάσσω (verbo βραχύς nusquam Homērum uti, K, 226) explicuerint*). Sic ludorum magistri discipulos Homērum intelligere docebant, breviter, opinor, dictantes usque dum excellens doctrina memoria haereret, sic fere ut in Cratylo Platonis legimus (409. A) τὸ δε ποικίλλειν καὶ ἀδολεῖν ταῦτόν: quamquam quasdam etiam doctiores si Deo placet regulas ex illa mature Graecis adamata etymologia addidisse facile crediderim, quale scilicet illud est, quo ut noto utitur Plato (Crat. 405. C)

*) Hi soli certi sunt Aristonici loci de glossographis. Eustathius nunc eosdem glossographos dixit, ex scholiis nostris hauriens, nunc ab Athenaeo mutuans et lexicographis Ameriam, Hermonem, Clitarchum aliosque recentiores, qui libros glossarum nomine ediderunt. Iidem hoc nomine significari videntur ab Hesychio et Apollonio lex. H. qui usus est etiam in scholiis Apollonii Rhodii. Recentioribus Scholiis Homericis nulla in huius vocabuli usu fides. Sic L.: οἱ γλωσσογράφοι ἤγουν Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος: quod ille Eustathium exscribens proprio Marte addidit. (cf. Eust. 476).

ὥσπερ τὸν ἀκόλουθόν τε καὶ τὴν ἄκοιτην, ὅτι τὸ α ση-
μαίνει πολλαχοῦ τὸ ὁμοῦ. Talia interpretamenta
ex puerili disciplina per Atheniensium ora volitabant:
nec profecto Homeri gloriae plus offecerunt, quam tot
vocabula Graeca, Romanorum vulgo profecto ignotissima,
comicis Latinis, quam hodie centenae obscurissimae vo-
ces Goethii, Klopstockii, Vossii (ne Richterum dicam),
quos omnes stupent, quam vel non intelligant vel ridi-
cule paucissimi sentiunt. Istas vero quae magistris
usui essent quasque per manus traderent interpreta-
tiones litteris consignatas et identidem descriptas esse
tam probabile et consentaneum est, ut si non factum esset
vix esset credibile; item has omnes glossas tam sibi
similes fuisse ut ovum ovo non similius: denique harum
auctores vel scriptores nomen non habuisse, ut non
potuerint indicari nisi communi indice „οἱ γλωσ-
σογράφοι.“

Ecquis meliora a rhapsodis exspectaverit? Nec
dixit quisquam hós de lingua Graeca bene mernisse
nec istorum Homeri laudatorum vel doctrina vel poe-
tae studium, quale ex Platone et Xenophonte cognovi-
mus, praeter vulgus sapuisse persuadet. *)

Rhetores certe Homero nil profuerunt, imo defuerunt:
ut eodem Aristophanis fragmento a Galeno servato,
quo iam supra usi sumus, constat: nam ab Homericis
ad Solonis glossas causarum actoribus profuturas iuve-
num animos avocaverunt. Quare ille novae artis
studiosus iuvenis, convictus in Homericarum glossarum
ignorantia, ἀντιπροβάλλει (Galenī verba sunt) τῶν ἐν τοῖς

*) In scholiis, si recte memini, semel rhapsodi (Hermodori)
explicatio affertur, inepta illa, Φ, 26.

Σόλωνος αξιοσι γλωττιῶν εἰς δίκας διαφερούσας ὧδέ πως·
 ὁ μὲν οὖν σός, ἐμὸς δ' οὗτος ἀδελφὸς φρασάτω
 τί καλοῦσιν ἰδυίους.

Iure nostro sumimus has explicationes vel in traditione quadam vel in etymologicis et iudicialibus nugis substitisse.

Iam ad sophistas festinat animus ut exploremus, quid hi suae sapientiae praecones, quos in poetis explicandis se iactasse constat, attulerint magnifici. Audiamus Protagoram, quid in exponendo poemate sequendum putet. Simonidei carminis interpretationem aggrediens sic loquitur apud Platonem (339. A): καὶ δὴ καὶ νῦν ἔσται τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ αὐτοῦ μὲν, περὶ οὐπὲρ ἐγὼ τε καὶ σὺ νῦν διαλεγόμεθα, περὶ ἀρετῆς, μετένηνεγμένον δὲ εἰς ποιήσιν. Et in eandem sententiam haec (ib.) ἡγοῦμαι, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ ἀνδρὲ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι περὶ ἐπῶν δεινὸν εἶναι· ἔστι δὲ τοῦτο τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα οἷόντ' εἶναι ξυνιέναι ἃ τε ὀρθῶς πεποιήται καὶ ἃ μὴ, καὶ ἐπίστασθαι διελεῖν τε καὶ ἐρωτώμενον λόγον δοῦναι. In quo facile est intelligere illud ἃ τε ὀρθῶς πεποιήται καὶ ἃ μὴ hoc significare „quae poetae sententiae rectae, quae pravae sint.“ De recta verborum interpretatione nihil dicit. Illa, ut breviter dicam, moralis interpretatio (Hippiæ dialogi memineris, quo exquiritur Achillem an Ulixem Homerus virtute praestantiorē finxerit) et sophistarum et aequalium philosophorum animos occupabat: sophistarum vero a studiis adeo abhorret ut accurata vocabulorum interpretatione verum poetae sensum elicerent, ut speciosis ad excitandum quaestiones argumentationibus non minus poetica vocabula ludibrio habuisse censendi sint quam vulgaria habuisse constat. Hoc tamen hic etiam habuerunt meriti ut adversarios ad evolvendas animi notiones

instigarent: et tales carminum interpretationes, qualem Protagorae argutiis Socrates opponit, quamquam insignes insunt errores (ut de verbo *ἐκών*) et fortasse si totum carmen haberemus plures apparerent, tamen si tum plures fuissent, aliquanto prius in hoc genere aliquid profectum esset. Nam quod quasi fundamentum sui commentarii ponit, illud carmen certo consilio, ad coarguendam Pittaci sententiam, scriptum esse, quod accuratissime attendit ad particulam *μέν*, quod duplicem significationem vocabuli *χαλεπός* explicare tentat, haec omnia bonae iustaeque interpretationis laudabile habent initium. Sed revera neminem opinor tale exemplar, quale hic a Platone ultra aetatem suam sapiente fictum est, edidisse. Illa vero in distinguendis vocabulis similiter significantibus diligentia, cui Sophistas et maxime Prodicum operam dedisse scimus, nihil ad interpretandum poetas valebat, cum non usum perquirerent sed ut in tota, quae illorum dici potest, grammatica rationem (at quae poterat esse ratio in tanta artis infantia) usui opponerent (v. Protag. 341. A. Prodicti subtilitatem in formula *δεινός ἀνήρ* *). Etyma vero quaerere nec novum nec fructuosum erat. Sed illorum argutiis et quaestionibus, ut iam antea significavi, sobriis adversariis veri quaerendi occasio data. Ex eo genere, de quo nunc quaerimus, prima habemus exempla apud Aristotelem. Qui art. poet. c. XXVI varia solvendi genera enumerans quaedam verborum significationibus solvenda esse docet. Haec

*) Quod interesse voluit inter *τέρις*, *χαρά*, *εὐφροσύνη* tetigit nuper Nitzschius ad Od. VIII, 40. — Unam novimus bonam observationem, Hippiae de voce *τύραννος*, quod ante Archilochum in usu non fuisse docuit. De quo cum Lobeckium interrogarem respondit mihi ad hoc illum fortasse non tam grammaticis rationibus latum esse quam civilibus.

quam maxime ad causam nostram pertinent (§. 16)
τὰ δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὀρῶντα δεῖ διαλύειν, οἷον γλώττη·
οὐρῆας μὲν πρῶτον. —

Ἰσως γὰρ οὐ τοὺς ἡμιόνους λέγει ἀλλὰ τοὺς φύλακας. καὶ
τὸν Δόλωνα·

εἶδος μὲν ἦν κακός,
οὐ τὸ σῶμα ἀσύμμετρον, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον αἰσχροῦν. το
γὰρ εὐπρόσωπον οἱ Κρηῖτες εὐειδές καλοῦσι. καὶ τὸ

ζωρότερον δὲ κέραιρε
οὐ τὸ ἄκρατον ὥς οἰνόφλυξιν, ἀλλὰ τὸ θᾶττον. Dein
§. 21 τὰ δὲ κατὰ τὸ ἔθος τῆς λέξεως· οἷον τῶν κέκρα-
μένων οἶνον φασιν ἔνια· ὅθεν πεποιήται ὁ Γάνυμήδης

Δὲ οἶνοχοεῦν
οὐ πινόντων οἶνον. καὶ χαλκίας τοὺς τὸν σίδηρον ἐρ-
γαζομένους.

Haec cum considero Aristotelica et falsa esse ple-
raque et a grammatica interpretatione alienissima (ni-
hil Homeri consuetudine illustrat, vel Cretenses licere
putat citari in voce poetae frequentata*) huc arces-
sere velim eos, qui adhuc de Alexandrinorum meritis
fastidiosius loquuntur, hinc ut intelligant, quantae mo-
lis fuerit Cloacinam condere artem. Praeterea miror
quam vanam Aristoteles consumserit operam. Quae-
stio erat sophistarum, quomodo χαλκεύς dici potuerit
a poeta (γ, 432), qui idem paucis ante versibus (425)
χρυσοχόος diceretur, de quo paucis versibus post pro-
fiteretur poeta: χρυσὸν εἰργάζετο (435). Respondendum
docet Aristoteles, communem sermonem plane simili
ratione ferrarios dicere χαλκίας. Homerum ipsum di-
xisse (ι, 390—394) vel non meminerat omnino (quod
illis temporibus facillime fieri potuit) vel non adhi-

*) De usu Homérico voc. εἶδος v. Voss. ad Il. A, 115. Sched.
crit. I p. 196.

buit, quod verendum erat ne eadem quaestio demum excitaretur. At communis usus, ad quem provocat philosophus, tutusne erat ab argutulo sophista? Poterat et hunc ut ineptum reiicere et quaestione implicare, sicut Prodicum Plato cavillantem facit in *δεινός ἀνὴρ*, quod vulgo dicebatur*). An extra hos sophistarum cancellos meliora attulit Aristoteles? Nescivit explicare *θεὸς αὐδήςσα*, quare coniectura substituit *οὐδήςσα*, i. e. quae in terra domicilium habet. Schol. ε, 334. κ, 136. Et quid censes de hoc? increpat Diomedes Alexandrum (A, 385) *τοξότα, λοβητήρ, κέρα ἀγλαέ, παρθενοπίτα*. *Ἀριστοτέλης δέ φασι πέρα ἀγλαὴν εἶπεν ἀντὶ τοῦ αἰδοῖν σεμνυνόμενον, ἐπὶ τοιοῦτου σημαυνομένου τὴν λέξιν ἐκείνος νοήσας***). Addam haec, quamquam non plane ad idem genus pertinent; Ω, 252 *αἰ- τοῦ — μέλανος τοῦ θηρητήρος Ἀριστοτέλης μελανόστου ἀναγινώσκει τοῦ μέλανα ὅσα ἔχοντος*. ἀγνοεῖ δὲ ὡς οὐ δεῖ ἀπὸ τῶν ἀφανῶν ποιεῖσθαι τὰ ἐπιθετα. Quod hic suam rerum naturalium scientiam temere inculcavit Homero, idem dici debet de *κῶπες* (Aelian V. H. XV, 28), in quo minus inepte sed artis criticae regulis non magis convenienter egit. Non desideramus plura: quae si desiderabilia essent, servata haberemus ab Alexandrinis. Ergo ad Homerum explicandum attulisse Aristotelem, quod doctiori aevo alicuius momenti videretur, nec exempla, quae ad manum sunt, nec Alexandrinorum silentium credere patitur. Sed nihil si di-

*) De usu voc. *δεινός* cf. Aristot. probl. XIX, δ.

**) Hoc in schol. V sic legitur: *κέρα τῇ τριχί, ὅθεν καὶ τὸ κε- ρειν*. *Ἀριστοτέλης δὲ ὡ τῷ τόξῳ σεμνυνόμενε*. Quod mancum et mutilum est, ut ex Eustathio patet. — κ, 136 pro *Ἀρίσταρχος* scrib. *Ἀριστοτέλης*. Contra Schol. Theocr. I, 34 *ἔδειρε ἡ τῆς κεφαλῆς θρίξ*. *Ὅθεν Ἀριστοτέλης ἐν Ὀμήρῳ ἔγραψεν* *κνανέαι δ' ἐγένοντο γυνιάδες ἀμφὶ γέλαιον* (π, 176) *οὐκ ἐδειράδες* leg. *Ἀρίσταρχος*.

cerem ex eius sectatorumque studiis ad multorum verborum intelligentiam redundasse, immerito copiosorum hominum laboribus obtrectarem. Non multum tribuo etymologicis studiis, de quibus Cicero Qu. Acad. I, 9. „Verborum etiam explicatio probatur (sc. Academicis veteribus et Paripateticis) i. e. qua de causa quaeque essent ita nominata, quam etymologiam nominabant.“ Nam per omnem antiquitatem cum paene nihil sani attulerit etymologia tum illa quaestio, in qua ipsius Aristotelis partes haud exiguas fuisse fragmentis cognovimus, φύσει an νόμῳ rebus imposita sint nomina, ad doctrinam augendam inutilis.

Fuerunt in eadem schola subtiles vocabulorum definitiones et distinctiones (virtutum maxime vitiorumque); qualem ab Aristoxeno servavit Ammonius (p. 5): αἰδώς καὶ αἰσχύνη — διαστέλλει δὲ Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς τὴν διαφορὰν ἐν τῷ πρώτῳ νόμῳ παιδευτικῶν· φησὶ γάρ· διαφορὰν τήνδε νομιστέον αἰδοῦς τε καὶ αἰσχύνης, ὅτι ἡ μὲν αἰδώς πρὸς ἡλικίαν, πρὸς ἀρετὴν, πρὸς ἐμπειρίαν, πρὸς εὐδοξίαν. ὁ γὰρ ἐπιστάμενος αἰδεῖσθαι πρὸς ἐκάστην τῶν εἰρημένων ὑπεροχῶν προσέρχεται οὕτως διακείμενος, οὐ διὰ τὸ ἡμαρτηκέναι τι, ἀλλὰ διὰ τὸ σέβεσθαι καὶ τιμᾶν τὰς εἰρημένας ὑπεροχάς. ἡ δ' αἰσχύνη πρῶτον μὲν πρὸς πάντα ἄνθρωπον, ἔπειτα ἐπὶ τοῖς νομιζομένοις αἰσχροῖς. Similia haud pauca ipse Aristoteles habet. Sunt haec pulcra, arguta, ab nativō patrii sermonis sensu profecta: sed quid usus commiscuerit (in paucissimis autem illam ab ortu subtilitatem servavit), quid consuetudo scriptorum ferat, hoc illi philosophi, et suo quidem iure, quaerere supersederunt. Longe plus utilitatis erat in iis observationibus, quas cum de civitatibus, de legibus veterumque institutis et moribus, de litterarum historia, de musica scriberent larga manu effuderunt. Vide, ut his exemplis utar, quae Aristoteles in politiis docuerit

de ἀναξ, πρύμης, πυρόβλη (p. 125), χλαῖνα et χλαμύς (131), ἀχάνη (144. 153), νοῦμμος (150), et ut in hoc ad utilissimas observationes grammaticas ductus fuerit, vel hoc probare potest Athenaei XI p. 499. d. (Neum. p. 116) *Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ θηλυκῶς λέγεσθαι φησιν ὑπὸ Θετταλῶν τὴν λάγνονον*. Omnino in cuiusque generis scriptis haec schola doctum ab antiquitate et rerum verborumque cognitione colorem quaerebat. Sic plures scripserunt *περὶ μέθης*. Athenaei fragmenta docent, hi libri ad philosophiam moralem pertinentes quantum ad antiquitatem et sermonem illustrandum attulerint. Ab Theophrasto (pauca appono speciminis causa) *ἑσπέρτερον πίνειν* illustratum ex Empedocle (423. f), a Chamaeleonte (item in libro *περὶ μέθης*) *ἀποσκυθίζειν* (427. b). Haec egregiam continebant Alexandrini laboris materiam operosaeque doctrinae initia et exempla. Hac via progressi Alexandrini dispersam doctrinam collegerunt, auxerunt, scriptoribus explicandis adhibuerunt. Glossarum studium eo tempore tam viguit, ut a comicis irrisum sit. Inducit Strato (Athen. 382) cocum nihil nisi per glossas dicentem, quem herus tam se non intelligere conqueritur

ὅστε τῶν τοῦ Φιλητᾶ λαμβάνοντα βιβλίων

σκοπεῖν ἕκαστα τί δύναται τῶν ῥημάτων.

Is Philetas Cous primus hac aetate glossas scripsit (*γλῶσσαι ἄτακτοι*): Callimachus *ἐθνικᾶς ὀνομασίας* (Athen), collegitque idem glossas Democriti (*πίναξ τῶν Ἀθημοκρίτου γλῶσσῶν*, Suid.). Item alii in eadem opera desudarunt, e. g. Ister Callimacheus edidit *λέξεις Ἀττικᾶς* (Eust. 1627), Dionysius Iambus *περὶ διαλέκτων* (Ath.), Aristophanes *γλώσσας* et alterum opus huc pertinens, cuius partes novimus *περὶ ἡλικιῶν* et *συγγενικά*, Antigonus Carystius *περὶ λέξεως* (Ath.), Polemo *περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολή* (Ath. 409. d.), Artemidorus

Aristophanous (si quidem is ad hanc aetatem pertinet) *δψαρτυτικὰς γλώσσας* et *περὶ Ἰωρίδος* (Ath.). Iam etiam medici grammaticique Hippocratis glossas percensere coeperunt. Certe ante Aristarchum glossas Hippocrateas scripsit Herophilus (Galen. praef. voc. Hipp. p. 404 Fr.) et Xenócritus Cous grammaticus (Ero- tian. praef. p. 6 Fr.). Accesserunt qui vel iustis com- mentariis vel variis opusculis antiquitates vel antiquos scriptores illustrarent, qui quantum ad voces explanandas attulerint ex Eratosthenis fragmentis *περὶ ἀρχαίας κα- μωδίας* perspicui potest. Sed his omnibus non multum ad meliorem Homeri interpretationem redundaverat. In- signes illi attulerant doctrinae copias, tota effuderant copiarum cornua, omnes Graeciae angulos ad voces moresque his vocibus expressos explicandos perre- ptaverant, nulla fortasse fuit placenta, nullum vas, nulla staminis pars, nulla navigii, nullus hominum be- stiarumque articulus, quorum non nomina explorave- rant, quibus studiis cum alios poetas tum vero comi- eos egregie illustratos esse et per se patet et reli- quiae testantur. Sed haec pleraque ad sermonem ae- tatemque Homeri, cuius ipse unus testis est, aut non poterant admoveri aut admota veritatis lumini offece- runt. Nondum intellexerant glossis explicatis ad iu- stam Homeri interpretationem minimam partem effici; ipsa quae vulgatissima viderentur pertentanda et ad Homeri regulam examinanda esse nondum in animum induxerant. Hoc partim effecit poetae perspicuitas, quae ei saepe, ut Wolfius recte dixit, fraudi fuit; partim philologiae non dicam condonandum, sed utile et necessarium est sero intelligere, amputando artem crescere. Quod ego nunc de primorum Alexandrino- rum studiis Homericis disputo, idem de Hippocrateis sensit Galenus. Quod tam bene verbis expressit tam- que apto ad Homerum ut haec nisi apponerem iniu-

riam facere viderer legentibus. Locus hic est (prae-
 voc. Hipp. p. 400) ὅσα τοίνυν τῶν ὀνομάτων ἐν μὲν τοῖς
 πάλαι χρόνοις ἦν συνήθη, νυνὶ δ' οὐκέτι ἐστί, τὰ μὲν τοι-
 αῦτα γλώσσας καλοῦσι καὶ ταῦτα ἐξηγησόμενος ἔρχομαι·
 τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ζητήσεως μὲν οὐχ ἥτιτος
 προσδεῖται, συνήθη δὲ ἐστὶν εἰς τάδε, κατὰ τὰς τῶν
 συγγραμμάτων αὐτῶν ἐξηγήσεις ἄμεινον ἐπισκοπεῖσθαι.
 Τίς γάρ ἢ κρίσις καὶ τί τὸ θεῖον καὶ τί τὸ ἀρίτως καὶ
 τίς ἢ ἐπ' ἄκρων εὐεξία καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα λόγου
 μὲν παμμήκους εἰς ἐξήγησιν δεῖται, συνήθη δὲ ἐστὶν οὐ-
 δὲν ἥτιτον ἢ βίος καὶ βραχύς καὶ τέχνη καὶ μακρά καὶ
 καιρός καὶ ὀξύς· καίτοι καὶ τούτων ἕνια δεῖται τινος
 ἐξηγήσεως. Ὅθεν ἔμοιγε καὶ θαυμάζειν ἐπὶ ἡλθε
 τῶν ἁπάντων ἐξηγεῖσθαι τὴν Ἰνποκράτους λέξιν
 ἐπαγγελιαμέγων, εἰ μὴ συνίασιν ὅτι πλείω πα-
 ραλείπουσιν ὧν διδάσκουσι.

Haec omnia primus intellexit in Homero et prae-
 stitit Aristarchus. Quare non scripsit glossas, sed in
 eontinua poetae interpretatione accuratissime versatus
 est, in consuetis vocabulis, quorum et ad maiorem Ho-
 mericorum locorum partem plerumque pertinet utilitas et
 explicatio certior, plusetiam quam in rarioribus et anti-
 quitate obscuratis operae ponens et ne quid praetermitta-
 tur verbum verbo reddens. Abiecit illas doctrinae sarci-
 nas, non tam existimans ex aliis scriptoribus multa ad
 Homerum illustrandum promi posse quam cavendum
 esse ne aliorum consuetudine temere ad poetam trans-
 lata imprudentes in vitia et errores incurramus. Hinc
 illud est, quod saepe eum fecisse videmus, ut non tan-
 tum quid significant vocabula doceat, sed quid non si-
 gnificent quidque a vulgari consuetudine vel ab alio-
 rum usu differant. Nonnunquam etiam certos scripto-
 rum locos affert qui falso intelligendo perversè poetam
 imitati esse viderentur. Denique Homericorum testem
 et auctorem unum Homerum habuit. In vocibus rariis

vel semel occurrentibus quid sibi voluerit poeta ad propriam eius virtutem, quae perspicuitas est et simplex et conveniens dictio, expendit. Antequam ad Aristarcheas interpretationes accedam, quantum eiusmodi operam poeta desideraverit, constabit insignibus quorundam, qui ante eum de Homero commentati sunt, doctorum et illustrium Alexandrinorum erroribus. Fortasse non magnopere mirabimur quod qui usus vocis *ἥρωος* apud poetam esset nesciverit Ister (B, 110. N. 629. O, 230), fortasse ne illud quidem quod Philetas ignoraverit quid poetae significet *φρίξ* (Sch. Φ, 126).

Sed idem Philetas vide quam ridiculis erroribus obnoxius fuerit. Sch. B, 269,

ἀλγήσας δ' ἀρχεῖον ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ) ὅτι Φιλη-
τᾶς τὸ ἰδὼν περισπᾷ, οἷον τῶν ὀφθαλμῶν, ἰδεῶν. οὐ-
δέποτε δὲ Ὅμηρος ἰδέας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶπεν. Vide
similia Zenodoti. Sch. Γ, 515 Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχ' ἀρ-
γυρότοξος Ἀπόλλων· ἡ διπλῇ ὅτι Ζηρόδοτος γράφει ἀλα-
δὸν σκοπιήν· παροιμιακὸν δὲ ἐστίν· οὐ τυφλὸς ἐς σκοπιάς,
ἀλλὰ τοῦναντίον δεδορκώς· καὶ ὁ ποιητὴς οὐδέποτε εἶ-
ρηκε σκοπιήν τοὺς ὀφθαλμοὺς.

Sch. Φ, 538

*ὥς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄνέσαν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·
αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος.*

ἡ διπλῇ ὅτι Ζηρόδοτος τοὺς στίχους ἠθέτηκε, γελοῖον ἡ-
γούμενος διὰ πύλης φωτίζεσθαι τὴν πόλιν, τοῦ παντὸς
τόπου ἐναιθρίου ὄντος. λέγει δὲ „τεῦξαν φάος“ ἀντὶ τοῦ
τὴν σωτηρίαν τοῖς φεύγουσιν ἐποίησαν „φῶς δ' ἐτάροισιν
ἐθήκην ἄνδρα βαλὼν“ (Z, 6). Vel frequentissime oc-
currentium vocabulorum tam vacillabat cognitio, ut qui-
busdam commodum visum ἔγχετο aliquo loco Homericō
pro gladio accipere, quod Aristarcho demum refutan-
dum erat (Sch. H, 255. 273 *).

*) De Stoicis dicere non operae pretium erat. Teste Plutarcho

§. 2. Iam his paucis exemplis (alia porro progredienti occurent) intelligitur quantis ex erroribus Homeri interpretatio Aristarcho eripienda esset. Quominus si quid ipse peccavit in tanto, tam vario, tam novo quem sustinuit labore mirari vel detrectare aequum videbitur. Est ubi in etymologia lapsus sit, quod genus cum antiquorum etiam prudentissimis fraudi fuisse inveniatur nunc (quod diu debebat) a doctissimis quibusque acquissime censetur: *) est ubi arte et ratione egregius fallaci quadam specie locorum probantium deceptus sit, quod (ut exemplo utar recens disputato) in vocabulo *πρυλέας* passus est, si quidem eius vocis explicatio bene cessit Hermanno (opusc. philol. IV. p. 288). Denique sunt quaedam, sed paucissima, in quibus sua ipse effecit praestantia, ut vere sui dissimilis fuisse dicendus sit. Nam quod aliis quodammodo pro excusatione esse concedimus, ut pro nativa poetae simplicitate aliquid grandius sonans consecentur vel ex vulgari sermonis consuetudine vel ex remotarum dialectorum docta suppellectile aliquid transferant ad Homerum, id si quando in Aristarcho offenditur continuo mirationem facit. Istos nimirum scopulos, quo facile docti copiosique homines quasi Sirenum carmine trahuntur, non declinasse sed fugisse, ea summa ac propria Aristarchi virtus est. Ponam ex hoc genere exemplum. ζ, 201:

*οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερός βροτός, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται.*

de aud. p. 31 in Homericis Cleanthes voluit *Ζεὺ ἀναδωδωναῖς*, „ἀναγινώσκων ὑφ' ἐν, ὡς τὸν ἐκ τῆς γῆς ἀναθυμιάμενον ἀέρα διὰ τὴν ἀνάδοσιν“; Chrysippo *εὐρύσινα Κρονίδης* excellentem oratorem significabat.

*) v. Niebuhr. hist. R. I. p. 23. Müller. Prolegom. Myth. p. 232. Buttmann. Mythol. II. p. 353.

Ibi legitur in scholiis: διερός οὕτως τὸν ζῶντα Ἀρισταρχος· ὁ δὲ Καλλίστρατος γράφει· διερός ὁ ἐπίπονος, κατὰ τὴν δὴν, ἦτοι κακοπαθητικός.

Hoc loco si Aristarchus διερός explicuit ζῶν, altero loco Homérico, quo idem incidit vocabulum, *ι*, 43 ἐνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ διερῶ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας ἠνώγεα, cum sensum vocis ζῆν adhibuisse censendus erit, de quo exponitur ab interpretibus ad Soph. Oed. T. 45. Quae translatio cum tragico cothurno accommodata sit, ab HomERICA simplicitate aliena, tum illud offensionis plenum, quod διερός, ut vel pueris notum, non vividum significat, sed nudum. Quamquam nescio quomodo acciderit, ut hoc, quod offensionis plenum esse dixi, et vetustorum et recentiorum plurimis promptum et expeditum videretur. Num negabitur, ipsos vivos succum et sanguinem habere? Schol. ζ, 201: οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερός βροτός) ζῶν ἐρῶμένως καὶ ἰκμάδος μετέχων· τὴν μὲν γὰρ ζῶν ὑγρότης καὶ θερμασία συνέχει, τὸν δὲ θάνατον ψυχρότης καὶ ξηρασία· ὅθεν καὶ ἀλίβαντες οἱ νεκροὶ λιβάδος μὴ μετέχοντες. Quae sunt ab Eustathio, quem pro *Ἡ*uius sententiae asseclis causam agentem producamus. Addit enim haec: καὶ ὁ κωμικὸς δὲ παλῶν ἀνδρῶν λίθον ἐν ἔδον εἶναι πλάττει, ἀπὸ τοῦ ἀναινωθεῖς τοῦνομα Πλούταρχος δὲ ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν συμποσιακοῖς φησιν οὕτως· ὑγρότητι καὶ θερμότητι τεθῆλασι τὰ ζῶα· ἡ δὲ ψυχρότης καὶ ξηρότης δλέθρια· διὸ χαριέντως Ὅμηρος διερόν βροτὸν καλεῖ.... ὁ δὲ ἀλίβας καὶ ὁ σκελετός ἐπὶ νεκρῶν λέγονται. Brevius, sed in eandem sententiam lexicographi, e. g. Et. M. οἱ γὰρ ζῶντες ὑγροί, αὐτοὶ δ' οἱ τεθνεῶτες. Hesych. διερόν ὑγρόν, χλωρόν, ζῶον ἔναιμον (1. ζών, ἔναιμον). Θγρός γὰρ ὁ ζῶν, ὁ δὲ νεκρός ἀλίβας. Idem διερῶ ποδί, ὑγρῶ ἔτι ἀπὸ τῆς βάσεως ποδί; οἱ δὲ ζῶντες, ἐνεργῶς (leg. cum Heinsio ζῶντι, ἐνεργῶ). Si quidem a physiologis sermo Graecus conditus esset, haec omnia ita habere crederem: nunc vero re-

γερός, σφαλερός, φοβερός. Activam significationem adi. διερός in altero loco agnoscimus. Nausicae famulae Ulixe conspecto aufugiunt, at ipsa blanditiis eius capta

ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι κέλευσαν·

στῆτέ μοι, ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε, φῶτα ἰδεῖσθαι;
ἢ μὴ πού τινα δυσμενέων φάσθ' ἵμμεναι ἀνδρῶν;
οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διεφθός βροτός, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται,
δηϊοτῆτα φέρων·

Tu colo posito post βροτός hoc puta virginem dicere: „Quonam aufugitis viro conspecto? Numme eum hostem esse putatis? Non est iste vir fugator homo (h. e. non is est quem fugere opus sit); neque omnino erit qui improbo consilio ad Phaeaces accedere audeat.“ Novi eum usum pronominum οὗτος, ὅς, quem vulgo in hoc loco interpretando sequimur, Homericum esse; immo adhibendum fuisse puto ad β, 40.

ὦ γέρον, οὐχ' ἐκὰς οὗτος ἀνὴρ-τάχα δ' εἴσεται αὐτός·
ὅς λαὸν ἤγειρα·

quem locum perperam tentavit Vossius ad hymn. Dem. p. 36.) Novi etiam eum locum, qui nostro tam specie similis est, ut ab isto mihi summopere timendum sit, π, 437:

οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Τηλεμάχῳ σὺν νιέϊ χειρὰς ἐποιήσει.

Ego contra defendam, οὗτος, ut mea interpretatio postulat, crebro apud Homerum poni δεικτικῶς ut K, 477. A, 612. 650. E, 219. O, 373. Ω, 368. α, 153. 340. η, 48, et οὗτος ἀνὴρ, eadem ratione, Θ, 238. ρ, 566. E,

*) ὅγε sic α, 403. μὴ γὰρ ὄγ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅστις σ' ἀέκοντα βέβηκεν
κίηματ' ἀπορρῆαίσει. ὅδε Apollon. Rh. 1. 6. ζεῖγος ὅς Opp. Hal.
A, 348. τῇ ποτ' ἐπ' I. Od. λ, 289.

471. X, 38. ψ, 790. (cf. Σ, 257. ω, 260). Ceterum *νεαε* interpretationis vestigium est in glossa ex schol. Palat. allata ad ζ, 201. *διερός βλαπτικός*.

Alios quosdam errores graviores infra iunctim ponam. Nunc singulas Aristarchi observationes lectorum oculis oblatum ibo. Et primum proximo capite exemplum pertractabo, unde omnium optime eius ratio perspicitur.

C. II.

Βάλλειν, οὐτάσαι, sim.

§. I. In hoc explanando agam quam potero curiose omniaque grammaticorum testimonia accurate enotabo. Haec enim saepe perlustrans, quorum laetabilem copiam bona servavit fortuna, visus sum mihi quasi in intimam istorum grammaticorum fabricam inspicere. Apparet in magistro *sollers* ingenium, exacta diligentia, ars et ratio paene consummata et hodie tót interpositis saeculis in paucis reiicula: apparet in discipulis quanta harum virtutum fuerit persuasio, quanta in colligendis summi doctoris observationibus sedulitas, quas tamen partim ore traditas partim per commentarios sparsim disiectas nonnunquam ab eo, quod auctor sibi voluerat, nescii deflectant.

Triplex de verbo *βάλλειν* Aristarchi observatio est.

I. *Βάλλειν* non dicitur nisi de hasta vel sagitta vel omniā de missili quod eminus lactatur, itaque distinguitur ab *οὐτάσαι, τήψαι, νύξαι, πλιῖσαι*, quae contra

nusquam dicuntur nisi de vulneribus cominus illatis. Idem valet de substantivis βέλος, βολή, ὑπεύλη.

Ecce testimonia Aristonici. *A*, 540. ἄβλητος καὶ ἀνούταιος ὁξεῖ χαλκῷ) ἡ διπλῇ ὅτι διέσταλκε τὸ οὐτάσαι καὶ τὸ βαλεῖν. *E*, 147. πρὸς τὴν διαφορὰν τῷ πλῆξε καὶ ἔβαλεν. ὅτι ἐκ χειρὸς ἐτάταξεν. *A*, 191. ἡ δοῦρι τυπεῖς ἢ βλήμενος ἰψ) ἡ διπλῇ πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ τύψαι καὶ βαλεῖν. *Ξ*, 424. ἀλλ' οὐτὶς ἐδυνήσατο ποιμένα λαῶν οὐτάσαι οὐδὲ βαλεῖν) ὅτι διαστέλλει τὸ οὐτάσαι καὶ βαλεῖν. *O*, 495. βλήμενος ἔξ τυπεῖς) ὅτι διαστέλλει τὸ βαλεῖν καὶ τὸ τύψαι. *Υ*, 378. μήπως ἢ ἢ βάλῃ ἔξ σχεδὸν ἄορι τύψῃ) ἡ διπλῇ ὅτι διέσταλκε τὸ βαλεῖν καὶ τὸ τύψαι, διδασκαλικῶς προσθεῖς σχεδόν, ὡς σχέδην, ἐκ τοῦ συνέγγε. *Υ*, 462. τὸν μὲν δοῦρι βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας) ἡ διπλῇ ὅτι πάλαι ἀντιδιέστειλεν. *Φ*, 576. εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ ἢ βάλῃσιν) πρὸς τὴν ἀντιδιαστολὴν τοῦ βαλεῖν καὶ τύψαι^{*)}. *Χ*, 68. ὁξεῖ χαλκῷ τύψας ἔξ βαλὼν) πρὸς τὴν ἀντιδιαστολὴν τοῦ βαλεῖν καὶ τύψαι. Sunt quidam loci, ubi cum de pluribus partim eminus partim cominus vulneratis simul sermo fiat illorum verborum uno poeta defungitur. Hi loci, ne quis putet vocabulorum differentiam tolli, ab Aristarcho notati: usus verbi, qualis in eiusmodi locis est, in schola dicitur συλληπτικός. *N*, 282. Ἀγέφοβός τε βίη ὧ' Ἐλένοιο ἄνακτος οἷχεσθαι μακροῖσι τετυμμένῳ ἐγγείσιν ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα) ἡ διπλῇ ὅτι συλληπτικῶς τὸ τῷ ἑτέρῳ συμβεβηκὸς ἐπ' ἀμφοτέρων τέταχεν· οὐ γὰρ ἀμφοτέροι ἐτύπησαν, ἀλλ' ὁ μὲν Ἐλενος ἐβλήθη, ὁ δὲ Ἀγέφοβος ἐτύπη. *Ξ*, 28. ἡ διπλῇ ὅτι συλληπτικῶς εἶρηκε βεβλήατο (ins. καὶ) ἐπὶ τῶν οὐτασμένων. *Ξ*, 63. ἡ διπλῇ ὅτι πάλιν συλληπτικῶς.

^{*)} Hoc pro noto sumebat Strabo scribens id quod legitimus *X*. p. 449 (37 Tz.) •

οὐ γὰρ πάντες ἐβέβληντο. Ib. 128. ἡ διπλῇ ὅτι συλληπτικῶς καὶ ἐπὶ τῶν βεβλημένων οὐτάμενοι εἴρηκε. Ib. 379. (sch. V.) συλληπτικῶς τὸ οὐτάμενοι. Διομήδης γὰρ βέβληται. Cf. ad A, 659 et II, 24, ubi utitur substantivo σύλληψις, ἡ δ. πρὸς τὴν σύλληψιν*).

Hinc, opinor, de incomparabili hominis diligentia et de ratione constabit, qua in eiusmodi observationibus probandis usus est, nec minus illud, cum omnibus, qui quidem alicuius momenti videri possent, locis diplomen apponeret, haud facile quidquam in utramque partem fugere potuisse eum praesertim, qui bis poetam ediderat, commentarios Homericos libellosque eodem spectantes scripserat complures quique haec carmina tot coram discipulis identidem exposuerat. Eadem veterum fuit persuasio, nec mediocrium vel negligentium, sed egregii grammatici, qui multo labore quid Aristarchus in Homero praestitisset inquisiverat, Didymi. Is cum librum de Aristarchi editionibus Homeri conscriberet, unum repperit locum, huic vocabulorum usui absonum. Scilicet II, 467. de Sarpedone legitur

ὁ δὲ Πήδασον οὐτάσεν ἵππον,

cum ex antecedente versu pateat Sarpedonem hastam torsisse. Ad hunc igitur locum Aristonicus adscripsit haec: ἡ διπλῇ ὅτι ἐξ ἐπαναλήψεως τὸ ἄρθρον εἴληψε κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ οὐ περὶ ἑτέρου λέγει, ἀντὶ τοῦ Πήδασον δὲ οὐτάσε, καὶ ὅτι δοκεῖ συγκεχθῆσθαι τὸ οὐτάσε· βεβλήκει γὰρ τὸ δόρυ. Sed Didymus, quod perquam memorabile est, hoc: δοκεῖ διὰ τούτων συγχεῖσθαι ἡ διαφορὰ τοῦ βαλεῖν καὶ οὐτάσαι· βέβληται γὰρ ὁ Πήδασος. καὶ μήποτε γραφὴ τις ἐφέρετο δι' ἧς τὸ τῆς λέξεως ἐφύλασσε Ὅμηρος. οὐ γὰρ ἂν αὐτὸ ἀπα-

*) Σ, 28. haec ratio complexionis recentiori scholiastae nescio cui displicet.

ραμύθητον ὁ Ἀρίσταρχος ἀφῆκεν· ἐν τοίνυν τῇ Θη-
λίμονος ἐφέρετο· ὁ δὲ Πήδασον ἤλασεν ἔπρον· ἔτι
γὰρ οὕτε ἐπὶ τῆς (addl. πορρωθεν) πληγῆς τὸ ἤλασεν κεί-
ται, ὥς ἐπὶ τοῦ Ἀρήτου (P. 517), „καὶ βάλεν Ἀρήτοιον“,
εἶτα „νείαιον δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστήρος ἤλασεν“. Ver-
sor in testimoniis, quibus quaedam egregie compro-
bantur gravissima, quae aliis huius opusculi capitibus
confirmavi. Quod non gloriose dico, sed ad tutandam
veritatem. Sed quod de pessima fide scholiastae V
disserui, hic certissimum documentum est. Is enim hoc
loco ita scribit: οὐτάσαι τὸ ἐκ χειρὸς τρωῶσαι· ἐνταῦθα
δὲ ἐπὶ τῷ βαλεῖν τῷ ῥήματι κέχρηται. λέγει γὰρ „Σαρπη-
δὸν δ' αὐτοῦ μὲν ἀτίμωτον“ ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀφιέν-
των τάσσεται. διὸ καὶ γράφει Ἀρίσταρχος·

ὁ δὲ Πήδασον ἀγλᾶν ἔπρον,
τόν ῥά ποτ' Ἡετίωνος ἑλὼν πόλιν ἦγ' Ἀχιλλεύς,
ὃς καὶ θνητὸς ἔὼν ἔπεθ' ἔπποις ἀθανάτοισιν,
τόν βάλε δεξιὼν ὤμων. —

Ain vero? Eiusmodi additamenta ex aliis locis
Homericis repetita vel consarcinata aut ipse fingere
solet Aristarchus aut etiam in codice reperta recipere?
Imo vero tam suspiciosa habet, ut in reliciendis vel
obelo notandis etiam iustos terminos excedere videtur.
Sed porro haec consideremus. Hic nec doctus
nec antiquus grammaticus unde Aristarcheus lectiones
quam Didymus cognoverat melius, qui et utramque
oculis usurpavit editionem Aristarchi commentariosque
eius librosque Homericos ad veram Aristarcheam le-
ctionem expiscandam adhibuit? Denique tam bona
utimur fortuna, ut quam nihil hic scholiasta sciverit
de Aristarchea lectione hac ipsa in re testificatus sit.
Scilicet ex ista Didymi annotatione patefactum est,
hunc unum in Aristarcheo Homero occurrisse ei lo-
cum, quo lex de usu vocabuli βάλλειν migrata esset,
praeterea nullum. At in ea recensione, qua nos uti-

mur, praeterea unus est, N, 573. ὡς ὁ τυπείς ἤσπαιρε μίνυνθ' ἀ περ, cum antea diserte dictum esset (567) βάλε δουρί. Quid igitur ad hunc locum schol. V? „τυπείς, καὶ μὴν προσεῖπε βάλε δουρί“. οἱ μὲν τὸ μέτωπον πληγείς, οἱ δὲ τὴν ψυχὴν, ὡς τὸ „καταπληγείς φίλον ἦτορ“· οἱ δὲ ὡς τὸ „Πήδασον οὐτάσεν ἵππον“· ἐβέβλητο γὰρ ὑπὸ Σαρπηδόνης· οἱ δὲ ἀντὶ τοῦ τύπτων τοῖς ποσὶ λακτίζων. Hic ille si Aristarchearum lectionum tam gnarus fuit quid in ineptis potius explicationibus volutatur quam Aristarcheam lectionem, quae alia fuit, attulit? Res clara est, et illo loco unum Didymum fide dignum esse et hoc loco in Aristarchi editionibus non lectum fuisse: ὡς ὁ τυπείς ἤσπαιρε. Quid igitur fuit? Aut nulla coniectura non fallax aut fuit *δαμείς**).

Ceterum iam hic monendum, quod infra ostendam, ὁ δὲ Πήδασον ἤλασεν ἵππον Aristarchi lectionem non fuisse: nec hoc videtur dicere voluisse Didymus.

Huius, quam nunc tractamus, observationis ignarus fuit Zenodotus cum aliis, atque videtur quae aliquot locis varians inveniebatur lectio Aristarcho in hoc ut in aliis multis observandi occasionem dedisse. Primum II, 105. βάλλετο δ' αἰεὶ· ἡ διπλῇ ὅτι τινὲς γράφουσι τύπτετο δ' αἰεὶ· προσείρηκε δὲ βαλλομένην καὶ βάλλοντες (104. 5.)· τὸ δὲ βαλεῖν ἐστὶν ἐκ χειρὸς τύψαι (leg. τὸ δὲ βαλεῖν ἐστὶ πόρρωθεν, τὸ δὲ τύψαι ἐκ χειρός vel τὸ δὲ ἐκ χειρός τύψαι). Deinde II, 807. Patroclus ab Apolline manu percutitur; adduntur haec: στῇ δὲ ταφῶν· ἥπιθεν δὲ μετάφρενον ὀξεί· δουρί Ὡμων μεσσηγὺς σχεδόν· βάλε Δάρδανος ἀνὴρ, Πανθοίδης Εὐφορβος — ἡ διπλῇ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει σχεδὸν οὐτάσε Δάρδανος ἀνὴρ. ἀγνοεῖ δὲ ὅτι ἐκ βολῆς τέτρωται, ὡς διὰ τῶν ἐξῆς δεικνύται „ὅς τοι πρῶτος

*) P, 368 duplex lectio fuit οὐδ' ἐβαλόν μιν et οὐδ' ἐδάμασσα.

ἐφῆκε βέλος“ (812). Et deinceps ad eam rem confirmandam non solum ad hunc versum, sed ad omnes, unde hoc patet, diple apposita, e. g. 812. *ὅτι βέβληται καὶ οὐκ οὐτασται, ὡς Ζηρόδοτος· βέλος γοῦν κέκληκε διὰ τὸ βεβλῆθαι*; item ad 819. 828. P, 15.

Sequitur Y, 273. *δεύτερος αὐτ' Ἀχιλεὺς προτεῖ δολιχόσκιον ἔγχος καὶ βάλεν Αἰνείας κατ' ἀσπίδα πάντοσ' εἰσιγῆ διπλῇ ὅτι Ζηρόδοτος μεταποίησεν οὕτως, μελίην ἰσπτιῶνα Ἀσπίδα νύξ' ἐς χαλκὸν ἀμύμονος Αἰνείας. καὶ ἐκ χειρὸς δὲ ἐπέτυχεν ὁ Ἀχιλλεύς, ὅπερ διὰ τοῦ νύξι σημαίνεται, ἀλλὰ βέβληκε τὸ δόρυ· διὸ καὶ ἐξῆς πρὸς βέλος εἶρηκε (283 ταρβίσας ὃ οἱ ἄγχι παγή βέλος). Deinde, ut solet, versibus omnibus, unde hoc ita esse confirmatur, diple apposita, ut 283 ἡ διπλῇ ὅτι βέβληκε τὸ δόρυ, οὐ νένυχεν ἐκ χειρὸς, ὥσπερ Ζηρόδοτος πεποίηκεν· τὸ γὰρ ἄγχι παγῆναι οὐκ ἄλλως ἔστιν ἢ ἐκ προθέσεως (recte Bekkerus emendavit, προέσεως): item ad 279. 284. 346. Denique A, 439 in Aristarchi editione fuit*

γνώ δ' Ὀδυσσεὺς ὃ οἱ οὔτι τέλος κατακαίριον ἴλθεν.

Hic notatum legimus: *Ζηρόδοτος δὲ γράφει βέλος· οὐ βέβληται δὲ ἀλλ' ἐκ χειρὸς πέπληγε. Quocum cf. 451.*

φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον·

πρόδηλον καὶ τούτου ὅτι γραπτέον „τέλος κατακαίριον“. Ζηρόδοτος δὲ γράφει πάλιν „φθῆ σε βέλος θανάτοιο“. Hoc loco, ut saepe haec Aristarchea lumina intuens, dolore commoveor, quantum ab hac criseos Homericæ praestantia diligentiaque hodie absimus. Etenim ipse Wolfius priore loco βέλος edidit, cum tamen et ista omnia gravissima sint et τέλος κατακαίριον longe exquisitior lectio sit et Didymus testetur non Aristarcheas solum editiones habere τέλος, sed addat „καὶ σχεδὸν ἅπασαι“ et vero res ipsa declaret haec ex codd. esse: quod ni ita esset alterum ad alterum confirman-

dum admovere esset absurdum*). Quod de verbo *βάλ-
λειν* valet, idem de subst. *βέλος*. *M*, 468. *ἡ διπλῇ ὄτι
παῖν τὸ βαλλόμενον βέλος λέγει καὶ νῦν τὸν λίθον* (ut

*) Omnino Wolfius in *ep* mirifice lapsus est atque a se ipse
descivit, quod minus quam *per* erat Aristarcheis lectionibus Home-
rum suum applicuit. Nam *can* ipse (quae eius immortalis laus est)
docuisset egregie, quam in hoc Homeri perpoliendi negotio toti
pōndeamus ab Alexandrinis, continuo consequens erat ut quae om-
nium Alexandrinarum editionum et olim longe habita est praestan-
tissima et ab ipso hac laude cumulata et fingendi audacia minime
suspecta, ea nobis quasi lex esset et norma, nisi quid in ista pec-
catum inventum esset a consuetudine poetae plane absonum. Et
sensit in hoc inconstantiam suam: recensita enim serie lectionum,
quae vel aperte meliores vel aequiparandae vulgatis ex Aristarchea
editione *esese* receptae sint, hoc addit vaticinium (CCXL): „Et
sunt alia, in quibus admodum vereor, ne futuri sint multi, qui tar-
ditatem meam mirentur.“ Nos ideo miramur minus, quod causas
eius erroris perspicere videmur. Scilicet de praestantia Ari-
starcheae editionis in universum quidem satis sibi Wolfius per-
suaserat, de fide et auctoritate non satis. Resederat quidam in
animo eius scrupulus propter falsam, quam de universa arte cri-
tica veterum sibi finxerat opinionem: quare ultro citroque com-
motus non eo pervenerat, ut a coniectandi libidine *tan* liberum
fuisse Aristarchum certissime crederet, quam loci quidam gravis-
simi nec ipsi Wolfio ignoti etiam diserte testantur. Inde fac-
tum est, ut et eo loco, qui me ad hoc diverticulum invitavit,
unicé veram Aristarchi lectionem respueret, et multis aliis locis
contra quam rationes ab ipso institutae ferrent a summi gramma-
tici exemplari deficeret. Sic (ut unum afferam luculentum exem-
plum) *A*, 564:

ὥς τότ' ἔπειτ' Ἀλάντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν,

Τῶδες ὑπέρδυμοι τηλέκλητοι τ' ἐπικούροι

νύσσοντες ξυστοῖσι μέσον σάκος αἰὲν ἔποντο

pro *τηλέκλητοι τ' ἐπικούροι* Aristarchea lectio est *πολυηγεῖς τ'
ἐπικούροι*. Hoccine excogitavit Aristarchus? Respondeant vel ii,
quibus minime istius grammatici rationes cognitae sunt. Dicent
quod res est, invenisse Aristarchum in codicibus si non optimis,
non pessimis tamen, atque eam ab causam praestans et exquisitum
vocabulum *prae* vulgato et protrito optasse: in quo critici munere

saxum a Cyclope iactatum *ι*, 495, scamnum et crus bubulum, quo Ulixes percutitur *ρ*, 364. *ν*, 305). Item de *βολή*. — *E*, 145. *ἡ διπλῇ δτι τὴν πόρρωθεν τρωῶσι*

egregie functus est. Quod si etiam ultra progredimur ad quaerendum, *ἔ*cur non de arte critica veterum et de ipso Aristarcho rectius iudicaverit Wolfius, eam invenimus causam potissimam, quod quae Scholiorum Venetorum origo et structura sit parum intellexerat. Sic quae huc pertinentia scripsit p. CCXLIV. *not.* ea et manca sunt et falsa plurima, quamquam aliis quibusdam locis multo propius ad rei veritatem accessit. Scilicet in hoc saepe hominis subtile ingenium admiratus sum, quod ex repetita scholiorum lectione pleraque recte odoratus est, quae quidem etiam tum nescivit, etiamsi sciri licet. Sed hoc condonandum illi in magno multiplicique opere occupato et primum hos scholiastarum thesauros immensa opera excutienti. — In eo igitur quod longe pluribus quam decebat locis Aristarchae lectiones aspernatus est, unum criseos Wolfianae errorem positum iudico. In aliis, ubi Alexandrinorum lectiones vel haud innotuerunt vel liberum esse debet iudicium nostrum, ut in interpunctione, eo peccavit, quod sermonis Homericus leges et maxime periodorum struendarum rationes non satis cognitatas habebat. In quo ipse plura correxisset nisi post editionem anni 1804 et 1807 hoc totum negotium raro resumisse videretur. Redigendus in memoriam non tam error commissus *α*, 130 quam erroris ab ipso profecta emendatio in *Anal. litt. T. II*.

Hic etiam uno nunc exemplo defungar. *Γ*, 400. notissimi versus sunt, quibus Helena a Venere ad mariti amores lectumque vocata Deae respondet:

δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαιεαι ἡπεροπέειν;
ἡ πῇ με προτέρω πολλῶν εὐναιομενάων
ἄξεις ἢ Φρυγίης ἢ Μηονίης ξερατεινῆς,
εἴ τίς τοι καὶ κείδι φίλος μερόπων ἀνθρώπων;
οὐνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
νικήσας ἐθέλει στυγερὴν ἐμὲ οἰκαδ' ἄγεσθαι,
τοῦνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρείστης;
ἦσο παρ' αὐτὸν ἰών. —

Primum non probo signa interrogationis. quibus deletis multo acerbior evadit ironia. (*Od. ζ*, 278. scrib. *ἦ-που* pro *ἦ*. *Ἡ-δη* irrisiōni indicandae inservit *Φ*, 55. *E*, 422: et *H*, 26., qui locus

βολὴν λέγει. Hactenus quae exposita sunt ea sive rem ipsam spectamus seu comprobandi rationem seu usum criticum omnium debent puncta ferre. Quod nunc sequitur huic annexum fortasse ab aliis aliter diiudicabitur. Cum οὐτάσαι nōn dicatur nisi de vulnere comminus illata videatur inde ductum substantivum ὠτειλὴ de eiusmodi tantum plagis dici posse. Et hic usus invenitur his locis: E, 870. (cf. 365). A, 266. (ubi Ariston. ἡ διπλῇ ὅτι τὴν ἐκ χειρὸς πληγὴν ὠτειλὴν λέγει, παρὰ τὸ οὐτάσαι. Cf. 252). Ξ, 518. II, 862. (cf. 820). P, 297. (cf. 296). 86. (cf. 48.) Φ, 122. (cf. 114). κ, 164. (cf. 158. 162). τ, 456. (cf. 450). ω, 188, quo loco

item pulchrior interrogatione deleta. ἡ μὲν δὲ Γ, 430, quo loco veteres ad irrisionem non attendisse videntur). Sed quo maxime tendo, hoc est. Wolfiana interpunctio habet duo cola per οὐνεκα-τοῦνεκα coniuncta, quod Homericum esse nego. Is particula οὐνεκα ubique sic usus est, ut enuntiationi, cuius rationem continet, postponatur. Unus nunc est locus, qui ab hac poetae consuetudine recedit eandemque, quam hic Wolfius tulit, periodi formam exhibet, N, 727:

Ἐκτορ, ἀμήχανός ἐσσι παραβῆτοῖσι πιθέσθαι.

οὐνεκά τοι περὶ δῶκε θεὸς πολέμη' ἔργα,

τοῦνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις περὶδμεναι ἄλλων;

Sed ne hic quidem locus potest ita distingui, ne nulla cogente necessitate ab Homeri usu discedamus. Ergo scribe πιθέσθαι, — ἔργα. — ἄλλων. Cf. A, 21, πύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὐνεκ' Ἀχαιοὶ ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἐμελλον· τοῦνεκά οἱ τὸν δῶκε χαριζόμενος βασιλῆϊ. Simillima etiam constructio A, 94—96. Nostro loco post ἀνθρώπων comma sufficit, post ἄγεσθαι colon ponendum. Ceterum nec apud recentiores epicos οὐνεκα-τοῦνεκα me invenire memini. Addam quod in via est. Z, 333. interpungendum sic:

Ἐκτορ, ἐπεὶ με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν·

τοῦνεκά τοι ἔρῳ. —

solo non commate posito post αἶσαν: ut in eadem constructione recte factum est υ, 229. Cf. Γ, 59. — εἰ — τοῦνεκα bis occurrit A, 291. Y, 182. (v. Xenoph. Athen. 414. b.)

dictum est συλληπτικῶς (v. χ, 292. 307.), ut T, 25. Σ, 351, ubi hoc ab Aristonico notatum. Attamen duo sunt loci ubi ὠτειλή dicitur de vulnere sagitta illato, A, 140. (cf. ad 157), et 149. (αὐτίκα δ' ἔρρεεν αἷμα κελαινεφές ἐξ ὠτειλῆς et ὡς εἶδεν μέλαν αἷμα καταρρέον ἐξ ὠτειλῆς), de Menelao Pandari sagitta icto*). Quod cum Aristarcho non videretur fieri posse, hos versus obelo notavit. Ad priorem locum annotatum est: ἀθετεῖται ὅτι οὐκ ἂν λέγοι Ὅμηρος ὠτειλὴν τὸ ἐκ βολῆς τραῦμα, ad alterum: ἀθετεῖται πάλιν διὰ τὴν ὠτειλὴν. Et ut minus dubitemus de etymo non omiserunt animadvertere ad E. 518 κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν) ἢ διπλῇ ὅτι παρενυμολογεῖ τὴν ὠτειλὴν ἀπὸ τοῦ οὔτασε. At dixi iam antea de hoc non unum omnium iudicium fore: ego assensum sustineo: lectores reputent quid reliqui loci haud sane pauci valeant et quod in vocabulis βολή, βέλος, πληγή a βάλλειν et πλήσσειν ductis servatur possetne continuo ad ὠτειλή transferri, quod ab οὔτάσαι (hinc enim ortum esse vix licebit dubitare) et forma et significatione paulo certe abest longius: sed hoc ne negligent, quod ad Aristarchum cognoscendum facit, quam modeste dixerit: ὅτι οὐκ ἂν λέγοι Ὅμηρος —

Non probamus hodie, quod aliquot locis βέλος acceptum est pro vulnere. Θ, 513 ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσση· ἢ διπλῇ ὅτι βέλος εἶρηκε τὸ τραῦμα ὁμωνύμως τῷ τιτρώσκοντι. Ξ, 439 βέλος δ' ἔτι θυμὸν ἐδάμνα· ὅτι βέλος τὸν βεβλημένον τόπον. Nostrum est hoc ex veterum disciplina illustrare, quae declaratur his geminis exemplis. Φ, 502 Ἀητῷ δὲ συναίνντο καμπύλα τόξα, πεπτεῶτ' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ

*) Idem Menelai vulnus ἕλκος dicitur 190. 217: quod de utroque vulnere genere dicitur.

στροφάλιγγι κινήσει) ὅτι μέμικε τὸν κατὰ τοῦ τόξου λόγον τῷ κατὰ τῶν βελῶν· καμπύλα μὲν γὰρ τὰ τόξα, πεπτεῶτα δ' ἄλλυδις ἄλλη τὰ βέλη· ὡς χοῖνις τὸ μετροῦν καὶ τὸ μετρούμενον, (τ, 28) καὶ κοτύλη (ο, 312. ρ, 12) οὕτως καὶ τὰ βάλλοντα καὶ τὰ βαλλόμενα τόξα. I, 324 ὅτι οἱ γλωσσογράφοι μάστακα τὴν ἀκρίδα, δέον μᾶσημα καὶ βρώμα· ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸ τὸ στόμα ὁμωνύμως, καθάπερ τὸ χοῖνις τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρούμενον· „ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζε“ (δ, 287). Sic igitur (hoc illi sibi volunt) βέλος τὸ βάλλον καὶ τὸ βαλλόμενον vel τὸ τιτρώσκον καὶ τὸ τιτρωσκόμενον. —

Unum restat in scholiis quod huc pertinet idque de Aristarcho quaerenti gratissimum. Admonet enim (quod ad testimonia de eo tradita recte diiudicanda permagni momenti est) optimas eius observationes a posterioribus grammaticis nonnunquam deflexas ac potius detortas esse. Nam cum Aristarchus observasset, βάλλειν dici tantummodo de eminus iacto missili, neque idcirco offenderetur isto, quo Homerus utitur, σχεδόνθεν βάλε, inventus est qui ex illa rectissima observatione perverse contenderet σχεδόνθεν βάλεν (vide licet contraria sibi) non coniungi posse. Fuit is Seleucus, minime ignobilis grammaticus. v. Sch. V ad II, 807. Inepte, P, 600 ὁ γὰρ ῥ' ἐβαλε σχεδὸν ἐλθών. Quod hinc didicimus ipsos discipulos prave nonnunquam Aristarchi doctrinam interpretatos esse, eo utemur in proximo, quo iam festinat oratio.

§. 2. II. βάλλειν τινά non significat apud Homerum „petere aliquem“, sed „percutere.“

(Ea percussio quod aut cum vulnere est aut sine vulnere, inde modo dicitur significare ἐπιτυγχάνειν vel πατάσσειν, παίειν, modo τιτρώσκειν).

Omnem usum vocis βάλλειν quam difficile sit ex tanta locorum copia eruere ipse expertus sum. Quare

statim dicam, ut res se habeat. Sic melius Aristarchi doctrina explicabitur. βάλλειν τινα id significat, quod Aristarchus docuit: sed eo non pertinent omnino ii loci ubi βάλλειν sibi adiunctum habet accusativum iaculi, e. g. βάλλειν ἰόν; pro hoc accusativo ponitur etiam dativus βάλλειν ἰῶ, et coniunctim βάλλειν τιὰ ἰῶ. Iam ubi nullo addito casu solum βάλλειν invenitur, nostrum est iudicare locis singulis sitne is accusativus, qui iaculum significat, animo supplendus, an is, quo homo iaculo ictus: quod in nonnullis in medio relinquetur*). Addam, ne quid desit, ἔλκος βάλλειν (ἔλκος τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῶ E, 346. 795. II, 511.) dici, ut ἔλκος τίπτειν (Ω. 421**). Iam ad Aristonici testimonia pergo. I, 368 ἐκ δέ μοι ἔγχος ἤχθη παλάμηφιν ἐνώσιον οὐδ' ἔβαλόν μιν) ὅτι σαφῶς τὸ οὐδ' ἔβαλόν μιν ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἐπάταξα αὐτόν. Δ, 117 τὸ βάλλειν Ὅμηρος οὐκ ἐπὶ τοῦ ψιλῶς προέσθαι τίθησιν. E, 17 Τυδείδῃ δ' ὑπὲρ ὤμων ἀριστερόν ἦλυν' ἀκικὴ ἔγχεος οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν) ἔβαλ' ἀντὶ τοῦ ἐπέτιγεν. E, 52 ἐσθλὸν θηρητῆρα, δίδαξε γὰρ Ἀρτεμις αὐτὴ βάλλειν ἄγρια πάντα) ὅτι σαφῶς τὸ βάλλειν ἀντὶ τοῦ τυγχάνειν. Θ, 299 πάντες (οἷστοι) δ' ἐν χορῇ πῆχθεν ἀρηιθόων αἰζηῶν, τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κῖνα λυσσητῆρα) ὅτι ἀντὶ τοῦ παῖσαι καὶ (l. τὸ) βαλεῖν. Ib. 301 ἢ ῥα καὶ ἄλλον οἷστον ἀπὸ νευρήφιν βάλλεν Ἐκτορος ἀντικρῆ, βαλέειν δέ ῥ' ἔτεο θυμῷ· καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρξ', ὃ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα, υἱὸν ἐὺν Πριάμοιο, κατὰ στήθος βάλεν ἰῶ) ἢ διπλῇ πρὸς τὸ βαλέειν. 312 loco simillimo: ἢ διπλῇ πρὸς τὸ βάλεν ἀντὶ τοῦ ἔπαισεν. Θ, 322 ὃ δὲ

*) Sic notissimum illud βάλλ' οὕτως αἰ κέν τι φόως Δ. γένηαι Vossius certe in ea editione, qua ego utor, vertit: Trif so fort. Alii valent: Wirf so fort.

**) βάλλειν τραῦμα Plat. rep. 408. A.

χερμάδιον λάβε χειρί· βῆ δ' ἰθὺς Τεύκρου, βαλλεῖν δέ ἐ
 θυμὸς ἀνώγει) βαλλεῖν ὅτι ἐπὶ τοῦ τραῦσαι (hoc nunc
 quidem tantum in cod. V, sed fluxit sine dubio ex
 cod. A). Α, 350 προῖει δολιχόσκιον ἔγχος καὶ βάλεν,
 οὐδ' ἀφάμαρτε, τιτυσκόμενος κεφαλῇφιν, ἄκρην καὶ κό-
 ρυθα) σημειοῦνται τινες ὅτι οὕτως εἴρηται καὶ ἐπέτυχεν.
 Α, 376 ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνέλκεν, καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα
 μιν ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρός, ταρσὸν δεξιτεροῖο ποδός·
 ἢ διπλῇ ὅτι τὸ βάλεν ἀντὶ τοῦ ἐπέτυχεν. Θ, 571 εἴ τινά
 πον Τρώων ἐξάλμενος ἄνδρα βάλοισθα) ὅτι τὸ βαλεῖν
 προέμενόν ἐστιν ἐντυχεῖν (l. ἐπιτ.) Π, 25 βέβληται ἀντὶ
 τοῦ ἐκ βολῆς τέτρωται. Π, 481 τοῦ δ' οὐχ ἄλιον βέλος
 ἔκφυγε χειρός, ἀλλ' ἔβαλ' ἐνδ' ἄρα τε φρένες ἔρχεται
 ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ) ὅτι σαφῶς διὰ τοῦ ἔβαλε σημαίνει τὸ
 ἔτυχεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ὅπου — Cf. Nicanor Π,
 618 (ubi pro εἴ σε ἔβαλλον διεπερόνησα ἄν leg. εἴ σε
 διεπερόνησα). Hoc etiam apponi meretur, quod de
 ἐκηβόλος dicitur in cod. B. ad Α, 14, ἐκηβόλου τοῦ
 ἔκαθεν ἐπιτυγχάνοντος· πλείστοι γὰρ ἔκαθεν βάλλουσιν
 ἀλλ' οὐ τυγχάνουσι τοῦ σκοποῦ· „οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον“
 (υ, 305) ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔτυχες· βάλλειν γὰρ κυρίως τὸ
 ἐπιτυγχάνειν.

Innumeri sunt loci, ubi vel praecedente προῖει, ἐφίει,
 ἀκόντισε βέλος et sim. consequitur καὶ βάλε vel tota
 sententia certissimum sit βάλλειν esse percutere. Hinc
 regula constat: et si quis forte occurrit locus per se
 non satis expressus, ex regula aliunde effecta, non pro
 arbitrio diiudicandus est. E. g. Σ, 534 (cf. ι, 55)

αὐτίκ' ἐφ' ἵππων

βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον, αἶψα δ' ἔκοντο.

σιγησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὄχθας,
 βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείησιν·

ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλειον —

Hoc loco per se spectato verbo βάλλειν etiam si-
 gnificationem petendi convenire quis negaverit? At-

tamen altera significatio plurimis locis probata ne dicam melius (quamquam acriter intuenti sic visum est) certe aequae bene convenit: et hoc unice poetam voluisse statuendum est. Sic nisi agimus, ut egit Aristarchus, pro certa firmaque interpretatione indocta evadit fluctuatio: quod in Homero nondum satis cavimus. II, 358 hos versus legimus:

Αἶας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἑκτορι χαλκοκορυστῇ
ἔει' ἀκοντίζουσαι· ὁ δὲ ἰδρὲν πολέμοιο,
ἀσπίδι ταυρεῖν κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους,
σκέπτιετ' ὀϊζῶν τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων.

Quos ita vertit Vossius:

Aias der grössere strebte den erzumschimmerten
Hektor

Stets mit dem Speer zu erreichen —

Quod speciosum sed falsum est. Etenim ἀκοντίζω ubique significat apud Homerum „petere“. Ergo hic potius loci sensus est „immer war sein Sinn darauf gerichtet nach Hektor zu werfen“. De loco specioso, cui est H, 242 si intellexero dubitationes esse, in posterum explicabo accuratius.

Locos eos, ubi accusativus verbo non additus, fortasse non omnes recte accepit Aristarchus. Γ, 76 hi versus sunt:

ὥς ἔφαθ'· Ἑκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα μῦθον ἀκούσας,
καὶ ἥ ἐς μέσσον ἰὼν Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
μέσσου δουρὸς ἐλών· τοὶ δ' ἰδρύνθησαν ἅπαντες,
ἰοῖσιν τε τιτυσκόμενοι λάεσσί τ' ἔβαλλον.

Hic Aristonicus: ἡ διπλῇ ὅτι Ὅμηρος τὸ βάλλειν ἐπὶ τοῦ τιτρώσκειν τίθησι· νῦν δὲ ἔμφασιν ἔχει. Hoc interpretor: „hoc vero loco speciem habet, hic locus speciosus est“ ut B, 809, Z, 169. B, 299. et verb. ἐμφαίνειν E, 875. Dolemus hic manca esse scholia. Censuit fortasse Aristarchus hunc locum sic contruendum esse τῷ δ' ἐπετοξάζοντο ἔβαλλόν τε ἰοῖσι λάεσσί τε

τιτυσκόμενοι, quo facilius ad supplendum accusativum αὐτόν ducebatur. Nos illam constructionem veriore ducimus, ad quam legentes promptiores sumus quaeque propter duplex τε aequabiliter positum concinnior videtur, τῷ δ' ἐπετοξάζοντο, ἰοῖσι τε τιτυσκόμενοι λάσσοι τε βάλλοντες. Sed pro altero participio transiit ad verbum finitum, ut Y, 48.

αὖτε δ' Ἀθήνη,

σταῖς δ' ὅτε μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τεύχεος ἐκτός,
ἄλλοι' ἐπ' ἀκτῶν ἐριδούπων μακρὸν αὖτε.

K, 388. E, 145. ρ, 66. ο, 6 ψ, 351. v. Fritzsche quaest. Luc. p. 112. Quod sic vocabuli ἐπετοξάζοντο altero versu latius patet significatio, hoc utrum scrupulum iniiciat, an hanc interpretationem commendet?

Monui supra hac parte disputationis vobis usui fore, quod certissimo exemplo probabamus, Aristarchi observationes nonnunquam deflexas esse a discipulis. Hoc iudico factum esse ab Aristonico ad A, 117

(αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἔλετ' ἰόν),
ἄβλητα, πτερόεντα, μελαινέων ἔριμ' ὀδυνάων.

Ibi Aristonicus: ἄβλητα cet. ἀθετεῖται ὅτι νῦν ἀπλῶς ἄβλητον καὶ μηδὲ ποτε βεβλημένον καὶ ἀφειμένον, οὐχ Ὀμηρικῶς. τὸ γὰρ βάλλειν Ὀμηρος οὐκ ἐπὶ τοῦ ψιλῶς προέσθαι τίθησιν. At si dicitur ἰὼν βάλλειν (v, 62. χαλκὸν β. E, 317), recte dicitur ἰὼς ἄβλητος. Illud vero dici, quomodo fugere potuerit eum, qui primus usum vocabuli animadvertit quique vel ad observandum usum vel ad comprobandum singulis locis attendebat, quo diploten apponeret, ego non video. Aut non fecit observationem aut recte fecit. Ergo, ni fallor, sic statuemus. Apposuerat Aristarchus versui obelum. Sed in commentariis signorum causas non omnibus locis omnes apposuerat, partim quod ipsa nota in rebus saepius monitis pro commentario esset, partim quod in isto more singulos quosque versus notandi non

triginta volumina (quae nunc sufficere putat Wolfius), sed vix ducenta commentario Homérico suffecissent. Compensavit hoc aliquo modo, quod non semel sed saepius Commentarios Homericos edidit. Si quis igitur sectatorum signa eius illustrare vellet (ut Aristonicus), nisi omnes Commentarios adhibuit poterat aliquid nescire vel scripto ab eo traditum. Sed ubi Aristarchi manus deficeret ipsi ex disciplina sententiam eius sapplebant: in quo errori obnoxios fuisse nisi exemplis constaret res ipsa doceret. Sic illum verum, de quo loquimur, Aristarcho suspectum fuisse puto eo argumento, quod apud Apollonium est, *lex. Hom. s. ἔρμα ἐπὶ δὲ τοῦ μελαινέων ἐρμὶ ὀδυνάων ὃ μὲν Ἀρίσταρχος ἀθετεῖ τὸν στίχον λέγων· οἷον γὰρ φησι (l. τὸν στίχον· γελοῖον γὰρ φ.) ἔφρεια τῶν ὀδυνῶν λέγεσθαι, ἔπαινον γὰρ οὐκ ἔχει τοῦ δυναμένου ὀδυνῆσαι.* Quod quidem argumentum et ipsum Aristonicus non praetermisit, sed illud alterum de ἀβλήs de suo addidit, quippe qui disciplina teneret: τὸ βάλλειν Ὅμηρος οὐκ ἐπὶ τοῦ ψιλῶς προσέθαι τίθῃσι, vel τὸ βάλλειν προέμενόν ἐστιν ἐπιτυχεῖν· quod ille falso interpretatus est eique loco adhibuit, quo non pertineret.

§. 3. III. Duplex vocabuli βάλλειν perf. pass. est, βέβλημαι et βεβόλημαι: illo de corpore, hoc de animo laeso Homerus utitur. I, 3 πένθει δ' ἀτλήτω βεβόληατο πάντες ἄριστοι) ἢ διπλῇ ὅτι ἔνιοι βεβλήατο, καὶ Ζηνόδοτος οὕτως· ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ ψυχὴν τρώσεως καὶ ἀλγηδόνης αἰ τοῦτο τάττει, ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ σῶμα πληγῆς οὐκέτι οὕτως. Sex modo versibus interpositis exemplum est, quod rem confirmet: Ἀτρεΐδης δ' ἄχεϊ μεγάλῳ βεβόλημένος ἦτορ· ἢ διπλῇ ὅτι πάλιν τὸ βεβόλημένος διὰ τοῦ ο ἐπὶ ψυχῆς.

§. 4. Nondum solvi nomen meum. Supra (§. 1.

p. 65) ostenderam me probaturum, Π, 467 Aristarcheam lectionem non fuisse ὃ δὲ Πηδασον ἤλασεν ἔπ-
πον. Didymus, qui hanc lectionem in Philemonis
editione se invenisse ait, eo probare vult certe hoc
loco lectionem fluctuasse. Deinde suum addit iudi-
cium, non improbabilem videri hanc lectionem, quippe
cum ἐλαύνειν sit ubi de vulnere eminens inflicto inve-
niatur. At Aristarchus docuerat ἐλαύνειν sic non dici,
sed sum οὐτάσαι, τήναι, πλῆξαι eodem loco habendum
esse. Hoc Aristarchi praeceptum ignorass Didymum
ne putes: sed visus est sibi quosdam locos legisse,
quo illud praeceptum perverteretur. Unum ipse at-
tulit, P, 517.

ἡ ῥα καὶ ἀμπεπαλὼν προῖται δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Ἀργείοιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἔστην.
ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρηντο, διὰ πρὸ δὲ εἶσατο χαλκός.
νειαίρη δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστήρος ἔλασεν.

Qui locus quod Didymus voluit non probat, nec est
ullus, qui verissimum Aristarchi praeceptum infirmet.
ἐλαύνειν τινά nunquam aliter dicitur nisi gladio, securi,
sim. τὸν ἔλασ ὤμων φασγάνῳ αἰξας E, 80. ξίφει ἤλασε
κόρησιν N, 576. αὐχένα μέσσον ἔλασεν φασγάνῳ αἰξας K,
455. Ἀντιφον αὖ κατὰ οὓς ἔλασε ξίφει A, 109. Item
N, 616. (securi) N, 614. Π, 338. E, 497. Y, 475. X,
326. χ, 328. χ, 97. οὐλήν, τίν ποτέ μιν σὺς ἤλασε λευκῷ
ὀδόντι τ, 293. φ, 219. ψ, 74. ω, 332. τ, 449. 465. —
Cf. ρ, 278 μή τις σ' ἔκτοσθε νοήσας ἢ βάλη ἢ ἐλάσῃ,
cui respondet 283 οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βο-
λάων. Hoc igitur docuit, neque vero eo pertinent illi
loci, qui Didymo imposuerunt, quibus (sive mittuntur
tela sive prope figuntur) dictum est ἐλαύνειν χαλκόν,
δοῦτόν, sim. ἐν vel, quod saepius occurrit, διὰ et δια-
πρό, e. g. ἡ ῥα, καὶ ἐν δεινῷ σάκεϊ ἔλασ ὄβριμον ἔγχος
Y, 258. 269. μεταφρένῳ ἐν δόρῳ πῆξεν ὤμων μεσσηγής,
διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασεν. E, 40. A, 448. cf. X, 284.

δυστὸς ὤμῳ ἐνὶ στιβαρῷ ἡγήλατο E, 400 set. En tertium exemplum verissimae observationis Aristarchae ab discipulis detortae. Sed paene oblitus eram praecepti Aristarchei testem ciere. Ariston. ad A, 68 (ὄγμον ἐλαύνουσι)· ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ἐλαύνουσι τύπτουσι καὶ τίθουσιν ἐπὶ τῆς ἐκ χειρὸς πληγῆς τὸ ἐλάσαι. Cf. Apollon. lex. H. ἐλαύνουσι θερίζουσι· ἡ γὰρ ἐκ χειρὸς τύψις ἔλασις μεταφορικῶς. ἐλάσαι γὰρ τὸ ἐκ χειρὸς τύψαι. Suid. ἐλαύνουσιν αἰτιατικῇ· ὄγμον ἐλαύνουσι· τύπτουσιν τιθεῖσι (l. τίθουσιν) ἐπὶ τῆς ἐκ χειρὸς πληγῆς τὸ ἐλάσαι. Ὅμηρος. Vera observatio, quamquam male adhibuisse videtur ad ὄγμον ἐλαύνειν, iam eam ob causam, (nam de significatione voc. ὄγμος nunc non quaeram*), quod non dici potest τύπτειν στάχνας, sed requiritur cui caedendi, et decidendi notio subiecta sit.

§. 5. Quod quidam philosophorum de genere humano dixerunt, quo propius ab origine sua abfuerit, eo integrius fuisse, id de vocabulis verissimum est. Ille, qui apud Homerum in plurimis valet, suis certisque finibus descriptus usus nec a tragicis lyricisque nec ab epicis vel antiquioribus vel quos Homeri imitatores dicere solemus Alexandrinis servari solet. Factum idem in iis vocibus, de quibus modo exposuimus. Eurip. Hippol. 684.

Ζεύς δ' ὁ γεννήτωρ ἐμὸς

πρόδροζον ἐκτρίψειν οὐτάσας πυρί.

Ubi Schol. οἱ νεώτεροι οὐκ ἴσασι τὴν διαφορὰν τοῦ οὐτάσαι καὶ βαλεῖν. Ὅμηρος δὲ οὐτάσαι μὲν τὸ ἐκ χειρὸς καὶ ἐκ τοῦ σύγγενος τραῦσαι, βαλεῖν δὲ τὸ πρόδροζεν (v. Clark. ad P, 86: qui ad hanc rem attenderat etiam

*) Herm. de dram. com. sat. Op. I. p. 56. Vosq. ad hymn. Dem. 454 et ad Arat. 748. Franke ad hymn. l. 1. et quae nuper d' dit in eius libri censura Spitznerus.

A, 525. 540). Idem Eurip. Herc. F. 194 τυφλοῖς ὀρώντας οὐτάσας τοξεύμασιν. — Aeschylus πληγέντ' ἀτράκτιν τοξικῷ τὸν αἰτόν fragm. Myrmid. p. 81 Sch. *) βέλος de gladio Eur. El. 1141. Ar. Acharn. 326. — Pindarus ἄκοντι ἔλασε σκοπὸν Ol. X, 85. (Homerus ut decet σκοπὸν ὃν οὐπω τὸ βάλεν ἀνὴρ χ. 7). Apollon. Rh. IV, 597 τυπείς κεραυνῷ, idem III, 1310 βεβολημένος pro τετυμμένος. Oppian. Hal. B, 373. 473 οὐτάζει βελέεσσι, item οὐτασται cum βέλος coniunctum **A**, 522. **). **B**, 522 καὶ γὰρ τοι καὶ βουσίην ἀνάρσιος εὔτε πελάσῃ οἴστρος, ἐνυχρίμψῃ δὲ βέλος λαγόνεσσιν ἀραιαῖς. Cyn. B, 468 πικρὰ βέλεμνα orygis cornua***). Sic haec Oppianus perturbare sibi non minus quam tragicis licere putavit, haud ignarus ille prisci sermonis proprietatis. **E**, 260 ἄγχι δὲ θῆρα

*) Memorabile est, πλήσσειν, cuius constans apud Homerum usus est de vulneribus et plagis prope inflictis, de solo fulmine aliter dici (πλ. κεραυνῷ) Θ, 455. Ο, 117. μ, 416. ξ, 306. — Βέλος pro gladio ap. Soph. Trach. 825 ex vulgari interpretatione. Sed Hermannus haec alio modo adornavit.

**) ὠτειλή Hyacinthi vulnus Bion VII, 4.

***) ὀξυβελής est ap. Hom. **A**, 125 ἄλτο δ' αἰσὶν ὀξυβελής, quod Meiringius in Commentatione de subst. copul. ap. Hom. p. 12 recte explicat ὀξὺ βέλος ὤν. Quod transferri potest ad πόθος ὀξυβελής Halieut. **A**, 41. Sic explicuerim quod apud eundem scriptorem legimus **A**, 105 νίκης γλυκύδαμον κράτος, i. e. νίκης κράτος γλυκὺ δῶρον ὄν. Sed ib. **B**, 346 αἰψὰ δὲ νῶτα καράβου ὀξυβελῇ περιβάλλεται ἀμφιχυθεῖσα nec illa explicatio valet nec ex Homericis sermonis lege haec βέλη sunt. Cf. Empedocles v. 234 αὐτὰρ ἐχίνοισι ὀξυβελεῖς χαίται νῶτοις ἐπιπεφύκασι (Hal. **B**, 225. ὀξυκομοὶ ἐχίνοι). Quod Lobeckius olim proposuit **A**, p. 270, nunc probatum in diss. de motione adiectivorum minus mobilium (Reg. 1831) p. 7 in Cyneg. Γ, 399 νῶτοισιν ὀξυβελέσσιν scribendum esse pro eo quod nunc legimus,

Θαὸς ἐφριξεν ἐθείρας (sc. hystrix)

καὶ τ' ὀπίσω νῶτοισιν ἀκαχμένον ὀκνέτησιν

ἰθὺς ἀκονίζει μαλερὸν βέλος —

βάλλουσ', οὐτάζουσι. — Quint. Sm. *A*, 271 καὶ ὁ ἔβαλε Σθενέλοιο καταντίον οὐδ' ἄρα τὸν γε οὐτάσε. Item *Γ*, 62. *H*, 117. *I*, 275 (cl. 240). Apud eundem legimus πληῖξας χειρμαδίῳ *H*, 94 et πληγαί de iactis lapidibus *IA*, 120. Nec illud Homericum: Δείνονσι σιδηρεῖραι βολῆσι Opp. Hal. *E*, 401. Etenim hoc etiam verbum Δείνειν certum apud poetam usum habet in gladio aliisque prope laedentibus. Ex Quinto praeterea enotavi quod videtur apponendum esse. Scil. illae breviores formae βλήεται, βλήτο, βλήσθαι, βλόμενος in Homericis non inveniuntur nisi si quis percussus dicitur βέλει, quodcunque est: sed Quintus dixit βλόμενος ἐν πύλῃσι *I*, 316 *E*, 184. *ς'*, 456. βλόμενος ἐκ δίφρου *I*, 139. Denique βεβλήσθαι et βεβολῆσθαι promiscue dici a recentioribus, iam Lobeckio observatum ad Phryn. p. 589. (βλόμενος ἄλγεσι θυρόν Qu. Sm. *E*, 461). Dixit de eadem re Buttmannus ad Arat. 492, qui si Aristarchi, si Lobeckii memor fuisset, fortasse facilius quid doceat intelligeremus. —

Haec poeticae dictionis discrimina cognoscere utilissimum: et velim quidquid ab Homero posteriorum poetarum oratio in vocabulorum usu differt aliquando ita in unum colligi, ut in Attici vulgarisque sermonis discrepantia a veteribus factum est: nos tamen haec ideo hoc loco perlustramus, quod quasi pro Aristarchae operae complemento sunt; qui nec Alexandrinos sicubi ab Homero desciverant notare praetermisit (ut

adhuc mihi ampliandum videtur. Nam primum parum elegans videtur βέλος — ὁ ξυβέλεσσι νότοις, quod mihi ne illa quidem tueri videntur ἔσσυμένως ἐππύσσοντο Hal. *A*, 617, et τῆμος δ' ἐππύρων ἀγέλαι πινάκεσσι θεούσαις ἐσπόμεναι μεθέπουσι, quamquam de his ipsis dubitat Schneiderus. Deinde vocabulum ὀδυβελής, quod Homero in hac oratione sufficere poterat, his poetis non exprimit quod hic potissimum dicendum erat, hystrici (ut Plinius ait) aculeos esse missiles.

in Callimacho fecit, v. sch. E, 499). Deinde hinc intelligimus, ad Aristarcheam doctrinam epicis cursum suum dirigendum esse non censuisse. Quod in grammaticis et orthographicis docte sollerterque demonstravit Gerhard. lect. Apoll. p. 91—97. Idem in vocabulorum significationibus apparet. Nec mirum. Non est quod haec istos vel ignorasse vel improbasse putemus, sed Homericos esse noluisse*). Quid censeres? nescivisse Quintum Smyrnaeum, equites pugnantes ab Homero non induci? At ipse in id carmen induxit, quod nisi istorum morem cognoveris Homeri imaginem prae ceteris referre exspectaveris. v. O, 186. I, 2. 14, 184. Cf. equitum certamen in ludis funebribus A, 545. Nescivisse eundem, apud Homerum ambrosiam cibum esse Deorum non potum? Attamen ipse nihil dubitavit scribere, A, 139

Νύμφαι ἀμβροσίην ἐκέραιον ἐν χρυσόοισι κυπέλλοις.
Tryphiodorus ad visenda Graecorum castra Priamum cum senioribus facit mulis vehi, 241

*οἱ δὲ θοῆς οὐρῆας ὑποζεύξαντες ἀπήναις
ἐκ πόλιος κατέβαινον ἅμα Πριάμῳ βασιλῇ
ἄλλοι δὴμῳγέροντες.*

Sed apud Homerum mulis curru iunctis non utuntur nisi ad vehenda onera. Quod Tryphiodorus ignorasse eo minus credere decet, cum de Priamo vehiculo urbe egresso scribens non posset non meminisse simillimi loci Homericum O, 324, quo ipso loco Priamum equos agere videmus, plaustro contra, quo dona portantur, subiunctos mulos. Sed Tryphiodorus posterioris, imo sui aevi morem expressit. (v. Scheffer c. VIII.) Aetatem quidem suam illi epici tam non dissimularunt,

*) De Alexandrinorum imitatione Homeri praeter Naekium Choer. VIII. IX., Gerhardum lect. Apoll. c. VI, Weichertum de Apollonio p. 37. nuper dixit Loebe spec. quaest. crit. p. 2.

ut Quintus similitudinem a bestiariis sumserit, §, 531. Alexandrini cum epica carmina condere aggredierentur non id egerunt, ut ubi Homerus vel fabulas vel mores et instituta vel dicendi artificia vel sermonem Graecum reliquisset, ibi et ipsi pedem sisterent itaque illum exprimerent quasi aliquis Iliadi proximus rhapsodus qui nullum aliud haberet exemplum. Sed ut saeculis superioribus poesis Graeca per gradus progressa est, nunc per aliquod tempus in imitatione consistens, nunc commutato partim audientium desiderio partim converso litterarum statu partim ingeniosum propter vel certe audacem novatorem novos colores assumens, sic Alexandrina poesis usa est iis, quae saecula ante paraverant; quorum illa non tantum imitatrix sed amplificatrix et novatrix esse voluit: quod nisi ita esset, non haberemus huius poesis epicae historiam suis aetatibus et terminis descriptam. Et noluerunt grammatici esse sed poetae. Ad imitandum vero Homerus iis cum aliis poetis multis uno eodemque loco erat, nisi quod Homerica et ad memoriam promptissima et omnis Graecorum poesis per viscera serpentina, etiam ultro scribentium stilum subibant saepius: velut hodie fere qui scribunt idyllia Vossianis frustulis apparant. Quamquam Alexandrini haec ipsa declinassent studiosius, nisi in antiquiorum poetarum locis vel exprimendis vel adumbrandis Graecorum ingenium etiam antiquitus aliquid sive doctrinae sive illecebrae quaesivisset*). His momentis constat eorum imitatio: attamen

*) Boeckh. tragg. Gr. c. XX. — Dixi, universe hos poetas non alio modo imitatos esse Homerum quam alios. Haec imitatio duplex est, una stricta, quae etiam integros versus transsumit; ut alii ab Homero, sic Apollonius ex Eumelo (v. Weichert p. 206.) et Latini poetae versus Ennianos. Altera est, quae acumen doctrinaeque quaerit in exemplari deflectendo, non ut lateat imitatio sed ut pateat, quale est illud Oppiani Hal. I, 147 ..

ni iuris suaeque aetatis et voluerunt esse et erant. Iomericis vocabulis (ad haec ut me referam), HomERICA vocabulorum significatione et structura non contenti longorum saeculorum remotarumque regionum hesauros recludere et ipsi condere nova et deflectere et laxare antiqua, ut sicut ante gliscentibus aetatibus oetici sermonis fines prolati sunt, item per hos extremos Graeci carminis molitores factum esse inveniaur. Sed his et imitandi et novandi institutis utrum elegantiae veritatisque se finibus continuerint an secreta carminum genera et dialectorum discrimina extra nodum et ad molestiam usque turbaverint, nova exoritur quaestio, ardua et multis partibus paene inaccessa. Ego hic pedem figo, quo me partes vocabant neae. Etenim rationes delineandae erant, cur ad recentiorum epicorum officinas Aristarchea doctrina adiutum non habuerit nec habuisse consentaneum sit. —

Nunc ad reliquas verborum interpretationes pergimus.

τοῦνεκα τῆσιν ἐχλκεύσανθ' ἄλιῃς

καυλὸν ἐπ' ἀγκίστρῳ δολιχώτερον, ἄρκος ὀδόντων.

Cui generi non putaverim absimile fuisse, quod Aeschylus dixit. *ἰονγένεια λέαινα* (Hes.) Similia quaedam sunt in iis, quae Gerhardus recensuit p. 84. sqq.. Nam si quis pro Homericο πάτον ἀνθρώπων ἱλεεμένων dicit τριβὸν ἀνθρώπων ἁλεείνει (p. 88), is non celare stulet imitationem, sed dum ita exprimit exemplar, ut necessario agnoscatur, simul suam quandam venditat copiam. Quod illis haud raro contrario cessisse et pro ubertate apparere inopiam, imo admasse hoc genus, quod tamen prae novis inventis facilius est, nec abnuo nec sententiae meae adversatur. Sed eodem genere imitationis extra HomERICA quoque usi sunt, ut ex multis ad Apollonii exemplar factis, quae Gerhardus ex Dionysio aliisque proposuit, intelligere licet.

C. III.

§. 1. ὧδε

semper apud poetas significat „sic“ nunquam „huc“ vel „hic“.

Apollon. lex. Hom. 872 ὧδε· κατὰ Ἀριστάρχον οὐδέποτε συνήθως ἡμῖν κεῖται, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ οὕτως τάσσεται ὧδε δέ τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον· ἐπὶ δὲ τοῦ Ἡφαιστε πρόμολ' ὧδε (Σ, 392) οὕτως ἀκούει· πρόσελθε οὕτως ὥς ἔχεις, ἐκ προχείρου, μηδὲν ἀναβαλλόμενος. Quae eadem leguntur schol. A ad B, 271. Praeterea testatur Apollon. Dysc. adv. p. 590, 24. ἔροι δ' ἂν ἐπίστασιν καὶ τὸ ὧδε συνήθως μὲν τὴν εἰς τόπον σχέσιν δηλοῦν, ἐν δὲ τοῖς Ὀμηρικοῖς, ὥς Ἀριστάρχῳ δοκεῖ, ἐν τῷ καθόλου μὴ τοπικῆς ἔχασθαι σχέσεως, τῆς δὲ κατὰ ποιότητα. Notam ad eam rem indicandam appositam explicat Aristonicus Γ, 297 ἡ διπλῇ δι τὸ ὧδε οὐδέποτε τοπικῶς καθάπερ ἡμεῖς λέγει, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ οὕτως τοῦτο παραλαμβάνει. Item O, 513. Σ, 392; denique M, 346 ἡ διπλῇ περιεστυγμένη πρὸς Ζηνόδοτον δι τοῖς ἐξελιγμένοι τοῦ ὧδε τοπικῶς. ἔξῃς γὰρ γράφει (v, 359) „κεῖσε γὰρ ἔβρισαν“*) ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ οὕτω. Haec Aristarchi observatio oppugnatorem nacta est Buttmannum, Gramm. Gr. II. p. 285. Confirmat enim quosdam esse locos Homericos, quibus localis particulae significatio explorata sit, Σ, 392 πρόμολ' ὧδε, α,

*) Sic scripsi quamquam legitur in scholiis: ἔξῃς! γὰρ γράφει „εἰ δέ σφιν καὶ κεῖσε“ (348). Sed primum Zenod. non scripsit καὶ κεῖσε sed καὶ κεῖσε (sch. 348): quod ipsum imperitam, quae haec polluit, manum prodiit: deinde quod Aristonicus dicit non sequitur ex v. 348, sed ex 359.

182 νῦν δ' ὥδε ξὺν νῆϊ κατήλυθον, ρ, 545 τὸν ξείνον ἐναντίον ὥδε κάλεσσον, et si recte aestimes etiam *M*, 346 ὥδε γὰρ ἔβρισαν Δαναοί et β, 28 νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; Sed his missis, quae tum demum poterunt recte aestimari ubi quae explorata dicuntur pertentaverimus, tres istos locos speculemur. Hic primum dicam etiamsi ex centum et viginti duobus locis (tot Seberus enumerat*) tres essent, quibus localis significatio firme inhaereret, tamen plerisque Aristarchi observationem probabilem visuram et de tribus locis mirabiliter in diversum declinantibus quaerendum. Deinde si Aristarchus contrarium tueri voluisset haud paulo diligentius negotio suscepto provisurum fuisse quam illos, qui cum isto subtilissimo et assiduo observatore nunquam quasi cum puero egerunt, quem docere vel dedocere ludus sit. Neque enim talia neglexisset, qualia sunt *O*, 513 vel *K*, 91 vel *Ω*, 780. Denique hanc esse boni et subtilis interpretis virtutem non speciosis quibusdam locis falli, sed his ipsis firma interpretationis fulcimenta ex manifesto scriptoris usu quaerere. Quid putas Buttmannum dicturum fuisse, si ρ, 447 pro

στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον

poetae canere libuisset νῦν στῆθ' ὧδ' ἐς μέσσον? Scilicet exploratum esse hoc loco particulam ὥδε significare — τοπικῶς. Tu et hunc locum animadvertes et ζ, 218 ἀμφίπολοι, στῆθ' οὕτω ἀπόπροθεν et Φ, 184 κείσ' οὕτω, et η, 30 ἀλλ' ἔτι σιγῇ τοῖον**), et intelliges qualis, quam frequens et pulcher harum particularum usus cum imperativis sit et quam acriter castigandus esset.

*) Uno quo nunc est ὧδ' Aristarchi ratio est ὧκ', ζ, 232.

**) Apollon. Rh. I, 1290 ἦσ' αἴτως εὐκλος. II, 617 μηκέτι δεῖσθαι τοῖον.

Aristarchus, nisi ex his facillimum transitum invenisset, ut recte intelligeret haec: "Ἐφαίγῃ πρόμολ' ὥδε (quod cum veteribus explicat Hermannus Op. I p. 340) et τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὥδε κάλεσσον. Utrumque recte cepit Nitzsch. ad Od. α, 182. Et α, 182, item β, 28, quod scholia et consentiens iis Apollon. synt. p. 77 afferunt „οὕτως ὡς ὄρῃς“ et priore loco „οὕτως ὡς ὄρῃς, ὡς ἰδιώτης, ὅνῃ ὡς ἐπέβαλλε βασιλεῖ“ hoc ita satisfacit (modo ne obliviscare in his subtilibus linguarum elegantiss paululum necessario claudicare paraphrasin) ut non videam, cur his duobus locis Nitzschius particulae novam significationem affinixerit.

Sed Vossium quomodo refellam, indefessi laboris virum, cuius nomen omnibus Homeri studiosis verecundiam iniicere debet? Is (ad hymn. Cer. II6) confirmat in illo σῆψ' οὕτως ἐς μέσσην particulam οὕτως significationem localem habere! Demitto auriculas!

Probavit Aristarchi observationem, qua nihil esse potest certius, Nitzschius: nec Passovius quidquam dubitavit: itidem a veteribus sexcenties res inculcatur, v. praeter Eustathium schol. B, 258. N, 326. K, 91, α, 182. β, 111. γ, 125. Illud πρόμολ' ὥδε Paraphrasta Bekkeri reddidit πρόελθε οὕτως*).

Ἥστος et πονεῖν

nunquam doloris significationem habet sed laboris.

(Graecis vocabulis Aristonicus utitur ἀλγηδών et contra ἔργον et ἐνεργεῖν. Recentiores eandem rem tan-
gentes pro eo dicunt nonnunquam κακοπαθεῖν et κακο-

*) Apud Atticos quoque est ubi ὥδε vim suam abiiciat et ita dicatur ut οὕτως „sic temere.“ Plat. Soph. 217. E. τῷ γὰρ ὄντι τὸ νῦν ἔρηδεν οὐχ ὅσον ὥδε ἐρωτηθὲν ἐλπίσειεν ἂν αὐτὸ εἶναι τις, ἀλλὰ τυγχάνει λόγου παμμήκους ὄν.

παθια, quod idem est. Sch. Apollon. IV, 1453 γειο-
μόροι μύρμηκες· οἱ περὶ τὴν γῆν κατοπαθοῦντες).

Res per ²diplēn notata B, 291. E, 667. H, 319. K,
116. 164. Σ, 413. X, 11. Ψ, 245. Hunc Homericū
usum significat schol. Soph. Ai. 866, cum dicit: πόνος
πόνῳ πόνον φέρει) ἔστι τὸ μὲν πόνος πόνῳ ἀρχαϊκὸν
ὡς ἔργον ἐπ' ἔργῳ. τὸ δὲ δεύτερον πόνον κοινῶς οἶον
κάματον.

Nec hic substiterat Aristarchus, sed annotavit prae-
terea, praecipue dici de labore bellico (πολεμικὸν ἔρ-
γον), v. ad Z, 77. N, 2. Φ, 249. cf. B ad T, 227. Quae
verissima est et ad locos quosdam recte intelligendos
utilissima observatio, e. g. E, 667: qui locus haud
recte accipitur ab omnibus. Invenitur idem usus (pro-
sae scriptores sic utuntur vocabulo ἔργον, de quo
dixit Hermannus ad Luc. de conscr. h. p. 159) apud
alios quoque antiquos poetas ut Hes. Theog. 881
de Titanum proelio αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πόνον μάκαρες
ἑοὶ ἐξετέλεσαν. Theogn. 981 Gsf. (987 Be.) οὐδ' ἔλπωρ
δρμὴ γίνεται ὠκυτέρῃ, αἶ τε παρ' ἄνδρα φέρουσι δορυς-
σόν ἐς πόνον ἀνδρῶν. Cf. Simon. XX Gsf. Errat
Passovius cum dicit dolorem significari T, 229. Φ, 525
et aliis locis. Neque enim alii loci sunt et T, 229
certissima est significatio laboris bellici v. belli, quod
ipse Passovius loco isto paulo accuratius inspecto sine
dubitatione concedet- Φ, 525 ὡς Ἀχιλεὺς Τρώεσσι πό-
νον καὶ κήδε' ἐθήκεν item dictum ut πόνον τ' ἔχεμεν καὶ
σιζύν „laborem et luctum“; imo hic versus cum ante-
cedente compositus πᾶσι δ' ἐθήκε (urbs incendio cor-
repta) πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφῆκεν ita declarat „la-
borem et luctum“ indicari, ut si illud dubium esset,
hoc loco confirmaretur. „Omnibus, poeta inquit, incen-
dium laborem creat, multis (quorum perimuntur bona vel
cognati pereunt) maerorem: sic Achilles atrociter in-
gruens Troianis omnibus laborem, multis (propter amo-

Μενέλαον ἔχε τρώμος (v. 25). — P, 607. Fugiant Argivi, 596. 7

νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιοὺς.

πρῶτος Πηνέλεως Βουώτιος ἦρχε φόβοιο,
quam Argivorum fugam, Troianorum victoriam porro persequitur. Et de Troianorum fuga nullo modo cogitari posse, ubi Hector (605) Idomenei quidem hasta percutitur, sed frustra, ita ut in lorica sedeat frangaturque hastile, tam perspicuum firmumque est haec legenti ut de falsa quorundam lectione v. 607 iure suo acerbius iudicium pronuntiet Didymus. Aristarchea lectio h. v. est.

ἐν καυλῷ δ' ἔα γη δολιχὸν δόρυ· τοὶ δ' ἐβόησαν

Τρῶες· ὁ δ' (Hector) Ἰδομενῆος ἀκόντισε —

Quid h. l. Didymus in libro de Aristarchi editione notaverit, hoc modo traditum: οὕτως δὲ μόνως φησὶν ὁ Δίδυμος ἐν διορθωτικοῖς τοὶ δ' ἐβόησαν. ἀβέλτερον γὰρ τελέως τὸ τοὶ δ' ἐφόβηθεν. αὐτὰρ φεύγουσιν ἀλλὰ διώκουσιν. καὶ ἐπὶ Πατρόκλου τὸ δμοιον „ἐπὶ δ' ἔαχε λαὸς ὅπισθε Τρωϊκός“ (723). Nec II, 456 dubitabimus Aristarchi iudicio subscribere. Nunc legitur:

ὥς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε.

Sed accepimus haec: *Ἀρίσταρχος πόνος· οὐ γὰρ γέγονέ πω φρυγῇ*).*

Nec φοβεῖσθαι μὴ est apud Homerum nec φόβος cum genitivo rei: quae apud posteriores epicos inveniri infra ostendam, ut decet apud eos quibus φοβεῖσθαι timere est.

(*) Hoc est Didymi. Alterum quod eodem loco legimus ἡ διπλὴ διέτην μετὰ δέους φρυγὴν φόβον εἰρηκεν si Aristonici est, falsa lectio in eius exemplum irrepsisse putanda est.

Φόβος, φοβεῖσθαι, φέβεσθαι.

His nunquam timendi, sed fugiendi notio apud Homerum subiecta est.

Apollon. lex. Hom. p. 832 Ἀρίσταρχος σεσημειώται ὅτι συνήθως φόβος ἐπὶ τῆς φυγῆς. Aristonicus Z, 41 φοβέοντο πρὸς πόλιν ἥπερ οἱ ἄλλοι) ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ ἔφρευγον· ἐπὶ τούτου γὰρ αἰετὴν τὴν λέξιν τίθησιν. E, 223 ἡ διπλῇ ὅτι τοῦτο ἐστὶ τὸ φόβον Ἀργεῖος φορεούσας τὴν ἐν πολέμῳ φυγὴν. καὶ ὅτι τὸ φοβεῖσθαι καὶ φέβεσθαι ἐπὶ τοῦ φεύγειν Ὅμηρος τίθησιν, οὐκ ἐπὶ τοῦ κατὰ ψυχὴν δέους. A, 71 (cf. Θ, 107) ἡ διπλῇ ὅτι φόβον τὴν φυγὴν· ὃν δὲ ἡμεῖς φόβον δέος λέγει. M, 46 ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται) ἡ διπλῇ ὅτι οὐ τὸ αὐτὸ σημαίνει δι' ἀμφοτέρων, ἀλλὰ διὰ μὲν τοῦ ταρβεῖ δέδιεν ὃ ἡμεῖς φοβεῖται, διὰ δὲ τοῦ φοβεῖται φεύγει. λέγει οὖν οὔτε δέδιεν οὔτε φεύγει. N, 471 διπλῇ ὅτι ἀντιδιέσταιται τῷ φόβῳ τὸ ξυμεν, ἐξ οὗ σαφές ὅτι ὁ φόβος τὴν φυγὴν σημαίνει. Praeterea ad Θ, 149. A, 402. M, 144. N, 470. X, 141. 250. B, 767. E, 252. Z, 278. Θ, 139. K, 510. A, 121. 173. M, 144. O, 666. P, 597. Φ, 606. 575. P, 667. Egregius huius observationis usus fuit in diiudicanda lectione Σ, 247,

ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο (Τρῶες) πάρος δόρποιο μέδεσθαι.
ἄρθῳ δ' ἐσταότων ἀγορὴ γένητ'. οὐδὲ τις ἔτιλη
ἔξεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρομός, οὐνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἔξεφάνη.

Ariston. h. l. τρομός) Ζηνόδοτος φόβος κακῶς. ἀγνοῶν
ὅτι φόβος ἐστὶ κατ' Ὅμηρον ἢ μετὰ δέους φυγὴ. διὸ ἡ
διπλῇ. Item K, 10 ὡς πυκνὸν ἐν στήθεσιν

ἀνεστενάχιζ' Ἀγαμέμνων

νειόθεν ἐκ καρδίας· τρομέοντο δὲ οἱ φρένες ἐντός.

Aristonicus: ὅτι Ζηνόδοτος γράφει φοβέοντο· τὸν δὲ
φόβον εἰώθε λέγειν Ὅμηρος τὴν μετὰ φυγῆς δαίλιασιν·
ἐλέγχεται δὲ ὁ Ζηνόδοτος ἀμαρτάνων ἐκ τοῦ ὡς δ' αὐτως

Recte. Probant et composita *δατρεῖν* (*διέτρεσαν ἄλλους ἄλλη*), *παρatreῖν* (*E*, 297), *περιtreῖν* (*A*, 675), *ὑποtreῖν*, et simplicis verbi omnia fere exempla certa et expressa. Duo sunt, ubi quis dubitare possit *P*, 332 *Φ*, 288. Sed hi quoque loci alteram significationem admittunt, immo contextus, si accuratius inspicitur, suadet. Ad *P*, 332 cf. *Ξ*, 132. Ad *Φ*, 288 cf. *Φ*, 575.

Θύειν

nusquam apud Homerum dicitur de immolanda hostia.

I, 219 *θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς*) ἢ διπλῇ *ὅτι θῦσαι οὐ σφάξαι*, (ins. *ὥς*) ὁ *Τιμόθεος* ὑπέλαβεν καὶ *Φιλόξενος* ὁμοίως τῇ ἡμετέρῃ *συνηθεία*, ἀλλὰ *θυμιᾶσαι*· καὶ *ὅτι θυηλάς τὰς ἐπιθυνομένας ἀπαρχάς*. καὶ ἐν *Ὀδυσσεΐα* (*ξ*, 446) ἡ *ῥα* καὶ ἄργματα θῦσε *θεοῖς αἰειγενέτησι*. Significat veteres scriptores *Philoxenum* (fortasse auctorem *δείπνου*, in quo ipso carmine facile poterat hic *Πιαδος* locus respici) et *Timotheum*: quorum ex scriptis (parodicis, opinor) apparebat hoc loco eos voc. *θύειν* vulgari significatione accepisse. *Bekk. An.* p. 42 *θῦσαι ἀντὶ τοῦ θυμιᾶσαι*

θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει

Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς. λέγει δὲ ἀπαρχὰς τῶν τεθυμένων ἱερείων· καὶ ἐν τῇ ἀρ-

locus possit videre ob stare *A*, 546 ubi *τρέσσε* est „celeriter se in fugam convertit“ quod efficitur aoristo initium facti indicante, ut *ἀπεδήμησε* invenitur nonnunquam significare „profectus est“ (*Plut. Cic.* 3), *οἰκῆσαι* sedes collocare (*Appian. Hann.* 8), *ἐστρατοπέδευσε* posuit castra (ib. 5 coll. 10, 13 *ἐστρατοπέδευε* tenuit se in castris), *ἐτυράννησε* tyrannus factus est (*Aristot. rhet.* I, 2, 19), *ἐχράττησε* imperio potius est (*Plut. Cic.* 3), *ἡράσθη* amore captus est (*Plut. Pomp.* 4.). *ceť.*

χαίρᾳ κωμωδία τὸ θῆσαι ἀντὶ τοῦ θυμιάσαι. Ib. p. 44
 ἱερῶσινα τὰ τοῖς θεοῖς ἐξαιρούμενα μέρη καὶ θυμιώμενα.
 "Ὁμηρος τοῦτο διδάσκει πρῶτον."

θεοῖσι δέ, cet.

βούλεται γὰρ λέγειν τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἐν τῇ εὐωχίᾳ πα-
 ρατιθεμένων, ὅπερ εἰώθασι ποιεῖν, ὅταν προσφέρονται
 τροφήν (cf. Ammon. 132). Hoc igitur loco explicuit
 Aristarchus per θυμιάσαι, quod plurimis quoque reli-
 quis aptum est; quo interpretamento usus sit o, 222,
 260, nescimus.

Φ ρ á ζ ω

nunquam est dico, sed indico.

Apollon. lex. H. p. 658

πῶς ἄρ' οἱ εἴ τις νῶϊ θεῶν αἰειγενετῶν
 εὔδοντ' ἀθρήσεις, θεοῖσι δέ πᾶσι μετελθὼν
 πεφράδοι; (Ξ, 335)

πεφράδοι διασημαί (l. μά) νειε· ὁ δὲ ἄπ' ἰων ἂν εἴποι,
 τοῦ Ἀριστάρχου σεσημειωμένου ὅτι τὸ φράσαι οὐδέποτε
 ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν τάσσεται. Id. p. 840 οὐδέποτε τοῦ ποιη-
 τοῦ ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν τάσσοντος τὴν λέξιν· διόπερ Ἀρίσταρ-
 χος ἐν τῇ P (l. Ξ) τῆς Ἰλιάδος ἠθέτησε. Significat
 Ξ, 500.

ὁ δὲ φῆ κώδειαν ἀνασχών,

πέφραδέ τε Τρώεσσι καὶ εὐχόμενος ἔπος ἦνδα.

Hoc si cum scholiis et Eustathio conferas*), scimus de
 Aristarcho, versum πέφραδέ—obelio notatum esse certis-
 simo argumento, quod hic usus verbi φράζειν ab Homero
 plane abhorreret, alterum, cuius pro spurio notandi
 causas non videret (quamquam sunt fortasse) tenuisse,

*) Error ut declinetur, moneo, annotationem Σ, 253 non Aristonici esse.

sed φῆ pro verbo accepisse, cum particulam φῆ Homero abiudicandam censeret. Buttmannum (lexil. I, 236) de his versibus et de veterum interpretatione disputasse, cum nec Aristarchi observationem de voce φράζειν nec eius athetesis nosset, non fidem habere-mus referenti; sed „qui vident plane sciunt“. — Totum pervolvās Homerum, nusquam dixit πέφραδε Τρώεσσι vel ἐν Τρ. pro εἶπε, ἀγορήσατο, μετηύδα sim. Ubi-que, quod recte et subtiliter Aristarchus observavit, φράζειν significat indicare (anzeigen, angeben). Mi-nime obstat α, 275

ἄγριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς

μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔστων.

μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἀνώγει —

hoc dictum est fere ut ἔπος πάντεσσι πιφάσκων (χ, 131). In quibus, solemus brevitatis causa dicere verbum positum esse pro re: quod quid sibi velit docti intelligunt. Rectissime hymn. Ven. 128 coniunctum vocabulum cum synonymo δεικνύναι, αὐτὰρ ἐπειδὴ δέϊξε καὶ ἔφρασε. — Il. Α, 84 in Agamemnonis oratione ad Calchantem

οὐδὲ φράσαι εἴ με σώσεις

hanc lectionem pro Zenodotea φράσον elegerat Aristarchus, non quod φράσον stare non posset (ut videri possit ex Apollonii lex. p. 840), sed quod eo loco φράσαι significantius visum, ut Aristonicus docet: ὅτι Ζηνόδοτος γράφει φράσον· μᾶλλον δὲ τὸ φράσαι ἀρμόζει. Nec Ψ, 142 αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν καὶ πέφραδε μῦθον, ubi annotatur οὔτε Ἀρίσταρχος οὔτε Ζηνόδοτος οὔτε Ἀριστοφάνης ἐπίστανται τοῦτον τὸν στίχον, vocabuli significatio absona visa, sed haud dubie aberat versus in melioribus Mss. Nam (ne de Aristophane dicam) Zenodotus certe ad vim vocis ne attenderat quidem. Non possum in hac re aliter iudicare nec cum Nitzshio sentire.

Σῶμα

ap. *Homerum dicitur tantum de cadavere.*

Apollon. lex. H. p. 754. Ὁ Ἀρίστας παρατηρεῖται
κε τὸ σύνθηρες Ὀμήρου. καὶ σεσημειώται διπλῇ ὅτι
σῶμα οὐδέποτε Ὀμηρος ἐπὶ τοῦ ζῶντος εἴρηκεν.

σῶμα δὲ οἶκαδ' ἐμὸν δόμεναι (X, 342)

καὶ πάλιν

μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας (Γ, 43)

δέμας δ' ἦϊκτο γυναικί

καλῇ τε μεγάλῃ τε (ν, 288).

Haec ultima mutilata quid sibi velint (sc. de vivo corpore Homerum dicere δέμας) et per se patet et illustratur his Plutarchi poes. Hom. c. 124 ὅθεν κακῆϊνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς δεσμοτήριον. Καὶ τοῦτο δὲ Ὀμηρος πρῶτος ἐδύλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων αἰεὶ δέμας προσαγορεύει, ὡς ἐν τούτοις „οὐ δέμας οὐδὲ φνὴν“ καὶ „δέμας δ' ἦϊκτο γυναικί“ καὶ „ἦτοι ἐμὴν ἀρετὴν εἰδὸς τε δέμας τε“ τὸ δὲ ἀποβεβληκὸς τὴν ψυχὴν οὐδὲν ἄλλο ἢ σῶμα καλεῖ, ὡς ἐν τούτοις „σῶμα δὲ οἶκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν“ καὶ „σώματ' ἀκηδέα κείται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος“ καὶ „σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης καταλείπομεν ἡμεῖς“. Idem c. 128 οὕτως οἶν καὶ Ὀμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως εὐρεθῆσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐστερημένον ψυχῆς αἰεὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι προσαγορεύει. v. Schol. A, 115 (quod Porphyrii est). Γ, 23. De quo loco nemo subacti iudicii dubitabit, at quosdam grammaticos haesisse Eustathius ostendit; a quo tamen ipso quid verum sit peti potest.

Δαίς,

non dicitur de bestiis, sed solo de cibo hominum.

Unde contra Zenodotum diiudicata lectio II. A, 5. οἰωνοῖσι τε πᾶσι, ille legebat οἰωνοῖσι τε δαῖτα. Ex scholiis excidit: tradit. Athenaeum, de suo causam ad-

dens, I p. 12. e. *Δαίς* dictum esse a *δαίσθαι* quod a fera rapacitate ad modestiorem cultum progressi homines in epulis aequam cuique portionem apponerent, unde *δαίς* ἔισθ. καὶ ἐπὶ μόνων τῶν ἀνθρώπων δαίτας λέγει ὁ ποιητής, ἐπὶ δὲ θηρίων οὐκέτι. ἀγνοῶν δὲ ταύτης τῆς φωνῆς τὴν δύναμιν Ζηρόδοτος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκδόσει γράφει

αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν

οἰωνοῖσι τε δαῖτα

τὴν τῶν γυπαῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφήν οὕτω καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς πρόσθεν βίας. V. praeterea Eust. h. l. et Suid. s. δαίτη.

Heynius „contrarium, inquit, docet locus II. Ω, 43“.

λέων δ' ὥς ἄγρια οἶδεν,

ὅςτ' ἐπεὶ ἄρ' μεγάλη τε βίη καὶ ἀγῆνορι θυμῷ
εἵξας εἶδ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν.

Quis paulo attentior non statim intelligit, Aristarchum legisse

εἶδ' ἐπὶ μῆλα, βροτῶν ἵνα δαῖτα λάβῃσι.

K, 485 ὥς δὲ λέων μῆλοισιν ἀσημαντοῖσιν ἐπελθών, ne alios locos commemorem ut ζ, 132. 134. —

Ὀσσα

non vocem significat simpliciter ut apud alios poetas sed fatam divinitus excitam.

Hinc apparet

Ὀσσεσθαι

non, ut quidam faciunt, ducendum esse ab ὄσσα ut significet dicere, sed ab oculis (ὄσσε), significatque et oculis videre et per translationem animo videre.

Aristonicus B, 93 ὅτι ὄσσα ἢ θεὰ κληδών, οἱ δὲ νεώτεροι ψιλῶς ἐπὶ πάσης φωνῆς.

Hinc refutata quorundam falsa explicatio, qui A, 105 κάκ' ὁσόμενος ab ὄσσα ducentes interpretarentur

„male dicens“. Ariston. h. l. *κάκ' ὁσσοόμενος* *ὅτι ἀπὸ τῶν ὅσων κακῶς ὑπιδόμενος, οὐκ ἀπὸ τῆς φωνῆς κακο-λογήσας. οὐ γὰρ χρῆται Ὅμηρος τῇ ὅσση ψιλῶς ἐπὶ τῆς φωνῆς, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τῆς θείας κληδόνας. Porro servata haec, ad Ω, 172 ὁσσομένη ὅτι ἀπὸ τῶν ὅσων προορωμένη. X, 356 προτιόσσομαι) ἡ διπλῇ ὅτι ἀπὸ τῶν ὅσων ἡ μεταφορά (v. ib.). Eadem hoc tempore docuit Buttmanus Aristarchi operam in hac voce positam ignorans. Quod A, 105 potius translationem mavult Buttmanus, id probamus. Fortasse etiam X, 356 plus vidit.*

Ὅ μ φ ἡ

item apud Homerum non quamcunque vocem significat seu divinum praesagium.

Dixi paulo obscurius quod mihi non omni ex parte clarum est. Restat enim in testimoniis, paucis illis nec integris, quod non intelligam, ut quibus finibus vocabuli usum circumscribi voluerit Aristarchus pro certo dicere nequeam. Perficient alii. Ad P, 41 (Θείῃ δέ μιν ἀμφέχοντ' ὁμφή) in ABELV hoc scholion est: *ὅτι ὁμφή ἡ θεία κληδών, οὐ πᾶσα φήμη. διὸ καὶ ὁ Ζεὺς πανομφαῖος, ὁ κληδόνιος· ὁμφή δὲ ἡ τὸ ὄν φαίνουσα. λέγει δὲ ὅτι ἑναυλὸν εἶχε τὴν τοῦ ὀνείρου φωνήν. ἐμφαντικὸν δὲ τὸ ἀμφέχοντο πρὸς τὸ μηδὲν αὐτῆς ἐπιτελλῆσθαι αὐτόν. Hic locus Aristonici esse mihi videtur usque ad κληδόνιος. Quod Eustathius habet: οἱ δὲ νεώτεροι ἐπὶ ἀπλῶς λόγου τιθέασιν καὶ τὴν ὅσσαν καὶ τὴν ὁμφήν, hoc toto colore Aristarcheum est, sed alia, quae idem habet, non ab eo sunt. Et. M. ὁμφῇ θεία φήμη, κληδών. v. Butt. lex. I, p. 23. Nitzsch. ad Od. γ, 215. — Ζεὺς πανομφαῖος est Θ, 250, ubi hoc Aristonici scholion est: ἡ διπλῇ ὅτι οὐκ ἔστι καθολικ-*

κὸν ἐπίθετον δὲ πανομφαῖος, ὁ κληδόνιος καὶ πάσης κληδόνος παραίτιος (!) καὶ ὅτι ἄπαξ ἐνταῦθα τὸ ἐπίθετον.

Μάχαιρα

non gladium significat sed cultrum, quem heroes iuxta gladium suspensum gerunt.

Γ, 271 ἡ διπλῇ ὅτι τὴν παραξιφίδα μάχαιραν καλεῖ διὸ καὶ λέγει αὐτὴν παρηρητῆσθαι τῷ κουλεῖ τοῦ ξίφους. τὸ δὲ πολεμιστήριον ἄορ ξίφος (ins. ἦ) φάσανον καλοῦσι· συνώνυμα γάρ. Α, 844 ἡ διπλῇ ὅτι μάχαιραν καλεῖ τὸ παραξιφίδιον, εἰς τὰς τοιαύτας χρεῖας εὐθετοῦν. BL ad T, 252 μάχαιραν δὲ τὴν περιξιφίδα (l. παραξ.), ἦν νῦν ζωνομάχαιραν καλοῦσιν. Huius observationis egregius usus fuit ad crisin versum Σ, 597. 8, ubi Vulcanus in scuto dicitur finxisse puellas cum adolescentibus saltantes:

καὶ ὃ αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μάχαιρας
ἔχον χρυσεῖας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.

Aristonicus: ἀθετοῦνται αἱ δύο, ὅτι οὐδέποτε μάχαιραν εἶπε τὸ ξίφος. ἄλλως τε καὶ οὐ πρόπον χορεύοντας μάχαιρας ἔχειν. οὗτοι δὲ οὐδὲ παρ' Ἀριστοφάνει ἦσαν. Eadem observatione Zenodoti lectio reprobata N, 610, haec scilicet: Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος χεῖρεσσι μάχαιραν pro ξίφος ἀργυρόηλον. „ἀγνοεῖ δὲ ὅτι Ὅμηρος τὴν παραξιφίδα μάχαιραν καλεῖ, τὸ δὲ πολεμιστήριον ξίφος“.

Φρίξ

*non est frigus sed maris exoriente vento citati horror,
et — sic voluit Aristarchus — ipsa exorientis
procellae agitatio.*

Falso hoc verbum acceptum erat falsaeque lectioni locum dederat Φ, 126

θρώσκων τις κατὰ κύμα μέλαιναν φρίχ' ὑπαίξει
ἰχθύς.

H. I. Aristonicus Aristarchi doctrinam explicat sic: ἡ διπλῇ πρὸς τὸ σημαϊνόμενον. Φιλητᾶς γὰρ καὶ Καλλι-
στρατος γράφουσι φρίχ' ὑπαλύζει, λέγοντες ὅτι οἱ πῖονες
τῶν ἰχθύων καὶ εὐτροφοὶ τὸ ψύχος ὑπομένουσι καὶ τοῦ φθεί-
ρονται. ὁ δὲ ποιητὴς οὐδέποτε φρίκην τὸ ψύχος εἴρηκεν,
ἀλλὰ τὸ ἐκ γαλήνης πρῶτον ἐξορθούμενον κύμα, ὁμωνύ-
μως δὲ τούτῳ καὶ τὸν ἄνεμον τὸν οἰοῦν ἐπιστίζοντα τὴν
θάλασσαν „οἷη δὲ Ζεφύροιο ἐκέυατο πόντον ἐπὶ φρίξ“
(H, 63) καὶ ὡς δ' ὑπὸ φρικὸς Βορέῳ ἀναπάλλεται ἰχθύς
θῶν' ἐν φρυκίοντι, μέγα δέ (vel potius μέλαν δέ) ἡ κύμα
καλύπτει (Ψ, 692) [ἡμεῖς δὲ λέγομεν ψύχος κρύος καὶ
πάχνην] ἔστιν οὖν τὸ λεγόμενον μέλαιναν φρίχ' ὑπαίξει
τὸ μέλαν κύμα ὑποτροχάσεται ἰχθύς. Eust. ad H, 63 ὅτι
φρίκα Ζεφύρου καλεῖ τὴν πρώτην ἡρεμαίαν αὐτοῦ κατὰ
θαλάσσης ἐπίπνοϊαν. Et schol. δ, 402 φρικὴ τῇ ἐπιγε-
νομένη μελανίᾳ ἐν τῷ (l. πόντῳ) ἐκ τῆς ἐπιπολαίου κι-
νήσεως τῶν ὑδάτων (κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀνέμων addi-
tum in altero sch.). Non videtur necessarium fuisse
alteram significationem assumere, ut ipsius exorientis
procellae agitatio indicetur, ne tum quidem si H, 63
μελάνει δέ τε πόντον, quae fuit Aristarchi lectio, ap-
probatur. Passovium quoque in priore significatione
acquievisse video: sed Vossium Ψ, 692 alteram ex-
pressisse („wie vor dem krauselnden Nord ein Fisch
aus dem Wasser emporsteigt“). Ceterum illa aequoris
primum vento exhorrescentis agitatio vulgo a Graecis
dicebatur φρίκη, Aristot. probl. 23, 23.

Τλήμων

nunquam miserum significat, sed durum laborisque patientem.

K, 231 ἡ διπλῇ ὅτι τλήμονα οἱ νεώτεροι τὸν ἀτυχῆ,
ὁ δὲ Ὅμηρος τὸν τλητικόν, τὸν ὑπομενητικόν. Item E,

67. *Φ*, 430. *Non eget egregia observatio vel commendatione vel confirmatione.*

Σχεδόν

nunquam significat paene, fere, sed locale adverbium est, prope.

P, 202 οὐχ οὕτως παρείληπται ὡς ἡμεῖς ἐν τῇ συνηθείᾳ τάσσομεν διστακτικῶς τὸ σχεδόν. *Y*, 290 (V) σχεδόν ἀντὶ τοῦ ἐγγύς, καὶ οὐχ ὡς ἡμεῖς.

Πάλιν

nunquam rursus significat, sed retro.

E, 836 ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰς τοῦπίσω. *E*, 257 πάλιν αὖτις ὅτι οὐ τὸ αὐτὸ λέγει διὰ τοῦ πάλιν καὶ αὖτις, ἀλλὰ τὸ μὲν αὖτις ἀντὶ τοῦ πάλιν, τὸ δὲ πάλιν τοπικὸν ἀντὶ τοῦ εἰς τοῦπίσω. *Z*, 189 ἡ διπλῇ πρὸς τὸ πάλιν, ὅτι οὐ χρονικῶς. *I*, 56 τὸ πάλιν οὐκ ἔστιν ἐκ δευτέρου ὡς ἡμεῖς, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἔμπαλιν ἑρεῖ, ἐναντίως. *K*, 281 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ πάλιν εἰς τοῦπίσω. 356 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ πάλιν συναπτέον τῷ ἀποστρέφοντα, ἵνα ἡ εἰς τοῦπίσω ἀποστρέφοντες: (haec vocabulorum coniungendi ratio falsa, ut locum insipienti petebit; πάλιν διγύρναντος est εἰς τοῦπίσω ὁτι.). *A*, 326 ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ ὀπίσθεν (l. ὀπίσω) ὀριμῶντες (παλινορμένω), ὡς παλιμ-πλαγγθέντας. Hinc recte intelliges πάλιν ποίησε γέροντα π, 456 i. e. „ex iuvene retro mutavit in senem“ non ut schol. BL ad N, 3. Plura addere non necesse: etenim accuratissime de hac voce egit Passovius. Sed illud superest quod notandum. Observavit Aristarchus fabulam de Graecis, antequam oram Troianam tangerent, in Mysiam ad Telephum delatis Homero ignotam esse. Originem vero fingendae fabulae putavit

posterioribus in Homero fuisse, cum illam Achilles orationem

νῦν ἔμμε παλιμπλαγχθέντας ὄτω

ἄψ ἀπονοστήσειν

Homericam vocabuli vim ignorantes intelligerent „iterum errantes“. *A*, 59 ἡ διεπλή πρὸς τὴν τῶν νεωτέρων ιστορίαν, ὅτι ἐντεῦθεν τὴν κατὰ Μῦσιν ιστορίαν ἐπλασαν.

Τάχα

nunquam significat fortasse, sed ubique temporis adverbium est.

Sch. Vulg. α, 257 αὕτη ἡ λέξις οὐ τίθεται παρὰ τῷ ποιητῇ διστακτικῶς ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ ἀλλ' ἐκαστοτε ἀντὶ τοῦ ταχέως. Aristonicus Ξ, 8 ἡ διεπλή ὅτι τὸ τάχα ἀντὶ τοῦ ταχέως. Incertum ex his minutis reliquiis hoc etiam ab eo intellectum fuerit, semper significare „mox“, nunquam „cito“. Frequens usus minitantis, ut τάχ' εἶσεαι „mox senties“ et similia multa. Pulcer variusque vocabuli usus nostrae particulae simillimus leniter huc illuc inflexus. Ψ, 606 οὐ γάρ κεν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν, quod nos dicimus „nicht so bald“, Latini aegre, haud facile. *A*, 654 τάχα κεν καὶ ἀναιτίον αἰτιόωτο facile etiam innocentem incusaverit. Cf. *B*, 373. *H*, 158. *II*, 72. 617. Hinc τάχ' ἐμελλεν. Θ, 52 καὶ δὴ μιν τάχ' ἐμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν δάσσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ' Ἀγαμέμνων ἀντίος ἦλθε θεῶν „bald haette er ihn gegeben“. Cf. ι, 378. *A*, 182. Ψ, 773. — Facile sentimus, quid dicat Achilles Agamemnoni iratus, *A*, 204.

ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὄτω·

ἧς ὑπεροπλήσει τάχ' ἂν ποτε θυμὸν δλέσση

„haud diu aberit tempus, cum quondam sua eum perdet

67. Φ, 430. Non eget egregia ob-
mendatione vel confirmatione.

Σχεδόν

*nunquam significat paene, fere, sed
est, prope.*

P, 202 οὐχ οὕτως παρείληπται ὥς
ἠθεῖα τάσσομεν διστακτικῶς τὸ σχεδόν
σχεδόν ἀντὶ τοῦ ἐγγύς, καὶ οὐχ ὥς ἡμεῖς

Πάλιν

nunquam rursus significat, se-

E, 836 ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰς
πάλιν αὐτὶς ὅτι οὐ τὸ αὐτὸ λέγει διὰ το
ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτὶς ἀντὶ τοῦ πάλιν, τὸ δὲ π
τοῦ εἰς τοῦπίσω. Z, 189 ἡ διπλῇ πρὸς
χρονικῶς. I, 56 τὸ πάλιν οὐκ ἔστιν
ἡμεῖς, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἔμπαλιν ἐρεῖ, ἐνα
διπλῇ ὅτι τὸ πάλιν εἰς τοῦπίσω. 35
πάλιν συναπτέον τῷ ἀποστρέφοντας, ἢ
ἀποστρέφοντες: (haec vocabulorum c
falsa, ut locum inspicienti petebit;
est εἰς τοῦπίσω ὁτρ.). A, 326 ἡ δι
ὀπισθεν (l. ὀπίσω) ὀρμῶντες (παλιν
παραγχεύοντας. Hinc recte intelliges
ροντα π, 456 i. e. ex iuvene retro m
non ut schol. BL ad N, 3. Plura ad
etenim accuratissime de hac voce agit
illud superest quod notandum. Obser
fabulam de Graecis, antequam oron
rent, in Mysiam ad Teleph
tām esse. Originem

superbia“*). His constat eadem ratione explicandum esse β, 74 εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἂν ποτε καὶ τίσις εἴη. Quod plurimum faciet ad illam Telemachi orationem, qua nulla Homeri pars difficilior est, expediendam. Sed hoc, quod longiorem desiderat orationem, differo. Verum alium locum tentabo, si forte vocabuli potestate effecta cesserit explicatio. β, 89 ἥδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἴσι τέταρτον. Quod Nitzschius ita vertit „schon ist es jetzt das dritte Jahr und bald wird gehen, d. h. kommt das vierte“. Id vero cum aliis locis repugnet (β, 106. τ, 151. ω, 141), Langius in Censura Commentariorum Nitzschii, quae inserta est Seebodii bibl. crit. 1826 p. 1098, sic potius vertendum statuit „denn schon ist das dritte Jahr vorüber und schnell geht das vierte“. Cui consentire video schol. ν, 377 ταχέως ἐλεύσεται. Sed debebat Langius sic: „es ist das dritte Jahr und bald geht das vierte“. εἴσι abit. εἶμι apud Homerum motum indicat quemcunque, ut nec unde nec quo fiat quaeratur. Π, 60 de lupis καὶ τ' ἀγελῆδον ἴασι. Β, 87 ἥντε θεα εἴσι μελισσῶν ἀδινάων. Γ, 61 πέλεκυς ὥς — ὅσ' εἴσιν διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος. β, 428 νηὶς ἰούσης, quo loco Vossius intentum cursum significari ait (hymn. Dem. p. 110. cf. ad Arat p. 84. 160); at id non in vocabulo inest, sed in sententia. Φ, 522 ὥς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει. Ad hanc significationem pertinet ψ, 362 αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἄμ' ἡελίῳ ἀνιόντι ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάρουσιν. Quo vel unde motus fiat adiectis vocabulis declaratur, ut ἀντίος εἶσιν, πάλιν, αὐτίς, ἄψ, δεῦρο,

*) Machon Athen. 528. b.

ὀνηλάτ', εἰ μὴ θᾶπτον ἐκζησε ποτέ

ἐκ τῆς οδοῦ, τὰ γύναια ταῦτα καταβαλῶ

De τάχ' ἂν v. Matth. p. 1199. Andoc myst. §. 117. τάχα γὰρ ἂν αὐτὸ βούλεσθε πυνθέσθαι.

πεῖσε, εἰς, αἰς, cet. Haec et talia vocabula ubi absunt, sed cogitatione supplentur, tum abit in significationes et veniendi et abeundi. Illa est e. g. τ, 571 ἦδε δὴ ἥως εἰσι δυνάμεις. ι, 279 ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπη ἔσχεις ἰὼν εὐεργέα νῆα. Recte Wellauerus ap. Apollonium III, 1155 ἄρ' ἰούσαν revocavit pro ἀνιούσαν. Virg. Aen. VI, 392 (Charon loquitur): Nec vero Alciden me sum laetatus euntem (i. e. venientem) accepisse lacu. Abeundi notio est I, 701 ἀλλ' ἦτοι κείνον μὲν ἔασομεν, ἢ κεν ἔησιν ἢ κε μένη. Z, 221 καὶ μιν ἔγων κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἑμοῖσιν. Virg. Aen. XI, 46.

Et hanc significationem is sibi locus vindicat, in quo versamur; τάχα hic significat, quod ubique: „mox“.

Ἰθὺς

adverbium locale est.

Y, 79 ὅτι ἀπὲ τοῦ ἐπ' εὐθείας καὶ κατ' ἐναντίον. M, 254 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ἰθὺς τοπικῶς τίθηται ἀντὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας καταντικρὺ νηῶν.

Μέλεον

II, 336 ἡ δ. ὅτι μέλεον ἀντὶ τοῦ μελέως ματαίως· καὶ διὰ παντὸς οὕτως Ὅμηρος χρηταί· οἱ δὲ τραγικοὶ ἐπὶ τοῦ οἰκτροῦ καὶ τάλανος. καὶ ἡ συνήθεια. πρὸς οὗς καὶ ἡ σημειώσεις. K, 480 ὅτι οἱ νεώτεροι μέλεον τὸν ἀντηχῇ, ὃ δὲ Ὅμηρος ἀντὶ τοῦ ματαίως. Item Ψ, 795. (Cf. B ad Ω, 409 μελεῖστί· τινὲς οἰκτρῶς, οὐκ εὖ· μέλεον γὰρ ὃ ποιητῆς τὸ μάταιόν φησιν· ἔστιν οὖν ἀντὶ τοῦ κατὰ μέλος).

Γράφειν

non est scribere, sed i. q. ξέειν

Z, 169 (in Proeti tabella) ἡ διπλῇ ὅτι ἑμφορίᾳ ἔστι

τοῖς τῆς λέξεως γράμμασι χρῆσθαι· οὐ δεῖ δὲ τοῦτο δέ-
ξασθαι· ἀλλ' ἔστι γράψαι τὸ ξέσαι· οἷον οὖν ἐγκαράξας
εἰδῶλα δι' ὧν ἔδει γινῶναι τὸν πενθερόν τοῦ Προίτου. H,
175 loco item notissimo, quo sortes ducunt principes
κληρὸν ἐσημήναντο, ἡ διπλῇ ὅτι σημείοις χρῶνται οὐ
γράμμασι. Tum v. 187 κληρὸν ἐπιγράφας) ἡ διπλῇ ὅτι
οὐ γράμμασι τῆς λέξεως, ἀλλ' ἐγκαράξας σημεία· εἰ γὰρ
κοινῶς ᾗδεσαν γράμματα, ἔδει τὸν κήρυκα ἀναγινῶναι καὶ
τοὺς ἄλλους οἷς ἐπεδείκνυτο ὁ κληρὸς.

II

i. e. dixit, ponitur tantum post orationem peractam.

Herod. A, 219 τοῦτο τὸ ἥ ψιλῶς λεγόμενον καὶ πε-
ρισπωμένως δηλοῖ δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἔφη „ἡ καὶ
κυανέησιν“ (A, 528). καὶ σεσημειώται Ἀρίσταρχος ὅτι ὁ
μὲν Ὅμηρος αἰεὶ ἐπὶ προειρημένοις λόγοις ἐπιφέρει τὸ
δηλοῦν τὸ ἔφη, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ δὲ Πλάτων
μετ' αὐτὸν ἐπιφέρει τὸν λόγον. Observandi occasionem
dederat falsa lectio Zenodoti Y, 114 quae fuerat

ἡ δ' ἄμυδις καλέσασα θεοὺς ῥεῖα ζῶντας·

Φράζεσθον — —

pro

ἡ δ' ἄμυδις καλέσασα (vel potius στήσασα ut Ari-
starchus cum plurimis) θεοὺς μετὰ μῦθον ἔειπεν.

Quo loco Aristonicus: ἡ διπλῇ περιεστιγμένη, ὅτι Ζη-
νόδοτος γράφει θεοὺς ῥεῖα ζῶντας, ἐξ οὗ φανερόν ἐστι
κατὰ τὸ περισπωμένον ἀνεγνωκῶς „ἡ δ' ἄμυδις“, ἢ ἡ
ἔφη, ὡς ἐκεῖ· ἡ καὶ κυανέησιν· ἡγνόηκε δὲ ὅτι ἐπὶ τισι
προειρημένοις τίθεται παρ' Ὁμήρου τὸ ἡ, οὐκ ἐν ἀρχῇ
λόγου. Idem h. l. observat Didymus. Porphyrius,
qui ad E, 533 et hoc idem commemorat et plures ex-
quirat vocabulorum ἡ et φῆ differentias, non debebat

omittere de ἤ nec participium nec adverbium addi posse: quare Φ, 361 legimus

Φῆ, πρὶ καϊόμενος.

Omninoque illud ἤ καὶ vel ἤ ἥα καὶ tam firmum fuisse in illa antiqua oratione videtur, ut nihil immutationis ferret. Quare Passovius quod semel adiunctum habet subiectum

ἤ ῥα γυνὴ ταμίη

(Z, 390) suspectum habuit, φῆ commendans. Certe sic hymn. Dem. 145

φῆ ἥα θεά.

hymn. Merc. 212

φῆ ῥ' ὁ γέρων.

Sed Apollon. Rhod. ἤ ῥ' ἄμα II, 619. ἤ ἥα μέγα γρονέων I, 348. II, 19. ἤ ἥα περιφραδέως III, 947: quamquam idem φῆ ἥα χαλεψάμενος III, 382. φῆ ἥα πειρωμένη III, 693, varietatem quaerens. Unde non contentus formulis Homericis fecit etiam φῆ ἄρα· Χαλκιδόπη δὲ III, 718. Φῆ· ὁ δ' ἄρ' ἄστραγάλοις — III, 154. Ὡς ἡῦδα III, 75. 564. 912. IV, 99. 1380. 1562. Ἰσκεν· ἀπηνήσαν δὲ νέοι III, 555. Ἰσκεν Ἀγηρονίδης II, 240. Ἰσκεν ἀπηλεγέως III, 439; et adamavit istud Ἰσκεν. Quint. Sm. A, 563 ἤ· μέγα τοί δ' ἐγέλασαν. ἤ μέγα νεικείων ib. 741. B, 81. Γ, 128. ἤ μέγα κυδαίνων A, 533. Item cum partic. E, 521. 612. ζ', 308, Z, 287. Θ, 23 II, 257. ἤ ῥ' ὁ γέρων. B, 41. Γ, 490. ἤ ἥα μέγα στενάχων Γανυμήδεος ἀγλαὸν ἦτορ H, 443. ἔννεπε Nonn. XXIII, 70. XVII, 306. εἶπε I, 481. II, 356. V, 533.

Ἰσκεν

nunquam significat „inquit“ sed ubique „aequavit“.

Aristonicus II, 41 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ Ἰσκοντες ἀνάλογόν ἐστι τῷ κατὰ διαίρεσιν ἔισκοντες, ὁμοιοῦντες „ἔϊκτο δὲ θέσκελον ἔργον“ (Ψ, 107). ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς ἀσκ-

δεξαμένους (an παρεκδ.?) τὸ „ἴσκειν ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα“ (τ, 203)· τὸ γὰρ ἴσκειν ὑπολαμβάνουσι κεῖσθαι ἀντὶ τοῦ ἔλεγεν, οὐκ ὀρθῶς. BL ib. ὁμοιοῦντες. οἱ δὲ νεώτεροι ἐπὶ τοῦ λέγοντος τάττουσι τὴν λέξιν. Cf. sch. Apollon. I, 834. Recte hunc locum intellexit Aristarchus, sed alterum, cui haec significatio neutiquam adhiberi potest, χ, 31

ἴσκειν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπειὴ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι

obelo notavit. Schol. h. l. οὐδέποτε Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ ἔλεγε τὸ ἴσκει, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁμοίου· ἠπάτῃται οὖν ὁ διασκευαστὴς ἐκ τοῦ ἴσκει ψεύδεα πολλὰ. Quae haud dubie ipsa sunt Aristonici verba. Et putaverim haec quoque, quae ad priorem locum Eustathius tradidit, Aristonici scholii habere vestigia manifesta: τὸ δὲ ἴσκειν οἱ μὲν γλωσσογράφοι ἀντὶ τοῦ ἔλεγεν ἐκδέχονται· οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ἀντὶ τοῦ ἥϊσκειν, ὃ ἐστὶν εἴκαζεν ἀπεικονίζων πρὸς ἀλήθειαν. V. Buttm. lex. II p. 84, qui hac aetate illud nos vocabulum recte diiudicare docuit, Aristarcheam intermortuam doctrinam sibi excitari nescius. Quam dicitur Aristarchus in ea voce secutus esse scribendi rationem, de ea alius dicendi locus est.

Στεῦται, στεῦτο

est „in animum inducebat“, nunquam „stabat“.

Hinc pro spurio agnitus locus Necuiae 583 de Tantalo:

στεῦτο δὲ διψῶν —

E, 832 ἡ διπλὴ πρὸς τὸ στεῦτο, ὅτι τὸ κατὰ διάνοιαν διωρίζετο ἢ λέξις σημαίνει. B, 597 ὅτι τὸ στεῦτο κατὰ διάνοιαν ὠρίζετο, οὐκ ἐπὶ τῆς τῶν ποδῶν στάσεως, ὡς ἐν τοῖς κατὰ τὴν νέκυιαν ἡθετημένοις „στεῦτο δὲ διψῶν“. I, 241 στεῦται διορίζεται· στάσιν γὰρ ψυχῆς σημαίνει ἢ

λέξις. ἡ δὲ ἐπαναφορὰ τῆς σημειώσεως πρὸς τὸ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ „στεῦτο δὲ διψάων“. Θ, 455 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ στεῦτο κατὰ διάνοιαν ὠρίζετο, διεβεβαιούτο, πρὸς τὰ ἐν τῇ νεκρίᾳ ἀδεύδουμενα. Sch. λ, 548 (item Aristonici) ἴστατο νῦν ἐπὶ ποδῶν· κέχρηται δὲ τῇ λέξει ὁ διασκευαστὴς παρὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ συνήθειαν. Schol. Pind. Ol. I, 97 (qui Didymus erit) Ὁμηρος δὲ αὐτὸν ἐτέρως ὑποτίθησι τιμωρεῖσθαι·

ἔσταότ' ἐν λίμνῃ· ἡ δὲ προσέπλαζε γενεῖω·

στεῦτο δὲ διψάων, πῖέειν δ' οὐκ εἶχεν ἐλέσθαι.

καὶ τὰ ἔξης· πλὴν εἰ μὴ κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον νόθα εἰσὶ τὰ ἔπη ταῦτα.

Γεγωνέμεν

est „clamare“ non „dicere“.

Θ, 223 πρὸς τὸ γεγωνέμεν ὅτι οὐ ψιλῶς ἔσται φωνεῖν ἀλλ' ἀκουστὸν φθέγγεσθαι. Huius observationis duplex Aristarcho causa fuit, primum quod recentiores poetae simplicem dicendi notionem vocabulo subiiciunt, e. g. tragici (v. e. g. Aesch. Prom. v. 201. Philoct. 238*), deinde propter versum ρ, 161, qui spurius est et pro spurio agnitus et aliis causis et quod ἐγεγώνευν si clamare interpretes eo loco ineptum est nec reliquae narrationi conveniens (v. o, 525**).

*) Sic ἔσται simplicem dicendi notionem induit, v. Schrader ad Mus. v. 267.

**) Quod Buttmannus in scholio β' vult pro ιβ' et οὐκ delet ante ἀχαλῶς hoc probamus: quod εἰσελθεῖν ἐν τῇ νηϊ interpretatur navem ascendere scholiastaeque „confusionem reliquit“, improbamus. Verba πρὶν εἰσελθεῖν ἐν τῇ νηϊ mutila sunt, fortasse sic restituenda: πρὶν εἰσελθεῖν (sc. εἰς ἄστυ) οὐκ ἐν τῇ νηϊ. Scholion Δ, 208 (ut hoc moneam in transcurso) non ad hunc locum pertinet, ut Bekkero visum, sed ad Γ, 395. Legendum igitur εἰκοσι τρεῖς pro εἰκοσι.

Μῆλα

apud Homerum oves et caprae.

K, 485 *ὅτι μῆλα οἱ νεώτεροι* (v. Aristoph. *gramm.* ap. Eust. p. 877. 1648) *πάντα τὰ τετράποδα, Ὅμηρος δὲ αἰγας καὶ οἷς.* 486 *ἡ διπλῇ ὅτι ἐπεξηγεῖται τίνα τὰ μῆλα.*

Μῆλα

sunt etiam omnes fructus, non sola mala.

I, 452 *ὅτι μῆλα πάντα τὰ ἀκρόδρυα ἔλεγον οἱ παλαιοί, οὐχ ὡς ἡμεῖς εἰδικῶς.* Contra η, 120.

Πρόβατα.

Ξ, 121 *ἡ διπλῇ ὅτι πρόβατα πάντα τὰ τετράποδα διὰ τὸ ἐτέραν βάσιν ἔχειν πρὸ τῆς ὀπισθίας, καθὼς καὶ Ἡσιόδός φησι· χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.*

Ἦρωες.

Hoc epitheton non tantum principibus tribuitur, sed omnibus Achivis.

B, 119 *ἦρωες Δαναοί* ὅτι πρὸς πάντας ἀποτευνόμενος τὸν λόγον ἦρωας λέγει· ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς Ἴστρον λέγοντα μόνους τοὺς βασιλεῖς ἦρωας λέγεσθαι. A, 165 *ὅτι πάντας κοινῶς καὶ οὐ τοὺς ἡγεμόνας μόνους ἦρωας καλεῖ.* O, 230 *ἦρωας καλεῖ καὶ οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς ὡς Ἴστρος.* N, 629 *ἡ διπλῇ ὅτι σαφῶς πάντας τοὺς Ἑλλήνας ἦρωας καλεῖ· πρὸς Ἴστρον λέγοντα μόνους τοὺς βασιλεῖς ἦρωας λέγεσθαι ὑφ' Ὁμήρου.* V. Voss. Sched. Crit. I p. 242.

Πρόμος

non regem significat, sed id quod πρόμαχος.

H, 75. 116. 436. Ξ, 293. X, 85. Hoc recte sed falsus in etymologia, cum i. vera putat ex πρόμαχος decurtatum esse (H, 75 ἡ διπλῇ ὅτι πρόμον τὸν πρόμαχον κατὰ συγκοπήν). Quo de genere erroris infra dicetur.

Ἐρῶειν

non est simpliciter „ire“ sed adiuncta notione taedii vel molestiae.

Θ, 239. I, 364. Σ, 421.

Χυτὴ γαῖα

apud Homerum certos significationis fines habet, ut non dicatur nisi de tumulto.

Δ, 464. Ξ, 114. Ψ, 256 (ἡ διπλῇ ὅτι οὐ πᾶσα γῆ χυτή, ἀλλ' ἡ τοῖς νεκροῖς ἐπιχεομένη). Cf. sch. Apollon. IV, 1536 χυτὴν δὲ Ὀμηρικῶς τὴν ἐπὶ τῷ νεκροῖς χεομένην γῆν.

Ἀήρ

est ubi, significet apud poetam caliginem.

P, 644. 649 (Voss. sched. crit. 210).

Ποιπνύειν

non est ministrare, sed operam dare.

Ξ, 155 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ποιπνύοντα ἐνεργοῦντά ἐστιν, οὐχ ὥς οἱ γλωσσογράφοι ποιοῦσι τὸ ποιπνύειν διακονεῖν ἐκ τοῦ „ὥς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα“. γί-

γινε δὲ παρὰ τὸ πονῶ πονύω πνύω ποιπνύω ἀναδί-
πλωσις. *Res vera* (nisi quod fortasse melius diceretur
„studiose operam dare“), *et non falsum*. v. Buttm.
lex. I p. 176.

Ἐλωρ

non est cibus, sed rapina.

Explicatur ἔλκυσμα (P, 151. Σ, 92) et ἔλεμα (P,
667). Pro cibo acceperant glossographi.

Δουπῆσαι

*non de quacunque morte dicitur, sed de ea, quae fit
cadendo et cum strepitu.*

II, 822 δούπησεν ἢ πεσών) ὅτι ἐκ τῶν τοιούτων ἀπε-
δέξαντο οἱ γλωσσογράφοι τὸ δουπῆσαι ἐν ἀνθ' ἐνὸς ἀντὶ
τοῦ ἀποθανεῖν. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι οὐκ ἐπὶ παντὸς θανάτου
τάσσει ἢν λέξιν ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐν πολέμῳ πιπτόντων διὰ
τὸν παρακολουθοῦντα ψόφον ἐκ τῶν ὅπλων. M, 426
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε μένος μέγα, ἔτεο δ' αἰεὶ ἥε τινα
Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι, ἣ αὐτὸς δουπῆσαι, ἀμύ-
νων λοιγὸν Ἀχαιῶν*)· ἡ διπλῇ ὅτι ἐκ παρεπομένου τὸ
ἀπολέσθαι· οἱ γὰρ ἐν πολέμῳ πίπτοντες ψόφον ἀποτε-
λοῦσι τοῖς ὅπλοις. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς γλωσσογρά-
φους. οὗτοι γὰρ ἐν ἀνθ' ἐνὸς ἐδέξαντο δεδουπότος ἀντὶ
τοῦ τεθνηκότος. Tendit ad Ψ, 679.

Εὐρύαλος δέ οἱ οἶος ἀνίστατο, ῥόθεος φῶς,
Μηκιστέος υἱός, Ταλαϊονίδαο ἀνακτος,
ὅς ποτε Θήβαςδ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδμηόδαο
ἐς τάφον —

*) Voss: Ob er auch selbst hinkrachte —

Totum adscribam scholion, quod habet luculentum exemplum explicationis Aristarcheae, ἡ διπλῇ ὅτι ἐπὶ τοῦ Μημιστεύς ἀκουστέον ὅς ποτε Θήβας ἦλθεν, οὐκ ἐπὶ τοῦ Εὐρύαλου, ὡς δὲ Κράτης. Hoc (nemo vero dubitabit) non tantum eo nititur, quod Cratetem neglexisse mireris, quod Oedipus non potest Troianorum heroum aequalis esse sed patrum, non Diomedis e. g. sed Tydei, sed simul consuetudine, ad quam propendere poetam Aristarchus observaverat: ὅτι πρὸς τὸ δεύτερον πρότερον ἀπαντᾷ. Tum pergit: καὶ ὅτι οἱ νεώτεροι παρὰ τὸν Ὅμηρον τὸν Οἰδίπουν φασὶν ἑαυτὸν τιφλώσαντα ποδηγούμενον εἰς Ἀθήνας ἔλθεῖν καὶ ἐκεῖ τελευτῆσαι. Sed quae antiquior fabula fuerat Homero indicata nulum exstabat testimonium. Attendit igitur, si quid ex hoc ipso loco elici posset. Primum hoc: νῦν δὲ ὁμόλογον ὅτι ἐν Θήβαις ἐτελεύτησεν. At quo leto? Diligenter observato usu vocabuli δουπῆσαι statim hunc fructum cepit, quod fato non periisse perspexit, sed bello potius. Quo tamen loco non substitit. Sed legamus primum ipsam annotationem: καὶ πρὸς τὸ δειδουπότος· οἱ γλωσσογράφοι γὰρ ἐν ἀνθ' ἐνὸς τεθνηκότος ἐξεδέξαντο· ἐκ παρεπομένου δὲ νοητέον ὅτι ἦτοι ἐν πολέμῳ τετελεύτηκε, ψοφοῦσι γὰρ οἱ πίπτοντες „δούπησεν δὲ πεσών“· ἢ κατεκρήμυνεν ἑαυτόν· καὶ γὰρ οὗτος ὁ θάνατος μετὰ ψόφου. Bello perisse, eo primum duxit Homericorum locorum comparatio. At pupugit hoc animum. Quo enim bello Oedipum cecidisse fingamus? Vocabuli etymon propriamque notionem spectantibus videbitur de omni nece adhiberi potuisse, quae fit cum strepitu. Quid si prisca fuit fabula, Oedipum flagitio et scelere patefacto cum mortem quaereret ex illa funesta rupe sese demisisse, qua immane olim monstrum tot praecipites dederat hospites, qua illo tempore deiici et ipsi fuisset optatius? Hoc belle excogitatum. Cf. Eust. ἡ ὡς ὑπερπαθήσαντος καὶ κα-

τακρημνίσαντος ἑαυτὸν ἐξ ὕψους. Attamen constanti, qui apud Homerum exemplis probatur, usui tantum tribuisse ut propensior esset ad caedem in bellica expeditione intelligendam, concludi potest ex Apollonio, qui hanc solam eius explicationem commemorat p. 286 δουπῆσαι ψοφῆσαι· ἐκ δὲ τοῦ παρακολουθοῦντας ἀποθανεῖν πεσόντα ἐν πολέμῳ· ὅθεν τοῦ δεδουπότος Οἰδιπόδαο ἀκούει Ἀρίσταρχος ἐν πολέμῳ ἀνηρημένον. Vix putaverim aliquid excidisse.

Καμμονίη

non omnis victoria est, sed quae paratur stando et sustinendo.

Ψ, 66 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἀνδ' ἐνός καμμονίη νίκη, εἰς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλ' ἡ ἐκ πολλῶν (l. καταμονῆς)· διὸ ἐπὶ δρομέων οὐ τάσσει, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πυκτευνόντων καὶ μονομαχοῦντων (X, 259), μιά (l. μετὰ) γὰρ καταμονῆς. X, 257 ἡ διπλῇ ὅτι καμμονίη νίκη οὐ καθολικῶς, ἀλλὰ ἡ ἐκ καταμονῆς· διὸ ἐπὶ τῶν μονομαχοῦντων καὶ πυκτευνόντων τίθῃσιν, ἐπὶ δὲ δρομέων οὐκέτι. Eust. X, 257 Καμμονίη δὲ οὐχ ἀπλῶς ἡ νίκη; οἷον ἡ τῶν δρομέων ἢ τῶν ἱππέων, ἀλλ' ἡ ἐκ καταμονῆς, ὥς ἡ τῶν μονομαχοῦντων καὶ πυκτευνόντων. οὗτοι γὰρ καταμένοντες ὥς τὰ πολλὰ καὶ διακατεροῦντες ἀποκάμνουν τοὺς ἐναντίους ποιοῦσι καὶ οὕτω νικῶσι.

Ἰππότα et ἱππηλάτα

falso acceptum a quibusdam pro fugitivo, cum demonstrari possit id non significari sed equitem.

Tzetz. Hes. Scut. 216 ἱππότα Περσεύς. Κατὰ τοὺς γλωσσογράφους (ins. ἐστὶν) ἱππότην ἀκούειν τὸν φυγάδα. Ariston. Ξ, 117 ἱππότα Οἰνεὺς ἡ διπλῇ ὅτι ἐλέγχονται οἱ τὸν ἱππότην ἀποδιδόντες φυγάδα· ὁ γὰρ Οἰνεὺς κατέ-

μεινεν ἐπὶ τῆς πατρίδος. Id, 119 ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι
 μεῖνε) ὅτι ὁ Οἰνέως κατέμεινεν ἐπὶ τῆς πατρίδος, ὁ δὲ
 ἱππότης ἄρα οὐ φυγὰς ἀλλ' ἱππικός. Eust. p. 305 διὸ
 καὶ ἱππότης νῦν εἰρησθαι δοκεῖ καὶ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ φυ-
 γὰς. κεῖται γάρ ποτε τὸ ἱππότης ὄνομα κατὰ τοὺς γλωσ-
 σογράφους καὶ ἐπὶ τοιούτου σημαινομένου. Hesych. ἱπ-
 πότα. ἱππότης, ἱππικός· οἱ δὲ νεώτεροι φygὰς οὐκ εὔ,
 κάλλιον γὰρ ἐπιστήμων ἱππικῆς, ἱππικώτατος. ἄλλοι (l.
 ἄλλως) ἱππηλάτης. Ubi νεώτεροι non sunt recentiores
 grammatici, quae Heinsii sententia fuit ad Hesiod.
 Scut. l. 1., sed Homero posteriores poetae. Apoll. lex.
 H. p. 440 ἱππότα· οἱ μὲν νεώτεροι ἱππότην τὸν φygάδα
 λέγουσι, ἱππότα Φοῖνιξ (quod non est apud Homerum
 quanquam est ἱππηλάτα Φ. II, 196), ὅτι φygὰς ἀπὸ τῆς
 πατρίδος πρὸς Πηλέα ἦλθεν· ὁ δὲ Ὅμηρος οὐκ ἔοικεν ἐπὶ
 τούτου τάσσειν. ἔστιν οὖν ὁ ἱππότης ἱππικός κατὰ πό-
 λεμον, ὡς Νέστωρ καὶ Οἰνέως.

Λευγαλέος

*non humidī significationem habet, quam quidam recen-
 tiores poetae male intellectis, quibusdam locis Ho-
 mericis ei tribuerunt, sed perniciosi.*

I, 119 φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας) ἡ διπλῇ ὅτι οἱ νε-
 ώτεροι λευγαλέον τὸ δίνυρον ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως· „νῦν δέ
 με λευγαλέῳ θανάτῳ εἴμαρτο ἀλῶναι ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ
 ποταμῷ“ (Φ, 281)· ἔστι δὲ λευγαλέον τὸ ὀλέθριον παρὰ
 τὸν λοιγόν. Y, 109 λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω) ὅτι
 λευγαλέοις σὺ δίνυροις, ὡς οἱ νεώτεροι, ἀλλ' ὀλεθρίοις
 παρὰ τὸν λοιγόν. Φ, 281 ἡ διπλῇ ὅτι ἐκ τούτου οἱ νεώ-
 τεροι ἐξεδέξαντο λευγαλέον τὸν δίνυρον· ἔστι δὲ κατὰ
 κοινωνίαν στοιχείων λευγαλέον ὀλέθριον, παρὰ τὸν λοιγόν.
 καὶ ἐν Ὀδυσσεῖα (β, 91) „λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα“. Schol.
 V. h. l. λευγαλέῳ χαλεπῷ οὐ δίνυρῳ, ὡς Ἡσίοδος. τί
 γὰρ ἐπὶ τοῦ „λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα“. Qui Hesiodum

finxit fortasse. Potius qui sint illi *νέωτεροι* Photio credimus: *λευγαλία διάβροχος*· οὕτω Σοφοκλῆς.

Γύαλα θώρακος

non certam quandam loricae partem significat, sed ipsa loricae conuera.

BL ad E, 99 γύαλον δὲ τὸ περὶ τὸν ὤμον κοῖλον τοῦ θώρακος μέρος Ibidem Aristonicus ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ὅλον κύτος τοῦ θώρακος γύαλον διὰ τὴν κοιλότητα λέγει, οὐ μέρος ὠρισμένον τοῦ θώρακος. Quod schol. BL dicit possis putare esse opinionem ab Aristarcho refutatam, temere arreptam ex eiusmodi locis qualis hic est, καὶ βάλλ' ἐπαίσσονται, *τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὤμον, θώρακος γύαλον*, cum tamen alii loci sint eiusmodi βάλε γαστέρα μέσσην, ῥῆξε δὲ θώρακος γύαλον, κατὰ στήθος βάλεν ὑπὸ θώρακος γύαλον. Reliqua Aristonici testimonia sunt E, 189. N, 507. O, 530. T, 361 (*κραταιγύαλος*). V. Passov. et Pausan. X, 26, 2.

Ἐπίουρος

i. q. οὔρος, custos.

Herodian. N, 450 Κρήτη ἐπίουρος· τοῦτο *τριχῶς* ἀνεγνώσθη. Ζηνόδοτος γὰρ ὡς ἐπίκουρος, ἐκδεχόμενος βασιλέα καὶ φύλακα· καὶ Ἀρίσταρχος δὲ οὕτως, ἐκδεχόμενος τὸν φύλακα· μέμνηται δὲ καὶ ὁ Αἰδύμος τῆς ἀποδόσεως καὶ Τρύφων (puta in libro περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως). ἐκεῖνο δὲ προστίθαι ὁ Τρύφων ὅτι ὁ ἐπίουρος ὡς ἐπίσκοπος οὐ πάντως ἔχει ἐγκείμενον τὸν οὔρον τὸν φύλακα κατὰ ταύτην τὴν ἀπόδοσιν. τί γὰρ κεκώλυκε παρὰ τὸ δρῶ εἶναι ἐπίουρον καὶ ἐπίουρον τὸν ἐπιουρῶντα, ἐψιλωσθαι δὲ διὰ τὴν ἐπένδεσιν τοῦ υ. καὶ ἡμεῖς δὲ συγκατατιθέμεθα τούτοις. εἰσὶ δὲ οὐκ ἀνέστρεψαν τὴν πρόθεσιν Κρήτη ἐπι· ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης παρέλκειν ἡγεῖται τὴν ἐπί,

διὸ καὶ τὸν τόνον φυλάσσει τῆς προθέσεως, ὁμοίως τῇ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ (γ, 423).

Bene Aristarchus attenderat ad hoc genus compositionis, cuius certissima sunt apud Homerum exempla. Sic μετὰγγελος h. e. internuntius, Ψ, 199. O, 144*). Et ut μετὰγγελος est ὁ μετὰ τισὶν ἄγγελος, sic ἐπιβουκόλος et ἐπιβώτωρ ὁ βουκόλος, ὁ βώτωρ ὢν ἐπὶ τινων, minime vero id, quod Nitzschium velle video (ad Od. g, 420) pastoribus praefectum significat. Sic effecit Aristarchus, ut etiam ὑφηνίохος et ὑποδμῶς (Z, 19. δ, 386) recte intelligeret. Illud est ὁ ὑπὸ τινι ἡνίοχος, hoc ὁ ὑπὸ τινι δμῶς, ut utrumque nihil differat a simplici, ὑποδμῶς a δμῶς non plus quam ὑποδρηστῆρες (o, 330. cf. ὑποδρώωσι 333) a δρηστῆρες (π, 248. σ, 75. δρήσταιρι τ, 345). Aristonicus Z, 19 ὑφηνίохος. ἡ διπλῇ ὅτι παρέλκει ἡ πρόθεσις ὡς ἐν τῇ Ποσειδάωνος ὑποδμῶς. Et quis, quaeso, sit ille Ἰππων ὑφηνίохος, quam quem quisque principum in proelio secum habebat ad agendos curandosque eqnos, qui multis aliis locis Θεράπων, ἡνίοχος, ἡνίοχος Θεράπων dicitur? Cf. Θ, 104. 109. 113. 119. A, 341. 488. 620. M, 76 cl. 85. 111. N, 386. O, 445. Et vaticinium illum et immortalem, de quo filia dicit

πωλεῖται τις δεῦρο γέρον ἄλιος νημερτής
ἀθάνατος Πρωτεύς Αἰγύπτιος, ὃς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς,

num putabimus aliquem inferioris ordinis famulum significari? Nec res patitur nec sermo desiderat. λ, 489 pro βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητενέμεν ἄλλῳ quidam legerunt κ' ἐπάρουρος (v. Hemsterh. ad Luc. dial. mort. XV, 1), quod non videtur commendabile esse, sed vox

*) H. l. sic scribi deberi non μετ' ἄγγ. (quamquam sic posse putat Eust.) ex hoc ipso clarum, ex altero certissimum.

ad regulam facta. Vin eandem praepositionem? ἀκοίτης παρακοίτης, ἀκοιτις παράκοιτις. Commemoravimus haec : ἐπίουρος (ν, 405. ο, 38*), πάουρος, παρακοίτης (ις), ἐπιβουκόλος (γ, 422. ν, 235. φ, 199. χ, 267. 285. 292) ἐπιβώτωρ (ν, 222 ἀνδρὶ δέμας εἰκὺῖα νέψ, ἐπιβώτορι μῆλων), μετάργγελος ὑφηγίοχος, ὑποδμῶς**). Quibus proxima sunt ἐπιμάρτυρος (H, 76. α, 273). Cf. Apollou. Rh. IV, 229 κακῶν ἐπιμάρτυρας ἔργων. ἐπιποιμένες μ, 131. Quod est ι, 270 Ζεὺς δ' ἐπιτιμῆτωρ ἱερῶν τε ξείνων τε putaverim ad idem genus referendum esse, cum certe verbum ἐπιτιμᾶν Homero ignotum sit, τιμὴ vero vindicta familiare. Denique in censum venit ἐπιῖτωρ, φ, 26 φῶτ' Ἑρακλῆα, μεγάλων ἐπιῖτορα ἔργων. Simplex ἴτωρ est, quod ap. Homer. Σ, 501. Ψ, 486 testem significat, non quod Passov. vult, arbitrum. Proprie significat gnarum, ut hymn. in Lunam XXXII, 2 ἡδυεπεῖς κοῦραι Κρονίδεω Διὸς, ἴτορες ὠδῆς. Hes. Opp. 790 εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ πλέψ ἤματι ἴτορα φῶτα γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπνυκασμένος ἐστίν. Soph. El. 840 κἀγω τοῦδ' ἴτωρ, ὑπερίτωρ. Illud μεγάλων ἐπιῖτορα ἔργων non cum veteribus explico magnorum laborum gnarum (v. Strab. I p. 9), sed in crimine (sc. Autolyçi, qui equas surripuerat, deinde Herculi vendiderat) conscium***) Hoc ἐπιῖτωρ pro „peritus“ mutuatus est Apollon. II, 872. IV, 1559 (νηῶν, πόντου) pro „consciis“ IV, 16. pro testis IV, 89. — Qu. Sm. E, 203 ἀνδρὶ πολυκμῖτῳ μογερῆς ἐπιῖτορι θήρης. Hoc non dubitandum, quin ἐπαμύντωρ π, 263 et ex Aristarchi lectione N, 384 ἤλθ' ἐπαμύντωρ pro ἤλθεν ἀμύντωρ,

*) βουκόλων ἐπίουροι Cyn I, 174. βουκόλων οἶον 374.

**) Imitatus est Matro Ath. p. 135. f. κυανόχρους δ' αἰμάς ἐπὶ τοῖς μέγα, ὅστε θαλάσσης πύσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς.

***) μέγα ἔργον scelestum facinus γ, 261.

(quod tamen Ξ, 449 et O, 540 ab eo aliter scriptum esse non traditum) et ἐπαρωγός λ, 498 recte dicerentur, etiamsi his verba composita ἐπαμύνειν, ἐπαρήγειν non subiecta essent. Cf. 235 οὐ γὰρ ἐπὶ ψεύδεσσι πατήρ Ζεὺς ἔσσει ἀρωγός*). — Ὀπηδός est hymn. Merc. 450. συνοπηδός ex Panyasi affertur, et est ap. Apoll. Rh. IV, 795. Verbum συνοπηδεῖν uon novimus. συνοπάν Orph. hymn. XXX, 5.

Nihil, ut haec stringam, apud Homerum incertius quam eiusmodi substantiva rem indicantia, ut ὑπόκυκλα quidam maluerunt Σ, 375. Quocum male componit ὑποπυθμένες Mueller de cycl. ep. p. 70. Qui enim sic legébant Δ, 639 (legit autem Asclepiades Myrleanus Ath. 492. a.) pro adiectivo esse volebant. Sed referendum videtur huc ἐπιμείλια (sc. ex veterum sententia), quod Aristarchus praeoptavit I, 147 cf. 289

ἐγὼ δ' ἐπιμείλια δώσω.

Tradidit Herod. haec: Ἀρίσταρχος ἐν μέρος λόγου ὑπέλαβεν ὡς ἐπιφέρνια. Ἀπολλόδωρος δὲ διαλύει ἐπὶ εἴτα μείλια· οὕτως δὲ καὶ Ἀλεξίων. Illa adiecta praepositio id fere exprimit quod quodam loco dicit poeta ἔδνα, ὅσσα φιλεῖ φίλης ἐπὶ παιδὸς ἔπεσθαι; Referendum huc, quod quibusdam placuit ἐπίουρα K, 351.

ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέην, ὅσον τ' ἐπίουρα πέλονται
ἡμιόνων —

quod omnino praepositionis explicationem admittere non videtur. Item ἐπιφρίξ de quo certe cogitarunt H, 63 οἷη Ζεφύροιο ἔχευατο πόντον ἐπὶ φρίξ de quo sic Herodianus: ὁ Ἀσκαλωνίτης ἀναστρέφει πόντον ἐπὶ, οὕτως καὶ οἱ ἄλλοι· καὶ ἄμεινον· οὐδὲν γὰρ ἔσται τὸ ἐπιφρίξ, χωρὶς εἰ μὴ παρέλκη ἢ πρόθεσις. ὅπερ οὐ πιθανόν· οὐ γὰρ κατεπεύγει. Eust. sic, haec negligentius

*) Ἐπαρηγών, quod Homerus non habet, apud Apollonium est, 1039. IV, 858.

describens: ἐν δὲ τῷ ἐπιφρίξ πλεονάζει ἡ πρόθεσις· φρίξ γὰρ τὸ κοινόν· εἰ μὴ ἄρα κατ' ἀναστροφὴν ἀναγνῶ τις χεύατο πόντον ἐπι φρίξ. Sed ἐπιμῆνις Aristarchus E, 178 ἱρῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἐπιμῆνις.

Quo loco Herodianus: Ἀριστάρχος παρολκὴν οἶται τῆς ἐπὶ ὁμοίως τῷ ἐπισμυγερώς (γ, 195) καὶ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ. ὅταν δὲ παρέλκη ἡ πρόθεσις οὐ ποιεῖται ἐξαλλαγὴν τόνου. εἰσὶ δὲ οἱ ἀνέγνωσαν ὁμοίως τῷ ἐπὶ οἱ τοι ἐπι δέος (A, 515), ἵνα τὸ ἔπεστι σημαίνεται. ἄλλοι δὲ ἐπιμῆνις, ἐν μέρος λόγου ποιοῦντες, ἄμεινόν δὲ τῷ Ἀριστάρχῳ συγκατατίθεσθαι. Eustathius (p. 535 extr.) ἔστι δὲ πλεονασμὸς ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ προθέσεως, ὥς καὶ ἐν τῷ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ καὶ ἐπίουρος. Id. p. 1009, 40 τὸ δὲ μετὰγγελος περιττὴν καὶ αὐτὸ ἔχει πρόθεσιν, καθὰ καὶ τὸ ἐπίουρος καὶ τὸ χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἐπιμῆνις καὶ ἐπιβουκόλος ἀνὴρ καὶ τίς ἂν καταθνητῶν ἀνθρώπων καὶ ἀνδρῶν κατατεθνηῶτων. Ad eandem normam Aristarchum iudicavisse putem illud ἐπίηρα φέρων (v. sch. A, 572. Apollon. lex. H. 344) quod si falsum est, certe atroces poenas luit Buttmanno (lex, I, 153. 155). Denique ξ, 533 Βορέω ὑπ' ἰωγῆ. Sic Aristarchus (v. Apoll. I. H. 448), alii ὑπιωγῆ nisi fallit Schol. e, 404. ἐπιωγῆ e, 404. Explicuit hoc Aristarchus per ὑποσκέπη. Non praetermittendum περίκλυος adiectivum plerumque, pro substantivo enotatum ex Gregor. Nazianzeno a Wernickio ad Tryph. p. 85

φασὶ ταῦ μεγάλαρχον, ἐπὴν περίκλυον ἐγείρη — Vix voluit aliter. Memineris, quod quidam apud Homerum volebant, ὑπόκλυα. Cognoscenda erat veterum opinio haud dubie ultra veritatem et necessitatem progressa. Attulimus per saturam quorum digerendi nec materia est nec locus.

Ἀνάγειν, ἀνάπλους
amat dicere Homerus de Graecorum navigatione
ad Troiam.

Facta haec observatio propter N, 627 μὰν οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἡ διπλῇ περιστοιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος γράφει μὰν οἴχεσθον ἄγοντες, καὶ τὸ δυνικὸν συγγέται ἐπὶ πολλῶν τασσόμενον· καὶ ἠγνόηκεν ὅτι ἀναγωγὴν καλεῖ τὸν ἐκ Πελοποννήσου ἐς Τροίαν πλοῦν. De ἀνάπλους A, 22*). Item ἀναβαίνειν. Cf. Voelker geogr. Hom. p. 104.

Βαθύκολπος
Homerus tantum mulieres barbaras nominat non Graecas.

Hanc ob causam reiecta Zenodoti lectio B, 484 ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες βαθύκολποι pro Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι. — Σ, 339 ἀμφὶ δέ σε Τρωαὶ καὶ Λαρδανίδες βαθύκολποι κλαύσονται) οὐδέποτε τας Ἑλληνίδας βαθύκόλους φησί. πῶς οὖν Ζηνόδοτος γράφει „ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες βαθύκολποι“. Ω, 215 Τρωιάδων βαθύκόλων) ἡ διπλῇ πρὸς τοὺς γράφοντας „ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλ. β.“, ὅτι ἐπὶ βαρβάρων τὸ ἐπίθετον τίθησιν. Subtilis observatio, quamquam fortasse ad rem expediendam non satis firma: nam praeter hos duos locos et praeterea unum (Σ, 122 καὶ τινα Τρωιάδων καὶ Λαρδανίδων βαθύκόλων) sane non reperitur in Homericis. Sed iam in hymnis promiscue haberi nihil valet contra Aristarchum. Ven. 258 Νύμφαι μιν θρέψουσιν ὀρεσκόωι βαθύκολποι.

Γυῖα
manus et pedes.

Unde pro spurio agnitus versus Ω, 514. Αὐτὰρ

*) Inepta loquitur schol. V. ad N, 367.

ἐπεὶ ῥα γόοιο τετάρπετο διὸς Ἀχιλλεύς καὶ οἱ ἀπὸ προ-
πιδῶν ἤλθ' ἡμερος ἡδ' ἀπὸ γυνίων, ἀθροεῖται. προαίρη-
ται γὰρ ἰκανῶς διὰ τοῦ αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα γόοιο. καὶ ἀνί-
ρως τέθεται τὸ γυνίων. οὐ γὰρ οὕτω λέγει πάντα τὰ
μέλη, ἀλλὰ μόνον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. *Mihi haec
verissima videntur.*

Κερτομεῖν

Homero est aliquem laedere verbis, non facto,

Hinc versus II, 261 obelo notatus, simul aliis ar-
gumentis suspectus visus, quae scholiasta profert. Huc
pertinent haec: ἀθροεῖται. τὸ κερτομεῖν οὐ τίθῃσιν ἐπὶ
τοῦ δι' ἔργων ἐρεθίζειν, ἀλλὰ διὰ λόγων. — Contrarius
usus est hymn. Merc. 338.

Κοιμᾶσθαι

non ubique dormire, sed cubitum ire.

H, 482 κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο
ὅτι διέστειλες τὸ κοιμηθῆναι καὶ τὸ ὑπνῶσαι. τοῦτο δὲ
πρὸς τὸ ἐν Ὀδυσσεΐα (v, 4) Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν
βάλε κοιμηθέντι. ἐνθ' Ὀδυσσεύς, μνηστῆρσι κακὰ φρονέων
ἐνὶ θυμῷ, κείτ' ἐργηγορόων. Quae fortasse non tantum
grammaticorum dubitatio, sed enstaticorum captiun-
cula fuit.

Ἀντί — εἶναι

pari loco esse.

Φ, 75 (cf. I, 116) ἀντί τοί εἰμ' ἰκέταο. ἡ διπλῇ οὖν
ἀντί τοῦ ἴσος ἰκέτη εἰμί, „ἀντί κασιγνήτου ξείνος“ (Θ,
546) ἀντί τοῦ ἴσος κασιγνήτου. Hinc recte intellexit
ἀντιάνειρα. Apollon. lex. H. p. 152. Et M. p. 111, 35
τὰς δὲ ἀντιανείρας Ἀμαζόνας ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἰσάν-

δρους, ἔτιοι δὲ τὰς ἀντιαζούσας οἷον ἐναντιουμένας ἀνδράσι. Recte etiam huius significationis memor Θ, 233 non ἄντα intellexit cum aliis (v. Apollon. p. 151 *) sed ἀντί „ἡγοράασθε — Τρώων ἀνδ' ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἑκαστοὶ στήσεσθ' ἐν πολέμῳ, νῦν δ' οὐδ' ἐνδὸς ἄξιοί εἰμεν“.

Ἐάων

ἀγαθῶν, item νῖος ἡγῶς, quod nesciens Zenodotus scripsit ἑοῖο O, 138. Ω, 528.

Ἐθνεῖραι.

Schol. Theocr. I, 34 ἔθνερα ἢ τῆς κεφαλῆς θρήξ. “Ὅθεν Ἀριστοτέλης (I, — σταρχος) ἐν Ὀμήρῳ ἔγραψεν κυανέαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον, οὐκ ἔθνεράδες (π, 176). Ad X, 314 in cod. V. ἔθνεραι, νῦν καταχρηστικῶς αἱ χαῖται τῆς κόρυθος. Hoc etiam est ab Aristarcho.

Προπάροιθε

in Iliade etiam invenitur de tempore, non tantum in Odyssea, ut choriizontes volunt.

K, 476. A, 734. X, 197.

Βασιλεῖς.

Y, 84 βασιλεῖς καὶ τοὺς κατὰ μέρος ἄρχοντας λέγει „δῶδεκα γὰρ βασιλῆες ἄριπρεπέες κατὰ δῆμον“ (Θ, 390).

*) Verba ὡς καὶ ἡμεῖς — σίχον (δὲ del.) ponenda videntur post ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ. Nisi maior corruptela subest.

Γέροντες.

B, 21 γερόντων τῶν ἐντόμων, ἐν οἷς καὶ Διομήδης καὶ Αἴαντες.

Ἑταῖρος

i. q. συνεργός,

N, 456 ἐταρίσσαιτο ὅτι ἀντὶ τοῦ συνεργὸν λάβοι. πρὸς τὸ „ἔκμενον οὗρον ἵει πλησίστιον ἐσθλὸν ἑταῖρον“ (*λ, 7, μ, 149*). *K, 242* ὅτι ἑταρον νῦν οὐ φίλον ἀλλὰ συνεργὸν λέγει· ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ ἐταρίσσαιτο ἀντὶ τοῦ συνεργὸν λάβοι.

Σπεύδειν

crebro significat operam dare, ad laborem paratum esse.

Item σπουδῇ i. q. μόγης.

A, 232 ἡ δ. ὅτι τὸ σπεύδοντας οὐχ οἷον ταχύνοντας ἀλλ' ἐνεργοῦντας καὶ κακοπαθοῦντας. σπουδῇ δ' ἔξετο λαός (*B, 99*) μετὰ πάσης κακοπαθείας. *Θ, 293* σπεύδοντα ἀντὶ τοῦ προθύμως ἐνεργοῦντα. *N, 236* (ABL) ἡ δ. ὅτι τὸ σπεύδειν οὐκ ἔστιν ἐπὶ τοῦ ταχύνειν ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐνεργεῖν μετὰ κακοπαθείας καὶ ταλαιπωρίας. *Σ, 373* ὅτι τὸ σπεύδοντα ἐνεργοῦντα. (Frequentissime apud Homerum: pugnae intentum esse. Quod tenendum *E, 667*). — *B, 99* ὅτι σπουδῇ λέγει οὐχ οἷον ἐν τάχει, ἀλλὰ μόγης καὶ δυσχερῶς, ὥς τὸ ὥς ἄρ' ἄνευ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς. Idem notatum *Θ, 512, A, 562, N, 687, Ψ, 37, De ἀσποσδί O, 476, X, 307*. Semel σπουδῇ significat celeriter, *ο, 209* (v. Schol. BL ad *B, 99*).

Δειλός

plerumque miserum significat.

Ψ, 64 ὅτι τὸ δειλοῖο δειλαίου. *X, 31* οἱ δειλοῖον

ἀντὶ τοῦ δειλαίου. Item *P*, 397. (Re vera semel tantum ignavum significat. Rectissime de hac voce egit Passovius).

Κρεῖσσων.

Π, 688 ὅτι τὸ κρεῖσσον ἐπὶ τοῦ κατὰ δύναμιν τίθησιν ὁ ποιητής. (Potestate vel viribus melior). Uno loco invenio aliter dictum esse, ζ, 182.

*Κέρδιστος, κερδαλέος
callidus.*

Z, 153 Σίσυφος ὁ κέρδιστος γένει ἀνδρῶν) ἡ διπλῇ ὅτι τὸν συνετὸν καὶ κερδαλέον κέρδιστον λέγει, οἱ δὲ νεώτεροι τὸν φιλοκερδῆ ἐξεδέξαντο. *K*, 44 βουλῆς κερδαλέης) ἡ διπλῇ πρὸς τὸ „ἐνθάδε Σίσυφος ἔσκειν ὁ κέρδιστος“ Cf. Apollon. lex. s. κερδαλέοφρων.

Ὑπαιθα.

Memorable hoc aliter Aristarchum intelligere quam nos solemus, etiam contra id, quo etymologia ducere videtur. *Φ*, 255 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ὕπαιθα εἰς τοῦμπροσθεν σημαίνει. *X*, 141 (ὕπ. φοβεῖται) ἡ διπλῇ ὅτι καὶ νῦν σαφῶς ἀντὶ τοῦ ἔμπροσθεν φεύγει.

Προυλέες

ei sunt pedites; *M*, 77. *A*, 49. *E*, 744. et profecto locos Homericos inspicienti nihil speciosius. Hodie Hermannus aliam explicationem tentavit, op. IV, 288.

Κωφός.

Α, 390 κωφὸν βέλος) ἡ διπλῇ ὅτι κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν ἀκοὴν ἐπὶ τὸ κατὰ τὴν ἀφῆν κωφὸν ἀναίσθητον. Ε, 15 κύματι κωφῷ ὅτι κωφῷ λέγει τῷ ἀφῶνι καὶ μηδέπω καχλάζοντι καὶ ἀποτελοῦντι ἡχὴν· μηδέπω γὰρ ἀνέμου εὐκρινούς ὄντος τὸ κύμα ἡρεμεῖ. Hoc nunc etiam sic explicatur, sed non accurate. κωφὸν κύμα non muta est unda, sed rauco sono murmurans, quod unum illo loco quadrat. Nec Ω, 54 terra tunsā muta est sed raucum edit sonum. Quod Orpheus dixit de mari tranquillo loquens (Arg. 1101) κωφὰ δὲ πόντος κεῖτ', id alienum ab Homero*).

Μέλλω

c. infra. nunquam significationem temporis apud poetam habet.

Κ, 326 τόφρα γὰρ ἐς σιχατὸν εἶμι διαμπερές, ὅφρ' ἂν ἴκωμαι νῆ' Ἀγαμεμνονίην, ὅθι που μέλλουσι ἄριστοι βουλὰς βουλευεῖν) μέλλουσι ἀντὶ τοῦ εἰκάσι· καὶ οὕτως αἰεὶ κέχρηται τῇ λέξει. Α, 817 ὥς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φιλῶν καὶ πατρίδος αἰῆς ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας) ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰκὸς ἔν, ὥς ὑποκείμενον ἦν**) ὑμῖν τὸ παθεῖν. Π, 46 ὥς φάτο λισσόμενος μέγα νῆπιος· ἡ γὰρ ἐμελλεν οἱ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέ-

*) Κωφός, quod onomatopoeticum est, ab initio dictum de rebus non clangore sed murmure aures ferientibus. Hinc κύμα κωφόν, sim. Hinc ipsae aures sic dictae, h. e. in quibus pro claro et expresso sono murmur est, uti Caecus a rebus ad oculos translatus. Item recte sic dicti muti, proprie mussitantes. Tum translatus ab auribus et dicta κωφὰ etiam quae alios sensus non sua vi tangunt, ut κωφὰ ἄλγῃ.

**) Hinc emenda Zonaram p. 707 ἐμελλεν ἐφαίνετο, ἀπέλετο, ἐφίκει παρ' Ὀμήρῳ. I. ὑπέλετο.

οθαι) ἡ διπλῇ οὖν καὶ νῦν τὸ ἐμελλε σαφῶς οὐκ ἐπὶ χρό-
νον· οὐ γὰρ ἐμελλε λιτανεύσειν, ἀλλ' ἐλιτάνευσεν. ἔστι
δὲ ἀντὶ τοῦ ἔρχεται. Reliqua Aristonici testimonia sunt
A, 564. B, 36. 116, A, 54. M, 34. N, 226. 777. E,
125. O, 601. Φ, 83. X, 356. Ψ, 544. Ω, 46. 86.
(qui tamen locus miserrime corruptus est). Ad inter-
pretandum ubique adhibet *ἔοικε*, quod id significari
vult, quod vel fato vel rerum conditione fieri consen-
taneum est. Haec observatio de usu Homérico voc.
μέλλω pervulgata in veterum litteris. Apud Eusta-
thium saepius recurrit; item habent lexicographi, v. ma-
xime Suid. s. *μέλλω*, *ἐμελλε*. Et schol. Od. α, 232. δ,
274. ζ, 165 *). Idem sentire Nitzschium, patet ex
annotatione ad Od. α, 232. Quo magis diffido iudicio
meo. Equidem cum cogito nullam esse scriptorem
quin expressa temporis significatio in hac locutione
longe longeque quam reliquae significationes rarior
sit et cum cogito hos locos, qui leguntur Z, 515. K,
454, χ, 9, rem haud praestiterim.

Ζῶμα, ζωστήρ
non idem est, ut quidam putant.

K, 77 ἡ διπλῇ οὖν δοκοῦσί τινες ταῦτόν· εἶναι ζῶμα
καὶ ζωστήρα· οὐκ ἔστι δέ· ἀλλὰ ζῶμα καλεῖ τὸ συναπ-
τόμενον τῇ μίτρᾳ (haec duo vocabula τῇ μίτρᾳ delenda)
ὑπὸ τὸν στατὸν θώρακα, τὸ δὲ ἔξωθεν συνδέον πάντα
ζωστήρα. Scilicet loricae aeneae intra *) affixum est

*) Memor rei Planudes dial. gramm. ap. Bachm. anecd. T. II. p.
84. — Apollon. lex. H. p. 538 μέλλει *ἐοικατε*, καὶ καθόλου τὸ μέλ-
λειν ἐπὶ τοῦ *ἐοικέαι* τὸν ποιητὴν τιθέναι. Villoisonus explet; φαί-
νεται. Ego. fuisse putaverim: ὁ Ἀρτίσταρχος σημειώσεται.

*) Sic, ut videtur, Aristarchus. Alii extra affixum dicunt (v.

cingulum item aeneum quod a ventre ad genua pertinet. Hoc cingulum ζῶμα est. Ea parte, qua hoc cingulum lorica[m] tangit, duplex aes vel duplex lorica est, διπλοῦς θώραξ. Denique quod illud cingulum, quod Homero est ζῶμα, pars loricae est, utitur etiam vocabulo ζῶμα pro lorica. — Vinculum quod extra inicitur ad continendam adstringendamque lorica[m], est ζωστήρ. Quae etiam ζώνη dicitur*). Haec omnia quantum equidem intelligo verissima sunt. Testimonia habemus haec.

Δ, 133 αὐτῇ δ' αὖτ' ἔθνηεν ὄθι ζωστήρος ὀχῆες χρῦσειοι καὶ διπλοῦς ἦνιετο θώραξ) ἢ διπλῇ ὅτι καθ' ὃν τόπον εἰζώνοντο διπλοῦς ἦν ὁ θώραξ, καθὰ ὑποβέβλητο τῇ στατῇ θώρακι τὸ λεγόμενον ζῶμα, καθήκον μέχρι τῶν γονάτων ἀπὸ τῶν λαγόνων. Υ, 415 ubi iidem versus ἢ διπλῇ ὅτι κατὰ τὴν τοῦ ζώματος ἐπιβολὴν πρὸς τὸν στατὸν θώρακα καὶ (del.) διπλοῦς ἦν ὁ θώραξ.

Δ, 187 εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος ἡδ' ὑπένερθεν ζῶμά τε καὶ μίτρη —) ἢ διπλῇ ὅτι τοῦ ζώματος μνησθεῖς παραλέλοιπε τὸν θώρακα ὥστε ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον δεδηλώσθαι. (Reliqua pars scholii et corrupta et supposititia est). Ibid. 216 ἢ διπλῇ ὅτι πάλιν τοῦ ζώματος μνησθεῖς τὸν θώρακα παραλέλοιπεν. Apollon. lex. p. 382. (Et. M. 414) ζῶμα ὁ ἐπάνω τοῦ θώρακος ᾧ χρῶνται**). λύσε δέ οἱ ζωστήρα παναίολον ἡδ' ὑπένερθε ζῶμά τε καὶ μίτρη (Δ, 215). ζῶμα δὲ καὶ αὐτὸς ὁ θώραξ κατ' Ἀρίσταρχον· ἀντιγράφων (l. ἀντιφράζων) γοῦν φησι

Apollon l. H. s. ζῶμα p. 382, item Hes. ζῶμα, ᾧ ἐπάνω τοῦ θώρακος ἐχρῶντο. Nihil interest.

*) Reliquae etiam vestes quo vineulo corpori adaptantur dicitur ζωστήρ et ζώνη. Sed mulierum semper ζώνη, Eumaei ζωστήρ.

**) Haec corrupta; de ἐπάνω v. supra notam.

διὰ μὲν ἄρ' ἑωστῆρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο καὶ διὰ θώρηκος πολυδαϊάλου μίτρης θ' — (Α, 135*).

Α, 234 Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην θώρηκος ἔνερθεν Νύξ. ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρεῖη χειρὶ πιθήσας· οὐδ' ἔτορε ζωστήρα παναίολον —). Patet ex hoc loco ζωστήρα et ζώνην idem esse. Cavendum erat ne quis κατὰ ζώνην θώρηκος ἔνερθε pro eo acciperet quod est ζῶμα. Quare monitum θώρηκος ἔνερθεν nec significare „intra lorica“, nec „infra lorica“ sed „inferiore parte loricae“ (unten am Panzer). Hoc sibi vult schol. ABL ad Α, 234, κατὰ ζώνην θώρακος ἔνερθεν· ἡ διπλῇ ὅτι οὐ λέγει διὰ τοῦ θώρακος ἔνερθεν ἐν τὸς θώρακος, ἀλλὰ κατὰ ζώνην θώρακος τὴν θωρακο ζώνην λεγομένην**). τὸ δὲ ἔνερθεν εἰς τὸ κάτω μέρος. ὡς ὅταν λέγῃ „νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσσην ἀγκῶνος ἔνερθεν (252) ὅδ' ὑποκάτω τοῦ ἀγκῶνος ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔνερθε μέρος τοῦ ἀγκῶνος. ὁ δὲ λόγος οὗτος τῆς θωρακοζώνης εἰς τὸ κάτω μέρος ἐνυξε. Cf. 252 νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσσην ἀγκῶνος ἔνερθεν) ἡ διπλῇ ὅτι οὐ λέγει ὑποκάτω τοῦ ἀγκῶνος, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔνερθε μέρος τοῦ ἀγκῶνος (unten am Elbogen, non unterhalb des Elb.)· καὶ ἐν τοῖς ἐπάνω „Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην θώρηκος ἔνερθεν“. Video hoc fortasse non recte factum esse, quod ζώνην θώρηκος coniunxit: quod certe non necessarium. Et hanc culpam, si qua est, Aristonici esse non Aristarchi inde putaverim quod ad comparisonem adscitum erat ἀγκῶνος ἔνερθεν.

Addam hoc loco annotationem de mitra, quae ser-

*) Cingulum Hyppolytae, quo scutum gestatur, ζωστήρ Quint. 5, 243. Hoc Homero est τελαμών. Item Herculis, quod ab Homero I, 610 ἄορτήρ τελαμών dicitur, Quinto est ζωστήρ I, 180.

**) H. e. qui Homero est ζωστήρ.

vata est ad E, 857 νελάτον ἐς κενεῶνα ὅθι ζωννύσκετο μίτρῃ) ἢ διπλῇ ὅτι κατὰ τὰ κοῖλα μέρη ἐζωννύοντο τὴν μίτραν. καὶ ἔστι διδασκαλικὸς ὁ τόπος*) (Cf. Et. M. 589, 9).

Ψάμαθος et ἄμαθος

distinguuntur. Illud significat arenam ad littus, hoc in campo.

I, 384 οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίῃ ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε) ἢ διπλῇ πρὸς τὴν διαφορὰν τῆς ψάμαθου καὶ ἁμάθου, ὅτι ἡ περιθαλάσσιος ψάμαθος, κόνις δὲ ἡ πεδιάς ἄμμος (I. ἄμαθος). καὶ οὐδεὶς τὸ αὐτὸ λέγει. (Haec ultima, corrupta, ut patet, sic legerim: καὶ οὐδαμοῦ τὸ ἄμμος λέγει). I, 593 ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἁμαθύνει) ὅτι ἁμαθον ποιεῖ· οὕτως δὲ λέγει τὴν πεδιάσιμον κόνιν· ὁ δὲ Αἰσχύλος ἐπὶ τοῦ διαφθεῖρειν ψιλῶς τέταξε, περὶ τοῦ Ἀκταίωνος λέγων „κύνες διημάθονον ἄνδρα δεσπότην“. Ad E, 587 ἔκπεσε δίφρου κύμβαχος ἐν κονίῃσιν, ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους. δηθὰ μάλ' ἐστήκει — τύχε γάρ ῥ' ἁμάθοιο βαθείης — nunc Aristonici scholion, quod haud dubie fuit, amissum est. Sed Eust. hoc ipso loco (p. 584) ἐνταῦθα δὲ δῖρα καὶ ὥς οὐ ταῦτόν ψάμαθον εἰπεῖν καὶ ἁμαθον, ἀλλὰ ψάμαθος μὲν ἔστιν ἢ καὶ ψάμμος (μ, 243), ἁμαθος δὲ κόνεώς τι φαίνεται εἶδος. Caeterum bis ψάμαθος de arena fluviali dicitur O, 202. 319. Quod non putabis vel negasse vel ignotum fuisse Aristarcho; illic satis fuit ad differentiam ab ἁμαθος explicandum vocabuli ψάμαθος significationem usitatissimam ponere, cui haec altera de fluviali arena finitima est.

*) „Locus classicus.“

Ὅχθη. Κρημνός.

Φ, 200 ἡ διπλῇ ὅτι ἀντιπέφρακε τῇ ὅχθῃ τὸν κρημνόν. 172 ἡ διπλῇ ὅτι ἦν νῦν ὅχθην εἰρηκεν ἐξῆς κρημνόν· „οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο“. πάντα γὰρ τὰ ὑψηλὰ ὅχθαι λέγονται.

Πύλαι et θύραι.

distinguuntur. Illae sunt moenium, hae domorum.

II. X, 69 nunc legimus οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπέζῃας πυλαωρούς. Sed alia lectio, Aristarcho optata, erat θυραωρούς. Schol. A. πυλαωρούς. Ἀρίσταρχος θυραωρούς, θυροφύλακας Schol. B. Ἡρώδιανός θυραωρούς γράφει· πύλας γὰρ ἐπὶ πόλεων φησι· πάλαι δὲ ἔθος τηρεῖσθαι καὶ τοὺς πυλῶνας, ἵνα βαῦζοντες δηλοῖεν τοῖς ἔνδον τοὺς ξένους. Quod pulcrum inventum negligentī auctori nescio cui relinquimus, qui ne Homerum quidem inspexerat dicentem: οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπέζῃας. Eustath ib. (1257, 30) τὸ δὲ πυλαωρούς θυραωρούς οἱ πλείονες γράφουσι, λέγοντες θύρας μὲν ἐπὶ οἴκου, πύλας δὲ ἐπὶ πόλεως λέγεσθαι. Aristarchus sic potius dixerit: πύλαι ἐπὶ τείχεος, θύραι ἐπὶ οἰκίας (Thom. M.). Nam porta muri ad defendenda graecorum castra exstructi πύλαι dicitur. Illa vera porta qualis fuerit Aristarcho diligenter quaesitum. Alteram eius observationem offendimus item egregiam nunquam aliter Homerum vocabulo πύλαι uti quam plurali numero, etiamsi unam portam designet, ut Σκαιαὶ πύλαι (I, 354. M, 120. 291). Hac observatione de vera lectione iudicatum I, 383, quem locum apud Wolfium quoque sic legimus:

αἶτ' ἐκατόμυλοι εἰσι, διηκόσιοι δ' ἄν' ἐκάστην

ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι —

Aristonicus haec: ἄν' ἐκάστας· ἡ διπλῇ ὅτι ἄν' ἐκάστας

πληθυντικῶς τὰς πύλας ὡς εἶναι ἑκατὸν τάγματα. οὕτως δὲ ἂν ἑκάστας δεῖ γράφειν. οὐδέποτε γὰρ ἐνικῶς Ὅμηρος πύλην φησίν, ἀλλὰ πύλας*) Eadem observatione dubitationes sustulit de muro Graecorum. Multi enim plurali decepti (e. g. H, 438 ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὐ ἀραρυίας**) plures in eo constitutas fuisse portas putarunt, quod aliis locis aliter suadentibus laqueis se irretitos sentiebant. Loci unde de una porta constaret notati Aristarcho, v. M, 118. 470. N, 124. Fallacium locorum tenebrae egregiis observationibus discussae, primum ea, quam tractavimus, de plurali πύλαι, tum altera nunc proponenda. Omnium maxime fallax hoc, M, 340

βαλλομένων σακέων τε καὶ ὑποκόμων τρυφαλειῶν
καὶ πυλέων· πᾶσαι γὰρ ἐπώγατο.

quo loco expressam plurium portarum mentionem sibi reperire videbantur. Sed Aristarchus nec hoc turbatus. Advertit enim saepissime apud Homerum πᾶς dici pro ὅλος. Ad istum locum: ὅτι πᾶσας ἀντὶ τοῦ ὅλας, οὐ γὰρ ἦσαν πολλαὶ πύλαι ἀλλὰ μία. Πᾶς pro ὅλος dictum esse, observatum ad A, 64. N, 191. 408. 548. II, 333. 801. X, 296. Φ, 345. Ψ, 135***).

*) Quint. Sm., ut hoc utar, Σκαιὴ πύλη IA, 338. De plurali θύραι haec servata: I, 473 ὅτι πληθυντικῶς θύρας ἀντὶ τοῦ θύραν. E, 167 ἡ διπλὴ ὅτι πληθυντικῶς τὴν θύραν θύρας. Ergo observaverat Aristarchus, quod res est, crebro θύραι dici pro singulari. Singularis est in Odyssea et in Iliade ultima.

**) Quosdam etiam M, 175—182 decepit ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο πύλῃσι. Hi versus multis firmissimis argumentis spurii obelo notati fuerant iam ante Aristarchum ab Aristophane, a Zenodoto ne scripti quidem, et nunc uncinis inclusi. Cf. schol. ad h. l. et ad O, 414.

3) ***) Arat. 200 ὦμοι καὶ πόδες ἀκρότατοι καὶ ζώματα πάντα. 697 αὐχενήν κατάγει σπείρην καὶ πάντα μέτωπα. 669 γυῖά τε καὶ ζώνη καὶ στήθεα πάντα καὶ ὦμοι.

Hinc alia simul difficultas (quam mirum ni quaestionum, professores excitassent) facile expedita. De Troianis adversus Graecos urbe egredientibus bis dictum (B, 809. Θ, 58).

πᾶσαι δ' ὠὔνουντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσοντο λαός.

Cur vero omnes? Quidni illa sola, quae Graecorum castris adversa erat? N, 408 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ πᾶς ἀντὶ τοῦ ὅλος. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ „πᾶσαι δ' ὠὔνουντο πύλαι“. Ψ, 135 ἡ διπλῇ ὅτι πάντα τὸ ὅλον, πρὸς τὸ πᾶσαι δ' ὠὔνουντο πύλαι. — Quam omnia minima subtilissimus grammaticus attenderit, hac etiam observatione probatur, quae ad easdem illas portas pertinet. M, 121 est: εὖρ' ἐπιτεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα. Item μακρὸν ὀχῆα 291. Notatum ad priorem locum: ἡ διπλῇ ὅτι ἐνικῶς εἴρηκεν ὀχῆα, δύο δὲ εἰσιν, δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὀχῆες εἶχον ἐπημοιβοί (M, 456). Ad alterum: ὅτι τὸν μόχλον ἓνα, διὰ τῶν ἐξῆς δύο παραδιδούς. Denique ad tertium, unde de figura duplicis pessuli patet: ἡ διπλῇ ὅτι δύο φησὶ μόχλους εἶναι ἐπὶ τῆς πύλης, ἕξ ἑκατέρας φλιᾶς ἓνα, ἐπαλλασσομένους κατὰ μέσον καὶ ἐπὶ τοῖς ἄκροις ἐπικλειομένους διὰ τὴν συμβολὴν μιᾶς κλειδί.

Βρότος. Αἶμα.

Ξ, 7 ἡ διπλῇ ὅτι οὐ πᾶν αἶμα βρότος, ἀλλὰ τὸ ἀπὸ βροτοῦ πεφρονευμένον.

Ψύχειν. Τέρσασθαι.

Α, 621 ἡ διπλῇ ὅτι ψύχειν μὲν λέγει πρὸς ἄνεμον, τέρσασθαι δὲ ἐν ἡλίῳ „εἶματα δ' ἡελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ“ (ζ, 98).

*Διώκειν et Ἐπιδραμεῖν
distinguuntur. Illud (quando de persequentibus dicitur)
est persequi scientem, hoc imprudentem.*

Puto subtiliter intellexisse, K, 354 (eo enim haec spectant) ad subitanam persecutionem indicandam voc. *ἐπιδραμεῖν* valere, quae paucis versibus post (359) iam locum non habet. K, 354 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ μὲν ἐπιδραμεῖν τίθησιν, ὅτε οὐ γινώσκει ὁ διωκόμενος, ὅτε δὲ γινώσκει, διώκειν καὶ διῶξαι. Et 359 ἡ διπλῇ ὅτι νῦν ὁρθῶς διώκειν λέγει, ὅτε φεύγει ἐπιγνοὺς αὐτοὺς πολεμίους ὄντας.

*Δεῖπνον, δόρπον (et ἄριστον)
apud Homerum distinguuntur.*

Ω, 124 ἡ διπλῇ ὅτι ἅπαξ νῦν ἐν Ἰλιάδι καὶ ἅπαξ ἐν Ὀδυσσεΐα (π, 2) τὸ ἄριστον· ἔστι δὲ τὸ πρῶϊνον ἱμβρωμα· τρεῖς γὰρ τροφὰς ἐλάμβανον οἱ ἥρωες. P, 560 ἡ διπλῇ ὅτι δεῖπνον τὸ ὑφ' ἡμῶν ἄριστον. K, 578 ἡ διπλῇ ὅτι ἐπὶ πάντων τοῦτο νοητέον, οὐκ ἐπὶ μόνου Δωμήδους καὶ Ὀδυσσέως· καὶ ὅτι ἡρίστοποιοῦντο (h. e. ex sensu Homérico). ἡ γὰρ πρῶϊνὴ ἐπέστη.

A, 86 ὅτι Ζηνόδοτος γράφει δόρπον· οὐ λέγει δὲ δεῖπνον τὴν ἐσπερινὴν τροφήν νῦν, ἀλλὰ δεῖπνον καλεῖ ὃ ἡμεῖς ἄριστον, καθ' ἣν ὥραν καὶ ὁ δρυτόμος ἀριστοποιεῖται.

A, 730 ἡ διπλῇ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει δεῖπνον· δόρπον δὲ λέγει τὴν ἐσπερινὴν τροφήν· εὐθὺς γὰρ κατακοιμῶνται.

Haec sunt Aristonici testimonia in re difficillima.

Hoc videmus intellexisse Aristarchum nunquam de coena vespertina apud Homerum aliud nomen tolerari posse quam δόρπον, nec contra δόρπον de alia coena dici posse. Vide modo v, 390 sqq. Quam differen-

tiam si Vossius scivisset ab Aristarcho strenue observatam esse, cautior fuisset in reprehendendo grammatico. Vituperat enim (ad hymn. Cer. p. 47), quod Il. XI, 86 Zenodoteum *δόρπον* reiciens, *δείπνον* posuerit. „So nimmt sein *δόρπον* Il. XI, 86 der erschöpfte Holzhauer des Nachmittags; sein *δείπνον*, welches Aristarch unterschreibt, nahm er am Morgen zum Beginn der Arbeit“. Imo erravit Vossius. Locus Homeri est:

ὄφρα μὲν ἕως ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἤμαρ,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ λαός·
ἤμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὠπλίσατο δείπνον·
οὔρεος ἐν βίρσῃσιν, ἐπεὶ τ' ἐκορέσσατο χεῖρας —

Nun *ἀέξεται ἱερὸν ἤμαρ* dici potest de tempore pomeridiano? — quamquam in hoc ipso levis Vossii fraus est, debebat enim dicere tempus vespertinum, ad quod solum ducit *δόρπον*. — Imo usque ad meridiem: Θ, 66 ὄφρα μὲν ἕως ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἤμαρ, . . . ἤμος δ' ἥλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει. — Rectissime statuit Aristarchus. Hic cibus significatur, quem operarii circa meridiem sumunt, qui idem describitur in messoribus Σ, 560. Ergo ter cibum sumunt operarii: mane antequam domo exeunt (π, 2), tum inter operas circa meridiem, denique domum reversi *δόρπον*, quod et ex Cyclope et ex pastoribus Eumaei intelligi potest: Ergo iam recte Aristarchus statuit, *οἱ τρεῖς τροφὰς ἐλάμβανον οἱ ἥρωες* (i. e. homines aetatis Homericæ). Nam de operariis certe verum esse vidimus. Reliqui et procures quando nec statim ab ortu solis negotia (ut conciones, itinera) nec de die convivia instabant idem secuti videntur, ut Achilles sodales, Ω, 124. Si contra est, nullum sumunt *ἄριστον*, sed *δείπνον* et *δόρπον*. In bello cum mane exeunt nec totum per diem redituri sunt, statim primo mane iustum prandium sumunt, quod tum recte dicitur *δείπνον*. Id saepius fit in Iliade. Eadem res est, cum Telemachus mane iter capessit,

o, 77. — Haec si sequeris unum invenies locum difficilem. Sc. Telemachus post solis occasum (γ fin.) ad Menelaum venit eosque epulantes (v. 65) invenit. Ergo δόρπον est. Et sic recte dicit Pisistratus v. 194 οὐ γὰρ ἔγωγε τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος „post coenam *) vesperi ingrata lamentatio“. Qua voce hospitis commotus Menelaus, ne malis quasi omnibus diem finiant, instaurari iubet — δόρπον, 213.

ἡμεῖς δὲ κλανθμὸν μὲν ἑάσομεν, ὅς πρὶν ἐτύχθῃ·
δόρπον δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα —

i. e. denuo (nam hoc semper significat ἐξαῦτις apud Homerum) coenae memores simus. Haec omnia optime procedunt, nisi v. 61 Menelaus hospites intrantes alloquens sic diceret:

οἶτον θ' ἄπιεσθον καὶ χαίρετον! αὐτὰρ ἔπειτα
δεῖπνον πασσαμένω εἰρησόμεθ' οὔτινές ἐστον.

Vossius solvit hoc modo: „Im ganzen Homer beginnt jedes δεῖπνον am Vormittage, wiewohl es als festlicher oder üppiger Schmaus bis zum Abend gedehnt werden kann: daher der Schmaus des Menelaus Od. IV, 61 δεῖπνον u. bald darauf v. 213 δόρπον genannt wird, und XX, 390 δεῖπνον sich das δόρπον anschliesst“. Nescio quid viro immortaliter de Homero merito hoc

*) Nihil aliud μεταδόρπιος significare potest: ut haec composita omnia id significant quod praepositio cum substantivo. μεταδήμιος ἐστι (e. g. θ, 293) i. q. μετὰ δῆμῳ; sed μετὰ δόρπῳ nihil est. Dignus horum usus qui attendatur. Sic ι, 234 (cf. 249) φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος ὕλης ἀζαλέης ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη, i. e. πρὸς δόρπον. ο, 51 (75) ἀλλὰ μὲν εἰζόκε δῶρα φέρων ἐπιδύργια θείῃ ἡρώς. βάλε σάκος μέσσον ἐπομφύλιον, i. e. ἐπ' ὀμφαλῷ H, 267. Inde dubitatum, utrum ἐξ ἀλός an ἐξ αἰός λ, 134. Ἐξ αἰός ut ἐφαλος, quamquam dixit εἰνάλιος. Homerus tamen haec mavult et in parisyllaba decl. et in imparisyllaba terminare in ιός. In ος mihi praeter ἐφαλος nunc tantum memoria haeret ἔμφυλος ο, 273. Aristophanis lectio δ, 785 fuit εἰνόδιον non — δίψ, ut in scholiis est.

loco acciderit. Nam XX, 390 inter δαῖπνον at δόρπον tota est τόξου θέσις. Fit hoc loco quod ubique fit in Odyssea ubi epulandi gratia in otio conveniunt; δαῖπνον, deia cantus, saltatio, alia ludicra, tum δόρπον, dein nonnunquam iterum ludi, usque dum convivae domum discedunt; ergo si recte intelligas nusquam non δαῖπνον et δόρπον continuari in adparationibus epulis dici potest. Et idem statuendum de epulis Menelai. Ergo si illud δαῖπνον πασσαμένω tueri velis, hoc fortasse dicere licebit, Menelaum cum nesciat utrum peregre advenientes hospites iam hoc die coenaverint annon vocabulo paulo generaliore uti δαῖπνον; potest enim fieri ut quod aliis iam δόρπον id ipsis impransis δαῖπνον sit i. e. prima lautior, qua hoc die fruuntur, coena. Attamen quanto melius est dicere δαῖπνον hoc loco a poeta non profectum sed translatum esse ex α, 124 δαῖπνου πασσαμένος μυθήσεται ὅτις σε κρί*).

Recentiores δόρπον partim pro cibo usurpant, ut Apollon. III, 301 δόρπῳ τε ποτῆτί τε θυμὸν ἄρρεσαν, Orph. Arg. 408 ἀλλ' ὅτε δὴ δόρποιο ποτοῦ σ' ἔλις ἔλπετο θυμός, quod apud Homerum est σίτοιο ἡδὲ ποτῆτος. Saepius sic usus vocabulo Nicander in Alexipharmacis. Nec aliter Alex. Aetol. Ath. 296. e. (fr XV Cap.). Partim pro prandio, Cyn. I, 132

χείματι δ' ἐν μεσάτῳ μέσου ἡμάτος ἐγγώσσοιεν,
εὐτέ τις ἐν δρυμοῖσιν ὑπὸ σπήλυνγι λιασθεῖς
κάρφεια λεξέμενός τε καὶ ὠκύμορον φλόγα νήσας
ἄγχι πυρὸς κλινθεῖς ὀπλίσσατο δόρπον ἀμορβός.

*) Summa poetae ars cernitur cum nunc quo modo apparentur coenae copiose dépingit, ut nihil praetermittat, nunc gravioribus rebus in α intibus strictim tangat. Summum poetam agnosco in fine Odysseae φ et initio χ, ubi videlicet compages hiare videbitur. Adest coena vespertina sed adparatur nulla. Aliquid simile factum in Pyliorum sacrificio.

Hoc iam invenitur hymn. Apoll. 511. Et omnino ubi coena dicenda est nulla temporis ratione habita adhibent δόρπον. Sic. Qu. Sm. A, 277 [sq. famularum negotia describens: καὶ ὃ ἡ μὲν δόρποιο πέλεν ταμὴ καὶ ἔδωδῆς· ἡ δ' ἄρα δαινυμένοισι παροινοχόει μέθην λαρόν· ἄλλη δ' αὖ μετὰ δόρπον ὕδωρ ἐπέχευε χέρεσαι. v. Hal. A, 26. Cyn. Γ, 49. Hal. Γ, 354 (σύνδορπος). Cyn. B, 7 (ἐπιδόρπιος).

Σκότιος et παρθένιος

duobus locis Homericis, quibus occurrunt, nihil differunt.

Z, 24 σκότιον δέ ἐ γείνατο μήτηρ) ἡ διπλῇ ὅτι τοὺς μὴ ἐκ φανεράς συνουσίας, λαθραίας δὲ μίξεως γεγονότας σκότιους καλεῖ, τοὺς δὲ αὐτοὺς καὶ παρθένιους. Sc. Π, 180 Εὐδωρος — παρθένιος, τὸν ἔτιχτε χορῶ καλῇ Πολυμήλῃ — Mercurio) ἡ διπλῇ ὅτι παρθένιος λέγεται ἰ ἐξ ἔτι παρθένου νομιζομένης γεννώμενός, σκότιος δὲ ὁ κατὰ λαθραίαν μίξιν καὶ οὐκ ἀπὸ νομίμου μίξεως. Scilicet misere se cruciabant, quasi his Homeri locis σκότιος et παρθένιος diverso sensu dicta essent (V. Eust. 502, 20. 622, 40.), cum tamen et priore loco, ubi de Bucolione narratur: ἦν υἱὸς ἀγαθοῦ Λαομέδοντος, πρεσβύτατος γενεῇ, σκότιον δέ ἐ γείνατο μήτηρ, nihil aliud significetur quam altero, sc. matrem eam peperisse ante nuptias. Hoc igitur monuit Aristarchus utroque loco idem dici, et eundem dici posse παρθένιον et σκότιον, quamquam propter varias causas, παρθένιος quod ab innupta (ἀνέκδοτος apud Apollon. l. H. s. παρθένιος) in lucem editus sit, σκότιος quod secreto concubitu*).

*) Aristarchi observationes tantummodo duos locos Homeri spectabant. Ceterum rectissime in his vocibus ad etymon hic minim

*Mῆνις et Χόλος
promiscue dicuntur.*

Δ, 513 οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος παῖς ἡῦκόμοιο, μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει) ἢ διπλῇ ὅτι ἀντιφράζει τὸν χόλον τῇ μῆνιδι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου. Innuit μῆνιν ἄειδε — Item I, 260, ubi Ulixes ad Achillem: παύε', ἕα δὲ χόλον θυμαλγέα· σοὶ

obscurum recurrit. Propria et origini debita notio tenenda, unde si universe spectes facile est intelligere non semper *παρθένους* esse *σκοτίους*, vel contra. *Παρθένιοι* dicti Tarenti coloni, iuvenibus nati, quos iusserant Lacedaemonii *συγγενέσθαι ταῖς παρθένοις ἀπάσαις ἀπαντας* (v. Marx. Ephor. fr. 53). Hi *σκότιοι* non erant Vocis origini si inhaeres, illud Euripideum explicabitur, quod Hermannō offensionī fuit, Alcest. 996

καὶ θεῶν σκότιοι

φθίνουσι παῖδες ἐν θανάτῳ.

Hoc loco vehementer displicuit Hermannō „deorum spurios filios“ a poeta commemorari, quare *σκότιοι* ad *φθίνουσι* trahi iubet, ut intelligantur, qui ad Orci tenebras abeunt. Equidem dubito an ab auditoribus *σκότιοι* et *παῖδες* una audientibus haec in aliam sententiam accipi potuerint quam quo hodie primum legentibus propendet animus. Neque vero res invenusta est, modo ne veritas „deorum spurios filios,“ sed „clandestino amore genitos“: ut vocabuli primigenia notio teneatur ut alibi. Et cf. Phot. p. 545, 10 ὑπὸ σκότῳ δὲ γεγινώς σκότιος, ὅπερ ἐστὶ λαθραῖος. Sed Apollonius videtur mihi, quod Homerum prave intellexerat, falso atque inepte hoc vocabulo usus esse. Narrat Hypsipyle (I, 810) Iasoni maritos ab Thracia expeditione reduces expulsis uxoribus captivas virgines secum habuisse:

σχείλιοι. ἣ μὲν δηρὸν ἐτέτλαμεν, εἴ κε ποτ' αὖτις

ὀψὲ μεταστρέψωσι νόον· τὸ δὲ διπλόον αἰεὶ'

πῆμα κακὸν προῦβαινε. ἀτιμάζοντο δὲ τέκνα

γῆσι ἐν μεγάροις, σκοτίη δ' ἀνέτελλε γενέσθην.

Hic profecto non celatur concubitus. Sed, ut dixi, Homericō exemplo abusus est, a quo putavit *σκοτίους* dici quicumque non iusto editi essent matrimonio. De Callimacheo τοὺς αὐτῷ σκοτίους ἐμπελάτειρα τέκν (fr. CLXX) iudicari nequit: sed videtur recte dictum fuisse: „clam uxore.“

ὁ Ἀγαμέμνων ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλλάξαντι χόλοιο) ὅτι ἀντιφράζει τῇ μήνιδι τὸν χόλον. T, 67 Achilles ipse de sese: νῦν δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον· ἡ διπλῇ δὲ ἀντιπέφρακε τῇ μήνιδι τὸν χόλον. (Cf. mox v. 75 ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν εὐκνήμιδες Ἀχαιοί, μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλεΐωνος). II, 30 Patroclus ad illum: μὴ ἐμὲ γοῦν οὐτός γε λάβαι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις) ἡ διπλῇ ὅτι ὁ χόλος ἀντιμετετίληπται ὡς ἰσοδυναμῶν τῇ μήνιδι. Ib. 64 πρὸς τὸ μνησθῆναι διὰ παραλλήλως τέταξε τῷ χόλῳ. Qui locus sic habet: οὐδ' ἄρα πως ἦν ἀσπερχὲς κεχολῶσθαι ἐνὶ θροσίν· ἦτοι ἔσθην γι οὐ πρὶν μνησθῆναι καταπαυσέμεν. Unde sponte emersit vera explicatio O, 122 ἔνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαιώτερος ἄλλος πᾶρ Λιδὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτέχθη) οὕτως ἐκ παραλλήλου ὡς ἰσοδυναμοῦντα τὸν χόλον καὶ τὴν μῆνιν. Cautum igitur ne quis eiusmodi locis se ipsum vel poetam cruciaret differentia extendenda. Sumit hinc Apollonius III, 337 οὐδ' ὑπαλόξεν στεῦται ἀμελίχτοιο Λιδὸς θυμαλγέα μῆνιν καὶ χόλον. Sed falsus fuit in etymologia. Apollon. l. p. 550. Μῆνις ὁ μὲν Ἀπίων μάνης (l. μανία)· οἱ γὰρ ὀργιζόμενοί πως μαίνονται. Ἀρίσταρχος δὲ κότος πολυχρότιος, ἀπὸ τοῦ ἐγκεῖσθαι. Scripsit, ni fallor, ἀπὸ τοῦ ἐπιμένειν ἔχουν ἐγκεῖσθαι. Eust. p. 8 ὅτι μῆνις κατὰ τοὺς παλαιούς ἡ ἐπιμένουσα ὀργή.

Ἐνδον et εἴσω, κείθει et κείσε

item alia adverbia quae motum et statum significant ad Homero non commutantur.

η. 13 ἢ οἱ πῦρ ἀνέκατε καὶ εἴσω δόρυπον ἐνόσμει) διὰ τὴν διαφορὰν τοῦ εἴσω πρὸς τὸ ἐνδον (sc. ἡ διπλῇ). K, 528. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς

κεῖθ' ἔππους τε καὶ ἄρμ' ὀτρύνομεν, ἔνθα μάλιστα — ἡ διπλῇ ὅτι Ζηνύδοτος γράφει κείθ' ἔππους· γίνεται δὲ

ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ· τὸ δὲ ἐκείσε εἰς ἐκείνον τὸν τόπον, ὃ δὴ νῦν ἀρμόζει. *M.* 348 εἰ δὲ σφιν καὶ κείθι πόνος καὶ νείκος ὕρωεν) ἡ διπλῇ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει εἰ δὲ σφιν κάκεισε· ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ οὕτως· δὲ εἰς ἐκείνον τὸν τόπον πόλεμός ἐστιν, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ. Bekkerus pro δὲ emendandum esse suspicatus est οὐ δεῖ δέ, recte, ut opinor. Reliqua (ut intelliges ex schol. ad v. 346, in quo quae peccata sunt supra correxi in v. ὥδε) sic scripta fuerunt: κακείσε· καὶ ἔοικεν ἐξελιγμένας τὸ ὥδε γὰρ ἔβρισαν (346) τοπικῶς, ἔστι δὲ . . .

M. 359 ὥδε γὰρ ἔβρισαν Δαναῶν ἀγροί) ἡ διπλῇ περιστοιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος γράφει κείσε γὰρ ἔβρισαν οὐχ ὕγιως εἰς ἐκείνον τὸν τόπον· δεῖ γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ. δεῖ δὲ γράφειν ὥδε· τὸ γὰρ λεγόμενόν ἐστιν· οὕτως ἐβρίσθησαν ὥστε χρείαν ἔχειν ἡμῶς συμμαχίας. *M.* 468 αὐτὰρ ἐγὼ κείσ' εἰμι καὶ ἀντιόω πολέμοιο) ἡ διπλῇ περιστοιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος γράφει κείθι. τοῦτο δὲ σημαίνει ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ· τὸ δὲ κείσε εἰς ἐκείνον τὸν τόπον πορεύσονται, ὕπερ νῦν ἀρμόζει. Quam confusionem in hoc genere Homerum decere putaverint nullum melius exemplum quam quod fuerunt (sicut Chrysippus) qui illud

οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἔνεκ' ἤλυθον αἰχμητῶν

δεῦρο μαχησόμενος —

(*A.* 152) explicarent „hic proeliaturus“. Zonaras p. 491. Et. *M.* 259. schol. h. l. Quos haud veri dissimile est causam suam sublevasse eo loco quem ab initio posuimus, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμιε, vel similibus (v. schol. *A.* 152), quos pingui M̄nerva interpretarentur. Plut. Poes. Hom. 63 καὶ ἐπιβρόήματά τινα ἐναλλάσσει τοῖς εἰς τόπον καὶ τοῖς ἐν τόπῳ καὶ τοῖς ἐκ τόπου ἀδιαφόρως χρώμενος, — οἱ δ' ἐτέρωσε κάθιζον (*Y.* 151) ἀντὶ τοῦ ἐτέρωθι· καὶ *A*ίας δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. Haec subtilius intelligere docuit Aristarchum iudicii acumen, accedente ut solet accurata consuetudinis Homericæ cognitione. Etenim cum his ratio-

nem] habent hae observationes: K, 268. Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε) ἡ διπλῇ ὅτι οὕτως εἶπεν ἀντὶ τοῦ εἰς Σκάνδειαν ἀπέστειλεν, ὥς „πεύθετο γὰρ Κύπρονδε“ (A, 21) ἀντὶ τοῦ εἰς Κύπρον ἀκούετο διὰ τὸ διαγγέλλεσθαι ἐκ τόπου εἰς τόπον. A, 21 ἡ διπλῇ ὅτι οὕτως εἴρηκεν εἰς Κύπρον ἠκούετο διὰ τὸ εἰς τόπον ἐκ τόπου διαγγέλλεσθαι ὅμοιον τῷ Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε*). Unde simul intolerabilis Zenodoti error patefactus veraque lectio inducta II, 515

κλῦθι, ἄραξ, ὅς του Λυκίης ἐν πτόνι δῆμῳ
εἰς ἣ ἐνὶ Τροίῃ· δύνασαι δὲ σὺ πάντοσ' ἀκούειν
ἀνέρι κηδομένῳ, ὥς νῦν ἐμὲ κῆδος ἰκάνει.

ἡ διπλῇ ὅτι οὕτως εἴωθε λέγειν πάντοσε ἀκούειν, εἰς πάντα τόπον ἀκούειν, ἐπὶ τῶν ἐκ τόπου εἰς τόπον ἀφικνουμένων „πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος“, εἰς Κύπρον ἠκούετο. διὸ καὶ νῦν κατὰ συναλοιφήν ἀκουστέον ἵν' ἢ τὸ πλήρες πάντοσε ἀκούειν. Alterum schol. Ἀρισταρχος τὸ πλῆρες ἀκούει πάντοσε. Ζηνόδοτος πάντες (l. παντός) ἀκούειν διὰ τοῦ ε (l. ος).

Mature haec adverbiorum confusio grassata et apud recentiores epicos, elegantiam hinc ut videtur quae-
rentes, pervulgata. hymn. Merc. 6 ἄντρον ἔσω ναίουσα. Quo loco de Homérico εἴσω erravit Ilgenius nec fidem meruit, quam ei Lobeckius habuit ad Phryn. p. 128. Apollon. II, 874 ὥς δὲ καὶ ἄλλοι δεῦρο δαίμονες ἄνδρες ἔασι. Quint. Sm. E, 515 οὐδέ τ' ἐμοὶ νόστοιο τέλος σέο δεῦρὸ θανόντος ἀνδάνει. Apollon. II, 718 καὶ εἰσέτι νῦν γε τέτυκται κεῖσ' Ὀμονοίης ἱερὸν εὐφρονος. IV, 1217 Μοιράων δ' ἔτι κείσε θύη ἐπέτεια δέχονται καὶ Νυμφέων Νομίῳ κατ' ἱερὸν Ἀπόλλωνος βωμοί. Opp.

*) Cf. Hesiod. Op. 613 ἀπόδρεπε οἶκαδε βότρους. Et haec: ἵν' οἶκαδε κῆδος ἄρῃαι 634. πολλὴν σὺν λαὸν ἐγειραν Ἑλλάδα· εἰς ἱερῆς Τροίην ἐς καλλιγύναικα 650.

Hal. B, 157 τὸν δ' οὔτι πάγης λόχον δομαίνοντα γαστήρ
 ἔνδον ἔλασσε. Γ, 344 δάλαρ δέ οἱ ἔνδον ἐνείης. 561 ἔν-
 δον ἰκέσθαι ἄστεος. E, 581 ἔσπασεν ἔνδον ὀδόντων. Γ,
 349 ἵζεται ἐνδοθι κύρτου*). Sed Γ, 380 ἄδμωες δ' ὀρό-
 ωντες ἔσω κοίλοιο μυχοῖο ἀγρομένους recte dictum. Con-
 tra Apollon. IV, 712 ἡ δ' εἴσω πελάνους μείλικτρά τε
 νηφαλίησιν καῖεν ἐπ' εὐχολῆσι παρέστιος. Quint. A,
 449 ὡς δ' ὅτ' ἔσω σίμβλοιο μέγ' ὑῤῷσι μέλισσαι.

Caeterum de constructione Homerica voc. εἴσω cum
 accusativo item observatum Aristarcho. Ω, 140 Ἴλιον

*) Παροιδεν ἔρχεσθαι pro θύραζε Oppian. Hal. A, 153. — Ἐν-
 δοθεν apud Homerum iam, ut ἐγγύθεν, σχεδόνθεν, alia pro ἐνδοθεν,
 dictum. Et Quintus e. g., cum dicit ἀγνύμενος κέαρ ἐνδοθεν (Γ,
 504) et similia, fines Homericos non egreditur. Difficilis quaestio,
 sed accuratissima perquisitione dignissima, in his adverbis in *θεν*
 exeuntibus quousque iam Homericis temporibus unumquodque a
 propria significatione discesserit, quo deinde haec libertas pro-
 gressa sit. E. g. N, 107 νῦν δ' ἕκαθεν πόλιος κοίλης ἐπὶ νηυσὶ
 μάχονται. Sic Aristarchus bona haud dubie monumenta secutus;
 Zenodotus et Aristophanes ἑκάς. In eodem versu E, 791 utrum
 Aristarchus dederit non traditum. Hoc unusquisque sentit μάχον-
 ται ἕκαθεν πόλιος vix primam originem migrasse, quod sic dictum
 est ut ἀπὸ τριῶν σταδίων τῆς πόλεως μάχονται. Iam hoc Aristar-
 chum iure movebat, etiamsi non invenisset in Odyssea (ρ, 25) ἕκα-
 θεν δέ τε ἄστὶ φράτ' εἶναι illi simillimum. Sed quod Apollonius
 scripsit I, 216 de Borea Orithuiam auferente ex Attica in Thraciam
 καὶ μιν ἄγων ἕκαθεν (fernhin) Σαρπηδονίην ὅθι πέτρην
 κλείουσιν —

hoc, quantum intelligere licet, Homerus non dixisset, sed ἑκάς.
 N, 562 ὡς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου κυδαλίμοιο πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς
 ἑκάς ἔπιτο, πικρὸς διστός. cf. ξ, 495 λίαν γὰρ νηῶν ἑκάς ἦλθομεν
 et ρ, 73 οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκάς τράπετ'. Hoc ad-
 verbium non tetigit Tafel ad Pind. Ol. III. vol. I p. 140. Utinam pla-
 cuisset viro docto et hoc loco et aliis copias, quas fere haud con-
 temnendas habet, non per saturam effundere, sed ordine spectan-
 tium oculis exponere. Vocabuli ὑπόθεν pro ὑποῦ positi complura
 habet exemplis: Homerus nunquam sic posuit.

εἶσω) ἡ διπλῇ ὅτι τοπικῶς ἀντὶ τῆς προθέσεως. Θέλει γὰρ εἰπεῖν εἰς Ἴλιον. Cf. ad 184. 199. A, 71. Semel apud Homerum cum genitivo coniunctum in Veneris et Martis amoribus θ, 290 ὁ δ' εἶσω δώματος ἦει. Nitzschium, qui hanc particulam subditiuam iudicat, hoc momentum fugit. Aristarcho vellem scire sitne item haec cantiuncula damnata an res lectoris iudicio permissa, hac fere ratione, quam nonnunquam offendimus: ἡ διπλῇ ὅτι νῦν ὅπασ τὸ εἶσω ἐπὶ γενικῆς. — Recentioribus epicis consueti haec constructio. Apollon. I, 357. 372. 390. II, 74. 95. 136 (κέδασθεν εἶσω Βεβρυκίης Ἀμύκου μόρον ἀγγελέοντες). 576. III, 311. Opp. Hal. Γ, 380. A, 111. 399. E, 539 (c. acc. A, 169. 389. E, 165). Quint. A, 177. Nonn. V, 244. 314. Sed — cum dativo est Oppian. Hal. 737 ἔσω λαγόνεσσιν ἔδεκτο. Sic enim Sehneiderus ex bonis monumentis edidit pro ἐνί, quod equidem non dubito quin recte fecerit. Λαγόνεσσιν ex epicorum more „in utero“.

Φέρω. Ἄγω.

Hunc locum non extrico. N, 213 ἡ διπλῇ ὅτι ἐνεύκαν εἴρηκεν ὥς βασταζομένου (de Diomede vulnerato sermo est) διὰ τὸ τραῦμα. Hinc intelligo hoc voluisse interesse inter φέρω et ἄγω, ut φέρειν dicamus si quid ipsi humeris vel manibus nostris ferimus, contra ἄγειν. Quod bene dictum et longe verius quam id quod deinde plerique secuti videntur (obruunt hoc inculcantes grammatici) animantia duci, inanimantia ferri*) Quasi qui vehiculis et feretris argentum praedamque ducit non dicere possit χρυσὸν ἄγω et similia. Hinc intel-

*) Hunc canonem migrari multis poetarum exemplis ostendit Schrader ad Mus. p. 128. Quod vix operae pretium est.

ligo, non Aristonici esse schol. P, 163 *ὅτι ἐπὶ ἀψύχων τὸ ἀγοίμεθα*. Sed Aristonici erunt haec: ad Ψ, 512 *δῶκε δ' ἄγειν ἐτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα καὶ τρίποδ' ὠτῶντα φέρειν*) πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ ἄγειν καὶ φέγειν. Item ib. 263 *ἠππεῦσιν μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλᾶ ἄεθλα θῆκε γυναῖκα ἄγεσθαι, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαν, καὶ τρίποδ' ὠτῶντα*) ὅτι συνεκδέξασθαι δεῖ τῇ καὶ τρίποδ' ὠτῶντα τὸ φέρεσθαι· ἀκριβὴς γὰρ ὁ ποιητῆς περὶ τὰ ἀκτὰ καὶ φορητά. Denique Ω, 367 de Priamo *εἴ τις σε ἴδοιτο — τόσσα ὀνείατ' ἄγοντα*) ὅτι ἄγοντα εἴρηκεν οὐ φέροντα· οὐ γὰρ αὐτὸς ἐβάσταζεν. Haec bene quadrare videntur, modo, ~~ἄγε~~ necesse esset credere Aristarchi doctrinam quibusdam finibus circumscriptam fuisse, quos vel migravit Aristonicus vel ego non video. Etenim res non vera est, nec veram esse tam expressis tamque vicinis exemplis probatur, ut Aristarchum si quidquam in hoc genere hoc tamen fugere non potuerit. Ω, 502 Priamus Achilli dicit: *φέρω δ' ἀπερείσι' ἄποινα*. φ, 176 *καὶ τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκοι*. 201 *ἀγάγοι δέ ἐ δαίμων*.

§. 2. Haec omnia tam egregia sunt, tam vel perfectae doctrinae satisfaciunt, ut scribens me ipse reprehendam. Nullane sunt in hoc homine vestigia eius, qua vixit, aetatis grammaticaeque imperfectioris? Gaudio esse, nam si nulla essent, vereretur ne falsam viri imaginem legentibus proponerem. *ἀάπτους χεῖρας* explicuit *δεινὰς καὶ ἀπτοήτους* (Herod. ad A, 567). Mihi non contigit intelligere, quid plerisque veteres grammaticos prohibuerit, quo minus eam explicationem, quam nunc sequimur omnes, admitterent. Nam et Zenodotus dicitur explicuisse *ἰσχυράς* et Aristophanes *ἀέπτους* scripsisse et Herodianus vult *ἀάπτους* esse pro *ἀϊάπτους*. Quod *ἀπτόντες* explicuit Aristarchus, id simul eo effectum,

quod cum tota antiquitate hoc modo vocabula decurtari posse putavit. Sic qui sint πρόμοι apud Homerum, id locis poetae accurate perpensis et compositis perspexit, sed erravit quod ex πρόμαχοι decurtatum putavit (v. supra πρόμοι). Item Θ, 162 ἀμαρτῇ Ἀρίσταρχος ἀποκοπὴν εἶναι βούλεται τοῦ ἀμαρτήδην. — Ὑπαι apocopen esse ex ὕπαιθα Tyrannio Sch. O, 4. Item Apollonius de adv. p. 567 ostendere conatur ῥά apocopen esse ex ῥάδιον, βρά ex βριθέως „ὅτι γὰρ καὶ δύο συλλαβῶν ἀποκοπαὶ γίνονται ἐν τῷ περὶ παθῶν ἐδείχθη. τό τε γάρ πρόμαρ οὕτως ἔχει καὶ τὸ μάκαρ, πηδᾶ, καὶ τὸ ὕμην παρὰ Καλλιμάχου“. Plures, quos Herodianus refutat in schol. P, 201, ἃ δέλλ' decurtatum volebant ex ἃ δέλαις. Haec nunc sufficiunt. Duplex α videtur comparasse cum ἀάσχετος. Ceterum ut ἄαπτος ἀπτόητος, sic ἀπτοεπής ei videtur fuisse ἀπτόητος ἐν ἔπεισι, quantum intelligere licet ex sch. Θ, 209 ubi Aristonici scholion est ad ψιλοῦν. cl. Eust. p. 709.

Accedam ad

ἔμπης.

Ξ, 1 Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. Sch. BL ἀκολάστως φασὶν ὡς μέθυσος πίνει. τάχα οὖν τὸν κυκεῶνα πίνειν φησὶν, ὃς εἶχε καὶ οἶνον. τινὲς δὲ στίζουσιν εἰς τὸ ἰαχὴ, καὶ τὸ ἔξῃς οὕτως, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Ἀσκληπιάδην πίνοντα ἔφη· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἀντὶ τοῦ ὁμοίως τῷ Μαχάονι, ὡς τὸ ἔμπης γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν (174). σὺν δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης (ε, 205), παρών τε καὶ ἀπών. τὸν τε περ πλεονάζειν ὡς τὸ ἔφηνον περ αἰπὺν ὄλεθρον.

Si quis didicit omnium ineptiarum magistrum fuisse Aristarchum, credat huic testimonio. Reliquis exponam quid hic auctor aliquoties in veteribus scholiis legerit et inepte ad hunc locum transtulerit. Scilicet ἔμπης apud Homerum duplicem habere significationem, ὁμοῦς et ὁμοίως. Apollon. lex. H. p. 318 (Et. M. 335, 30)

ἔμπης· ποτὲ μὲν ὁμῶς, σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης (ε, 205)·
ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ ὁμοίως ἢ ἐπίσης

ἔμπης ἔς γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἔκετ' αὐτμή (Ξ, 173)
καὶ

ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων καλαὶ τε μεσόδμαι (τ, 87).
Schol. Pind. Pyth. V, 74 ἔμπαν τὰ καὶ τὰ νέμων) του-
τέστι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ χρῶνται δὲ τῷ ἔμ-
παν ἀντὶ περισπωμένου τοῦ ὁμῶς, ὃ ἔστιν ἴσον τῷ ὁμοί-
ως. καὶ γὰρ τὸ ἔμπης ἀντὶ περισπωμένου τοῦ ὁμῶς τάσ-
σει Ὅμηρος·

ἔμπης μοι δοκέει δαῖδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῖ
καὶ κεφαλῆς (σ, 354*).

καὶ πάλιν „ἔμπης ἔς γαῖαν τε καὶ οὐρανόν“ καὶ ἐπὶ τῶν
ὁμοίων. Porro P, 632 τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε
ἄπτεται ὅστις ἀφείη, ἢ κακὸς ἢ ἀγαθός. Ζεὺς δ' ἔμ-
πης πάντ' ἰθύνει. Hoc loco in schol. A legimus τὸ
ἔμπης ἀντὶ τοῦ ὁμοίως τέτακται, quod videtur Aristo-
nici esse. Denique Apollon. Dyscol. de conl. p. 525,
24 ποιητικὸν μέντοι τὸ ἔμπης καὶ σύνηδες τὸ ὁμῶς. λαμ-
βάνεται μέντοι τὸ ἔμπης καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοίως, ὥς ἐπὶ τοῦ

ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων —

ἔμπης ἔς γαῖαν τε καὶ οὐρανόν.

Hoc igitur intelligimus, aliquot locis Homericis vulgo
a veteribus grammaticis, etiam a praestantioribus, ut
Apollonio et Aristarcho, ἔμπης explicatum fuisse
ὁμοίως, et quidem Ξ, 173. σ, 354 (cf. et V ad Ξ, 174)
τ, 37 (ubi v. et Eust.). Quod in his (quamquam ego
improbo) magnam habet veritatis speciem; sed hinc a
vilioribus quibusdam grammaticis inepte translatum
est ad Ξ, 1. ε, 205. Μ, 326 (v. schol. BL.). In ea-

*) Hunc locum Odysseae quotiescunque inspicio, occurrit pri-
mitus fuisse ~~ἀντὶ~~ κεφαλῆς. Causas facile est perspicere.

dem interpretatione nititur lectio ἔμπης pro αἰώς, quae fuit π, 143.

Laboro hac §. in detrectando Aristarcho. Sed non multum proficio. Iam enim delatum me sentio ad etymologica, quae si omnia falsa essent nec miraremur nec hodie aliorum vituperandorum ius nacti sumus. Et dum etymologias Aristarchi percurro, quas meos in usus in unum contuli, multa invenio recte observata et ex propinquo sumta. Adscribam alia quae mihi falsa vel ridicula vel nimium incerta vel in commentario Homérico superflua videntur. Sed veniam praefamur, si qui hodie eadem vel similia sive credunt sive in libris suis exposuerunt sive pueros edocent. Nolumus quemquam hoc loco tangere nec haec scribentes librum evolvimus nec quidquam in hoc genere seu verum seu falsum praestamus. Ψ, 850 ἡ διπλὴ δει τινὲς ἰώεντα σίδηρον τὸν μέλανα ὡς ἰοειδέα πόντιον· βέλτιον δὲ τὸν εἰς ἰοὺς εὐθετοῦντα· οἰκείον γὰρ τὸ ἑπαθλον τοξόταις. κ, 161 καταχρηστικῶς φησιν ὁ Ἀρίσταρχος ἐπὶ τῶν θηρίων εἶναι τὴν ἀκνηστίν· οὐ γὰρ αὐτὴν μόνην ἀδυνατοῦσι κινήσασθαι (scr. κνήσ. Butt. *), ἀλλὰ καὶ τὸν τράχηλον. Α, 156 σημαίνει δὲ ἡ, λέξις (σφενδα-νόν) ἐπεικτικὸν καὶ ἐπεστραμμένον ὅλον σφενδονηδόν, ἀπὸ τῆς σφενδόνης**). οὕτως Ἀρίσταρχος. Ξ, 155 ποιπνύω ab πονῶ πονύω πνύω ποιπνύω***). Χ, 93 οὐτὴ τὴν τῶν ὄφρων κατάδυσιν χειρὰν εἴρηκεν ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, ὃ ἐστι χωρῆσαι. εἰς αὐτὸ γὰρ μηχανῶνται οἱ ὄφεις εἰς τὸ χωρῆσαι (occurrit εἰς ἄντρον γὰρ μυχεύονται οἱ ὄφεις ὥστε χ.) τὸ σῶμα ὥσπερ ἔλυτρον· „οὐδὲ δ' ἀμφοτέρους ὁδε

*) Et. M. 50 ἀκνηστis, ἡ ῥάχis, παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι τινα κινήσασθαι αὐτὴν τῇ ἰδίᾳ χειρὶ.

**) Si contra dixisset res deliberatione digna esset.

**) Fortasse hoc eius est, Χ, 293, κατηγήσας κάτω πρὸς τοὺς ἔχον.

χείσεται“. Σ, 531 *ὅτι εἶρας λέγει τὰς ἀγοράς, σχηματίζων ἀπὸ τοῦ εἶρειν ὃ ἔστι λέγειν.* — Ν, 41 *ἄβρομοι αὐτάχοι ἢ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ ἄγαν βρομοῦντες καὶ ἄγαν λαγοῦντες κατ' ἐπίτασιν τοῦ α κειμένου· ἐκάστοτε γὰρ θορυβώδεις τοὺς Τρῶας παρίστησι.* — Κ, 430 *ἢ διπλῇ ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ Ῥοδίων (Β, 654) χοῖται τῷ ἀγέρωχοι ἔνεκα τοῦ ἀγείρειν τὴν ὁγὴν τουτέστι τὴν τροφήν, ἀλλ' ἐπὶ Μοσῶν καὶ Τρώων (Ι, 36) οἷον γεραόχων, σεμνῶν καὶ ἐντίμων.* Hoc iam admonet multas eius etymologias, etiam incertas et falsas, cum bona observatione coniunctas esse. De ὄμιλος et ὀμιλεῖν haec habemus: Α, 502 *ἢ διπλῇ ὅτι ὀμίλει ἀντὶ ἐμάχετο, ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ τὰς ἴλας συμβάλλειν.* Α, 523 (*Ἐκτορ, νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὀμιλέομεν Δαναοῖσιν*) *ἢ διπλῇ ὅτι κυρίως λέγει ὀμιλέομεν ὁμοῦ τὰς ἴλας συμβάλλομεν.* Κ, 338 *ἢ διπλῇ ὅτι νῦν μὲν ὀμιλον τὸ πλήθος καὶ ἄθροισμα τῶν Τρώων λέγει· ἐν μὲν οὖν τῇ Ἰλιάδι πυκνότερον τὴν μάχην ὀμιλον καλεῖ, ἐν Ὀδυσσεείᾳ δὲ τὸ ἄθροισμα.* Κ, 499 *ἢ διπλῇ ὅτι καὶ νῦν ὀμιλον τὸ ἄθροισμα εἶπεν.* Utraque significatio Passovio quoque dirimenda visa. — Sed in χῶσθαι putaverim etymi aucupium in caussa fuisse, ut a sensu vocabuli aberraret. Ψ, 603 *χωόμενος νῦν ἀντὶ τοῦ χολούμενος.* ib. 385 *ἢ διπλῇ ὅτι χωομένοιο ἀντὶ τοῦ συγχεόμενου.* Φ, 519 *ὅτι σαφῶς χωόμενοι ἀντὶ τοῦ συγχεόμενοι.* Ξ, 406 *ἢ διπλῇ ὅτι χῶσατο νῦν συνεχύθη.* Ν, 165 *ἢ διπλῇ ὅτι νῦν χῶσατο ἀντὶ τοῦ συνεχύθη.* Χ, 291 *χῶσατο ἀντὶ τοῦ συνεχύθη.* II, 553 *ὅτι τὸ χωόμενος ἀντὶ τοῦ συγχεόμενος.* Indignari saepe significat, non dolere. — Ἔντεα. Κ, 75 *ὅτι ἔντεα οὐ πάντα τὰ ὀπλα, ἀλλὰ κυρίως μὲν ἀσπίς καὶ περικεφαλαία, τὰ δὲ δόρατα κατ' ἐπικράτειαν.* Κ, 34 *ὅτι ἔντεα εἶρηκεν ἦν προσυνέσταλκε λεοντῇν (?)*. Vides duxisse ab ἐν et hoc voluisse firmare. — Ἐναρα. Κ, 528 *ἢ διπλῇ ὅτι περιεκτικῶς καὶ τὰ τόξα καὶ τὸ δόρυ ἔναρα εἶρηκε σὺν τοῖς ἄλλοις (sc. ὀπλοῖς).* Κυρίως δὲ ἔναρα λέγεται οἷς ἐνά-

ρηρε τὰ σώματα καὶ ἐνῆροσται, θώραξ καὶ κυνέα καὶ κνημίδες. 570 ὅτι κοινῶς τὰ ἔναρα (B). P, 231 ἐνάρων δὲ λέγει ὡν περιέκειτο*). Hinc vult esse ἐναίρειν. O, 485 (κατ' οὐρεα θῆρας ἐναίρειν) ὅτι ἐναίρειν καταχρηστικῶς. Θῆρες γάρ οὐκ ἔχουσι παντευχίαν ὥστε σκυλεῖν-θῆναι. Egrege hoc: ἐναρίζει, κυρίως μὲν σκυλεύει. ἔναρα γὰρ τὰ σκύλα.

οὐδὲ μιν ἐξενάριξεν (Z, 417)

καταχρηστικῶς δὲ ἀνεῖλεν.

τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξεν (X, 376).

Apollon. lex. H. p. 320. Hoc Aristarcheum esse patet ex Schol. Z, 417 ἡ διπλῇ ὅτι διδάσκει τί τὸ ἐξενάριξεν· ἐπιφέρει γὰρ ἀλλ' ἄρα μιν κατέκχε σὺν ἔντεσιν. H, 146 ἡ διπλῇ ὅτι κυρίως τὸ ἐξενάριξε νῦν τὰ ἔναρα περιεῖλε.

§. 3. Sed minime Aristarchearum observationum copias exhausimus. Hic igitur coacervabimus farra- ginem observationum, quae omnes ad cognitionem poe- tae utilissimae sunt, omnes eam, quae grammaticum decet diligentiam, quae interpretem elegantiam egregie comprobant. Ἀγῆνωρ nunc in laude nunc in vitupe- rio ponitur (I, 699 ἡ διπλῇ ὅτι ἐνίοτε μὲν ἐπὶ ἐπαίνου ὁ ἀγῆνωρ ὁ ἄγαν τῇ ἡγορῇ καὶ τῇ ἀνδρείᾳ χρώμενος, νῦν δὲ ἐπὶ ψόγου ὁ ἄγαν ὑβριστικὸς καὶ διὰ τῆς ἀνδρείας ὑπερπεπτωκὸς εἰς ὕβριν). Item Ὑπερφιάλος. (O, 94 ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ὑπερφιάλος νῦν μὲν ἐπὶ ψόγου, ὑπέρσπον-δος· ἐν ἄλλοις δὲ ἐν τάξει ἐγκωμίου· „οὐκ ἀγαπᾷς δ' ἐκῆλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν“ ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦς). Haec observatio valebat ad stabiliendam lectionem E. 881 αἱ Ἀριστάρχου ὑπερφιάλον (Διομήδεα), οὐκ ὑπέρ-θυμον ὥσπερ αἱ δημῳδοίς, His similis observatio de

*) Hasta fracta erat, II, 800.

Σχέτλιος; hoc etiam pro laude esse (εἰς ἑαυτὸν ἀγνώμων, K, 164. Cf. Θ, 361). — Ἀμύχανος et active et passive significat, πρὸς ὃν οὐκ ἔστι μηχανὴν εὐρεῖν et ὁ μὴ δυνάμενος μηχανὴν εὐρεῖν, K, 167. Π, 29. Ο, 14. — Πρῶτος i. q. ἄκρος. X, 66. Ω, 292. Monitum quod quidam illud ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ (Z, 40) acceperant ut currus Homericos plures temones habere statuerent. Cf. E, 729. Ο, 375. Θ, 411. — Καταθύμιος significat i. q. ἐνθύμιος, κατὰ ψυχὴν, non, inquit, quod apud nos, sc. ἀρεστός*), K, 383. P, 201. — Γλαυκὴ πρό mari nullo subst. adiuncto semel, Π, 34. — Γενναῖος memorabilem significationem habet E, 253, sc. ἑγγενές, πατριον, „οὐ γὰρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι“. — Ἀρτιεπής X, 281 ἀλλὰ τις ἀρτιεπής καὶ ἐπὶ κλοπος ἔτλεο μύθων. Notabile hoc vocabulum in vituperio poni. „ὅτι οὐκ ἐν ἐπαίνῳ ὁ ἀρτιεπής κατὰ τοῦναντίον τῷ ἀμετροπεεῖ, ἀλλὰ ὁ λάλος καὶ ὁ ἀπηρτισμένος (l. ως) παραλογιζόμενος“. Cod. V. ib. σημειοῦται δὲ Ἀρίσταρχος ὅτι οὐκ ἐπὶ ἐπαίνῳ τὸ ἀρτιεπής. — Παρήγορος Ψ, 603 ὁ παρηγορημένος τὰς φρένας, οὐκ ἀραρώς οὐδὲ κατὰ χεῖραν ἔχων αὐτάς. Cf. H, 156. De etymo videtur dubitasse, nam παρηγορημένος ducit ad αείρω, ἀραρώς ad ἄρω. Quod falsum erit**). — Παροίτερος. Notandum de loco dici Ψ, 459. — Θαυμάζειν non tantum mirari significat, sed nonnunquam i. q. θαῖσθαι, B, 320, Ω, 394. Σ, 496 cf. N, 11***). — Ἀπει-

*) Nec χ, 392 id significat: moneo propter Passovium.

**) Reimnitzius de decl. graeca p. 137 μετέωρος duci vult ab ἀήρ. At quam multa viro docto ponderanda erant antequam hoc poneret, ut hoc ipsum παρήγορος, ne dicam τιμήγορος (quod a lance petiitum videtur), deinde μετέωρος, quod certe non ab ἀήρ erit, et αἰώρα (Iacobs, lectt. Stob. p. 20).

***) De Odysseae versu π, 203 errare arbitror Passovium.

λείν et vulgari significatione et vovere, I, 682. Ψ, 863. — Εὐχεσθαι et gloriari et vulgari significatione, K, 461. Φ, 183. 501. — Φιλεῖν hospitio excipere, sed etiam vulgari significatione. I, 207. Z, 15. I, 481. — Ἀγάσσατο invidit et admiratus est, P, 71. H, 41. — Ἀκούειν et audire et obtemperare, ὑπακούειν. Quibusdam locis utrum voluerit poeta pro certo dici nequit. P, 245. Eadem dubitatio cadit in Θ, 97, ubi laboranti Nestori ut subveniat Ulixem hortatur Diomedes: ὡς ἔφατ' οὐδ' ἑδάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, ἀλλὰ παρήϊζεν. Utrum non audivit propter tumultum an noluit obtemperare hortanti? Hoc maluit Aristarchus; nam mox cum omnes a navibus redeunt (266) Ulixes non redit, ut iudicandum sit dedita opera se de pugna subtraxisse. Ad Θ, 97. 266. — Διώκειν et persequi et συντόνως ἐλαύνειν, Θ, 439. cf. X, 158. — Στιγέειν timere et abhorrere, O, 183 (ἢ δ. ὅτι τὸ στιγέουσιν ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ἐν διαφορᾷ μετὰγεται, νῦν μὲν δεδίασιν, ὅταν δὲ εἴπῃ „σμερδαλέ' εὐρώοντα τὰ τε στιγέουσι θεοὶ περ“ ἀντὶ τοῦ μισοῦσιν). — P, 272 notabilis usus voc. μισεῖν, qui hoc uno loco invenitur „μίσησεν δ' ἄρα μιν δηῖων κυσὶ κύρμα γενέσθαι“, i. q. μισητὸν ἠγήσατο. — II, 361 usus vocabuli σκέπτεσθαι notabilis „σκέπτει δ' ὅστιών τε φοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων“, quasi circumspexit et cavit. — γινώσκων (ἀμφὶ ἔ γ. ἐτάρους), O, 241 agnoscere, ἀναγνωρίζων. — Εἶξαι χαλάσαι Ψ, 337 (εἶξαι τέ οἱ ἡνία χερσίν). — Αἰδέσεται Ω, 208 προσδέξεται ὡς ἰκέτην cl. X, 124. — Ἀεῖν αἰσθάνεσθαι, A, 532. O, 252. Cf. Nitzsch. T. II p. 111. — Λέγεσθαι significat ap. Homerum ἀριθμεῖσθαι, διαλέγεσθαι, ἐγκοιμηθῆναι, N, 276. Θ, 519. — Εἶσατο est ὠρμησε, ἐφάνη, ἔγνω, M, 118. Θ, 532. Et ad O, 544 ἐισάσθην ἢ διπλῇ ὅτι ἀμφίβολόν ἐστι πότερον ἐφώρμησαν — ἢ ἔδοξαν. — Ἐπίστασθαι pro δύνασθαι (dixerim potius ἔχειν) II, 142. N, 223. Φ, 320. (Quod Porphyrius

habet ad **T**, 389, id nemo dubitat, nec eo res refellitur. Item *Ἐθέλειν* pro *δύνασθαι*, **Θ**, 366. *Πυθᾶσθαι* audire (sc. non explorare). **B**, 119, **K**, 381. Quod hanc significationem apud Homerum dicit semper habere, vide ne Aristonici error sit. Quamquam enim Vossius videtur probare, ad hymn. Cer. 481, tamen quosdam locos aliter suadere arbitror. Frequentissima quidem illa audiendi et accipiendi notio est. — *Ἀγορεύειν* quod proprie est in concione vel consilio dicere*) ponit etiam abusive quando duo colloquantur, **Σ**, 368 (ubi pro ταῦτα l. ἐνταῦθα). — *Διακρίνεσθαι* διχῶς χωρισθῆναι, ὁ δὲ Ζηνόδοτος συνήθως ἡμῖν τέταχεν (puto pro iudicium subire). **Γ**, 99. — **T**, 71 ἢ δ. *ὅτι τὸ Ἰαυεῖν οὐκ ἔστι νῦν κοιμᾶσθαι ἀλλ' ἐπαυλίζεσθαι*, „ὥς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν αὐπνους νύκτας Ἰανον“ (**I**, 325). — *Ἀνῆκε ἀντὶ τοῦ ἐφῆκε* **Θ**, 523. — **X**, 25 ἢ δ. *ὅτι τὸ Δίον ἐδιώχθη*. — **X**, 201 *ὅτι τὸ Μάρψαι ἐπὶ ποδῶν ἔταξεν* (**V**). — *Ἀεθλος*, — *ον*. Apollon. lex. H. p. 54 differentiam exponit. Ibi est: οὐδετέρως δὲ ἄεθλα τὰ ἄθλα κατὰ τὸ πλείστον

παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα (**Ψ**, 701)
ὅθεν καὶ Ἀρίσταρχος ἀργινώσκει μείζον ἄεθλον (**Ψ**, 551).
τὸ γὰρ ἔπαθλον ἄλλει δηλοῦν. Ergo fuerunt qui μείζον ἄεθλον scriberent**).

*) ἀγορεύωτο nusquam aliter.

) Verba κατὰ τὸ πλείστον produnt mihi grammaticum aliquem qui speciosis locis se falli passus est (quales sunt profecto **φ, 73: 106) ut ἄθλον apud Homerum etiam hic illic pro ἔθλος positum putaret. Sed Aristarchum certum est mihi nec illis locis deceptum esse (iam enim hunc melius cognovimus) nec eo, quod est **θ**, 160 ἄθλον οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται. Talia Aristarchus attenderat. Ad **H**, 238 βῶν τό μοι ἔστι — notatum: *ὅτι πρόσας θηλυκὸν οὐδέτερον ἐπήνεγκε τό μοι ἔστι πρὸς τὸ σημαινόμενον, ὡς τὸ νεφέλη δὲ μὴν τὸ μὴν οὔποτε* (**Od.** μ, 74). Ceterum ἄεθλον

Ἀρματα *A*, 226 ἢ δ. **ὅτι τὰ δῆματα νῦν χωρὶς τῶν ἱππων ἄρματα εἴρηκεν.** — **Ἄγων** usurpatur pro ἄγυρις, συναγωγῇ, *H*, 295 (θεῶν ἄγων). *Σ*, 376 (θεῶς ἀγ.). De θεῶν ἄγων ad *II*, 239. 500. *O*, 428. *T*, 42. cl. *Ω*, 141. — **Ἀγκῶν γωνία** *II*, 702. — **Δώματα** dixit tabernacula (ὅτι καταχρηστικῶς τὰς σκητὰς οὕτως εἶπεν) *Ω*, 512. Item **Οἶκος**, *Ω*, 512. — **Θέμιστες δίκαι** *II*, 387. (Θέμις dea concionibus praelecta *Y*, 4). Cyclopes ἀθέμιστοι (*ι*, 106) καθ' οὗ κοινοῖς χρῶνται νόμοις. Apollon. lex. p. 60. — **Ἐναύλους τοὺς ποταμοὺς τοὺς ἐπιμήκεις.** *Φ*, 283. — **Ἐνοπή**, ut βοή, pro pugna *P*, 714. — **Κασίγνητοι ἀνεψιοί** *Ω*; 47. *O*, 545. — **Γνωτός ἀδελφός** *Ξ*, 485. *O*, 336. — *Ξ*, 219 **ὅτι τὸ κατὰ τὸ σιτηθὸς κόλπωμα τοῦ πέπλου Κόλπον** εἶπε. Cf. *X*, 80. — **Κόνις τέφρα** *Σ*, 23. — **Κόπρος σποδός** *Ω*, 164. (*X*, 444. v. Apoll. l. *H*). — **Λάρναξ** pro σορός, urna *Ω*, 795. De eodem vocabulo observatum ad *Σ*, 413 **ὅτι λάρνακα τὴν κιβωτόν.** νεωτέρικόν γὰρ ὄνομα ἢ κιβωτός*). — **Λόφος** collum, hinc καταλοφάδεια *K*, 573. — **Τέλος τάγμα** *K*, 470. *Σ*, 298. — **Ὀνειάτα** non ubique βρώματα (sic explicuerant glossographi), ἀλλὰ πάντα τὰ ὀνησίῃ τινα περιποιούντα, ὡς νῦν τὰ δῶρα, *Ω*, 367. — **Ὅπλα** et arma et quodcunque instrumentum. Neque enim subitandum videtur quin quae in *B* leguntur ad *Σ*, 613. *T*, 21 ex *A* fluxerint. — **Ποινή** dicitur etiam pro quovis pretio soluto, quainquam proprie est pretium pro caede solutum (et

pro ἄεθλος dixit Xenophan. Athen. p. 414. a (p. 60 Karsten) εἶπε τὸ δεινὸν ἄεθλον ὃ παγκράτιον καλεῖται. Sed Aeschyli locus Suppl. 1034 **συνγερόν δὲ πέλει τότε γ' ἄεθλον** incertus est: ibi corruptela latet.

*) Schol. V ad *Ω*, 228 memorabile habet exemplum ut hi Aristarchum intellexerint: **Ἀριστάρχος δὲ φησὶ τὴν κιβωτὸν νεωτέραν εἶναι. ἀγνοεῖ δὲ ὅτι καὶ Σιμωνίδης καὶ Ἐκκαταῖος μέμνηται αὐτῆς!**

derivare videtur a φόνος). *Ξ*, 266. cf. *Γ*, 285. De mercede ab interfectore soluta vocabulum proprium esse ex pluribus locis apparet. — Τιμή ἐπιτίμιον, τιμωρία *Γ*, 286. *P*, 92. — Περιωπή τόπος ἐξ οἷ περιόρεται τις πάντα *Ξ*, 8. — Τέμενος (ἐν δ' ἐτίθει τ. βαθυλήιον) ὅτι τὸν ἀποτετμημένον τόπον τ. λέγει *Σ*, 550. Cf. *Z*, 192. — Τάφος τὸ δαίπνον τὸ περὶ τὴν ταφὴν γινόμενον *Ψ*, 29. — Τένων. *X*, 396 ὅτι νῦν τένοντας εἶπε τὰ διατεταμένα τῶν σφυρῶν νεῦρα ὅπιδεν τῆς κνήμης. *Φ*, 36 ἢ δ. ὅτι πάντα τὰ τεταμένα νεῦρα τένοντας Ὅμηρος λέγει. — Φλέγμα *Φ*, 337 ἢ δ. ὅτι τὴν φλόγα κατὰ τὸ οὐδέτερον. — Χορός *Σ*, 590 τὸν τόπον χ. εἶρηκεν οὐ τὸ σύστημα τῶν χορευόντων. — Μέσσαυλος *P*, 657. *P*, 112. ἢ διπλῇ ὅτι τὴν κατ' ἀγρὸν ἑπαυλιν μέσσαυλον· οἱ δὲ Ἀττικοὶ τὴν μέσση θύραν τὴν διορίζουσαν τὴν τε γυναικωνῖτιν καὶ τὸν ἀνδρῶνα. — Στόμαχος. *P*, 147 οὐ λέγει τὸ στόμα τῆς κοιλίας ὥσπερ ἡμεῖς ἀλλὰ τὸν βρόγχον — ἐπιφέρει γοῦν ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος. — Ὅψον. *A*, 630 ὅτι πᾶν προσόψημα ὅψον οἱ ἀρχαῖοι. *I*, 486 ὅτι πᾶν τὸ προσεσθιόμενον ὅψον ἔλεγον οἱ παλαιοί. — Ὅτι Πέδη πάντα τὰ μέλη, οἱ δὲ Αἰολεῖς τὸ πρόσωπον *Π*, 856. *X*, 68. — *Ω*, 228 ἢ δ. ὅτι Ἐπιθήματα τῶν κιβωτίων τὰ πώματα καὶ καταχρηστικῶς δὲ πίθων καὶ τῶν ὁμοίων. — *K*, 258 ἢ δ. ὅτι κυνέην καταχρηστικῶς τὸν ἐκ ταυρείου δέρματος. — *A*, 86 δρυὶν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου πᾶν δένδρον. — *Φ*, 36 ἢ δ. ὅτι Ἀλωήν τὴν δεινδοροφύρον γῆν νῦν λέγει· ἐπιφέρει γὰρ δ' ἐρινεόν. — *Θ*, 66 ἢ δ. ὅτι νῦν τὴν πρὸ μεσημβρίας ὥραν ἡᾶ λέγει. — Νέον ponitur pro νεωστί. *O*, 538. *I*, 520. *M*, 336. Nec aliter accipiendum *I*, 446. 7. Cf. Apollon. lex. 568. — *Ψ*, 485 „δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδόμεθα“ ὅτι ἀντὶ τοῦ ἄγε τὸ δεῦρο. — Notandum οὖνεκα pro τοῦνεκα *E*, 266. *I*, 505. — Et προτέρω de loco pro ἔμπροσθεν *K*, 469. — Ἐπειτα non tantum de ordine, sed etiam de tempore, μετὰ ταῦτα. Ad sta-

billendam egregiam explicationem *I*, 169 sqq. *V. h. l. et K*, 93. *N*, 586. *Ψ*, 551 (cf. *Δ*, 377).

Item quaedam alia*), *αὐτός Θ*, 99. *ἔφην Π*, 203. *ἄειρε Ζ*, 264. *ἔκλιναν Ε*, 37. *αἰθοῦσιν Κ*, 152 (?), *κορυφίξ χ*, 188. *πλωτὴ νῆσος κ*, 3. Apollon. lex. 666. *παναίολος Ι*, 77. *ἡθδεῖα et ἡθδεῖη κεφαλὴ Κ*, 37. *X*, 229. *Ψ*, 94. — *ὀκνέω Ε*, 233. — *πυρετός Χ*, 31 (cf. Plut. poes. Hom. 16). *καμινῶ Eust. ad σ*, 27 (cf. Schol.) *μεσῶδμαι Sch. τ*, 37. — **λάων (ἀσπαίροντα λάων) τ*, 229. Apollon. 520. *μείρεσθαι* (quo Zenodoti falsa lectio correctae) *H*, 127. *Οἶρος οὐρεὺς Κ*, 83. Hic versus spurius**). *Παλίωξις Μ*, 71. Hinc *O*, 69 spurius (v. ib.) — *Νηλίουδης τ*, 498. Apollon. lex. 574 (iure improbata eius interpretatio Passovio). *κρατεντάων Apollon. p.* 520. *κλίσιον Apollon. 484. Porphyr. ad Ι*, 90. *κῆλα Apollon. 476. cl. Schol. Δ*, 584. *Μ*, 280. (v. Soph. Trach. 1086. Schol. Pind. Pyth. *Δ*, 344, ubi post *Διός ins. ὀπλον*). — *καλάμη (ad ξ*, 214) Apollon. 456. — *κέρα ἀγλαέ Δ*, 385. *βοὸς κέρας μ*, 253. Apollon. 472. *ιονθάς Apollon. 438* (ubi ab *ιονθάδος Aristarchi* verba sunt ex commentario; et versus Sophoclis scribendus videtur *ἐγὼ μέλαιναν ἐξιονθίζω τριχα prb μίαν μέν. ὕλακόμωρος, ἐγγεσίμωρος, ὕμωρος Schol. ξ*, 29. Apollon. 438. *ἄωροι πόδες Scyllae μ*, 89. *ἐμπλήγην. Apollon. 320. *ἀφήτωρ (i. q. δημοφήτωρ) Ι*, 409. **ἐν καρὸς αἴση Ι*, 378. *ἐπιστάμενος Apollon. 348. ἐρμῖς ib. 362.*

*) Asterisco notavi quae aliquid insigne habent in utramque partem.

**) Vidimus tuentem Münscherum Schulzeit. 1829 No. 70. Sed nimis profecto ridiculus Nestor, si quid novi suspicans tabernaculum intrantem tanta cum gravitate interrogaret, ecquid mulum quaereret stabulis egressum. Nec multo aptior haec ponderanti videri debet interrogatio quaerantne aliquem custodum sociorumve. Uncinis inclusit Wolfius.

στεφάνη ib. 468. 734. σκῶλος ~~ib.~~ 726. ἀπαιγίζοντα ib.
 p. 332. ἐπητής ib. 338. *δαρίζειν X, 128. κατ' Apollon.
 524. ὄρθια ἦυσε ib. 612. πολύναι' Ὀδυσσεύ ib. 670. συν-
 ὤμεθα ib. 746. στρεπτός χιτών 738. νήδυμος B, 2.
 κρήγγον A, 106. *βράσσων K, 226. γλαφυρός (ad di-
 iudicandam lectionem) A, 480. αὐ' ἔρνον M, 261. ἡγο-
 ρῶντο A, 1 (Porphyr. cod. Leid.) μύκε Y, 260. αἴ-
 θουσα Y, 11. ἀμφίθετος φιάλη Athen. 501. b. Schol.
 Ψ, 270 (in quo aliquid corruptum est) 616. λίνος Σ,
 570. αὐτως (ad lectionem tutandam adversus Zeno-
 dotum) Σ, 584. *ἀεκήλιος Σ, 77. λικριγίς Ξ, 63. τρί-
 γληνα μορόεντα Ξ, 183. κόλπον ἀνιμένη X, 80. χηρα-
 μός Φ, 495. λόφος φάλος K, 258. ἔδνα Π, 178. *προ-
 θέλυμα I, 561. Sch. Pac. 1208. τέττα. ἄττα A, 411. I, 607.
 *ἄστεμφής Γ, 219. ἄβρομος N, 41. ἄριστοι N, 740 (quod
 tamen non video quid valeat ad B, 580). — ἀμοιβοί
 N, 793. νεκεσσε H, 161 (ad versum spurium Ω, 29) —
 χάρμη N, 82 (in schol. A pro Ἀριστιδῆς leg. Ἀρίσταρ-
 χος). πανόψιος Φ, 397. χέραδος Φ, 319. κοτύλη X,
 494. ὀνόσασθε Ω, 241, ἐντυπᾶς Ω, 163. *χέρνιβον
 χέρνιψ Ω, 304. μέλαν δρυός (μελάνδρυνον?) Ξ, 12 (vel
 potius Eust. h. l.) κήτειοι Eust. et schol. ad λ, 521
 (cui tamen testimonio diffido, non quin putem etymo-
 logiae rationem Aristarchi esse non posse, sed quod pa-
 rum elegans. ἐταῖροι μεγάλοι κτείνοντο ἀμφ' αὐτόν). δέ-
 κτης δ, 248. περὶ στένεται Π, 163. Quo tamen loco
 quae Aristonicus scripsit comparans cum Apollonii
 lex. p. 736 vix dubito quin de suis Aristonicus lar-
 gitus sit magistro haud gratiam habituro. (Cf. ad στεινό-
 μενος Φ, 220). De κλυτόπωλος quod Aristarcho tri-
 buit apud Apollon. lex. H. p. 486, quod in vocabulo
 explicatu facillimo et multis quae Homerus habet si-
 millimis aperto supra quam dici potest ineptum est,
 cave fidem habeas. Scilicet lacuna est apud Apollo-
 nium; Aristarchi voc. paraphrasis excidit. — In qui-

busdam satis habuit varias explicationes ponere nec litem dirimerre. V. ἀκοστήσας Z, 506. νῆξ ἀβρότη E, 78. ἄξυλος A, 155. λαισήϊα M, 428. διὰ σπιδέος πεδίου A, 754.

§. 4. Significavi supra (p. 54) ita institutum fuisse ab Aristarcho ut verbum verbo exprimeret. Ad B, 420. Didymus haec servavit Aristarchi: „ἀλλ' ὄγε δέκτο μὲν ἰρά, πόνον δ' ἄλλαστον ὄφελλεν, οἷον αἴσια ἐσήμενεν ὥστε λέγειν τοὺς μάντις ὅτι δέδεκται, τοιοῦτον μέντοι πόνον αὐτὸς ἠῦξεν ὅν οὐκ ἂν ἐκκλίνειεν“. Ad Γ, 406 ἦσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα, θεῶν δ' ἀπόμενε κελεύθον. Hic Didymus: προσθήσειν μοι δοκῶ καὶ τῇ Ἀριστάρχου λέξει οὕτως ἔχουσαν „τῆς δὲ εἰς τὸς θεοὺς ὁδοῦ εἶχε καὶ παραχώρει, μὴ βαδίζουσα εἰς αὐτούς“. B, 435 μηκέτι νῦν δὴδ' αὖθι λεγώμεθα) οὕτως αἱ Ἀριστάρχου λέξεις ἐκ τοῦ β τῆς Ἰλιάδος· δηθά πολὺν χρόνον, αἶθι αὐτοῦ, λεγώμεθα συναθροισώμεθα. ὁ δὲ λόγος τοιοῦτος· μηκέτι νῦν ἐπὶ πολὺν χρόνον αὐτοῦ συναθροισμένοι μένωμεν. Et fuerunt multa vocabula quorum ad explicationem praeter hanc paraphrasin nihil addiderat. In lexicon Apollonii eiusmodi paraphrases complures venerunt. p. 174. Ἀνέχῃσι ἡ μὲν λέξις ἐν τῇ τ τῆς Ὀδυσσεΐας εὐδικίας ἀνέχῃσι — (τ, 111).

ὁ δὲ Ἀρίσταρχος· εὐδικίας ἄνω ἔχῃ. p. 164 ἀνακτορίῃσι τοῖς τοῦ ἄνακτος οἷον τοῦ δεσπότου

δειπνήσας δ' αἱ μὲν ὕεσιν ἀνακτορίῃσιν ἐπέσθαι (ο, 396). . . . ὁ δὲ Ἀρίσταρχος· ταῖς τῶν ἀνακτόρων ὑσί. p. 742 συμφερτῇ δ' ἀρετῇ πέλει ἀνδρῶν καὶ μέλα λυγρῶν (N, 237) . . . ὁ γὰρ Ἀρίσταρχος τὴν ὅλην διάνοιαν ἐξηγοῦμενός φησι· σφόδρα καὶ κακῶν ἀνθρώπων εἰς ταῦτ' οὐκ ἐλθόντων γίνεται τις ἀρετή. p. 652 περιρῶνδῆς δὲ τραπέζῃ κάππεσε δινηθεῖς hoc ita expressit Aristarchus: στροβηθεῖς περιπερὴς ἔπεσε τῇ τραπέζῃ ὥς περικλασθῆναι περὶ αὐτήν. p. 808 ὑπεμνήμυκεν (X, 491) ὁ Ἀρί-

σταρχος· ἀποδίδωσιν ὑποκατανένγκται (I. — νένευκε). —
 Ib. ὑπεροπλῆσσαιτο (ρ, 268) νικήσειε τοῖς ὅπλοις*). p.
 474 κερδαλεόφρων φρόνημα κερδοῦς ἔχων (ne quis lucri
 studiosum intelligat, v. sch. Z. 153). p. 288 δυσηλεγής
 (? τανηλεγής) θάνατος, πόλεμος — μακροκοίμητος, κακο-
 κοίμητος**), νεμεσητός μεμψίμοιρος (V ad A, 649), ἐπίηλε
 (χ, 49) ἐπεισέπεμψε, p. 344, et quaedam alia in iis,
 quae iam supra attulimus. Apparet studuisse in his
 verborum sensum vocabulis notioribus et propriis quam
 accuratissime reddere, ita ut in compositis etiam prae-
 positionum vis patefieret, in quo perspicuitatis causa
 non fugit pluribus verbis uti. Si commode fieri pos-
 set tenuit in paraphrasi Homerici vocabuli radicem,
 ut ἀνακταρήσιν ὕεσσι non δεσποτικάς ne ἀνάκτων qui-
 dem reddidit sed ταῖς τῶν ἀνακτόρων. Item κερδαλεό-
 φρων. Et ἀνέχῃ. Hoc tamen non anxie secutus est.
 Sed propria vocabula quaesivit, ut αὐτὸς γὰρ (Anti-
 nous) ἐπίηλεν τάδε ἔργα (χ, 49) ἐπεισέπεμψε. Nam
 ἐπιπέμπειν et ἐπεισέμπειν proprie dicitur in malis.
 Et difficiliora etiam felici conatu transtulit, ut νεμε-
 σητός μεμψίμοιρος; et μακροκοίμητος, κακοκοίμητος
 quam pulcra et significantia vocabula sunt.

§. 5. Hinc facile intelligitur nullum fere fuisse
 vocabulum quin paraphrasi expresserit Aristarchus:
 et ex hoc genere sunt sine dubio apud Apollonium et
 Hesychium Aristarchea complura. Sed vehementer
 dolendum quod istarum observationum de vulgaribus

*) Verba τοῖς ὅπλοις exciderunt.

**) Hic locus Apollonii corruptissimus. Pro ἄλλως leg. opinor
 ἐν Ἰλιάδι (Y, 154). Et καταστρέφειν εἰς explico μεταλαμβάνειν ut
 Schol. II, 163. De reliquis harrolari possum.

vocabulis vel vocabb. significationibus cognitis vel nondum cognitis et omnino interpretationum diligentius institutarum, quas per totum Homerum diplaram ope erat persecutus, pars tantummodo superest, quas ei sine haesitatione adscribamus; quae fortasse ex eius copiis nec dimidia nec tertia pars est. Quod facile concedent reputantes et ad Odysseam Aristoniceï libri quaedam tantum exigua vestigia relictæ esse et minime integra esse ad Iliadem, sic ut de quibusdam (ut δαίς φράζειν, ἄθλος) nisi aliunde constaret, per has reliquias factum esset ut omnis notitia periret. Et sunt haud pauca servata ex eodem Aristarcheo genere, quorum quin quaedam ab ipso Aristarcho sint mihi certissimum. Quem de adiectivorum σχέλιος, ἀγῆνωρ, ὑπερφίλαος media quam dicunt significatione monuisse traditum, vix dubium quin ad eundem usum Homericum vocabuli δαιμόνες animos discentium adverterit, quem observatum invenimus e. g. schol. B, 190 et ap. Eust. ib. (p. 200). Item Τίττειν apud poetam etiā de patre dici vix iam credimus ab eo praetermissum esse, etiamsi pro certo dici requit, quae in schol. A ad X, 53 legimus: τοὶ τεκόμεσθ' ὁμοίως τῷ „Δάρδανόν αὖ πρῶτον τέκετο“ (T, 215) ἐπὶ ἀρσενικοῦ Aristoniceï verba esse: quamquam videntur esse. Thom. M. τίττειν κυρίως ἐπὶ γυναικῶν, τὸ δὲ γεννᾶν ἐπὶ ἀνδρῶν. — “Ὅμηρος δὲ καὶ ἐπὶ ἀνδρὸς τῷ τίττειν ἐρίοτε χρῆται· ὥς ἔχει τὸ ὄν δ᾽ Ἀνάτογς τέκετο Ζεὺς καὶ τὸ τίττει μὲν ἀνὴρ πολλοῖσιν ἀνάσσειν. — Item Alexandrinus suos eum animadvertisse putem ad Homericam signific. voc. θυρεός, cum illo opinor, quod aliquoties supra legimus: οὐχ ὥς ἡμεῖς: Phrynichus p. 366 θυρεός τοῦθ' Ὅμηρος ἐπὶ λίθου τίθεισιν ἀντὶ θυρας τὴν χρεῖαν παρέχοντος. οἱ δὲ πολλοὶ ἀντὶ τῆς ἀσπίδος τιθέασιν. cf. Eust. i, 240. p. 1627. Et multo minus dubito quin illud ei debeat, quod plane subtilitatem Aristarcheam redolet, quod de

voc. *θύρη* (hoc fuisse car attenderet Ar. supra vidimus) Eustathius monuit *ι*, 243 ubi de Cyclope dicitur *τόσσην ἢ λίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν*. Hic igitur Eust. *οὕτω τὴν τοῦ σπηλαιῶν εἴσοδον ἦται τὸ περὶ αὐτὴν διάστημα θύραν ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα λέγει, καθὰ πού καὶ ἐν Ἰλιάδι πύλας τὸν τόπον περὶ ὃν αἱ πύλαι*. Idem monitum ad *ν*, 370, ubi de Minerva, Ulixi thesauris in Nympharum antro reconditis, dicitur: *καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσιν*. Ibi Eust. (p. 1744) λέγει δὲ *θύρας ὡς καὶ προεδηλώθη τὴν τοῦ σπηλαιῶν ὀπήν*. — Apud Apollonium lex. H. p. 600 haec legimus *ὁμῶς δ' οὐ λήθετο χάρις (M, 393) εἰώθαμεν* — Sed haec iam corrupta, quae sic recte explebimus *οὐχ ὡς ἡμεῖς εἰώθαμεν ἀποφαίνεσθαι λέγοντες· κακοπάθειαν μὲν ἔχει ἢ καρτερία, ὁμῶς δ' οὐκ ἀποσχετέον. ταύτην φημί τὴν δύναμιν μὴ γινώσκειν τὸν ποιητὴν, ἀλλ' αἰεὶ (ins. διὰ) τοῦ ἔμπτως αὐτὴν ἐκφέρει*. Reliqua manca et corrupta. Cf. Schol. *λ*, 565 *ἐνθα ἔ' ὁμῶς περισπαστέον· ἐπιβόημα γάρ· τῷ συνδέσμῳ οὐ χρῆται, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τῷ ἔμπτως. διὸ καὶ τὸ ὁμῶς δ' οὐ λήθετο χάρις οἱ πλεῖους περισπῶσι*. Hoc Aristarchum praeteriisse eo minus credam cum vocabulum *ἔμπτως*, ut supra vidimus, notasset. Res verissima; neque enim ulla ratione concedi potest, ut cum Homeri sermo pro „attamen“, quod sexcenties dicendum erat et dictum est, ferret *ἔμπτως*, uno vel duobus in tam amplis carminibus locis *ὁμῶς* positum sit. Sed quomodo hos locos, qui eius rei speciem praebent, expediverit nescimus. *λ*, 565 nihil obstat quo minus intra seriem spuriorum fuerit. Etenim circa hunc versum longam versuum seriem pro spuria habitam scimus; in quo athe-teseos initium fuerit ex codd. perspicui nequit (v. Buttm.): quare nil impedit quo minus iam h. v. (565) fuisse putemus, non demum v. 567, ut Buttm. statuit. Sed sive hoc vidit Aristarchus sive violentius

explicans tenuit ὁμῶς, ut scholiasta, certe quin vero spurii sint 565—7 nemo dubitare debet. Duplex venit in textum huius loci recensio, ut factum et ab Ar. intellectum Od. δ. 280—290. Hoc loco altera recensio fuit 541—564, altera 541—546, quibus statim annexi 565—567 (ἐνθα γ' ὁμῶς—). Sic duos reliquos habemus locos, γ, 405 ὅς τοι ὕῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν. et Μ, 393.

Σαρπύδοντι δ' ἄχος γένετο, Γλαύκου ἀπιόντος,
αὐτίκ' ἐπεὶ τ' ἐνόησεν· ὁμῶς δ' οὐ λήθετο χάρις *),
quos veteres in ὁμῶς perstantes violentius explicant, equidem ab Homero non hoc modo profectos censeo.

Hac via observandi, quam feliciter summus grammaticus praecivit, et hodie progrediamur. Thierschius in Act. phil. Mon. I, 3 p. 310 et in diss. de carm. Hes. in Memor. Acad. Mon. 1811 p. 13 observavit a veteri lingua epicorum usum particulae ὥστε pro „ita ut“ alienum esse, modo ne locos Homericos aliter suadentes praeteriisset. I, 42 εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐέλδεται ὥστε νέεσθαι. ρ, 21 οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἐν τηλικὸς εἰμί, ὥστ' ἐπιτελαιμένῃ σημάντορι πάντα πιθέσθαι. Priore loco quam sponte se praebeat poetam dedisse ἀπονέεσθαι unusquisque videt. Alter abesse potest**), et nullus fuit aut alius. Tertius versus in censum venit γ, 246 τρεῖς γὰρ μὲν φασιν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν.

ὥστε μοι ἀθάνατος ἰνδάλλεται εἰσοράσθαι.
Sed hunc versum recte pro exclamatione habere licet, quamquam tres versus, quibus hic continetur, aliis de causis pro spuriiis habiti. ὥστε, ut hic, ab initio versus ἀσυνδέτως positum invenies α, 227. ζ, 122. cf. δ, 45. η,

*) Wolfius hoc uno loco ὁμῶς. — I ὁ δ' οὐδ' ὧς λ.

**) Cf. ἐπεὶ οὐκ ἐν τηλικὸς ἐστίν. τ, 88, α, 297.

84. De Hesiodo in tam paucis reliquiis nihil certi in eiusmodi rebus statuere licet, ut haec causa mihi non sufficere videatur ad reiiciendum Op. 44 *ρηιδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἅματι ἐργάσσαιο ὥστε σε καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν καὶ ἀεργὸν ἔόντα*, quod Thiersch. fecit. Hymn. Apoll. 530 *οὔτε τρυγηφόρος ἦδε γ' ἐπήρατος, οὔτ' εὐλείμων*

ὥστ' ἀπό τ' εὖ ζῶειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν *).

Qua occasione utar ad alius particulae usum Homericum notandum, in quo Hesiodus iam ab eo recessit *ἐξαῦτις* apud Homerum semper significat „denuo“ et ponitur, ubi quis colloquens lacrymis, lamentatione sive alia re impeditus orationem interrumpit, tum vero restituto colloquio dicere pergit (A, 223. ε, 234. π, 193. τ, 214. φ, 206. ω, 350) vel si quis in actione sive ea coena fuit (δ, 204) sive pugna (E, 134. N, 535**) 654) sive alia quaecunque (ι, 537. ε, 419. μ, 122.) intermissa eandem repetit. Sed Hesiodus pro αὖ et αὖτις. Theog. 654 *ὥς φάτο, τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κόττος ἀμύμων*. 659 *ἄπορρόν ἐξαῦτις — ἡλύθαμεν* „redimus“. 915 *Μνημοσύνης δ' ἐξαῦτις ἐράσσατο καλλικόμοιο* „porro amore captus est Mnemosynae“. Item posteriores, e. g. Rhianus ap. sch. Apollon. III, 1090 (p. 37 Saal) *Πυρρῆαίαν ποτε τήν γε παλαιότεροι καλέσσκον Πύρρῆς Δευκαλίωνος ἀπ' ἀρχαίης ἀλόχοιο*. *Αἰμονίην δ' ἐξαῦτις ἀφ' Αἰμονος*. Opp. Hal. E, 592. Quint. 9°, 510. Addam hoc loco, τάχα etiam in Hesiodeis iam Homericæ consuetudinis fines egressum esse. Opp. 399 *ὁὖς μὲν γὰρ καὶ τρὸς τάχα (fortasse) τεύξεται*. — Diu observaveram particulam ὥς apud Homerum nunquam

*) Apud Appollon. I, 346 pro ὥς leg. ὥς δέ, ut 886: 910. 1101. Sed usus est II, 1220 *οὔτε γὰρ ὥδ' ἀλλῆς ἐπιδενομέθ' ὥς χειλέων ἔμμεναι* Αἰήταο σὺν ἔκτεσι πειρηθῆναι.

**) N, 535 cogitandum est Merionen paulum recessisse ut galeas amicis traderet, tum denuo procurrisse. O, 287 „denuo vivit.“

significare id quod apud Atticos saepissime significat: „nam“. Conturbavit me paululum Nitzschii. annotatio ad Od. β, v. 137. Quare relegens Homerum de-
nuo diligenter attendebam: sed vera observatio erat. Qui loci Nitzschio dubitationem iniecerunt facile in ordinem cōguntur, modo teneas ὡς οὐ apud poetam esse „tantum abest ut“, „adeo non“. δ, 93. λ, 427. ι, 34. ω, 93. χ, 319. Et fortasse β, 233 (ε, 11). Attamen est etiam ubi ὡς οἷα recte dici possit.

Lege modo ψ, 135 „vestes ornatas induite,
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγεια
ἥμιν ἱγείσθω γιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὡς κέν τις φαιή γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων,
„ea ratione qua quis dixerit“. Quod cum negatur fit ὡς οὐκ ἔν. Sic explicandus versus θ, 239 ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτῶς οὐτις ὕνοιτο. „Ipse profiteris, hospes, velle te virtutis tuae specimen edere, ea ratione qua (i. e. ita ut) nemo facile prudens te reprehenderit“*) Et commode huc trahuntur φ, 291. β, 137**). — ἄτε pro adverbio Homero igno-

*) Hinc facilis transitus est ad ὡς ἂν οὐ quod legitur (et recte opinor) I, 444, quod ab illo ὡς οὐ, quod significat „adeo non“ diversum est.

**) ὡς δὴ δ, 373 est ut ὅπως δὴ δ, 109. — δ, 373 ὡς est ὅτι οὕτως, ut Δ, 157, et sic potest intelligi β, 233 (ε, 11), ubi nunc est ὡς. Scholia utroque loco ὡς explicant sed falso explicant. Hoc nunquam fieri poterit ut omnibus locis affirmari possit sitne ὡς an ὡς scribendum. Quis pro certo dixerit O, 698

αὐτὸς δὲ θριμεία μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη.

γαῖης καὶ ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν

ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.

Sic Wolf. Quidni etiam ἐν πολέμῳ, ὡς —? Item X, 348

αἶ γὰρ πῶς αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη

ὦ μ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, εἰά μ' ἔοργας.

ὡς ~~ἔοδ'~~ ἔοδ' ὅς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ὑπαλάλαιοι.

tum*): quare *A*, 779 *ξείνιά τ' εὖ παρέθηκεν ἄτε ξείνοισ* *Θέμης* *ιστί* non potest esse nisi accusativus pronominis; de quo dubitavit Buttmannus lex. I p. 241. Nec *X*, 127, ad quem locum ille provocat, *οὐ μὲν πως νῦν ἐστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης τῷ θαρίζεσθαι ἄτε παρθένος ἡ-θεός τε, παρθένος ἡθεός τ' θαρίζετον ἀλλήλοισιν*, aliter explicari potest quam „cum illo colloqui qualia colloquantur“. Recentiores epici ἄτε pro adverbio frequentant, e. g. cum similia ponunt. —

Sed rei per se infinitae ponendus est modus. Quare ex iis, de quibus supra Aristarchi observationes recensuimus, tria tangam: tum hanc dissertationem concludam. Haec sunt *φοβεῖσθαι*, *σῶμα*, *δαίς*. In *φοβεῖσθαι* et *σῶμα* tantum necesse quaedam epicorum ponere. *φοβεῖσθαι μή* Quint. Sm. *Γ*, 484. Item *B*, 6

Sic ed. Wolf, sic praefert Nicanor „*βέλτιον πρὸ τούτου σίλζειν καὶ τὸ ὥς εἰς τὸ οὕτω μεταλαμβάνειν*.“ Sed Aristarchus, si Scholio Parisiensi fides, maluit *ὥς*, quod item pulcrum (so wahr —). *Θ*, 176 praefero *ὥς καὶ σοὶ* —: nam *ὥς*, maxime addito *καὶ*, in exemplis, quae coram oculis sunt, monstrandis frequens. Cf. Fritzsche qu. Luc. p. 199. *α*, 35. *Θ*, 330. *Z*, 262. *Σ*, 111. Sed *Σ*, 120 *ὥς καὶ*, quod repetit id quod iam antea dictum est (115). Ut hunc extremum locum item accipio *ζ*, 168 cl. 160 (*ὥς δ' αὐτως καὶ* v. 166 non potest pertinere ad sequens *ὥς* sed ad antecedentia.) — Aliis locis *ὥς* certum, sed explicatio incerta, ut in illo *ρ*, 218 *νῦν μὲν δὴ μάλα πάγῃ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει· ὥς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὥς τὸν ὁμοῖον*. Sic Wolfius, melius videtur *ἡγηλάζει. ὁμοῖον!* propter commotam orationem. Quod idem cadere videtur in *ρ*, 449. Contra *ω*, 194 ubi oratio ad explicationem convertitur melius fortasse post *ἄκοιτιν* colo vel commate distinguere, quasi dixisset *οἶαι*, cf. Nitzsch. T. I. p. 169. — Apud Apollonium *Γ*, 81 Wellauerus falso *ὥς* accepit pro „enim“. Aut exclamatio est aut scribendum *ὥς*. Eadem dubitatio esse potest in loco simillimo Oppiani Hal. *A*, 211. Pro „enim“ nec hi epici vocabulo usi sunt.

*) Hoc fugisse Arist. certum ex Apollonio adv. 538.

ἐπεί φόβος ἔλλαβε πάντας, μὴ δῆπου μέγα τεῖχος ὑπερ-
 θόρη ὄβριμος ἀνὴρ. Cum genitivo eius quod timemus
 φόβος. Opp. Hal. A, 203 ὡς οἳ γ' ὠκυπόροισιν αἰεὶ ἦσα-
 σιν ἐπονται ὅφρ' οὔτις γαίης ἐλάει φόβος. Item φόβος
 timor A, 741. 746, I, 160 et saepius. — Σῶμα. Hes.
 Op. 538 τὴν περιέσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι
 μηδ' ὄρθαι φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα. Hoc Ho-
 merus dixisset κατ' αὐτόν. Opp. Hal. Γ, 601 σχολιοῦσι
 δ' ἐπαΐσσουσιν ὁδοῦσι σώματι μηδόμενοι πόρον ἄρκιον.
 (Hom. σφίσις αὐτοῖς). Cyn. Γ, 505 πτώκας ἀεῖδωμεν.
 θήρης ἐρίδωρον ὁπώρην. Σῶμα πέλει τυτθόν, λάσιον
 (Hom. δέμας τυτθός). — In usu vocabuli δαῖς ut in
 aliis multis apparet quaedam sermonis Homericī ca-
 stitas, verbo, quod quasi natura sua quoddam humanae
 mansuetudinis signum impressum habebat, (cf. δαῖς
 ἔστι), quod ad Deorum venerationem spectabat (δαῖς
 θεῶν) suam vim et quendam dignitatis locum conser-
 vantis. Posteriores nec sentiebant haec nec purgato
 Homero utebantur. Euripidem conieceris in Zenodo-
 team lectionem incidisse οἰωνοῖσι τε δαῖτα. Hecub.
 1020 (Bothe) ποῦ πᾶ φέρομαι τέκν' ἔρημα λιπὼν Βάκ-
 χαις Ἄιδου διαμοιρᾶσαι σφακτὰν κυσὶν τε φοινίαν δαῖτ'.
 Idem Ion. 446 βρέφος Φοῖβω πτανοῖς ἐξώρισεν θοῖναν
 θηροῖ τε φοινίαν δαῖτα. Soph. Phil. 957 ἀλλ' αὐτὸς
 θανὼν παρέξω δαῖθ' ὑφ' ὧν ἐφερβόμην. Theocr. XIII,
 63 ὠμοφάγος λῆς — ἔσπευσεν ἐτοιμοτάταν ἐπὶ δαῖτα
 νεβρῶ. Quint. Sm. E, 209 ὅφρα σε Τρῶες ἀμφιτόμοις
 ξιφέεσσι διαμελειῦντι κέδασσαν δαῖτα κυσὶ σφετέροισι.
 Sed omnium frequentissime ad epulas vocantur be-
 stiae ab Oppiano. B, 622 ζῶν δὲ διαρταμέοντες ὁδοῦσι
 (θῶες sc.) ῥινὸν ἀποσχίζουσι, πάρος θανάτοιο κυρῆσαι,
 δαῖτα καλαινοτάτην τε καὶ ἀλγίστην πονέοντες. Lautae
 epulae, at illotae. E, 55 οἱ δὲ αὐτοὶ (piscēs marini)
 ἀλλήλους ὀλέκουσι χειρέονα φέρτερος ἀλλῇ πέφρων, ἀλ-
 λήλους δὲ βορῇ καὶ δαῖτες ἔασι. Creberrime hic poeta

δαίς, δαίνυσθαι, δαιτυμών (*A*, 63. 489. *Γ*, 232*) ad pisces aliasque bestias transfert, quod in hoc carmine cum multa ad similitudinem vitae hominum depinxerit nonnunquam iucundae parodiae speciem habet, ut cum cancer ελλαπιδάζει δαίτα φίλην. *A*, 177 (cf. *Γ*, 219), quamquam dubitari potest an in eligendo vocabulo hoc carminis auctor cogitaverit**). Δαιτρεύειν his est laniare (v. Schneiderum) Hal. *B*, 294. 606. (h. l. med). Cyneg. *B*, 247. 263. Item Nonno. *V*, 363 ἀμφιπαγείς δνύχουσσιν ἀφειδέσι λυσσάδες ἄρκτοι νεβροφανῇ χαροποῦσιν ἐδαιτρεύσαντο γενείοις.

*) Nonnus aquilam Promethei dicit ἥπατος ηβώοντα ἀφειδέα δαιτυμονῆα *I*, 577.

**) In transferendis vocabulis ab hominibus ad bestias mirus aliquoties auctor Cyngeticorum. De equis loquitur *A*, 245 πειρᾶτο σχέλιος ἀνὴρ μητέρα παιδὸς ἐοῖο παρ' ἀγκοίνῃσι βαλέσθαι. Item 255 καὶ τετέλεστο ξείνος, ἀπόπτυστος θάλαμος, συγχερώτατος ἱπποῖς. *B*, 201 Cervus φεύγουσαν μάρπτει δὲ καὶ ἀγκὰς ἔχει παράκοιτιν. Hal. *A*, 692 σκύμνους ἀγκὰς ἔχουσα (de phoca).

Dissertatio III.

De explicatione poetae quatenus pendet a scientia antiquitatis Homericae.

Tot vocabulorum usu Homérico accuratissime cognito quasi instrumentum sibi paraverat grammaticus excellentissimus et ad crisin exercendam et ad antiquitatem Homericam pernoscendam, quae scientia cum illa arctissime coniuncta et connexa est. Praeterea cum eandem quam iam cognovimus afferret observandi diligentiam et subtilitatem iisdemque rationibus inniteretur, ut et fabulas et terrae coelique descriptionem et artem poetae non nisi ex ipso unoque Homero expediret, hanc quoque rem cessisse optime vel incognita caussa concedemus. Hinc allegoricae interpretationi obstitit (v. Wolf. p. CLXV.), fabularum enarrationem ab omni temporum confusione vindicavit, nec in regionum nec in coeli cognitionē plus tribuit poetae quam carmina praestant, denique quidquid de cultu victuque illorum hominum scire necesse est, maxime ea unde plurima pendent, quae iterum iterumque recurrunt, ex ipsis poematis summa cum assiduitate eruit. Primum hoc duce coelum lustremus et Divos, dein ad homines atque in hunc orbem descendamus.

C. I.

*De aëre, aethere, Olympo, et quaedam alia
de facie mundi.*

§. 1. Quae his temporibus coeli terraeque Homericæ investigatores observaverunt, ea attendit Aristarchus et multa eadem plane ratione expeditur. Primum de discrimine, quod est inter οὐρανός, Ὀλυμπος; αἰθήρ, ἀήρ eadem docuisse invenitur cum Vossio. Ἀήρ terrae proximus usque ad nubes, quae ultra has regio est αἰθήρ et οὐρανός. Οὐρανός enim dupliciter significat et solidum coeli firmamentum (τὸ στερέμιον) et totam istam superiorem regionem i. q. αἰθήρ. Hinc quibus coelum quasi finitur et clauditur nubes coeli portae dicuntur (E, 749). Sed ab eo, qui poetae dicitur οὐρανός, diversus Olympus, qui nec ipsum coelum est nec (ut tum quidam putarunt) quidam coeli locus, sed mons Macedoniae; nec unquam haec commutantur. Cacumina vero Olympi cogitantur nubes excedere: inde est quod Olympus dici possit in Coelo esse. Ecce testimonia E, 288 εἰς ἐλάτην ἀναβὰς (Somnus) περιμήκετον, ἣ τότε ἐν Ἰδῇ μακροτάτῃ πεφρυγῖα δι' ἡέρος αἰθέρ' ἵκανε) ἡ διπλῇ, ὅτι καὶ Ὅμηρον ἀήρ δ' ἀπὸ γῆς μέχρι νεφῶν τόπος· ὁ δὲ ὑπὲρ τὰ νέφη τόπος αἰθήρ καὶ ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ οὐρανός. διὸ τὰ νέφη λέγει πύλας οὐρανοῦ. B, 458 αἶγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἵεν) ὅτι καὶ Ὅμηρον πρῶτος ἀπὸ γῆς ἐστὶν ὁ ἀήρ, εἴτα μετὰ τὰ νέφη αἰθήρ ὃν καὶ ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ οὐρανὸν καλεῖ. — E, 749 αὐτόματα δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ὡς ἔχον ὤραι, τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανός Οὐλυμπός τε, ἡμὲν ἀνακλῖναι πνικινὸν νέφος ἢ δ' ἐπιθεῖναι) ἡ διπλῇ ὅτι πύλαι οὐρανοῦ τὰ νέφη· ὁ γὰρ ὑπὲρ ταῦτα τόπος ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ οὐρα-

νός καλεῖται. Θ, 393 in iisdem versibus eadem observatio: ἡ διπλῇ δτι πύλας οὐρανοῦ τὰ νέφη ὑποτίθεται· τὸν γὰρ ὑπὲρ τὰ νέφη τόπον δμυνύμως τῷ στρεμνίῳ οὐρανὸν καλεῖ. πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου. Iuno postquam cum Minerva curru invehens coelum atque extrema Olympi culmina in coelum porrecta reliquerat, dicitur Iovem reperisse sedentem „ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδαιράδος Οὐλύμποιο“. Hoc (E, 754), quod ab illo discrepare videtur, vide quomodo acceperit: ἡ διπλῇ δτι ὄρος ὃ Ὀλυμπος (sc. quod dicitur culmina habere) καὶ ὅτι ὑπερθετικὸν ἀντὶ ἀπλοῦ ἀκροτάτῃ ἀντὶ τοῦ ἄρκου οὐ ζητητέον οὖν πῶς τὸν ὑπὲρ (l. ὑπὸ) τὰ νέφη τόπον ἀκροτάτην εἶρηκε τοῦ τῆς (l. κορυφῆς)· λέγει γὰρ ἄκραν οἰανδήποτε. Recte: ἀκροτάτῃ κορυφῇ est quasi vernacule dicas: auf höchster Spitze. Hinc omnia montis πολυπτύχου eminentia culmina sic dicuntur, sive supereminent nubes (ut Θ, 3 ubi idem observ. ἡ δ. ὅτι ἀντὶ τοῦ ἄρκου) sive non supereminent. — Olympus mons est: hoc primum ostendunt epitheta et quod eius culmina commemorantur: O, 21. A, 402 δτι μακρὸν τὸν Ὀλυμπον ὥς ὄρος· τὸν δὲ οὐρανὸν εὐρύν *). Item Θ, 199 μακρὸν Ὀλυμπον) ἡ διπλῇ δτι μακρὸν Ὀλυμπον ὥς ὄρος. Σ, 186 ἡ διπλῇ ὅτι ὥς ὄρος τὸν Ὀλυμπον ἀγάννιφον λέγει. N, 754 ὄρει νιφόεντι ξοικᾷς) ἡ διπλῇ ὅτι νιφόεντα τὰ ὄρη. καὶ Ὀλυμπος τοιγαροῦν ὄρος. νιφόεις γὰρ λέγεται (Σ, 615). ζ, 44 hoc habent scholia: οὔτε χιῶν ἐπιτίλνεται) ἀχιόνιστον μὲν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω μερῶν λέγει· ἀγάννιφον δὲ

*) Aliquot locis Zenodotus habebat οὐρανὸν αἰπύν — πρὸ εὐρύν. Γ, 364 οὐρανὸν εὐρύν) ἡ διπλῇ περιεστιγμένη δτι Ζηνόδοτος γράφει αἰπύν. αἰπύ δὲ ὄρος ἂν λέγοιτο, ὃ δὲ οὐρανὸς εὐρύς. παρῆκει γὰρ τῇ γῇ. Item O, 192. ἡ διπλῇ ὅτι Ζηνόδοτος αἰπύν· τοῦτο δὲ ὄρος ἐπὶ θείον. — Ὅρος αἰπύ, αἰπύς Ὀλυμπος saepius apud Homerum. Hi loci sine dubio notati fuerunt, sic ut omnes loci, unde

ἀπὸ τῶν κατωτέρω μετὰ τὰ νέφη τόπων. Sic explicuisse Aristarchum non potest dubium esse; nec quid Voelckerum in ea explicatione offendat (p. 6) intelligo. Finxit Homerus Olympum ultra nubes cacuminibus eminentem; quae infra nubes sunt cacumina hominum oculis exposita et nive tecta, quae ultra nubes ab hominum oculis remota, ibi deorum domicilia, ibi aeterna claritas. Y, 5 ἡ διπλῇ ὅτι Ὀλύμπος ὕψος· διὸ πολὺπτευχος. — A, 44 Οὐλύμποιο καρήνων) ὅτι ὕψος ὁ Ὀλύμπος· τὰ γὰρ κάρηνα ἐπὶ ὄρους. Item A, 74 Οὐλύμποιο καρήνων) ὅτι ὡς περὶ ὄρους τοῦ Ὀλύμπου. E, 154 Ἥρη δ' εἰσεῖδε — σταῖς ἐξ Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥίον) ὅτι ὄρος ὁ Ὀλύμπος καὶ ῥία ἔχει καὶ ἀπὸ τῶν ὁρῶν ἐπιθεωροῦσι (ut Iuppiter ab Ida). E, 225 ἄπεν ῥίον Οὐλύμποιο) ἡ διπλῇ ὅτι ὄρος ὁ Ὀλύμπος. τὸ γὰρ ῥίον ἰδίως ἐπ' ὄρους τάσσεται. T, 114 ῥίον Οὐλύμποιο) πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου. In illo versu γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὀλύμπος (O, 193) ne quis intelligat Olympum extra terram poni, haec annotat, quae paene argutiae videntur: ἡ διπλῇ ὅτι συναφῆς τῇ γῇ ὁ Ὀλύμπος ὡς ἂν ὄρος· τὸ δὲ ὁμοιον πεποίηκε καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα „ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδαιέλον, ἐν δ' ὄρος αὐτῇ“ (ι, 21). κειώρικε γὰρ τὸ ὄρος τῆς Ἰθάκης, οὐχ ὡς μὴ ὂν ἐπ' αὐτῆς, καθάπερ καὶ τὸν Ὀλύμπου, ἐπίγειον ὄντα, τῆς γῆς· εἰ γὰρ ὁ αὐτὸς τοῦ οὐρανοῦ ἢ μέρος ἐπουράνιον, οὐκ ἂν κοινός, ἀλλ' ἴδιος τοῦ Διός (v. 192). Haec aptius: Y, 58 Ποσειδάων ἐτίναξεν γαῖαν ἀπειρεσίην ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα) ἡ διπλῇ ὅτι διέστειλε τῆς γῆς τὰ ὄρη, ὡς ἐκεῖ „γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὀλύμπος“. Item

de usu Homérico voc. αἰπύς constaret, notati; cuius rei vestigium superest N, 327 ἡ διπλῇ ὅτι αἰπύ μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ δυσπρόσβατον, δυσχερές. Aliis locis permultis (quos enumerat Voelcker. Geogr. H. p. 5) οὐρανὸς εὐρύς. Recte Ar. οὐρανὸν εὐρὺν praeulit, quamquam non prae fracte negat dici posse aliquo modo οὐρανὸν αἰπύν.

hoc ζ, 42 Οὐλύμπόνδ' ὄθι φασὶ θεῶν ἔδος —) εἰ μὴ πρὸς οὐρανὸν τὸ ὄθι φασὶ νῦν οὐ καλῶς ἔχει· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τούτου διατάζει (puto διατάσειεν ἄν) ὁ ποιητὴς λέγων ὄθι φασί, εἰ δὲ πρὸς τὸ καλούμενον οὕτως ὄρος, καλόν. Scholia ad ζ, 42. 44, 45. plura habent quae ex Aristarcheo fonte esse nunc facile quivis agnoscat. Omnino in re gravissima, quae acres videtur adversarios habuisse, magna parva attendit. Scite monitum, quamquam solum per se non probaret, ad ε, 55 ubi Mercurii ad Calypsonem iter depingitur: πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου σεσημείωται· εἰ γὰρ μὴ ἀπὸ Μακεδονίας ὁ θεὸς ἐξορμᾷ, ἀλλ' ἄνωθεν· ἐξ οὐρανοῦ, οὐκ ἂν πολλὴν ἐπὶλθεν, ἕως εἰς τὴν νῆσον παραγένηται, ἀλλ' εὐθύς κατὰ κάθετον γενόμενος (ut Minerva T, 350). Caeterum Macedoniae montem indicari his locis colligitur. Α, 503 (κάπτεσον ἐν Αἰῶνι) πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου· παράκειται γὰρ ἡ Αἴωνος τῇ Θράκη. Ξ, 226 Ἥρῃ δ' αἰῆσας λίπεν· ῥίον Οὐλύμποιο, Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα καὶ Ἥμαθιν· ἐρατεινὴν σέυατ' ἐφ' ἵπποπόλων ὄρεα νιφόντα) ἡ διπλῇ ὅτι Μακεδονικὸς Ὀλυμπος θεῶν οἰκητήριον· ἡ γὰρ Πιερία τούτου ἀκρόρεια, καὶ Ἥμαθια τι πρότερον ἢ Μακεδονία ἐκαλεῖτο· παράκειται δὲ καὶ ἡ Θράκη. καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ (ε, 50) ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ „Πιερίην δ' ἐπιβὰς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντιν“. — Quo loco schol. Pal., quod patet ex his fontibus manasse: ἀναγκάζει τὸ ἔπος οὗ ὄρος Ὀλυμπος θεῶν οἰκητήριον κατὰ τὸν ποιητήν. Praecipue nota dignus ille locus, ubi Iuno in Olympo thalamum suum ingressa se exornat unguentoque beneolente corpus unguat:

τοῦ (ἐλαίου) καὶ κινυμένοιο Διὸς κατὰ χαλκοβατὲς δῶ ἔμπης ἐς γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἔκει' αὐτμή,
ubi clarissime Olympus a coelo distinguitur: ἡ διπλῇ πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ αὐτὸς τῷ οὐρανῷ· οὐδὲ τόπος τοῦ οὐρανοῦ· ἀπ' αὐτοῦ γὰρ φησι τὴν ὁσμὴν τοῦ μύρου ὁμοίως καὶ εἰς οὐρανὸν ἀφικνεῖσθαι

καὶ εἰς γῆν. τοῦτο δὲ ἐπὶ τῶν ἀνωτάτω τοῦ ὄρους κορυφῶν συμφωνήσῃ ἴσον διάστημα ἐπὶ γῆν καὶ οὐρανὸν λαμβάνειν (AB). Hoc dicit: non absonum erit ex hoc loco colligere a summis Olympi cacuminibus ad convexa coeli, (quae hic intelliguntur) atque ad terram par spatium sibi finxisse Homerum. Sed hoc illinc certissimum Olympum montem a coelo diversum esse. Cum his alia omnia conspirant. Θ, 46 ἡ διπλῇ ὅτι οὐδέποτε εἶπε μεσσηγὺς γαίης τε καὶ Ὀλύμπου νιφόεντος· οὐδὲ τὸν Ὀλυμπον ἀστερόεντα· διαφέρει γὰρ κατ' αὐτὸν ὁ Ὀλυμπος τοῦ οὐρανοῦ. Θ, 68 ἤμος δ' ἥλιος μέγαν οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει· ἡ διπλῇ ὅτι οὐδέποτε ἐν Ὀλύμπῳ τὸν ἥλιον ἀλλ' ἐν οὐρανῷ· οὐκ ἄρα ὁ αὐτὸς τῷ οὐρανῷ. — Denique si quis simul dicitur in coelum venisse et in Olympum, hoc inde explicandum quod cum Olympi cacumina ultra nubes extendantur in illas regiones, quas et αἰθέρα et οὐρανόν dicit, illud rectissime dicitur. Α, 497 ἡερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὐλυμπόν τε) ὅτι οὕτως εἶρηκεν οὐχ ὥς τοῦ Ὀλύμπου ἐπ' οὐρανοῦ ὄντος, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ αἱ κορυφαὶ τοῦ ὄρους ὑπὲρ τὰ νέφη εἰσὶν· ὁ δὲ ὑπὲρ τὰ νέφη τόπος οὐρανὸς καλεῖται ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ ἀλλὰ (haec vox corrupta, fortasse: καὶ ἀλλαχοῦ) καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν Ὀλύμπῳ γεγονέναι αὐτὴν λέγει. Item Ω, 97 πρὸς τὰ πέρατα (l. περὶ) τοῦ Ὀλύμπου. Οὐρανὸν γὰρ νῦν εἰπὼν ὑποβάς (104) φησιν „ἥλυθες Οὐλυμπόνδε“. 104 ὅτι ἄνω εἶπεν εἰς οὐρανὸν ἡΐχθήτην, νῦν δὲ εἰς Ὀλυμπον παραγεγονέναι. αἱ γὰρ κορυφαὶ τοῦ Ὀλύμπου ἐπουράνιοι. 121 ἡ διπλῇ ὅτι πάλιν ἐξ Ὀλύμπου λέγει κατιέναι· ἄνω δὲ (97) „οὐρανὸν ἡΐχθήτην“. Bene factum quod etiam in duobus difficillimis locis quid egerit certe aliquo modo ex reliquiis intelligere licet. Θ, 25 in aurea catena Iovis: ἡ διπλῇ ὅτι εἰ μὴ ἐκδεξώμεθα Ὀλυμπον τὸ ἐπὶ Μακεδονίας ὄρος οὐ συμφωνήσῃ τῇ διαθέσει ταύτῃ. ἐπὶ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ στάς φησι τὸν Ὀλυμπον

ἀνέλκειν τῆς σειρᾶς ἐκ τοῦ ῥίου ἐκδεθείσης, καὶ οὐ ἢ ἐξ περισσῆς. Huic coniungas observationem, quae sine dubio Aristonici est: ἔπειτα ὅταν θελήσω ἐρύσαι φησί, et intelliges hanc Aristarchi sententiam fuisse: si ego Olympum egressus alicubi in coelo (totam superiorem regionem dicit τὸν ὑπὲρ τὰ νέφη τόπον) stans catenam coelitus suspensam manu tenerem, vos omnes in catena suspensi me non possetis terram versus trahere: ego contra si vellem trahere, catenam, cui vos adhaereretis, cacumini Olympi illigatam contraherem itaque et vos catenae adhaerentes et cum Olympo in solo fixo terras simul et maria suspensa tenerem. Video scholia BL et V certa vestigia Aristarchearum observationum habere: in BL est: περὶ ῥίον Οὐλύμποιο ἵνα αὐτὸ δεσμεύσας καὶ τὰ λοιπὰ ἐπάρῃ, συνεβρίζωμένης αὐτῆς μὲν τῆς γῆς, τῇ δὲ γῇ τῆς θαλάττης. V (et haec ipsa putaverim Aristonici verba esse) δείκνυσιν οὐ βέβηκεν ὁ Ὀλυμπος καὶ οὐκ ἔστι μετέωρος*).

Superest locus omnium in hac re difficillimus:

II, 364 ὥς δ' οὐτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἶσω

αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνῃ. — ἡ διπλῇ οὐ σαφὲς οὐκ ἔστιν Ὀλυμπος καὶ οὐρανὸς ὁ αὐτός. ὥς γὰρ ἀπ' ἑτέρου ἐφ' ἑτερόν φησι τὸ νέφος ἔρχεσθαι· οὐδὲ μὴν τόπος ἐπουράνιος· ὁ γὰρ Ὀμηρος ἀπὸ τῶν γνωσκομένων πᾶσι ποιεῖται τὰς ὁμοιώσεις (h. e. non potest exemplum sumptum esse ab iis quae in summis coeli tractibus fiunt, quae sensum aciemque hominum fugiunt: recte) καταλείπεται τοίνυν τὸ ὄρος σημαίνεσθαι. καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν ὁρῶν λέγει τὰ συνεσιῶτα

*) Huius loci explicatio Aristarchea certissima est, et de Atlantidis columnis (v. Voelcker p. 101. Brzoska geogr. myth. I p. 72) aut explicatio quaerenda quae cum hoc non dissonet aut statuentium quod Vossius statuit (Krit. Bl. II. p. 208).

νέφος μεταχωρεῖν· „ὥς δ' οἷ' ἀπ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος·
μεγάλοιο κινήσῃ πυκινὸν νέφος“ (297) τοιγαροῦν καὶ ὅταν
λέγῃ „ὥς δ' οἷ' ἀπ' Οὐλύμποιο νέφος ἔρχεται“ ἀπὸ
ὄρους σημαίνει.

Ergo ex hoc versu tantum expedit quantum (si
quidem Homeri vel intelligentis poetae esse statuimus)
expediri poterat, hic etiam Olympum a coelo diver-
sum esse et Olympum montem. Sed reliqua non ex-
pedivit, ut sibi satisfaceret. Ad 365 haec legimus:
πῶς αἰθέρος; τὰ γὰρ πάθη ταῦτα περὶ τὸν αἴερα συμ-
βέβηκεν. τάχα οὖν συγγεῖται ὁ αἴηρ πρὸς τὸν αἰθέρα,
ὥς καὶ ἐν τῇ A (54) αἵματι μυδαλέας ἔξ αἰθέρος καὶ
θεὸς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν· εὐφρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέεσ-
σιν (O, 192). οὐ γὰρ αἱ νεφέλαι ἐν τῷ αἰθέρι.
(AD) Nisi omnia me fallunt, haec exempla non sunt
ab Aristarcho (qui subtilior erat quam ut illis usum
vocabulorum ab ipso observatum necessario perturbari
crederet) sed debentur discipulis. Ipse tantum dixerat:
τάχα οὖν συγγεῖται ὁ αἴηρ πρὸς τὸν αἰθέρα, quae vox
est desperantis. Mansit locus in „insolubilibus“. Ni-
canor sic: τοῦτο ἑκατέροις δύναται προσδίδοσθαι (sc.
αἰθέρος ἐκ δίης)· τὸ μέντοι ζήτημα ὁμοίως μένει. αἴερος
γὰρ πάθη ταῦτα· τάχα οὖν κεῖται ὁ αἰθὴρ ἀντὶ τοῦ αἰ-
έρος. Caeterum nec hodie solvit quisquam hanc quae-
stionem nec solvet olim. Si quidem statuendum est
ullum antiqui vatis in his inesse vestigium, suspicer
in altero versu fuisse αἰγίδος ἐκ δίης (v. A, 167*).

Nunc (praeterquam quod non dicunt omnino qui
locum hic habeat οὐρανός) explicant αἰθέρος ἐκ δίης
„ex coelo sereno“. Quod falsum est.

Vide convexa coeli nubibus cooperta, hic locus

¶ Pro οὐρανὸν εἶσω epitheton Olympi.

qui infra nubes est proprie dicitur αἴθρ; qui ultra nubes οὐρανός: 'sensim fac nubila disturbari et caerula apparere; iam

aspice hoc sublime candens,

hic est αἰθήρ: qui nubibus disiectis erumpit, quod Homerus dicit ὑπερῷάγῃ ἄσπετος αἰθήρ Θ, 554. II, 300. Qui si nullis nubibus tectus est, homines sunt ἐπ' αἰθέρι, P, 366.

οἱ δ' ἄλλοι Τρῶες καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εὐκῆλοι πολέμιζον ἐπ' αἰθέρι· πέπτατο δ' αὐγὴ
Ἡελίου ὀξεία, νέφος δ' οὐ φαίνεται πάσης
γαίης οὐδ' ὀρέων.

Quae hinc efficitur claritas ea est αἴθρη. Hinc Aἰὲς Iovem implorans precatur (P, 646) ποιήσον αἴθρη. Non poterat ποιήσον αἰθέρα, hunc enim non facit Iuppiter, sed ab initio in coelo extensus est atque extensus erit in aeternum; et sic possunt quidem, ut ad nostrum locum respiciamus, nubila colligi ἐξ αἴθρης, non ἐξ αἰθέρος*). Recte etiam illud dicitur Θ, 556. II, 556 ὥς δ' ὅτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαινήν ἀμφὶ σελήνην φαίνει ἀριπρεπέα, ὅτε τ' ἐπλετο νήνεμος αἰθήρ; at contra ἡνεμόεσσα αἰθήρ non poterat dici ab Homero ut significarentur moleste flantes et nimbis mixti venti. Sed illud recte dicitur (o, 293)

τοῖσιν δ' ἔκμενον οὐρον ἔει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θεόουσα θαλάσσης ἑλμυρον ὕδωρ.

Ubi hoc de industria positum ut intelligamus acriter

*) αἰθήρ pro splendore auctor Cynegeticorum A, 220 (de armis splendidibus) ἀντία δ' αἴγλη χαλκοῦ ἀποδρώσκει φαιδοντίας, αἶψα δ' ὀπίσσω κλινομένη ἀκτίνος ἀπαστρέφεται πολὺς αἰθήρ. Od. ξ, 44 ἀλλὰ μάλ' αἴθρη πέπταται ἀννέφελος, λευκή δ' ἐπιδεδρομεν αἴγλη. Hic Rhianus legebat αἰθήρ; quod ferri potest si μάλα explices „sane.“

sed iucunde flantem ventum fuisse coelo sereno navem celeriter impellentem. Poterat etiam ἀπ' οὐρανοῦ; sed ubi interest clarum coelum cogitari potius eligit αἰθήρ.

Caeterum levis correctio adhibenda Aristarcho: non omni ex parte idem est αἰθήρ, et οὐρανός. Οὐρανός omnis regio, quae nubes excedit, qua dii sunt; sed eius infima pars, quae hominibus adversa est, proprie etiam dicitur αἰθήρ, quod huius regionis splendor tempestate serena quasi hominum oculis expositus est. Hinc quamquem recte Dii dicuntur et ἐν αἰθέρι esse et ἐν οὐρανῷ, tamen utrumque etiam distinguere potest (cf. Voelcker p. 18), ut in illis αἴγλη, ὀρνυμαγδὸς δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἔκε (B, 458. P, 426), et quando Minerva ἄρπη εἰκῦα ταυρυπτέρου λιγυφώνω οὐρανοῦ ἐκ κατέπαλτο δι' αἰθέρος.

Hoc ideo secus intellexit Aristarchus quod οὐρανὸν praeter eam de qua nunc egimus significationem putavit etiam τὸ στερέμιον significare (ut Vossius). Illud firmamentum intellexit sine dubio quando dicitur δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἔκεν et intellexit in eo loco ubi de Iunonis unguento dicitur

ἔμπης ἐς γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἔκετ' αὐτμή
unde (ut vidimus) non inepte colligi putavit illud firmamentum ab Olympi cacuminibus tantum fere abesse quantum terram. Nec possunt non tale fingere firmamentum, quo tota superne clauduntur, qui οὐρανὸν παγγάλκεον, σιδήρεον proprio sensu accipiunt. Quod ipsum Aristarchum fecisse puto inde, quod in illis notissimis versibus (λ, 313).

οἱ ἡ καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ
φύλοπιδα στήσειν πολυαῖκος πολέμοιο.

Ὅσσαν ἐπ' Ὀλύμπῳ μέμασαν θέμεν· αὐτὰρ ἐπ' Ὀσση

Πήλιον εἰνοσίφυλλον ἔν' οὐρανὸς ἄμβρατος εἶη

duos ultimos pro spuris habuit et quidem eam ab cau-

sam quod res non fieri posset: *ἄθροῦνται ὡς ἀδύνατοι*. Quid vero impossibile nisi ad coelum ascendere aeneum? Etenim illa mirabilia sane Vossii foramina illi in mentem non venerant. Nos eum locum sic explicamus. Olympum ascendunt*) Aloidae; tum Dii illos fugientes in altiora coeli aufugiant; quae coeli altiora ut et ipsi ascendere possint, cum aera sine machinis ascendere non possint, montes superstruere moliantur. In his igitur rebus, quae ad Olympum et Uranum pertinent, hoc distichon nihil peccat.

§. 2. De reliqua facie mundi Homerici quid Aristarchus observatum habuerit ex paucis fragmentis cognovimus:

1) Quin recte Haden et Tartarum distinxerit inde patet, quod Θ, 16 (*τόσον ἐνερθ' Αἶδεω ὅσον οὐρανός ἐστι ἀπὸ γαίης*) notaverat: ἡ διπλῇ πρὸς τὴν καθ' Ὀμηρον τοῦ κόσμου τάξιν. Cf. O, 225 *ἐνερτέρους δὲ καλεῖ καὶ οὐρανίωνας καὶ ὑποταρταρίους καὶ Τιτᾶνας τοὺς περὶ Κρόνον θεούς*. Ξ, 279 *οὗτοι τοὺς περὶ Κρόνον θεοὺς ὑποταρταρίους προσαγορεύει*. Huic loco hoc adiungamus. Ψ, 73 *οὗτις ἐκτὸς ποταμοῦ ὑποτίθεται τὰς τῶν ἀτάφων ψυχάς*. Notatum propter extremam Od., ubi statim nondum sepulti ad inferos perveniunt (sch. ω, 1).

2) Oceanus fluvius est. Υ, 7 (*οὔτε τις οὖν Ποταμῶν ἀπέην πλὴν Ὠκεανοῖο*) ἡ διπλῇ οὗτις ποταμὸν καὶ (l. οὖν) θάλασσαν τὸν Ὠκεανὸν παραδίδωσι. Ab eo reliqua flumina originem habent. Ω, 195 *τῷ οὐδὲ κρείων Ἀχελώϊος ἰσοφαρίζει οὐδὲ βαθυρρεΐταο μέγα σφέ-*

*) Magni aestimamus Voelckeri operam; si tamen verum dicendum est, quod de hoc loco excogitavit, hoc nimium ridiculum est. cf. Nitzsch. Od. II. p. 94. Aeneum et ferreum coelum non propriè dici (p. 5) assentimur ei.

νος Ὠκεανοῖο, ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ πᾶσαι τε θάλασσαι) ἡ διπλῇ περιεστιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος αὐτὸν οὕκ ἔγραφε· γίνεται δὲ ὁ Ἀχελῷος πηγὴ τῶν ἄλλων πάντων. ἔστι δὲ καὶ Ὅμηρον ὁ Ὠκεανὸς ὁ ἐπιδιδούς πᾶσι τὰ ρεύματα· διὸ καὶ κατὰ τιμὴν φησιν „οὔτε τις οὖν ποταμῶν ἀπὸ τὴν πλὴν Ὠκεανοῖο“. Hunc versum nisi Aristarchus ab interitu eripuisset, quantas turbas excitatae essent hodie his de rebus quaerentibus.

3) *M*, 239 τῶν οὔτε μετατρέπομ' οὐδ' ἀλεγίῳ, εἴτ' ἐπὶ δεξιῇ ἴωσι πρὸς Ἡῷ τ' Ἡελίον τε, εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγῃ ποτὶ ζόφον ἡερόεντα) ἡ διπλῇ ὅτι δύο διαστάσεις οἶδεν Ὅμηρος κοσμικὰς ἀνατολὴν καὶ δύσιν· καὶ δεξιὰ μὲν τὰ πρὸς ἀνατολὰς, ἀριστερὰ δὲ τὰ πρὸς δυσμὰς λέγει. Videmus igitur quomodo acceperit κ, 190, contra quam Crates (v. schol. β, 1).

4) De sole occidente Homerus nunc dicit Oceano submergi nunc subire terram, et hoc quidem in heroum persona, illud cum ipse loquitur. *H*, 422 ἡ διπλῇ ὅτι αὐτὸς μὲν ἐξ Ὠκεανοῦ ἀνατέλλειν καὶ εἰς Ὠκεανὸν φησι καταδύεσθαι τὸν ἥλιον. δπόταν δὲ πρόσωπον ἡρωϊκὸν εἰσάγῃ ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὲρ γῆς· τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ. *Θ*, 485 ἡ διπλῇ ὅτι αὐτὸς μὲν εἰς Ὠκεανὸν δύνοντα καὶ ἐξ Ὠκεανοῦ ἀνέχοντα λέγει τὸν ἥλιον, ἐξ ἡρωϊκοῦ δὲ προσώπου οὐκέτι. *Α*, 735 (εὔτε γὰρ Ἡέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης) ἡ διπλῇ ὅτι ἐξ ἡρωϊκοῦ προσώπου ὑπὲρ γῆς τὴν ἀνατολὴν λέγει, αὐτὸς δὲ ἐκ τοῦ ἰδίου προσώπου ἐξ Ὠκεανοῦ.

C. II.

Mythologica.

Achilles.

Non apud Chironem educatus, v. Thetis. Nec commemoratum esse inter mulieres Scyrias Homero cogni-

tum. I, 668. (Quae de hoc loco in contrariam sententiam scripsit Heynius „das vermeinte Grabmal des Homer“ pag. 41, ea apparet per iocum scripta esse). Secundum Pherecydem Polydora Achillis soror est; sed hoc voluerit Homerus II, 175 certe affirmari nequit; incertum enim Peleus hic commemoratus idem cum Achillis patre sit, an alius ab illo, sicut multi sunt apud Homerum eodem nomine diversi. Sch. II, 175. Arma eius a Vulcano facta secundum Homerum invulnerabilia *Φ*, 165. 594. Versus: Y, 266 cum sequentibus spurii, sch. h. l. cl. ad 265. Recentiores fingunt Achillis necati corpus ab Aiace ex proelio ablatum esse Ulixē tegente. Quod illi finxerunt ad similitudinem Iliadis P, 719. Homerus si de Achillis caede cecinisset vix ita instituisset (l. l. ἡ διπλὴ δὲ ἐντεῦθεν τοῖς νεωτέροις ὁ βασταζόμενος Ἀχιλλεύς ὑπὸ Ἀϊαντος, ὑπερασπίζων δὲ Ὀδυσσεὺς παρῆχται· εἰ δὲ Ὅμηρος ἔγραφε τὸν Ἀχιλλεύς θάνατον, οὐκ ἂν ἐποίησε τὸν νεκρὸν ὑπὸ Ἀϊαντος βασταζόμενον, ὥς οἱ νεώτεροι). Od. *θ*, 75 obscure innuitur fabula de contentione Ulixen inter et Achillem inter epulas exorta. Ad Homeri sensum eliciendum putavit aliquid profici posse ex II. I, 247, ubi haec notata habemus: ἡ διπλὴ πρὸς τὸ ἐν Ὀδυσσεὶα ζητούμενον νεῖκος Ὀδυσσεὺς καὶ Πηλεΐδῃ Ἀχιλλεύς, ὅτι ἐμφαίνει καὶ νῦν ἀναιρῶν τὴν ἐπιχείρησιν τῶν περὶ Ὀδυσσεὺς λεγόντων βουλῇ καὶ λόγῳ αἰρεθήσεσθαι τὴν πόλιν· νῦν γὰρ ὅλον ἐπισαρκάζων λέγει (v. Nitzsch. l. l.). — Quod legitur T, 45 ἡ διπλὴ ὅτι τῆς ὑπὸ Ἴλιον στρατιᾶς ἡγήτο ὁ Ἀχιλλεύς καὶ πρὸ τοῦ μνηῖσαι, διὸ νῦν πάλιν ἀποκαθίσταται ἡ ἡγεμονία nec satis intelligo nec quorsus pertineat scio: sed videtur pertinere ad A, 54, ubi physicorum somnia explodenda erant. cf. sch. BL ad A, 54, ubi τῆς ὑπὸ Ἴλιον vel τῆς ὑπὸ Τροίαν στρατιᾶς legendum pro τῆς ὑπαίθρου στρ. — (Quod legitur X, 188 non puto Aristarchi esse).

Actoris filii.

A, 750 καὶ νῦ κεν Ἀκτορίωνε Μολίωνε παῖδ' ἄλ-
παξα cet., ἡ διπλῇ ὅτι ἐνιεύθεν Ἑσίοδος Ἀκτορος κατ'
ἐπικλησιν καὶ Μολιόνης αὐτοὺς γεγενεαλόγηκεν, γόνυ δὲ
Ποσειδάωνος. οὐδέποτε δὲ Ὅμηρος ἀπὸ μητρὸς σχηματίζει.
709. ἡ διπλῇ ὅτι ἀπὸ μητρὸς Ὅμηρος οὐ σχηματίζει. μή-
ποτ' οὖν ἀπὸ ταύτης πατρὸς Μόλου οὕτως αὐτοὺς εἶπεν.
— Ψ, 640 Ἀρίσταρχος δὲ διδύμους ἀκούει οὐχ ὥς ἡμεῖς
ἐν τῇ συνηθείᾳ νοοῦμεν, οἷοι ἦσαν καὶ οἱ Διόσκουροι,
ἀλλὰ τοὺς διφυσεῖς, δύο ἔχοντας σώματα, Ἑσιόδῳ μάρ-
τυρι χρώμενος, καὶ τοὺς συμπεφυκότας ἀλλήλοις· οὕτως
γὰρ καὶ τὸ λεγόμενον ἐπ' αὐτῶν σαφηνίζεσθαι ἄριστα·
ἀναστάντος γὰρ δὴ τοῦ Νέστορος*) —

Aeneas.

I, 298 ἡ διπλῇ ὅτι Αἰνείας οὐ συνεγράφη τῷ τῶν
Πριαμίδων πολέμῳ, διὸ καὶ ὁ Πρίαμος ὑπώπτευνεν αὐτόν,
οὐχ ὥς ἐνιοὶ φασιν ὅτι ἐπετίθετο τῇ βασιλείᾳ.

Agamemno.

Eius regnum Mycenis est, non Argis, ut apud re-
centiores. *A*, 46. Iphigeniae caedem ignorat. *I*, 145.

Aiax Locrus.

Oilei filius, non Ilei, ut apud nonnullos recentiores.

*) Hoc eodem modo accipit Creuzerus ep. ad Hermann. p. 109
haec addens: „dass sogar der nüchterne Aristarchus in dem Home-
rischen διδυμοι statt des sonstigen διδυμάωνε einen Doppelleib von
zwei Koepfen, vier Armen u. s. w. erkennt — — — wollte
nichts verschlagen.“ Recte vir perspicax Aristarchum dixit
— sobrium.

M, 365. *N*, 203. 694. *Ξ*, 442. *O*, 333 (cf. sch. Vet Eust. h. l.). Hoc etiam manasse videtur ex male intellecto Homero. *B*, 527 ἡ διπλῇ δτι τινὲς τῶν νεωτέρων ἀνέγνωσαν χωρὶς τοῦ ο ὡς ἄρθρον ὄντος. ὁ δὲ Ὅμηρος σὺν τῷ ο λέγει τὸν Ὀϊλέα*). Quod, cum Hesiodus et Stesichorus utraque nominis forma usi essent, ut Eustathius ex antiquis testatur *B*, 527 p. 277, admodum verisimile est. Ὀϊλεύς et apud Homerum nonnullis exemplis certissimum et vulgaris forma fuit (Atticis Ὀϊλεύς ut οἰστός); forma Ἰλεύς ex Homero finxerunt, ubi sibi ὁ Ἰλῆος ταχὺς νῖός et similia audire videbantur. Hanc sententiam Aristarchi vellem notam habuisset Hermannus, cum scriberet de em. rat. gr. p. 41. 42, ut viri subtilissimi iudicium haberemus.

Ajax Telamonius

apud Homerum non fingitur invulnerabilis *Ξ*, 406. *Ψ*, 822 (Cf. Eust. 995).

Andromache.

Z, 457 Hector ad Andromachen: καὶ κεν ἐν Ἀργεῖ ἐσθῆσα πρὸς ἄλλης ἰστὸν ὑφαίνοις καὶ κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηῖδος ἢ Ὑπερείης πόλλ' ἀεκαζομένη) ἢ διπλῇ ὅτι κατὰ τὸ προστυχὸν οὕτως εἰπόντος Ὀμήρου οἱ νεώτεροι ὕδροφοροῦσαν εἰσάγουσιν αὐτήν. Cui simillima observatio haec, unde Astyanax apud recentiores moenibus praeceps datus fingatur. *Ω*, 735 Andromache de

*) Tzetz. ex. II. p. 4. inter interpretes Homeri, inquit, fait etiam Ποσειδώνιος ὁ Ἀπολλωνιάτης ὁ τῷ Ἡσιόδῳ μέμψιν ἐπάγων ὡς παραφθείραντί τινας τῶν Ὀμήρου λέξεων, τὸν Ὀϊλέα Ἰλέα εἰπόντι καὶ τὸν νήδυμον ἡδυμὸν καὶ ἄλλα ἄττα τοιαῦτα. Cf. eundem p. 126. (Ipse Tzetzes forma Ἰλεύς usus est: v. Wern. ad Tryph. v. 163)

filiis sorte eiulans: ἢ τις Ἀχαιῶν ῥίψει, χειρὸς ἔλων, ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον· ἢ διπλῇ διτι ἐνταῦθεν κινηθέντες οἱ μεθ' Ὀμηρον ποιηταὶ διπιτόμενον κατὰ τοῦ τείχους ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰσάγουσι τὸν Ἀστυάνακτα.

Antea,

uxor Proeti; apud recentiores Stheneboea. Z, 160. Pater eius, cuius nomen apud poetam non est, apud recentiores Iobates. Z, 170.

Aphrodite

secundum Homerum Iove nata. Y, 170.

Apollon

a Paeone, qui deorum medicus est, diversus E, 898. Quidam falso Paeona pro Apolline acceperunt A, 473 (v. sch. h. l.). — Causa cur cum Neptuno apud Laomedontem servitium subierit, a poeta non tradita. Y, 444. Smintheus dictus non a muribus (Ἀρίσταρχος ἀπρεπὲς ἡγείται ἀπὸ χαμαιπετοῦς ζώου τὸν θεὸν ἐπιθέτω κεκοσμηθῆναι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ), sed ab urbe Troica. Apollon. lex. H. 726.

Ares

Iunonis filius est, non ut quidam putant Enyus. E, 892. Enyo dea bellica est (E, 333). Inde Martis epitheton Enyalios, quo nec Enyus filius significatur, nec apud Homerum, sicuti in Atticorum fabulis, Enyalios deus a Marte diversus. P, 211 (ubi leg. οὐδὲ ὥς οἱ Ἀττικοὶ διαφέροντα). Martis filii sunt Αἰμός et Φόβος, non eius equi, ut Antimachus fecit falso intellecto

versu Homerico *O.* 119. vid. ad h. l. et *A.* 439. *N.* 299. — *E.* 942 notabile, quod eum homines spoliante inducit.

Athene.

E. 874 ἡ διπλῇ δτι ἐμφαίνει ὡς ἐκ μόνου τοῦ Διὸς γενομένης τῆς Ἀθηνᾶς. I. e. Hic locus speciem prae-
bet, quasi Homerus ex solo Iove natam Minervam co-
gnoverit. — Si ex his paucis verbis colligendum est,
videtur Aristarchus nihil de hac re certi statuuisse, sed
ad contrariam potius partem inclinasse. Quod si scho-
lion (BL) ad *E.* 880 Aristarcheum est, prae-fracte ne-
gavit. Hoc scholion est: τοῦτο δέδωκεν ἀφορμὴν Ἡσιό-
δῳ τὸ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ μόνος λαβεῖν, ὅπερ ὁ ποιητὴς οὐκ
οἶδεν, ἀλλὰ λέγει ἀνιεῖς αὐτήν, ἐπεὶ σὺ αἰδῶλον αὐτὴν
ἐγέννησας ἦτοι ἐπιβλαβῇ. Hoc Aristarcheum esse in-
clinat animus, sed statuendum ab epitomatore falso
relatum, quod dicit αὐτὸς pro μόνος Homero non
notum esse: id Aristarcheum non est; contrarium
is observaverat (v. *Θ.* 93). Certissima in Home-
ricis carminibus vestigia esse, fabulam de Minerva
solo Iove nata poetae notam fuisse, nemo iure dixe-
rit, nec propter ea, quae ipse attulit, dicere de-
bebat Heffterus Goetterd. auf Rhod. II, p. 30. — Ἀλαλ-
χομενῆς Ἀθήνη duxit Ar. ab ἀλαλκεῖν, quod refuta-
tum invenies ab Steph. Byz. s. Ἀλαλχομένιον.

Atræus et Thyestes.

Eorum de discordia ignota Homero fabula. *B.* 107.

Bellerophon.

Fabulam de Pegaso non novit. *Z.* 183. 191.

Briareos,

ἑκατόγχειρος est qui centum manus habet (non ut quidam volunt, cuius longitudo centum cubitorum est). Apollon. lex. p. 370, ubi ante οὐ διὰ inserendum οἱ δέ.
— Est deus marinus, B, 404.

Charites.

Ξ, 267 ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων δώσω ὀπυιέμεναι) ὅτι δύο γενέσεις Χαρίτων ὑποτίθεται, πρεσβυτέρας καὶ νεωτέρας· διὸ συγκριτικῶς λέγει ὀπλοτεράων. V. observationem de usu voc. ὀπλότερος A, 324. Duplex Musarum stirps, Pausan. IX, 29, 2.

Clytaemnestra.

Una cum Aegistho interiit; sed an, sicut Aegisthus, et ipsa ab Oreste interfecta sit sec. Homerum, incertum est. Schol. γ, 303.

Cyclopes.

Non improbi finguntur praeter unum Cyclopem. v. Apollon. l. H. s. ἀθεμιότων (p. 60). Eustath. p. 1617, 20. (Cf. Damm. s. Κύκλωψ et supra p. 152 θέμιστες).

Dionysus

apud Homerum non videtur Deus esse. Z, 132 σημειοῦνται τινες ὅτι ὡς περὶ Θεοῦ τοῦ Διονύσου διαλέγεται (quod idem est ac si dixisset ὅτι ἐμφαίνει ὡς περὶ Θεοῦ τοῦ Διονύσου, v. Athene) h. e. cum propter Dionysum violatum tanta poena a Dis maioribus Lycurgus afficiatur, (fortasse etiam propter θύσθλα commemorata

et propter *μαινομένου*, cuius explicatio incerta*), ex hoc loco videri possit colligi posse, Deum esse Dionysum. Quodsi deus esset, vix dubitandum quin una vini inventor esset. Sed cum ubique Homerus vini frequentem mentionem iniiciat, tamen Dionysus nusquam inventionem tribuit. Nec Maronem, illum vini dulcissimi donatorem, genere Dionyso propinquum fuisse facit, sicut fecit Hesiodus. Schol. ι, 198, (quod scribemus, ut correctum est a Lobeckio Agl. p. 287) ταῦτα σημειοῦνται πρὸς τὸ μὴ παραδιδόναι Ὅμηρον Διόνυσον οἴνου εὐρετὴν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως οἴνου μνημονεύοντα. ἡ δὲ ἀπότασις πρὸς Ἡσίοδον λέγοντα τὸν Μάρωνα Οἰνωπίωνος τοῦ Διονύσου. — Π. Ξ, 325, sicut totus hic locus, ab Aristarcho et antea ab Aristophane reiectus ut spurius. — In Aristarchi sententia ex tam parvis reliquiis enucleandis discessimus paululum a Lobeckio Agl. pg. 286, 287. Attamen veremur, ne quid ei tribuerimus praeter sententiam: nam scholiorum testimonia H, 132. ι, 198 nec integra fortasse et an Aristonici sint non caret dubio.

Eileithuiae

v. Musae. — T, 119 observatum, quod *εἰλειθυίας* pro ipsis partus doloribus dixerit.

Enyo. Enyalios.

v. Ares.

*) ἡ διπλὴ ὅτι μαινομένοιο ἦτοι μανιοποιοῦ, βαρχίλας παρασκευαστικοῦ, ἢ αὐτοῦ μαινομένου ἐνθουσιαστοῦ ἢ βαρχευτοῦ.

Erinnyes.

I, 569 ἡ διπλῇ διτι επικαλεῖται μὲν τὸν Ἄϊδον καὶ τὴν Περσεφόνειαν, ὑπακούουσι δὲ αἱ Ἑρινύες ὥς ὑπηρετίδες. **571.** ἡ διπλῇ διτι αἱ Ἑρινύες ὥσπερ ὑπηρετίδες ὑπακούουσι καὶ οὐ μάχεται τὸ „κικλίσκουσ' Ἄϊδον καὶ ἔπαινήν Περσεφόνειαν“.

Eriphylam

per filium interiisse, Homero ignotum. Schol. γ, 303.

Eurytus,

rex Oechaliae. Haec Oechalia non, ut apud recentiores, Euboeae est, sed Thessaliae. **B, 596. 730.**

Ganymedes

non a Iove rapitur amore (sic recentiores), sed a Dis propter pulchritudinem, ut Iovi vinum ministret. **Y, 234. v. Cic. Tusc. I, 26. Voss. Antisymb. II p. 440. Schol. V ad II, 97.**

Hebe

v. Hercules.

Hecuba

Dymantis filia; secundum Euripidem Cissei. **II, 718.**

Helena.

A Theseo raptam fuisse antequam Menelao nuberet ignotum Homero. **H, 392. N, 626.**

Hephaestus

Iovis et Iunonis filius, non, ut apud Hesiodum, ex sola Iunone natus. *Æ*, 338. Eius officina in Olympo est. *Σ*, 369 (V). Arma ab eo confecta telis hand pervia. Quod auget suspicionem versuum *Υ*, 268. 9. V. h. l. et *Φ*, 168.

Hercules.

Non immortalis *Σ*, 117. — Non accepit Heben uxorem. Hebe enim sec. Homerum virgo innupta. Patet iam inde quod diis vinum ministrat, item Martem lavat, quod utrumque ex more heroum virginum est. *Α*, 2; *Ε*, 905. *γ*, 464 — Locus Neculae (602) spurius (Il. II. λ, 601). v. Neleus.

Hermes.

Homero non *ψυχοπομπός*. Hinc spurius versus extr. Od. I. Animae ipsae nemine comitante terram subeunt. *Χ*, 362. *ἀνάκητα* II, 185.

Musae.

Nunc unam nominat nunc plures, sicut in Ilithuiis facit. Certum et definitum eorum numerum non novit nec nominat. Versus extremae Odysseae *μοῦσαι δ' ἄνθ' αὖ πᾶσαι* spurius. *Α*, 270. *ω*, 1.

Neleus.

Secundum recentiores ab Hercule, cum Pylum expugnaret, caesus. Homerus postea eum viventem facit. *Α*, 683. (Hoc neglexit notare Vogel de Hercule p. 3.)

Niobe,

sec. Homerum non mutata in saxum. Versus Ω, 614—617 spurii. Sch. Ω, 613. Liberi eius duodecim; recentiores nunc viginti quattuor, nunc viginti faciunt Ω, 604.

Odysseus.

K, 265 πῖλος ἀρήρει· ἡ διπλῇ ὅτι τὸ κοινὸν καὶ συμβεβηκὸς ταῖς περικεφαλαίαις εἰπόντος τοῦ ποιητοῦ ζωγράφοι καὶ πλάσται πῖλῖον ἐπέθεσαν τῷ Ὀδυσσεῖ. Cf. Schol. V. h. l. et Eustath. (804. 10). Ille: Ἀπολλόδωρος ὁ σκιαγράφος ἐντεῦθεν πρῶτος ἔγραψε πῖλον Ὀδυσσεῖ. ἀλλ' οὐκ ἦν αὐτοῦ ἡ περικεφαλαία. κοινὸν τε πᾶσι τὸ ἔχειν. Eust. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πάσῃ μὲν περικεφαλαίᾳ κατὰ τοὺς παλαιοὺς συμβέβηκε πῖλον ἔχειν ἐντός, οἱ δὲ νεώτεροι ὡς ἰδίον τι ἀκούσαντες ἐνταῦθα τὸ τοῦ πῖλου ἔπεισαν τοὺς ζωγράφους πῖλῖον περιτιθέναι τῷ Ὀδυσσεῖ. καὶ τοῦτο πρῶτος, φασίν, ἐποίησεν Ἀπολλόδωρος ὁ σκιαγράφος. Quae testimonia de Apollodoro fugerunt Silligium.

Oedipus.

Thebis moritur Ψ, 679. v. supra s. δουπῆσαι.

Paris.

Dearum certamen et Paridis iudicium Homero ignotum. Versus Ω, 23—30 spurii. Ad h. l. (ubi ἔπατ' pro ἔξ et εἰρῆσθαι pro κερῆσθαι). Nec secundum Homerum educatur in agro Paris. Ω, 23.

Patroclus

ante maiorem quam Achilles Ψ, 94 (ἡδεῖν κεφαλῇ. προσ-

φώνησις νέου πρὸς πρεσβύτερον ὁ δῆλον ὅτι πρεσβύτερος Ἀχιλλέως ὁ Πάτροκλος). Res certissima ex A, 787. Pertinet sine dubio ad athetesis II, 97—100. quos ratus est Aristarchus a quodam confectos esse, qui Achillem Patrocli amatorem esse putaret. (Scilicet sic invenitur apud recentiores e. g. apud Aeschylum).

Peleus.

I, 481 ἡ διπλῇ ὅτι πρεσβύτερος Πηλεὺς Φοῖβκος.

Philoctetes.

In Lemno expositus; secundum recentiores in parva insula deserta, B, 722.

Poseidon.

v. Apollo. Praeterea hoc: N, 21 ἡ διπλῇ ὅτι κατὰ τὰς Αἰγὰς ἐν βυθῷ τὴν οἴκησιν τοῦ Ποσειδῶνος ὑποτίθεται, ἄόρατον ἀνθρώποις, ὥσπερ ἐπὶ Ὀλύμπου τῶν ἄλλων θεῶν μὴ ὁρωμένων. Trojanis infestus propter Laomedontem Ω, 23 (quo loco pro οὐ διὰ χειρὸς mihi emendandum videtur οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τὸ τεῖχος. v. Φ. 441).

Rhodus insula.

Fabula de pluvia Rhodiorum ficta a recentioribus B, 670. τριχθὰ δὲ ῥῆκεθεν καταφυλαδὸν ἡδὲ φίληθεν Ἐκ Διὸς, ὅσπερ θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσαι καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων ἡ διπλῇ ὅτι Πίνδαρος (Ol. VII. sc.) κυρίως δέδεκται χρυσὸν ὕσαι τὸν Δία, Ὀμήρου μεταφορᾷ κεχρημένου διὰ τοῦ κατέχευε πρὸς ἔμφασιν τοῦ πλούτου. Hanc disci-

plinam secutus Strabo, ex Apollodoro, opinor, sumens, XIV. p. 654. *ἔοικε δὲ καὶ ὁ ποιητὴς μαρτυρεῖν τὴν ἐκ παλαιοῦ παροῦσαν τοῖς Ποδίοις εὐδαιμονίαν εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης κτίσεως τῶν τριῶν πόλεων.* Tum apponit illos tres versus. Deinde pergit: οἱ δ' εἰς μῦθον ἀνήγαγον τὸ ἔπος καὶ χρυσὸν ὑσθῆναί φασιν ἐν τῇ νήσῳ κατὰ τὴν τῆς Ἀθηναῖς γένεσιν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς, ὡς εἶρηκε Πίνδαρος. Idem ad Pindarum Ol. VII, 62 (*ἐνθα ποτὲ βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας χρυσαῖς νιφάδεσσι πόλιν*) Aristarchei notaverant, unde hoc fluxit scholion: *τοῦτο ἐκ τῶν Ὀμήρου δομηθεὶς λέγει, ὅτι Ζεὺς χρυσὸν ἔβρεξε τοῖς Ποδίοις διὰ τὸ τὸν ποιητὴν εἰρηκέναι καὶ σφιν θ. cet. οὐκ εἰρηκότος Ὀμήρου ὅτι ὁ Ζεὺς ἔβρεξε χρυσόν, ἀλλὰ περιεποίησε χίθην αὐτοῖς τὸν πλοῦτον.* Sed quod ibidem in altero scholio est: *τοῦτο ἄντικρυς ἐκ τοῦ ἀθετουμένου Ὀμηρικοῦ στίχου ἐλήφην ὁ Πίνδαρος καὶ σφιν* — hoc videmus non Aristarcheum esse. Qui verum pro spurio habebant non putaverim ea caussa commotos esse, quae Hefftero occurrit (Goet-terd. auf Rhod. II, p. 28), qui ceterum bene eum defendit, sed maxime (id quod etiam Wolfium fortasse movit ut eum uncis includeret) repetitum subiectum, quod tamen Homero familiare est.

Ceterum et ipse opinor, si Homerus pluviam auream dicere voluisset, non quasi per involucra fabulam ostendisset.

Scylla.

Quae eius figura sit apud Homerum Aristarchi verbis expressum invenies Schol. μ, 89. In quo, ut solet, nihil ex recentioribus admiscens, sola poetae verba secutus est. Cf. ad v. 86. Nititur eo athetesis in scholiis indicata v. 24: cuius tamen causam non perspicio.

Sirenes,

apud Homerum duae sunt. N, 66 ἡ διπλῇ πρὸς τὸ θυϊκόν· ἡ δὲ ἀναφορά πρὸς τὰ περὶ τῶν Σειρήνων, νηάων (1), Σειρήνοι, ὅτι ὁ λόγος ὡς περὶ δύο. Qua ratione ad Sirenas delati pereant (dissentit ab Aristophane) μ, 48.

Telephus.

Nec in Mysiam Graeci delati nec per Telephum viae gnarum Troiam ducti ut apud recentiores. Asam fingendae fabulae dedit versus A, 59, quo παλιμπλαγχθέντας intelligerent „iterum errantes“. A, 59. 71.

Thamyris.

B, 599 ἡ διπλῇ ὅτι πηρόν οὐ (del.) τυφλὸν ἀπεδέξαντο οἱ νεώτεροι, ἀλλὰ (l. μᾶλλον δὲ) τῆς ὁδοῦ πηρόν. πῖ γὰρ ἦν αὐτῷ βλαβερόν κιθαρῳδῶ ὄντι, εἰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρηθη; μᾶλλον γὰρ προσεκτικὸς ἂν ἐγένετο τῇ φωνασίᾳ. τὸν γε δὴ τοι Ἀημόδοκον ἢ Μοῦσα „ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδὴν“ (9, 64).

Thetis

non duodecimo postquam Achillem enixa erat die Pelei domum relinquit, quae recentiorum fabula est, sed permansit; ipsaque Achillem educavit, non Chiron. Ab hoc secundum Homerum nil nisi medicinam edoctus est. I, 486. 489. II, 222. 574. Σ, 57. 60. 90. 332. 438.

Troilus.

Ω, 257 ἡ διπλῇ ὅτι ἐκ τοῦ εἰρησθαι ἱππισχάραμην τὸν Τρώϊλον οἱ νεώτεροις ἐφ' ἵππον διωκόμενον αὐτὸν ἐποίησαν. καὶ οἱ μὲν παῖδα αὐτὸν ὑποτίθενται, Ὅμηρος δὲ

δεὰ τοῦ ἐπιθέτου τέλειον ἄνδρα ἐμφαίνει· οὐ γὰρ ἄλλος ἱππόμαχος λέγεται. Cf. schol. V. ἐντεῦθεν Σοφοκλῆς ἐν Τρωίῳ φησὶν αὐτὸν ὀχευθῆναι (an λογχευθῆναι? Eust. λόγῃ πεσεῖν) ἐπ' Ἀχιλλέως ἱππους γυμνάζοντα παρὰ τὸ Θυμβραῖον καὶ ἀποθανεῖν.

Uraniones et Olympii

distinguuntur; illi Deorum genus, quod cum Saturno erat. *Ξ*, 279 ἡ διπλῇ ὅτι τοὺς περὶ Κρόνον θεοὺς ὑποταρταρίους προσαγορεύει· πρὸς τὸ „ὀππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι“ (*Α*, 399), ὅτι οὐ τοὺς περὶ Κρόνον λέγει Ὀλυμπίους. *Ο*, 225. Ἐνεστέρους δὲ καλεῖ καὶ Οὐρανίους καὶ ὑποταρταρίους καὶ Τιτᾶρας τοὺς περὶ Κρόνον θεοὺς.

Zeus

antequam Thetidis precibus commotus esset, Graecorum partibus favebat. *Κ*, 45. Ad *Ω*, 527, ubi fabula est de duobus Iovis πίδοις, haec adnotavit: ἡ διπλῇ ὅτι ἐντεῦθεν Ἡσιόδου τὸ περὶ τοῦ πίδου μύθευμα καὶ ὅτι δύο τοὺς πάντας λέγει πίδους. τινὲς δὲ τῶν νεωτέρων ἓνα μὲν τῶν ἀγαθῶν, δύο δὲ τῶν κακῶν ἐδέξαντο (h. e. narrarunt, prave intellecto versu Homérico). Ad *Π*. *Α*, 5 Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή, ἐξ οὗ δὴ — notatum hoc: Ἀριστάρχος συνάπτει, ἵνα μὴ παρῶσά τις φαίνεται βουλή καὶ Ἑλλήνων, ἀλλ' ἀφ' οὗ χρόνον ἐγένετο ἡ μῆνις, ἵνα μὴ τὰ παρὰ τοῖς νεωτέροις πλάσματα δεσώμεθα. (Cf. *Α*, 604 κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή. σημειοῦνται τινες ὅτι οὐ πορῶθεν ἡ προαναφώνησις· κακέϊ οὖν οὐκ ἐπὶ τὰ πόρῳ ἡ ἀπότασις „Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή“). Quae illae recentiorum figmenta fuerint, quibus de caussis a Iove bellum Troianum constitutum fuisse ferebant, exponit Schol. *ΑΔ*. (Cf. Heinrichsen carm.

Cypr. 35 sqq.). In quo et haec leguntur: καὶ τὰ μὴ παρὰ τοῖς νεωτέροις ἱστορούμενα περὶ τῆς τοῦ Διὸς βουλῆς ἔστι τάδε. ἡμεῖς δὲ φάμεν κατὰ τὴν Ἀριστάρχου καὶ Ἀριστοφάνους δόξαν, τῆς Θέτιδος εἶναι βουλήν, ἣν ἐν τοῖς ἑξῆς φησι λιτανεύουσαν τὸν Δία ἐκδικῆσαι τὴν τοῦ παιδὸς ἀτιμίαν, καθάπερ ἐν τῷ προοιμίῳ. Caeterum quod commemoravimus ex K, 45 iam videbitur eodem spectasse.

Aegide.

Δ, 167 ἐπισσεύουσιν ἐρεμνὴν αἰγίδα) ὅτι τοῦ Διὸς δ-πλον ἢ αἰγίς, πρὸς τοὺς νεωτέρους ποιητάς. καὶ ὅτι κατ-αιγίδων καὶ ζοφώδους καταστάσεως παρασκευαστικὴ ἔ-στιν. M, 253 ἢ διπλῇ ὅτι διὰ τῶν ἀποτελουμένων φανε-ρόν ὅτι τὴν αἰγίδα ἔσεισεν ὁ Ζεὺς (V). O, 229 λάβ' αἰγίδα· ὅτι τοῦ Διὸς ἢ αἰγίς δπλον. Ἀπόλλωνι γοῦν δίδωσιν. 310. Ἐφαιστος Διὶ δῶκε· ἢ διπλῇ ὅτι σαφῶς Διὶ ἑσκεύασται ἢ αἰγίς καὶ οὐκ ἔστιν Ἀθηναῖς, καθὼς οἱ νεώτεροι ποιηταὶ λέγουσιν. P, 594 ἢ διπλῇ ὅτι ἴδιον ἐπιτίθεται τῆς αἰγίδος τὸ ἀνέμων ποιεῖν συστροφάς. ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ δὲ καὶ καταιγίδες αἱ πνοαὶ αἱ κάτω αἰέσουσαι. Ergo hoc docemur de aegide, primum ea concussa tempestatem et tenebras cooriri, dein Iovis esse nec alium deum uti nisi a Iove acceperit. Ut aliis argu-mentis, sic hoc posteriore conclusum, versus 20 et 21 Iliadis ultimae spurios esse. Vid. eo loco scholion*).

*) Ubi pro κατέληπτο leg. κατέλυτο, et ἀποδρυφῇ pro ἀποστραφῇ: sed verba ἵνα μὴ ἀποδρυφῇ eiicienda. Inseruit quispiam responsum solum (quod saepius factum invenimus) ad scholiastae interrogationem: πῶς δὲ καὶ κατέλυτο τῇ αἰγίδι ἐλκόμενος;

Ambrosia.

Ξ, 170, ubi de Iunone dicitur: ἀμβροσίη μὲν πρῶτον ἀπὸ χρόδος ἡμερόεντος λύματα πάντα κάθηρεν) ἡ διπλῇ ὅτι ἐκ τούτου τοῦ τῶπου πλανηθέντες τινὲς διέλαβον τὴν ἀμβροσίαν εἶναι ὑγρὰν τροφήν. Τ, 347 ἀλλ' ἴθι οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν στάξον ἐνὶ στήθεσσι) ἡ διπλῇ ὅτι κατ' ἀμφοτέρων τὸ στάξον, τῆς ἀμβροσίας καὶ τοῦ νέκταρος· ἡ γὰρ ἀμβροσία ἐστὶ ξηρὰ τροφή.

Cestus Veneris.

Ξ, 214 ἡ διπλῇ ὅτι κεστός ἐκ παρέπαμένου ὁ ποικίλος ἀπὸ τοῦ διὰ τὰς ῥαφὰς κεκεντησθαι, ἡμιπετοικιμμένης τῆς φιλότητος καὶ ἡμείρου καὶ ὀαριστύος. καὶ οὐκ ἔστι κύριον ὄνομα, ὥς ἔνιοι τῶν ἀρχαίων· διὸ καὶ ἐπ' ἄλλου λέγει· „ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἡμάς“. (Γ, 371.)

C. III.

De cultu et victu heroum.

§. 1. **L**ocos notavit unde de vestitu heroum constaret. Ξ, 17 ἡ διπλῇ ὅτι ἑανὸς ὁ αὐτὸς τῷ πέπλῳ, καὶ καθόλου πρὸς τὸν στολισμόν. Cf. Π, 9 ἡ διπλῇ ὅτι ἑανὸς καὶ πέπλος τὸ ἐνδύμα. Ω, 229 ἡ δ. ὅτι διέσταλκε τὸν πέπλον ἀπὸ τῶν χλαινῶν· καὶ τὰ φάρη ὥς διαπρέποντα τὸν πέπλον οὕτως προσηγόρευσε (?). Γ, 126 δίπλαξ sc. χλαῖνα, ἣν ἐστὶ διπλὴν ἀφιέσασθαι. —

Ξ, 180 ἡ δ. *ὅτι κατὰ τὸ σιγῆτος ἐπερονῶντο, οὐχ ὥς ἡμεῖς κατὰ τὴν κατάκλειδα τοῦ ὤμου. Haec de multis paucissima supersunt.*

§. 2. De armis. Z, 117 *ὅτι περιφερεῖς καὶ ἀνδρομήνεις αἱ ἀσπίδες ἕως σφυρῶν καὶ αἰχένος καλύπτουσαι.* Item B, 389. A, 32. O, 646. — E, 796 ἡ δ. *ὅτι τελαμῶσιν ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ἐχρῶντο.* cf. A, 32. 38. 545. Et Ξ, 405 ἡ δ. *ὅτι καὶ τὰ ξίφη καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκ τελαμώνων ἀνῆπτον· διὸ δύο.* — H, 238 ἡ δ. *ὅτι τὴν ἀσπίδα ξηρὰν λέγει βῶν διὰ τὸ ἐκ βοείων εἶναι δερμάτων.* Cf. M, 105. 137. Ad Π, 636 *χαλκοῦ τε ῥινοῦ τε βοῶν (εὐποιοιγῶν) ἡ δ. ὅτι προειπὼν ῥινοῦ τε ὡς ἑτερόν τι διάφορον συμπλέκει βοῶν τε, καὶ ἦτοι ἕξ ἐπαναλήψεως νοητέον λέγεσθαι τὸ αὐτὸ ὡς „πυκνοὶ καὶ θαμέες“ (μ, 92) καὶ „πόλεμον τε μάχην τε“ (251). ἢ τὸν τε σύνδεσμον περιττὸν νομιστέον, ἢ ὅτι ῥινοῦ βοῶν τουντέστι τῶν ἀσπίδων.* Cf. A, 448. — Binas hastas gerunt A, 43. — O, 480 *ὅτι οὐκ εἶχον κόρυθας οἱ τοξόται. καὶ ἐπὶ τῶν Λοκρῶν· οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας (N, 714).* — Usus criticus primum B, 527, ubi inter alia multa, quae horum versuum suspicionem movent et hoc est: *κακῶς δὲ καὶ λινοθώρηξ· οἱ γὰρ Ἕλληνες οὐκ ἐχρῶντο λινοῖς θώραξι· διὰ παντὸς γὰρ χαλκοχίτωνας αὐτοὺς λέγει.* Quo pertinet N, 439 ἡ διπλῇ *ὅτι σαφῶς τὸν θώρακα χιτῶνα χαλκοῦν.* N, 372 ἡ δ. *ὅτι χαλκοὶ οἱ θώρηκες· πρὸς τὸ „ὀλίγος μὲν ἔην λινοθώρηξ“.*

Hoc praestantissimum. Γ, 328 *narratur ut Paris arma induerit, κνημίδας μὲν πρῶτα —, δεύτερον αὖ θώρακα —*

334 ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον
335 χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·

κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κνέην εὐτυκτον ἔθηκεν

ἵππουσιν· δεικὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμῃσιν ἀρήρει.

Hic Zenodotus versus 334. 5. ut spurios reiecerat,
contra post ἀρήρει posuerat hunc:

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὅμοιοι βάλετ' ἀσπίδα θυσανόεσσαν,
de quo h. i. iudicatur „ὥστε ἐναντίως τῷ Ὀμηρικῷ
ὀπλισμῷ ἔχειν· πρὸ τῆς ἀσπίδος γὰρ φανήσεται ἀναλαμ-
βάνων τὴν περικεφαλαίαν καὶ ξίφος μὴ ἔχων“. Refutatio
Zenod. A, 32 ubi Agamemnon arma induit: — πρὸ τῆς
κεφαλαίας ἀναλαμβάνει τὴν ἀσπίδα ὡς ἂν δι' ἀναφορέων
χρωμένων ταῖς ἀσπίσιν· ὃ δὲ Ζηνόδοτος ἐπὶ τοῦ Ἀλε-
ξάνδρου τὸν ὀπλισμὸν ἐνέλλαχεν. O, 480 (ubi Teucer
arma sumit) ἡ διπλὴ ὅτι πρότερον τὴν ἀσπίδα εἴληφεν,
εἴτα τὴν περικεφαλαίαν· ὃ δὲ Ζηνόδοτος ἐνέλλαχεν ἐπὶ
τῆς Ἀλεξάνδρου μονομαχίας. T, 380 (ubi Achilles) ὅτι
ἀναλαβὼν τὴν ἀσπίδα μετὰ ταῦτα ἐπὶ πᾶσι τὴν περικε-
φαλαίαν τίθησι*). Ex Zenodotea loci illius adornatione
praeterea Paris sine gladio est. Sed et reliqui gla-
dium sumunt, et praeterea de eo monitum ad Γ, 339 ὡς
ὁ αὐτῶς Μενέλαος Ἀρήϊος ἐντὶ ἔδυνεν) ὅτι οὗτος ξίφος
ἔχει· εἰ δὲ ὡσαύτως τῷ Ἀλεξάνδρῳ καθώπλισται, πάν-
τως κακεῖνος εἶχε ξίφος· ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς Ζηνόδοτον.
Γ, 361 Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον) ἡ δ.
ὅτι ξίφος ἔχει, πρὸς Ζηνόδοτον.

§. 3. Annectam hic duo exempla, ubi egregie ex
cognitione antiquitatis Homericæ de versibus subditi-
tiis iudicatum.

I. Θ, 185 Hector equos alloquens:

Ξάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε καὶ Αἰθων Λάμπε τε διέ,
νῦν μοι τὴν κομὴν ἀποτίνετον —

*) Eundem ordinem in armanda Penthesilea sequitur Quint. Sm.
A, 142.

Hic versus spurius: *ὅτι 'οὐδαμοῦ Ὅμηρος τεθρίππου χρῆσιν παρειαίνει· μάχεται δὲ καὶ τὰ ἐπαγόμενα δυνικά^{*)}, καὶ ἡ προσφώνησις εὐήθης. E, 195 παρὰ δὲ σφιν ἐκαστῷ δίζυγες ἵπποι ἴστανται) ὅτι δυσὶν ἵπποις ἐχρῶντο. 272 τῷ δὲ δύ')* *ὅτι δύο ἵπποις ἐχρῶντο· ἡ δ' ἀναφορὰ πρὸς τὸ τέτρωρον „Ξάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε“. — Θ, 109 ἡ δ. ὅτι τετήρηται παρ' αὐτῷ καθαρώς τὰ δυνικά καὶ νῦν ὡς ἐπὶ δύο ἵππων διαλέγεται. Z, 37 ἵππω δυνικῶς ὡς ἐπὶ ξυνωρίδος ἔφη. Θ, 290 ἡ τρίποδ' ἥδε δύνω ἵππους) ἡ δ. ὅτι δύο ἵπποις ἐχρῶντο. Ψ, 276 ὅτι δυνικῶς περιβάλλετον· συνωρίδι γὰρ ἐχρῶντο. A, 699 καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μὲγ' ὀφέλλετ' ἐν Ἥλιδι δὲ τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν, ἐλθόντες μετ' ἄεθλα· περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἕναξ ἐνδρῶν Ἀνγείας κάσχεθε, τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων) ἡ διπλῇ ὅτι φαντασίαν ὁ τόπος ἔχει ὡς τετρώρῳ ἄρματι χρωμένων τῶν ἡρώων· καὶ γὰρ λέγει „τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων“. ἐνδέχεται δὲ δύνω συνωρίδας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα πεπορευῆσθαι, μὴ τι περὶ τὴν ἑτέραν γένηται, εἰρησθαι δὲ „τὸν ἐλατῆρ' ἀφίει“ συλληπτικῶς,*

^{*)} Notum qua ratione dualem defendant (cf. Reimnitz, de decl. p. 9.) Hoc Aristarcho etiam in mentem venisse mihi certissimum, etenim ad manum est: sed illi praeterea in mentem venerat quae-rere quam aptum esset, quam dignum Homero, hic, ubi ad unam eandemque rem equos suos, quos una ante currum conspicit, Hector adhortatur, singula equorum paria alloqui, et praeterea, quidquid dici potest, eo minus valere cum plura et gravia indicia concurrant. Quod ad dualem attinet, nec ἀψῖσι λίνου ἀλόντε nec χεῖμαρβοὶ συμβόλλετον nec κούρω κρινθέντε δύνω καὶ πεντήκοντα ab illo acerrimo dualis apud Homerum vindice improbata accepimus. Et il-lud quod est II, 371 πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάριματες ὡκέες ἵπποι ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ λίπον ἄρματ' ἀνάκτων an dubitas quin ipsum nota-tum habuerit ad tuendam observationem de bigis heroum; sic fere: πρὸς τὸ ἄξαντ', ὅτι συνωρίαι ἐχρῶντο οἱ ἥρωες! Schol. BL. πρὸς τὰς συνωρίδας αἷς ἐχρῶντο Τρῶες (l. ἥρωες) τὸ δυνικόν. Hoc loco egregius dualis et non minus aptus quam illo loco ineptus.

τὸν ἑκατέρωθεν ἐλατῆρα, ὡς „ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ
ἑκάτερθε παρέσθη“ (α, 335)· οὐ μία ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν
μερῶν, ἀλλ' ἑκατέρωθεν μία· οἱ δὲ ὡς Ποσειδῶνος νίδον
τετρώρῳ φασὶ χρῆσθαι. ἵππιος γὰρ ὁ θεός. (Ultima
οἱ δὲ vix Aristonici sunt. Praeterea not. quod Por-
phyg. ad Θ, 185 de versu τέσσαρες — ὑπώπτεται ὡς
νόθον: cui nam?) Praeterea nomina equorum ex aliis
locis desumpta sunt. Τ, 400 Ἐάνθε τε καὶ Βαλῆς, τη-
λέκλυτα τέκνα Ποδάργης) σημειοῦνται τινες ὅτι ἐντεῦθεν
ἢ διασκευὴ τοῦ τεθρίππου πεποιήται „Ἐάνθε τε καὶ σὺ
Πόδαργε“. Ψ, 295 Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην τὸν ἑόν τε
Πόδαργον) ἢ διπλῇ ὅτι ἐντεῦθεν παρῳδῆται τὰ ὀνόματα
τῶν Ἑκτορος ἵππων Αἴθων καὶ Πόδαργος· οὐ γὰρ εἰς-
άγει τετρώρῳ χρωμένους.

II. Η, 331 sqq. Nestor ad Agamemnonem

τῷ σε χορὴ πόλεμον μὲν ἄμ' ἡοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν,
αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκρούς
βουσι καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακείομεν αὐτούς

334. τυτθὸν ἀποπρὸ νεῶν, ὥς κ' ὁστέα παισὶν ἕκαστος

335. οἴκαδ' ἄγῃ, ὅτ' ἂν αὐτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν.

τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαχαγόντες
ἄκριτον ἐκ πεδίου·

334. 5 ἀφαιτοῦνται ὅτι οὐ διὰ τοῦτο ἐκαίοντο ὅπως τὰ
ὁστέα κομίσωνται, ἀλλὰ σπληθαίνει· καὶ γὰρ οἱ ἐπὶ τῆς
ιδίας τελευτῶντες ἐκαίοντο, καθόλου οὖν οἶδε πυρὶ καιο-
μένους τοὺς πάλαι καὶ ἐνταῦθα τιθεμένους ὅππον καὶ ἐτε-
λεύτησαν. ἐναντιοῦται δὲ καὶ τὰ ἐξῆς „τύμβον δ' ἀμφὶ
πυρὴν ἄκριτον ἐκ πεδίου“, ἀδιαχώριστον, ἀδιάσπαστον, του-
τέστι πολυάνδριον· πῶς οὖν „ὥς κ' ὁστέα παισὶν ἕκαστος“.

Huc pertinent:

Δ, 174 σέο δ' ὁστέα πύσει ἄρουρα κείμενον ἐν Τροίῃ) ἢ
διπλῇ ὅτι τῶν ἐπὶ ξένης τελευτῶντων οὐκ ἀπεχομίζετο
τὰ ὁστέα εἰς τὰς πατρίδας. οὐκ ἄρα Ὅμηρον ἔστι ταῦτα
„ὥς κ' ὁστέα παισὶν ἕκαστος οἴκαδ' ἄγῃ, ὅτ' ἂν αὐτε
νεώμεθα“. Σ, 332 αὐτοῦ γαῖα καθέξει). ἢ διπλῇ — ὅτι

οὐκ ἀπεκόμεζον τὰ ὅσα τῶν τετελευτηκότων ἐπὶ ξένης εἰς τὰς πατρίδας. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ „ὥς κ' ὅσα παισὶν ἕκαστος οἶκαδ' ἄγει“. γ, 109 ἐνθα μὲν Αἴας κίται, ἐνθα δ' Ἀχιλλεύς, ἐνθα δὲ Πάτροκλος, ἐνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς — Ἀντίλοχος) πρόδηλον ἐντεῦθεν δι' ὅπου ἐτελεύτησαν ἐκεῖ ἐθάπτοντο καὶ οὐκ ὅστέα παισὶν ἕκαστος ἔμελλετο. Haec rem ita demonstrant ut nihil possit certius esse quam illa athetesis. Sed cum praeterea illud videatur dicere Nestor vel dicere videri possit: crememus eos ideo, ut possimus eos domum referre (quamquam illud ὥς καὶ ita accipere non necesse videtur), quasi nisi nunc hoc consilium haberent eos sepelire possent, illud etiam notavit, nulla conditione heroes sepeliri sed et foris et domi concremari. Hoc diplomatatum invenies ad H, 79. 429. I, 546. X, 342. Ω, 38.

§. 4. Reliquas notas, quae huc pertinent, breviter indicabo. Apparet ingentem copiam fuisse; paucissimae servatae.

Convivia (A, 262. I, 224. A, 2.), hospitium (Z, 176), equitatio (K, 499. O, 679), scriptio (v. diss. II s. v. γράφειν), imprecatio (I, 586), sacrificium (B, 422. 424. Θ, 325), sortitio (H, 182), commercium (H, 473), legatio (A, 377*), domorum structura (Z, 148. II, 184), dos (I, 146. 147. N, 366. 382. X, 51. A, 244, ἀλφειοβροια. X, 88, πολύδορος), tibiæ usus (K, 13. Σ, 495.) et tubarum (Σ, 219. Φ, 398.), armorum exercitatio (II, 810), mos latrocinii**), sceptra (Σ, 505. Ψ, 568.), noctium

*) Cf. nos supra p. 154.

**) Contendit in Thucydidem dicentem (I, 3) heroum aetate et terra et mari latrocinium minime turpe fuisse. Argumenta assert quae contra valeant; Thucydidem se decipi passum esse, quod nesciverit, ληΐσθαι etiam poni pro λαμβανῶν (ut ληΐτις ληΐνῃ). Vide haec fuse exposita in schol. γ, 71 cl. Eust. 1453.

dierumque descriptio (Φ, 111.), ἡνίοχοι et παραβάται (Π, 46. Γ, 251. Θ, 89), *foederis ictio (Β, 341. Γ, 270. Δ, 159.), *concupinae (Ε, 70 cl. Athen. 556 b.), unguenta et coronae (Ν, 736. Ξ, 172. Ψ, 186. Α, 700.), carnis coctio (Φ, 362), *ludicrorum certamina (Χ, 164. Ψ, 630. cf. 659. 707. 753. 621. 634. 683. — 725.), discus*), funera (Ω, 607). Quaedam alia quae inspicere merentur sunt Ι, 632. Κ, 68. *Ρ, 602. *Ψ, 88. 267. *269. — De poculo Nestoris ipsa eius verba servata sunt. Sed corruptum scholion eget emendatione. Sc. Α, 632.

παρ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἴκοθεν ἦν ὁ γεραίος, χρυσείοις ἥλοις πεπαρμένον· οὐατα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν, δοαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρυσεῖοι νεμέθοντο· δύο δ' ὑπὸ πνυθμένες ἦσαν.

Scholion nunc sic legitur: τὴν κατασκευὴν τοῦ ποτηρίου Ἀρίσταρχος τοιαύτην εἶναι φησι· πρῶτον μὲν περιμήκες αὐτὸ εἶναι καὶ δύο πνυθμένας ἔχειν, οὐχ ἕτερον ἐξ ἑτέρου ὥς τινες, ἀλλ' ἐκατέρωθεν τῶν τεσσάρων ὠτων οὐκ ἐξ ἴσου τὰ διαστήματα εἶναι ἵνα μὴ κατόπιν ἐναντίον τοῦ στόματος λαμβάνηται, ἀλλ' ἐκατέρωθεν ποτήριον δύο καὶ δύο. τούτων δὲ ἀπὸ μακρὰν πελειάδα μίαν ἐκατέρωθεν· ἀντεστραμμένοι δὲ εἰσιν αὐταῖς, ἀνὰ μέσον δὲ αὐτῶν δύο, κατὰ γὰρ ἕκαστον τῶν ὠτων τοσαῦτά φησιν εἶναι· αὐτῷ γὰρ ὡσεὶ φιάλην κοίλην, ὥστε ταῖς δύο χερσὶν ὑπολαμβάνοντας τῶν ὠτων προσλαμβάνεσθαι.

Quae sensu carent; mihi sic emendanda visa:

πρῶτον μὲν περιμήκες αὐτὸ εἶναι καὶ δύο πνυθμένας ἔχειν, οὐχ ἕτερον ἐξ ἑτέρου, ὥς τινες, ἀλλ' ἐκατέρωθεν τῶν τεσσάρων ὠτων οὐκ ἐξ ἴσου τὰ διαστήματα εἶναι, ἵνα μὴ κατὰ πόσιν ἐναντίον τοῦ στόματος (ὅς ὅς, ita ut

*) Ψ, 826 σόλον αὐτοχόωνον — ὃ δὲ Ἀρίσταρχος φησιν, ὅτι χαλκοὺς ἦν. ὃ γὰρ σίδηρος οὐ χωνεύεται. (Apud Quint. Sm. 4, 444 σόλος dicitur χαλκός.)

libentis os impediat) λαμβάνηται, ἀλλ' ἐκατέρωθεν τοῦ ποτηρίου δύο καὶ δύο. τούτων δὲ ἄπτεσθαι μακρὰν (vel potius μικρὰν) πελειάδα μίαν ἐκατέρωθεν, ἀντεστραμμέναι δὲ εἰσιν αὐταῖς, ἀγὰ μέσον δὲ αὐτῶν δύο. κατὰ γὰρ ἕκαστον τῶν ὠτων τοσαύτας φησὶν (sc. Homerus), εἶναι γὰρ ὡσεὶ φιάλην κοίλην, ὥστε ταῖς δύο χερσὶν ὑπολαμβάνοντας (an — τος) τῶν ὠτων προσλαμβάνεσθαι (ad os admovere).

Hoc poculum si quis sibi depingi curabit, ut mihi amicus quidam depinxit, calicem exhiberi videbit omnibus pоторibus placiturum.

Hoc loco valde laboraremus, nisi statim ab initio de fide Eustathii exposuissemus. Nunc scimus quid statuendum sit cum quomodo Aristarchus poculum constructum voluerit referens a certissimo auctore discedit (869, 20).

C. IV.

De grammaticis, qui ἐνστατικοὶ et λυτικοὶ dicti sunt.

Postquam hoc quoque in genere Aristarchi laudes satis cognovimus, poterunt fragmenta quaedam tractari, quae nisi recte acceperis spectatis hominis sobrii consilii parum respondere videantur.

1. Apollon. lex. Homer. p. 820 Φαεινῇ, λαμπρά· ἐν δὲ Θ τῆς Ἰλιάδος (551)

· φαεινῇ ἄμφι σελήνην
ζήτησαν πῶς τότε ἢ σελήνη δύναται φάναι (l. φαεινῇ

εἶναι), ὅτε τὰ ἄστρα λαμπρὰ φαίνεται. ὅθεν ὁ Ἀρίσταρχος τοῦτο λῶν φησί· φαεινὴν οὐ τὴν ποτέ (opinor τότε) λαμπρὰν, ἀλλὰ τὴν φύσει λαμπρὰν· ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἐσθῆτος τῆς Ναυσικάας

φέρειν δ' ἐσθῆτα φαεινὴν (ζ, 74)

ἦν διὰ τὸ ἐξηυπῶσθαι εἰς τοὺς πλυνοὺς παρακομίζε· ἀλλὰ δῆλον, φησὶν, ὅτι (ins. καὶ) ἐνταῦθα ἀκουστέον τὴν φύσει λαμπρὰν. Cf. schol. h. l. et ζ, 58.

2. Schol. Ξ, 216 Πορφυρίου. διὰ τί τὰ ἔρωτικά ἐν ἱμάντι φησὶν Ὅμηρος κατεστίχθαι „ἐνθ' ἐνὶ μὲν φιλότῃς, ἐν δ' ἡμερῶς“. Σάτυρος μὲν οὖν, ἐπεὶ πληγῶν ἄξια δρῶσιν οἱ ἔρῳντες. Ἀπίων δέ, ἐπειδὴ δεσμοῖς ἐοίκασιν καὶ βρόχοις οἱ ἔρωτες καὶ τὰ τῶν ἐρώντων πάθη. Ἀρίσταρχος δέ, ὅτι ἄχρι τοῦ δέσματος διῴκνεται τὰ ἔρωτικά πάθη, τήκοντα (sic enim pro τίκοντα recte Leid. et sch. 9, 288) τοὺς ἐρώντας καὶ ἀποξύνοντα διὰ τῆς στύψεως τὰ μέλη. Eadem leguntur schol. 9, 288.

3. Procl. ad Hesiod. Op. 97 ὥς (leg. πῶς) φησιν, ἔμεινεν ἐν τῷ πύθῳ ἡ Ἑλπίς· ἔστι γὰρ τοῦτο ἐν ἀνθρώποις. τοῦτο δὲ καὶ Κόμανος ὁ ἀρχαιονοχόος τοῦ βασιλέως προῦτεινεν. φησὶν οὖν Ἀρίσταρχος, ὅτι ἡ μὲν τῶν κακῶν ἔμεινεν· ἡ δὲ τῶν ἀγαθῶν ἐξῆλθεν· ὅθεν ἀκυρολογούμεν λέγοντες ἐλπίζειν κακά. ἡ γὰρ ἐλπίς κακῶν, οὐ θεῶν (leg. videtur οὐδ' ἐξῆι).

4. Vid. infra §. 5.

Advertent haec fragmenta lectorem, quod videntur inter Aristarchea ad illud genus captiosarum quaestionum pertinere, quod non tam ad gravem fructuosamque doctrinam quam ad vanam ostentandam scientiam vel ad venditandam ingenii subtilitatem vel etiam ad carpendum optimum poetam inventum cultumque esse putaveris. Hoc quale fuerit, unde propagatum, quo studio retentum sit, quid denique in grammaticorum commentariis valuerit, hac occasione accuratius inquirere operae pretium visum est. Attigit haec quo-

que aliquot locis divini operis, quo nos ad Homericam lectionem instituit, Wolfius: sed nec omnia ille, quae eodem spectant, vel composuit vel comportavit, et, ut eius institutum ferebat, in magnis copiis parum dixit explicite, vix ut scientibus satis sit.

§. 1. Constat summi poetae aequalibus quique horum plura per secula vestigiis institerunt, religiosi hominibus, sed simplicibus et poesis delectamentis heluantibus, ne minimum quidem scrupuli iniecisse antiquorum Deorum et mores et facinora, ad hominum similitudinem tum bene cupientium, tum vero irascendum atque invidentium. His igitur, ut hoc utar, nec Iunonis incudes nec Vulcani reticula displicebant. Sed cum primum philosophari Graeci homines instituerent, tum impia haec talia et scelestia esse duxerunt: qua religione non solos philosophos, sed ipsos poetas, si quo novae doctrinae colore imbuti essent, infectos esse Pindari exemplo edocemur. Tum igitur quidquid ex hoc genere fabulae afferebant, eruditorum animos vehementer offendit: praecipue tamen Homerus et Hesiodus, qui et plurimum in hominum ore versarentur quorumque fabulae non locorum quorundam finibus inclusae essent, sed totam Graeciam pervagarentur, philosophorum invidia flagraverunt. Tum Xenophanes exstitit Colophonius*), Ὀμηραπάτης ἐπικόπτης, qui adversus utrumque poetam multa scripsit eorumque de dis narrationes graviter reprehendit:

πάντα θεοῖς ἀνέθηκεν Ὀμηρός ὃ Ἡσίοδος τε,
ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνείδεα καὶ πόρος ἐστί,
κλέπτειν μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.

Tum Heraclitus veteres poetas insectabatur, severissi-

*) v. Paul de sillis Graec. p. 15—17, Brandis quaest. Eleat. p. 67—70, Jacobs Erziehung der Hellenen. zur Sittlichkeit, Vern. Schriften III. p. 99.

mis verbis usus*), et alii. Hi omnes si ad prisci poetae rationes caecutientes acerba eum cum irrisione atque obiurgatione increpitarunt, quid mirum exstitisse contra, qui vatem tanta gloria circumlatum, immo tanta vulgo pietate exceptum defendere conarentur et invidiosas criminationes diluere? In quo plerique, viam a Theagene monstratam persecuti, ad allegoriam confugerunt**), alii aliis excusationibus usi sunt. Huc accessit quod Homericos versus ac narrationes iam primis temporibus partim in communi vita (plenus exemplorum est Diogenes), partim in disputationibus doctioribus vel serio vel ad orationis ornatum ubique adsciverunt: qua in re suo quisque ingenio in vituperando ac defendendo abuteretur. Sic exarsit mature crimnantium et patrocinantium contentio, mutuo incensa certamine. Quotusquisque enim fuerit, quem crimina ista contemnere et multa in poesi non ad amussim expendenda esse vel cupiditas vel artis infantia intelligere passa sit? Defensores quidem tam multos habuit poeta tamque cupidos, ut certo ac proprio nomine *Ὀμήρου ἐπαινέται****) dici mererentur, vocabulo, ut ego suspicor, ad Irriptionem invento. In qua re cum non tantum philosophi, sed mediocres homines et rhapsodi praecipue, nec docti nec ingeniosi, sibi partes sumerent, iure nostro opinamur, iam tum pingues plurimas fuisse defensiones, quales usque ad extremam aetatem fuisse cognovimus. In melioribus Socratici temporis laudatoribus, si Xenophonti fides est, Glaucus et Stesimbrotus fuerunt, quorum hodieque aliquot, sed exiguas

*) Diog. La. IX, 1.

**) De his post Wolfium exposuit Lobeckius Agl. I p. 155 sqq.

***) Nitzsch. praef. ad Plat. Ion. c. II.

habemus solutiones, Schol. *A*, 636. *O*, 193. *Φ*, 76. cf. Aristot. poet. XXVI, 23.

§. 2. Ac prudentibus profecto opus fuit poetae defensoribus. Etenim exortum erat novum genus reprehensorum, et laudi quidem vatis illis vetustioribus periculosius. Hi enim non impie eum cecinisse iactabant sed inepte: versum versui repugnare, sententiam sententiae, non distingui vocabula similiter significantia, horrere stribligine. Sophistas dico. Hi ad coarguendum nati homines poetas quoque traduxerunt: in quibus gloriolae suae abunde satisfacere poterant. Simonidem ut ostendat in eodem carmine sibi contraria dicere, quam carpere instituat Protagoras, ex Platonis dialogo p. 339, C notissimum. Quod pro similium exemplo est. Euripidem in vocabulorum minutiis Aeschylum coarguentem ad sophistarum morem effluxit comicus. Denique Aristoteles σοφιστικούς ἐλέγχους enarrans non omisit de iis dicere, qui Homerum redarguerent, atque ut reliquis eorum argutiis, sic his medicinam paravit, *El. Sophist. IV*, 8. *Poet. XXVI* *). Verum ne omnia quidem malo consilio ab iis excogitata sunt: sed cum grammaticam doctrinam primi inchoarent, quippe qui rationem potius quam usum spectarent, multis in Homeri carminibus offensi sunt, quibus explicandis imperfecta ars non sufficeret. Ex quo genere equidem puto illud fuisse, quod in imperativo *μήνιν ἄειδε θεά* Protagoras vituperasse traditur. Vid. Spengel *αναγ. τεχν.* p. 44. Cf. Herodian. schol. II. *Γ*, 280.

Alterum genus hominum, qui ingenii ostentandi

*) Wolf p. CLXVIII. Liscovius, über die Aussprache des Griechischen p. 196.

gratia res personasve ab Homero fictas invaderent, ab eadem radice propapatum erat, rhetores. Qui cum in laudando ac vituperando acumen aciemque exercerent (Cic. Brut. c. 12. Foss. de Gorg. p. 43), saepe HomERICA tractanda sumserunt, et ita quidem nonnunquam ut quae ille laudasset ipsi extenuarent, quae ille vituperasset, ut Cyclopem, Thersitem (cf. Gell. XVII, 12), ipsi laudibus exaggerarent*). Et vidit haec aetas qui utraque ratione adversus poetam pugnavit, et rhe-

*) Certa res, est, captiosas criminationes rhetorum sophistarumque studiis maxime aucias ac celebratas esse. Unde vocabula plura in hac re propria ex rhetorica ac sophistica arte deprompta sunt. κατηγορεῖν, ἀπολογεῖσθαι. Sosibius ὁ λυτικός apud Athen. p. 494, ὁ τούτων τολύων οὕτως κατηγορουμένων τῇ ἀναστροφῇ χρησάμενοι ἀπολοῦμεν τὸν ποιητὴν. Arati vita III ap. Buhl. Εὐφράνωρ ἀντιγράφας πρὸς τὰς τοῦ Ζωίλου κατηγορίας. Schol. K, 274 οὕτως ἄλλα τε πολλὰ κατηγορεῖ Ὀμήρου. ι, 60 πολλοὶ κατηγοροῦν τοῦ ἀπιδάνου. Σ, 22 Ζωῖλος δὲ φησὶν ἄτερον — Ζηρόδωρος δὲ ἀπολογεῖται et aliis locis. Cf. Aristot. rhetor. I, 3, 3 δίκης δὲ τὸ μὲν κατηγορεῖται, τὸ δὲ ἀπολογία; v. II, 22. 7. 8. II, 23, 14. rhet. Al. I, 1. VII. Deinde ἐνστάσεις, ἐνστατικοί. Cf. Aristot. el. soph. IX, 6 (εἰ δὲ τοῦτ' ἔχομεν, καὶ τὰς λύσεις ἔχομεν· αἱ γὰρ τούτων ἐνστάσεις λύσεις εἰσὶ). XV, 14. 15. XVII, 20. rhetor. II, 12, 17. II, 25. II, 26, 4. Dion. rhet. III, 17, 14. διαβάλλειν quoque et διαβολή, quae haud rara sunt in hac re, possint a rhetoribus ducta videri, v. Spengel συναγ. τεχν. p. 95. 96: fortasse etiam ψέγειν, v. Aristot. rhet. I, 3, 3. Sed de hoc non pugabo. De vocabulis autem λύειν, λύσεις res certissima. Haec in scholiis frequentissima de dissolvendis quaestionibus, unde Ζωσίβιος ὁ θαυμασίος λυτικός apud Athenaeum: de dissolvendis vero sophistarum captionibus apud Aristotelem propria: ὁ λύει τὸν σοφιστικὸν λόγον, rhetor. III, 2, 13, et in libello de elenchis sophisticis in singulis capitibus invenitur. Ceterum grammatici, quamquam rarius, etiam verbo ἐπιλύειν utuntur. Unde ἐπιλυτικοί apud Suid. s. Ζωσίβιος. ἐπιλύειν Sch. Dion. gr. p. 730, 26. Schol. Od. ι, 106. Athen. p. 670 f. (πρόβλημα ἐπιλύσασθαι). Schol. Pind. Pyth. IV, 455. ἐπιλύειν τὸ ἀπορον Tzet. exeg. II. p. 51. ἐπιλύειν τὸ ζητούμενον Euseb. h. eccles. VII, 32. Item activum ἐπιλύειν sch. A, 1. Cf. Apollon. de adv. 537, 14 et

torum artificiiis usus et sophistarum argutiis, Zoilum Amphipolitanum. Ad illud genus pertinebat eius ψόγος Ὀμήρου, ad hoc libri, qui apud Suidam dicuntur, κατὰ τῆς τοῦ Ὀμήρου ποιήσεως λόγοι ἐννέα. Strab. lib. VI p. 271, falsum fictumque esse demonstrans multos fluvios subter mare per aliquod spatium labi integros, plures affert, qui talibus fabulis fidem habuerint: „Αλφειὸν δέ, inquit, Ζωῖλος ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ Τενεδίῳ ἐγκωμίων φησὶν ἐκ Τενεδοῦ ῥεῖν, ὃ τὸν Ὀμηρον ψέγων ὡς μυθογράφον“ i. e. eiusmodi fabulam Zoilus propinat, is qui Homerum ut fabulosum poetam vituperare ausus est. In quo miror, Wolfium sibi persuadere potuisse (p. CXCII) ultima verba ὃ τὸν Ὀμηρον ψέγων ὡς μυθογράφον, in quibus vis sententiae est, ad marginem releganda esse. Recte Strabonis locum intellexerat Hardio in Memor. Acad. Inscr. et Litt. T. VIII p. 187*). In mente habuit Strabo ψόγον Ὀμήρου, quae haud dubie declamatio erat, a Suida inter Zoili scripta commemorata atque a novem libris adversus Homerum secreta. Ex eadem declamatione putaverim desumptum esse, quod Longinus servavit, IX, 14 τοὺς ἐκ Κίρκης σοφορβομένους, οὓς ὁ Ζωῖλος ἐφη χοιρί-

Procl. ad Cratyl. 15 p. 8 (Lips. 1820). Apud Athenaeum p. 669. d pro ἀπολύεσθαι ζητήσιν Casaubonus requirebat ἐπιλύεσθαι. Neque tamen necessarium: ἀπολύεσθαι ἀπορῶν est schol. Y, 271. ἀπολύεσθαι προτάσεις Athen p. 334. c. Strab. XII. p. 550 ταῦτα μὲν ἀπολύεται τῇ μεταγραφῇ. Quod videtur translatum ex ἀπολύεσθαι τὴν αἰτίαν (Dion. rhet. VIII, 11.), ἀπολύεσθαι διαβδλᾶς (Plat. Phaedr. 276. D). τὸ ζητούμενον διαλύειν est Athen. p. 408. f. διαλύειν τὸν λόγον de elenchō sophistico diluendo legimus ap. Aristotelem el. soph. XVI, 9. τὰ δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁρῶντα δεῖ διαλύειν poet. XXVI, 16. διαλύσασθαι διαλεκτικὸς λόγους Diog. La. II, 111.

*) „Strabon a remarqué cette bévue comme quelque chose de plaisant dans un écrivain, qui s'étoit moqué d'Homère comme d'un conteur de fables.“

δια κλαιοντα: quod habet colorem rhetoricum. En specimen fabulae, quam fabuloso poetae exprobraverat. Novimus praeterea orationem eius ad Homeri reprehensionem pertinentem, cuius fragmentum servavit Schol. Plat. ad Hipparch. p. 240 b. (p. 334 Be.). Ζωϊλος ἐν τῷ εἰς Πολύφημον ἐγκωμίῳ „οὕτω γὰρ ὠμογνωμόνησαν οἱ θεοὶ περὶ τῆς τιμωρίας ταύτης, ὥστε πάντοθεν Ὀδυσσεὺς τέως σωζόμενος καὶ τὰς ναῦς ἀκεραίους περιποιούμενος περιώφθῃ μετὰ τὴν ἀρὰν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς“. Hoc quantivis pretii frustulum clarissime patefacit, quid in illa declamatione effecerit: Cyclopis precibus (I, 528) ita Deos immortales commotos esse, ut cum antea ex sociis quidem complures Ulixes amisisset, sed navem adhuc nullam, ab hoc demum tempore omnibus et amicis et navibus orbaretur: quod ipsum Polyphemus, Dis scilicet gratus, imprecatus erat:

ὁδὸς μὴ Ὀδυσσεῖα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἰκέσθαι·
ἀλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὁπρὲ κακῶς ἔλθοι, δλέσας ἄπο πάντας ἐταίρους,
νῆος ἐπ' ἄλλοτρίης, εὖροι δ' ἐν πῆματι οἴκῳ*),

Non concedo Wolfio, „quibus potissimum in rebus Homerum allatravit Zoilus, parum constare“. Mendacia fabularum in declamatione adversus poetam composita ludificatum esse supra constitit. Qualia vero in novem istos libros congesserit ridicula, ne hoc quidem latet. Partim enim excitaverat, quae in Deorum

*) Hae tamen rhetorum nugae videntur adducere potuisse lepida mythologorum capita, ut vel serio Cyclopem pro prudente homine venditarent. Serv. ad Aen. III, 636 „Hic (Polyphemus) vir prudentissimus fuit, et ob hoc oculum in capite habuisse dicitur, i. e. iuxta cerebrum, quia prudentia plus videbat. Verum Ulixes eum prudentia superavit et ob hoc eum coecasse fingitur.“ Longe aliter Aristarchus: vid. Apollon. lex. Hom. s. ἀθεμίτων. Supra p. 183.

heroumque moribus, partim quae in arte poetae, partim quae in oratione eius carpi possent. Singula fragmenta primi, secundi, tertii generis recensebo. Apollinem vituperavit, quod dicatur sagittis mulos primum et canes adortus esse: quasi vero tam vehementer irasci deceat Deum, ut ne a bestiis quidem abstineat, Heraclid. alleg. Hom. c. 14. In illo, quod Achilles dicit I, 203 *ζωρότερον δὲ κέραιρε*, quod deinceps exercuit plurimos, Pelidae bibacitatem perstrinxerat, Plut. quaest. conv. V, 4, 2. Immensum eiusdem luctum increpat Σ, 22, v. schol. — De arte poetae haec sunt, quae vel accurate perpensa iniucundas ridiculasque imagines ante oculos constituere, vel sine ratione, vel adversus rationem ficta esse persuadere voluerat. X, 209.

*καὶ τότε δὴ χύσεια πατήρ ἐτίλαινε τέλαιντα,
ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε ταηλεγέος θανάτοιο·
γελᾷ δὲ τὸν μῦθον ὁ Ζωῖλος· ποδαπαὶ γὰρ αἱ μοῖ-
ραι ἐν ταῖς πλάστιγξι καθήμεναι ἢ ἐστηκυῖαι.*
— Ψ, 100

*ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἦντε καπνός
ᾤχετο τετριγυῖα —
Ζωῖλος δὲ φησιν ὅτι ἀλλ' ὁ Καπνὸς ἄνω φέρεται!*
— E, 7

*πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων
Ζωῖλος ὁ Ἐφέσιος κατηγορεῖ τοῦ τόπου τούτου καὶ μέμ-
φεται τῷ ποιητῇ ὅτι λίαν γελοῖως πεποίηκεν ἐκ τῶν
ὤμων Διομήδους καίόμενον πῦρ, ἐκινδύνενσε γὰρ ἂν κα-
ταφλεθῆναι ὁ ἥρως. Sic argutari licebat in eo versu,
quem idoneus profecto iudex Virgilius supra modum
admiratus et identidem imitatus esse dicitur. Macrob.
Sat. V, 13. — Sine ratione fictum visum illud, quod
in Ciconum impetu (ι, 60) ex singulis navibus par so-
ciorum numerus interiisse dicatur, „ὥς περ ἀπ' ἐπι-
τάγματος“. — Rationi contrarium visum, quod K,
274. Ulixes cum Diomede egressus ad Rhesum occiden-*

dum magnopere gaudeat ardea a Minerva missa, de qua poeta: οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν — ἀλλὰ κλάγξαντος ἤκουσαν. Hoc male finxisse poetam: etenim latere volentibus alitis clangorem sinistrum omen esse. Similiter E, 20, ubi Idaeus et Phegeus fratres in curru contra Diomedem pugnantes inducuntur. Phegeus Diomedis hasta ictus caeditur: tum alter timore percussus a curru se proripiens aufugit: κατηγορεῖ καὶ τούτου τοῦ τόπου Ζωῖλος, ὅτι λίαν φησὶ γελοίως πεποιήκειν ὁ ποιητὴς τὸν Ἰδαῖον ἀπολιπόντα τοὺς ἱπποὺς καὶ τὸ ἄρμα φεύγειν· ἡ δὲ δύνατο γὰρ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ἱπποῖς. — Denique grammatica reprehensio est ad A, 129 εἴ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι πάλιν εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι· Ζωῖλος δὲ ὁ Ἀμφιπολίτης καὶ Χρῦσιππος ὁ Σιωϊκὸς σολοικίζειν οἶονται τὸν ποιητὴν, ἀντὶ ἐνικοῦ πληθυντικῷ χρησάμενον ῥήματι· τὸ γὰρ δῶσι, φασὶ, πληθυντικόν (sc. ex analogia). ἀγροοῦσι δέ *). Hic igitur Zoilus quamquam ineptas proposuit quaestiones, tamen aliorum exempla secutus est, ut verissime Wolfium dixisse arbitrer, „eum nihil admodum praeter ceteros peccavisse“**).

*) Quod unum restat in schol. P, 204, pertinens ad 3, 200, non intelligo.

**) p. CXCH. Sed de hominis ingenio ac moribus minime mihi cum virō egregio convenit. Primum quod dicit „rabiem addidisse“, hoc non video unde colligi possit nisi ex veterum admodum incerta persuasionē, qui plurimi fando hominis memoriam tenerent ac declamatorum exaggerationibus pollutam, quorum fidem dissidentes de tætra eius morte narratiunculæ testantur, cf. Harles. ad Fabric. I p. 560. Porphyrius quidem, cui quæ in scholiis Homericis de eo tradita sunt debemus, eum γυμνασιὺς ἐνεκα scripsisse ait: quamquam, ut mox apparebit, ne hoc quidem accurate dictum arbitror. Ex vocabulis, quibus in poeta aggrediendo usus est, γελοῖως, ἀτόπως, nihil asperius de homine colligi posse contendo: nam haec vulgata fuerunt in excitandis captiunculis. Quod si quis illud asperam eius orationem significare reponat, quod est in

§. 3. Quantum vero immodestiae ac potius impudentiae his tortuosarum quaestionum captatoribus posteriores grammatici iure adscribi posse arbitrati sint, ex memorabili scholio Aristonici apparet, Y, 269 ἀθετοῦνται στίχοι δ', ὅτι διεσκευασμένοι εἰσὶν ὑπὸ τινος τῶν βουλευμένων πρόβλημα ποιεῖν. Attamen hi versus Aristotele an-

schol. Σ, 22, de Achille lamentante „τό τε οὕτως ὑπερπενθεῖν γυναῖ-
 κῶδες· οὕτως οὐτ' ἄλ βάρβαρος τίτθη ἐποίησεν“, ne ea quidem
 nova eius loquendi ratio sed proverbialis; Aristo apud Sext. Em-
 pir. adv. Mathem. VII, 12 τοὺτους γὰρ εἰς τίτθας ἄν καὶ παιδα-
 γωγούς πίπτειν. Addit deinde Wolfius illam rabiem profectam
 fuisse „ab acerbitate et pravitate animi.“ An cogitari potest,
 pravitate animi quæquam insectari priscum scriptorem, cuius nec
 de vita nec de factis quidquam constaret? Quasi quis hodie mali-
 volus in Ulphila carpendo sibi placere posset. Admonet Wolfius
 de Vet. Testamenti reprehensionibus. At ne hae quidem a pravi-
 tate animi profectae, sed a persuasionem rationum. Quod vero in
 Sallustio, Cicerone, Virgilio factum est si cui succurrat, id et
 fieri poterat iustius et factum est partim perversa imitatione par-
 tim studio civili et aemulatione artis. Jam ut de Zoilo dicam
 quod sentio, non graviter reprehendit, sed (id quod fragmenta
 ipsa demonstrant) irrisit, non Homerum, sed studia doctorum. In
 eo si multi non intellexerunt cavillatorem, idem ei quod Platoni
 accidit. At, inquit, non uno eiusmodi contentus fuit opusculo, tria
 novimus Homerica, novimus praeterea adversus Platonem eum at-
 que Isocratem scripsisse. Hoc ideo factum, quod non animi
 causa scripsit, sed disciplinae. Philosophum fuisse Suidas tradit
 „ῥήτωρ δὲ ἦν καὶ φιλόσοφος.“ Qualis vero philosophus? Videlicet
 Cynicus. Aelian. V, H. XI, 10 ἐκαλεῖτο δὲ Ζωῖλος οὗτος Κύνων
 ῥητορικὸς: quo nomine quem aptius significari putabimus quam
 rhetorem, qui idem esset Cynicus? Et lege mihi Aelianum, qua-
 lem eodem loco hominis habitum depingat: merum agnosces cyni-
 cum. Ergo si Diogeni, ut censeo, et maxime Menippo similis
 erat Zoilus, σπουδαγέλουος fuit, et dictorum scriptorumque eius
 idem cum illis color, idem consilium. — Novem eius libros ad-
 versus Homerum ipsos puto inscriptos fuisse Ὀμηρομάστιξ, ut Li-
 cini liber Cicero-mastix: similiter Carvillii Aeneidomastix. Cæterum
 cur unum statuam Zoilum alias dicam.

tiquiores, immo quaestio ipsa versibus adhaerens iam Aristoteli tentata, Poet. XXVI, 22. Similis prorsus eiusdem grammatici observatio K, 372 *ὅτι θέλοντες ζήτημα ποιεῖν μεταγράφουσι, τὸ ἡμιστίχιον οὕτως „καὶ βάλεν οὐδ’ ἐφάμαρτεν, ἐκὼν δ’ ἡμάρτανε πρωτός“* (pro ἡ ῥα καὶ ἔγχοις ἀμαρτεν, ἐκ —). Certe Virgiliomastix talia ausus est: Serv. Eclóg. II, 23 „Sane hunc versum male distinguens Virgiliomastix vituperat: Lac mihi non aestate novum, non frigore: deficit, i. e. semper mihi deest“. De Aristonici observationibus quidquid iudicaveris, demonstrant tamen grammaticorum de vetustis quaestionum professoribus iudicium. Quo magis mirare, quidni una cum invalescente accurata Alexandrinorum scientia diligentique poetarum interpretatione hi lusus abiecti planeque extincti sint. Quod tantum abest ut factum sit, ut et Alexandriae retenti tractatique et postea Romae aliisque studiorum deversoriis gnáviter culti et ad ultima saecula propagati sint. Sed Graeci quidem grammatici praestantiores, quales Zenodotus, Aristophanes, Aristarchus fuerunt, neque videntur haec pleraque in commentarios suos recepisse, neque istos artis nostrae conditores, quibus ex integris atque illibatis novae disciplinae fontibus plenam ac copiosam doctrinam haurire licebat, quibus primum rudia et confusa exemplaria ordinanda, distinguenda, perpolienda erant, minutiarum libido vel invadere vel delectare poterat: si quid autem se offerebat vere impeditum, ut nisi captiosis artibus enodari posse non videretur, tum non hanc quasi gratam ostentationis occasionem arripiebant, sed medicinam habebant, quae ab acutulis omnia solvere paratis grammaticis nunquam inventa esset, eruditam ac simplicem — ἀθέτησιν. Illustre traditum exemplum est, Aristarchum in dissolvendis quaestionibus, quae sibi inanes viderentur, minime gloriolam quaesivisse. Quid enim re-

sponderit percontantibus, cur in recensu navium a Boeotis potissimum poeta initium cepert, apud scholiastam ad B, 494 legimus hoc modo: ἤρχται δὲ ἀπὸ Βοιωτῶν κατὰ μὲν Ἀρίσταρχον οὐκ ἔκ τινος παρατηρήσεως Alterum scholion: ὁ δὲ Ἀρίσταρχός φησι κατὰ ἐπιφορὰν αὐτὸν τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι· εἰ γὰρ καὶ ἀπ' ἄλλου ἔθνους ἤρξατο, ἐζητοῦμεν ἂν τὴν αἰτίαν τῆς ἀρχῆς. Audin' virum sobrium atque in melioribus exquirendis occupatum, cum molestos argutiarum scrutatores aspernatur atque eludit? Eiusdem generis exemplum praeterea est A, 489. Narrat ibi poeta, Antiphum, Priami filium, in proelio Aiacem hasta petiisse, eam vero, cum ab Aiace aberraret, in Leuco, Ulixi socio (ἐταῖρος) haesisse. Hic quaestio fuit, id quomodo fieri potuerit, cum ex ordine exercitus Graeci constaret, Ithacenses haudquamquam stationem prope Salaminios habuisse. Quidam solvunt pessime, ἐταῖρον non esse socium, sed universe amicum; alii melius, in proelio ordinem exercitus confundi. Quid Aristarchus? „ὥς ποιητικὸν παρατεῖται“, talia in poeta ne quaerenda quidem esse. Attamen haec non prorsus neglexerunt, si qua forte ad utilem observationem ansam praeberent. Sic quod de σελήνῃ φαινή quidam sibi ineptum invenisse videbantur, hoc poterat admonere doctiores, ut Aristarchum admonuit, ut de vi ac potestate epithetorum perpetuorum dicerent. Sic quas Aristonicus in scholiis tangit quaestiones, quae paucae sunt, aut ad verborum potestates definiendas receptae erant, ut Γ, 65, ubi sine dubio de significatione vocabuli ἐκὼν exposuerat, aut ad lectionem expediendam vel confirmandam, Γ, 379. K, 447, aut ne poterant quidem in commentariis praeteriri, quod explicatione necessario egent, ut de versu παρὰ-χρηκεν δὲ πλέων νύξ, τῶν δύο μοιράων K, 252, et de Pylaemene N, 643, quae sunt quidem quaestiones, sed

graves et necessariae ac longe ab istis argutulis segregandae. Item alia quaedam attentum lectorem iure offendentia vel semel excitata pungentia, Z, 316 cl. 335. II, 116. II, 850. X, 208. Z, 262; — Φ, 343. Aliquoties etiam aliquid concedere debuisse communi studio infra apparebit.

§. 4. Primam attulimus causam, cur rem per se inutilem, sed utilium observationum saepe indagatricem, noluerint plane ex hominum memoria elabi. Sed efficaciores tamen aliae causae erant atque partim decori ac dignitati litterarum minus accommodatae. Accipimus in Alexandrino Museo aliisque locis ad philosophorum et rhetorum morem grammaticos quoque ambulantes de rebus suis disputationes instituisse. Strabo XVI p. 793 τῶν δὲ βασιλείων μέρος ἐστὶ καὶ τὸ Μουσεῖον, ἔχον περίπατον καὶ ἐξέδραν. Quorum usum ambulacrorum cum praeterea notum habemus, tum ex Vitruvio V, 11, de palaestris dicente hoc modo: constituuntur autem in tribus porticibus exedrae spatioesae, in quibus philosophi, rhetores reliquique, qui studiis delectantur, sedentes disputare possint. Rem docte illustravit Gronovius de Mus. Alex. in Thes. Gron. T. VIII p. 2742. Hic igitur quamquam in vegeta, qua plerique utebantur, memoria multiplicique doctrina aliquanto doctius quam hodie evadere poterat disputatio, atque, ut non uno loco apparet ex Gellio, revera evasit, ut nimis inique de hoc genere existimari nolim, quamquam de rebus ad universam grammaticam pertinentibus colloqui poterant, librum quoque secum ferebant (Gell. III, 1. VI, 16): attamen multae huius operosae doctrinae partes, et solidissimae quidem, aut non poterant ibi tractari aut male. Vix igitur dubitandum est, quin sine commentariorum bibliothecarumque adiumento conversantes grammatici haud raro ad

minutias lususque ingenii delaberentur. Quid porro illi ἀπειρία δηριόωντες Μουσέων ἐν τάλάρῳ in syssitio suo disceptaverint non accepi quidem: sed nescio quomodo patulas aures admoventi quaestiuncularum susurrus adstrepant. In conviviis enim eruditorum, quae apud utrumque populum frequentissima erant, proponendarum solvendarumque quaestionum pervulgatus mos et quasi propria sedes fuit. Postquam enim ad epulandum vocati edendi libidinem exuissent, bibendi induissent, tum mensis remotis*), poculis ministratis, ad doctam garrulitatem sese accingere: quippe neque muti esse poterant, homines praesertim Graeci, quos in literis quoque omnium loquacissimos esse Strabo professus est, neque difficiles iis et convivandi hilaritati parum aptae disputationes placebant (Plut. Sympos. qu. I, 1, max. c. 3). Neutrum decere ex ipsis philosophorum scholis retulerant, in quibus de boni convivae virtutibus multus sermo esse consueverat. Plut. Sympos. qu. I, 1, 2**). Cf. Cic. off. I, 37. Quare si quis natura esset tristior atque ad seria iocose tractanda difficilior, abstinebat sese in convivarum coetu ab hoc genere ludicrae eruditionis: ut Isocrates: qui „cum in convivio a sodalibus oraretur, ut aliquid in medium de eloquentiae suae fonte proferret, hac venia deprecatus est: Quae praesens, inquit, locus ac tempus ex-

*) Plut. Symp. II, 2 αὐτοὶ γὰρ ἐπιχειρήσομεν ζητεῖν ὅταν παρ-
σώμεθα δειπνοῦντες. Ὡς οὖν ἀφηρέθωσαν αἱ τράπεζαι. — Alios
locos nunc praetereo. Sed apud Virgilium Aeneas fata sua regi-
nae enarrat, postquam prima quies epulia mensaeque remotae.

**) Ζητεῖν μὲν ἐν ταῖς διατριβαῖς περὶ συμποτικῶν καθηκόντων,
καὶ τίς ἀρετὴ συμπότου, καὶ πῶς οἶνω χρηστέον. — Νόμους συμπο-
τικούς scripserant Aristoteles, Speusippus, Xenocrates, Athen. I p.
3 f. Horum et similium ad irrisionem pertinebat Gnathaenae
νόμος συμποτικός Ath. 585. b.

igit, ego non calleo; quae ego calleo, nec loco praesenti sunt apta nec tempori“. Sic rem narrat Macrobius Saturn. VII, 1; mutuatus a Plutarcho Sympos. qu. I, 1, 1. Prudenter Isocrates: iure insipientes, qui aliter agerent, vituperati. De eiusmodi intempestive docto Gellius I, 2 „Erat ibidem nobiscum simul adolescens philosophiae sectator, disciplinae, ut ipse dicebat, Stoicae, sed loquacior impendio et promptior. Is plerumque *in convivio sermonibus, qui post epulas haberi solent*, multa atque immodica de philosophiae doctrinis intempestive atque insubide disserebat“ et reliqua, quae apud ipsum Gellium legantur, vivide, ut solet, et lepide referentem (Cf. XV, 2). — Cf. Epict. I, 26, 9. II, 19, 8.

At quam frequentia per omnia saecula eruditorum convivia fuerint, non ex nostra consuetudine diiudicandum est, sed ex ipsorum usu ac moribus pernosendum. Nam et philosophi auctorum disciplinae suae natales anniversaria epularum festivitate instaurabant, quod Epicurei ex Epicuri testamento faciebant (Cic. fin. II, 31. Diog. La. X, 18), alii sponte, ut Socratis et Platonis memoriam quosdam coluisse legimus (Plut. qu. Symp. VIII, 1. Euseb. praep. ev. X, 3, cf. Ruhnken, de Longin. §. 8) et eiusdem scholae sectatores conventus epulasque agebant, ut singulis mensibus Epicurei (Cic. Diog. II, 11), alii (Athen. V p. 186 a. X p. 419 d.), iuvenesque studiosi litterarum tum intersese (Gell. XVIII, 2. XV, 2) tum apud magistros, quos cum maxime sectabantur (Gell. VI, 13. cf. II, 22. III, 19. XIX, 9.) epulari solebant; et si Musarum sacra fierent, quod e. g. Athenis solenne fuisse ex Plutarchi Symposiacorum libro ultimo tenemus, eadem festivitas; denique reges, praetores (Plut. Symp. IX, in.), patroni haud raro ad convivia litteratos clientes

invitabant*). Cf. Eschenbach de Sympos. Sapient. §. X sqq. Graves igitur ac serias quaestiones ex laetis eiusmodi circulis excludebant. Qualia contra admiserint atque probaverint, ex Plutarcho, Macrobio, Athenaeo, Gellio intelligitur. Gellii quidem duas lepidas narratiunculas, quibus haec convivandi ratio egregie illustratur, orationi meae includendas putavi. VI, 13 „Factitatum observatumque hoc Athenis est ab iis, qui erant philosopho Tauro iunctiores. Quum domum suam nos vocaret, ne omnino, ut dicitur, immunes et asymboli veniremus, coniectabamus ad coenulam non cupedias ciborum, sed argutias quaestionum. Unusquisque igitur nostrum commentus paratusque ibat quod quaereret: eratque initium loquendi edundi finis. Quaerebantur autem non gravia nec reverenda, sed ἐνθυμήματα quaedam lepida et minuta et florentem vino animum lacescentia. Quale hoc ferme est subtilitatis ludicrae quod dicam. Quaesitum est, quando moriens moreretur, quum iam in morte esset, an tum etiam quum in vita foret: et quando surgens surgeret; quum iam staret, an tum etiam quum sederet: et qui artem disceret quando artifex fieret; quum iam esset, an tum quum etiam non esset“. XVIII, 2 Saturnalia

*) *Επιτίσιμα* recensui. Non desunt alia. Diog. La. II, 133 de Menedemo (cl. Ath. 420. c.): ἦν δὲ καὶ φιλυπόδοχος καὶ διὰ τὸ νοσῶδες τῆς ἑρπετρίας πλεῖω συνάγων συμπόσια, ἐν οἷς καὶ μουσικῶν. V. alia Plut. Symp. 1, 10 in. II, 4 in. V, 2 in. V, 3 in. V, 5 in. Hinc fluxit persuasio septem sapientes non convenisse tantum, sed convivantes confabulatos esse. Plut. Sol. c. 6; et 4: γενέσθαι δὲ καὶ μετ' ἀλλήλων ἐν τε Δελφοῖς ὁμοῦ λέγονται, καὶ πάλιν ἐν Κορίνθῳ, Περιάνδρου σύλλογόν τινα κοινὸν αὐτῶν καὶ συμπόσιον κατασκευάσαντος. (Cf. Ath. 463 c.) Suid. ἐκτέκορθ' ἡ μουσική. φασὶν ὅτι τῶν παλαιῶν ἐν τοῖς συμποσίοις φιλολόγῳ ζητήσῃ χρωμένων οἱ ὕστερον τὰς μουσουργοὺς καὶ κιθαριστρίδας εἰσήγαγον· ὁθεν τὴν καινοτομίαν τινὲς αἰτιώμενοι τῇ παροιμίᾳ ἐχρῶντο.

Athenis agītabamus hilare prorsum et modeste Conveniebamus autem ad eandem coenam complusculi, qui Romani in Graeciam veneramus quique easdem auditiones eosdemque doctores colebamus. Tum qui coenulam ordine suo curabat, praemium solvendae quaestionis ponebat librum veteris scriptoris vel Graecum vel Latinum, et coronam e lauro plexam; totidemque res quaerebat, quot homines istic eramus, quumque eas omnes exposuerat, rem locumque dicendi sors dabat*). Quaestio igitur soluta corona et praemio donabatur, non soluta autem tramittebatur ad eum, qui sortito successerat: idque in orbem vice pari servabatur. Si nemo dissolvebat quaestionis eius nomen, praemium ipsum et corona deo, cuius id festum erat, dicabatur. Quaerebantur autem res huiusmodi, aut *sententia poetae veteris lepide obscura*, aut historiae antiquioris requisitio, aut decreti cuiuspiam ex philosophia perperam invulgati purgatio, aut captionis sophisticae solutio, aut inopinati rariorisque verbi indagatio, aut tempus item (?) in verbo perspicuo obscurissimum⁶. Ipsas quaestiones plus minus utiles qui cupit, is apud elegantem narratorem ipse cognoscat. Sed quas veterum poetarum sententias lepide obscuras dixit, ex hoc genere plura HomERICA apud Plutarchum disceptantur: cur Nausicaa non marina sed fluviali aqua sordidas luat vestes (I, 9, α); cur Achilles ζωρότερον pocula misceri iubeat, quod multis bibacis visum est (V, 4); cur μηλέαι ἀγλαόκαρποι (V, 8), cur ἄλως θείοιο (ib. 10) dixerit, haec prae aliis epitheta eligens; cur cum tot liquida apud poetam

*) Macrob. VII, 4 sortiamurque, si videtur, ut per ordinem unusquisque proponat quam solvendam aestimet quaestionem. Plut. Symp. IX, 2, ἱέρους δὲ ὄντος ἐν τοῖς πλουσίοις κλήρους περιμέρεσθαι καὶ τοὺς συλλαχόντας ἀλλήλοις φιλόλογα ζητήματα προτείνειν.

commemorentur in oleo potissimum adiectivo ὀλέον utatur (VI, 9); cum Paris se Helenam opesque redditurum promississet, si a Menelao in singulari certamine victus fuerit (I, 71, 92, cf. 101), postquam victus quidem esset sed non caesus, iustamne hanc Troiani excusationem pacti habuerint (IX, 13*); denique utra manu Venus a Diomede vulnerata fuerit**) (IX, 4). Commemoravi supra epulas a regibus ac nobilibus in litteratorum gratiam apparatus. Ne ab Alexandri quidem convivii doctae quaestiones afuisse videntur. Apud Ptolemaeum Hephaestionem Photius (p. 147. a. 3 Be.) legerat, διὰ τί ὁ ποιητὴς πελειαῖδας ἐποίησε τῆς τροφῆς τῶν θεῶν διακόνοιν (μ, 62), καὶ τίνα Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀριστοτέλης εἰς τοῦτο εἶπον. Quae quidem alia occasione possunt a rege Homeri studiosissimo (v. Wolf prol. CLXXXIV, add. Hemsterh. Luc. dial. mort. XII, 3) prolata esse, sunt tamen conviviali disputationi aptissima. Ad Ptolemaeorum convivium pertinet narratio de quaestione a Comano, regis pincerna, proposita, fragm. 3. Apud Plutarchum (ne suav. qu. vivi p.) Epicurus suadet regibus φιλομούσοις, στρατηγικὰ διηγήματα καὶ φορτικὰς βωμολοχίας μᾶλλον ὑπομένειν ἐν τοῖς συμποσίοις ἢ λόγους περὶ μουσικῶν καὶ ποιητικῶν προβλημάτων. Macrobiani narratio haec est VII, 1, 12 (ex Plut. II, 1, 12): „Cum regis libertus, ad novas divitias nuper erexit, philosophos ad convivium congregasset et irridendo eorum minutulas quaestiones scire se velle dixisset, cur ex nigra et ex alba faba pulmentum

*) cf. Porphyr. ad Γ, 976. 457.

**) In scholiis similia multa, ut Θ, 328 ποῖος ὤμος βέβληται; cet., et Porphyr. ib. ἐν τούτοις τοῖς ἔπεσι τοῖς περὶ τοῦ Τεύκρου ζητοῦσι πόταν χεῖρα τέτρωται. Α, 252, ubi Agamemnon vulneratur: χεῖρα τὴν ἀριστεράν, καὶ γὰρ ἐν τῇ ἐπιταφίῳ ἀνίσταται ἄπο τῆς ἀγωνίσασθαι. Μ, 395.

unius coloris edatur, Aridices philosophus indigne ferens Tu nobis inquit absolvas, cur et de albis et nigris loris similes maculae gignantur“. Haec nos ducat narratio ad conditionem grammaticorum, qua et ipsa factum est, ut haud facile possent haec principum crepundia abiicere. Scilicet reges ex quo Museis, mercedibus, honoribus studia et eruditos fovebant sustentabantque, haud raro et doctos et doctrinam sibi delectationi atque etiam ludibrio esse voluerunt. Ipsi Ptolemaei, litterarum studio tantopere illi laudati, ab hac noxa haudquaquam vacarunt: velut Diodorum Cronum dialecticum et Sosibium grammaticum his derisui fuisse ex Diog. La II, III, Athen. XI p. 493 cognovimus. Postea cum Romam migrarent plurimi atque nobilium Romanorum in domibus versarentur, pro rege uno multis regibus (sic enim se dici volebant) serviebant, et saepe ne natis quidem, sed factis, sed servitutis qua emergerant maculis conspersis.

§. 5. Satis, puto, caussarum collegimus, quibus quaestiunculae istae cultae celebrataeque sint. Romanorum florente imperio praecipue viguisse satis ex testimoniis, quibus usi sumus, apparet. Et plane huic rei consentaneum, quod imperatorum Romanorum temporibus hoc quasi summum et praecipuum grammatici munus postulatum atque efflagitatum esse invenimus, ut „omnes quaestiones possit dissolvere“. Sic Tiberium et alios imperatores eiusmodi problemata iis proposuisse legimus, non ioco, quantur. ex auctoribus intelligere licet, sed serio. Suetonius de Tiberii studiis narrans (c. 70). „Maxime tamen, inquit, curavit notitiam historiae fabularis usque ad ineptias atque derisum. Nam et grammaticos, quod genus hominum praecipue, ut diximus, appetebat, eiusmodi fere quaestionibus experiebatur: Quae mater Hecubae: Quod

Achilli, nomen inter virgines fuisset: Quid Sirenes cantare sint solitae“. De Hadriano Spartianus c. 20: „Apud Alexandriam in Museo multas quaestiones professoribus proposuit et propositas ipse dissoiuit“. Imperatorum vero suorum studia quid mirum est servile hominum vulgus aemulatos esse? Juvén. Sat. VII, 229

Sed vos saevas imponite leges,

Ut praeceptori verborum regula constet,

Ut legat historias, auctores noverit omnes,

Tanquam unguis digitosque suos: ut forte rogatus,

Dum petit aut thermas aus Phoebi balnea, dicat

Nutricem Anchisae, nomen patriamque novercae

Anchimoli; dicat quot Acestes vixerit annos,

Quot Sículus Phrygibus vinū donaverit urnas.

(Cf. Lucian. merc. cond. c. 11). Hinc acumen est epigrammatis, quod de Valerio Catone Bibaculus scripsit, Sueton. ill. gramm. c. 11

Catonis modo, Galle, Tusculanum

Tota creditor urbe venditabat.

Mirati sumus, unicum magistrum,

Summum grammaticum, optimum poetam,

Omnes solvere posse quaestiones,

Unum difficile expedire nomen.

En cor Zenodoti, en iecur Cratetis.

Denique eadem ratione Quintil. inst. or. I, 2 p. 28 Burm. „Grammaticus quoque de ratione loquendi edisserat, *quaestiones explicet*, historias exponat, poemata enarret“. Haec undique resonant. Laudes sibi videbatur praedicare nescio quis ineptus grammaticus de Satyro, cum scriberet (ap. Phot. p. 151) Σάτυρος ὁ Ἀριστάρχου γράμμος ζῆτα ἐκαλεῖτο διὰ τὸ ζητητικὸν αὐτοῦ, et de Apollonio Dyscolo auctor vitae eius, qui hoc cognomen excellentissimum grammaticum reportasse dicit, ὅτι τὰς γυμνασίαις δυσλύτους ἀπορίας ἔλεγε· ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις σοφοῖς εἰς ἓνα τόπον

συνέρχεσθαι καὶ γυμνασίας χάριν αἰνιγματώδεις τινας καὶ ἄσαφεῖς λέξεις φθέγγεσθαι, quamquam, si omnino nominis ratio a studiis repetenda erat, rectius dixisset, venisse ei hoc cognomen, quod homo gravis ac tristis ad iocos lususque litterarum cum cohorte grammaticorum descendere fastidivit.

His postulatis si respondere volebant grammatici, si magna pars nihil metuebat magis quam ne quaestionibus non haberent paratas solutiones, si studebant etiam subtiliter atque argute, etiamsi perverse, respondendo commendare sese vel in gratiam opulentorum hominum insinuare, non laudabuntur quidem, sed apud aequos rerum humanarum aestimatores facilem habebunt excusationem. Factum est ita: atque haec iactantia vel alioquin parum doctos vel ingeniosos inflavit, tali eruditione subnixos. Gellius capite X libri octavi nunc deperditi narraverat, ut epitome indicat, „qualis sibi fuerit in oppido Eleusine disceptatio cum grammatico quodam praestigioso, tempora verborum et meditationum puerilia ignorante, remotarum autem quaestionum ululas et formidines capiendis imperitorum animis ostentante“ *). Quid quod etiam sui ostentandi gratia acroases faciebant publice, in quibus, ut hodie musici solent themata per varias modulationes ex tempore persequentes poetaeque subitarii, extemporales proponebant quaestiones? Plut. Qu. Symp. III, 1: *Ὁ ἐν Ρόδῳ στίχον αἰτήσαντι γραμματικῷ ποιουμένῳ δείξιν ἐν τῷ θεάτρῳ προτείνας*

Ἐξ ἧσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζώντων

*) Qui meminit quid „ὄντως γραμματικόν“ significet apud Sext. Empir. adv. Gramm. c. 13 § 277, concedet mihi talium, quales hic Gellius depingit, vanitate philosophorum fastui egregie subventum esse

ἄδελφον εἴτε παῖζων ἐφίβρισεν εἴτε ἄκων ἡστούχησεν*).
 Gell. XVI, 6: Redeunt Graecia Brundisium navem
 advertimus. Ibi quispian linguae Latinae litterator
 Roma a Brundusinis accersitus *experiundum sese volgo*
dabat: imus ad eum nos quoque oblectamenti gratia
 Legebat barbare insciteque Virgilii septimum:
 in quo libro hic versus est:

Centum lanigeras mactabat rite bidentes:
 et iubebat rogare se, si quis omnium rerum vellet dicere.
 Tum ego indocti hominis confidentiam demiratus Do-
 cesne inquam nos, magister, cur bidentes dicantur? —
 Hinc factum est ut eiusmodi quaestiones litterati in
 docta adversaria referrent. Narrat Gellius (XIV, 6)
 „hominem in litterarum cultu non ignobilem magnam-
 que aetatis partem in libris versatum“ sibi in noctibus
 suis adornandis occupato librum grandi volumine ob-
 tulisse, ut inde peteret si quid memoria dignum inve-
 niret. Gloriabatur vero esse istum librum „omnigenis
 doctrinis praescatentem atque ex multis et variis et
 remotis lectionibus sibi elaboratum“. Gellius libenter
 accepit; at pro auro carbones invenit: maximam enim
 partem collegerat spinosas et minutas quaestiones. Ex
 iis igitur, quae se ibi invenisse dicit, nonnulla haud

*) Conf. Plut. Sympos. Qu. IX, 5 in ταῦτα τοὺς ἄλλους ἀπα-
 τας ἡδίστους ἐποίησε, μόνον δὲ γραμματικὸν Ὑλαν ὁ ῥήτωρ Σώσιπ-
 πος ἀποσιωπῶντα καὶ βαρυθυμοῦμενον (οὐ πᾶν γὰρ εὐημέρησεν
 ἐν ταῖς ἐπιδειξέσιν) — Gell. XVIII, 5 „Puteolis Juliano nuncia-
 tur, ἀναγνώστην quendam, non indoctum hominem, voce admodum
 scita et canora Panii annales legere ad populum in theatro. Ea-
 mus, inquit, auditum nescio quem istum Ennianistam: hoc enim
 se ille nomine appellari volebat.“ V. Casaub. Sueton. ill. gr. c.
 2. — Ceterum a ridicula auditorum cavillatione ne veteres quidem
 sophistae, plurimorum summa admiratione accepti, sibi cavere po-
 terant, ut Gorgias a Chaerephonte elusus, v. Foss. de Gorg. p. 27.

scio an magis Gellius contemnat, quam fas sit grammatico: invenit tamen et haec: quam ob causam Telemachus cubans iunctim sibi cubantem Pisistratum non manu attigerit, sed pedis ictu excitarit (o, 45); quae nomina fuerint sociorum Ulixis qui a Scylla rapti laceratique sunt; ex quinque operimentis, quibus Achilles clupeus moenitus est, quod factum ex auro est summum sit an medium, Y, 269. Hi ipsi versus sunt quos supra notavimus secundum scholiastae sententiam fictos esse ὑπὸ τινος τῶν βουλομένων πρόβλημα ποιῆν. Quod vero idem addit, id nunc ad rem nostram facit. Dicit enim: ἵνα δὲ μὴ δοκῇ λύσεώς τι εἰρηκέναι (leg. ἡπορηκέναι) καὶ διὰ τοῦτο ἡθετηκέναι φησί — Ergo si vel Aristarcho (hic enim significatur) et illis temporibus aliquando commodum visum, cavere invidiam quaestiones postulantium, quid postea et a mediocribus factum esse putabimus?

Ad idem studium quaestionum pertinet quod in recentioribus nonnullis commentariis invenimus explanationes atque observationes etiam graves et utiles ita tamen verbis concipi, ut formam iustae quaestionis ac solutionis referant. Hoc quale sit duobus exemplis, uno Graeco, altero Latino illustrabo. In Servii commentariis hoc fecit is, a quo codex Guelferbytanus I adornatus est. E. g. ad Aen. III, 55 legitur in commentariis vulgo: „Obtruncat, occidit intellige. Nam obtruncare proprie est capite caedere“. Sed in cod. Guelf. I additum: „Quomodo obtruncat, cum sit hastis interemptus? Solvitur: quia veteres plerumque truncum pro unoquoque genere interemptum dixerunt, obtruncat ideo est occidit“. Item ad III, 70 in commentario legitur vulgo sic: „Auster autem pro quovis vento“. Sed Guelf. I: „Quomodo Auster ex Thracia, cum lenis sit? Solvitur: Auster pro quolibet vento

accipimus“*). Ex Graecis exemplum esto hoc: Ad Hesiod. Theog. 139—143

γείνατο δ' αὖ Κύνκλωπας ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε Στερόπην τε καὶ Ἄργην ὀβριμόθυμον,
οἳ Ζηνὶ βροτὴν ἔ' ἔδωσαν τεύξάν τε κεραυνόν,
οἳ δὴ τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν

in ed. Trincav. hoc scholion legitur: οἳ δὴ τοι] Κράτης ἀντὶ τούτου ἄλλον στίχον παρατίθεται

οἱ δ' ἐξ ἀθανάτων θνητοὶ τράφεν αὐδήεντες.

πῶς γὰρ τοὺς αὐτοὺς θεοῖς ἐναλίγκιους λέγει καὶ ἐν τῷ τῶν Λευκιππιδῶν καταλόγῳ ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεῖσθαι ποιεῖς; Ἡ ὅτι οὐ πάντας τοὺς ἐκ τῶν θεῶν γεγονότας ἀθανάτους εἶναι συμβαίνει, ὥς φησιν Ἡσίοδος. Ἐν γὰρ τοῖς ἐξῆς Γηρυόνην θνητὸν ὄντα Χρυσάορος εἶναι λέγει παῖδα· ὁ δὲ Χρυσάωρ Μεδούσης ἦν. Πῶς δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Μεδούσα ἀναιρεῖται ὑφ' Ἡρακλέους καὶ ὁ Ὀρθρος κύων ὑπ' ἀθανάτων γεννηθέντες; Ἡ ὅτι κατὰ κάλλος καὶ μέγεθος θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν. Hoc non contentus qui idem scholion scripsit in cod. Victoriano aperte ante verba πῶς γὰρ αὐτοὺς posuit „ἀπορία“, ante verba ἡ ὅτι „λύσις“: item ante verba πῶς δὲ καὶ αὐτὴ „ἀπορία“, ante ἡ ὅτι „λύσις“. v. Werfer Act. phil. Mön. II p. 500. Sic igitur placebant sibi in nectendis nodis, ut non mirum sit quaedam inventa esse, quibus solvendis se impares profiterentur. Lege mihi haec Servii:

Aen. IX, 363: Sane sciendum est locum hunc esse unum de XII (al. XIII) Virgilii sive per naturam obscuris sive insolubilibus sive emendandis sive sic re-

*) Idem homo in fine secundi libri quaestiones tertii colligere coepit: „Incipiunt quaestiones libri tertii“ (p. 176 Lion.): et si quaestiones deinceps propositas inspicies, invenies ex Servii commentariis excerpta sed magis in formam quaestionis redacta esse. Cf. ex eodem genere III, 203. 276. 341. 379. IV, 399 (cl. 386). 545. 655. V, 410. 493 cet.

lictis, ut a nobis per historiae antiquae ignorantiam liquide non intelligantur. Ib. 412: Sciendum tamen locum hunc unum esse de his, quos insolubiles diximus supra. XII, 74: Sciendum tamen est locum hunc unum esse de insolubilibus XII (aliquot codd. XIII), quae habent obscuritatem, licet a multis pro capto resolvantur ingenii. Cf. I, 450 Sciendum tamen est in Virgilio interdum validiora esse obiecta purgatis. — Quibus quid in Virgiliano carmine pro excusatione fuerit, apparet ex V, 626 „Ergo constat quaestionem hanc unam esse de insolubilibus, quas non dubium est emendaturum fuisse Virgilium“. Quod non fecisset Virgilius in locis ad explicandum nisi argutias captanti non impeditis. Quare his quoque in locis melius fecisset Servius, si, ut nonnunquam facit, superfluas quaestiones dixisset. E. g. III, 203 „Unde superflua est quaestio eorum qui dicunt“. III, 332. VI, 140*). Ex Graecis, qui nobis servati sunt, commentariis Homericos suos quaestionibus et solutionibus undique non sine doctrina collectis refert Porphyrus, ut qui Scholia Homerica cod. B (haec enim Porphyrii sunt paene omnia) evolverit, is optimum habeat exemplum, quae ratione in hoc genere eruditi alioquin grammatici usi sint. Hoc in illis notabile, quod apparet negotium dissolvendi, ad artem redactum fuisse. Sunt enim certae

*) Vidimus quid Servius de Virgilio secutus sit. Sed fuit pars grammaticorum, quae insolubilia nulla esse statuit, quod hic poeta (horribile dictu) omnis erroris immunis sit. Macrob. Somm. Scip. II, 8. Nobis aliud ad defensionem ultra haec quae diximus non occurrit. Verum quoniam in medio posuimus quos fines nunquam via solis excedat, manifestum est autem omnibus quid Maro dixerit, quem constat erroris ignarum, erit ingenii singulorum invenire quid possit amplius pro absolvenda hac quaestione confiteri. — Apparet quid Servius XII, 74. I, 450 respiciat.

rationes dissolvendi quae plerumque adhibentur: et saepissime quidem solutio fit *ἐκ προσώπου, ἐκ λέξεως, ἐκ καιροῦ, τόπω, ἔθει*. Et est haud dubie hoc artificium vagum negotium regulis quibusdam adstringendi, quo facilius fiat*), antiquissimum. Primum Aristoteles sophistarum elenchis certa solvendi genera opposuit suisque nominibus insignivit, quae legi merentur art. poet. XXVI. Deinde ne in Sosibio quidem dubitandum est, quin certa quaedam artificia et nomina, quibus in dissolvendis difficultatibus identidem uteretur, constituta habuerit, quamquam fortasse ab iis, quae postea valuerunt, diversa. Nam in fragmento ex eius opere, Athen. p. 493 d, postquam quaestionem posuit, addit „*τούτων τολών οὕτως κατηγορουμένων τῇ ἀναστροφῇ χρῆσάμενοι ἀπολύομεν τὸν ποιητὴν*“. Fuit igitur ἡ ἀναστροφή ex illis solvendi rationibus, quas solebat adhibere. Atque eius genus solvendi insignitum fuisse apparet ibidem ex ratione, qua a Ptolemaeo elusus est, qui ipse in eo irridendo inepta quadam solutione, quam ille adhibere solebat, usus est. —

§. 6. Superest, ut libellos, quos quidem novimus, qui in solis dissolvendis quaestionibus occupati erant, commemoremus, qui pro auctorum ingeniis haud dubie plus minus spinosi erant, nonnunquam quaestionum ac solutionum nomine ac forma necessarias atque praeclaras commentationes continebant, cum aevo posteriore in ipsis commentariis explicationes ita plerumque

*) Idem consilium agnosco in praescriptis Servii, ut hominum nomina non nominata ponenda sint. Aen. IX, 362. Cf. I, 71. 174. Juvenalis et Suetonii loci supra allati ostendunt, horum nominum scientiae Romanorum principes avidos fuisse. — Saepe vix habebant vexati grammatici quo confugerent: de quo lepidum est quod habet Athen. 398. c.

proponi videamus, ut incipiant διὰ τί Scripsit Aristoteles ἀπορήματα vel ζητήματα vel προβλήματα Ὀμηρικά. Phryn. p. 225 βασίλισσαν Ἀλκαῖον φασὶ τὸν κωμωδοποιδὸν καὶ Ἀριστοτέλην ἐν τοῖς Ὀμηρικοῖς ἀπορήμασιν εἰρηκέναι. Reliqua testimonia vid. ap. Lobekium et Nunnesium l. l. cf. Ruhnck. de Longin. §. 14. Saepissime Aristotelis Ὀμηρικὰ ζητήματα a Porphyrio in commentariis Homericis afferuntur ut, si quidem ea genuina sunt, haud contemnenda ex hoc libro hodie exstant fragmenta. Sed equidem nondum potui mihi persuadere, non subditio libro usum esse Porphyrium. Tam omnia ei commemorata ieiuna sunt atque ab Aristotelis ingenio et doctrina aliena. Denique cur a commentatoribus Homericis reliquisque Homericas quaestiones tractantibus, ut Plutarcho, hic liber nunquam ad partes vocatus, a solo Porphyrio adscitus? Post Aristotelem commemorandae Heraclidis Pontici λύσεις Ὀμηρικαί, Diog. La. V, 88. Specimina sunt Schol. B, 649. Γ, 236. ν, 119. Deinceps commemoretur illud volumen, in quod teste Porphyrio K, 274 Alexandriae quaestiones propositae una cum solutionibus relatae sunt: de quo scite dictum est Wolfii p. CXCv. Proximi sunt praeter Sosibium (Suid. Athen. 493) Zeno, Stoicae disciplinae auctor, et Athenodorus. Ille scripsit Ὀμηρικῶν προβλημάτων libros quinque, de quibus v. Menag. ad Diog. VII, 4. Arati frater Athenodorus scripsit contra Zoilum. Arati vit. III ap. Buhl. T. II p. 445: ἀδελφοὺς δ' ἔσχε Ἀύρην τε καὶ Καλλιόδαν καὶ Ἀθηνόδωρον, ὃν φησὶν Εὐφράνωρ ἀντιγράψαι πρὸς τὰς τοῦ Ζωίλου κατηγορίας. Fuit cum putarem Athenodori nomen pro Zenodoro repōnendum esse Schol. Σ, 22, ubi Zoilus a Zenodoro refutatur. Sed intellexi non necessarium esse: immo verba, quae ibi sunt, καὶ ἄλλως συνήδη ταῦτα τῷ τε βίῳ declarant, hoc petatum esse e Zenodori libro περὶ τῆς Ὀμήρου

συνθέλας (sch. Porphy. ad Σ, 356, cf. ad P, 263*).
 Tum iunior Zenodotus, cuius λύσεις Ὀμηρικῶν ἀπορη-
 μάτων Suid. commemorat. Schol. A, 1. B, 12. Γ, 236.
 — Soteridas — an Socratidas, Suid. Παμφίλη — ma-
 ritus Pamphilae, scripsit ζητήσεις Ὀμηρικάς, Suid. s.
 v. Vixit igitur sub Nerone; haec enim Pamphilae
 aetas est (Phot. p. 119 b. Be.). — Diogenes Tarsensis,
 γεγραφώς περὶ ποιητικῶν ζητημάτων, ἃ λύειν ἐπιχειρεῖ
 Diog. La. VI, 81. — Hephaestio, qui Veri praeceptor
 fuit, κωμικῶν ἀπορημάτων λύσεις et τραγικὰς λύσεις,
 Suid. — Dionysius Longinus, cuius ἀπορήματα Ὀμη-
 ρικά Suidas commemoravit. Cf. Ruhnken. de Long.
 §. 14: qui cum putat quae de versibus quibusdam Ho-
 meri a Longino pro spuris habitis leguntur apud Eu-
 stath. p. 67, 20 et p. 106, 30 ex hoc libro fluxisse,
 mihi errare videtur. Haec enim rhetorica sunt et in
 libro quodam rhetorico posita fuisse verisimilius. Eius-
 dem Longini liber a Suida recensetur προβλήματα
 Ὀμήρου καὶ λύσεις ἐν βιβλίοις β': at is ego non dubito
 quin cum priorē unus idemque liber fuerit: sed cum
 utroque titulo hic liber, sicut Aristotelis, circumfer-
 retur, Suidas deceptus est. — Porphyrii ζητήματα
 Ὀμηρικά: qui liber hodie exstat, sed quibusdam quae-
 stionibus suppleri debet ex scholiis Homericis cod. B.
 Idem Porphyrius scripsit σύμμικτα ζητήματα, Suid. —
 Pertinet quoque haud dubie ad hoc genus scriptorum
 quod in schol. ad B, 302 commemoratur Διονυσίου
 (nescio cuius) ἀπορα: nam hoc vox significat. Nicanor
 in schol. A, 166: οὕτως λυθήσεται τὸ ἐν τῷ τόπῳ τοῦ-
 τῳ ἀπορον. cf. Z, 326. K, 274. X, 208. Tzetz. Ex. II. p.
 51. Gell. XVI, 3. Et, opinor, Hermogenis περὶ τῶν ἐ προ-

*) Falsus Suidas, qui hoc opus adscribit Zenodoto Alexandrino.
 Idem error nominis in cod. Leid. ad Σ, 356.

βλημάτων, BV ad Φ, 363. — Herodiani προτάσεις, quarum solutiones scripsit Orus (λύσεις προτάσεων τῶν Ἡρωδιανοῦ, Suid.), qui hominis studia cognovit facile concedet de abnormi orthographia, prosodia, similibus fuisse propositas. Et concinunt fragmenta schol. P, 617. Ω, 657. — Ex Latinis huc pertinet Valerius Probus, de quo Sueton. illustr. gr. 24: „Pauca et exigua de quibusdam minutis quaestiunculis reliquit“.

His absolutis fragmenta ab initio posita circumspiciam. Ex his prima et quarta solutio in commentariis fuit, secunda et tertia ex conviviorum colloquiis fluxerunt et vel Alexandrino illo Thesauro Quaestionum Grammaticarum vel discipulorum memoria servatae sunt. Utramque esse iocosam, facile apparet in Aristarcho (§. 3): tertia facete ex usu loquendi repetita, secunda ad acerbam quaerentium irrisionem facta.

C. V.

Chorographica et Geographica.

§. 1. **D**e agro Troiano et ordine navium Graecorum primum dicam, quod de hoc plurima servata sunt fragmenta, quae alioquin in hoc capite rara inveniemus: quae fragmenta notam iam nobis grammatici rationem hic quoque praestabunt.

Quo ordine naves Graecorum ante Troiam collocatae fuerint et (quod cum eo arcte coniunctum est).

de agro Troiano diligentissime quaesivit atque, ut videtur, tabula illustravit. *K*, 53 *ὅτι ἐκ τούτων καὶ τῶν τοιούτων τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου ὁ Ἀρίσταρχος ἐπραγματεύσατο. ῥητῶς γὰρ λέγεται πλησίον τοῦ Αἴαντος ὁ Ἰδομενεὺς νενεωλκήκειαι. Cf. 112 πρὸς τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου, ὅτι πλησίον ὁ Ἰδομενεὺς Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου ἐνεωλκήκει. *K*, 110 ἡ διπλῇ *ὅτι* πλησίον τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος ὁ Μέγης ἐνεωλκήκει — ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸν (1. τὰ) ἐπὶ τοῦ ναυστάθμου. *A*, 6 ἡ διπλῇ πρὸς τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου, ὅτι ἐν μέσῳ τὰς τοῦ Ὀδυσσεὺς ὑποτίθεται, ἐφ' ἑκατέρου δὲ κέρατος τὰς Ἀχιλλεύς καὶ Αἴαντος. Hinc iudicatum de versu *B*, 558 στήσε δ' ἄγων ἐν Ἀθηναίων ἵσαντο φάλαγγες. Vid. *Γ*, 230 ἡ διπλῇ *ὅτι* πλησίον ὁ Ἰδομενεὺς Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου ἐτάσσετο (ins. καὶ) κατὰ τὴν ἐπιπώλησιν (*A*, 251, 273) συμφώνως. παραιτητέον ἄρα ἐκεῖνον τὸν στίχον τὸν ἐν τῷ καταλόγῳ ὑπὸ τινων γραφόμενον „στήσε —“ οὐ γὰρ ἦσαν πλησίον Αἴαντος Ἀθηναῖοι. Ad *A*, 251 ἡ διπλῇ *ὅτι* ἡ τάξις Ἰδομενέως πλησίον Αἴαντος, πρὸς τοὺς ὑποτάσσοντας τοῖς Ἀθηναίοις τὸν Τελαμώνιον. — Porro *Θ*, 223 πρὸς τὴν τάξιν τῆς νεωλκίας ἡ παρατήρησις. *A*, 622 ἡ δὲ διπλῇ *ὅτι* σαφῶς οὗτοι πρὸς τῇ θαλάσῃ νενεωλκήκασιν. 807 ἡ διπλῇ πρὸς τὸ τοῦ στρατοπέδου διάγραμμα *ὅτι* ὑποτίθεται κατὰ μέσον τοῦ ναυστάθμου θεατροειδῆ τόπον εἰς ὄχλου συναγωγὴν. *M*, 118 *ὅτι* κατὰ ἀριστερὰ τοῦ ναυστάθμου ἡ πύλη. 128 Ἀρίσταρχος ἐκ τούτων φησιν *ὅτι* λαπίθαι μετὰ Ἰδομενῆα νενεωλκήκασιν (*V*). *M*, 335 ἡ δ. *ὅτι* ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι τοῦ ναυστάθμου γέγονεν ἡ μάχη ὅπου καὶ οἱ Αἴαντες ἐσκήνον. *N*, 681 ἡ διπλῇ *ὅτι* τοῦ Λοκροῦ λέγει Αἴαντος· οὗτος γὰρ πλησίον ἐνεώλκει τοῦ Πρωτεσιλάου. πρὸς τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου. 765 ἡ διπλῇ *ὅτι* τοῦ ναυστάθμου τὰ ἀριστερὰ λέγει. *Ξ*, 28 πὰρ νηῶν) ἀπὸ τῶν πρὸς Θάλασσαν ἐπὶ τὰς ἐν τῷ τείχει. *Ξ*, 31 Autochthonis explicatio servata (quo in scholio pro προτέρων 1. πρωτέρων) Aristarchi amissa est, quae*

tamen ab illa diversa erat, quod inde patet, quod *πρύμνησιν* intellexit, ut debet intelligi „puppes navium“ non „extremae naves“ (v. egregium Herodiani schol. v. 32*). Ex Herodiani et Autochthonis scholiis discimus Cratetem putasse duos fuisse navium ordines. Quod Aristarchus iure reiecit qui uno semicirculari ordine positas fuisse sumsit. Planius etiam docet Aristonicus ad v. 35 ἡ διπλῇ ὅτι προκρόσσαι τὰς κλιμακιδόν**) νενεωλκημένας ἐτέρας πρὸς (l. πρὸ) ἐτέρων ὥστε θαλασσοειδέες (cf. A, 807) φαίνεσθαι τὸ νεώλκιον. κρόσσαι γὰρ αἱ κλίμακες. πρῶται νῆες H, 31 intellexit quae in agro erant muro proximae („die vordersten“ ut πρῶτος θυμός) item O, 653. 655. Sed aliter H, 75 νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύεται ἄγχι θαλάσσης, ubi errori et sententiarum nexus obstat et ipse poeta cavet adiecto ἄγχι θαλάσσης. — Z, 4 ἡ διπλῇ ὅτι ἐν τοῖς ἀρχαίοις (fort. ἐν ταῖς Ἀρισταρχείοις) ἐγγράπτο „μεσσηγὺς ποταμοῖο Σκαμάνδρου καὶ στομαλίνης“, διὰ καὶ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι φέρεται. καὶ ὕστερον δὲ περιπεσὼν ἐγραψε „μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθιοιο βοάων“, τοῖς γὰρ τοῦ ναυστάθμου τόποις ἡ γραφὴ συμφέρει, πρὸς αὐς μάχονται (sc. hi versus illa lectione retenta). — H, 22 ἡ διπλῇ ὅτι πρὸ τῶν πυλῶν τὴν φηγὸν ταύτην ὑποτίθεται. πρὸ πολλοῦ δὲ ὁ Ἀπόλλων ἐστὶν ἐπὶ τῆς Περγάμου. (? I, 354 ἡ δοῦς πρὸ τῆς Ἰλίου ἦν). A, 166 ἡ διπλῇ πρὸς

*) προπροξυτονητέον τὸ πρύμνησιν. Κράτης μέντοι προπερισπᾶ, ἀκούων ἐπὶ ταῖς ἐσχάταις, πλανηθεὶς ἐκ τοῦ τὰς γὰρ, πρώτας πεθλονδε εἰρυσαν· ἀγνοεῖ δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πρυμνόν οὐ τίθεισιν ἐπὶ διεστῶτος σώματος ἀλλ' ἐπὶ ἡνωμένον. „πρυμνόν ὑπὲρ θέναντος“ (E, 339) „τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνήν τάμε“ (ib. 292) „πρυμνήν ἐκτάμνοντες“ (M, 149).

**) Cf. M, 258 ὅτι κρόσσας ἐν μὲν τοῖς ὑπομνήμασιν κεφαλίδας ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ ναυστάθμου κλίμακας (cf. Porph. et Nicanor h. l.) Et hanc explicationem (κλίμακας) praebavit priore reiecta. Statim apparebit dissertationem de navalibus post commentarios scriptam esse.

τὸ ἱπερὶ τοῦ ναυστάθμου διάγραμμα· τὸ γὰρ Ἰλου σῆμα κατὰ μέσον εἶναι φησι τῷ πεδίῳ. *M*, 22 ἡ διπλήδου ἀμφίβολον μὲν ἐπὶ ποτέρου τῶν ποταμῶν λέγει τοῦ Σκαμάνδρου ἢ τοῦ Σιμοῦντος· δεκτέον δὲ ἐπὶ τοῦ Σιμοῦντος· διὰ μέσου γὰρ τοῦ πεδίου φέρεται. καὶ οὐ ἀνέγνω Ἡσίοδος τὰ Ὀμήρου ὡς ἂν νεώτερος τούτων· οὐ γὰρ ἐξηγήσατο τοὺς ποταμοὺς μὴ ὄντας ἀξιολόγους, εἰ μὴ δι' Ὀμηρον. καὶ τῷ Σιμοῦντι προσέθηκεν ἐπίθεται τὸ „θεῖόν τε Σιμοῦντα“ (*Theog.* 342). *M*, 66 ἡ διπλή οὐ τὸ στένωμα τὸ κατὰ τὴν γέφυραν τῆς τάφρου λέγει. *X*, 6 ἐν ἀριστερᾷ τοῦ τείχους αἱ πύλαι ἔκειντο, αἱ ἐκαλοῦντο *Λαρδανίαι*. ἡ διπλή πρὸς τὰς Σκαιάς. Videmus igitur non tantum in commentariis de Graecorum navalibus locos probantes notasse, sed postea etiam seorsum haec omnia singulari disputatione complexum esse et quaedam in quibus sibi errasse videretur correxisse. Cf. praeter locos iam memoratos sch. *O*, 449 ἀθετοῦνται σίχοι γ' καὶ ἀστερίσκοι παράκεινται ὅτι . . . ὕστερον δὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ ναυστάθμου ἀπολογεῖται. Illam disputationem videmus dici et τὸ vel τὰ π. τ. ν. et aliquoties τὸ περὶ τοῦ ναυστάθμου διάγραμμα. Quod autem legitur in *Et. M.* p. 540. 56 περὶ ὧν ἐν ταῖς περὶ ναυστάθμου διαλέξεσι corruptum est. Etenim transcripsit hic auctor verba Nicanoris ad *M*, 258: ubi haec verba ita leguntur: περὶ ὧν ἐν τοῖς περὶ τοῦ ναυστάθμου λέγεται. Quibus iisdem iterum Nicanor utitur *Σ*, 68, ubi eundem libellum commemorat. Ergo auctor *Etym.* scripsit διαλέγεται vel διέξεισι. Illud vero διάγραμμα eo ducit ut putem commentario additam fuisse tabulam.

§. 2.

Ἄργος. Ἑλλάς.

Ἄργος. A, 171 ἡ διπλή ὅτι *Ἄργος* τὴν Πελοπόννησον οὐ τὴν πόλιν λέγει. *Z*, 152 *Ἄργος* δὲ ἱππόβοτον τὴν Πε-

λοπόννησον καλεῖ, τὴν δὲ Θετταλίαν Ἄργος Πελασγικόν. I, 141 ἡ διπλῇ ὅτι τὴν Πελοπόννησον Ἀχαιικὸν Ἄργος λέγει καὶ Ἰασον (εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἂν Ἰασον Ἄργος σ, 245), Πελασγικὸν δὲ Ἄργος τὴν Θεσσαλίαν. T, 115 ἡ διπλῇ ὅτι τὴν Πελοπόννησον Ἄργος Ἀχαιικὸν λέγει, τὴν Θεσσαλίαν δὲ Ἄργος Πελασγικόν.

I, 246 Ἄργεος ἱπποβότοιο) σημειοῦνται τινες ὅτι τὴν ὅλην Πελοπόννητον οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής, Ἡσίοδος δέ. A, 270 τηλόθεν ἐξ Ἀπίης, ὅτι παραλλήλως τηλόθεν ἐξ ἀπίης· οἱ δὲ νεώτεροι ἐξεδέξαντο τὴν Πελοπόννησον. I, 49 ἡ διπλῇ ὅτι ἀπίαν τὴν πολλὴν ἀφαστῶσαν, οὐχ ὥς οἱ νεώτεροι τὴν Πελοπόννησον. φηαὶ γοῦν „ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῃ ἐνιαυτῷ“ (π, 18). v. sch. ἡ, 25.

B, 684 Ἕλληνες· ἡ διπλῇ ὅτι μόνους τοὺς ὑπ' Ἀχιλλεῖ τεταγμένους Ἕλληνας καλεῖ. I, 395 ἡ διπλῇ ὅτι τὴν Θετταλίαν οὕτως λέγει μόνην, τὴν δὲ ὅλην ἡπειρον οὐκ οἶδεν οὕτως καλουμένην. νόθα οὖν ἐκεῖνα „ἐγγεῖη δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιοὺς (B, 530), καὶ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος“ (δ, 726 et praeterea aliquoties). Ad hunc versum δ, 726 sch. περιττὸς ὁ στίχος. καὶ γὰρ προσέειπεν ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλόν· καὶ οὐκ οἶδεν ὁ Ὅμηρος τὴν καὶ ἡμᾶς Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὴν Θεσσαλικὴν οὕτω λέγει, καὶ Ἕλληνας τοὺς ἐκεῖθεν. Sch. AD ad I, 395 Ἀρίσταρχος παρ' Ὁμήρῳ Θεσσαλίαν μόνην τὴν Ἑλλάδα φησὶν εἶναι καὶ Ἕλληνας τοὺς Θεσσαλοὺς παρακολουθῶν Θουκυκίδῃ. καὶ ἀθετεῖ τὸν στίχον τοῦτον „ἐγγεῖη δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιοὺς“. καὶ ἐκεῖ δὲ πάλιν τὴν Θεσσαλίαν ἀκούει „φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δὲ Ἑλλάδος εὐρυχόροιο“ (478). I, 447 ἡ διπλῇ ὅτι πάλιν τὴν Θετταλικὴν πόλιν οὕτως εἶπεν.

B, 867 Καρῶν βαρβαροφώνων) ἡ διπλῇ ὅτι Θουκυδίδης λέγει τὴν ὀνομασίαν τῶν βαρβάρων νεωτερικὴν εἶναι. ἐλέγχεται δὲ ἐντεῦθεν (?). v. Strab. XIV, 662. —

Caeterum ex multis hic pauca habemus. Quare non omnia iudicare licet.

Ἄρνη. Ἀσκη.

B, 507 οἷ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον οἷ τε Μίδειαν
 δεῖ Ζηνόδοτος γράφει Ἀσκηὴν ἔχον· οὐ δύναται δὲ πολυ-
 στάφυλος ἢ Ἀσκηὴ λέγεσθαι· ἀξιοπιστότερος γὰρ ἔστιν
 δ' Ἡσίοδος λέγων „Ἀσκηὴ χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλήν“
 (Op. 639)· ὥστε οὐδὲ πολύκαρτος λέγοιτο ἂν*). **H, 9**
 δεῖ Ζηνόδοτος ἐν μὲν τῷ καταλόγῳ πεποίηκεν „οἷ τε πολυ-
 στάφυλον Ἀσκηὴν ἔχον“, ἐνθάδε δὲ εἶπασε τὴν Ἄρνην.
 διὸ ἡ διπλῇ ἐν τῷ Ἄρνη. **Strabo IX p. 413** τὸ δ' Ἀκραι-
 φιον καὶ αὐτὸ κεῖται ἐν ὕψει. Φασὶ δὲ τοῦτο καλεῖσθαι
 Ἄρνην ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ὁμώνυμον τῇ Θετταλικῇ. Οἱ
 δὲ φασὶ καὶ τὴν Ἄρνην ὑπὸ τῆς λίμνης καταποθῆναι
 καὶ τὴν Μίδειαν. Ζηνόδοτος δὲ γράφων

οἱ δὲ πολυστάφυλον Ἀσκηὴν ἔχον
 οὐκ εἰσὶν ἐντυχεῖν τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἡσίοδου περὶ τῆς πα-
 τρίδος λεχθεῖσι καὶ τοῖς ὑπ' (del.) Εὐδόξου πολλὴ χεῖρ
 λέγοντος περὶ τῆς Ἀσκηῆς. Πῶς γὰρ ἂν τις πολυστά-
 φυλον τὴν τοιαύτην ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λέγεσθαι πιστεῦ-
 σαιεν; οὐκ εἰ δὲ οὔτε οἱ Τάρνην ἀντὶ τῆς Ἄρνης γρά-
 φοντες**). οὐδὲ γὰρ μίαν δεικνύται Τάρνην παρὰ Βοιω-
 τοῖς. ἐν δὲ Λυδοῖς ἔστιν ἥς καὶ Ὀμηρος μέμνηται·

Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο τέκτονος υἱόν

Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβόλακος εἰληλούθει.

(E, 44). Apollodorum audimus, ut alibi.

Cyllene.

O, 518 Πουλυδάμας δ' ὦτον Κυλλήνιον ἐξενόριξεν
 Φυλείδew ἔταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν) ἢ διπλῇ δεῖ

*) His extremis verbis Siebelisius (in Jahni Annalibus VII, 1 p. 86) notari putat epitaphium Hesiodi, (V. Pausan. XI, 38. 3) Ἀσκηὴ μὲν πατρὶς πολυλήϊος.

**) Hoc natum ex lectione πολυστάφυλον τ' Ἄρνην ut versus ex-
 hibetur a Steph. B. s. Ἄρνη.

ὡς ἀπὸ Κυλλήνης τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ ὄρους, ἀλλ' ἐπίνειόν
 ἐστὶν Ἡλείων Κυλλήνη. οὗτοι δὲ εἰσιν Ἡλεῖοι (l. Ἐπειοί).
 Strab. VIII p. 337 μέμνηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης
 καὶ Ὅμηρος, λέγων Ὡτον Κυλλήμιον ἀρχὸν Ἐπειῶν. Οὐ
 γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἔμελλεν ἡγεμόνα
 τῶν Ἐπειῶν ἀποφῆναι.

Dardania. Dardani.

Y, 215 ἡ διπλῇ διτι ἐτέρα τῆς Ἰλλίου ἡ Δαρδανία ὡς-
 περ καὶ ἡ Φρυγία (v. infra). Sed Dardani Troum no-
 mine continentur. P, 80 Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφεν
 Πανθοίδην Εὐφορβον). Τρῶς ἄρα ὁ Εὐφορβος ἀλλὰ καὶ
 Δάρδανος (sc. II, 807 σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνὴρ
 Πανθοίδης Εὐφορβος). οἱ ἄρα Δάρδανοι Τρῶες. καὶ
 διτι ἀντὶ τοῦ τὸν ἐν Τρωσὶν ἄριστον. οὐ γὰρ ἐστὶν ὡς
 Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον (Σ, 10). V. Strab. X, 453.
 XIV, 574 λέγει μὲν γὰρ (ὁ ποιητής) καὶ κοινῶς ἅπαν-
 τας Τρῶας τοὺς συμπολεμήσαντας αὐτοῖς, ὡς περ καὶ
 Ἀχαιοὺς τοὺς ἐναντίους, ἀλλ' οὐ δῆπου Τροίαν ἐροῦμεν
 νῆ Δία καὶ τὴν Παφλαγονίαν οὐδὲ τὴν Καρίαν ἢ τὴν
 ὁμορον αὐτῇ Λυδίαν. Λέγω δ' ὅταν φῇ

Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν,
 ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων

οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀαιοί.

Cf. infra Troes.

Demetrian.

B, 696 οἱ δ' εἶχον Φυλάκην καὶ Πύρασον ἀνθεμόεντα,
 Δῆμητρος τέμενος Ἰωνά τε μητέρα μήλων) ἡ διπλῇ διτι
 οὐ τὸν Πύρασον λέγει Δῆμητρος τέμενος, ἀλλὰ πόλις ἐστὶ
 Δημητρίον καλουμένη. Aliter Strab. IX, 435. Parti-

cula quod abest minime Aristarchi iudicio obstat, ut alias ostendam,

Dolopes.

I, 484 Δόλοπες μέρος τῆς Φθιώτιδος χώρας, διὸ καὶ παραλέλοιπεν αὐτοὺς ἐν τῷ καταλόγῳ.

Echinades.

B, 625 οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων 3' ἱερῶν) ἢ διπλῇ ὅτι οὐχ ὥς κεχωρισμένον Δουλιχίου τῶν Ἐχινάδων οὕτως εἴρηκεν ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐκ Δουλιχίου καὶ τῶν ἄλλων Ἐχινάδων. καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἐχίνα εἶπεν Ἐχινάων. Sc. eodem modo ut Τρωάς τε καὶ Ἐκτορα, quod notatum erat, V. Ariston. N, 1. — Cf. Strab. VIII, 340. X, 453. VIII, 335 (Ἐχινάδες ὧν ἐστι καὶ τὸ Δουλίχιον). X, 458.

Ἡλεῖοι

incolaе Elidis non saepe nominantur ab Homero, saepius Ἐπειοί. *A, 688. ὅτι σπανίως Ἡλείους καλεῖ. A, 694 ἢ διπλῇ ὅτι ἐν τισι γράφεται Ἀχαιοί· τοὺς δὲ Ἡλείους Ἐπειοὺς καλεῖ Ὅμηρος. A, 737 ἢ διπλῇ ὅτι τινὲς καὶ Ἀχαιῶν γράφουσιν. Ὅμηρος δὲ Ἐπειοὺς τοὺς Ἡλείους λέγει. 759 ἢ διπλῇ — ὅτι τοὺς Πυλίοις Ἀχαιοὺς λέγει νῦν, τοὺς δὲ Ἡλείους Ἐπειοὺς, — De Epeis praeterea Steph. B. s. Δουλίχιον· ἐλέγοντο δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ Δουλικίῳ Ἐπειοί, ὥς Ἐπαφρόδιτος παρατιθεῖς τὸν Ἀρίσταρχον ἐκδεχόμενον οὕτω.*

Ephyra.

Duplex Ephyra est apud Homerum, una Thesprotiae, altera est Corinthus. *B, 659. Z, 152. N, 301.*

O, 531. Hanc posteriorem ubi poeta ipse loquitur Corinthum dicit, heroes Ephyram. B, 570. Z, 152. 210. N, 301. Velleium Aristarcheum nemo suspicatus est. „Neque est quod miremur ab Homero nominari Corinthum. Nam ex persona poetae et hanc urbem et quasdam Ionum colonias iis nominibus appellat, quibus vocabantur aetate eius, multo post Ilium captum conditae“. I, 3.

Hyde. Hyle.

v. infra.

νήσῳ ἐν κραναῇ

Γ, 445 ἡ διπλῇ ὅτι ἄθρονον πότερον ὄνομα κύριόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ κραναθῆναι ἐπ' αὐτῆς πρῶτον τὸν γάμον καὶ τελειωθῆναι τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Ἑλένης ἢ ἐπιθετικῶς τὴν τραχεῖαν. τινὲς γὰρ τὴν λεγομένην Ἑλένην πρὸς τῇ Ἀττικῇ εἶναι ἀπὸ τῆς Ἑλένης ὅτι ταύτῃ πρώτῃ ἐπέβη.

Lycia Troica.

Δ, 101 Λυκηγενεῖ ὅτι ἀπὸ τῆς Τρωϊκῆς Λυκίας, ἐξ ἧς ἐστὶν ὁ Πάνδαρος. E, 105 Λυκίθεν) ὅτι τῆς Τρωϊκῆς Λυκίας. 173 ἡ διπλῇ ὅτι τὴν Τρωϊκὴν Λυκίαν λέγει.

Lydi.

X, 431 ἡ διπλῇ ὅτι Ὀμηρος οὐκ οἶδε καλουμένους Λυδοὺς, ἀλλὰ Μήονας. πρὸς τὰ περὶ Κιλικίας Ἡσιόδου (Cf. V ad Σ, 291). Saepius monitum Straboni, e. g. XIII, 625.

Μέσση

v. infra.

Phrygia.

B, 862 ἡ διπλῇ ὅτι οἱ νεώτεροι τὴν Τροίαν καὶ τὴν Φρυγίαν τὴν αὐτὴν λέγουσιν, ὃ δὲ Ὅμηρος οὐχ οὕτως. Αἰσχύλος δὲ συνέχεεν. Huscusque puto Aristonici observationem esse. οὗτοι δὲ τῆς μικρᾶς εἰσι Φρυγίας· ἡ μεγάλη παρὰ τῷ Σαγγαρίῳ κεῖται ὅθεν καὶ Ἄσιος ὅς μὴ τρως ἦν Ἐκτορος ἵπποδάμοιο (ABL). K, 431 ἡ δ. ὅτι ἑτέρους τῶν Τρώων οἶδε τοὺς Φρύγας. II, 719 ἡ δ. ὅτι Ὅμηρος ἑτέραν τὴν Φρυγίαν τῆς Τροίας οἶδεν. Σ, 291 ἡ διπλῇ ὅτι ἑτέρα ἡ Φρυγία παρὰ τὴν Τροίαν. Ω, 545 ἡ δ. ὅτι ἑτέρα καθ' Ὅμηρον ἡ Φρυγία· οἱ δὲ νεώτεροι συγχέουσι. Strab. XIII p. 657 οἱ ποιηταὶ δέ, μάλιστα οἱ τραγικοί, συγχέοντες τὰ ἔθνη, καθάπερ τοὺς Τρῶας καὶ τοὺς Μυσοὺς καὶ τοὺς Λυδοὺς Φρύγας προσαγορεύουσιν, οὕτω καὶ τοὺς Λυκίους Κᾶρας. Cf. XIV, 675.

Σάμη. ος.

B, 634 οἷ τε Ζάκυνθον ἔχον ἡδ' οἷ Σάμον ἀμφενέμοντο) ὅτι Ζηνόδοτος γράφει ἡδ' οἷ Σάμην, καὶ ἄμετρον ποιῶν καὶ ἀγνοῶν ὅτι κατὰ τὸ ἀρσενικὸν ἐνίοτε ἐκφέρεται τὰ εἰς ος (l. η) λήγοντα. Reliqua Aristonici scholio ab alia manu assuta sunt. Cf. Sch. ο, 29. De Strabone p. 453 l. X suspicio est non omni ex parte recte referre de Apollodoro, sed in quibusdam eius sententiam haud recte cepisse.

Σαμοθράκη.

N, 12 Σάμου Θρηϊκίης) ἡ δ. ὅτι οὐδέποτε συνδέτως

εἶρηκε Σαμοθράκην*). Ω, 78 Σάμον) ἡ διπλῇ ὅτι τὴν Σαμοθράκην οὕτως εἶπεν. Strab. X p. 457.

Scamander.

X, 151 ἡ διπλῇ ὅτι ἐκ τῆς ἀντιδιαστολῆς ταύτης σαφές ὅτι ἡ ἐτέρα πηγὴ ὕδατι λιαρῶ ρεῖ κατὰ χειμῶνα.

Σελλήεις.

B, 338 ὅτι Σελλήεις ποταμός ἐστιν Ἀσίας ὁμωνύμως τῇ Θεσπρωτίᾳ (l. τῷ — τιακῷ). M, 97 ἡ δ. ὅτι Σελλήεις ποταμός ἐπ' Ἀσίας οὗτος, ἕτερος δὲ ἐπὶ Θεσπρωτίας. O, 531 ἡ δ. ὅτι τῆς Θεσπρωτικῆς Ἐφύρας λέγει, οὐκ ἐκ τῆς Κορίνθου. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ Σελλήεντος, ἀφ' οὗ καὶ Σελλοὶ οἱ περὶοικοι. καὶ ὅτι ἕτερός ἐστι Σελλήεις ποταμός.

Σελλοί.

B, 659 τὴν ἄγει' ἐξ Ἐφύρας ποταμοῦ ἀπο Σελλήεντος) ἡ διπλῇ ὅτι ἡ Ἐφυρα αὕτη ἐτέρα ἐστὶ τῆς Κορίνθου, τῆς Θεσπρωτίας οὐσα. καὶ ὅτι σὺν τῷ σ Σελλήεντα τὸν ποταμὸν λέγει, ἀφ' οὗ τὸ παροικοῦν ἔθνος Σελλοὺς καλεῖ· οἱ δὲ νεώτεροι (Pind. fr. 31) Ἑλλοὺς λέγουσι πλανηθέντες. Pertinet ad II, 234, ubi legimus: ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ) ἡ δ. πρὸς τὸ τῆς γραφῆς ἐμφύβολον. οἱ μὲν γὰρ Σελλοὺς, οἱ δὲ Ἑλλοὺς ἐξεδέξαντο. δεῖ δὲ νοεῖν ὡς ἐστὶν ἐκ πλήρους Σελλοὶ (sc. nom.) ἀμφὶ δὲ σ' Ἑλλοί)· καὶ γὰρ ὁ ἀννορίζων τοῖς τόποις ποταμὸς Σελλήεις, ἀφ' οὗ εἰκὸς τοὺς παροίκους Σελλοὺς καλεῖσθαι. Strab. VII, 328 πότερον δὲ χρὴ λέγειν Ἑλλοὺς, ὡς Πίνδαρος, ἢ Σελλοὺς, ὡς ὑπονοοῦσι (vides Aristarcheos significari) παρ'

*) Quod ibi habet V: Ἀριστάρχος ὅρος ὁμωνύμων τῇ νήσῳ mendacium est.

Ὅμηρον κεῖσθαι ἢ γραφὴν ἀμφίβολος οὖσα οὐκ ἐξ διου-
ρίζεσθαι. Adscribam quae sequuntur apud Strabonem,
unde apparebit ut Aristarchus suum duxerit attendere
quid Homerus aperire velit et ut Apollodorus magi-
stro suo obsecutus sit. Φιλόχορος δέ φησι (sic pergit
Strabo) καὶ τὸν περὶ Λαδώνην τόπον ὥσπερ τὴν Εὐβοίαν
Ἑλλοπίαν κληθῆναι. καὶ γὰρ Ἡσίοδον οὕτω λέγειν· ἔστι
τις Ἑλλοπίη πολυλίηος ἥδ' εὐλείμων· ἐνθάδε Λαδωφόη τις
ἐπ' ἐσχατιῇ πεπόλισται. οἴονται δέ, φησὶν ὁ Ἀπολλό-
δορος, ἀπὸ τῶν ἑλῶν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν οὕτω καλεῖσθαι·
τὸν μέντοι ποιητὴν οὐ λέγειν Ἑλλούς, ἀλλὰ Σελλούς ὑπο-
λαμβάνει τοὺς περὶ τὸ ἱερὸν, προσθεῖς ὅτι καὶ Σελλήεν-
τά τινα ὀνομάζει ποταμόν. Ὀνομάζει μὲν οὖν ὅτιαι φῆ
τηλόθεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Σίντιες.

Hic populus est Lemnum habitans. Apollon. lex.
Hom. 720.

Troia. Troiani.

Θ, 544 ἡ διπλῇ ὅτι δμωνύμῳς τῇ χώρᾳ τὴν Ἴλιον
Τροίαν εἶρηκεν. Ε, 200 ἡ διπλῇ ὅτι οἱ τὴν Ζέλειαν οἰ-
κοῦντες ὑπὸ τὴν Ἴδην καὶ ὑπὸ Πάνδαρον Τρῶες ἐλέγοντο.
Ε, 211 ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἐκτορι δῖῳ ὅτι
ἀντὶ τοῦ Τρώων τῶν ὑπὸ τὴν Ἴδην, χαριζόμενος δὲ Ἐκ-
τορι· τινὲς δὲ ἀγνοοῦντες ὅτι λέγονται καὶ οὐκ ὑπὸ Πάν-
δαρον Τρῶες μεταγράφουσιν· „Τρώεσσι φέρων χάριν ἱπ-
ποδάμοισι“. — Strab. XIII p. 584 sqq. *) — — Ari-
starchi esse puto, quae habet ad B, Π13 Ἴλιον μὲν

*) p. 585 sanandus Strabo verborum traiectione. Verba οἱ
οἴονται — Θήβησι transponenda post alterum Θήβησι, sic: Πρωάμου
ἐν οἴκῳ, αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν. Οὐκ οἴονται δὲ δεῖν ἐξ εὐθείας ἀκούειν
σὺ μὲν ἐν Τροίῃ, αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν, ἀλλὰ κατ' ὑπερβατόν.

λέγει "Ομηρος, "Ιλιεύς δέ οὐκέτι φησί· καὶ Εὐβοίαν, ἀλλ' οὐκ Εὐβοεῖς (sed Abantes). —

Quaedam ad formam nominum pertinent.

B, 592 ἡ δ. διτι Θρῶον εἶπε τὴν ἐν ἄλλοις Θρῳόεσσαν, ἔστι δέ τις Θρῳόεσσα πόλις. A, 711 διτι ἦν ἐν τῷ καταλόγῳ εἶρηκε Θρῶον νῦν Θρῳόεσσαν λέγει. —

B, 582 διτι Μέσσην τὴν ἐπὶ Λακωνικῆς Μεσσήνην λέγει συνκόψας τοῦνομα. Strab. VIII p. 364.

B, 500 διτι νῦν μὲν ἐκτεταμένως "Υλὴν εἶρηκεν, ἐν ἄλλοις δέ συνεσταλμένως „Υλὴ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων“ (H, 221). νῦν δέ καλοῦνται "Υλαὶ πληθυντικῶς. H, 221 διτι ἐνταῦθα συνεσταλμένως, ἐν δέ τῷ καταλόγῳ ἐκτεταμένως. E, 708 ἡ διπλῇ διτι Ζηνόδοτος γράφει "Υδῆ· ἔστι δέ τῆς Λυδίας ἡ "Υδῆ (Y, 385*), ὁ δὲ ἀπὸ Βοιωτίας καὶ κώμη Βοιωτίας ἡ "Υλῆ. καὶ διτι οὐ (l. νῦν) συνεσταλμένως λέγεται ἡ πόλις, ἐκτέταται δέ ἐν τῷ καταλόγῳ διὰ μέτρον. Strab. IX p. 439 "Ομηρος δ' ἐνικῶς ἐκφέρει, τότε μὲν ἐκτείνων τὴν πρώτην ἀπλλαβήν, ὥς ἐν τῷ καταλόγῳ, ἥδ' "Υλῆν καὶ Πετεῶνα, ποιητικῶς**). ποτὲ δὲ συστέλλων, ὅς ἐστι ἐν "Υλῇ ναίσκε (E, 708). καὶ ὁ Τυχλὸς σκυτοτόμων ὃς ἄριστος "Υλῇ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων (H, 221). οὐδ' ἐνταῦθα εἰς γραφόντων τινῶν "Υδῆ ἐνὶ· οὐ γὰρ ὁ Αἴας ἐκ τῆς Λυδίας τὸ σάκος μετεπέμπετο. Vides Aristarchea omnia quae Strabo sumit ab Apollodoro. —

H, 180 Μυκῆνη· ἡ διπλῇ διτι ἀλλαχού πληθυντικῶς Μυκῆνας. Item ad A, 6 διτι νῦν ἐνικῶς τὴν Μυκῆνην. —

*) Memoria lapsus est Strabo XIII, 626 T. V p. 470 Tz. Versus a quibusdam insertus B, 867 Τῶν ὑπο νυφόντι non ideo spurcius habitus ab Aristarcheis (haurit ex his fontibus) quod nulla in Lydia Hyde esset, sed quod repetitus videretur ex Y, 385.

**) Boeotos dixisse "Υλας ut θύρας, λύρας, Strabo docet X p. 407.

H, 136 Φειᾶς. ἡ διπλῇ ὅτι ἐν Ὀδυσσεΐᾳ (ο, 296) πληθυντικῶς „ἡ δὲ Φειᾶς ἐτίβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὐρῶν“ ὡς Μυκήνην καὶ Μυκήνας.

Admonebo hic notissimae observationis, Homerum semper habere ἡ Ἰλιος. Unde bis falsa Zenodoti lectio convicta, O, 71. II, 92.

§. 3. Si quidem et in sermone Homeri explanando et in antiquitatibus eruendis utile erat et necessarium receptiorum usu neglecto solum Homerum sequi, id in geographia omnium maxime agendum erat, ne commentis et vanitate omnia commiscerentur. Etenim hunc locum non docti tantum interpretabantur, sed ipsum Graeciae vulgus, cum unaquaeque regio nobilis ignobilis se tamen a celeberrimo poeta praeteritam nollet. Sic quae Homeri Pylos esset non tantum intra eruditorum parietes disceptatum. Strab. VIII p. 339 οἱ δ' οὖν ἐκ τῆς κοίλης Ἡλίδος καὶ τοιαύτην φιλοτιμίαν προσετίθεσαν τῷ παρ' αὐτοῖς Πύλῳ, καὶ γνωρίσματα δεικνύντες Γέρανον τόπον καὶ Γέροντα ποταμὸν καὶ ἄλλον Γεργήριον, εἰς ἀπὸ τούτων ἐπιθέτως Γεργήριον εἰρησθαι πιστεύμενοι τὸν Νέστορα. Τοῦτο δὲ ταῦτόν καὶ οἱ Μεσσήνιοι πεποιθήκασιν καὶ πιθανώτεροί γε φαίνονται· μᾶλλον γὰρ γνώριμά φασιν εἶναι τὰ παρ' ἐκείνοις Γεργήρια συνοικούμενά ποτε εἶναι. Cf. 338 τριῶν Πύλων ἱστορουμένων ἐν Πελοποννήσῳ — ἑκάστοι τὸν παρὰ σφίσιν ἡμαθόεντα πειρῶνται δεικνύναι καὶ τὴν τοῦ Νέστορος πατρίδα τοῦτον ἀποφαίνουσαν. Item Ilienses Strab. XIII p. 593 οὐ γὰρ ἐνταῦθα ἴδρυνε τὴν πόλιν (δ' Ἴλος), ὅπου νῦν ἔστιν, ἀλλὰ σχεδὸν τι τριάκοντα σταδίους ἀπὸ τέρῳ πρὸς ἔω καὶ πρὸς τὴν Ἰδὴν καὶ τὴν Λαρδανίαν κατὰ τὴν καλουμένην Ἰλιέων κώμην· οἱ δὲ νῦν Ἰλιεῖς φιλοδοξοῦντες καὶ θέλοντες εἶναι ταύτην τὴν παλαιὰν παρεσχέκασιν λόγον τοῖς ἐκ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως τεκμαυρομένοις· οὐ γὰρ ἔοικεν αὕτη εἶναι ἢ καθ' Ὀμηρον.

Quid quod accolis lacus Averni gloriosum visum, quod olim Cimmerii fuerint? Strab. V, 244. Sed vide quam splendidam doctrinam Messenii expromserint, Homeri Oechaliam vindicaturi. Pausan. IV, 3, 3 καὶ γὰρ τοὺς Ἀσκληπιοῦ παῖδας στρατεῦσαι φασιν ἐς Ἴλιον· Μεσσηνίους ὄντας· Ἀρσινόης γὰρ Ἀσκληπιὸν τῆς Λευκίππου καὶ οὐ Κορωνίδος εἶναι. καὶ Τρίκκαν δὲ καλοῦσιν ἔρημον ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ χωρίον. καὶ ἔπη τῶν Ὀμήρου καταλέγουσιν, ἐν οἷς τὸν Μαχάονα ὁ Νέστωρ τῷ δῖστῳ βεβλημένον περιέπων ἐστὶν εὐνοϊκῶς· οὐκ ἂν οὖν αὐτὸν μὴ ἐς γείτονα καὶ ἀνθρώπων βασιλέα δημοφύλων προθυμίαν τοσὴνδε γε ἐπιδείξασθαι. Hoc igitur genus interpretationis Homericæ in oppidulis graecis et inter mystagogos ferebatur.

Sed praeterea cum a pueris Graeci geographiam ex Homero cognoscerent, maxime ex catalogo navium, quæ apud quosdam memoria tenere vel lege sancitum esset, plurimi Homericæ urbium, fluminum, montium nomina cum iis, quæ suis temporibus valerent, conspirare volebant, immo eo procedebant, ut in hoc genere omnem doctrinam ad Homerum normam exigerent. Strab. VIII p. 337 λέγω δὲ ταῦτα συμβάλλων τά τε νῦν καὶ τὰ ὑφ' Ὀμήρου λεγόμενα. ἀνάγκη γὰρ ἀντεξέταξασθαι ταῦτα ἐκείνοις, διὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ θόξαν καὶ συντροφίαν πρὸς ἡμᾶς τότε νομίζοντος ἐκάστου κατορθοῦσθαι τὴν παροῦσαν πρόθεσιν, ὅταν ἡ μὴδὲν ἀντιπίπτον τοῖς οὕτω σφύδρα πιστευθεῖσι περὶ τῶν αὐτῶν λόγοις. Haec vero studia non tantum ad vanam Homericæ geographiae interpretationem duxerunt sed etiam ad corrumpendam antiquitus traditam scripturam. Nam Messenii suam de Oechalia sententiam ut aliquo modo tuerentur, catalogi versus 729—732 aut spurii iudicandi aut alio transferendi erant. Sed memorabile exemplum apud Pausa-

niam est VII, 26, 6. In catalogo navium B, 573 est eiusmodi versus:

ὦ ὦ ὦ Ὑπερησίων τε καὶ αἰπεινὴν Ἰονόεσσαν
 Ἑλλήνην ἵ' εἶχον —

De quo versu haec narrat Pausanias: Αἰγείρας δὲ ἐν τῷ μεταξύ καὶ Πελλήνης πόλισμα ὑπήκοον Σικυωνίων Δονούσαι καλούμενη ἐγένετο μὲν ὑπὸ τῶν Σικυωνίων ἀνάστατος, μνημονεύειν δὲ καὶ Ὅμηρον ἐν καταλόγῳ τῶν σὺν Ἀγαμέμνονι φασιν αὐτῆς ποιήσαντα ἔπος

ὦ ὦ ὦ Ὑπερησίων τε καὶ αἰπεινὴν Δονόεσσαν.

Πεισιστρατον δέ, ἥνικα ἔπη τὰ Ὀμήρου ἀεσπασμένα τε καὶ ἄλλα ἀλλαχοῦ μνημονεύόμενα ἡθροίζετο, ἢ αὐτὸν Πεισιστρατον ἢ τῶν τινα ἑταίρων μεταποιῆσαι τὸ ὄνομα ὑπὸ ἀγνοίας. Quod ipsa videtur ab istius anguli mystagogis accepisse.

Ridemus haec et quidquid multitudo harum nugarum molita est condonabimus. Sed inter doctos geographos, quae natio apud Graecos antiquissima est, fere nullus erat quin iisdem erroribus se irretiret, sive partium studio ducebantur, sive Homerum omnis scilicet doctrinae principem nulla in re a veritate aberrare volebant, (veritatem autem ex sui temporis statu vel ex fabulis tralaticiiis metiebantur). Inde ipsi et perverse interpretari Homerum et interpretationem desperantes textum mutare ad arbitrium. Producam quosdam huius culpaе convictos. De Hellanico Strab. XIII p. 602 Ἑλλάνικος δὲ χαριζόμενος τοῖς Ὑλιεῦσιν, οἷος δ' Ἀκείων μῦθος, συνηγορεῖ τῇ τὴν αὐτὴν εἶναι πόλιν τὴν νῦν εἴη τότε. Eudoxus in versu Iliados B, 850 Ἀλίου ὃδ' ἀλλιστον ὕδαρ ἐπικίδνεται αἶαν legere maluerat *Ala* (Strab. VII, 330. sch. 2, 239. cf. Steph. B. s. v.). Ephorus (qui Cimmericos cum accolis ad lacum Avernum ponebat, Str. V, 244) pro Alizonibus B, 856 Amazones induxit, hoc scilicet modo:

αὐτὰρ Ἀμαζύων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἔρχον;

strenue simul ~~versum~~ subsequentem transformans ex
 τηλόθεν ἐξ Ἀλύθης ὄθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέσθαι
 in

ἐλθόντ' ἐξ Ἀλόπης ἢ Ἀμαζονίδων γένος ἐστί.

Quam meram coniecturam esse si quis forte dubitat
 patet ex auctore, qui Strabo est XII p. 550. In ea-
 dem culpa Alexandri sunt comites et rex ipse ad prae-
 cidendos nodos quam ad dissolvendos paratior. Qui
 cum ad illas Troiae Asiaeque oras, unde Troianis so-
 cios venisse poeta ait, accessissent easque perconta-
 rentur, hinc aliquem fructum Homero, qui regi in
 deliciis erat, exsistere debere putabant. Equidem quo-
 tiescunque illum Strabonis locum exprobo, quo de edi-
 tione ἐκ τοῦ νάρθηκος rettulit, non contineo me quin
 talia quaedam putem in illud exemplar inducta esse.
 Φέρεται γοῦν τις διόρθωσις τῆς Ὀμήρου ποιήσεως ἢ ἐκ
 τοῦ νάρθηκος λεγομένη, τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τῶν περὶ
 Καλλισθένην καὶ Ἀνάξαρχον ἐπελθόντων καὶ σημειώσα-
 μένου τινά, ἔπειτα καταβάντος εἰς νάρθηκα, ὃν εἶδεν ἐν
 τῇ Περσικῇ γὰρ πολυτελῶς κατασκευασμένον. (Strab.
 XIII p. 594*). Quod Callisthenis opera usus nonne
 eo ducit, quo me haec legentem vocari sentio? Quod
 in itinere hoc egit, nonne eodem? Denique eiusdem

*) De ed. ex narthecio alterum testimonium Plutarchi Al. 8. Secum
 portavit τὴν Ἰλιάδα — Ἀριστοτέλους διορθώσαντες, ἣν ἐκ τοῦ νάρ-
 θηκος καλοῦσιν. Si hoc etiam fidem meretur mea opinio etiam
 magis confirmatur. Ab Aristotele correctam Iliadem secum fere-
 bat in Asiam, ubi Anaxarchi et Callisthenis (viri historiae et
 geographiae dediti, qui scripsit περίπλους) ope usus quaedam
 ut falsa notavit: quae nisi de quibus in Asia constare putabant?
 Valet hoc argumentum nisi putas Aristotelem omnino falso hac
 in re commemorari atque huic ut notiori a quibusdam tributam
 esse illam recensentiam, quae eos auctores habet, quos accurate
 tradidit Strabo.

Callisthenis, cuius in hoc negotio partes commemorantur, molimina in catalogo navium tenemus. Strab. XII p. 542 Καλλισθένης δὲ καὶ ἔγραφε τὰ ἔπη ταῦτα εἰς τὸν διάκρομον μετὰ τὸ

Κρωμνάν τ' Αἰγλαλὸν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους τιθεῖς

Καύκωνας αὐτ' ἦγε Πολυκλῆος υἱὸς ἀμύμων (vel Ἀμειβος).

Οἱ περὶ Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔβαιον· παρήκειν γὰρ ἀφ' Ἡρακλείας καὶ Μαριανδυνῶν μέχρι Λευκοσύρων, οὓς καὶ ἡμεῖς Παππάδοκας προσαγοροῦμεν· τὸ δὲ τῶν Καυκῶνων γένος τὸ περὶ τὸ Τίειον μέχρι Παρθενίου καὶ τὸ τῶν Ἐνετῶν τὸ συνεχές μετὰ τὸν Παρθένιον, ἔχοντων τὸ Κύτωρον. καὶ νῦν δ' ἔτι Καυκωνίτας εἶναι τινας περὶ τὸν Παρθένιον.

Post Callisthenem in iis, qui luxatae scilicet geographiae membra corrigere studebant, recensemus Zenonem Stoicum. Menelaus (δ, 84) narrat:

Αἰθιοπίας δ' ἰκόμεν καὶ Σιδονίους καὶ Ἐρεμβούς. Zeno philosophus scribi voluit

Αἰθιοπίας δ' ἰκόμεν καὶ Σιδονίους Ἀραβάς τε.

Strab. I p. 41., VII p. 298. Priore loco sic: περὶ δὲ τῶν Ἐρεμβῶν πολλὰ μὲν εἴρηται· πιθανώτατοί δ' εἰσὶν οἱ νομίζοντες τοὺς Ἀραβας λέγεσθαι. Ζήνων δ' ὁ ἡμέτερος καὶ γράφει οὕτως· Αἰθιοπίας δ' ἰκόμεν καὶ Σιδονίους Ἀραβάς τε. Τὴν μὲν οὖν γραφὴν οὐκ ἀνάγκη κινεῖν παλαιὰν οὖσαν· αἰτιᾶσθαι δὲ βέλτιον τὴν τοῦ ὀνόματος μετάπτωσιν, πολλὴν καὶ ἐπιπολαίαν οὖσαν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν*). Stoici vestigiis institit Crates, de quo iam dicendum, quod de Callimacho aliquo loco dicit Apollodorus: τοῖς μὲν ἄλλοις συγγνώμην εἶναι, Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ, μεταποιουμένῳ γε γραμ-

*) Ἐρεμβους pro Arabis dixit auctor Cynege. A, 172. Γ, 19.

ματικῆς. Sic Crates pro Erembis quaerebat non Arabas quidem sed Ἐρεμβούς, i. e. átros, Indos intelligens (v. sch.*). Alii Ἀράβους, fortasse ut ad Arabas propius accederent. Haec ratio Homerum ad similitudinem posterioris temporis accommodandi quo ducere debuerit iam ex iis quae adhuc disputavimus intelligi potest. Attamen exempla habemus quasi ad dehortandum exposita. II. B, 508 versus est:

Νῆσάν τε ζαθέην Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν.

Illa Nisa aliquotsaeculis post nusquam erat. Quid agi-
 tant? Strabo IX p. 405 *Ἡρώσιον δ' ἐστὶν Ἀθηδόνος ἡρο-*
πρεπὴς τόπος τῆς Βοιωτίας, ἔχων πόλεως ἔχων, ὁ καλούμε-
νος Ἴσος, συστέλλων τὴν πρώτην ἀντισταθμήν. Οἴονται δέ
τινες δεῖν γράφειν

Ἴσον τε ζαθέην Ἀνθηρόνα τ' ἐσχατιώσαν,
ἐκτείνοντες τὴν πρώτην συλλαβὴν ποιητικῶς διὰ τὸ μέ-
τρον, ἀντὶ τοῦ

Νῆσάν τε Ζαθέην —

Ἡ γὰρ Νῖσα οὐδαμοῦ φαίνεται τῆς Βοιωτίας, ὡς φησιν Ἀπολλοδώρος ἐν τοῖς περὶ νεῶν· ὥστ' οὐκ ἂν εἴη, εἰ μὴ τὴν Ἰασον οὕτως εἴρηκεν. ἦν γὰρ ἡ Ἰσος πόλις ἐν τῇ Μεγαρικῇ, ἐκεῖθεν ἀπρωκισμένη . . . δρωῶνς ἐκλέλειπται δὲ νῦν. Τινὲς δὲ γράφουσι

Κρεῦσάν τε ζαθέην,

τὴν νῦν Κρέουσαν δεχόμενοι τὸ τῶν Θεσπιῶν ἐπίνειον
ἐν τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ ἰδρυμένον. Ἄλλοι δὲ

Φηράς τε Ζαθίας —

ἔστι δὲ τῆς τετρακωμίας τῆς περὶ Τάναγραν, Ἐλεῶνος,
Ἀρματος, Μυκαλησσοῦ, Φηρῶν. Γράφουσι δὲ καὶ τοῦτο

Nῆσάν τε λαθῆην —

κώμη δ' ἐστὶ τοῦ Ἑλικῶνος ἡ Νῦσα.

Phea erat urbs prope mare sita (o, 297); quae ob

*) Cf. de Cratete Sch. γ, 239.

hanc caussam minus apte visa est commemorari H 234 (quamquam est aptum, ut magis etiam pruriginem mutandi intelligas). Quid igitur moliantur? Narrat Strabo VIII p. 348 ῥεῖ δὲ (fluvius Ἀκίδων) παρὰ τὰ-
 φον Ἰαρδάνου καὶ Χάαν πόλιν ποτὲ ὑπάρξασαν πλησίον
 Λεπρέου, ἔπον καὶ τὸ πεδίον τὸ Λιπάσιον. Περὶ τὰν-
 τος δὲ τῆς Χάας γενέσθαι φασὶν ἐνιοὶ τὸν πόλεμον τοῖς
 Ἀρκάσι πρὸς τοὺς Πύλινους, ὃν ἔφρασεν Ὅμηρος, καὶ δὴν
 οἴονται γράφειν (H, 135)

ἤβημ' ὥς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόφῳ Ἀκίδοντι*) μάχοντο
 ἄγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγγεσίμωροι
 Χάας παρ' τείχεσσι —

οὐ Κελάδοντι οὐδὲ Οἰκίᾳς. τῷ γὰρ τάφῳ τοῦ Ἰαρδάνου
 τοῦτον πλησιάζειν καὶ τοῖς Ἀρκάσι τὸν τόπον μᾶλλον ἢ
 ἐκείνον**).

*) Sic necessario legendum.

**) Hi igitur intellexerunt Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα ad fluvium
 Iardani, h. e. qui Iardani tumulum praeterfluit. — Ceterum manet
 in eo loco difficultas. Propter Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα non potest
 Κελάδων nomen proprium fluvii esse, et res eadem si Ἀκίδων
 substituat. Hoc intellexit Aristarchus: quare κελάδοντι pro ad-
 iectivo accepit hac nota apposita: ἡ διπλὴ δτι ἰδίως τὰ ἐπίθετα
 προτάσας τὸ κύριον ἐπήγαγεν „Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.“ Statuit
 igitur quandam anacoluthiam, ut oratio post ἐπ' ὠκυρόφῳ κελάδοντι
 interrupta videretur, deinde denuo institueretur illis Ἰαρδάνου ἀμφὶ
 ῥέεθρα. Non probamus. Sed ille non habebat quo se verteret:
 nam κελάδοντι interpretari „fluvio“, quod quidam facere non du-
 bitabant, illi in mentem venire non poterat, bene gnaro, quid ferret
 consuetudo Homeri. Ergo restabat ut vel versum 133 vel 135
 obelo notaret: nisi ei syntactica ratio, quam diximus, mira quidem
 sed tolerabilis visa esset. Caeterum Didymus hoc loco dicitur
 probasse Φήρης „ἄμεινον οὖν ὥς Δίδυμος, Φήρη Σπύρτη καὶ Λαρ-
 δάνου ἀμφὶ ῥέεθρα (i. Φήρης παρ' τείχεσσι Ἰαρδάνου)· οὕτω γὰρ
 καὶ Φερεκύδης ἱστορεῖ. De quo (si verum est) sic iudico. Didy-
 mus in commentariis cum variorum varia molimina recensuisset,
 addiderat, si quis locum mutare vellet, potius Φήρης scribendum

Haec post commenta, haec post nugatoria et violenta conamina intueri Aristarchi viam et rationem,

esse: hanc enim in hac re Pherecydem commemorare, ut videri posset hanc lectionem in suo Homeri exemplari offendisse. Hanc propter observationem, si neglecta fuerat, gratiam meruit Didymus: attamen in textum non magis inferri debebat, quam *Κύνων* pro *Κόων*, filius Antenoris, *T*, 53. Sic enim Pherecydes eam dixerat, teste Schol. V. h. l. Hic facile credo Pherecydem *Cynonem* ex suo Homero habuisse. Similiter iudicat Schol. Pind. *Ol.* VII, 42, ubi Tlepolemi mater a Pindaro dicitur *Ἀστυδάμεια*, quae Homero est (*B*, 658) *Ἀστυόχεια* „εἰκὸς δὲ τὸν Πίνδαρον ἀπαντῆσαι ταύτῃ τῇ γραφῇ“. Quod in hoc exemplo (quod aliter schol. aliter iudicare videtur) quamquam negari non potest, tamen non opus est credere. Eadem a Pherecyde tertio sed item simili nomine dicta *Ἀστυγένεια*. Nam haec nominum in similiter significantia transformatio, de qua multi dixerunt, invenitur etiam in mythicis. Simplicissima sunt (ne nunc ea commemorem ubi duplex terminatio est, ut *Μάκαρ Μακάριος*, *Πλούτων*, — εὖς Voss. hymn. Cer. p. 149.) *Ἑτεοκλυμένη*, *Περισκλυμένη*, *Κλυμένη*, Müller cycl. 128. Kleine Stes. 59. Mater Aiacis *Ἐορβοια* et *Περβοια*, nec erat quod alterum tantum retinere vellet Osann. de Soph. Ai. p. 55. Quid quod eadem apud Pherecydem *Φερέβοια*, v. Huschke Anal. litt. 325, quo certe recte explicatum quid sit *Ἐορβοια* et *Περβοια*, sc. *γυνὴ πολέωρος*, *ἀλγεοβοια*. — Filius Odyssei *Τηλέγονος* et *Τηλέδαμος* Eust. 1796. Uxor Phoronei *Λαοδίκη* et *Τηλοδίκη*, Saal ad Rhian. p. 47. *Ἰοκάστη* et *Ἐπιτάστη*. Et fortasse eodem recte referetur *Ἰριγένεια* et *Ἰριάνασσα*. Mater Eurysthei apud Pherecydem *Ἀμφιβία*, apud Hesiodum *Ἀμφιβία* (vel *Ἀνιβία*) et — *Νικίππη*, Sch. T, 116. *Λεάνετρα* aliis *Μεγάνετρα*, Heyne Apollod. I, 5, 1. Nec id errori tribuo quod Elei mater, quae ap. Pausaniam est *Ἐδρυκίδα*, in Et. M. 426, 29 est *Ἐδρυκίλη*: propter solam necessitatem metri poetam aliquem ita transformare potuisse mihi non dubium. Quod me admonet incuriae Saalii, qui ad Rhian. p. 26 inclinabat Aristomenis patrem in Rhiani hexametris sic ut a Messeniis nominatus est *Νιχομήδην* fuisse. — Qui plerumque Eurymedon erat Gigantum quin ab aliquo poeta vel mythographo potuerit insignite Oromedon dici non dubitandum. Quod tamen non meminit Huschke anal. litt. p. 320. — De Cassandra et Alexandra ingeniose scripsit Hermannus Hec. 86.

quam ex fragmentis quamquam haud multis satis tamen intelligere licet, nec iam opus erit ut quidquam commendationis causa addamus. Eandem viam ingressus esset Eratosthenes, nisi hic in geographicis subtitisset: chorographica non persecutus est. Hoc cur credere necesse sit, infra exponemus, ubi de Ulixi erroribus verba faciemus. Ab Aristarcho aliquantum profecit Demetrius Scepsius, omnia Apollodorus, et ab hoc utroque fluxit quidquid in his rebus Strabo sobrie et sano iudicio ut satisfacere possit disputavit. Si quis de Strabonis fontibus disputans ita scribit ut intentis oculis speculanti semel vel bis Apollodori nomen occurrat, is multum abest ut hunc locum exhauserit*).

§. 4.

De Ulixi erroribus.

Schol. ε, 55 πρὸς τὰ περὶ τῆς πλάνης διὰ πόρῳ που ἐν ἐκτετοπισμένοις τόποις ἀορίστοις. Cet. Similiter x, 190. δ, 556. ζ, 204.

Italia inferior et interioris maris pars adiacens repleta erat monumentis erroris Ulixi. Ibi erat Σάβηλαιον, Κίρκαιον, Αἰόλου νῆσος, Σειρινοῦσαι et alia similia. Quorum nominum originem facile intelligimus. Scilicet cum occidentem versus Ulixem errasse ex carminibus Homeri satis eluceret, postquam illae regiones

*) Non potui mentionem facere in hac disputatione Polemonis. Nam in περιηγήσει Ἰλίου (Suid.) an de HomERICA aetate pluribus dixerit et quo modo non constat. Troiam Homeri non eo, quod posterior erat, loco fuisse, simplici nec contemnendo argumento, ex loci natura petito, suspicata erat Hestiaeae Alexandrina in libro περὶ Ὀμήρου Πιλάδος. Commemoraverat eam Demetrius (Strab. 599. l. XIII). Hunc, qui ipse haec loca patria sibi lustraverat, invenimus grammatica et Aristarchea diligentia ex Homeri carminibus omnia rei argumenta comportare.

per Graecos nautas frequentari coeptae, locis recens detectis nomina quaerentes pro arbitrio imposuerunt mythica. Multa fortasse debentur Phocaeensibus. Item ad oras Libyae locos complures ab Menelao et Helena dictos esse (v. e. g. Strab. I p. 40. St. Byz. *Ἐλένειος*) comperimus: quod nec Menelao debetur, nec Aegyptiis, sed a nautis Graecis profectum cum frequens ad has regiones aditus esset. Illi idem fecerunt quasi si cui hodie nearchus Britannorum insulae sibi primum repertae nomen quaerenti arrideret nomen „Artusinsel“; unde posteris nec liceret concludere illic quondam Artum regem sedem habuisse nec Anglos ab hac insula originem ducere et hinc olim sedes translocasse. Eadem origo Cimmerii Bospori, unde Strabo colligit eo loco Cimmerios habitasse. Sic scopulos quosdam circa Italiam *Σειρηνούσας* dicere promptum erat nautis. Sed cum casu non duo essent scopuli sed tres (v. Strab. I p. 22), tres Sirenes in fabulas venerunt; Homerus duas novit. Et quod in mari factum idem in terra. *Ἐλένη* fons dictus in Chio insula (v. Steph. s. v.). Quid mirum fontem aqua limpida fluentem Graecos, aquas puras virgini comparare solitas, a pulcherrima femina Helenam dixisse? Accessit dein fabula, sicut apud Stephanum legimus: *ἔστι καὶ κρήνη Ἐλένη ἐν Χίῳ, ἐφ' ἣ Ἐλένη ἐλούσατο*. Sed docti huius rei immemores immensoque errore implicati ex his nominibus de priscarum rerum statu colligi posse putabant. Omnino autem quantus doctorum furor fuerit locorum nomina ab antiquis fabulis repetendi illustribus quibusdam et festivis exemplis teneamus. Strab. XVII p. 801 *τὰ δ' ἐν δεξιᾷ τῆς Κανωβικῆς διώρυγος ὁ Μενελαΐτης ἐστὶ νόμος, ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πρώτου Πτολεμαίου καλούμενος, οὐ μὰ Δί' ἀπὸ τοῦ ἥρωος, ὡς ἐνιοὶ φασιν, ὧν καὶ Ἀρτεμίδωρος. Steph. Byz. Ἀμαστρίς πόλις Πα-*

φλαγονίας — — ἀπὸ γυναικὸς Περσίδος Ἀμάστριδος
 θυγατρὸς Ὀξυάρθρου τοῦ ἀδελφοῦ Δαρείου, ἣ συνέκμησε
 Διονυσίῳ τῷ Ἡρακλείας τυράννῳ (v. Strab. XII p. 544).
 Δημοσθένης δ' ἐξ Ἀμαζόνος οὕτω λεγομένης. Sed re-
 dimus ad Homericam. Ergo illi ubi Σειρηνοῦσαι dice-
 bantur ibi olim Sirenes fuisse volebant, ubi Κίρκαιον,
 ibi Circam, et reliqua eodem modo. Et huic veritati
 Homerum respondere volebant. Scilicet accessit late
 patens opinio de Homeri doctrina, quae opinio mirum
 quantum poetae interpretationi officit. Etenim cum
 Homerus sententiis et virtutis exemplis egregiis re-
 pletus esset inter philosophos invaluit consuetudo ut
 quidquid de moribus praeciperent, aliquo versu et ex-
 emplo ex Homero petito confirmarent. Haec consue-
 tudo adeo placuit et frequentata est, ut Homerus quasi
 quaedam doctorum supellex fieret, ut denique ipsis ea
 omnia Homerus continere videretur, quae accommo-
 dando et adaptando ex illo elicere placuerat. Porro
 haec fuit communis florentis Graeciae opinio, poetas
 docere; iam tum, ut mihi videtur ultra id quod ve-
 rum est egressa. Attamen hi de bonis moribus et exem-
 plis virtutis cogitabant. Quae res a parte doctorum
 Alexandrinorum dupliciter deflexa est, cum primum
 illam poetarum doctrinam a moribus ad variam eru-
 ditionem transferrent; deinde dicebant optimum quem-
 que poetam id agere atque hoc boni poetae consilium
 esse ut quam plurima doceret. Sed fuerunt alii ele-
 gantioris iudicii, qui defendebant poetae officium non
 esse (ut vocabula ab illis sumam) — διδασκαλίαν sed
 ψυχαγωγίαν. Horum princeps Eratosthenes (Strab. I p. 6.
 p. 25). Ab altera parte alios secutus stat Strabo Eratosthe-
 nem impugnans *). Ab hac opinione profectus pleraque ad

*) In hac quaestione maxime Hipparchum secutus, v. p. 7.

eruditioris aetatis scientiam interpretando accommodat. Sic ἄρκτον explicat ἀρκτικὸν κύκλον, ne hunc, ignorasse videatur poeta, ἀψόρροον Ὠκεανὸν de maris affluxu et recessu (p. 3. 4.). Item geographica. Nosse Bosphorum Cimmericum, Istrum, oras Hispaniae (p. 36). Huic opinioni primus omni vi obstiterat Eratosthenes, qui poetam non doctrinam sed voluptatem audientium quaevisisse defendit eiusque eruditionem mediocrem esse. Homerum tantummodo in Graecia bene versatum esse, reliquarum vero regionum summam esse inscientiam, ne Aegyptum quidem vel Libyam cognitam habere. Hoc vero tantum abesse ut poetae vitio vertendum sit, ut ipse poeta nihil nisi auditorum delectationem quaerens etiam de industria insulas et terras remotas et miras remotorum populorum consuesudines finxerit. Quare si quis Circam, Cyclopem et alios dicere velit ubi fuerint, eum vanam operam consumere. Immo etiamsi statuendum sit Ulixen circa Siciliam errasse, tamen Homerum rationibus quae poetam decent ductum haec in longius remove debuisse et removisse, ne memorabilia nimis in propinquo acciderent*). Hac via progressus est Aristarchus, hac via sectator eius Apollodorus.

(Ἰππάρχος ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένη) p. 15. (πρῶτον δ' ἐπισκεπτέον Ἐρατοσθένη, παραιθένης ἄμα καὶ τὴν Ἰππάρχου πρὸς αὐτὸν ἀντιπλοῦσαν).

*) p. 18 (49 Tz.) 23 (61) „Ὅμηρον μῆτε εἰδέναι ταῦτα μῆτε βούλεσθαι ἐν γνωρίμοις τόποις ποιεῖν τὴν πλάνην.“ p. 26 (70) „ὅπολ' αἱ τῆς αὐτῶν ποιητῆς βούλεσθαι μὲν ἐν τοῖς προσεσπερίοις τόποις τὴν πλάνην τῷ Ὀδυσσεὶ ποιεῖν ἀποστήναι δὲ ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων, τὰ μὲν οὐκ ἀκριβῶς πεπυσμένον, τὰ δὲ οὐδὲ προελόμενον οὕτως ἀλλ' ἐπὶ τὸ δεινότερον καὶ τερατωδέστερον ἕκαστα ἐξάγειν.“ 28 (74) sqq. VII p. 298. 299 (354 sqq). Lepida eius verba sunt p. 24 (64) „τότ' αὖ ἐν εὐρεῖν τινα τοῦ Ὀδυσσεὺς πεπλάνηται διὰ τὴν εὐρεῖαν τὴν σκυτέα τὸν συρράψαντα τὸν, τῶν ἀνέμων ἀσπόν.“ Unde patet

Iam intelligemus quid sibi velint Aristarchi notae, quarum vestigia sunt in schol. ε, 55 πρὸς τὰ περὶ τῆς πλάνης ὅτι πόρῳ που ἐν ἐκτετοπισμένοις*) τόποις ἀορίστοις φησὶ γοῦν τηλόθι που τὴν νῆσον εἶναι. κ, 190 ἐκ τούτων δὲ ἐκτετοπισμένη φαίνεται ἡ πλάνη τοῦ Ὀδυσσέως. δ, 556 δὴλὰν καὶ τούτου ὅτι ἐξώκισται ἡ νῆσος (Calypsus), ἐπεὶ τί ἐκάλυψε τὸν Μενέλαον οὕτως ἔχοντα περὶ Ὀδυσσεά καὶ πόλιν ὅλην χαρίσασθαι ἐθέλοντα ναῦν πέμψαι καὶ σῶσαι τὸν φίλον. Hic nec Phaeacum insula exclusa: ζ, 204 ὅτι σαφῶς ἐνιαυθὰ ἐκτετοπισμένην που καὶ ἐσχάτην τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἀρίσταται εἰς τὴν Κέρκυραν (l. παρίστησιν οὐ τὴν Κ.). Cf. Apollod. Strab. p. 44 (119 Tz.) l. VII p. 299 (358). Quam in sententiam paene oblitteratam nunc Nitzschium ferri videmus. Nunquam satis Aristarchi aciem admirari possumus. Porro hic memorandum illud, quod ex Gellio novimus XIV, 6, qui inter quaestiones Homericas affert „utrum ἐν τῇ ἔσω θαλάσῃ Ulixes erraverit κατὰ Ἀρίσταρχον ἢ ἐν τῇ ἔξω κατὰ Κράτητα“ **). Crates Homero Ocea-

quam ei contraria pars ridicula visa sit. De consensu Eratosthenis, Aristarchi, Apollodori v. praeter ea quae textus noster habet maxime p. 31 (84) VII, 298 (354) 299 (358) „τὰ πλεῖστα μετενέγκας παρ' Ἐρατοσθένους“ (Apollodorus sc.) Hic praeter alia multa hoc de Apollodoro: ἐπιτείνει δὲ καὶ τοῖς περὶ Σικελίαν τὴν πλάνην λέγουσι κατ' Ὅμηρον τὴν Ὀδυσσεώς· εἰ γὰρ αὐτὸν χρῆναι τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γενέσθαι φάσκειν, τὸν δὲ ποιητὴν ἐξωκεανίζειναι μυθολογίας χάριν.

*) ἐκτετοπισμένοι τόποι Strab. 46 (125) ἐκτοπισμός 61 (164). l. V. p. 224. Utitur voce ἐκτοπίζειν etiam intransitive „remotas regiones adire.“ p. 42 (113). 21 (56). Occurrit in hac quaestione saepius apud geographum ἐξωκεανίζειν et ἐξωκεανισμός. Hoc non tantum significat „in Oceanum remittere“, sed induit etiam significationem „in mare longinquum remittere.“ Utitur enim etiam Apollodorus, 44 (119), VII, p. 299 (357), cuius tamen sententia erat errasse Ulixem „ἐν τῇ ἔσω θαλάσῃ“.

**) Sen. ep. 98. Quaeris Ulixes ubi erraverit potius quam effi-

num, h. e. scilicet externum mare notum esse voluit. Qui uti Ulixem eo devenisse dixit sic Menelaum voluit circa Africam navigantem ad Indos venisse, Strab. I p. 38 (82 Tz.). Crates, ut in plurimis rebus, sic hic Aristarcho contrarius, ab eorum parte erat qui doctrinam Homero assignarunt. Ex his inter antiquiores erat Ephorus, tum Callimachus, graviter reprehensus, ab Apollodoro, quod Calypsonis insulam Γαῦδον (vel Γαῦλον), parvam insulam prope Carthaginem esse, item Scheriam Corcyram dixerat, l. VII p. 299 (358) l. I p. 44 (119). Crates; et ut eos commemorem, ad quos Strabo recurrit, Hipparchus p. 2. 7. 15, Polybius p. 22. (v. Bernh. Er. p. 11), Posidonius p. 4. Denique ipse Strabo. Ergo geographi certe Eratosthenis, Aristarchi, Apollodori auctoritate non errore levati: quamquam apud Strabonem promptum est videre, quam ad sanam rationem identidem invitus trahatur. Apollodori sententia (quae eadem Aristarchi est et Eratosthenis) multis locis apud Strabonem exposita, nusquam tamen fusius quam l. VII p. 298 (354) sqq. *). Summam iam supra exposui, de Eratosthene loquens. Addo haec: Homerum nec Pontum nosse, nec „τὰ περὶ Αἴγυπτον καὶ Λιβύην“, nec Isthmum Africam inter et Asiam nec mare rubrum nec „τὰ κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ Αἰθιοπίαν καὶ τὸν Ὠκεανόν“. Hinc patet falsum esse quod schol. dicit δ, 84 Ἀρίσταρχος Ἐρέμβους τοὺς Ἀραβας ἀκούει. Et Eust. ib. (p. 1484) Ἀρίσταρχος δὲ φασὶ καὶ αὐτοὺς Ἑρεμνοὺς τοὺς Ἀραβας νοεῖ. — De Aethiopibus bipartitis Cratetis et

cias, ne nos semper erremus? Non vacat audire utrum inter Italiam et Siciliam iactatus sit an extra notum nobis orbem: neque enim potuit in tam angusto error esse tam longus.

*) Exposuerat haec in prooemio libri secundi de catalogo navigationum. Strab. h. l.

Aristarchi sententia fuse tradita a Strabone l. I p. 30 (81) sqq. Crates, quinque Zonas et Zodiaci inclinationem advocans, veteratorie agit; Aristarchus sobrie et si eius Aethiopus in tabulam referre velis ut fere **cam Vossiana conspiraturus videaris.** ;,ὁ δ' Ἀρίσταρχος ταύτην μὲν ἐκβάλλει τὴν ὑπόθεσιν· διχθὰ δὲ μεμερισμένους οἵεται λέγεσθαι τοὺς καθ' ἡμᾶς Αἰθιοπας τοὺς τοῖς Ἕλλησι πρὸς μεσημβρίαν ἐσχάτους. τούτους δὲ μὴ μεμερισθαι δίχα ὥστε εἶναι δύο Αἰθιοπίας τὴν μὲν πρὸς ἀνατολήν, τὴν δὲ πρὸς δύσιν, ἀλλὰ μίαν μόνην τὴν πρὸς μεσημβρίαν κειμένην τοῖς Ἕλλησιν, ἰδρυμένην δὲ καὶ Αἴγυπτον· τοῦτο δὲ ἀγνοοῦντα τὸν ποιητὴν, ὥς περ καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα εἴρηκεν Ἀπολλοδώρου ἐν τῷ περὶ νεῶν καταλόγου δευτέρῳ, καταπρεύσασθαι τῶν τόπων τὰ μὴ ὄντα“.

Ceterum Demetrius Scepsius idem sensit de his rebus, quamquam quum sibi Troianum catalogum tantum illustrandum sumsisset rarius ad has res delatus esse videtur. Attamen factum est. Iudicat de eo Strabo ut debet adversarius l. I p. 45 (120) οὐδ' ὁ Σκίψιος δὲ Δημήτριος εὖ, ἀλλὰ καὶ τῷ Ἀπολλοδώρῳ τῶν ἀμαρτιῶν ἐνίων αἴτιος ἐκείνος κατέστη. Πρὸς γὰρ Νεάνθη τὸν Κυζικηνὸν φιλοτιμοτέρως ἀντιλέγων εἰπόντα ὅτι οἱ Ἀργοναῦται πλέοντες εἰς Φᾶσιν τὸν ὑφ' Ὀμήρου καὶ τῶν ἄλλων ὁμολογούμενον πλοῦν ἰδρύσαντο τὰ τῆς Ἰδαίας μητρὸς ἱερὰ ἐπὶ Κυζικόν, ἀρχὴν φησι μὴδ' εἰδέναι τὴν εἰς Φᾶσιν ἀποδημίαν τοῦ Ἰάσονος (Ὀμηρον*).

*) Schol. Vindob. ap. Alter. vol. 2 p. VIII. ad Γ, 128 ὅτι ἐκ τούτου τοῦ ἱσοῦ (Helenae textili) ἔλαβε τὸ πλεον τῆς ἱστορίας τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ὁ θεὸς Ὀμηρος, ὡς φησιν Ἀρίσταρχος ὁ Ὀμηρικός. Hoc et si qua similia sunt de Aristarcho mendacia nunc sicco pede, opinor, transgredimur.

Dissertatio IV.

De prosodia.

C. I.

De accentibus.

§. 1. Veterum grammaticorum merita si quis recte aestimare vult, is prae aliis multis hoc unum secum reputet, quantis laboribus quantoque acumine opus fuerit ad libros accentuum notis distinguendos. Qui labor si in orationibus aut incepisset aut substitisset, fortasse industria sola adhibenda erat, quippe cum in plerisque regula accentus ex doctiorum Graecorum, rhetorum philosophorumque tum maxime disputantium ore pefi potuisset. Sed cum in Homero aliisque poetis potissimum haec opera versaretur, qui ignotis ac vel iam diu intermortuis vel hoc et illo Graeciae angulo reconditis vocabulis referti essent, nisi et doctrina et subtilitas et natus quidam veri falsique sensus accederet, omnis labor vanus vagusque erat. Quamquam vel vulgarium vocabulorum accentus saepe non nisi assidua observatione constitit. E. g. *νευρησαι*, notionem imperativi flagitans, in Homericis offertur; quo accentu notabis? Sed quidquid in hac re ab Alexandrinis prae-

stitutum, id totum ab Aristarcho pendere iure contendimus. Etenim quamquam Aristophanes dicitur notas accentuum invenisse, tamen in hoc genere eius opera exigua fuit, fortasse in generalibus quibusdam regulis potius quam in singulis poetarum vocibus notandis et expediendis occupata: et si quid eiusmodi tentavit, prae Aristarchae opera tam exile visum est ut totum ab illa obrueretur. Aristophanis magna et immortalis de omni antiquitate merita reliquiae testantur: ea si quaeris, quae ad scriptorum textus pertinent, saepe eius mentio fit in variarum lectionum delectu, in eruendis versibus spuris atque in libris vel attribuentibus vel abiudicandis ab auctoribus tralaticijs, in carminibus ordinandis, in metris dispescendis (Dionys. Hal. c. verb. 312). Sed de accentibus quid dixerit vix semel aut bis memoratum legimus. Aristarchus igitur primus in scriptoribus a se editis, epicis, tragicis, comicis, lyricis, singulas voces accentus nota distinxit. In singulis vocabulis ab eo factum esse nusquam diserte traditur. Si quis igitur erit qui putet in dubiis tantum et difficilioribus notam ~~et~~ positam esse, respondebo primum etiam in minutoribus, qualis est pronominum enclisis, praepositionum anastrophe, tam frequentem eius mentionem fieri ut iam hinc indicandus sit perpauca sane intacta reliquisse, ut tutius esset nec multum laboris adderet omnia simul notare. Deinde quem accentum habuerit etiam in iis commemoratum invenimus, de quibus Aristarcho non poterit exoriri dubitatio, quae tum demum ab uno alterove grammatico dubitari et disputari coepta, cum haec doctrina ad omnia singula rationis regulaeque faciem admove-re coepisset et contentione vires quaereret: *g. de χαράδρα, ἄρχος, δύωμαι* (II, 390. II, 324. Z, 229). Denique hoc addam. Si ea tantum notavit Aristarchus, quae aliquando difficultatis haberent, nullam

poterat in textu eius Homérico accentu instructum esse verbum, quā in commentariis rationem redderet. Contra si omnia notavit, poterant ac potius debebant multa esse, quae notasse sufficeret: quā poterat facile cum aliis multis unum et alterum etiam praetermissum esse impeditas, cuius quibus postea Aristarchi auctoritas plurimum valebat, ut Herodianus, rationes nescirent. Atqui invenimus haud raro Herodianum quō accentu Aristarchus vocabulum notaverit scire, quibus rationibus ductus sit, nescire, et demonstrabimus infra nonnunquam rationes ab Aristarcho alienas ei tribuisse.

Satis, opinor clarum est, quantopere hoc in loco ab uno homine pendeamus: sed si mihi dicendum est quod sentio (quae non temere arrepta opinio est, sed ut in re gravissima diuturna et repetita meditatione invaluit) est profecto quod nobis grati fuerit hunc unum esse Aristarchum, qui se modestissimum praebuit, analogiae normam quam universe ut constat in linguis valere voluit moderate adhibuit, prae analogia et certis fixisque regulis usum tutus et nativo quodam confusus sensu, quo in patrio maxime sermone doctiores saepe nesciunt ad verum ducuntur. Quod quantum valeat intelligitur maxime comparatis quibusdam posterioris aevi grammaticis, cum alios dico, tum Tyrannionem et Ascalonitam Ptolemaeum, qui Gottschedii simili studio nihil non certa quaedam regula adstringi volebant (a qua sermo ingenioso homini similis abhorret), qui inauditos nec a paradoxo vel ab Herodianis modestisque grammaticis receptos accentus excudebant. Contra et paradoxo et eiusmodi grammatici longe in plerisque Aristarcho adstipulati, imo eius iudicio nonnunquam plus confisi sunt, quam suis rationibus: quem honorem per tot saecula nunquam mendacio habitum arbitror.

§. 2. Primum igitur quantum analogiae rationi, quantum usui dederit, exemplis ut mihi videtur minime dubiis lustremus.

Herod. B, 262 αἰδῶ. Ἀρίσταρχος περισπωμένως ἀναγινώσκει, ὁμοίως καὶ τὸ ἦν διὰν ἔμιμνε (I, 662). καὶ ἡμεῖς δὲ αὐτῷ συγκατατιθέμεθα. Διονύσιος δὲ ὁ Σιδώνιος δξύνει· Πάμφιλος δὲ πάσας τὰς τοιαύτας αἰτιατικὰς περισπᾷ· „Λητῷ γὰρ δ' ἥλκησε“ (λ, 580) καὶ „Πυθῷ δ' ἐρχομένην“ (581), ἐπεὶ, φησί, Λητόα ἐστὶ καὶ Πυθόα. Διονύσιος δὲ ὁ Θράξ φησι κακῶς ἀνεγνωκέναι τὸν Ἀρίσταρχον κατὰ τὸν περισπωμένον τόνον τὸ μὲν αἰδῶ καὶ ἦν, τὰ δὲ ἄλλα κατ' ὀξεῖαν τάσιν, Πυθῶ, Λητῶ. ἐχρῆν γάρ, φησὶν, ὁμοίως ἀνεγνωκέναι. οὐκ εὖ δὲ μέμφεται τῷ Ἀριστάρχῳ, εἴγε ἤδη διάφθοροι αἱ εὐθεῖαι, ἦως αἰδῶς, Λητῶ δὲ καὶ Πυθῶ. ἐστὶν οὖν λόγος ὅπερ τῆς Ἀρισταρχείου ἀναγνώσεως καὶ τῆς κατεγνωσμένης προσφθίας οὗτος· ὅτι ἐχρῆν μὲν τὸ Πυθῶ περισπᾶσθαι, ἐπειδήπερ Πυθόα ἐστὶ καὶ τοῦτο ἀπὸ τῆς συναλοιφῆς. ἀλλὰ πάλιν τὸ πτωτικὸν ὡ ἀπέστραπται. τὸν περισπωμένον πόνον· κατὰ τοῦτο ὠξύνετο· ταύτῃ γοῦν καὶ τοῦ χρυσοῦς περισπωμένου τὸ δυϊκόν. δξύνομεν· οὕτως ἀποδείκνυται ὅτι καὶ ἡ καλῶ· δοτικὴ εἰς ι λήγει καὶ οὐκ εἰς ω. δεύτερος δὲ λόγος ἀληθής· ἐστὶν ὥς εὐθεῖα καὶ αἰτιατικὴ ὁμόφωνος οὕσα κατὰ φωνὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ πάντως καὶ τὸν αὐτὸν τόνον ἐπιφέρειται, οἱ ταχεῖς τοὺς ταχεῖς· εἰ δὲ ἡ εὐθεῖα ὀξύνεται, πάντως καὶ ἡ αἰτιατικὴ. διὰ τοῦτο ὅτι ἡ μὲν αἰδῶ αἰτιατικὴ καὶ ἦν μὴ κρατούμεναι ὑπὸ τῆς συνεμπτώσεως κατὰ τὴν εὐθεῖαν περισπῶνται κατεχόμεναι τῷ λόγῳ τῆς συναλοιφῆς, οὐκ ὑπὸ τοῦ πτωτικοῦ χαρακτήρος. ἡ δὲ Λητῶ καὶ Πυθῶ, καίπερ (ι καθάπερ) κατεχόμεναι ὑπὸ τῆς συνεμπτώσεως τῆς φωνῆς, κατέχονται καὶ τῷ τόνῳ (cf. ad I, 240).

Vides quid alii et ipsi Aristarchi discipuli ut omnia una analogiae lege continerentur machinati sint. Aristarchus offensus est accentu ἦν, αἰδῶ, qui reli-

quorum similitudini non respondebat: attamen adscivit, unde nisi ex usu? Peropportune offert se locus Apollonii Dyscoli de pron. 112. B, quo magis etiam res in propatulo sit: ἄλλως τε τὰ εἰς ὠ λήγοντα πτω-
 τιμὰ κλίσεως τυγχάνοντα οὐποτα περισπασμὸν ἀνεδέξατο.
 τούτῳ γὰρ τῷ λόγῳ καὶ ἡ νεώ γενική ὤξυνήθη, μετὰ
 καὶ ἄλλων λόγων τῆς γενικῆς τὸν περισπασμὸν ἀπαιτού-
 σης· καὶ το

Ἀητὼ γὰρ ἤλκησε

καὶ τὸ

Πυθώδ' ἐρχομένην

καὶ τὰ τούτος ἀπαπλήσια· καὶ τὸ ἐντελὲς ἔχουσι Ἀητόα
 καὶ Πυθόα ἀναγκαιῶς ὤξυνθη. ἔνεκα γὰρ τούτου καὶ
 δισάσαι τὸν Ἀρίσταρχόν φασι περὶ τοῦ

ἥῳ διὰν ἔμμινε

καθό (l. καίτοι) ἦν τὸ ἐντελὲς ἥόα, i. e. quamquam propria forma erat ἥόα neque ideo mirandi causa erat nisi ex reliquorum analogia.

Similiter igitur iudicandum erit de θῶων, δμῶων similibusque genitivis; de quibus Herodianus explicat ad N, 103.

τὸ δὲ θῶων ἐνιοι περισπῶσιν, ἢ ὁμοτονῇ τῷ θηρῶν καὶ κυνῶν. οὕτως δὲ καὶ Ἀρίσταρχος προφέρεται, Διοκλῆς καὶ ὁ Θράξ Διονύσιος ὡς βαρύνοντες τὴν λέξιν. — Haec corrupta sunt, ut patet ex altero schol. Ἀρίσταρχος βαρύνει τὸ θῶων καὶ ἐπέσθη ἡ παράδοσις, ὃ δὲ Πάμφιλος περισπᾷ (cf. Eust. 922, 40) — Tu illud sic lege: τὸ δὲ θῶων ἐνιοι περισπῶσιν, ἢ ὁμοτονῇ τῷ θηρῶν καὶ κυνῶν· ἡ δὲ παράδοσις βαρυνόντως. οὕτως δὲ καὶ ὁ Ἀρίσταρχος προφέρεται. Διοκλῆς δὲ καὶ ὁ Θράξ Διονύσιος καταγινώσκουσιν αὐτοῦ ὡς βαρύνοντος τὴν λέξιν. Κάσιος δὲ (sic enim pergit) ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῆς βαρυντονήσεως φησιν ὅτι τὰ μονοσύλλαβα, εἰ μὲν ἔχη τὴν πληθυντικὴν ἐπὶ τῆς τελευταίας συλλαβῆς μετὰ σμφωνίου λεγομένην πάντως καὶ κατὰ τὴν γενικὴν περι-

παῖται, οἷον θῆρες, κύνας, χῆνας, ὅταν δὲ ἐπὶ φωνήεντος ἀρχομένην, πάντως βαρυνονομένην, οἷον Τριῶς, διμῶς, λῶς. ἀντίκειται δὲ αὐτῇ τὸ παίδων καὶ πάντων. Καί-
ρις δὲ φησιν οὐκ εἶναι ἐν δυσλλάβοις ἀναλογίαν (Γ),

Hic etiam vides quid complures moliti sint ut ea ad normam grammaticam detorquerent quae sibi usas non passus est eripi.

Facile hinc iudicium de δυσῶδων, εὐῶδων, quippe idem futurum.

Theodos. canon. Bekk. An. p. 1006, 24 τὸ δυσῶδων Ἀριστάρχος ἀλόγως (i. e. contra analogiam) ἐβάρυνεν, καὶ τριήρων φασὶ τινες Ἀττικοὺς βαρυντόνως λέγειν.

Qua in re mire castigatur ab Herodiano apud Ioannem Alex. p. 19 τὸ δυσῶδων καὶ εὐῶδων τῇ λόγῳ μὲν περισπασθήσονται, φασὶ δὲ τὸν Ἀριστάρχον τὰς καὶ πὰς δημοίας βαρύνειν, ἀπατηθέντα, ὡς ὁ Ἡρωδιανὸς φησιν, ἐ· τοῦ οἶσθαι τὰς ἐντελεῖς γενεὰς αὐτῶν προπαροξύνεσθαι, εὐῶδων ὡς πόλεων κακῶς. μόναι γὰρ αἱ ἀπὸ τῶν εἰς υς ὑπάρχουσιν αἱ προπαροξυνόμεναι, πόλεων, μάντιων, καὶ δύο ἀπὸ τῶν εἰς υς, πελέων, πῆχων· αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι βαρύτεραι οὔσαι πρὸ μιᾶς ἔχουσι τὸν τόνον, ὡς πρόκειται. Quae epitomatoris culpa colorem Herodianum amiserunt: qui hic, ut ubique eum fecisse inveniemus, lenius et modestius quae contra Aristarchum proferri possent, posuerat, minime immemor eorum quae pro eo valerent. Imo disputatione accipiti absoluta in Aristarchi partes discessisse putandus. Confer modo, quomodo haec Arcadius excerpta dederit, p. 136: τὸ δὲ δυσῶδων παραλόγως ἐβάρυνθη. καὶ τὸ τριήρων οἱ μὲν βαρύνονταν, οἱ δὲ περισπῶσιν, ὥσπερ καὶ αὐτάρχων, καὶ τὸ συνήδων καὶ κακοήδων βαρύνεσθαι ὡσπερ καὶ τὰ αὐτῶν ἐπιβήματα. Cf. etiam ipsum Ioannem alio loco p. 39, 12. Ubi Aristarcheis additur νοῶδων. ὁ δὲ Ἀριστάρχος καὶ τὸ νοῶδων ἐβάρυνεν ἀλόγως.

§. 3. Sed ubi usus desideret, i. e. in obsoletis formis et vocabulis, qua via Aristarchus ingressus est? Pauca sunt, sed quantivis pretii verba Herodiani quae indicant, ad A, 659: προπαρωξύνθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀριστάρχου (sc. οὐτάμενος) διὰ τὰν παρακτῆσιν, ἐπεὶ αἱ τοιαῦται μεταχαὶ προπαρωξύνοντο, ἰστάμενος, κηράμενος. ὁ γὰρ ἀνὴρ τῷ χαρακτῆρι μᾶλλον τῆς τέχνης προαγνέμει*). Οὐτάμενος cum aliis nemini ignotis Buttmanno, ut constat, aoristi sunt per syncopen facti. Quod si iis finibus circumscribitur, quos ipse vir solertissimus T. II p. 2 not. et p. 10 not. indicavit, concedere possumus. Proprie plerique non sunt aoristi sed analogia non satis expressa fictae formae, modo ad aoristos, modo ad ipsa praesentia propius accedentes (V. Buttm. p. 12 not. 8 et p. 23 not. 3). Uti igitur totae quasi similibus istis, quae loquentium sensui obversabantur, debentur, sic nec accentus ad aliam quam ad horum similitudinem poni poterat. Quod rectissime sensit Aristarchus. Praeterea ut omnino syneedrome magnam Graeci sermonis momentum est, sic in accentibus valuit**). Ipsum ἰών non aoristus est, nec κιών, sed propter simplicem formam accentum aoristis (c. g. πιών) accommodarunt. Et contra videant quid agant, qui quod ἔρεσθαι, διωκαθεῖν, πιττων, ὀφλεῖν aoristorum significationem habent, continuo accentum aoristorum accersendum putant. In quo quam non sublevantur paradoxi ipsi opinor sentiunt. De ἔρε-

*) Addit ἄλλως τε καὶ ἡ γινόμενη τοῦ σ ὕψους καὶ ἀναδουμένη ἐργάζεται χρόνον. Hoc sequitur Apollonius, de conl p. 496. Ceterum quibus haec cordi sunt auctor sicut ut totum Herodiani scholion paulo longius, cuius partem supra scripsi, adeant.

**) Refero huc εὐχμητός, quod applicatum est ad μάχητις. Βιήμενος fortasse non dictum esset, nisi ut quodammodo responderet voci ὀδμήμενος.

σθαι diserte testatur Herodianus II, 47*), καταδάρθαι Atticos dicere pro καταδάρθεῖν Schol. Nub. 38.

Aristarchum eandem rationem secutum esse videmus in aoristo πέφνων. Ad P, 539 καταπέφνων, Ἀρισταρχος ὡς τέμνων. Ad II, 827 πέφνοντα ὡς τέμνοντα. οὕτως καὶ Ἀρισταρχος. ὁ δὲ Τυραννίων παροξύνει ὡς λαβόντα, δεύτερον ἀόριστον ἐκδεχόμενος. οὕτως δὲ καὶ τὴν εὐθείαν ὀξύνει „κτῆρ ἄχεος μεθέηκα, χειρίονά περ καταπέφνων“ (P, 539), τοῦ Ἀριστάρχου βαρύνοντος. καὶ μοι δοκεῖ ὁ Τυραννίων λόγῳ ὀγιεῖ χρηῖσθαι· εἰ γὰρ πέφνω πέφνης πέφνει οὐ λέγομεν, ὑποτακτικῶς δὲ πέφνω πέφνης πέφνη καὶ „πέφνε γὰρ Ὁθρυονῆα“ (N, 363) καὶ ἔστι δεύτερος ἀόριστος ὡς ἔλαβε λάβω λάβης λάβη, δηλονότι ὀφείλομεν καὶ τὴν μετοχὴν ὀξύνειν. ὁ μὲντοι Ἀρισταρχος καὶ τῷ χαρακτῆρι τῆς φωνῆς ἐπελείσθη καὶ οὕτως ἐβάρυνεν. ἐπεὶ γὰρ αἱ εἰς νων λήγουσαι μετοχαί, ἔχουσαι πρὸ τοῦ ν σύμφωνον κατ' ἐπιπλοκὴν, ἦτοι ἐβαρύνοντο ἢ περιεσπῶντο, οὐδέποτε δὲ ὠξύνοντο, ὡς περ ἔχει ἡ τέμνων, κύνων, πίνων, ἐδοκίμαζε καὶ τὴν πέφνων βαρύνειν, οὐχὶ ὀξύνειν. εἰ δὲ τις λέγοι· διὰ τί γὰρ οὐ περισπᾷ; διδαχθήσεται ἐκ τῆς κλίσεως· οὐ γὰρ πεφνούντα ἔροῦμεν ἢ πεφνῶντα ὡς νοοῦντα· οὕτως δὲ καὶ ἡ ὀ(?) μετοχὴ ἐβαρύνετο τῷ χαρακτῆρι καὶ τῇ ποιότητι τοῦ στοιχείου, οὐ τῇ κλίσει τῇ τοῦ ἐνεστώτος, ὥς περ ἀπεδείξαμεν**).

*) Idem non novit nisi πίνων II, 827. Quod utrum pro praesenti an aoristo habeat non clarum.

**) Quod hoc scholio facit Herodianus, hoc saepius facit (v. A, 659). Primum concedere videtur rationi sane non obscurae adversariorum: dein quaerit ponitque quid secutus sit Aristarchus, cuius prudentiam perspexerat, cui paradosin in plerisque assentientem invenerat; et his quasi certioribus ducibus obtemperat. Haec ponit in catholica: πέφνειν, Arcad. 173, 20. πέφνων ib. 276, 22. Intelligo quam recte iudicaverim supra de Ioannis Arcadii excerptis collatis de δυσώδων.

Huc porro referimus εἶρτο, εἴλτο. Herod. II, 542 Ἀρισταρχὸς τρίτην ἀπὸ τέλους τὴν δξείαν ποιεῖ, ὀγιῶς πᾶνν. ὁ δὲ Τυραννίων προπερισπᾷ, ἐκ τοῦ εἰρύετο φάσκων αὐτὸ συνηλεῖσθαι. δύναται δὲ τὸ εἶρτο κλιθεὶν ἀπὸ τῶν εἰς μι ὁμοίως τῷ ἐξεύγνντο, ἦντο (Θωῶς δὲ οἱ ἦντο ἔργον ε, 243) ἐκτετάσθαι. οὕτως ἀξιούμεν καὶ ἐπὶ τοῦ εἴλτο (ε, 403) καὶ εἶρτο. A, 138 τὸ δὲ ἔρτο ψιλοῦται καὶ προπαροξύνεται. οὕτως Ἀρισταρχος. καὶ ἐπείσθη οὐτῷ ἢ παράδοσις. ἔστι γὰρ τι ῥῆμα εἰρύω. τούτου ὁ παρατατικὸς παθητικὸς γίνεται εἰρνώμην, τὸ τρίτον εἰρύετο, ὃ ἐν συναλοιφῇ καὶ ἐνδείᾳ τοῦ ι ἐγένετο ἔρτο. De accentu idem statuit Buttmannus; de rationibus similiter sed subtilius et propius quasi ad linguae penetrallia accedens; sed usus et character et observandi diligentia et sensus insitus eos perduxit, quo rationibus vix accessissent.

§. 4. Iam Aristarchi rationem tam expressam et insignitam habemus, ut in multis quid scripserit quid non scripserit ipsi possimus perspicere. Quid igitur de hoc loco iudicabimus, qui in cod. V. legitur ad N, 809 de βιβασθων. βαρυντέον εἴτε ἀπὸ τοῦ βιβῶ ἐγένετο εἴτε ἀπὸ τοῦ βιβαστός. Ἀρισταρχὸς δὲ φησιν, ἐὰν ὀξύνηται, ἔσται μακρὰ διαβάς. Hoc corruptum est nec intelligi potest; sed si quis inesse putaverit, Aristarchum etiam tulisse βιβασθών, ei fidenter obloqueremur, etiamsi non servatum esset ad eundem locum Herodiani Scholion, quod huiusmodi est: βιβάσθων· Τυραννίων περισπᾷ, οὐχ ὀγιῶς· ὁ γὰρ χαρακτηρισ βαρεῖαν τάσιν ἀπαιτεῖ, εἴτε ἀπὸ τοῦ βιβῶ βιβάσθω γενομένου τοῦ ῥήματος περιπλεονάσαντος τοῦ σ, ὥς φησι Φιλόξενος (v. ad O, 676), εἴτε ἀπὸ ὀνόματος τοῦ βιβαστός βιβάσθων ὡς αἰσθων. γίνεται γὰρ τινα ἀπὸ τῶν εἰς τος κατὰ μεταβολὴν τοῦ τέλους εἰς θω βαρύτονον ῥήματα, ἐγαρτός ἐγέρθω, ἐρεκτός ἐρέχθω, αἰτός αἰτθω. οὕτως καὶ παρὰ

τὰ βιβλίοις βιβλίσθαι παρατηρεῖται δὲ καὶ τοὺς ὀξύν-
τας ὡς ἀνίστορον ὑπόστατον (Hinc frustula venerunt in
Et. M. p. 197, 20) *)

Sequitur λῖς. Rust. p. 841, 22 τὸ δὲ λῖς κατὰ μὲν
Ἀρίσταρχον, ὡς φασιν Ἀπείων καὶ Ἑρόδιος, ὀξύνται
συναξομοιούμενον τῷ χαρμυνηρι τοῦ κῆς πύς, ἐν
δὲ καὶ τοῦ τῖς καὶ θῖς καὶ φῖς, εἰ καὶ διαφόρως ταῦτα
κρίνεται πρὸς τὸ λῖς. ὁ Ἀλεχρίων δὲ φασὶ στερησθῆ-
ναι καὶ τὴν αἰτιατικὴν παρακλῆσθαι. ὡς γὰρ μῦς μῦν,
δρῦς δρῦν, οὕτω καὶ λῖς λῖν. εἰ δὲ μηδὲν τῶν εἰς ις πε-
ρισπῆται, ἀλλ' ὁ Ἀλεχρίων ταῦτα ἵσχυται, ἐκτρέφον δι-
δωκὼν ἐπιδεσθαι τὰ λῖς πύς, ὡς Ὀδυσσεὺς φηθέν (μ, 64),
καὶ οὕτω μὲν ἐκείνας εἰς λῖς ὁ λέων περιδεδίκαται ἐπὶ τοῖς
λέοντος πρὸς ἀσπολῇ τοῦ ἐπιδεσποῦ, ἀλλ' ἡ παραδό-
σις, φασὶ τῷ Ἀρίσταρχῳ πείθεσθαι. Herod. καὶ A. 238
ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ὀξύνει, ὁ δὲ Ἀλεχρίων περισκεῖ. ὡς
γὰρ παρὰ τὸ μῦς μῦν, φησί, καὶ τοὺς νοῦν, οὕτως καὶ
λῖς λῖν· ἐπεὶ τε λῖν ἤγαγε δαίμων. καὶ (ins. οὐκ) ἐστὶ
συνεκτακτικῶς εἰς Ἀλεχρίων ὅτι μᾶλλον ἐρεῖλαι περι-
σπᾶσθαι, εἰ καὶ μηδὲν τῶν εἰς ις ληγύκααν καὶ ἀρσενικὸν
γένος ὑπὸ ἀνακρίωνων περισπᾶσθαι. καὶ εὐχαριστῶν ἔτα-
ραν λόγον, ἵνα τὸ ἐπιδεσπὸν καὶ σημαῖνον γένος θῆλει
καὶ ὀξύνουσαν ἀποφύγη, λέγων δὲ πρὸς λῖς πύς τῷ
μέντοι χαρακτήρι τοῦ κῆς καὶ (ins. τῷ) θῖς, ποῖται γὰρ
διαφόρως κληθεῖσι πρὸς τὸ λῖς, συνεξομοίωσαν αὐτὸ κατὰ
τόνον ὁ Ἀρίσταρχος. καὶ οὕτως ἐπεισθῇ ἡ παράδοσις.
(cf. Arcad. 193, 1. 125, 1. περ. μον. λ, 19).

De accusativo λιν falso traditum ab Enstadio p.
857, 37 τὸ δὲ λιν οἱ μὲν περὶ Ἀρίσταρχον ὀξύνουσαν ὡς
καὶ τὴν ὀρθήν. ἥδη γὰρ δεδῶλεται ὅτι τὸ λῖς μῦνιστο
παρ' αὐτοῖς. ἕτεροι δὲ περισπᾶσαι κανονίζοντας ὡς πᾶσα

*) Videntur quidem etiam αἰοντι pro aoristo habuisse. Eo ducit
Et. M. αἰοντι δὲ λέγοντι, οὕτως καὶ Ἀριστοφάνης.

αἰτιατικῇ ποσειδάωνος εἰς τὴν λήγοντα προσηγορίαν, μὴ δὲ ἀπὸν, μὴν, κλειῶν, καίτοι τῆς εὐθελῆς τούτου ὀνόματι δέχεται γὰρ ἡ κλειῶ. Nec ulla causa est cur Aristarchum mirabiliter a se ipsum descivisse putemus, nec quisquam praeterea tam memorabiles exceptionem commemoravit, imo undique patet omnes consensisse in accentu λῶ, omnium minime vero eum scripsisse λῷ cuius auctoritatem nec reliqui neglexerunt et Herodianus nusquam. v. Herodian. ad A, 490. Arcad. 130, 17. Theodor. can. 1004. Choerobosc. 1236. Rust. 775, 46. Taedet nunc plura addere ut Eustathii errorem convincam, quod me olim in adversariis fecisse vident. His perpensis, quas adhuc de Aristarchi rationibus disputata sunt, dubitari non potest, nec Hermannus dubitabit, qui olim fidem habuit Eustathio ad Eur. Bacch. 1166. Casu evenit, ut unde sit Eustathii error indicari possit. Ad A, 490 in cod. Ven. A Herodiani notam subsequitur alia, quae est de nominativo λῆς, sed falso hac intrusa est, ubi in textu Homérico est λῶ. Hec fraudi fuit Eustathio. Sed qui in Cod. Ven. illam notulam loco non suo allevit is (nisi res casu accidit) videbitur deceptus esse eo loco qui est Et. M. 567, ubi negligentius insipienti facile videri potest de nominativo praecipi.

Ad synecdromen pertinet ζαφελῶς. Sch. ζ, 330 Ἀρισταρχος περισπᾷ τὸ ζαφελῶς, καὶ οὕτως ἐπεκράτησεν. ἔδει δὲ βαρύνοντως. Herod. ap. Ioan. Alex. 39, 18 παρὰ τὸ ζαφελος προπαραξινόμενον ὀφείλει καὶ τὸ ζαφελῶς ἐπιρῆμα βαρύνεσθαι ὡς ἀπὸ τοῦ ζάθεος ζαθέως. οὐ γὰρ ἐστὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ζαφελῆς. δεικνύσι δὲ Ἡωδιανὸς ὡς οὐ κατὰ συνέκδορμην τοῦ ἀμελῶς καὶ ἐντελῶς περισπᾶσθαι τὸ ζαφελῶς*).

*) Hoc usus est sed corrupte auctor scholii in Et. M. 402, 20.

Ταρφειαί, Θαμειαί. Τ, 357 ταρφειαί Ἀρίσταρχος ἀνέγνω ὡς πνικναί. οὕτως δὲ καὶ δ' Ἀσκαλωνίτης. καὶ ἐπελοθῇ ἡ παράδοσις. Α, 52 θαμειαί. Πάμφιλος λέγει θαμείαι ὡς ὀξεΐαι, Ἀρίσταρχος δὲ ὡς πνικναί· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ταρφειαί. Hoc non casu factum, quod in hac anomalia ista duo concinunt quae concinunt in significatione. Ergo persuasi mihi (quamvis primum audienti mirum videri possit) aut haec etiamsi adiectiva sint tamen propter ipsam significationem crebritatis se ad nomina periectica in *ιά* accommodasse, aut-quod singularem non habent, ad alia pluralia similis formae accessisse, ἀγυαί, Πλαταιαί, Ἀγυαί.*

Sed *μητίετα, εὐρύοπα, ἀκάκητα* quid commune habent, ut eodem modo regula eximerentur? Commune hoc, quod sunt quattuor syllabarum (quod ex Homericis praeterea cadit in unum *ἑπτηλάτα*) et quod Deorum epitheta. Ergo si causa intelligi potest cur dictum sit *μητίετα* (et veterum quorundam ratio, dictum esse pro *μητίτα*, probabilis visa viro doctissimo, qui hodie, quod sine cuiusquam offensione dici potest, in his rebus solus videt, Lobeckio, de adlect. motione anomala diss. II p. 4) reliquorum miratio tollitur. Α, 175 *μητίετα· οὕτως Ἀρίσταρχος τρίτην ἀπὸ τέλους ποιῶ τὴν ὀξεΐαν. καὶ ἐπεκράτησεν ἡ ἀνάγνωσις. καὶ ὥς πλεονασμός ἐστι τοῦ ε. II, 85 ἀκάκητα Ἀρίσταρχος προπαροξύνει· οἱ δὲ ἄλλοι (Ptolemaeum dicit, Tyrannionem, Pamphilum) ἀναλογία πειθόμενοι προπερισπῶσι· ἐπελοθῇ δὲ ἡ παράδοσις (Aristarcho haud dubie**). — Ce-*

τὰ γὰρ διὰ τοῦ ὥς ἐπιφώγματα παραληγόμενα τῷ ε ὡς ἐπιτοπλίστον φιλεῖ περισπῶσθαι. εὐτελὲς, ἐπιμελὲς· πρόσκειται ὡς ἐπιτοπλίστον διὰ τὸ ἑπταπλὲς (trisyllabis opus erat), ἑκτὸς (δ).

*) Incidi primum legens Schol. E, 502.

**) De *εὐρύοπα* excidit.

terum si hoc loco rationem solam sequi voluisset Aristarchus verendum est ne turpiter ruisset neu paradosin tam facilem habuisset. Etenim in his omnibus mascul. in α casuum confusionem esse putavit. (ut Herodianus) II, 185 ἀνάκητα ἡ διπλῇ διτι τῇ προσαγορευτικῇ ἀντι τῆς ὁρθῆς κέχρηται ὡς κλισιαῖτα ἀντι τοῦ τῆς. v. ad N, 563. B, 107. Sed vocativorum regulae illa quattuor item absona, v. Herod. A, 175. 508. 540. Io. Al. 13.

§. 5. His iactis fundamentis Aristarchique in ponendis accentibus longe patente ratione confirmata spero me paratos fecisse lectores ad ea quae difficilima ad perspicendum sunt ac vix certo diiudicari poterunt mecum disceptanda.

F, 20 οὕτως Ἀριστάρχος προπεριόπῃ δηϊοτῇτι ὡς ἀπὸ δξυτόνου ἐδθείας τὸ δὲ κεφάλαιον ἐκτέταται ἐν τῇ Ἰλιακῇ πρόσφδία.

Substantiva in ὅτης antiquitus non alias in sermone Graeco radices egerant, Homerus sex habet *φιλότης*, *νέότης*, *κακότης*, *ιότης*, *δημιότης* et quod dubitant utrum *ἀνδροότης* sit an *ἀδρότης**). Crevit abstractorum necessitas in scholis philosophorum (quod desiderium postea etiam sermo vulgaris saepe adiectivis generis neutri lenibat), et in his scholis propria eorum sedes et novarum exquendarum officina fuit, ut Lobeckius docuit ad Phryn. 350**). Dein omnes technici frequentant; paulatimque sermo Graecus etiam in communem usum sat multa recepit (prov. *ισότης* *φιλότης* Aristot. Eth.

*) Plerique recentiorum epicorum ut substantiva in ὶνη immoderate auxerunt, sic in ὀτης haec HomERICA exhibent.

**) De *ποιότης*, quod Plato finxit, accedit Schol. Plat. ad Theaet. 182 a. (p. 363). De iis, quae cum *τραπέζιότης* et *κωαδότης* comparanda sunt, schol. Aristid. 455, 32. Quam haec Plato ada-

IX, 8, 2). Et primum facta sunt plurima ex adiectivis in *oa*, quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alii nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *dyeris* (quamquam inde ab Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarcho ad iudicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentes habuerunt in penultima. De una *συρρότης* acceptus, Athenienses dixisse *συρρωής*, Arond. p. 28 not. Quid movit eam ut *θυοτής* et *αυρότης* — an *αδρότης*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet his accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrit, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etiam etiam si penitus in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quae saepe extra versam etiam Homericorum vocabulorum

maverit praeter *διαφορότης* pro *διαφορά* demonstrat *δυνατότης* (Platag. 331. b. Gorg. 508. a). — In illis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet περ. nov. 2. p. 40. p. 33, non potest scripsisse quod legitur p. 33, 19 (cf. 28) *αυρότης τὸ εἶς τῆς ἑξῆς δηλονότι οὐδὲ ποτε ἀπὸ τῆς voc καταλήξεως παρέρθη. σημεῖον δὲ τὸ εἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δυνότης*? *δανότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae certe eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrat pro *αἰνότης* est *ένότης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17') et ἀπὸ τῆς *καταλήξεως*. Chrysippum *χαυανότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Αυρότης* ap. Homerum non tantum propter metrum, de quo uno adhuc dixerunt, mutationem facit, Hymn. Merc. 10 novam aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *αἰνότης*.

**) Mira vox *αυρότης*, Aristot. metaph. p. 101, F Brandi, del. apud alios.

referendi occasio erat, postquam coram discipulis in
 udo, partim in theopodorum et philosophorum confu-
 sationibus, ut facile cogitari possit multorum voca-
 bulorum accentus quasi per manus traditos usque ad
 Alexandrinos pervenisse. Et cum idem sensus, qui
 ab initio vocibus suis accentus impertierat, qui in qui-
 sedam a regula defecerat, utiam postea valeret in
 omnibus Graecis, eo magis ad verum et genuinum in
 eo re inclinasse censendi sunt: quamquam poterat
 ubinde fieri (de hac iudicandum erat grammatico) ut
 armis certae genti regionique propriis animo obver-
 antibus ab eo, quod antiqua et communis lex et con-
 uetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur
 ero antiquitus dixerint *dyiosq̃*, ego non magis quaero
 nam cur *αγγυς* et *βρεδνq̃* praeter similitudinem regu-
 um invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea
γερq̃ et *νεμφοq̃*. Ad ea quae de traditione et de
 usu Graecis inuito diximus, hic addere necesse, quod
 ane memorabile, de *οὐτάμενος*, *βλάμενος* et plurimis
 uae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argu-
 menta videri ignota fuisse. Nonne inde licet conclu-
 ere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne du-
 titabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulas
 scrutatores et nos hodie mirantes vix asequimur? At-
 madant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim
 vrtasse huius rei plus lucis allatura, quam nunc per
 os licuit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus
 propria ad obscurandam veram accentum facere po-
 tuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano
 servatum M. 20, quo alia quaedam lex, quam Aristar-
 chus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Sc.
 epicarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάρηος. Τυραννίον δέσινει τὸ Κάρηος ὡς Ἰλαρῶν

IX, 8, 2). Et primum facta sunt pleruma ex adiectivis in om., quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alia nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *δημιος* (quamquam inde et Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarcho ad iudicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentu habuerunt in penultima. De uno *κουφότης* accepimus Athenienses dixisse *κουφότης*, Arcad. p. 28 not. Qui movit eum ut *δημιότης* et *ἀνδροότης* — an *ἀδρότης*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet his accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrit, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etenim etiamsi penam in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quae saepe extra versum etiam Homericorum vocabulorum

maverit praeter *διαφορότης* pro *διαφορά* demonstrat *διαιότης* (Pitag. 331. b. Gorg. 506. a). — In iis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet *περ. μου. λ. p. 40. p. 33*, non potest scilicet quod legitur p. 33, 19 (cf. 38) *αἰνότης τὸ εἶναι τῆς ἡγῆρας θελητικὸν εὐδὲ ποτε ἀπὸ τῆς voc καταλήξεως περιέρχεται. σημαίνει ἡμὰ τὸ αἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δαρότης*? *δαρότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae cum eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrat *πναινότης* est *ἐνότης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17') et *ἀπὸ τῆς καταλήξεως*. Chrysaippum *χαρμενότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Ἀνδροότης* ap. Homerum non tantum propter metrum, de quo uno adhuc dixerunt, mirationem facit. Hymn. Merc. 10 monum aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *βρότης*.

**) Mira vox *αὐδρότης*, Aristot. metaph. p. 101, 1 Brand., et apud alios.

preferendi accessib. erat, partim eorum discipulis in ludo, partim in theaeodorum et philosophorum confabulationibus: ut facile cogitari possit multum vocabulorum accentus quasi per manus traditos usque ad Alexandrinos pervenisse. Et, cum idem sensus, qui ab initio vocibus suis accentus impartierat, qui in quibusdam a regula defecerat, etiam postea valeret in hominibus Graecis, eo magis ad verum et genuinum in hac re inclinasse censendi sunt: quamquam poterat subinde fieri (de hoc iudicandum erat grammatico) nā formis certae genti regionique propriis animo observantibus ab ea, quod antiqua et communis lex et consuetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur vero antiquitus dixerint *dyiosq*, ego non magis quaero quam cur *αγυαῖς* et *βραδυνῖς* praeter similitudinem regulam invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea *αγεγεῖς* et *αεγεγεῖς*. Ad ea quae de traditione et de sensu Graecis insito diximus, hic addere necesse, quod sane memorabile, de *οὐτάμενος*, *βλάμενος* et plurimis quae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argumenta videri ignota fuisse. Nonne inde licet concludere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne dubitabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulae servitantes et nos hodie mirantes vix asequimur? Attendant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim fortasse huic rei plus lucis allatura, quam nunc per nos licuit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus propria ad obocurandum verum accentum facere potuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano servatum *M*, 20, quo alia quaedam lex, quam Aristarchus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Sc. topicarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάρησος. Τυραννίαν ὀνομαζομένην τὸ Κάρησος ὡς Μαγνη-

IX, 8, 2). Et primum facta sunt plurima ex adiectivis in eo, quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alia nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *δηυτής* (quamquam inde ab Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarco ad iudicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentus habuerunt in penultima. De uno *κουφότης* acceptus, Athenienses dixisse *κουφουής*, Arcad. p. 28 not. Quod movit eum ut *δηυτής* et *ἀνδρότης* — an *ἀδρότης*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet his accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrit, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etenim etiamsi penitus in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quod saepe extra versum etiam Homericorum vocabulorum

maverit praeter *διαφορότης* pro *διαφορά* demonstrat *δυναυτής* (Ptag. 331. b. Gorg. 508. a). — In iis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet *περ. αν. λ. p. 40. p. 33*, non potest scripsisse quod legitur p. 33, 19 (cf. 28) *αἰνότης τὰ εἰς τῆς λέγων δηλὺν καὶ εὐδὲ ποτὶ ἀπὸ τῆς voc καταλήγειν παρέρθη. σημεῖον ἔν τῳ αἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δανότης*? *δανότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae cum eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrit pro *αἰνότης* est *ἐνότης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17') et *ἀπὸ τῆς αἰ καταλήγειν*. Chrysippum *χαρμυνότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Ἀνδρότης* ap. Homerum non tantum propter metrum, de quo uno adhuc dixerunt, mirationem facit. Hyam. Mira 10 moenia aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *βρότης*.

**) Mira vox *αὐδότης*, Aristot. metaph. p. 101, 1 Brandi, sed apud alios.

preferendi accessib. erat, partim eorum discipulis in ludo, partim in theatrorum et philosophorum confabulationibus; ut facile cogitari possit multorum vocabulorum accentus quasi per manus traditos usque ad Alexandrinos pervenisse. Et cum idem sensus, qui ab initio vocibus suis accentus impertierat, qui in quibusdam a regula defecerat, etiam postea valeret in hominibus Graecis, eo magis ad verum et genuinum in hac re inclinasse censendi sunt: quamquam poterat subinde fieri (de hoc iudicandum erat grammatico) nā formis certae genti regionique propriis animo observantibus ab ea, quod antiqua et communis lex et consuetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur vero antiquitus dixerint *dyiosq̃*, ego non magis quaero quam cur *αγυα̃ς* et *βροδων̃ς* praeter similitudinem regulam invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea *αγγυα̃ς* et *νενπορ̃ς*. Ad ea quae de traditione et de sensu Graecis insito diximus, hic addere necesse, quod sane memorabile, de *οὐτάμενος*, *βλόμενος* et plurimis quae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argumenta videri ignota fuisse. Nonne inde licet concludere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne dubitabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulas scrutatores et nos hodie mirantes vix assequimur? Attendant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim fortasse hinc rei plus lucis allatura, quam nunc per nos liquit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus propria ad obscurandam verum accentum facere potuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano servatum *M.* 20, quo alia quaedam lex, quam Aristarchus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Sc. topicarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάρησος. Τραπλίαν δέδνει τὸ Κάρησος ὡς Ἰαπωνία

IX, 8, 2). Et primum facta sunt plurima ex adiectivis in *os*, quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alii nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *δηωτός* (quamquam inde et Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarcho ad iudicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentu, habuerunt in penultima. De uno *συμπότης* accepimus, Athenienses dixisse *συμπότης*, Arcand. p. 28 not. Quid movit eum ut *δηωτός* et *ἀνδρωτός* — an *ἀδρωτός*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet his accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrit, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etenim etiamsi penam in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quae saepe extra versam etiam Homericorum vocabulorum

maverit praeter *διαφορότης* pro *διαφορά* demonstrat *δυσωότης* (Protag. 331. b. Gorg. 508. a). — In illis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet περ. ρον. 2. p. 40. p. 33, non potest scripsisse quod legitur p. 33, 19 (cf. 28) *ἀνδρῶτα τὸ ἐκ τῆς λέξεως δηλωτὰ εὐδαῖα ποτε ἀπὸ τῆς voc καταλήξεως παρήχθη. σημεῖον δὲ τὸ εἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δωότης*? *δωότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae certe eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrat pro *αἰνότης* est *ένότης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17') et ἀπὸ τῆς *καταλήξεως*. Chrysippum *χαρινότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Ἀνδρωτός* ap. Homerum non tantum propter metrum, de quo uno adhuc dixerunt, minutionem facit, Hymn. Merc. 10 rhoten aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *βιότης*.

**) Mira vox *αἰνότης*, Aristot. metaph. p. 101, f Brand; cū apud alios.

preferendi occasio erat, postquam coram discipulis in ludo, partim in theatrum et philosophorum consuetudinibus, ut facile cogitari possit multorum vocabulorum accentus quasi per manus traditos usque ad Alexandrinos pervenisse. Et cum idem scimus, qui ab initio vocibus suis accentus impertierat, qui in quibusdam a regula defecerat, etiam postea valeret in hominibus Graecis, eo magis ad verum et genuinum in hac re inclinasse censendi sunt: quamquam poteras subinde fieri (de hac iudicandum erat grammatico) nisi formis certae genti regionique propriis animo observantibus ab eo, quod antiqua et communis lex et consuetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur vero antiquitus dixerint *δύοις*, ego non magis quaero quam cur *αἰῶν* et *βροχίς* praeter similitudinem regulam invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea *αἰῶν* et *αἰῶν*. Ad ea quae de traditione et de sensu Graecis incho diximus, hic addere necesse, quod sane memorabile, de *οὐτάμενος*, *βλήμενος* et plurimis quae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argumenta videri ignota fuisse. Nonne inde licet concludere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne dubitabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulae scrutatores et nos hodie mirantes vix assequimur? Attendant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim fortasse huic rei plus lucis allatura, quam nunc per nos liquit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus propria ad obscurandam verum accentum facere potuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano servatum M. 20, quo alia quaedam lex, quam Aristarchus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Scilicet topicarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάρηος. Τυραννίον δέσινει τὸ Κάρηος ὡς Μαργα-

IX, 8, 2). Et primum facta sunt plurima ex adiectivis in os, quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alii nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *δηότης* (quamquam inde et Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarcho ad indicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentu habuerunt in penultima. De uno *συμφότης* accepimus, Athenienses dixisse *συμφωής*, Arcand. p. 28 not. Quid movit eum ut *δηότης* et *ἀνδρότης* — an *ἀδρότης*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet his accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrit, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etenim etiamsi penam in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quae saepe extra versam etiam Homericorum vocabulorum

maverit praeter *διαφορότης* pro *διαφορά* demonstrat *δυνατότης* (Platag. 331. b. Gorg. 508. a). — In illis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet *περ. ρον. 2. p. 40. p. 33*, non potest scripserit quod legitur p. 33, 19 (cf. 28) *ἀνδότης τὸ ἐκ τῆς ἁγῶνς θηλυτὰ εὐδα ποτε ἀπὸ τῆς voc καταλήξεως περὶ τὴν. σημεῖον δὲ τὸ εἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δυνότης*? *δανότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae certe eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrat pro *αἰνότης* est *ἐνότης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17') et *ἀπὸ τῆς καταλήξεως*. Chrysippum *χαρινότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Ἀνδρότης* ap. Homerum non tantum propter metrum, de quo uno adhuc dixerunt, mutationem facit, Hymn. Merc. 10 riontem aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *βρότης*.

**) Mira vox *ἀνδρότης*, Aristot. metaph. p. 101, f Brand; deus apud alios.

preferendi occasio erat, partim eorum discipulis in ludo, partim in theatrorum et philosophorum con-
 habitationibus: ut facile negitari possit multorum voca-
 bularum accentus quasi per manus traditos usque ad
 Alexandrinos pervenisse. Et cum idem sensus, qui
 ab initio vocibus suis accentus impartierat, qui in qui-
 busdam a regula defecerat, etiam postea valeret in
 hominibus Graecis, ea magis ad verum et genuinum in
 hac re inclinasse censendi sunt: quamquam poterat
 subinde fieri (de hoc iudicandum erat grammatico) in
 formis certae genti regionique propriis animo obver-
 santibus ab eo, quod antiqua et communis lex et con-
 suetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur
 vero antiquitas dixerint *dyioris*, ego non magis quaero
 quam cur *αυγυς* et *βροδυς* praeter similitudinem regu-
 lam invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea
αεγεγυς et *αεγογυς*. Ad ea quae de traditione et de
 sensu Graecis inuito diximus, hic addere necesse, quod
 sane memorabile, de *οὐράμενος*, *βλάμενος* et plurimis
 quae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argu-
 menta videri ignota fuisse. Nonne inde licet conclu-
 dere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne du-
 bitabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulae
 scrutatores et nos hodie mirantes vix assequimur? At-
 tendant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim
 fortasse huic rei plus lucis allatura, quam nunc per
 nos liquit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus
 propria ad obscurandam verum accentum facere po-
 tuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano
 servatum *M*, 20, quo alia quaedam lex, quam Aristar-
 chus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Se-
 pticarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάητος. Τυραννίον δέσσει τὸ Κάητος ὡς Ἥπειρος

IX, 8, 2). Et primum facta sunt plurima ex adiectivis in *os*, quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alii nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *δηιότης* (quamquam inde ab Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarcho ad iudicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentu, habuerunt in penultima. De uno *συμπότης* accepimus, Athenienses dixisse *συμπωής*, Arcan. p. 28 not. Quid movit eum ut *δηιότης* et *ἀνδρότης* — an *ἀδερότης*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet his accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrit, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etenim etiam si penam in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quae saepe extra versam etiam Homericorum vocabulorum

maverit praeter *διαφορότης* pro *διαφορά* demonstrat *διαιότης* (Ptag. 331. b. Gorg. 508. a). — In iis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet περ. μου. 2. p. 40. p. 33, non potest scilicet quod legitur p. 33, 19 (cf. 28) *ἀνδότης τὸ εἶναι τῆς ἀνδρὸς θελήσεια εὐδὲ ποτε ἀπὸ τῆς voc καταλήξεως παρήκθη. σημαδὸς δὲ τὸ εἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δανότης*! *δανότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae certe eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrat pro *αἰνότης* est *ἐνότης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17') et *ἀπὸ τῆς καταλήξεως*. Chrysippen *χαγεινότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Ἀνδρότης* ap. Homerum non tantum propter metrum, de quo uno adhuc dixerunt, minutionem facit. Hymn. Merc. 10 novam aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *στῆτης*.

**) Mira vox *ἀνδότης*, Aristot. metaph. p. 101, 1 Brand; cū apud alios.

preferendi occasio erat, partim eorum discipulis in ludo, partim in theatrorum et philosophorum confabulationibus: ut facile negitari possit multorum vocabulorum accentus quasi per manus traditos usque ad Alexandrinos pervenisse. Et cum idem sensus, qui ab initio vocibus suis accentus impartierat, qui in quibusdam a regula defecerat, etiam postea valeret in hominibus Graecis, eo magis ad verum et genuinum in hac re inclinasse censendi sunt: quamquam poteras subinde fieri (de hoc iudicandum erat grammatico) in formis certae genti regionique propriis animo observantibus ab eo, quod antiqua et communis lex et consuetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur vero antiquitas dixerint *dyioris*, ego non magis quaero quam cur *tegeus* et *pedeus* praeter similitudinem regulam invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea *tegeus* et *tegeus*. Ad ea quae de traditione et de sensu Graecis inchoo diximus, hic addere necesse, quod sane memorabile, de *odrameos*, *blameos* et plurimis quae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argumenta videri ignota fuisse. Nonne inde licet concludere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne dubitabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulas scrutatores et nos hodie mirantes vix assequimur? Attendant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim fortasse huic rei plus lucis allatura, quam nunc per nos liquit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus propria ad obscurandam verum accentum facere potuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano servatum *M*, 20, quo alia quaedam lex, quam Aristarchus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Sc. topicarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάητος. Τυραννίος ὄζειν τὸ Κάητος ὡς Μαννά-

IX, 8, 2). Et primum facta sunt plurima ex adiectivis in *om*, quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alia nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *δηωτής* (quamquam inde ab Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarcho ad iudicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentu, habuerunt in penultima. De nam *συρπότης* accepimus, Athenienses dixisse *συρπωνής*, Arcad. p. 28 not. Quid movit eum ut *δηωτής* et *ἀρδωτής* — an *ἀδωότης*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet his accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrit, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etenim etiamsi penam in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quae saepe extra versum etiam Homericorum vocabulorum

maverit praeter *διαφορότης* pro *διαφορά* demonstrat *δυσωότης* (Protag. 331. b. Gorg. 508. a). — In iis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet περ. μου. 2. p. 40. p. 33, non potest scripsisse quod legitur p. 33, 19 (cf. 28) *αἰνότης τὸ ἐκ τῆς λέξεως δηλωτὰ εὐδα ποτε ἀπὸ τῆς voc καταλήξεως περὶ τὴν σημασίαν ἀπὸ τὸ αἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δαινότης*! *δαινότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae certe eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrat pro *αἰνότης* est *ἐνώτης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17') et ἀπὸ τῆς καταλήξεως. Chrysaippum *χαρισιότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Ἀρδωτής* ap. Homerum non tantum propter metrum, de quo uno adhuc dixerunt, mentionem facit, Hymn. Merc. 10 novam aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *βάρης*.

**) Mira vox *αἰνότης*, Aristot. metaph. p. 101, f Brand; cū apud alios.

preferendi occasio erat, partim eorum discipulis in ludo, partim in theatrorum et philosophorum con-
 sultationibus ut facile cogitari possit multorum voca-
 bulorum accentus quasi per manus traditos usque ad
 Alexandrinos pervenisse. Et cum idem sensus, qui
 ab initio vocibus suis accentus impartierat, qui in qui-
 busdam a regula defecerat, utique postea valeret in
 hominibus Graecis, eo magis ad verum et genuinum in
 hac re inclinasse censendi sunt: quamquam poterat
 subinde fieri (de hoc iudicandum erat grammatico) in
 formis certae genti regionique propriis animo obver-
 santibus ab eo, quod antiqua et communis lex et con-
 suetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur
 vero antiquitus dixerint *dyioris*, ego non magis quaero
 quam cur *tequus* et *pedius* praeter similitudinem regu-
 lam invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea
tegeus et *nepeus*. Ad ea quae de traditione et de
 sensu Graecis inuito diximus, hic addere necesse, quod
 sane memorabile, de *odrameus*, *blameus* et plurimis
 quae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argu-
 menta videri ignota fuisse. Nonne inde licet conclu-
 dere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne du-
 bitabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulae
 scrutatores et nos hodie mirantes vix assequimur? At-
 tendant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim
 fortasse huic rei plus lucis allatura, quam nunc per
 nos licuit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus
 propria ad obscurandum verum accentum facere po-
 tuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano
 servatum M. 90, quo alia quaedam lex, quam Aristar-
 chus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Sc.
 topicarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάηρος. Τυραννίον δένει τὸ Κάηρος ὡς Ἡπειρῶν

IX, 8, 3). Et primum facta sunt plurima ex adiectivis in *os*, quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alia nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *δηωτός* (quamquam inde ab Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarcho ad iudicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentu habuerunt in penultima. De una *κουράτης* accepimus, Athenienses dixisse *κουρατής*, Arcad. p. 28 not. Quid movit eam ut *δηωτός* et *ἀρδωτός* — an *ἀδωτός*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet his accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrat, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etenim etiamsi penam in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quae saepe extra versum etiam Homericorum vocabulorum

maverit praeter *διαφορός* pro *διαφορά* demonstrat *δυνατός* (Ptag. 331. b. Gorg. 506. a). — In iis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet *περ. ρον. 2*, p. 40. p. 33, non potest scripsisse quod legitur p. 33, 19 (cf. 28) *αἰνότης τὸ ἐκ τῆς λήψεως δηλονὰ εἶδὲ ποτε ἀπὸ τῆς voc καταλήψεως παρήρθη. σημαδὸς ἔα τὸ αἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δαυότης*? *δαυότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae certe eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrat pro *αἰνότης* est *ἐνότης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17) et *ἀπὸ τῆς voc καταλήψεως*. Chrysaippum *χαραινότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Ἀρδωτός* ap. Homerum non tantum propter metrum, de quo una adhuc dixerunt, mutationem facit, Hymn. Merc. 10 novam aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *βάρως*.

**) Mira vox *μυδότης*, Aristot. metaph. p. 101, f. Brand.; deus apud alios.

preferendi occasio erat, partim eorum discipulis in ludo, partim in rhapaeodorum et philosophorum confabulationibus; ut facile cogitari possit multorum vocabulorum accentus quasi per manus traditos usque ad Alexandrinos pervenisse. Et cum idem sensus, qui ab initio vocibus suis accentus impertierat, qui in quibusdam a regula defecerat, utique postea valeret in hominibus Graecis, eo magis ad verum et genuinum in hac re inclinasse censendi sunt: quamquam poteras subinde fieri (de hoc iudicandum erat grammatico) nā formis certae genti regionique propriis animarum observantibus ab ea, quod antiqua et communis lex et consuetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur vero antiquitus dixerint *dyioshē*, ego non magis quaero quam cur *tegeuēs* et *peedvāēs* praeter similitudinem regulam invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea *tegeuēs* et *teuportēs*. Ad ea quae de traditione et de sensu Graecis incho diximus, hic addere necesse, quod sane memorabile, de *ovtāmevos*, *plēmevos* et plurimis quae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argumenta videri ignota fuisse. Nonne inde licet concludere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne dubitabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulas scrutatores et nos hodie mirantes vix asequimur? Attendant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim fortasse finis rei plus lucis allatura, quam nunc per nos liquit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus propria ad obscurandam verum accentum facere potuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano servatum M. 20, quo alia quaedam lex, quam Aristarchus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Sc. topicarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάρηος. Τυραννίον δέσναι τὸ Κάρηος ὡς Περσῶν

σός. οὕτως γὰρ ἀπὸ Κυλικιῶν ὀνομάζεσθαι τὸν ποταμόν· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος βαρύνει ὡς Κάνωβος.. εἵπομεν δὲ ἐν ἑτέροις ὅτι οὐ πάντως ἐπικρατεῖ ἡ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν χρῆσις καὶ ἐπὶ τὴν Ὀμηρικὴν ἀνάγνωσιν, ὅπου περὶ τοῦ Γλισᾶντα (B, 504) διελάβομεν, εἶγε Διονύσιος ἱστορεῖ τοὺς ἐγχωρίους συστήλλειν τὸ ι καὶ μὴ περισπᾶν. τὸ ν Ἀνάκτορος ἱστορεῖ ὀξύνεσθαι ἡμῶν ἀναγινωσκόντων βαρυτόνως (B, 647). οὕτως οὖν εἰκὸς καὶ ἐπὶ τοῦ Κάρησος μὴ πεισθῆναι τὸν Ἀρίσταρχον ὁμοίως τοῖς ἐγχωρίοις προσεγκάσθαι τὴν λέξιν. τάχα δὲ ἐπεὶ εὗρα τὰ εἰς σος λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὀξυνόμενα τῇ η παραληγόμενα ἕτερον ἔχοντα σ, τοῦτο δὲ ἐν ἀναδεξιμένον, διὰ τοῦτο καὶ ἐξήλλαξεν αὐτὸ τῆς ἐκείνων τάσεως, εἴ γε τὸ Ἀλικαρνησός δισσόν ἔχει τὸ σ, Ἀναβησός, Ταρτησός. τὸ μέντοι Κάρησος ἐν ἔχει σ. ἴσως οὖν διὰ τοῦτο ἐξηλλάγη. Cf. sch. V. h. l. Arcad. p. 77. Eust. h. l. p. 290, qui Herodianea exhibet omnia.

Ad ea, quae egregie ab Herodiano disputata sunt, hoc tantum addamus, Aristarchum in ponendo accentu Κάρησος potuisse communem usum consulere. Neque enim hoc nomen ex usu evanuisse apparet ex Strab. l. XIII p. 415. — Ex eodem genere, quod Herodianus disceptavit, hoc est Schol. Apollon. Rh. II, 712 Πλεῖττος δὲ ποταμὸς Δελφῶν, ὃν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Πλειστόν φασὶ λέγεσθαι. ὀξυτόνως ὡς καλόν. Αἰδὸ καὶ Πλειστοῖο περισπωμένως ἐπὶ τῆς γενικῆς ἀναγινώσκουσι. Illic quoque melior ratio in textu obtinuit, ne ex uno quidem cod. Πλειστοῖο notatum. — Steph. Byz. Ἴτων πόλις Θεσσαλίας, Ἴτωνά τε μητέρα μῆλων (II. B, 696). οἱ ἐγχώριοι ὀξυτόνως αὐτὴν φασὶ. Id. Ἀγκῶν πόλις Πικεντίνων. ἴσως δὲ βαρύνεται κατὰ τοὺς ἐγχωρίους ὡς Ἄντρων (Ἀγχιάλον τ' Ἀντρῶνα II. B, 697). Herod. K, 166 εἰσὶν οἱ ψιλοῦσιν (Ελεῶνος). ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης φησὶ δασύνεσθαι. ἔστι δὲ τινα ἃ ἱστορίᾳ τοπικῇ κατέχεται. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τούτου. ἱστοροῦσι γὰρ οὕτως

δάσεως τὴν πόλιν λέγεσθαι. πῶς οὖν ἐν τῇ καταλόγῳ
φιλιῶς ἀνέγνωμεν „οἱ τ' Ἐλεῶν" εἶχον" (B, 500); φασὶ
γὰρ κἀνταῦθα τὴν Βοιωτικὴν εἶναι πόλιν*). *ruinis*
notae Herodianeae excidit, ubi monuerat etiamsi urbis
incolae et accolae Ἐλεῶν dixerint, tamen hoc ad Ho-
merum nihil pertinere.

§. 7. Rectissimum, quod hac in re probavit iudi-
cium, in primis mihi spectatum est eo loco, quem hic
subiungam, quo simul mihi viam muniam ad Herodia-
neam quandam vocem de Aristarchi accentibus recte
diiudicandam. Σ, 39 in catalogo Nereidum:

ἐνθ' ἄρ' ἔην Γλαύκη τε Θάλειά τε Κυμοδόκη τε
Νησαίη Σπειώ τε Θόη θ' Ἀλίη τε βοῶπις**), *cet.*

ἐνθάδε ἐβάρυνεν ὁ Ἀρίσταρχος τὸ Γλαύκη εἰς ἀπρην-
γὴν τοῦ ἐπιθετικοῦ τοῦ γλαυκῆ δὲ σ' ἔτικτε θάλασσα (II,
34), ἐπὶ δὲ τοῦ Νημερτῆς καὶ Ἀψευδῆς (v. 46) οὐκ
ἐποιήσατο μεταβολὴν τόνου.

Non cuiuslibet erat sentire, quid inter Glaucen
Thoenque interesset et inter has duas, quas a Deorum
marinorum artificio vaticinandi Ἀψευδῆ et Νημερτῆ
poetae dicere placuit. At interest utrum sic fingas
nomina ut propriam adiectivi significationem audientis
animo insinuari velis an ita ut in mera propria abeant.
Sic Empedocles humanarum affectionum coetum more
suo per allegoriam inducens, v. 11

ἐνθ' ἦσαν Χθονίη τε καὶ Ἡλιόπη ταναῶπις,
Ἀήρις θ' αἵματόεσσα καὶ Ἀρμονίη θεμερῶπις,

*) ? Strab. IX, 439.

**) Haec Aristarchi huius versus lectio, non quae Mützellio visa
est in sententiis controversis (Hal. 1830), ut opportuno tempore
ostendam.

*Καλλιστώ τ' Ἀίσχρῃ τε Θόωσά τε Δηναίῃ τε,
 Νημερτῆς τ' ἐρήεσσα μέλαγκαρπός τ' Ἀσάφεια.*

Noluit poeta philosophus vulgaria quaedam nomina, ut frequens senatus esset, inducere, sed ea quae vi sua et natura animos legentium ad res significatas ducerent. Quare hoc loco nolim auctor esse ut *Δηναίη* scribatur vel *Αἴσχρη*, quod nutricis aptum nomen est, epigr. Call. XLIII (T. I p. 222 Iac.) vel unguentariae, epigr. Ascl. XXVII (T. I p. 150). Similiter statuendum de illis Homericis. Auctor, cum haec nomina finxit, non sapientiae severitate, sed, quod in hac quaestione idem est, poesis delectatione ductus est, sicuti qui Phaeacum nomina finxit 3, 111*). Ergo hoc dico, qui excogitabat haec nomina, noluisse eos qui audirent significationem celari, sed placuisse sibi sicubi commodum esset in aperiendo. Quare nec alio modo ad muliebrum similitudinem transformare voluit nec *Νημέρτη* dicere (ut *Εὐτέρπη*), sed tenuit *Ἀψευδής* et *Νημερτῆς* adiectiva**). Nec ab nostris poetis talia aliena sunt. Sic in carmine de callida vulpecula ursus, in quo in proprium evaluit a colore sumpta denominatio, subinde appellatur *ἐπιθετικῶς* (der Braune). — *Νημερτῆς*, quam commodè nobis occurrere vidimus in Empedocleis, transiit quoque ad Hesiodum, Theog. 261

Νημερτῆς 3, ἣ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.

Vides et hunc poetam advertisse nominis significatio-

*) *Ναύπλιος Κλυτονήου Ναυβολίδαο* Apollon. Rh. I, 124. — Cf. observationem Aristarchi *ὅτι ὀνοματοθετικὸς ὁ ποιητής*. B, 56, Z, 18. M, 42.

**) Attendendum erit ad feminarum nomina in *ος*, quae pauca erunt. *Ἄλος*, v. Steph. B. s. v. *Ἀτροπος*. *Πάνδροσος*. *Ἄγλαυρος*. — *Πέρσαλος* ἢ *Χίλωνος θυγάτηρ* Herodot. VI, 65. — *Νημέρτης* et *Ἀψευδής* profecto Graecis auribus non sonabant nisi virilia nomina.

nem, ut explicaret. Herod. Arcad. p. 28 τὰ εἰς της πολυσύλλαβα θηλυκὰ βαρύνονται. τὸ δὲ νημερτὴς ἐπί-
 δετον. De loco Homérico cogitat.

§. 8. Hoc igitur exemplum declarat in vocabulis accentu distinguendis ratione uti Aristarchum et haudquaquam temere agere. Haec praeparatio esto ut sine erroris periculo legamus haec Herodianī, ad B, 153. οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον. ἀνεγνώσθη δὲ κατ' ὀξείαν τάσιν. ὁ γὰρ Ἀρίσταρχος παρήγγελλεν. ἴσως δὲ σημειώδης ὁ τόνος. τὰ γὰρ εἰς ρος λήγοντα δισύλλαβα ἀπλᾶ ἔχοντα τὴν οὐ δίφθογγον ἐβαρύνετο, κοῦρος, θοῦρος, οὔρος. καὶ γὰρ ταῦτα περισσὸν ἔχει τὸ υ*). ἴσως οὖν εἰς ἀποφυγὴν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνέμου. καὶ γὰρ καὶ ἐπ' ἄλλων τὸ τοιοῦτο ποιεῖ ὁ ἀνήρ. Adde ad II, 415.

Ἀμφοτερόν. εἰς διαστολὴν τὸ κύριον ὀξύτονως ἀνέγνω ὁ Ἀρίσταρχος ὡς δεξιτερόν. καὶ ἐπελοθῆσαν οἱ γραμματικοί. περὶ δὲ τῆς τοιαύτης ἀνωμαλίας τοῦ ἀνδρός ἐν ἑτέροις ἡμῖν εἴρηται.

Id significat, quod habebat B, 153, Aristarchum solere eiusdem formae significationes varias 'accentu distinguere. Si quidem innuere voluit eo prae ceteris Aristarchum inclinasse, falsa insimulatio est. Distinxit quidem οὔρος οὐρός, δῆμος δημός, non scripsit Ἀψεύδης et Νημέρτης, ut propria fierent, non distinxit λῖς et λῖς, non quae alii distinxerunt, ἀπό et ἄπο (quaest. ep. spec. I §. 10 p. 23), αἰπύ et Αἶπν (B, 592), Ἰρη et ἰρή (I, 150), Κριός et Κρῖος (v. E. M. 539**) ut vel mo-

*) Arcad. 69, 27 τὰ εἰς ρος δισύλλαβα ἀπλᾶ παραληγόμενα τῇ ου διφθόγγῳ βαρύνεται, εἰ μὴ τις εἴη διαστολή, οὔρος ὁ ἄνεμος, οὐρός τόπος ὁ περιορίζων τὰς γαῖας.

**) Nec in Orthographiis Βῆσσα et βῆσσα, ad B, 517. Cf. Steph. Byz. a. v.

destus in his differentiis fuerit, quos recentissimi qui-
que grammatici immoderate auxerunt: sin distinxit vel
usu vel ratione commotum fuisse credere par est.
Quid? si ratio eum fefellit? Exploremus hunc locum
de Ἀμφοτερός paulo accuratius ad quem spes est nobis
aditum fore.

Schol. Σ, 319 hoc legimus: σκύμνος ὡς ὕμνος εἰς
ιδιότητα ἀνεγνώσθη· τὸ μέντοι ἀνδρωνυμικὸν ὁξύ-
νεσθαι ἀξιοῖ ὁ Ἀσκαλωνίτης πρὸς διαφοράν.
At nec scribitur nomen proprium Σκυμνός*) nec intel-
ligi potest cur potius hoc vocabulum accentu ab ap-
pellativo distingui debeat quam Κύνος, Λύνος, Ψύλλος,
(Herod. Arcad. 53, 16), Λέων, Κάπρος (plures sunt,
quos commemorat Pausanias), Σκύλαξ, Κόραξ, Ταῦρος,
Γρύλλος, Δράκων, Μόσχος, Πῶλος, Τέντιξ, Μύρμηξ,
Ἰέραξ (comprehendam una polysyllaba), Τίτυρος, Ἐρι-
φος, Βάτραχος, Δάμαλις, Κόττυρος, Ἀνθρωπος (Eust.
847, 40. Suid.), item Βότρυς, Δάφνη, Ὑάκινθος, Στέφα-
νος, et Βούτης, Ἐρση, Θώραξ (Pind. Pyth. X, 64), Ἀή-
μος, Ἥρως (Euseb. hist. eccl. III, 36. IV, 20), Κόνος
(Plat. Menex. §. 3. cf. Koen. Gregor. p. 291), Κοίρα-
νος (Il. E, 677. P, 610), Τύραννος (Apollod. II, 4, 5.
Euseb. h. eccl. VII, 32), Νεφέλη. Haec et multa si-
mililia nemo aliter scribit, quamvis et hodie ad propria
per accentum distinguenda promptissimi sint. Causam,
quod meminerim, nemo dixit. Scilicet inclinatur sermo
Graecus in hoc ad retrahendum accentum, non incli-
nat ad promovendum. Et substantivum quidem, in
viri feminaeve nomen transformatum, in quo finem
versus accentus promotus sit, mihi nullum unum
praesto est; ut Ptolemaeum; cum Σκυμνός requi-

*) Σκύμνος ὁ Τυραννίνος Athen. 20. a. 538. Geographus notat.

reret, errasse certissimum sit *). Sed in Ptolemaeo hoc conamen minus miramur, imo hunc ad declinandum usum promptum fuisse iam supra indicavi. Et nescivit regulam. Sed in adiectivis eadem valet lex ita ut in paucis quibusdam migretur. Vide mihi haec: *Δαίδαλος*, *Δόκιμος* (Diod. Sic. XVIII, 45 et saep. Pausan. I, 8, 1) *Ἐμπεδος* (Pausan. VII, 16, 3. Harpocr.) *Μέριμερος* II. Ε, 513. Pind. Nem. VII, 53. Pausan. II, 3. 6. 7. *Ἄγριος* II. Ε, 117. Anton. Lib. 21. *Ὀρειος* Anton. Lib. ib. *Ἄρειος* Niceph. Greg. 1130, 14. 1142, 17. *Ἰκέσιος* Andoc. Myster. 12. *Λίσσιος* Demosth. Aphob. 849 (T. II. p. 133. 134 Be.) 861 (144). *Δικαίος* Conon Phot. 133. a. 38. quod falso scriptum *Δικαῖος* ap. Herod. VIII, 65. *Πρωτος* Athen. 576. c. *Πρώτη* Crinagor. epigr. XLI. *Ἀρθμιος* Dem. 121. 122 (T. I p. 110. 111 Be.) 428 (I, 388). *Ἰφθίμη* (Od. δ, 797). *Μόρσιμος* (Aristoph. Ran. 151. Equ. 402. Pac. 800). *Ἄλκιμος* Plut. vit. Dem. 21. *Λίσμιος* (Lys. contr. Agorat. §. 80 p. 279. Be. Aristoph. Eccles. 208). *Ἄνθμιος*, *Ὀνήσιμος*, *Ζώσιμος*, *Τρόφιμος*, *Μακάριταος* ex Demosthene notissimus, *Ἄριστος* Arrian. VII, 15, 7. Strab. XIV, 682. *Ἀκρότατος* Parthen. amor. 23. *Κάλλιστος* Euseb. h. eccl. VI, 21. Et composita innumerabilia, *Ἀφοβος*, *Εὐνικος*, *Εὐνομος*, *Ἀποικος* (Strab. XIV, 633), *Εὐφίλητος*, *Ἀναλτιος* (Xen. Hell. II, 3, 2) *Ἀδικος* Vit. Pyth. 528. Et ut *Εὐώνυμος* Graecum nomen esse potest, sic *Εὐωνύμος* nihil est, ut scribere video Krebsium lect. Diod. p. 133 — **). Huc pertinent

*) Similis error latere videtur in iis quae E. M. 604 leguntur de *νής*, et praeterea alius.

**) Et M. p. 130, 40. „Vocativi compositorum in *ων* retrahunt accentum. *σεσημειώται τὸ ὦ Λακεδαιμον καὶ Παλαιμον* (v. Herodian. Γ, 182) *προπερισπώμενα. θέλουσι δὲ καὶ τὸ Εὐδαιμων τὸ παῖον μὴ*

etiam Ἄλιος, Κρόνιος, Ξένιος. Sed haec, de quibus veterum praecepta habemus, paulo longiorem disputationem flagitant. E. M. p. 521, 10 Κλονίος (B, 495. O, 340) ὄνομα κύριον. διὰ τί παροξύνεται; τὰ εἰς ος λήγοντα τριβραχέα ἐπὶ κυρίων παροξύνεται οἷον Σχεδῖος (B, 517. O, 515. P, 306) Χρομῖος (A, 295. E, 160. 677. Θ. 275. P, 218. 494. 534. λ, 286). Κλυτίος (Γ, 147. Υ, 238). Ὀδῖος (B, 856. E, 39. I, 170). Δολῖος (δ, 735. ω, 222. 387. 397. 409. 497). Τυχῖος (H, 220). ἀντιπλήττουσι δὲ κατὰ παράδοσιν τὸ ἦλιος (cod. Par. recte Ἄλιος, E, 678. θ, 119. 369). Ἄνιος, Ξένιος, Κρόνιος. Schol. BL ad B, 495 Κλονίος παροξύνεται, ἐπεὶ τὰ εἰς ος λήγοντα τῷ ι παραληγόμενα τριβραχέα ἐπὶ κυρίων παροξύνεται, Σχεδῖος, Χρομῖος, Δολῖος. ἀντιπλήττει το Ἄλιος κατὰ παράδοσιν καὶ τὸ Ἄνιος καὶ Κρόνιος καὶ Ξένιος. Schol. ABV ad E, 683 Χρομίον παροξυνόνως, Ἄλιον προπαροξυνόνως· εἴπομεν (ὁ Δίων φησὶ V) τὰ τοιαῦτα τριβράχεια ἐπὶ κυρίων παροξύνεσθαι καὶ ἐσημειούμεθα τὸ Ἄλιος, Ξένιος, Κρόνιος. ἐπεκράτησε δὲ καὶ κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἀνάγνωσιν τὸ Ἄλιος προπαροξυνόμενον. v. Eust. p. 593, 30.

Apparet propter externam formam hic dissimilia misceri. Equidem de his sic iudico. Ἄνιος, quod ex raro genere formationis est, cum similibus aequè iudicandum, quae sunt Ἄμφιος et Ὑπίος (v. Et. M. 110, 41. 92, 42. Eust. 75, 10. 1081, 50). Ξένιος, Κρόνιος, Ἄλιος, quae vere adiectiva sunt, ubi in propria abierunt, accentum suum tenuerunt: quod ex regula nostra

προπαροξύνεσθαι ἐν τῇ κλητικῇ ἀλλὰ περισπᾶσθαι πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ ἐπιθέτου· ἐκεῖνο γὰρ προπαροξύνεται, εὐδαιμον ὡς κακὸδαιμον. Quod idem habet Choerob. Bekk. 1245. Puto de nomine urbis hic cogitari, fortasse eius quae respicitur Arist. Av. 144. Huius vocativum ad Λαχεδαῖμον applicandum esse facile credo. Ceterum Εἰδαίμων etiam viri nomen esse scio. (e. g. Eust. 1457. 19).

factum est. Sed fuit quaedam priorum formatio in *ιος* quorum trisyllaba, si prima longa esset, accentum in prima habuerunt*), si brevis, in media. Ex illo genere apud Homerum sunt *Θέστιος, Αἴνιος, Μούλιος, Κήσιος, Μάντιος, Θάλπιος, Φήμιος, Ὑρτιος*. Ex hoc: *Χρόμιος, Κλυτίος, Τυχίος, Ἐχίος, Δρακίος, Στρατίος, Στιχίος, Κλονίος, Θρασίος, Σχεδίος, Ὀδῖος, Δολίος, Φρονίος* cuius genitivus tantum occurrit ut *Στροφῖοιο*, quorum apud Homerum pro adiectivo nullum est, praeter *δόλιος***). Nec adiectiva *Πλυτίος, Σκυφίος, Πλυτίος*,

*) Herod. Arcad. 41, 28. *Ἐκείπιτ' Ἐχίος*.

**) Nec *σχέδιος*: tantum adverbium *σχεδὴν* E, 830. De accentu eorum quae vel HomERICA sunt vel praeterea diserte commemorata ab auctore regulae, quae paradossi nititur, non poterit dubitari. Est autem Herodianus. Steph. Byz. s. *ἀκλή*. ὁ γὰρ τεχνικός. τὰ διὰ τοῦ *ιος* πάντα προπαροξύνεται καὶ τὸ τὴν ὑπάρχοντι πρὸ τοῦ *ι* πλήν τῶν τριβραχέων κυρίων. Eust. 1588, 33 *παροξύνει δὲ αὐτὸ κατὰ Ἡρωδιανὸν ἢ συνήθως ἀνάγνωσις* (sc. *ἄλιος*). Cf. Arcad. 40, 14. 18. 41, 16. 27. Saepius monitum de hoc accentu ab Eustathio. 395, 20. 1062, 31. 1068, 4. 1093. 1474, 30. 1516, 12. Haec omnia ex eodem fonte fluxerunt. Nunc vide nisi per grammaticos constaret, per libros nostros quam rei memoria paene tota intercidisset. Sic *Κλυτίος* ter legimus in Schol. Pind. Ol. II, 62. Item Apollod. I, 6, 2. III, 12, 3. Hesiod. ap. schol. Trach. 266. Apollon. Rhod. I, 1044. II, 1043. Sed Schol. II, 117 *Κλυτίος*. — *Χρόμιος* (Argivus, eorum qui pro Thyrea pugnarunt) Herod. I, 82. Alius, Geloni et Hieroni familiarissimus, Pindaro celebratus, Schol. Pind. Nem. I, in. v. 8. 49. 42. Nem. IX, 1. 3. 73. 93. 95. 121. Pyth. II, 34. Item *Χρόμιος* Hesych. Tzetz. Hom. 68. 97. Quint. Sm. 5, 616. Apollod. II, 2, 4. III, 2, 5. Et. M. 35, 25. — *Στρατίος* Polyb. XXX, 2. XXVIII, 6. XL, 4. Isaëus de Hagn. hered. § 8, 9, 10 et in argumento orationis saepius (semel codd. aliquot. *στρατίαν*, in quo fortasse vestigium veri latet). Demosth. in Macart. §. 19. §. 21. §. 48. Sed hoc loco cod. r. *Στρατίος*. Porro *Στρατίος* in epigr. ap. Strab. II, p. 74. Athen. 244. d. e. — *Στιχίος* Phot. 152. b. 36. — *Σχεδίος* Apollod. III, 10, 8. Apud Quint. I, 87 *Χέδιος*, l. *Σχ*. — *Κλονίος* Apollod. III, 12, 8. Apud Diodorum IV, 67 correctum est a Wes-

de quibus testatur Herod. Arc. 40, 21. 41, 20. Aut igitur factum est ut *Δολίος*, quamquam est adiectivum, multis trisyllabis similis formae usui accommodare

selingio, ut *Τύχιος* a Tschuckio ap. Strab. IX. p. 408. — *Θράσιος* Diod. XVI, 78. — Melius servatum *Ὀδός* vel. *Ὀδός* Iambl. vit. Pyth. 526. Tzetz. Hom. 57. Steph. Byz. s. *ὁδός*. Strab. XII. p. 551. *Δρακίος* Et. M. 286, 16. — *Στρόφιος* Pind. Pyth. XI, 55, Eur. Or. 746 Bothe. Iph. Taur. 844 850. Schol. Pind. l. c. Schol. Od. γ, 307. Argum. Eur. Or. Quamquam de hoc suspicio esse possit sic ab ipso Herodiano et vulgo scriptum esse propter Eustathium p. 1030 *ὅτι πίπτει ἐν ταῦθα Σχεδὸς ἀρχὸς Φωκίων, ὃν τινες μὲν (?) προπαροξύνουσιν ὡς τὸ Στρόφιος, οἱ πλείους δὲ παροξύνουσιν ὡς τὸ Δολίος, Κλονίος, ὃ καὶ ἐνδέχεται μάλιστα πρὸς διαβολὴν τοῦ σχεδίου, ὃ δηλοῖ τὸν ἐγγύς*. Putandum igitur ex multis testimoniis, quae posuimus, inter exceptiones *Στρόφιος* casu excidisse? Certo crederem si Eustathii negligentem brevitem in exscribendis aliis minus saepe expertus essem. — Satis igitur librorum corruptelas cognovimus in iis quae certa sunt. Quid igitur mirabimur, si reliqua eodem modo scripta inveniuntur? Notavi haec: *Φλόγιος* Apoll. Rh. I, 1054. II. 956. Quint. Sm. H, 242. Anonym. peripl. Ponti 12. (An *Φλογίος* pro *Φλεγίος* scrib. Herod. Arc. 40, 8!) *Θάλιος* Quint. Sm. B, 228. *Νύχιος* id. B, 364. *Μέλιος* IA, 85 (an *Μενίος*? v. Herodot. VI, 71) *Φύτιος* Athen. 35 b. Iamblich. vit. Pyth. 528. *Ψάκιος* Sch. Apoll. I, 308. Pausan. VII, 3, 1. *Λάκιος* Athen. p. 297. f. 590. c. *Σθένιος* (Neptuni equus) sch. N, 23. Hoc nomen apud Siculos frequens fuit, ut ex Ciceronis Verrinis scimus. Alia nominis forma est *Σθένις*, e. g. Strab. 546. † Et qui apud Plut. Pomp. 10 *Σθένις* est Thermitanus aut idem est qui apud Ciceronem audit Sthenius aut eiusdem familiae. Sic *Χερμίος* et *Χρόμις* (Hom.), *Έχλος Έχης*, *Στρατός Στράτις* vel — *τις*, *Θραστός Θράσις* (Pausan. VI, 3, 2). *Λάγιος* Polyb. XL, 5. *Σόφιος* Pausan. VI, 3, 1. *Στόμιος* ib. *Γλύφιος* Eust. 1665, 50. *Φόβιος* Parthen. ιδ Buttannus ad schol. γ, 267 et Heinrichus add. ad. α, 325 scribere debebant *Χαρός*. (de nomine v. Andoc. myster. 106). *Χρόνιος* Sch. Pind. Isthm. I, 41. *Φραστός* disserte affert Arcad. 40, 22. *Σκυρτός* id 41, 20. Haec vel omnia vel pleraque (quid enim regulae conditorem non unum vel alterum fugere potuerit? sed quo quid notius eo minus) quin paroxytone sint equidem propter Herodiani regulam non dubito, postquam cognovimus in librorum nostrorum scriptura nihil impedimenti esse. Sed in eundem ordinem cogenda non opinor, quae

placeret, aut cum fictum est proprium *Δολίος* de adiectivo ne cogitatum quidem; sed ut ab *δόλος* factum *Δόλων*, sic alia forma item in propriis fingendis crebra *Δολίος*. Sic *Δράκων* *Δρακίος*, *Θράσων* - *ίος*, *Στράτων* - *ίος*. Et simile iudicium erit, si qua forte similia hunc accentum habuerunt, quamquam eiusdem formae inveniebantur adiectiva proparoxytona. De *Σκοτός* testis est Herod. Arc. 40, 21. Huic analogiae hand dubie applicata sunt *Βαλίος* (equus Achilles), v. schol. II, 149. Eust. p. 1051, 16. 1190, 11, 12; 1406, 53; cf. 1309, 4 (de adi. cf. Wern. Tryph. v. 84). Quod certe nisi sub hunc canonem cecidisset *Βάλιος* esset. Porro *Φρυγίος* (et viri et fluvii nomen est), quod diserte docet Herod. Arcad. 40, 8. 41, 20. Quamquam ex alio canone (§. 9.) accentum mutare non debebat. Et fluvius *Ψοδῖος* (quem ego non dubito a rosa dictum esse). Schol. M, 20: Eust. ib. p. 890 ὁ δὲ *Ψοδῖος ποταμὸς παροξυτόνως προφέρεται ὡς ὁ Ὀδῖος καὶ ὁ Δολῖος καὶ ὁ Τυχῖος καὶ τὰ ὅμοια τριβράχεια κύρια*.

Iam si verum est quod Koehlerus docuit in Boettigeri libro qui inscribitur *Archaeologie u. Kunst I, 1, p. 49* nomen *Ἀμφοτερος* tantummodo mythicum esse et postea abolevisse, facile concederemus Aristarchum errasse. Est autem universe Koehleri opinio (p. 24)

vel adiectiva eponyma sunt, ut Aristaei nomen *Νόμιος* (cf. Nonn. V, 215 *Ἀρισταῖος νόμιος καὶ ἐπώνυμος ἦρως*), vel adiectiva eiusmodi quorum radix obscurata est, ut nec in verbo iam nec in substantivo appareat, ut *Λάσιος* (inter procos Hippodamiae) Pausan. V, 21. Schol. Pind. Ol. I, 114. 127. Et sic sentio *Ῥοσιος* scribendum esse episcopi nomen quamquam mihi nominativus vel accusativus non praesto est. Sed e. g. genitivi *Ἀμφοτος* Aristoph. Eccl. 77. nihil obstat quo minus nominativus fingatur? *Ἀμφοτος*, quamquam ap. Polyb. XVII, 10 et Diodor. XVI, 48. est *Λάμιος*. Thuc. VI, 4 *Λάμις*: ut *Σθενῖος* *Σθένις*, cet. Ab eadem radice erit unde *Λάμια*. —

Graecos omnino veterum heroum nominibus postea non usos esse. Sed fugerunt virum doctissimum Menesthei, qui sunt apud Demosthenem, Iason Pheraeus, fugit Σθένης tragicus (Harpocrat., Athen. 367. b. 429. a.) Μενέλαος Dem. Phil. I T. iV p. 44, alius Alexandri aequalis Athen. 539. d et Arr. Telamo, in quem Lysiae oratio fuit (Harp. Εὐνείδαι, κάθεται), Ξοῦθης Atheniensis Dem. contr. Aphob. T. V, §. 11 p. 107 Be. Κραναός Isaeus Nicostr. her. p. 72 Be. Athen. 416 C. Τηλέμαχος, unde proverbium Τηλεμάχου χύτρα, Athen. 407. d. Ἀμφίων Thespiensis Ath. 629. Ζήθος citharista Ath. 371. a. Νέστωρ Stoicus Tarsensis Strab. XIV p. 674 et Academicus ib. 675. Πέλοψ medicus, Galeni praeceptor, Galen. de libr. propr. p. 17. Κ. Πατροκλῆς historicus e. g. Strab. 508. 518. Τάνταλος ὁ Πατροκλέους Thucyd. IV, 57. Ἀχιλλεύς Atheniensium legatus ad Alexandrum Arrian. III, 6, 3. Δανάη Epicuri filia Athen. 593. b. Et cum his et similibus fugit eum Ἀμφοτερός, frater Crateri, Arr. I, 25. 12. 13. III, 2, 8. III, 6, 4. 5. et fratres, in quos Philippi regis festive dictum, Ἀμφοτερός et Ἐκατερός, Apophthegm. reg. Plut. I p. 705 Wytt. (v. Sturz. de nom. Gr. p. 32 Op.). Quare statuendum in his nominibus Graecos migrasse accentum simili sensu quo in longioribus quibusdam participiis, Τισαμενός, Ἀκουμενός, sim. ducti sunt, et in ipsis adiectivis δεξιτερός de regula exemerunt*).

§. 9. Hunc quo deducti sumus locum, qui est de transpositione accentus nominum in propria abeuntium, paulo fusius persequar, quod plura eo pertinentia su-

*) Falso scriptum Ἀμφοτέρως Pausan. VIII, 24, 14. Apollod. III, 7, 6.

persunt Aristarchi fragmenta, quae suis locis inseremus. Dicam primum de hominum nominibus, ut adhuc feci, geographica, urbium maxime, differens.

Postquam unam late patentem exceptionem posuimus, quando nomina in propria transeuntia accentum non mutant, transgrediamur ad aliam, quae continetur hoc Herodiani praecepto (Steph. Byz. s. *Αἰμονία*) Ἡρωδιανός φησιν ὅτι τοῖς συνοικισταῖς συνεχῶς ὁμοφωνεῖ τὰ ἔθνη, δηλονότι καὶ ἡ γραφή καὶ τὸν φωνή. S. Ἀβαντίς. ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ἀβαντος τοῦ Ἀργείου — τὸ ἔθνη δὲ ὁμωνύμει τῷ ἡρώϊ ὡς Ἰων, Θεσσαλός, Ἀχαιοός, Τρώς, Λακρός. S. Αἰνία. καὶ εἰ μὲν ἀπὸ τοῦ κυρίου Αἰνῆανος γέγονεν, εὐλογος ἡ ὁμοφωνία αὐτοῦ ὡς τὸ Τρώς καὶ Ἀχαιοός. Talia conditorum nomina (de quibus nos aliter iudicamus, sc. conditores ex urbium nominibus factos esse non contra) sunt: Μολοττός, Βοιωτός, Αἰτωλός, Σικελός, Σικανός (Steph. s. Ἀγάθη), Κελτός, Ἰλλυριός, Τριβαλλός (App. Illyr. 2), Ἀρκάς, Ἕλλοι τὸ ἔθνος ἀπὸ Ἑλλοῦ τοῦ Θεσσαλοῦ Eust. 1057, Λαναός, cet.*). Excipiuntur Τεῦκρος et Γραικός, cum populi sint Τευκροί et Γραικοί. Steph. s. Αἰνία addit iis quae supra posuimus: μὴ ὁμοφωνοῦντος τοῦ Τευκρός καὶ γυναικός (l. Γραικός). Id. s. v. Γραικός ὁ Ἕλληρ δξυτόνως, sequuntur quaedam mutila, dein τὸ δὲ Γραικός κύριον βαρύνεται τὸ οὖν ἔθνη δξύνεται. Idem s. Ἀβαντίς (v. supra) post Λακρός addit: τὸ δὲ Τευκρός διήλλαξεν. δξύνεται γὰρ. S. Αἰμονία. τὸ Τευκρός ὡς τριγενὲς ὠξύνθη. Eust. 713, 20 Τεῦκροι γὰρ οἱ Τρώες ἢ (i. e. ἢ μάλλον) Τευκροί δξυτόνως, ὡς πολλοῖς δοκεῖ τῶν παλαιῶν ἀπὸ τινος ὁμωνύμου ἀνδρός. Steph. Τευκροί δξυτόνως οἱ Τρώες. Schol. Il. Θ, 284 ὡς οὖν ἀπὸ Τρωικῆς γυναι-

*) Apud Steph. s. Ἀρταία pro Περσεύς leg. Πέρσης, quod est sub Πέρσαι. Moneo propter Schneiderum gramm. Lat. III, p. 317.

κὸς τεχθέντα τὸν παῖδα Τεῦκρον ἐκάλεσαν προαναπέμψαντες τὸν τόγον καὶ ποιήσαντες κύριον. Τευκροὶ γὰρ οἱ Τρωῆς ἀπὸ τοῦ βασιλεύοντος αὐτῶν Τεῖκρον. Eust. 1967, 34 καὶ Τεῦκρος μὲν κύριον, Τευκρὸς δὲ ἐθνικόν. Item Herod. Arcad. p. 74. (Et Γραικός p. 50). — Praeterea Δαναός quidem dictus ex regula, sed — Δανάη.

Pergimus hinc ad id quod proximum est. Scilicet non conditores tantum ab urbibus terrisque nomina habent; sed constat haud raro Graecos pueris eiusmodi nomina imposuisse: propter varias causas. Schol. Aristid. 515, 24 υἱὸς δὲ ἔσχεν ἔξ (Cimon) ὧν τοὺς μὲν τρεῖς ἀπὸ ἐθνῶν ὧν προὔξενησεν ὠνόμασε Λακεδαιμόνιον, Ἡλείον, Θετταλόν*). Cf. Athen. 439. f. de Antiocho magno: ἡράσθη παρθένου Χαλκιδικῆς — — — καὶ τοὺς γάμους συντελῶν ἐν τῇ Χαλκίδι αὐτόθι διέτρυψε τὸν χειμῶνα . . . ἔθρετο δὲ καὶ τῇ παιδί ὄνομα Εὐβοίαν. Nuno primum de iis quaerimus, quae ethnica sunt, valeatne eadem lex quae in conditorum nominibus valebat. Eandem valere nec nomen proprium a gentili differre respondet Eust. p. 325, 40 ad B, 701 τὸν δ' ἔκτανε Δάρδαρος ἀνὴρ. ἡγοῦν Δάρδαρον ἄνδρα, ὡς ἐβρίθῃ, νοήσει τις ἀορίστως κατὰ ἐθνικὸν εἶδος ἢ ὀνοματικῶς τουτέστι κατὰ κύριον ὄνομα δμῶνυμον τῷ ἐθνικῷ ὥσπερ καὶ Ἀχαιοὺς κατὰ τὸν αὐτὸν Πορφύριον τραγωδίας ποιητῆς Ἑρετριεύς δμῶνυμος τῷ ἐθνικῷ. καὶ Αἰβυς ὁμοίως ὁ Ἀνσάνδρου ἀδελφός. καὶ Ἐπειός ὁ τέκτων τοῦ δουρείου ἵππου κατὰ δμῶνυμίαν τοῦ ἐθνικοῦ. καὶ Σκύθης ὁ Ἀκαδημαῖκός σοφὸς κατὰ φωνὴν ἐθνικὴν καὶ Μαίων Αἰμονίδης δμῶνυμος τῷ Ἀνδικῷ ἐθνικῷ Μαίονι. οὕτως οὖν καὶ Δάρδαρος εἶη ἂν κύριον, ὃς ἀνέλεε Πρωτεσίλαον ὥσπερ κύριον καὶ ὁ Δάρδαρος, ὃν ἀνέλεε ὁ Ἀχιλ-

*) Paulo aliter de Lacedaemone (sic ibi dicitur) p. 518, 20, neque tamen ita ut repugnet.

λεύς, ὃς καὶ Τρῶα ῥίπτει πονὶ Ἀλαστορίδην ὁμώνυμον
τῷ ἐθνικῷ Τρωί.

Talia sunt Βοιωτός, in quem sunt Demosthenis orationes, Ἀργεῖος Eccles. 202. Xen. h. Graec. VII, 1, 33. VII, 4, 14. Δελφός Andoc. myst. 132. Ἡλείος, Ἀχαιός, Τυρσηνός (Sybarita) Iambl. vit. Pyth. 526. Ἀωριεύς, Harpocr. Ath. 412. f. Ἀβυδηνός (testimonia ap. Ebert. dissert. Sic. p. 149). Θυμβραῖος (Hom.), Ὑγκανός, Suid. s. v. et s. Πτολεμαῖος ὁ βασ. Θετταλός*). Et, ut hoc addam, eodem modo adiectiva, Ἀττικός, Καρικός Euseb. h. eccl. VI, 12. Ἀχαϊκός, Ὀλυμπικός, alia de quibus vide Sturz. de nom. p. 26 sqq. Eodem pertinebit Φαρικός, Sch. Nic. 395, quod ibi haud dubie nomen proprium est; in quo error est Hemsterhusii ad Luc. Nigr. 36**). Nunquam aliter scribuntur nisi doctorum commento. Vide quae infra dicemus de propriis in ιός. Ex gentilibus solum excipiendum erit Ἀθήναιος (Herod. Sch. N, 791. Arcad. 43, 14), quo nomine plurimos invenimus. Sed videndum, ne de hoc vocabulo recte iudicaverit Plut. def. or. 21 καὶ γὰρ ἡμῶν ὁ μὲν τίς ἐστι Δῖος, ὁ δὲ Ἀθηναῖος (l. — ἡναιος), ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἢ Διονύσιος ἢ Ἐρμαῖος. Is igitur Ἀθήναιος ducit a Deae nomine. Hoc si ita est, accommodavit se ad Ἐρμαῖος, Ἡραῖος (v. Herod. Arcad. p. 43, 8. Eust. 1562). Sin quis opponat plurisyllaba ex hoc genere, Ἰστιαῖος, Ἐκαταῖος (quamquam neutrum illi ab omni parte simile est) propri-

*) In alia accentus traiectio iam propter regulam supra positam cadere non potest ut Ἰων, Ἀγνός (Eust. 96), Καρύστιος Pergamenus (Ath.), Ἀγρύπτιος Euseb. h. eccl. II, 21. Βοιωτίος. Ὀψάντιος Arist. Av. 1295. Συρακούσιος ib. 1298.

**) Ἀχαϊκός, quod Sturzius habet ex Corinth. 16. 17, notavi praeterea ex Theodoret. ther. 919.

spomena esse, respondebo fortasse eam ipsam ob causam, ne cum gentilicio consonet, usum loquendi in voc. Ἀθήναιος etiam praeter reliquorum analogiam ad trisyllaborum similitudinem sese accommodasse. Sin hoc quoque reiicietur, factum tenemus, causam nescimus. *) Ceterum cum reliquis supra Θετταλός posui, atque ut nullum apud grammaticos vestigium est hoc nomen transposuisse accentum sic vix semel et iterum in libris inveni Θετταλος, quamquam frequens est, e. g. Herculis filius (v. Hom. Il. B, 679), Iasonis, — Cimonis, Pisistrati, Hippocratis, non ignobilis histrio. Ergo in hoc nomine (non licet nunc aliter iudicare) idem factum quod cognovimus in Δαναός Δανάη. Etenim de muliebri nomine constat. Schol. Nub. 747 τὸ δὲ Θεττάλην Ἀττικοὶ βαρύνουσιν οἱ κατὰ Μένανδρον ὡς δαμάλην. Steph. Byz. s. Θεσσαλία τὸ Θεττάλη δῆμα Μενάνδρου βαρύνεται παρὰ Ἀττικοῖς εἰς ἰδιότητα τεθέν. Ammon. 117 ἀδελφε γοῦν λέγουσι τὴν πρώτην ὀξύτοοντες ὡς ἀπελθε, φροῖν ὁ Τρύφων, παρατιθέμενος Φιλήμονα τὸν Αἰξωνέα, καὶ Θεττάλην ὡς Μυρτάλην. Recte, opinor, synecdromen indicat: quamquam haec in masculino quoque pelliciebat, si sermoni sequi libuisset (e. g. Πίτταλος Acharn. 1045. 1236. Vesp. 1472). Ceterum si quando meliores Mss. tractabuntur vel melius, diiudicabitur, idemne acciderit in Ἀνδός, quod nusquam aliter scribitur, et Ἀνδῆ, quod haud semel Ἀύδη scriptum inveni**): quamquam meliores illuc inclinant.

Nondum licet ab his propriis, quibus cum urbibus et gentibus cognatio est, discedere. Etenim conside-

*) An Ὑμέναιος hoc loco commemorari possit vel debeat nescio.

**) Dindorf. Ath. 597. a. Ἀνδῆ. Item Bekkerus Schol. Il. Z, 200. Cod. Photii lex. s. ὀργεῶνες. Schol. Apoll. Rh. Sed Photii bibl. (Bekk.) Ἀύδη, et Anthol., Schol. Dion. Perieg., al.

ravimus quorum forma cum gentiliis et cum adiectivis affinis conspirabant; sed ipsarum quoque urbium nomina in propria abeunt. Hic maxime iterum in censum veniunt conditorum nomina, Ubi character non obstabat, conditoris nomen saepissime ad nomen loci factum (v. Steph. Byz.). "Ολυνθος, Κάνωβος, Έτεωνός, Θάσος, Κολωνός (Oed. Col. 48), Κίος, "Αβυδος, "Αργος, Τροίζην (Strab. VIII, 374. Schol. II. B, 847. Steph. s. v. et s. Αίμονια; falso scriptum Τροίζην ap. eundem s. Ίβηρηαι). Steph. s. Αίμονια τὸ δὲ Κρότων ὡς Κρανών καὶ Κολοφῶν πόλεων ἐστὶν ὀνόματα (l. ἐστὶν ὁμώνυμα). Deinde: εὐρίσκεται καὶ πόλεων ὁμοφωνοῦντα τὰ τῶν κτιστῶν ὀνόματα, Κάμινος (? Κάμειρος) καὶ ὁ κτιστῆς καὶ ἡ νῆσος (haec verba aut infra ponenda post Λέσβος aut hic insulae nomen excidit). ὁμοίως Τροίζην, Κολοφῶν, Κόρινθος, Κῶς, Σικυνών, Κύρνος, Λέσβος. Sed cum tamen locorum nominibus sua regula, suos character esset, item propriis, nonnunquam necesse erat accentum migrare, ne lex, cui Graecae aures assueverant, deleteretur. Steph. Αἰσῶν πόλις Θεσσαλίας ἀπὸ Αἰσῶνος τοῦ Ἰάσονος πατρὸς, οὗ τὸ ὄνομα διὰ τοῦ ο κλίνεται ὁξύντονον τὸ Αἰσῶν. τὰ γὰρ εἰς ων δισύλλαβα ἐπὶ πόλεων ὁξύνεται, εἰ μὴ διαστολὴν ἔχει σημεινομένου, ὡς τὸ Κρότων βαρύνεται, ὁξυνόμενον γὰρ ὁλοῖ ζωῦφιον, ἢ χαρακτηρεῖ ὑπάγοιτο, ὡς τὸ Ἰτῶν συναπενεχθὲν τῷ Τρίτων, Γεῖτων (sic), Βίτων· ὅλον Ηῖων, Κρανῶν, Γυρτῶν, Νεῶν Nec dubito quin recte accentus positi sint ap. Eust. p. 333, 20 Γυρτῶν, πόλις Θεσσαλίας ἀπὸ τοῦ κτίσαντος αὐτὴν Γύρτωνος (cf. Steph.'s. v.) Φαιστός, sed heros Φαῖστος. Herod. Arcad. p. 79, 18 τὸ Φαῖστος ἐπὶ τοῦ ἥρωος βαρύνεται. Steph. Φαιστός πόλις Κρήτης ὁξυντόνως· τὸ δὲ βαρύτονον κύριον. Cf. Eust. 313, 16. Φαῖστος est etiam scriptor, qui scripsit Laconica, sch. Pind. Pyth. IV, 28. Clarum est, quod in conditoribus valet, alia quoque in propria

locorum nominibus consona cadere. Eadem quæ de urbibus dicta sunt haud dubie etiam de montibus flavisque valent. Sic nomen virile Ἀλφειός Eust. p. 297. Herodot. ἡ, 227. Phot. 13. b. 32. nec causa erit cur scribatur Κάφισος, quod notavi ex Plut. qu. conv. VIII, 4, ε'. Κηφισός est apud Herod. VII, 178. — Heros Παρνασσός Pausan. X, 6, 1.

§. 10. Adhuc maximam partem versati sumus in exceptionibus, quo iam ardor mutandi accentus aliquo modo restinguetur. Nunc ad ea transimus, quæ videntur regulam facere. Sed hic quoque inveniēmas nullam esse partem quin exceptiones habeat.

I. Nihil notius quam adiectiva composita in ης, ubi in propria transeunt, accentum retrahere. Hoc genus fingendorum propriorum tam usitatum fuit ut sint etiam huius formae propria, quorum adiectiva in usu non fuerunt, ut Ἀντισθένης, Δημοσθένης, Ἀριστοφάνης (Μεγαλοσασάνης Apollon. Rh. I, 1045). Regula tradita ab Herod. Arcad. p. 27, 17. schol. Pind. Ol. I, 38. Eust. p. 135. 1411, 40. 538, 30. 1424, 50. 1623. 58 (cf. 1967. Lob. Agl. 266 not.). Peccatur in his nonnunquam in libris, ut Δεξιφανοῦς Steph. s. v. Φάρος. Luc. conscr. h. 62 in ed. Herm. Recte Strab. VII, 792. Τηλαυγής Diog. La — prooem. 15. Phot. 438. b. 30. Procl. ad Cratyl. κα', qui multis aliis locis recte scribitur Τηλαύγης. Εὐμαθής Dion. iud. de Isaeo 5, 7. Suid. ἐμποδών, de quo nomine diserte testatur Eust. p. 1623. Διυτρεφής Pausan. I, 23, 2. 3. 4. 5. Suid. s. πντιναῖα. Schol. Avv. 766. Restitutum nunc verum ap. Thucydidem (v. Poppo III, 75. VII, 29), et apud Aristophanem Avv. 798. 1415 (802. 1429 Dind.) ex Suida s. v. Eust. p. 76 diserte Διυτρεφής κύριον. Mirum esset si aliter haberet Διοτρεφής (v. ad Thuc. VIII, 64), quamquam in hoc nescio quo auctore po-

stulat Etymologus p. 435, 42. *Διοτρεφής* Strab. XIV, 659. *Διοτρέφης* XIII, 630. — Et similiter hic illic in aliis peccatur*). Quae vere regula exemerit usus, Eustathius docet p. 952, 16 *ὅτι Εὐμενής τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον κύριον, περιῶδεται δὲ ἐκείνοις, φυλάσσει τὸν τόνον τοῦ ἐπιθέτου κοινότερον ὥς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς**).* p. 583, 32 *τὸ Πυλαμένης κύριον βαρύνοντες οἱ παλαιοὶ λέγουσιν ὅτι τὰ τοιαῦτα κύρια ὥς ἐπιπλεῖστον βαρύνεσθαι φιλεῖ· ἡ μέντοι συνήθεια πολλὰ διέφθειρεν ὁξυτονόουσα ὥς τὸ Εὐτυχής καὶ τὸ Εὐμενής τὰ κύρια***).* His fidem habere non dubito: addit Etymologus: *Εὐσεβής, Εὐπρεπής*. Hic auctor quantum fidei mereatur incertum: tota quam finxit regula, quae varia et diversa commiscet, non nimis commendatur. „τὰ γὰρ εἰς ἧς κύρια ἀποστρέφεται τὴν ὀξεῖαν τάσιν καὶ ἥ βαρύνονταν ἢ περισπῶνται χωρὶς τῶν παρασσημειωμένων. εἰδὲ δὲ ταῦτα. Εὐρετής, Εὐμενής, Εὐσεβής, Εὐτυχής, Εὐπρεπής, Νημερτής, Διοτρεφής, Ψευδής (hoc et Νημ. supra iudicavimus, de Διοτρεφής non probabile visum) καὶ ἐπὶ τοῦ συνήθους Καλοετής (?).

§. 11. II. Nunc alia adiectiva recenseamus, quae

*) Poterat Ellendtius meus, etiamsi deficiat codd. auctoritas, scribere *Πολυετούς* Arr. III. 19. 11.

**) Libri nostri variant. Sic apud Diodorum. (XVIII. XIX.) nunc *Εὐμένης*, quamquam hic illic ex. codd. et vet. edd. notatur legi *oxytonos* (v. ad. XVIII, 3. 28). Item ap. Athenaeum (375. d. 689. a. 445. c. d). Strab. XIV, 769 ex Mosc., item XIV, 672. 665. Apud Arrianum *Εὐμενής* (v. Ellendt VII, 4, 7). Item Strab. XII, 537. Episcopus *Εὐμενής* Euseb. h. eccl. IV, 5. 11. — *Εὐτυχής* non memini me aliter legere.

**) Ex Arcadio p. 27, 21 concludi non potest hoc non docuisse Herodianum. Constat enim quam in hoc libro omnia depravata et lacunis plena sint.

quens ap. Aristophanem, *Κόραγος* (v. testimonia nominis ap. Ebert. Sicel. 36*).

§. 12. Sed vehementer fallitur, si quis haec exceptione libera esse putet. *Κραναός*. *Ἰγλαός* (Suid. s. *Ἐρατοσθένης*) ut *Δαναός*. — *Γαλγρός*** (quamquam *Γαλήνη* ἢ *Συνφραία* Ath. 679. c. recte haud dubie). *Ποθεινός* antiquum et frequens nomen, cuius hanc ob causam exempla non ponam, sed feminini quod rarius est *Ποθεινή* (Ptolemaei concubina) Ath. XIII, 576. f. Polyb. XIV, 11. *Φαινός* Schol. Eqq. 959. 1126. 1147. 1217. *κύριον ὄνομα Φωτεινή* Et. M. 276, 54. *Ῥαδινή* Strab. VIII p. 347. — *Ἀστειός* (archon) Demosth. Neaer. §. 35. *Ἡδεῖα* (meretrix) Plut. ne suav. qu. 16. — Adiectiva in *ικός*: *Φιλιππικός*, *Γενικός* (Suid.), *Βασilikός* (Suid. Euseb. h. eccl. V, 13). *Ζωτικός* Euseb. h. eccl. V, 16. 18. v. supra p. 285.

Ἀγαπητός. *Φιλητός* Euseb. h. eccl. VI, 21. 23. *Νοητός* Phot. 94. a. 27. — *Πινυτός* episc. Euseb. h. eccl. IV, 21. 23. grammaticus Steph. B. s. *Βιθύμιον****). — De *Πινυτή* testatur Herod. schol. Ven. I, 150. *Πιστός* Phot. 532. b. 40 (cf. tamen 6. b. 38). *Φιδός* Et. 791, 12 (quem locum Jacobs. non meminerat lect. Stob. p. 66). Et quis nescit *Κρατερός*? Sed *Αἰόλος* hodie fere iam omnes nesciunt. Herod. Arcad. 56, 7 τὸ δὲ αἰόλος εἴτε κύριον εἴτε ἐπιθετον παροξύνεται. Sic Herodians; et ipse Eustath., ubi ex Joanne Philopono

*) *Ἄγανος* Tzet. Hom. 442. *Ὀτρηρή* Tzet. Posthom. 8. Schol. Apollon. II, 1032. *Ὀτρηρή* apud Apollon. ipsum II, 387 et schol. h. l. *Ἰέρη* Tzet. Posth. 558. *Ἰερή* Anteh. 279.

***) *Ῥιανός*. *Τιδανός*. *Εὐνός*, cuius non constans accentus.

***) *Συνετός* Diod. XI. 2 incertum.

admonet proprium ad distinguendum scribi *Αἰολος*, (631, 30. 1681.) cogitat non de ventorum deo sed de Sisyphi et Crethei patre, qui plane cum adiectivo nil commune habet sed cum gente Aeolorum (v. Odofr. Müller: prol. myth. 292). Nec *Ἀγανήν* libenter admittunt. „Accentum retraxi, non exspectato librorum assensu“ Jacobs ad Philostr. imag. XVIII (p. 31, 13). Attamen defensorem nacta Hermannum Bacch. 1141 „*Ἀγανή* accentu in media syllaba scribitur apud Nonnum, apud Theocritum carm. XXVI, apud Oppianum Cynege. IV, 239. 292. Sic etiam Danai filia apud Apollodorum, apud quem haec nostra *Ἀγανή* scribitur, ut in Aldina Euripidis et saepe alibi*): vide quem Elmsleii Baccharum editor Lipsiensis ad v. 229 citavit Jacobsium ad Anthol. Pal. vol. III p. 809. Eodem modo Nereis *Ἀγανή* apud Homerum Iliad. Σ, 42 et apud Eustathium nihil adnotantibus scholiastis, et apud Hesiodum Theog. 246. Sed *Ἀγανή* probare videtur Arcadius, qui p. 103, 9 ita scribit: τὰ εἰς ἡ καθαρὸν μονογενεῖ οὐ πολλὰ βαρύνεται, Δανάη. Ἀγανή δέξινεται ἐπιθετικὸν ὄν“. Errat vir praestantissimus: hoc dicit Herodianus (non Arcadius, cui ea tantum debentur in hoc libro quae non dicuntur): *Ἀγανή* oxytonos scribitur cum proprie adiectivum sit (quod in Δανάη e. g. non cadit). De masculino *Ἀγανός* idem praescribit p. 45, 15 ἀγανός καὶ τὸ κύριον καὶ τὸ ἐπίθετον. Cf. Ω, 251 Ἀήφοβόν τε καὶ Ἰππόθρον καὶ Δίον ἀγανόν, quod Aristarchus notaverat „ὅτι ἄδηλον πότερόν ἐστι τὸ κύριον ὁ δῖος ἢ ὁ ἀγανός“. Abydenus quidam *Ἀγανός* Demosth. contr. Aristocr. §. 202. Ubi annotatum: „ἀγανον Ω“. — Denique Glycera omnem suavitatem repetit. Herod. Arcad.

*) v. Hesiod. Theog. 976. (schol. 246. parox.) Schol. Pind. Pyth. III, 173. Ol. II, 40. Multi ap. Diod. IV, 2.

101 τὰ εἰς ῥα μακρονατάληκτα τρεῖς ἄλλα βα παραληγόμενα
 τῷ ε μονογενῇ βαρύνεται, εἰ μὴ ἐπιθετικά εἴη, ἡμέρα,
 ἀσκέρα, εἶδος ὑποδήματος, διφθέρα, λακέρα. τὸ δὲ γλυ-
 κερὰ ὀξύνεται, εἴτε κύριον εἴτε ἐπιθετικὸν εἴη.

Si quis haec omnia vel uno canone comprehendere
 vel singulorum probabilem rationem reddere poterit
 rem gratissimam fecerit. Ingeniosum est, quod Her-
 dianus incidit (I, 150) „καὶ ἔστιν ὀρίσασθαι τὰ μάλιστα
 διὰ ἐπαίνων ὀνόματά ἐστιν, οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ
 κανόνος· οὐ γὰρ τὰ ἐπὶ ἐπαίνου μένει“.

* In huius observationis possessionem passis alis in-
 volantes conspicio qui sibi rei rationem videbantur
 excogitare posse: quod ego quoque possum: illos ad-
 moneo benevole, ne quid detrimenti capiant. At quam
 attentas prudentibus hominibus aures praebebo, si me
 edoceant an re vera scripserit Herodianus quod legimus
 ad hunc versum Iliadis καὶ ῥ' ἔβαλε Κλειτόν Πεισέτορος
 ἄγλαόν υἱόν O, 445: Κλειτός ὄνομα κύριον· ὀξυντέον δὲ
 ὁμοίως τῷ ἐπιθέτῳ, ἐπειδὴ κόσμον ἐστὶ τὸ ἐπίθετον.
 Cod. Leid. hoc exhibet scholion: ἀμφίβολόν ἐστι πότι-
 ρον τὸ κλειτόν ἐστιν ὄνομα ἢ τὸ ἄγλαόν. καὶ τινες μὲν
 τὸ Κλειτόν φασι, παράλογον· Κλειτόν γὰρ ἔδει εἶναι
 πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ κλειτόν, δ σημαίνει τὸν ἐνδοξόν,
 ἄμεινον οὐκ τὸ μὲν κλειτόν ἀντὶ τοῦ ἐνδοξόν, τὸ δὲ
 ἄγλαόν ἀντὶ κυρίου ὀνόματος ἐκλαμβάνειν. Mihi illud,
 quod codex Venetus habet, longioris notae lacerum
 fragmentum videtur. Disceptaverat utramque senten-
 tiam Herodianus atque in hac disputatione locus erat
 quo de proprio ἄγλαός (non de Κλειτός) dixerat „ὀξυν-
 τέον ὁμοίως τῷ ἐπιθέτῳ, ἐπειδὴ κόσμον ἐστὶ τὸ ἐπίθε-
 τον“, quo mihi ipsum κόσμον ducere videtur, quod de
 ἄγλαός aptissime dictum est; de κλειτός fortasse potius
 dixisset ὀξέως ἐστὶ τὰ ἐπίθετον vel similiter. Eust. h. l.
 nihil quam hoc: Κλειτός δὲ ἦν ὁ τοιοῦτος ἀντιονομέ-
 νος τῷ κλειτῷ ἦτοι ἐνδόξῳ. —

Non mutare videntur accentum adiectiva in αῖος exceptis paucis a Deorum nominibus ductis. Ergo B, 842 Πύλαιος τοῦ Πύλαιος τὴν πρῶτην δξυτονητέον πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ τοπικοῦ putamus erratum esse ab Herodiano, fortasse iam ab Aristarcho. V. infra, ubi de Πήδαιος dicemus*).

§, 13. Superest ut de traiectione accentus in substantivis dicamus: quem locum devitaremus libenter ut impedittissimum; sed non sinit Aristarchi fragmentum.

E. M. 539, 20 Κρῖος ὄνομα Τιτᾶνος παρὰ τὸ κερα-

*) Tyrannionis quendam in hac re errorem adeant ipsi qui haec curant Y, 72. — Ceterum perspicient intelligentes quid agerimus. In singulis librorum peccata afferre nihil poterat fructus habere sed taedii. Ne γέγγος quidem ubique recte scribitur. Nec conquisivimus in quibus Eustathium intelleximus sola Philoponi auctoritate niti; huic enim fidem habemus nullam. Nec attulimus quae aperte falso iudicata quamquam de accentu credimus; ut cum volent Ulixis socium: Βαῖος dictum ut distinguatur a βαῖος; sed is est a Βαίis. Nec quae nimium incerta ut nomen Macedonicum Κοῖρος, quod an sit κοινός recte, ni fallor, dubitavi, et Κάκος (Cacus) an sit κακός. Nec ubi nulla innotuit mihi fide digna grammatici observatio nec occurrit simillimorum exemplum, libris ut solent fluctuantibus, quibus ut satis demonstravimus ne conspirantibus quidem credendum. Sic Βοηθός scribendum an Βόηθος nihil in alterutram partem habeo quod valeat. — Nec ubi nimis mihi incertum utrum nomen an cognomen sit. Nec in quibus adhuc quidem adiectivorum nimis incertus accentus. Hanc ab causam composita in ωψ, ωπός, et composita cum perf. sec. (Λαοδοχος, sim.) nunc tangere noluimus. Et quaedam alia quae ut recte iudicentur antea sciendum est quod adhuc nescitur nec ipsum nisi difficili doctaque inquisitione expediri potest. Quae omnia profuerunt magis quam defuerunt. Sed nonnulla nomina, quae mihi fortasse usui esse poterant, haud dubie nescivi; et hoc est, quod veniam a lectoribus impetrare velim. — Si quaeris unde plurimum putem olim lucis accessurum, dico interpretationem glossematicorum vocabulorum, quae in vulgaribus nominibus latent.

σθαι· προπερισπᾶται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ κριός τοῦ προσηγομένου. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος καὶ τὸ κύριον ὀξύνει· τὰ διὰ τοῦ ιος δισύλλαβα ἀρσενικὰ τὴν εἰ δίφθογγον ἀποστρέφεται, βίος, δῖος, λῖος ὁ πολίτης τῆς Χίου· Θῖος ὄνομα ποταμοῦ. Κῖος ὄνομα κύριον. Πῖος ὄνομα κύριον. Τῖος ὄνομα κύριον. οὕτως οὖν καὶ Κρῖος. Cet.

Hinc primum intelligimus Aristarcho nomen Titanis per *ι* scriptum esse non per *ει*, quae scriptura debetur ni fallor iis qui Titanem regium nomen (*κρείων*) potius decere putarent. At nunc is est *Κρεῖος* Hes. Theog. 134. 375. schol. h. l. Plut. Plac. Phil. T. IV p. 880. Et. M. 523, 48. Schol. Ξ, 274. Quamquam quid mirum? Legimus etiam *Κρεῖος* nunc apud Diodor. V, 66; prospera fortuna notae indicant hoc sine auctoritate factum esse; nam codex unus habet *Κρεῖός* i. e. *Κριός*, reliqui *Κριός*. Sed Apollod. I, 1, 3 *Κρῖος*. Apud Pausaniam VII, 27, 4 pro *Κριός* Siebelisius contra codices „nullus dubitavit“ scribere *Κρῖος*. Porro *Κριός* Phrixi paedagogus Sch. Apoll. IV, 119. Palaeph. 31. *Κριός* (sic codd.) Euboeensis Paus. X, 6, 3. Vates Spartanus Paus. III, 13, 2 et 3 quater, nec codd. aliter quam *Κριός*. Denique nomen Aegineticum. Scribitur aliquoties in ed. Gaisford. *Κρῖος* apud Herod. VI. 50, 73. Sed apud eundem VIII, 92 *Κριός*, item Eust. ad Dion. per 511, et plus semel Schol. Nub. 1359 et ap. Aristoph. ipsum hoc versu. Hoc quoque si commemorandum est fluvius Achaiae, qui a Titane dicitur nomen habuisse, *Κριός* Paus. VII, 27, 4; nam *Κρῖος* Siebelisio debetur, ut Hermanno apud Aristoph. l. l. Sed res videtur ad liquidum perducta esse, quod plus est quam in his rebus expectari poterat. Nam sive id in tali re sequendum putas, quo codd. propendunt, *Κριός* scribendum; sive antiquissimi et optimi grammatici, qualis Aristarchus fuit, auctoritatem omnibus codd. potiore ducis, scribendum *Κριός*. Nam

ignoto potius et longe recentiori, cuius vocem Etymologus servavit, addicere sese, quae ratio est? Eadem, inquit, quae grammatici Etymologi, *Χιος*, *Θεῖος*, *Κιος*, *Πιος*, *Τιος*. Hoc, quae mea de recensione textuum opinio est, editori iam non licet dicere; mihi licet. Sed statim intelligo quae partim adiectiva sunt partim rara et barbara vocabula, quam prudenter huc arcessita sint. Imo haec ipsa, quam conquirat, analogia admonet nos et vix licet dubitare quin *Κεῖος* antiquitus Graecis acribus aliquid absonum habiturum fuerit. Quod per se ipsum valet aliquid; sed accedente Aristarchi auctoritate valet plurimum. Ardor vero quodcunque proprium accentu distinguendum iis, quae proximis §.§. disputavimus, repressus esse debet. Et inclinamus ut in substantivis minus etiam quam in adiectivis moris fuisse putemus. Cautè haec iudicantia sunt. Si quis *Στερόπη* (non fabulosum tantum nomen est, v. Strab. X, 478) protendet et hoc accentu a subst. *στεροπή* distinctum dicet, non admittemus; *Στερόπη* enim non dictum a *στεροπή*, sed eodem modo factum ut *Μερόπη*, *Αρνόπη* (sch. Pind. Pyth. I, 121), *Καλλιόπη*, alia similia. Nec si quis *Ἀύγη* pro certo exemplo afferet, satis valere concedemus. Potest enim esse (et ego esse arbitror) forma muliebris eius, qui est *Ἀνγέας*, ut *Πέρση*, *Ἐρίφη* (Arcad. p. 115, 28), *Ἰππη*, *Λύκη*, et ut omnino in *η*, *εια*, *ις* feminina adiacent masculinis propriis cuiusque terminationis. *Ἰάκχη* nymphae nomen (Cer. 419) non profecto est idem quod *ἰαχή* (vel *ἰαχῆ*) mutato accentu, sed mascul. *Ἰακχος*, fem. *Ἰάκχη*. Thesei mater *Ἄϊθρα* non idem est cum subst., nam hoc, apud Atticos quoque, est *αἰθήρη*. In *ις* est e. g. *Ἄνδρις* (masc. *Ἄνδρης* Strab. XIV p. 656), *Μύρτις* (hic enim accentus, ut videtur, probabitur), *Φίλτις* (Iambl. vit. Pyth. 532). Et ad hoc genus nominum pertinet *Φρόντις*. Il. P, 40 *Φρόντιδι δῖη*. Quod ex his et similibus Herodiano

diiudicandum fuit, non ita ut facit. *Φρόντιδι*, inquit, (ad h. l.) ὡς Ἡλιδι οὕτως Τηρατίων καὶ ἐπαισθη ἡ παρὰδοσις. ὁ μὲντοι κερὼν δέξεται τὸ φροντίς, tum canonem suum ponit, dein haec addit: οὕτως οὖν καὶ φροντίς, εἰ μὴ ἄρα ἐπαι κύριον τοῦτο καὶ βαρυνθήσεται. Idem alii. Schol. D ad h. l. τὴν παρατέλετον δὲ δέξεται ἐν τῷ ᾧ κύριον θηλυκόν. Item Eust. l. l. p. 1093, 60, ubi ex Herodiano hausit, 907, 10 ex Philopono. Item nomen virile *Φρόντις*, quod est γ, 282 male eam ob causam hoc accentu notatum dicunt ut distinguatur ab appellativo *φροντίς* (v. Eust. 907): sed qui poterat aliter, cum in ordinem cogendum sit multorum nominum virilium in *ις* exeuntium*)? Quasi dicas *Ἰσχυς*,

ὅς γῆμε Μόρων

(hymn. Ap. 210. Pind. Pyth. III, 25. 56. Paus. II, 26, 5. III, 4, 3**) hunc igitur hoc accentu notari, ut distinguatur ab *ισχύς* (Eust. p. 1967). Sed non idem vocabulum est, imo a verbo *ισχύω* derivatum proprium, cui cum illo subst. fem. nulla ratio est. Valentem hunc Latine dixit Cicero Nat. D. III, 22.

Sed in hac re caeci fuerunt veteres nihil nisi externae formae inhaerentes. Sic ad eandem normam

*) Ut *Φρόντις* nomen muliebre et virile est, sic *Φρόντις* masc. (Pind. Ol. VI, 22), et *Φρόντις* fem. (Iambl. v. P. 531). *Μύρτις* fem. sed idem masc. (Polyb. XVII, 14. Harpocr. s. v.) Ὁ Μῆρτις Orphicorum. Et ut huius admoneam, quod forma ab illis paulo longius abest, *Ἀπόλητις*, (cuius de accentu haud dubie recte iudicat Bekker ad Dem. Macart. §. 48). De masc. *Κτήσις* recte indicat Schoemannus ad Isaeum Nicostr. her. §. 9. — Quod *Φρόντις* est idem alia nominis forma *Φροντία*, mater Iasionis, schol. Theocr. III, 50. *Φροντίδας* Iambl. 526.

**) H. l. Mosqu. peccat *Ἰσχύος*, ut apud Apollodorum III, 10, 3, in quo nullus unus accentus certus est.

explicant nomen urbis *Ῥίπη* (II. B, 606), sc. ut distinguatur ab *ῥεπή* (Eust. 906, 56), cum tamen urbs plane ab alia radice dicta sit, sc. ab *ῥίψ* iuncus. Ut ad femininarum nomina redeam, Dionis filia *Ἀρέτη* scribitur Plut. Timol. 33, *Ἀρετή* Dio 58. Idemne nomen est cum *ἀρετή*? Potest esse; sed, potest item esse fem. eius nominis, quod est *Ἀρέτης* (— *ας*) et *Ἀρετις* (Arrian.) et *Ἀρετῶν*. — Herodianus testatur de his: *Κραύγη**) τὸ κύριον, Arcad. 104, 29. *Λαλάγη* τὸ κύριον 105, 7. *σεσημειώται τὸ τιμὴ προσηγορικόν, Τίμη δὲ τὸ κύριον βαρύνεται*, 110, 15. Nam *Πόμπη* (τὸ δὲ *Πόμπη* κύριον ὃν παροξύνεται 113, 10) fidenter excludo. Mascul. est *Πόμπος* (Pausan. VIII, 5, 5), quod est ab adiectivo *πομπός*; hinc *Πόμπη*. — De *Λαλάγη* hoc dicam, si iam *πλατάγη* dictum est ubi vocabulum ex verbali significatione in certae rei notionem transiit, eundem accentum in proprio *Λαλάγη* adscitum esse consentaneum videri (Cf. *Ἀρκάγη* Et. M. 87, 38). Ut in *Λαλάγη* sic re vera ad distinguendum femininum dictum videtur *Φύη* mulier illa, cuius opera Pisistratus dolose usus est; nam sic scribitur Herod. I, 60. Ath. 609. d. *Κορύφη ἡ Ὁκεανοῦ*, Harpocr. s. *ἱππία Ἀθηνῶν*. De *Ἀλκη* nihil certi dici potest; nam si recte scribitur *Ἀλκη*, ut scripsit Valesius h. eccles. Euseb. IV, 15 p. 356 Hein., incertum erit sitne a virili *Ἀλκων* vel *Ἀλκίας*; sin nomen *hetaerae* recte scribitur *Ἀλκή* ut scribitur apud Isaeum in or. de Philem. haered., qua in oratione saepius legitur*), nec hoc pro certo testimonio erit accentus non mutati; nam hoc

*) Nomen virile est *Κραῦγης*, quod non dico ut aliquid definiam sed ut docti iudicare possint.

*) Gell. IV, 11 feminam pulchra facie meretricem, cui nomen fuerat Alce.

fortasse non nomen est sed cognomen, quod de pluribus meretricum nominibus dici poterit, ut Σιγή Ath. 583. Ἰσχάς 587. Ἰλαγγών, quod frequens est.

Convertamus nos ad masculina. In his primum nemo mirabitur, Χελιδών non transisse in Χελίδων; (in ἰδων — ονος fortasse nulla sunt vocabula Graeca, in ἰδων — οτος certe non multa, memini fluvii Ἀκίδων — οτος). Herod. παρ. μον. λ. p. 9 de oxytonis in δών exponens . . . τὰ δὲ ἄλλα τρέπει τὸ ω εἰς ο, οἷον Χελιδών Χελιδόνος, εἴτε τὸ ἥρπεν εἴτε ὁ περὶ τελετῶνος (l. τελετῶν, v. Lob. Agl. 1352) γράψας. Suid. Πύθου χελιδόνος, παροιμία τερατοσκόπου καὶ περὶ τελετῶν διειλεγμένου. Id. α. χελιδών, λέγεται δὲ Χελιδών καὶ χρησμολόγος τις τῶν παλαιῶν, καὶ ὁ Κλεοπάτρας κιναιδός. Ad ea quae non mutant accentum sine ulla dubitatione refero Καρκίνος. Et Ἰκτίνος, „ὅτι δὲ καὶ Ἀττικῇ λέξις ὁ δημιουργὸς δηλοῖ καὶ Ἡρωδιανὸς ἱστορῶν ὅτι Ἰκτίνος παρὰ Ἀττικοῖς οὐκ ἄσχημος δημιουργὸς ὁμώνυμος τῇ ὄρνιδι, οὗ καὶ τὴν παραιοσημένην φυλάσσει ἐν τῇ προπαραληγουσῇ“ (Eust. 1825). Quamquam hodie libri variant, v. Tzschucke Strab. IX p. 395. Ad ea, quae mutant, Λάγος (Arcad. p. 47), porro quaedam quae a verbis sunt et verbalem significationem habent: Τελέστης, Athen. 21. f. 502. a. 616. f. 617. b. 625. f. 637. a. Dionys. comp. v. p. 265 (ubi v. Schaeef.) Plut. Alex. c. 8. Diodor. XIV, 46. Apollon. h. mir. c. 40. Eust. 1596, 20, Suid. (de quo nōmine quamquam nec omni dubitatione caret Eustathii testimonium (p. 1187, 20), ex Philopono, opinor, haurientis, nec ubique satis firma codd. fides, tamen idem sentio quod plerique editores ubique paroxytonos scribentes. Nam nimis facile illud Τελέστης se applicabat ad multa propria in εσις, Ὀρέσις, Θυέσις, Ὀφελέσις Θ, 274. Αἰγέσις Str. VI, 272. Ἐθνέσις Steph. B. s. v. Πευκέσις, cuius et apud alios mentio est et apud Diodorum et Ar-

rianum frequentissima. — 'Απέστης (v. Steph. s. 'Απέστη). 'Οξύτης (Paus. II, 15, 7). Cf. 'Αμύντας. Νικήτης (Suid. s. v. Eust. p. 156). Φιλήτας (? Suid. ib.). Sed — frater Penelopes ap. Eust. 1773 est Αύλητής. Hic commemorabo φυλακός Φύλακος, Herod. Arcad. 51, 8 et ad II, Ω, 566. Ut ab his verbalibus ad realia veniamus, in iis quae mutant accentum referendum Φέλλος, quod certum ex Herod. περ. μον. λ. p. 11, 24. Χίτων Herod. ap. Steph. B. s. Βιστωνία. Κάρκος (v. Et. M. 492, 20). Φόρμος scribitur Herodot. VII, 182.

Videamus aliorum farraginem, quorum accentus testimoniis grammaticorum non praestatur, sed ex libris cognoscendus est. Nam in hac brevitate excerptorum ne talia quidem ab omni parte certa testimonia sunt, quale est E. M. 219, 46 σκινδαψός ὄργανον ὄνομα καὶ κύριον. Scribitur sic Phot. 152. Inter antiquissimas Musas est 'Αοιδή et 'Αρχή: inter Telchinas Χρυσός et Χαλκός (Eust. p. 171*). Χρυσός Arist. Vesp. 1251; Λεώς heros eponymos Atheniensium Paus. I, 15, 2. Νάος Eumolpi pronepos his ap. Paus. VIII, 14, 8 (editores nunc correxerunt scilicet Νάος), Adrasti equus Καιρός Paus. VIII, 25, 5. Παρθένος Diod. V, 62. Οἰωνός Diodor. IV, 33. Pind. Ol. X, 76. Βολβός Ath. 22. c. Eust. 1602, 20. 'Ιχθύς Ath. 346. e. (cf. 301. e) Eust. 1720, 30. Κορυδαλλός Herodot. VII, 214. Θαλλός Ath. 582. f. 587. a. Lysias de Aristoph bon. p. 648 R. (§. 46 Be.); qui inter epigrammatarios poeta est, in eo variant, partim Θαλλοῦ partim Θάλλου exhibentes, partim, quod depravatam ex Θαλλοῦ, Θα-

*) In his possit aliquis dicere tam expressam esse allegoriam ut eam ob causam accentus non mutatus sit. Mihi precaria excusatio videtur. Etenim saepissime videmus in talibus satis habuisse Graecos notionem, quam radix habet, adsumsisse, reliquam voc. formam ad quamcunque analogiam applicare.

λοῦ, v. Jacobs catal. p. 956. *Κίττος*, sed cod. 5' *Κι-
τός*, Demosth. Phorm. p. 908*). *Ἰπτός* Steph. B. α
παμείων. *Κρωβύλος* Plut. Al. 22. Aesch. (*κρωβύλος* vid
leg. pro *κροκύλος* Arcad. p. 56, 11: quo loco simul propr.
Κρωβύλος confirmari videtur; cf. Suid. *Κρωβύλος* κύ-
ριον καὶ εἶδος ἐμπλοκῆς). *Ἰλγεμίων* Andoc. myst. 122.
Χειμίων Paus. VI, 9. *Φαρμακός* Harpocr. *Σωτήρ* epis-
copus, Euseb. IV, 19. 22. 30. *Ἀστήρ* Herodot. V, 63.
Phot. 149. a. 4. Eust. 328, 40. Iam satis est, libro-
rum ludibria sumus. Herod. Arcad. p. 19 τὰ εἰς τὴ
δξύνεται καὶ βαρύνεται. καὶ δξύνεται μὲν ἀπλῶ ὅτια
ἀρσενικά· ὁ δὲ λόγος τοῦ ε προηγουμένου τοῦ η, στατήρ,
ἐλατήρ, καμπτήρ, ἔξαιστήρ. ἔξαύτηρ δὲ κύριον ὡς τὸ
ἀμάτηρ καὶ ἄντηρ, καὶ ἄστηρ κύριον. Eust. 1967,
20 (ex Philopono, ni fallor) de nomine urbis comme-
morat: καὶ Ἀστήρ μὲν πόλις, ἄστήρ δὲ ὁ κατ' οὐρανόν.

§. 14. Duo sunt Aristarchi fragmenta quae nos ad
urbium nomina ducunt. Sed de his nunc non animus
est omnia complecti, ne multa quidem, sed tantum
quantum haec fragmenta flagitant**).

*) Temeni filius *Κίσσος*, Strab. X. p. 480, qui scribitur *Κεῖσος*
ap. Pausan. II, 19. i. 2. II, 26, 2. II, 28, 3: reliquis locis sine
var. l., ultimo vulgo *Κεσσός*. Apud Scýmn. Chium 531 *Κίσσον*
restitutum ex *Κρίσσην* (*Ἀργεῖος τε Κίσσον καὶ μετ' αὐτοῦ Τήμεον*.
— Ego hoc nomen commemoro h. l. quod nimium increduli esset
dubitare sitne hoc a *κισσός* hedera. Quia a *κίττα* esse possit,
vix dubitandum. Nam finguntur nonnunquam hoc modo nomina.
virilia a subst. fem. *Πρῶρος*, Iambl. vit. Pyth. 239. *Κύπελος* (v.
Herod. V, 92) *Ἀλμνος* Plut. Alex. 49. *Ἀάφνος* Ath. 276. d. *Σφαῖρος*
Pausan. II, 23, 1. *Στάφυλος* Schol. II, 175. Ath. Harp., Herodian
Arcad. p. 57. 5 τὸ δὲ στάφυλος παρώνυμόν ἐστι παρὰ τὸ σταφυλή.
Θάλασπος Alciph. VII. — — Nonne hac pertinent etiam *Εὐ-
βοῖος* (Eust. 1224, 50). *Μελίβοῖος*!

**) Id utile erit monere, quod supra de promovendo accentu
diximus universe etiam in his valere.

B, 592 καὶ Θρόνον, Ἀλφειοῦ πόρον, καὶ ἔγκριτον
 Αἶπυ

Ἀρίσταρχος ὡς ὀξύ. συγκατατίθεται δὲ αὐτῷ καὶ Ἀπολλόδωρος. Φερεκύδης δὲ ὁ Ἀθηναῖος τὸ μὲν ἔγκριτον κύριον ὄνομα παρέλαβε, τὸ δὲ αἶπυ ἐπίθετον. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου τινὲς τὸ μὲν ἔγκριτον ἐπίθετον, τὸ δὲ αἶπυ κύριον ἐπεὶ καὶ ἐν ἄλλοις (A, 711) εἴρηκεν· ἔστι δὲ τις θρυόεσσα πόλις αἰπεῖα κολώνη· (Cf. Strab. VIII, 349) ὃ τῶν εἴρηκεν αἶπυ. καὶ ὡς ἴδιον γενόμενον βαρύνεται βαρυνοντῶν. Πτολεμαῖος δὲ φησι μὲν κύριον εἶναι τὸ αἶπυ, οὐ μὴν συγκατατίθεται τῷ τόνῳ φάσκων ὡς ὅτι πολλαὶ πόλεις ὁμοφωνοῦσι προσηγοικοῖς, (Ελος*), Αἰγυαλός. χρὴ μέντοι γινώσκειν ὅτι ἀναλογωτέρα ἀνάγκη τις ἢ βαρεῖα· τὰ γὰρ εἰς υ μονογενῇ οὐδέτερα βαρύνεται, πῶν, μέθυ. ταῦτα ἐν τῇ προσφθίᾳ καὶ ἐν τῇ καθόλου δὲ ὁμοίως ἀμφίβολον αὐτὸ ἔῃ. ἐν μέντοι τῇ Ζ τῆς Ἰλιάδος (422) διαλαμβάνων περὶ τοῦ ἡῷ „οἱ μὲν πάντες ἡῷ κίον ἤματι“ φανερώς λέγει ὅτι Ἀρίσταρχος ὀξύνει τὸ αἶπυ, καὶ ἐπεῖσθη αὐτῷ ἡ πλείστη χρῆσις.

I, 150 Καρδαμύλην Ἐνόπην τε καὶ Ἰρήν ποιήσασαν Ἀρίσταρχος ὀξύνει ὁμοίως τῷ ἐπιθετικῷ ἰρήν. εἰσὶ δὲ οἱ βαρύνουσι εἰς ιδιότητα, ὥςπερ ἐδηλώσαμεν ἐπὶ τοῦ Πίπην τε Στρατίην τε (B, 606), Ὀρθήν (ib. 739). καὶ πάλιν καὶ ἐπ' ἐκείνων ἐλέγομέν τινα ὁμοτόνως μένειν, οὕτως καὶ ἐπὶ τούτων. Reliqua parte huius scholii iam supra usi sumus (§. 12**).

Ad I, 292 οὕτως Ἰρήν ὁξυτόνως ὡς ἐν τῇ καθόλου.

In his paulo aliter diiudicanda adiectiva quam in virorum nominibus. Multa enim vel ab initio vel plerumque appposito substantivo dicta, tam sine sub-

*) Hoc quam apte afferat nunc indicare possumus.

**) De spiritu hi non videntur dubitare.

stantivo per ellipsin, partim montes et fluvii, partim insulae, pagi, regiones, oppida. ἔνταῦθα δὲ καὶ τὸ πρὸν χωρίον προσαγορευθέν, ἐρυμνὴ καὶ ἀπότομος πηρ Strab. VII 556. πικρὸν ὕδωρ fons VIII, 670. ὁ φηρὸς ποταμός, ὁ καλὸς ποταμός, ὁ βαθὺς ποταμός Ap. peripl. 7. Ἱερὰ ἄκρα XIII, 666, Λευκὴ ἀκτὴ X, 681. Γλυκὺς λιμὴν VII, 324. Βαθὺς λιμὴν IX, 403. Λεφὸς λιμὴν 330. ἡ Κρεμαστὴ Λάριστα IX, 435. 44. Ἐρυθρὰ βῶλος. Ἱερὰ κώμη Polyb. XVI, 18. Alio quoque additamenta habebant adiectivis convenientia. Apollon. Rh. II, 686 εἰ δ' ἄγε δὴ νῆσον μὲν Ἐπίου Ἀπόλλωνος τήνδ' ἱερὴν κλείωμεν. Strab. VI, 275 ταύτης δὲ μεταξὺ πως ἔστι καὶ τῆς Σικελίας ἣν νῦν Ἱερὰ Ἡφαίστου καλοῦσι. Nullo modo scribi potest τῆς ἱερᾶς Ἡφαίστου, ut apud Polyb. XXXIV, 11. Est I, 60 τὴν ἱερὰν καλουμένην νῆσον. 61 τὴν ἱερὰν νῆσον. Schweighauserum mutandi prurigo incessit, v. ind. ἱερὰ Ἡφαίστου Diod. V, 7.

Demosth. Halonn. p. 86 R. Βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὀρίου, ὅς ἐστι μεταξὺ Πτελεοῦ καὶ Λευκῆς ἀκτῆς, αὐτὴ δὲ διωρυχὴ ἔμελλε Χερρόνησσος ἔσεσθαι, ὥς γε τὸ ἐπιγράμμα τὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ὀρίου δηλοῖ ἔστι δὲ τουτί·

τόνδε καθιδρύσαντο θεῶ περικαλλέα βωμόν,
Λευκῆς καὶ Πτελεοῦ μέσσον ὄρον θέμενοι
ἐνναέται χώρης σημήϊον.

Num miramur? Nihil in his factum quam cum ἡ ἔρηρὰ dictum est pro ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα. Χυτός Apollon. Rh. I, 990, qui est Χυτός λιμὴν 987. Huc pertinent Πλαγχαί. Vicus Παλαιά Strab. XIII, 614. 51 sc. παλαιὰ κώμη XIV, 683. Ecce habemus etiam grammatici testimonium. Steph. Byz. Ἀγαθὴ πόλις Αἰγύων ἢ Κελτῶν. Σκύμνος δὲ Φωκαέων αὐτὴν φησὶ ἐν Εὐρώπῃ. Τιμοσθένης δὲ ἐν τῷ σταδισμῷ ἀγατὴν τύχην αὐτὴν φησιν· εἰ δ' οὕτω λέγοιτο καὶ ὁ ξύν

ἐ' ἂν ὡς ἐπιθετικόν. ὡς τὸ Ἡραῖον τεῖχος καὶ Ἡραῖον καὶ Ἑρμαῖος λόφος καὶ Ἑρμαῖος*).

In hunc igitur ordinem mihi referendam videtur *Αἰπύ*, (quod sic apud Strabonem quoque legisse l. VIII Eustathium patet ex p. 297). Hoc proprie fuerit *αἰπύ* ὄρος, ut *τραχύ* ὄρος. Pausan. VIII, 13, 3 ἔστι δὲ ἀντικρὺ τῆς πόλεως ὄρος *τραχύ*. τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ διὰ χαράδρας ῥέον κοίλης μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ *τραχέος* ὄρους κάτεισιν — ἥ δὲ ἑτέρα τῶν ὁδῶν διαβάντι τὸ ὕδωρ τὸ διὰ τῆς χαράδρας ῥέον ὑπὸ *τραχύ* ἐστιν ὄρος. Porro aptissime huc trahetur *βαθύ*, i. e. ἡδύ, locus in Elide. Paus. V, 3; 3 ὑπερησθέντες δὲ ἀμφοτέρω τῇ μίξει καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες ἐνθα συνεγένοντο ἀλλήλοις πρῶτον ἀντό τε τὸ χωρίον *βαθὺ* ὀνομάζουσι καὶ ποταμὸν τὸν ῥέοντα ἐναῦθα ὕδωρ *βαθὺ* ἐπιχωρίῳ φωνῇ. Praeterea ut recte de *Αἰπύ* iudices monendum vix habere Graecam linguam substantivum, cui se facile illud *αἰπύ* applicare potuerit, praeter unum *ῥᾶπυ* Homeri aetate recentius. Contra *Αἰθρία* in similitudinem cessit plurimorum. Hoc ipsum quod disputavimus satis declarat, quam res nobis hodie ad iudicandum difficilis futura sit. Nam primum in paucis scimus proprie addito substantivo dicta sint necne? Deīn in his ipsis, quae proprie addita habebant substantiva, minime sententia nostra est non potuisse fieri ut transponeretur accentus. Si quis e. g. poeta concessa licentia usus omisit subst. vulgo non omitti solitum clarum est de transponendo accentu cogitari non posse. Sed incolae maxime et accolae saepe brevitatis causa substantivum omittentes ferri poterant ad commutandum accentum praecipue

*) Haec ultima sic scripsi ut edita sunt. Olim longae disputationis ansam praebebunt. Herodianus (ad N, 791) vult *Ἑρμαῖος λόφος*, quod mihi falsum videtur. (Memini eorum quae dicta sunt ad Philoct. 1445).

accedente quadam similitudine. Sic illam, cuius iam antea facta est mentio, Vulcani insulam omisso *Ἡφαίστου* nusquam dictam esse *Ἰέραν* non praesto. Quamquam scriptores Graecos potius dixisse *Ἰερά* credimus Mss. huc inclinantibus. V. praeter locos Polyb. supra commemoratos Thuc. I, 88. Diod. V, 7. Strab. 277. Eust. 1644, 30. Et exhibuit sic cod. Paris. ap. Paus. X, 11, 3. Item Paris. in sch. Apoll. Rh. III, 42. IV, 761. Sed Flor. *Ἰέρα*. — *Λιπάρα* utrum dicta sit an *Λιπαρά* nulla iudicandi regula esset; nisi in hac omnium librorum consensus praestaret *Λιπάρα*, nec causa est diffidendi; quamquam in insulis saepissime factum ut addito *νήσος* dicerentur. Sic Achillis insula *Λευκή νήσος*, et omisso subst. *λευκή* Paus. III, 19, 11. Ant. Lib. κζ'. Arrian. peripl. κ'. Sed urbs *Λεύκαι* Polyb. IV, 36. Strab. XIV, 646. 647. Ut *Εὐρύδα*, *Κίρδα*, *Θέρμη*, *Θέρμαι*, *Θέρμα*, quod ad reliquorum analogiam se accommodavit, quamquam haec neutralis forma allicit ad supplendum *ῥατα*. Contra ut nunc hoc ponam *τὸ γλαφυρὰ δξύνεται εἴτε ὄνομα πόλεως εἴη εἴτε ἐπίδατον*, Herod. Arcad. 101, 14.

Haec brevissime monere non absonum visum. Atequam enim haec quaestio perlustrari possit necesse est omnes quibus codices adeundi facultas est nihil de suo addant vel demant intelligendoque faciant ut nil intelligant.

§. 15. Herod. E, 65 *Πήδαιον*. *Ἀρισταρχος ὡς Πήδαιον, καὶ ἐπεκράτησεν· καὶ ἴσως ἔχει ἀφορμὴν τοιαύτην ὡς πολλάκις τὰ τοιαῦτα τρίτην ἀπὸ τέλους ἔχει τὴν ὀξείαν, εἰ ῥῆμα αὐτῶν προκατάρχοι, ὡς περ ἔχουσι τὸ βέβαιος (παρὰ γὰρ τὸ βέβηκα) ὡς τὸ Φίλαιος, τὸ Νικαιος, τὸ Τίμαιος. τοιοῦτον οὖν καὶ Πήδαιος· οὐ γὰρ ὡς οἶεται δ' Ἀβρων, παρὰ τὴν πῆδον· εἰκόδς γὰρ μᾶλλον ἤρωι παρὰ τὸ πηδᾶν ἰσχηματίζεσθαι.*

Propriorum in *aios* trisyllaborum nec compositorum fere haec genera videntur esse.

1) Quae proprie ethnica sunt, ut *Θυμβραῖος*, *Ἰδαῖος*, (*Ἰδαία* Diodor. IV, 43) *Ἀκταῖος*, *Λιτναῖος*, *Πισαῖος*, *Ἀρσαῖος*, *Ἀργαῖος*, *Νυσαῖος*. Properispomena ex regula supra exposita. Jambli. V. Pyth. 526 *Εὐαῖος* Pythagoreus. Scrib. puto *Εὐδαῖος*, ab *Εὔα*, quae est urbs Arcadiae.

2) Quae sunt adiectiva vel adiectiva esse possunt vel certe ab substantivis brevioribusque adiectivis in hunc canonem deflexa: *Ἀγκαῖος*, *Ἀργαῖος*, *Οὐδαῖος*, *Ἀνταῖος*, *Υλαῖος*, *Δαφναῖος*, *Ἀστραῖος*, *Ὀρθαῖος*, *Πλημναῖος*, *Μουσαῖος*, *Ἰσαῖος*. Properispomena. — Pertinet huc *Παλαῖος*, quod est a *πάλη*; nam falso Herodianus Arcad. p. 43, 29 *Παλαῖος τὸ κύριον, παλαιός δὲ τὸ ἐπί-δετον*. Quod si ita se haberet, aut non mutatus esset accentus aut factum *Πάλαιος*.

Item falsus in hoc genere Herodianus in *Πυλαιο*, B, 842. *τοῦ Πύλαιος τὴν πρώτην δξυτονητέον πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ τοπικοῦ. καὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν Πύλαιον* (puto *πυλαῖον*). Quem puto iam Aristarchi errorem fuisse. — *Υλαιος*, quod praecipitur in Et. M. p. 193, 17 „a verbo *ἐλῶ*“ aut falsum aut corruptum est. — Nam sola excepta quaedam a Deorum nominibus ducta *Ἑρμαιο*, *Ἥραιο*, *Δίαος*.

3) Quae ex brevioribus propriis in hunc ordinem transformata. *Πέρσης Περσαῖος* Heyne Apollod. p. 22. *Κλεάδας Κλεοδαῖος*, quamquam haec forma (v. Boeckh. Schol. Pind. Isthm. I, 15) etiam aliter iudicari potest. Sed in hunc ordinem commodissime refertur *Θεαῖος*, (Pind.) Nomen *Θείας* est Anton. Lib. 18. — Properispomena.

4) Quae sunt a verbis vel (si hoc minus placet dicere) quibus adiacent verba et verbalem significationem habent. *Φίλαιος*, *Νίκαιος*, *Τίμαιος*. *Νίκαια* (uxor Lysimachi) Strab. XII, 565. *Τίμαια* (uxor Agidis)

Ath. 535. b. *Πήδαριος. Πείραιος.* Sch. Harlei. o, 540 „οὕτως Ἀρίσταρχος“. Hac nota vexatur Buttmannus. Sed est annotatio de accentu nominis *Πείραιος**). — Proparoxytona; certe ea proparoxytona, quae unam habent mediam consonantem: nam si qua duas habent eidem canoni subiecta sint hoc nescio. Sic pater Tolmidæ utrum *Τολμαῖος* an *Τόλμαιος* sit hoc aut res aut mea me inopia diiudicare vetat. Item non possum dicere de iis, quae a futuris sunt. *Μνήσαιος* est Quint. Sm. I, 88. *Δρησαῖος* A, 291.

5) Per se spectanda maxima copia peregrinorum nominum, quae Graeci in hanc formam deflectere amabant, sed maximam partem latet origo, Persica dico, Indica, Illyrica, similia (*Βαγαῖος, Μαζαῖος, Σαγγαῖος*, cet.). — Properispomena**).

§. 16. Ea, in quibus Herodianus Aristarchum commemorat, ut recte iudicemus tenendum est, quod iam supra tetigi, Herodiano partim monstruosa analogetarum et nihil non temere tentantium grammaticorum signenta refutanda esse, de quibus nec Aristarcho nec Aristarchi aetate cuiquam in mentem venerat dubitare, quae tantum unius alteriusve grammatici sive pertinacia sive perversitate iudicii in dubitationem vocata fuerunt. Ut quosdam in simili re *Ὀλυμπος* et *Ὀδυσσεύς* scribere maluisse accepimus, sic ut hoc commemorem nec defuit qui *μηνίς* pro *μῆνις* requireret. Nomen homini erat Glaucus Tarsensis. Res annotata ad *μῆνιν* *ἄειδε*. Et quid absurdius fingi potest quam quod E, 21 erant

*) *Πείραιος* Y, 484. *Πειρίω* Et. M. 327, 11. *Πείρω* Tzetz. Hom. 42. Haec non nimis miror. Sed *Πείρω*, (B, 844.) doctrina mea non assequitur.

**) Scribe *Τιδαῖος* Herod. VII, 68.

qui scribere vellent διχθαδὲ ἢ μεθ' ὁμιλον — ut sit decurtatum ex διχθαδίη. „τὸ πλήρες ἐστὶ διχθαδία ὡς περ καὶ Ἀρίσταρχος“ βούλεται. διὸ τὴν χθα συλλαβὴν δέξινονητέον. παραιτητέον δὲ τοὺς βουλομένους εἶναι διχθαδίη ἢ μεθ' ὁμιλον καὶ τὴν δι συλλαβὴν δέξινοντας“. Partim ipse Herodianus ceterum et vulgarium nec canone exemtorum accentuum causas positurus et rationes inquisiturus Aristarchi auctoritate vulgarem accentum confirmat. Herod. in Et. M. p. 678, 30 ποθὴ Ἰλιάδος α' Ἀρίσταρχος δέξινει, cet. II, 390 χαράδρα πρὸ τέλους ἢ δέξια ὡς φασί τετρα· προελεῖται δὲ τὰ τῆς ἀναλογίας· οὕτως δὲ καὶ Ἀρίσταρχος. II, 324 Ἀχρίς. Ἀρίσταρχος ὡς μέχρης ἀνεγίνωσκε, παρὸ καὶ γέγονε, cet. E, 60 ἐπιμίξ Ἀρίσταρχος ὡς κουρίξ. καὶ εὔπομεν δεῖ τὰ εἰς εἰς ἐπιβήματα δέξινεται, σημειωσάμενοι τὸ πέριξ βαρυνόμενον. Non minus, opinor, certa fuerunt κυλλοπόδιον ad O, 331. Γ, 182. δύνῃαι (quod Tyrannio δυνῇαι esse voluit), Z, 229. ἰφ, ἰη Z, 422. II, 173. 224. λήϊδα (quamquam Menecrates voluit λήϊδα) A, 677. μογοστόχοι A, 270. ἐνεσαν Z, 244. οὔλη (κόμη), quod plurimi grammatici secuti sunt, sed recentioris aetatis consuetudo notabat hoc vocabulum oxytonos K, 134. φωριαμός Ω, 228. Nam φωρίαμος Atticum Et. M. 804. φύλακος (quod nunc apud scriptores praevaluit) videtur sero probatum esse ab iis, qui vocem et esse genitivum brevioris formae et item notandum esse dixerunt (v. Eust. 1365, 47. Et. M. 765, 50), quamquam ἀνακός poterat admonere, hic caute agendum esse. Aristarchus scripserat φυλακούς Ω, 566, quod Herodianus probat et canoni subicit*), Sch. l. l. Arcad. p. 51, 8. — Αὐτὶ bene defensum ab Herodiano Σ, 352 (εἰς δὲ οἱ περισπῶσι).

*) Herodiani canon est non Aristarchi, ut falso Eust.

cf. E, 397. Nec dubitari potest, v. Welf. Anal. II p. 507. ἀντιπός Θ, 353. ἀντιπός B, 755. ἀντιπός (Tyranalo ἀντιπός). A, 495. βηλός A, 591. Et. M. 196 (ἀντιπός δὲ παρισπών τὴν πρώτην συλλαβὴν Χαλδαϊκῶς εἰς τὴν λείαν ἐποδίδωσιν). Herod. Arcad. 53. Quorum cum exponit Herodianus. An maior cum quibusdam ἐκποπός quam cum Aristarcho ἐπίεκποπος, de quo Herodianus: „καὶ γὰρ ἔδη ἡ συνήθεια ἐπίσταται τὴν ταύτην εἰσθεσιν“. E, 38. Quis porro Ascalonitis petiti calculum adiiciat δ, 321 *μηχανός* τ' ἄχολόν τε καὶ ἐπιλήθον ἀπάντων scribenti pro Aristarcheo adiectivo ἐπιλήθον (ut ἀντίκτοπος), quod sequitur Herodianus sch. b. l. O, 302 Aristarchus *Μέγην* „καὶ ἐκείνη ἡ παράδοσις“. Contra Ptolemaeum et alios, qui requirebant *Μεγὴν*, ut *Ἐμὴν* et *Ποδὴν*, egregie defensus ab Herodiano (cf. Choerobosc. Bekk. 1369). Cuius argumentis addi potest et hoc ipsum nomen apud Pindarum inveniri declinatum *Μέγας* Nem. VIII, 26, et pauca omnia videri contractionem passa esse et quaerendum esse, an propria in *έας*, quae sunt ab adiectivis, contrahi possint, *Πρωτέας*, *Ἀριστέας*, *Μεγαλέας* (Polyb. V, 87), et fortasse *Εὐρέας* et *Θρασέας**). Certe notiora ex hoc genere quae contracta dicuntur, *Ἐμῆς*, *Ποδῆς*, *Κισῆς*, *Θαλῆς*, *Ἀπελλῆς***), non sunt ab adiectivis. — Contra scripsit Aristarchus *Μενεσθῆν* E, 609, si fides schol. LV***). *Κατερῶπα* scripsit O, 329. Alexion et alii

*) Hoc ab subst. *θράσος* derivatur Et. M. 579, 25.

**) Nominativum tantum exotavi *Μέγης*, non *Μεγῆς*. — Vasilat *Μάνης* et *Μανῆς*.

***) Quod est in cod. B. L. *Μενεσθῆν*. ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἔρους Ὀρέστης, οὕτως ἀπὸ τοῦ μένος *Μενέστης*, καὶ μεταβολῇ *Μενεσθῆς*, hoc non valet. Nam mutatur terminatio. Sic ab Ὀρέστης fit Ὀρεσθῆς Ath. 35. b. Ab *Μενέστης* novimus *Μενεσθῆς* et *Μενεσθεύς*. Compara: *Εὐρυτός* *Εὐρυσθεύς*.

κατένωπα. Quod futilibus rationibus fulcit Herodianus; Aristarcheum defendit per metaplasum ex ἐνωπῇ (ὥσπερ τι κακὸν ῥέζουσας ἐνωπῇ E, 374). Utcunque ἐνώπα explicas non videtur alio loco habere posse accentum; inde κατενώπα, quod sic scribendum sive ἐνώπα substantivum est, sive (quod ego puto) adverbium, ut καταῦθι, ἐσαῦθις (κατιθί, ἀποτηλοῦ, ἐξέτι) non reiecto accentu. Paradosis consensus testatus de λικριφίς E, 363. διαμετρητῶ Γ, 344 (Ἀρίσταρχος περισπᾷ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ οὕτως ἔχει ἢ παράδοσις). De πινυτή H, 289 (cf. ὀνοτή. — ? γενετή. ἀρετή). De ὠμηστής (quod Tyrannio volebat ὠμήστῃς et pro compos. habuit ab ἔδω) X, 67. cf. A, 454. Ω, 82. Non raro etiamnum occurrens voc. scriptum oxytonos. (Cf. ἀλκηστής). Nec iam post ea quae a nobis supra disputata sunt potest suspicio esse δῆμος et δημός tantum distinguendi causa ab eo inductum esse. (Θ, 240. Cf. M, 213. Eust. 710. 59). Nec hanc ob causam ἀμηνός et ἄμηνος (Eust. ad Ψ, 191 p. 1944, 30. schol. h. l. et Et. M. p. 49, 30, qui tamen locus turbatus est*). — De ὀνομάκλυτος non videtur dubitatum esse (X, 51. K, 109. Et. M. 215). Contra in ἀστράσι (de paradosi non traditum) plurimi et ipse Herodianus malebant ἄστρασι (ut ἔγκασσι, πρόβασσι), cum Aristarchus praetulisset ἀστράσι „ὥς πατράσι“ X, 28. Vereor ne minus recte illi: nam ἔγκαστα, πρόβαστα speciem tertiae declinationis habent. Πρὸς ὧ-

*) ἀμηνός ab ἀμῆ Ψ, 191 non potest dubium esse. „ὁ γὰρ δια τοῦ ηνός τύπος τὴν δέξιαν ποθεῖ“. Etym. Quid quod vel ἀμηνός (cui ἀμηνός comparari debet) oxytonon est, quamquam litteram privativam habet? — Quomodo in utroque quidam potuerint proparoxytonesisin requirere (ne properispomenon dicam) non intelligo. Si quid dubitari licebat, licebat, an etiam ἄμηνος pro ἄγεστος potius ἀμηνός sit. — ἄμηνος καὶ ὅπαστος Apollon. Rh. IV, 1296. ἄμηνος δόρυσο Suid.

303, non satis sibi clarum esse professus. Tetigit idem Herod. *Φ*, 242, sed nec eo clarius fit, nec observatione hac, quae est in Bekkeri Anecd. ind. ἰγνύα. ὅρσι, Ἀρίσταρχος (!) συστέλλει τὸ α καὶ ἐκτείνει τὸ υ καὶ παραρξύνει, ἐξαλλαγὴν τόνου καὶ χρόνου πεποιηκώς, ὡς φησιν Ἡρωδιανός. —

In schol. Pindaricis commemoratur *Ol. V*, 54 Aristarchum legisse ὑγιέντα ὄλβον, alios ὑγιέντα (ut χαρίεντα). Ad Homerum redimus.

§. 17. Eam legem qua plurimum profecit Aristarchus, quam sibi ubique posuit, hic quoque secutus est, ut quod ex Homero ipso effici posset, in iis huic uni duci sese addiceret.

Ad *Ω*, 8 (Et. M. 668, 30) ἀλεγεινά τε κύματα πείρων Πάμφιλος περισπᾷ λέγων τὴν πρόσθεσιν τοῦ ι μὴ ἐξαλλάσσειν τὸν τόνον. εἰ δὲ περὶ οἶδεν ὁ ποιητὴς τὸ ῥῆμα καὶ περὶ ὧσι (ζ, 272) καὶ περὰ μέγα λαῖμα (ε, 174) δῆλον ὅτι καὶ πείρων. ὁ μέντοι Ἀρίσταρχος βαρύνων ἀναγινώσκει ὡς κείρων. φησὶ γοῦν οὕτω γενόμενος ἐπὶ τοῦ παννυχίη μὲν ὃ ἦγε καὶ ἡὼ πείρε κέλευθον (β, 434). „τὸ πείρε διδάσκει ἡμᾶς καὶ τὴν πείρων μετοχὴν βαρύνειν. ὡς γὰρ ἔκειρε κείρων οὕτως ἔπειρε πείρων. εἰ γὰρ περιεσπᾶτο ἦν ἂν ὁ παρατατικὸς ἐπαίρα. ἔστιν οὖν διὰ τὸν τὸ ῥῆμα, καὶ τὸ μὲν σὺν τῷ ι (ins. οὐ) περισπασθῆσεται“. Cf. alterum schol.

Α, 364 βαρύνεται ἡ μετοχή (στενάχων). διδασκόμεθα δὲ ἐξ ἐκείνου· τοὺς δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων, χειρὸς ἔχων Μενέλαον, ἐπιστενάχοντο δ' ἑταῖροι. ἡ γὰρ ἐπίξενυς τοῦ ἐπιστενάχοντο διδάσκει ὅτι καὶ τὸ στενάχω βαρύνεται. εἰ γὰρ ἦν περισπῶμενον, ἐστεναχοῦντο ἐγένετο ὡς ἐνενοῦντο. καὶ ἡ κλίσις δὲ τοῦτο

δείκνυσι· βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσα, οὐχὶ στεναχοῦντος, καὶ ἡ δοτικὴ „βαρὺ δὲ στενάχοντι“. Schol. BL sic: στενάχων, ὁ Σιδώνιος περιδπαῖ, ὁ δὲ Ἀρισταρχὸς βαρύνει τὰ πολλὰ γάρ, φησί, κινήματα ὡς ἀπὸ βαρυτόνου γέγονεν· „βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσα“ (η, 98), „ἐστενάχοντο δ' ἑταῖροι“ (Δ, 154). Ariston. Ψ, 1 στενάχοντο· ἡ διπλὴ ὅτι εἰ ἦν στεναχῶν ὡς φρονῶν οὐκ ἂν οὕτως ἔλεγεν στενάχοντο· ἀλλ' ὥσπερ ἀπὸ τοῦ φέρων ἐφέροντο, οὕτως ἀπὸ τοῦ στενάχων στενάχοντο λέγει. — Δ, 154 στενάχων) ὅτι δεῖ βαρυτονεῖν τὸ στενάχων ὡς ὀρέγων. καὶ γὰρ στενάχοντο ὡς ὀρέγοντο.

Ξ, 421 ἡ διπλὴ ὅτι τὸ ἰάχοντες ὡς ὀρέγοντες· ὁθεν βαρυτονεῖν δεῖ ἰάχων ὡς ὀρέγων. Tyrannio ἰαχῶν E, 302 (ubi v. Herod.) et ἰαχοῦσα E, 343.

P, 688 κυλίνδει. Ἀρισταρχος βαρύνει. ὑγιῶς πάννυ διὰ τὰ κινήματα· κυλίνδετο γοῦν φησιν (Θ, 81. λ, 598) οὐχὶ ἐκυλινδεῖτο, καὶ „ἡ δὲ κυλινδομένη καταχήν ἔχε“ (II, 794). διδὼ καὶ βαρέως τὴν κυλίνδων ἀναγινώσκομεν „μέγα κύμα κυλίνδων“ (ε, 296).

M, 337 γεγωνεῖν. Ὁ Ἀσκαλωνίτης βαρύνει ὡς ἀνύειν. Ἀρισταρχος δὲ περισπαῖ ὡς φιλεῖν. καὶ ἔοικε μᾶλλον περισπώμενον εἶναι παρὰ τῷ ποιητῇ. ὡς γὰρ ἐνόςον καὶ ἐφίλλεον, οὕτως καὶ ἐγεγώνεον ἔφη. ἡμὲν δὲ ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνεον (ρ, 161, — νενν). ἀπαρέμφατόν τε προηνέγκατο τὸ γεγωνέμεν „ἡ δ' ἐν μεσσοτάτῳ ἔσκε γεγωνέμεν“ (Σ, 223). προσέθηκα δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ, ἐπεὶ οἱ μετ' αὐτὸν καὶ ὡς βαρύτονον αὐτὸ ἐκλιναν· καὶ ὡς περισπώμενον.

M, 201 ὑψιπέτης. Ἀρισταρχος ἐβάρυνεν εὐρών· τὸ „ὠκυπέτα χρυσέησιν ἐδείρησιν“ (H, 42) οὕτως κεκλιμένον ὡσεὶ καὶ ἀπὸ τοῦ παντοπώλης παντοπῶλα. πρόδηλον δὲ καὶ τῶν διαλέκτων. ὑψιπέτας γὰρ εὐρέθη. —

E, 511 ἀρηγών. Ἀρίσταρχος ὁξυτόνως· καὶ δῆλον ὅτι
τῆς τελαγίου „δοιαὶ μὲν Μανελάω ἀρηγόνες“ (A, 7*).

C. II.

De interaspiratione.

Rem explicabo paene ieiunam nec multum utilitatis
allaturam, sed tandem aliquando intelligendum est quid
sibi illa interaspiratio velit, quae frequenter veteres
grammaticos legentibus offertur.

§. 1. De vocabuli ἀσπρος etymo et significatione
quae quamque discrepantes fuerint grammaticorum
sententiae accurate ab Herodiano expositum legas
in Schol. Ven. A, 567 ἀσπρους: οὕτως ψιλῶς προ-
εκεκτέον· οὕτως δὲ καὶ Ἀρίσταρχος. ἤκουε 'δὲ τὰς
δεινὰς καὶ ἀπτοήτους. ὁ δὲ Ζηρόδοτος καὶ αὐτὸς

*) De enclisi et anastrophe Aristarchi doctrinam quatenus in-
tuit una eum reliquorum grammaticorum praeceptis exposui in
quaestionum epicarum specimine primo. Quem libellum nec totum
huc transferre possum nec commode dissolvere potest. Si quidem
Aristarchi studia doctorum studia excitasse videro faciam ut ille
libellus plurimum in manus venire possit.

ὁμοίως τῷ πνεύματι, εἰς τὰς ἰσχυράς δὲ ὑπελάμβανεν*). ἔν δὲ ταῖς Ἀριστοφάνους γλώτταις διὰ τοῦ εἰς ἐγγράπτω ἀέπτους**): εἰσὶ δὲ οἱ ἀπροςπελάστους ἀποδιδόασιν, ἀπὸ τοῦ ἄψασθαι, ὧν οὐδεὶς ἂν ἄψαιτο δι' ἰσχύιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ παρὰ τὸ ἰάπτω γεγενῆσθαι, ὃ σημαίνει τὸ διαφθεῖρω καὶ βλάπτω. ἔνθεν τὸ „πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν“ καὶ μέσον αὐτοῦ κατ' ἔλλειψιν τοῦ α „μέγα δ' ἦψας λαὸν Ἀχαιῶν“ (Α, 454). ἔνθεν καὶ ὁ ἦψ· ἔστι δὲ θηρίον διατρῶγον τὰ ξύλα. ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ ἰάπτω τὸ αἰάπτους ἦν, καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ αἰάπτους ἦτοι τὰς μὴ δυναμένας διαφθαρεῖν καὶ βλαβῆ-
 ρ' κατ' ἐπίτεσιν τὰς ἄγαν δυναμένας βλάψαι καὶ διαφθεῖ-
 ραι. Quae hinc in commentarios suos transtulit Eust.
 p. 150, hoc unum addens Aristophanem cum scriberet
 ἀέπτους intellexisse οἶονεὶ ἀρρήτους, αἷς οὐ δύναται τις
 εἰπεῖν, ἢ δυσπαρακολουθήτους, αἷς οὐ δύναται τις ἔπε-
 σθαι (cf. Schol. D ad l. l.): quod fluctuat in Aristophanis
 lectione interpretanda, iure dubites, num grammatici illius
 sententia ad haec tempora pervenerit, Herodianī sententiam in
 lexico suo exposuit Suidas. Nec reliquorum glossographorum
 verba, unde nil novi edocemur, transscribere operae pretium videtur, duobus
 exceptis, unde novae grammaticorum accedunt auctoritates.
 Phot. αἰάπτους· οἱ μὲν δασύνοντες τὸ δεύτερον α
 ἀκούουσιν ἀπροςπελάστους, ὧν οὐκ ἂν τις ἄψαιτο· οἱ δὲ
 ψιλοῦντες ἀπράκτους (ἢ ἀπτοήτους)· οἱ δὲ τὰς ἀνεκ-
 φεύκτους καὶ χαλεπὰς. Ἀππίων δὲ δασύνει· βού-

*) Cf. schol. Θ, 209. de ἀπτόπεις . . . ἢ παρὰ τὸ ἀπτόν τὸ ἰσχυρόν. Sed propter Aristarchum hoc totum apponendum est: ἢ διπλῇ ὅτι δασύνουσιν ἀπτοεπείς, Ἀριστάρχος δὲ ψιλοῖ. ἐμφατικώτερον δὲ τὸ ψιλοῦν καὶ ἰσως ἦν παρὰ τὸ πτοεῖσθαι ἢ ἄγαν πτοοῦσα ἢ παρὰ τὸ ἀπτόν τὸ ἰσχυρόν, ὥστε εἶναι δεινοεπείς.

**) sch. N, 318 pro Ἀριστάρχος lege Ἀριστοφάνης.

λειτουργία γὰρ ἀποδιδόσθαι, ὣν οὐκ ἂν τις εὖ φάσκει ἢ τὰς παλαιῶν προσηλαζεύσας: Etym. M. 1, 35 ὅτε κέν τοι ἀπτοῦς χεῖρας θφείω — παρὰ τὸ ἔπτω ἀπτοῦς καὶ ἀπτοῦς, ἦγον τὰς ἄγαν ἀπτομένας ἢ ὡς οὐκ ἂν τις εὖ φάσκει, οἷον ἀπροσίτους ἀπροσηλαζεύσας· τὸ δὲ καθάπερ ἐν πεύκῃ Παρνασοῦ, παρ' Εὐριπίδῃ — ἔκ τοῦ καθάπτω γέγονε, καθάπτω. οὕτω Φιλόξενος.

2) Herodianus ad Ω, 235 ἐξεσίην) Ἀρίσταρχος δασύει τὴν δευτέραν συλλαβήν. παρὰ γὰρ το ἱμνι, φηαίν, ἐγένετο. ἐπιφέρει γὰρ „πρὸ γὰρ ἦκε πατήρ ἄλλοι τε γέροντες“. παρὰ δὲ τὸν ἥσω μέλλοντα ἢ ἐσία ἐγένετο καὶ ἡ ἐξεία ὡς καὶ παρὰ το θήσω θεία· πῇ δὲ συνθεαί τε (B, 339). τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ „τῶν ἔνεα ἐξεσίην“. οὕτως δὲ καὶ Νικίας. Νεοπεδόλεμος δὲ ὁ Παριανός, λέγων παρὰ τὸ ἐξίεναι πεποιθῆσθαι τὴν λέξιν, οἷον τὴν ἔκπεμψιν, ἀξιοῖ φιλοῦν· ἔμεινον δὲ τῷ Ἀριστάρχῳ πείθεσθαι· ἠπίστατο γὰρ ὁ ποιητὴς καὶ τὸν ἥσω μέλλοντα δασυόμενον „ἥσω γὰρ καὶ ἐγὼ“ (P, 515). παρὰ δὲ τοὺς μέλλοντας δασυομένους ἐγένετο τὰ τοιαῦτα ὀνόματα οὐ παρ' ἐκστατικῆς ἀπαρμυγμάτων ἐγκλίσεως. θύσω γοῦν θύσια, ἄξω ἀξία, θύσω θεία· οὕτως οὖν καὶ παρὰ τὸν ἥσω ἐσία καὶ ἐξεία. Transulit summam rei in commentarios suos Eust. p. 1347.

3) Herodian. Ω, 247 δασύως διέπει παρὰ τὸ ἔπει δασυομένου· οὕτως καὶ Ἀρίσταρχος καὶ οἱ πλείονες. οἷον διὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπορεύετο καὶ δάσσει αὐτούς. καὶ οὕτως ἔχει τὰ τῆς ἀναγκάσεως. cf. sch. A ad B, 207 διέπει. διὰ τοῦ στρατοῦ ἐνήργει· πρόβηλον δὲ καὶ τῆς συναλοφῆς, ὡς ἔφασκε. Quod qui dubitari potuerit, discas ab Eustathio p. 203, 10 ἔστι δὲ διέπειν τὸ τάσσειν ἀπὸ τοῦ ἔπει τὸ λέγω ἢ καὶ ἐκ τοῦ ἔπει τὸ ἀκολουθεῖν. Hesych. διέπει δασύει*), δασέτασσε.

*) Oed. Tyr. 647. M.

- 4) N, 381. ἐλλ' ἔπει, ὅφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα
ποντοπόροιςιν

ἀμφὶ γάμφ.

Hoc loco Herodianus: συνώμεθα. τοῦτο δὲ Ἀρίσταρχος
δρᾶσύνει, ὑγιῶς. ταῦτόν γάρ τῳ συνθώμεθα· δοχημάτι-
σται οὖν ἀπὸ τοῦ ἱημι. δηλοῖ οὖν τὸ κατὰ τὸ αὐτὸ
ἀφώμεν τὰ τῆς διανοίας· εἰσὶ μέντοι οἱ ἐψίλωσαν οὐκ εἶ.
X, 1261 συνημοσύναι: quod ad suam muniendam sen-
tentiam non videtur ab Aristarcho neglectum fuisse. v.
Apollon. lex. p. 746. Qui secus acceperunt, praesens
formae mediae verbi εἰμί ad similitudinem formarum
ἔσο, ἔμην, ἔσομαι adhibuisse perspicuum est. V. Eu-
stathius ad v, 106. Herod. O, 10.

- 5) Π, 558 καὶ τῷ ἀνὴρ, ὃς πρῶτος ἐσῆλατο τείχος
Ἀχαιῶν,

Σαρπηδῶν —

Hic locus advertit attentos Homeri lectores, quod non
Sarpedonem sed Hectorem primum in Graecorum mu-
nimenta insiluisse antea poeta cecinerat M, 437 πρὶν
γ' ὅτε δὴ Ζεὺς κῦδος ὑπέρτερον Ἑκτορι δῶκεν, Πριαμίδῃ,
ὃς πρῶτος ἐσῆλατο τείχος Ἀχαιῶν et 462 ὃ δ' ἄρ' ἔς-
θορε παίδιμος Ἑκτωρ. cf. 465 οὐκ ἄν τις μιν ἀρνησάμενος
ἀντιβολήσας, Νῶσφι θεῶν, ὅτ' ἐσῆλατο πύλας. Sarpedonem
contra dixerat tantummodo muri pinnae primae distur-
basse M, 397 Σαρπηδῶν δ' ἄρ' ἔπαλξιν ἐλὼν χερσὶ στι-
βαρῆσιν ἔλχ' ἢ δ' ἔσπετο πᾶσα διαμπερές. Quare non-
nulli, atque in his Lysimachus, grammaticus antiquissimus,
Eratosthenis magister (Suid. s. Ἑρ.) eo loco, de quo
disputamus, intellexerunt ἐσῆλατο, h. e. concussit, a verbo
quodam σάλλεσθαι. Sic enim haud dubie voluerunt,
ut πάλος πάλλεσθαι (v. Heysch.) sic σάλος σάλλεσθαι,
non σάλειν, uno λ, ut apud Eustathium scriptum est.
Iam ipsam difficultatem et quo pacto dissolverint ver-
bis Herodiani accipe: Ἀρίσταρχος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ

δασύνουσι, Λυσανίας (Πορφύριος V. *) δὲ ψιλοῖ, προσ-
 νέμων τὸ σ τῷ η· σάλασθαι (l. σήλασθαι cum Eustathio)
 γὰρ φησι σημαίνειν τὸ ἀποσπᾶν καὶ σαλεύειν. ὁ δὲ σα-
 λεύσας πρῶτον τὸ τεῖχος Σαρπηδῶν ἐστιν, ὁ δὲ εἰσπηδή-
 σας Ἐκτωρ. φησὶ γοῦν· Σαρπηδῶν δ' ἔπαλξιν ἐλὼν χειρὶ
 στιβαρῆσιν ἔλχ', ἥ δ' ἔσπετο πᾶσα". ἐπὶ δὲ τοῦ Ἐκτο-
 ρος „ῥῆξε δ' ἀμφοτέρους θαιρούς“, εἰτα ἐπιφέρει „ὁ δ'
 ἔσθορε φαίδιμος Ἐκτωρ“. ἄμεινον δὲ πείθεσθαι Ἀρι-
 στάρχῳ δασύνοντι, ἐκδέχεσθαι δὲ ἡμᾶς οὕτως τὸ ἐσῆλατο,
 ὅτι πρῶτος ἐφῆλατο καὶ ἐπεπῆδησε τῷ τείχει. [ἦρα γοῦν
 ὡς οὐκ εἶπεν ὅτι πρῶτος διήλθεν. ὁ μὲν γὰρ Ἐκτωρ
 πρῶτος διήλθεν, ὁ δὲ Σαρπηδῶν πρῶτος ὤρμησεν ἐπὶ τὸ
 τεῖχος· „ὡς ῥα τότ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνῆκε
 τεῖχος ἐπαῖξαι“ (M, 308) ὥστε τὸ ἔλατο ταῦτόν εἶναι
 τῷ ὀρμῆσαι]. Ultima verba, quae ab antedecedenti-
 bus discrepant nec exstant apud Eustathium, ab ho-
 mine nescio quo male sedulo inconcinne assuta sunt.
 Apud Eustathium eadem legimus p. 1075, sed is refert
 praeterea primum Aristarchum cum ἐσῆλατο praefer-
 ret explicuisse ἐφῆλατο, tum alteram lectionem non
 admodum placuisse veteribus, καὶ οὐδὲ πᾶν ἀποδεχτὰ
 τοῖς παλαιοῖς (ἢ ἐξηγήσις), denique Apionem et Hero-
 dorum (i. e. Herodianum) in hoc loco explicando cum
 Aristarcho stetisse: quod ipsi vidimus.

6) Schol A ad Σ, 77 ὁ Ἀσκαλωνίτης ἀεκήλια οἶον
 οὐχ ἦσυχά οὐδὲ εἰρηνικά, ἐπεὶ Ἐκχλος ὁ ἦσυχος, ὥστε στέ-
 ρησιν αὐτῶν ἐκδέχεσθαι. οὕτως δὲ καὶ Ἀρίσταρχος οἶον
 ταραχώδη. ἡ ἀκούσια ἃ οὐκ ἂν τις ἐκὼν πάθοι. ὁμοίως
 δὲ καὶ Ἀλεξίων. —

*) Nomen Porphyrii, quem hunc locum eadem ratione interpre-
 tatum esse Eustathius testis est p. 1075, commentator longe re-
 centissimus, cui scholia V. debentur, pro Lysania minus sibi cog-
 nito substituit. Porphyrii est alterum scholion in Venetis ad h. l.

7) Ψ, 34 ἡ διπλὴ οὐ φιλωῶς προσενεκτέον κοτυλήρην· οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς ῥύσεως ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἀρύσαι. κοτύλη δὲ εἶδος ποτηρίου κοίλου. Ἀρίσταρχος πολὺ ὥστε κοτύλῃ ἀρύσασθαι (Cf. Et. Gud. p. 341, 20 κοτυλήρην — παρὰ τὸ ἀρύσω ἄρυντον καὶ ἐν συνθέσει κοτυλήρην ὥστε φιλωτέον τὸ ρ).

8) Ω, 110 αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆι προτιάπτω. Ἀπολλόδωρος καὶ Ἀρητάδης καὶ Νεοτέλης καὶ Διονύσιος δ' Ὁράξ διὰ τοῦ τ τὴν πρόθεσιν γράφουσι καὶ δασύνουσι τὸ α, ἵνα ἡ προσάπτω ἀνατίθῃμι. οἱ δὲ χωρὶς τοῦ τ ἔγραψαν καὶ ἐψίλωσαν τὸ α, ἵνα ταῦτόν ὑπάρχη τῷ προτάλλω οἷον δίδωμι, προσπεύδω. οὕτως δὲ καὶ Ζηνόδοτος καὶ Ἀρίσταρχος ἐν τοῖς πρὸς Κωμεινόν.

9) Ε, 289 ταλαύρινον Ἀρίσταρχος ψῆλοι τὸ ρ. οὐ γὰρ, φησι σύνθετον δεῖ νοεῖν τὸν σχηματισμόν, ἀλλὰ κατὰ ἀπλὴν ἔννοιαν, τὸν εὐτολμον καὶ ἰσχυρόν· ὁμοίως δὲ καὶ Ἀριστοφάνης. Τρύφων δὲ σύνθετον αὐτὸ ἐκδέχεται, παρὰ τὸ ταλαδν καὶ τὴν ῥινόν, ὁμοίως τῷ τα· ναόποδα ταναύποδα. εἴτε δὲ λεκτὸν ἔχει τὸ ἐπὶ τέλους εἴτε παρέλκει, ὀφείλει φυλάττεσθαι τὸ πνεῦμα. οὕτως γὰρ διελάβομεν καὶ περὶ τοῦ μεληδέος οἴνου, ᾧ καὶ αὐτὸς συγκατατίθεται. ἡ μέντοι παράδοσις ἐπέσειν Ἀρίσταρχῳ. *Recepit haec Philemon lex. technol. p. 150 Os. — Hoc loco miramur Aristarchum neque dubitamus quin plerique una nobiscum miraturi sint. Itaque dubitamus Eustathio aures praebere de Aristarchi rationibus aliter tradenti ac probabilius? p. 549* ἔστιν οὖν ἐκ τοῦ τάλας καὶ τοῦ ῥινός· ταλάρινος καὶ πλεονασμῷ αἰολικῷ τοῦ υ ταλαύρινος, ὡς ἄρηκτος αἰρηκτος. διὸ καὶ τῶν παλαιῶν οἱ μὲν ἐψίλουν τὸ ρ τοῦ ταλαύρινος· ὡς καὶ Ἀρίσταρχος· οἱ δὲ ἐδάσυνον, ὡς ἀπλῶς ἀπὸ τοῦ ῥινός γεγόμενον, καθὰ προεβόρεθον. At ego auctor sim, ne quid contra Herodianum credamus Eustathio. Res haec est: ut alii grammatici sic Aristarchus putat in com-

positis nonnunquam alteram significationis partem delitescere (II, 768. X, 319): et quidem ita saepe ut nos nec intelligamus cur ita velit nec quid consequatur. Attamen factum est: et suam in hac re sententiam ut indicaret spiritu usus est: ubi delitescere significationem indicare volebat, mediam aspirationem non posuit. Sic in vocabulo εὐρυδδείης. II, 635. Idem docuere de ὠκύαλος, „τάχα ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο ἢ τὸ ὠκύ ἐκ τῆς λέξεως σημαίνεται“, O, 705. Et. M. 471: et in exemplis Homericis hoc verbum ψιλῶς circumferebatur „ἐψίλωσαν τὸ α, παραγωγὴν δεξάμενοι καὶ οὐ συνθῆσιν. καὶ οὕτως ἡ παράδοσις ἐπείσθη“ (Schol. Ven. l. l.). Improbabat Hierodanus et improbat in similibus: A, 346 in verbis δασυντέον τὸ μελιθδέος eius iudicium agnoscimus: v. schol. E, 289 modo adscriptum: refutandi erant, qui aliter statuerant. Etym. M. p. 577, 29 μελιθδέα ψιλῶς ἀρχεῖ γὰρ τὸ μέλι πρὸς τὸ ἐμφανίσαι τὴν ἡδονήν. Heyck μελιθδέες μελιτῶδες, ἴδιον. διὸ καὶ ἐψιλοῖτο. παρήχθη γὰρ παρὰ τὸ μέλι. ἔνιοι δὲ ὡς μέλι ἡδύ. διὸ καὶ ἐδάσυνον.

Aliud ex hoc genere est quo ad Aristarchum reducimur. Hoc est Sch. V ad X, 332 (ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπί-
 ζέο νόστιν ἐόντα) οὐδὲν ψιλῶς, ἵνα παρέλκη τὸ δέν.
 δύναται δὲ καὶ δασέως: cf. ad 512. Schol. A ad A,
 244 πλεονάζει τὸ δέν. ἰσοδυναμεῖ γὰρ τῷ οὐκ ἔτισας.
 Ἀριστάρχος παρέλκειν λέγει τὸ δέν, Ἀπολλόδιωρος δὲ
 ἐν γλώσσαις εἶναι τὸ πλήρες, οὐδὲ ἐν. πολλοῖς γὰρ καὶ
 τῶν ἄλλων γραμματικῶν δοκεῖ τρία εἶναι μέρη λόγου, οὐ καὶ
 δὲ καὶ ἐν. Quod nec Ar. nescivit. Ad Aristarchum pertinet
 etiam schol. II, 274 οὐδὲν. ἡ διπλὴ δὲ τὸ δέν παρέλκεται
 ἔστι γὰρ ὅτι τὸν ἄριστον τῶν Ἀχ. οὐκ ἔτισεν. Et Q, 374.

Haec qui consideraverit testimonia, facillime per-

spiciet, cui rei Aristarcho illi spiritus in mediis vocabulis servierint. Scilicet si de verbo aliquo vel alii dubitaverant vel videbatur dubitari posse utrum illud compositum sit an minus, utrum cum voce a leni spiritu incipienti compositum an ab aspero, quid ipsi videretur illorum signorum ope adhibita indicabat. Quae apparet cum reliquis accentibus uno eodemque loco habenda esse. Usus est simul in compositis ut indicaret, utrum secunda pars vocis expressam significationem haberet, an delitesceret: quod discipulos scire volebat*).

§. 2 Et de Aristarcho diserta quidem praeter ea quae congestimus testimonia desunt, quibus in vocibus de illa in mediis vocabulis aspiratione locutus sit. Sed licet tamen de pluribus suspicari, de nonnullis paene pro certo affirmare. — Et. M. p. 779, 9 *ὑπερικταίνοντο*. *πόδες δ' ὑπερικταίνοντο* (Ψ, 3) *Κράτης τὸ ἄγαν ἐφάλλοντο* (I. *ἐπάλλοντο*) *ὑπερικταίνοντο* (I. *ὑπερξετείνοντο*). *Λυσάνιας ἐπὶ τοῦ τρέμειν φησὶ τετάχθαι***). *ἡ δασύνεται, ὥστε εἶναι ὑπερικνούντο*. *οἱ δὲ πόδες δύνουντο διὰ τὴν χαρὰν ὑπὲρ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεως*. Cum his conferas schol. ad I. I. *ὑπερικταίνοντο*) *Ἀρίσταρχος ἀνεπάλλοντο καὶ ἐκινούντο*

*) Antiqui grammatici haud dubie pro signo spiritus usi sunt, „τὸ διχοτόμημα τοῦ Η“ (Choerobosc. Bekk. p. 780.) Hanc formam describit Priscian. de acc. c. 2. Schol. Dion. gr. (qui ex codd. indicis videtur vel Porphy. vel Theodosius esse) p. 683. Alias p. 692. Diomedes ib. 780. Cf. Apul. de nota aspirationis §. 39. — Semicircularem ii qui scripserunt quae edita sunt Arcad. p. 188. 191. (Cf. Mazocch. T. H. 127. not. 14). — Illi simul hanc formam habent, circumflexi *Α*, hi alteram nobis usitalem.

**) Lysaniam lectionem *ὑποαχταίνοντο* ante oculos habuisse suspicatur Ruhnkenius ad Tim. p. 21.

προθυμουμένης αὐτῆς βαδίζειν ταχέως, μὴ δυναμένης δέ, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ διὰ τὸ γῆρας· ὁ δὲ (ins. Κράτης) ὑπερεξετείνοντο. ἄμεινον δῆθεν ἐκινούντο, παρὰ τὸ ἵκταρ, ὃ ἐστὶν ἐγγύς. καὶ γὰρ προεῖρηκε, γούνατα δ' ἐρῶσαντο. ταχέως οὖν ὑπερικινούντο, ὃ ἐστὶ παρὰ τὸ ἵκταρ. Apollon. lex. Hom. p. 804. ὑπερικταίνοντο. Τῶν ἁπαξ εἰρημένων ἐν τῇ Ψ φαίνομεν· ὁ γὰρ Ἀρίσταρχος φησὶ ἄγαν ἐπάλλοντο, προθυμουμένης αὐτῆς βαδίζειν μὲν ταχέως, μὴ δυναμένης δέ, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ, διὰ τὸ γῆρας. (Sensum expressit ut Virgilius: studio properabat anili IV, 641). φαίνεται τοίνυν τὸ πλῆρες κατὰ Ἀρίσταρχον ἐρικταίνοντο. καὶ δὴ λατὰ τῆς ἀναγνώσεως· ἔνιοι δὲ — Quae quamvis plena confusionis et obscuritatis sint, tamen illud apparet et primis iam nascentis grammaticae temporibus de hac voce dissensum fuisse et sententiam suam explicuisse Aristarchum et totam de eo vocabulo disputationem cum quaestione de media aspiratione arctissime coniunctam fuisse, cum quidam ἐκνεῖσθαι ἵνα εἴη putarent, alii aliud: quanta dubitandi fuerit opportunitas magis etiam patebit Eustathium conferenti ad. l. l. p. 1936. De vocabulo ἵκταρ vel ἴκταρ, quod ad explicandum adhibetur, vid. Schol. Theog. 691 et Ruhnck. Tim. p. 149. —

Denique cum Hellanicus Aristarchi aequalis sit (v. Grauert Rhein. Mus. I, 3 p. 208) propter eius dubitationem suspicari licet et ipsum Aristarchum ad β, 185 quaestionem de interaspiratione tetigisse. Scil. β, 185 hoc schol. est: ἀνιείης δασυνητέον. ἐστὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀναπείθοις ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κνηγῶν τῶν ἐφείρων τοὺς ἱμάντας τοῖς κνῶσι. ψιλοῖ δὲ Ἑλλάνικος παρὰ τὴν ἀνίαν ἐκδεχόμενος τὸ λυποίης· εἰ δὲ τοῦτο, ἐχρὶν γράφειν ἀνιώς· τοιαύτη γὰρ ἡ δευτέρα συζυγία. Apponam de Hellanico Graueri verba p. 208 „zugleich erscheint er als einer der Grammaticer, welche im Ho-

mer alle Dialecte fanden“. Sc. eas etiam quas olim dialectos fuisse fingeant.

Atque haec de medio spiritu disputationes sicuti a principibus grammaticis institutae fuerunt, valuisse deinceps in commentariis Homericis ex locis allatis affatim constitit. Reliquum est ut ceteras, quae ad haec carmina pertinent, eius generis quaestiones, auctorum nominibus nunc magna ex parte carentes, sed ex Herodiani prosodiis Homericis excerptas paene omnes, huc conferam.

Etym. M. p. 340, 25 δασύνεται δὲ τὸ ἐνέτησιν ἀπὸ τοῦ ἐνίσθαι τοῖς ἡματίοις. Pertinet ad Ξ, 180. Locus Etymologici illinc petitum scholion est. —

Z, 348 ἔνθα με κῦμ' ἀπόρσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι.

Schol. A ἀπόρσε· ψιλωτέον· τὰ γὰρ φωνήεντα καταλήγοντα εἰς τὸ ρ ἐπιφερομένου τοῦ σ ψιλοῦσθαι φιλεῖ, ἄρσαντες — οὕτως γὰρ ἐλέγομεν περὶ τούτου καὶ ἐν τῇ Α δαυφδία (136) — cet. Haec Herodiani sunt. — Cf. Etym. M. 377, 40.

Ω, 540 ἀλλ' ἓνα παῖδα τέκεν παναώριον — Schol. A παναώριον) οἱ μὲν ἐδάσαναν, ἵνα ἐκδέξωνται τὸν κατὰ πάντα ἄωρον. οἱ δὲ ἐψίλωσαν ἐκδεχόμενοι τὸν εἰς πάντα πεφροντισμένον. ἔμεινον δὲ τὸ πρότερον. τοῦτο γὰρ ἐθέλει σημαίνειν. Cf. Eust. 1364 παναώριον δὲ ἢ τὸν πάντῃ ἄωρον λέγει, παρὰ τὴν ὥραν τὸν καιρὸν, διὸ καὶ ἐδάσυνετο παρὰ τισι κατὰ τὴν προπααραλήγουσαν. ἢ παρὰ τὸ τὴν ὥραν τὴν φροντίδα, τὸν πάνυ πεφροντισμένον. ἢ ἀνάπαλιν ὥς ἐν ἧθει τὸν πάνυ δίχα φροντίδος, ὅθεν τινὲς καὶ ἐψίλουν αὐτό. νοῆσαι γὰρ φιλαύτως τὸν πάντῃ ὥραϊον, ἢ δὴ τινες εἰπον, ὀκνήσοι τις ἄν.

N, 450 δς Μίνωα τέκεν, Κρήτη ἐπίουρον. Aristarchus ἐπίουρος ut ἐπίκουρος: interpretatus τὸν φύλακα μέμνηται δὲ καὶ ὁ Δίδυμος τῆς ἀποδόσεως. ἐκεῖνο δὲ προστίθῃσιν ὁ Τρύφων ὅτι ὁ ἐπίουρος, ὡς ἐπίσκοπος, οὐ πάντως ἔχει ἐγκείμενον τὸν οὐρὸν τὸν φύλακα κατὰ τὴν τὴν ἀπόδοσιν· τί γὰρ κεκώλυκε παρὰ τὸ δρῶ εἶναι ἐπίουρον καὶ ἐπίουρον τὸν ἐπιουρῶντα, ἐψιλῶσθαι δὲ διὰ τὴν ἐπένθεσιν τοῦ υ (v. Eust. p. 149. Apollon. de adv. 558, cl. pron. p. 72. Tzetz. exeg. II. p. 62. Schol. Ven. Ξ, 340) καὶ ἡμεῖς δὲ συγκατατιθέμεθα τοῖτοις Herodiani verba sunt. —

Φ, 262 χώρῳ ἐνὲ προαλεῖ τινὲς ἐδάσυναν τὸ προαλεῖ, παρὰ τὸ ἄλλεσθαι ἐκδεχόμενοι τὸν σχηματισμόν. ἄμεινον δὲ ψιλοῦν, ὡς καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, φράσκων ἀπὸ τοῦ ἀλίζεσθαι γεγενῆσθαι, τουτέστιν ἄθροίζεσθαι, ὥστε σημαίνεσθαι τὸ κατωφερῆ. καὶ γὰρ τοῦ χωρίου ἐστὶ τὸ ἐπίθετον. —

μ, 89 τῆς ἦτοι πόδες εἰσὶ δυνάδεκα πάντες ἄωροι) ἦωρος derivant nonnulli, ut Eustathius ait, ab ὥρεν τὸ φυλάσσειν, alii aliter, ἔνιοι δέ, φασί, δασέως αναγινώσκουσιν· ἵνα εἶεν ἄωροι οἱ ὥμοι καὶ σκληροὶ καὶ ἄγριοι, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἄώρων καὶ μὴ πεπόνων ἦτοι πεπείρων καρπῶν. ἐνθα ὅρα τὸ δασέως ἀναγινώσκουσιν ὡς τοῦ ω μεγάλου ἐνταῦθα ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις ἐρμηνείαις ψιλουμένου, ἐν δὲ τῇ ῥηθείᾳ δασυνομένου διὰ τὴν ὥραν, ἢ δηλοῖ τὸν καιρόν. ὅτι δὲ οἱ παλαιοὶ ἐν μέσῳ λέξεων ἐπνευμάτιζον τὰ φωνήεντα καὶ ἢ ἱλιάς δηλοῖ.

Ξ, 340 τὸ εὐαδεν ὁ Ἀσκαλωνίτης ψιλοῖ, λέγων ὡς ὅτι τὰ δασυνόμενα ἐν τῇ ἐπενθέσει τοῦ υ ψιλοῦνται ὡς ὄλος οὐλος. οὕτως οὖν καὶ τὸ ἔαδεν εὐαδεν γένοιτο ψιλούμενον. ἐγὼ δὲ πρὸς τὴν συνήθη ἀνάγνωσιν (I. ἐγὼ δὲ προστίθεται τῇ σ. ἀ.) δασύνουσιν (I. ση) τὸ α, ψιλοῦσαν δὲ τὴν εὐ δίφθογγον. καὶ ἔχομεν ἐκεῖνο εἰπεῖν, ὥς εἰ ἴδιον συνθέτων λέξεων τὸ καὶ κατὰ μέσον δασύνε-

αἰται, οἶδαμεν δὲ καὶ τὸ ἄδε ῥήμα συνεχῶς παρὰ τῷ ποι-
 τῇ (add. δασυνόμενον), εἰκότως ἂν φήσαιμεν ὅτι τὸ εἴ-
 ἐπίρρημα προσῆλθεν καὶ οὕτως ἐφυλάχθη τοῦ ῥήματος
 ἣ δασεῖα ὡς ἐν λέξει συνθέτω· τὸ μέντοι ἔαδε διαίρεσις
 ἔστι τοῦ ἥδε. Herodianī.

A, 358 καταείσατο;

ὄφρα δὲ Τυδεΐδης μετὰ δούρατος ᾗχετ' ἐρωήν,
 τῆλε διὰ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης,
 τόφρ'. —

Schol. A καταείσατο ψιλωτέον· ἀπὸ γὰρ τοῦ εἶδω
 βαρυτόνου ὁ σχηματισμός. Sch. BL ἐφάνη παρὰ τὰ
 εἶδω· ἢ κατήχθη, παρὰ τὸ εἶω τὸ δηλοῦν τὸ πορεύομαι.
 Mirum esset, si Herodianus tam perverse hunc locum
 intellexisset ut verbum καταείσατο ab εἶδω derivaret
 atque per ἐφάνη explicaret „ubi ei humi apparebat ha-
 sta“. Hoc illis posterioribus relinquendum, quorum
 commenta in Scholiis B et L legimus, unde illud εἶδω
 in scholion codicis A puto invito auctore migrasse.
 Equidem ab Herodiano putaverim εἶω profectum esse.
 Inquisiverunt enim veteres in rationes, cur lenis esset
 verbi εἶμι appellatio: Eust. p. 1407 ψιλοῦται δὲ τὸ εἶμι
 καὶ τὸ εἰς ἀντὶ τοῦ πορεύη, ἔρχη διὰ τὴν ἐπένθεσιν τοῦ
 ι· ἄλλως γὰρ δασύνεσθαι ὀφείλει ἀπὸ τοῦ ἔω τὸ πο-
 ρεύομαι. Forma εἶω ubique a grammaticis adhibita in
 formis vocabuli εἶμι explicandis, E. M. 121, 29. Schol.
 Hes. Scut. 23. — Fortasse fuerunt, qui eo de quo di-
 cimus loco καταείσατο a καθ — ἔω (καθήμι) deriva-
 rent, sensu intransitivo (cf. Buttm. gr. I p. 545), iique
 ab Herodiano refutati. Sed haec mera suspicio est.

E, 164 ἀέκογτας, στέρησις ἔστι τοῦ ἐκόντα τὸ ἀέκον-
 τα. διὸ δασυντέον τὸ ε. πταίει οὖν Νικίας ψιλῶν τὸ ε.
 οἶεται γὰρ τῷ ἄκοντα ἐπεντίθασθαι τὸ ε, ὅπερ οὐκ ἔστι.
 τὸ γὰρ ἄκοντα συναλοιφή ἔστι τοῦ ἀέκοντος· διὰ τί δὲ
 τὸ α ἐψιλώθη, ἐν ἑτέροις ἔραμεν. Scilicet quod priva-
 tivum esset, A, 301: quod semper lenem spiritum habet.

V ad K, 466 δέελον δὲ τὸ εἴδηλον, ἀπὸ τοῦ δήαν, φησὶν ὁ Ἀρίσταρχος, τὸ εὐρετόν. Alterum Schol. τῶν ἐστὶ τῷ δήλον· διὸ καὶ τρίτη ἀπὸ τέλους ἡ ὀξεία, καὶ ψιλοῦται τὸ δεύτερον. An fugerant qui de ἑλ cogitabant? Hoc eo magis puto cum hac ratione etiam vocabulum εὐδαίελος explicarent, v. Butt. lexil. II p. 190. — Quod de Aristarcho traditur falsum est; hic enim ut δέελος acceperit testis Aristonicus: ἡ διπλὴ ὅτι ὁ ἑμεῖς λέγομεν δῆλον αὐτὸς εἶπε διελὼν δέελος.

I, 61 διττίζομαι διελεύσομαι τὰ πράγματα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους· δασυντέον τὸ δοξομαι. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἵκω ἐγένετο· ἐπιφέρει γοῦν „ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκω μύθων“ (v. 61) ALV. Hoc ego satis recens esse iudico scholion.

Ψ, 135 κατασείνου. δασέως δὲ τὸ εἶνόν· ἀπὸ γὰρ τοῦ εἶνω ἐστὶ θέματος, ὃ παρῆται παρὰ τὸ ἐκ δασυνομένου.

Sch. ρ, 352 ἀνδρὶ προΐκτη. Ἰκτης ψιλωτέον, παρὰ γὰρ τὸ παραβάλλειν τὴν χεῖρα καὶ αἰτεῖν δωρεάν. ἢ ἰπρὸ τοῦ αἰτεῖν ἵκετεύων, εἰ δασύνεται. H. e. προΐκτης, si est a προῖξ, προΐκτης, si est ὁ πρὸ ἵκετεύων.

Nonnulli ἐνδύσαν Σ, 584 non a δῆμῳ illud esse putantes sed ἐνέσαν inserto δ. Refutat eos Herodianus ad Σ, 162 ἔστι γὰρ τι δῆμι βῆμα, παρ' οὗ καὶ τὸ διέσαν πληθυντικὸν ὥς ἐτίθεσαν· „αὕτως ἐνδύσαν ταχέως κύνες διτύνοντες“ (584). παραιτητέον γὰρ τοῦδ' οἰόμενους πλεονασμὸν εἶναι τοῦ δ, καὶ δασύνοντας· διδάσκει γὰρ ἡμᾶς ὁ ποιητὴς καὶ δι' ἄλλης κλίσεως τὸ ἀχάλοισι κίνημα. ὥς γὰρ τίθενται οὕτως δύνονται „ἔπποι ἀεροπόδες πόλεως πεδίοιο δύνονται“ (Ψ, 475). Cf. ad Σ, 584. Vid. de ἀναλτος Α, 521 (?). Πολυδύψιον Ἄργος nonnullorum ap. Strab. VIII p. 370. — (οὐδάλα ρ, 455). — ξυνέηκε Α, 8. ἀνιέμενους β, 300. ἐξέμεν Α, 141.

§. 3. Maximam partem Homericorum exemplorum

absolvimus. Extra Homericos quoque cancellos idem in mediis vocabulis usus grammaticus aspirationis, eadem quaestiones a doctis linguae Graecae perscrutatoribus celebratae. Sic Galenus de verbo στενυγρῶσαι exponens: πικνῶσαι δεῖ τὰ παρὰ τοῦ προσήκοντος εὐρυσμένα· διδὼ καὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν τοῦ στενυγρῶσαι φιλοῦντας, οὐ δασύνοντας ἀναγνωστέον ἔστιν· οὐ γὰρ ἔγκειται τὸ ὑγρὸν ἐν τῇ λέξει, καθάπερ ἂν τις οἴηθῃ, μὴ γινώσκων ὑπὸ τῶν Ἰώνων τὸ στενὸν ὀνομάζεσθαι στενυγρὸν. (Comm. β' in Hippocr. morb. vulg. VI, in. T. V p. 457 Bas.). — Suidas in λαρινός . . . οἱ δὲ τὴν ρι συλλαβὴν δασύνουσιν, ἢ ἡ λαρινούς τοὺς μεγαλορύνους (cf. Arist. Pac. Schol. 922).

Praecipue in homonymorum ac synonymorum significationibus disparandis spiritus ratio observata est. E. M. 406, 8 εἴψια, τὰ ἀπὸ λόγων ἔχοντα παίγνια· οἷον ἔπειτα ἔπη. καὶ φιλέψιος· δασύνεται μὲν φιλοπαίγνων· φιλοῦνται δὲ φιλολόγος: ad quae conferenda quae de ἐψιάσθαι commentati sunt, in primis ap. Etymologum atque apud Eust. p. 1831, 1.

Eodem, nisi prorsus falsus sum, aliae duae pertinebant observationes, nunc quidem miserabiliter luxatae vel contractae: Etym. M. p. 227, 51 γέρανος ὁ ὄμβρος ὑπὸ Κυρηναίων παρὰ τὸ τὴν γῆν ῥαίνειν οὕτως Ἐρῆνιος Φίλων ἐν τῷ περὶ χρηστομαθίας. φησὶ δὲ τὴν δευτέραν δασύνεσθαι. Altera est Etym. Gud. p. 123 γέῤῥα, εἴτε σκηνώματα ἐν οἷς τὰ ὄνια ἐπιπράσκετο, εἴτε τὰ δερμάτινα αἰδοῖα, εἴτε τὰ ὑποδήματα. Φίλων ἐν τῷ περὶ χρηστομαθίας φησὶ δὲ τὴν δευτέραν δασύνειν. Hic primum attendas rem nobis esse cum Herennio illo Philone in synonymis distinguendis diligenter versato; tum, si res tanti est, conferas quae in Etym. Gudiano de voce γέρα dicta sunt neve dubites, haec fere de vocabulo γέῤῥα ab illo praecepta fuisse: γέρα αἱ τιμαί δι' ἐνὸς ρ, παρὰ τὸ ἐρῶ. καὶ φιλοῦνται ἡ δευτέρα· γέῤῥα δὲ εἴτε τὰ σκηνώ-

ματα — εἶτε — εἶτε — διὰ δύο ρ. καὶ ἡ δὲντέρα δασύνεται. Illud autem, quod antea posui de vocabulo γέρανος, sic fere scriptum fuisse tibi persuadeas: γέρανος τὸ ζῶον. ἀπὸ τοῦ τῆς γῆς ἔρασσαν τὰ σπέρματα οἶον· εἰ γηρευνός τις οὖσα*). ψιλῶς γέρανος δὲ ὁ ὄμβρος ἐπὶ Κυρηναίῳ παρὰ τὸ τὴν γῆν φαίνειν καὶ δασύνεται.

Sed hoc studium perduxit eos, ut erant ad cuiusque generis argutias propensi, ut certas quasdas regulas proponerent, quo non singulis in vocabulis significationes separarent, sed tota genera verborum spiritu distinguerent. Qua in re nihil memorabilius quam quod adiectiva composita, si quidem altera pars asperie profertur, aspirationem retinere docent; sed si eadem adiectiva in nomina propria abierint, abiicere: εὐαἰμων, sed Ἐδαἰμων (II. E, 16) et Πολυαἰμων; ὠκύαλος, εὐρύαλος, sed Ὠκύαλος, Εὐρύαλος cum similibus, φίλιππος, sed nomen proprium Φίλιππος. Et. M. 396, 43. 821, 25. Eust. 1396, 10. — v. Sturz. opusc. p. 70. — Hoc vel primus instituit vel in primis celebravit Ptolemaeus Ascalonita, quem vocabulorum etiam per principalem spiritum distinguendorum studiosum fuisse, ab Eustathio discere licet p. 555 (ἀλύειν ἀλύειν). Hoc igitur legimus in scholiis A (ad E, 66) Εὐαἰμονίδης ψιλοῖ ὁ Ἀσκαλωνίτης, ἵνα κύριον γένηται, ὥσπερ καὶ τὸ Φίλιππος καὶ Μελάνιππος. Sensit cum eo Aelius Dionysius. Ad scholion O, 705 recentior grammaticus notulam adiecit, in qua haec traduntur . . . Διονύσιος δὲ ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἐν τετάρτῳ Ἀττικῶν ὀνομάτων οὕτως ἔφη. Φίλιππος μὲν τῆς μέσης δασυνομένης τὸ προσηγορικόν. οὕτως γὰρ καὶ ἐν Τηρεῖ Σοφοκλέους ἀναγινώσκομεν, ἦλε φίλιπποις Θρηξὶ πρέσβωτον σέλας· Φίλιππος δὲ ψιλῶς ὁ Μακεδών. Aelium Dionysium intelligendum esse,

*) Vid. Zonaram, Etym. M. Gud.

lexici sexcenties Eustathio ad partes vocati conditorum, Suidae nomine Atticistae insignitum, qui et ipse Halicarnessensis fuit (Phot. cod. 152 p. 99 Be. Eust. p. 228 *Ἀλῖος Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς*) minime dubitandum est; etsi is, cuius per manus haec nobis tradita est observatio, fortasse ipse de eo, quem nos solemus Halicarnassensem dicere, Dionysio cogitavit. Sed ille indoctus homo erat, quod vel vocabuli *προσ-ηγορικὸς* perversus usus indicat*). Verum vidit Willoisio praef. II. p. XXIX ult; de rhetore nostro et historico ne cogitare quidem debebat Harles. ad Fabric. T. IV p. 399. Regulas de aspiratione ab Aelii Dionysii opere minime alienas videri oportere, intelliges ex Eust. p. 138**) 1417***).

Et Herodiano universe quidem hoc non contemnendum videbatur praeceptum, ut apparet ex Schol. H, 167 *ψιλωτέον τὸ Εὐδαίμονος εἰς ἰδιότητα, προεῖρηται δέ:* (quae ipsa Herodiani verba esse vel locutio *εἰς ἰδιότητα* indicat, quam ille in hac re frequentat) et O, 705 †). Sed de vocabulis cum *ἵππος* compositis res ei

*) Sic inveni E, 29 in V. L.

**) „χαίρουσι γὰρ, φησί, τῇ δασείᾳ οἱ ἀτιχοί“

***) *Ἀλῖος γοῦν Διονύσιος φησιν „ἦδος τὸ ὄξος δασύνουσιν ἀτιχοὶ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα“* cet,

†) ἐκάλωσαν το α, παραγωγὴν δεξάμενοι καὶ οὐ σύνθεσιν καὶ οὕτως. παραδόσις ἐπέσθη. καὶ τάχα ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο ἢ τὸ ὠκὺ ἐκ τῆς λέξεως σημαίνεται. ἡ δὲ ἄλλος γενικὴ ἐν τῇ συνθέσει ἐπὶ μὲν κυρίων ψιλὸν ἀποφέρεται τὸ πνεῦμα, Εὐρύαλος Ἀμφιάλος Ἀστυάλος, ἐπὶ δὲ ἐπιθετικῶν τὸ ἴδιον τηρεῖ πνεῦμα „πολλὰ ἐν ἀμφιᾷλῳ Ἰθάκῃ“ (Od. α, 395) „ἀρχιγιάλῳ τ' Ἀντρώνα“ (Il. B, 677.) ὕφαλος. ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο ἐλέγχεται τὸ ὠκύαλος ψιλούμενον. — Θ, 276. καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπίανα καὶ Μελάνιππον) ψιλωτέον πάντα, ἵνα κύρια γένηται εἰ cui propter *Μελάνιππος* non videtur Herodiani esse non repugno.

non ita certa videbatur, possintne adiectiva aequae propria ψιλῶς proferri, quod λεύκιππος et similia adiectiva aspiratione carere videbat. Sic Eustath. p. 524 Ἡρωδιανὸς δὲ περὶ τοῦ ὡς ἐλέθη κατὰ τὸ Φίλιππον πνευματισμοῦ νοήσας ἑτεροῖόν τι φησιν, ὅτι Φίλιππος μὲν τὸ κύριον ἀξιούσιν οἱ γραμματικοὶ ψιλῶς λέγεσθαι, δασέως δὲ τὸ ἐπίθετον, ἀγνοοῦντες, ὅτι καθ' ἓν ἑκάτερον δύνανται εἶναι. καὶ γὰρ λεύκιππος λέγεται παρὰ Σησιχρόφ ἐπιθετικῶς· καὶ Λεύκιππος ὀνομάζεται ὁμοίως ὁ Φοίβης καὶ Ἐλαίρας πατὴρ. ὥστε ψιλοῖ αὐτὸς ἐν ἀμφοῖν τοῦτοιν τοῦ ἵππου τὴν ἀρχουσαν, καὶ οὐκ ἐν μόνῳ τῷ κυρίῳ.

Sed tertia quoque servata est de hac re sententia E, 76, ubi verbis iam supra adhibitis „Εὐαίμωνίδης: ψιλοῖ δ' Ἀσκαλωνίτης, ἵνα κύριον γένηται, ὥσπερ καὶ τὸ Φίλιππος καὶ Μελάνιππος“ haec annexa sunt: ἴσα μὲν οὖν ὃ λέγει πιθανόν (διὰ τοῦτο γοῦν καὶ τὸ Πολύμνεια πῇ μὲν ψιλοῦμεν, πῇ δὲ δασύνομεν, καὶ τὸ Εὐρύπλος Ἀγχίαλος), οὕγε μὴν ἀληθές. εὐρέθη γὰρ τὸ Πάνορμος δασυνόμενον, καὶ Ἐφιππος ὁ Κωμικός. Is igitur propria una cum adiectivis putavit aspero spiritu insignienda esse. A quo haec ratio profecta sit nescio; eum qui id, quod tractamus, scholion ita scripsit ineptum fuisse scio et quae apud veteres legisset minime intellexisse. Etenim quam intelligenter atque rei suae convenienter exemplum Πολύμνεια elegerit, mirabere ubi quid sibi voluerit perspexeris. Perspicias autem ex Hesychio: Πολύμνεια ἢ θάλασσα, ἢ πολλὰ μνία ἔχουσα. καὶ ὄνομα κύριον. Observatio illa de voce Πάνορμος fluxit, opinor, ex scholiis ad v, 195 (λιμένες τε πάνορμου*).

*) Eust. p. 524 de adiectivo loquitur „καὶ ὅτι εἴρηται τὸ πάνορμος δασυνόμενον.“ Proni fuerunt recentiores ad distorquendum

Ex Ptolemaei Herodianique praecepto diiudicandum schol. E, 333 κακῶς ὅσοι δασύνουσι τὸ υ' Ἐνῶ. ἄμεινον γὰρ ψιλοῦν, ἀναπέπλασται γὰρ πολεμικῇ θεός, ἧς οἱ νεώτεροι ποιηταὶ υἱὸν εἶναι φασὶ τὸν Ἄρεα. καὶ διὰ τοῦτο καλεῖσθαι Ἐνῶλιον μητρωνυμικῶς. cf. et alterum schol. ib. — Hoc dicit, apparere Ἐνῶ ~~Εἰς~~ esse bellicam: vocabulum igitur proprium esse et in medio aspirandum. Fuerunt ergo, qui etymon finxerant huius vocabuli tale, ex quo secunda syllaba aspirationem requireret.

§. 4. Veterum grammaticorum morem spiritum in mediis quoque vocabulis ponendi, qui certe in accuratioribus valuit exemplaribus, nostri quoque codices hic illic retinuerunt. Saepius factum esse in codice Homeri Veneto, observavit Villoiso Anecd. II p. 119. De codice Ambrosiano fragmentorum Iliadis notavit Mai, p. 582 ed. Berol. „Spiritu quoque notae coeva manu pinguntur formis priscis *H* et |— vel —|. Atque hi spiritus saepe numero praetermittuntur; nonnunquam in vocabulo medio a me observatos memini“. Et ad M, 434 ἀνέλκει. „In Ambros secunda syllaba notatur aspero et acuto“ ed. Berol. p. 593. Item aliquoties in cod. Aegyptiaco, cuius notitiam accepimus in Museo Philologico Cantabrigiensi (v. Nro. I a. 1831 p. 178). Atque aliquanto saepius inveniri conicio quam adhuc ab editoribus minus huic rei attentis notatum est. Sic Alberti in not. ad Hesych. p. 9 ediderat locum ex lexico Apollonii: ἀάπτους· οἱ μὲν δασύνοντες —

eam quam exposuimus Ascalonitae regulam. Huc pertinet, quod Ω, 235. ubi de verbo ἐξεσίη sermo est, in cod. V. legitur: οἱ δὲ ψιλοῦσι διὰ τὸ ὄνομα γεγενῆσθαι! Scil. ὀνόματι κυρίῳ hoc proprium esse legerat!

attamen neque apud Villoisonum qui eo codice usus est, unde apographum suum Alberti acceperat, spiritus ille comparet: neque apud Tollium idem illud apographum edentem.

Villoisonus praeterea factus diligentior, quod nos semicircello illo semel fraudare cogitavit, id compensat hoc, quod ab eo petimus testimonio, praef. II. III: „Duplicem in quibusdam vocibus spiritum, ut in *ὠαίρεω*, cet. in nonnullis Epicteti codicibus Regiis invenisse se testatur le Fevre de Villebrune p. 6 praef. suae Epicteti Enchirid. 1782“. Vestigia eius notae in schol. Phoen. 656, ubi Ald. et Basil. praebent *Εὐβοί-οις*, et in schol. Ar. Avv. 873 (*Εὐβαῖος*) indagavit Lebeckius Agl. 1044.

Eustathii aetate signum spiritus in mediis vocabulis aboleverat: hac ratione ille p. 524 οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐν μέσῳ λέξεων ἐπνευμάτιζον καὶ τὰ φωνήεντα καὶ τὸ ρ: et paulo post: ἀπὸ γοῦν τῶν τοιούτων καὶ ἐτέρων διὰ πλειόνων σημειούμεθα, ὥς οἱ ἀρχαῖοι οὐ μόνον ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν λέξεων τὸ ρ στοιχεῖον καὶ τὰ φωνήεντα ἐπνευμάτιζον. p. 1715 ὅτι δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ἐν μέσῳ λέξεων ἐπνευμάτιζον τὰ φωνήεντα καὶ ἡ ἱλιάς δηλοῖ. 1396 περὶ δὲ τοιούτων ἀρχαϊκῶν ἐπνευματισμῶν ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἰλιάδα σαφῶς γέγραπται. Ex his patet quomodo intelligendum sit illud quod dicit p. 150 ὅτι δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὐ μόνον τὰ ἀρκτικά τῶν λέξεων φωνήεντα ἐπνευματίζοντο, ἀλλὰ καὶ τὰ διὰ μέσων τῶν συλλαβαῖς ὠμολόγηται ὑπὸ τῶν ἀντιγράφων, ὥς *θηθήσεται* καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς· ὅπερ δηλοῖ πον καὶ ὁ *Ἀθήναιος*. Hoc est: Athenaeus testatur (p. 397 e.) in comicorum exemplaribus legi *ταῶς*. Cf. praeterea eum p. 1347. 1828.

In communem usum scribendi hoc signum interaspirationis, apud Atticos certe, fere non receptum fuit. Qui de hac re quaesivit Osannus ad Marmora Elginiana p. 71 sqq. praeter tabulas Heracleenses in quibus saepius occurrit, et unum exemplum ex lithostroto Praenestino (*ENHYAPIΣ**) ex Herodis Attici inscriptione attulit *ENHOIA*. His ne Boeckhii quidem (corp. inscr. I. p. 43) habuit quod adderet praeter exemplum unum *TPIHEMINOAIOS*: quod quidem ex inscriptione Euclide antiquiore est.

§. 5. Poterunt haec facere ad rectius iudicandum de pronuntiatione. Bischoff, qui „de spiritus asperi in mediis verbis Graecis pronuntiandi ratione“ quaerere instituit in programmate anno 1826 edito „inde ab antiquissimis temporibus certe ad alterum post-Chr. n. saeculum spiritum in mediis verbis fuisse pronuntiatum“ (p. 10) defendit. Ad quam rem praeter communes quasdam et pervulgatas rationes inscriptionum testimoniis et aliquot grammaticorum usus est. At inscriptionum auctoritas vidimus quam precaria sit, grammaticorum praecepta ad pronuntiationem non pertinere sed ad usum scholae satis superque patefecimus. Sed si quid inde concludi potest, potest contrarium. Nam quomodo de vocabulo *Θελλυπος* minime illo ex communi usu remoto contendere potuerunt, si adspiratio vel bmaino vel satis clare audita fuit? Et si contendebant cur qui spiritum defendebant de communi pronuntiatione verbum iniecerant nullum? Certissimum utique atque

*) Memorabile sane quod inter ea vocabula quae Latine cum aspero spiritu acridenda sint Wolfius Anal. lit. I, p. 306. affert exhydrys. Iam confer Boeckhii verba l. l. p. 44. „Postremo quod in lithostroto Praenestino est *ENHYAPIΣ* largios potuisse ex Italico usu derivatum esse.“

tutissimum videtur statuere non in omnibus regionibus, ubi lingua Graeca dominaretur, nec in omnibus vocabulis idem valuisse: sicuti Romani quantumvis ad aspirationem promptiores, nunquam, opinor, Philhippus scripserunt. Graecos Italiae ad pronuntiationem spiritus paulo magis inclinasse, ~~et~~ iis quae paulo ante disputata sunt ultro nascitur suspicio: illud alterum vel ex antecedente litera pendebat, vel quod in quibusdam vocabulis, quae possent composita videri, commissura hiabat. Per se enim facile in compositione aspiratio eliditur: ad quod advertit nos locus quidam Apuleii de Orthographia §. 63 „Anhelo, ut halo, unde descendit, cum aspiratione annotatur. Sed Plinio in compositione aspiratio colliditur“. Mihi nondum constat utrum *φιλλήην* sim an *φιλῆλην*. Apud Atticos, quos vulgaris deinde lingua secuta est, iam mature media illa aspiratio in plurimis vel evanuit vel fere delituit: obtinuit in paucis, quae non composita sed apposita essent nec longo usu latebat iunctura. Nam *διδῶτι*, et *εἰσδ* Apollonii Dyscoli temporibus pronuntiatum fuisse, aliquot mihi eius testimonia persuaserunt. De syntaxi p. 319, 19 *πρόδηλον γὰρ καὶ τῆς συνούσης δασείας ὡς οὐχ ἐν ἀπλοῦν ἐστι τὸ διότι*. de coni p. 509, 19 *καὶ δῆλον ὅτι τὸ διότι, ἔχον τὴν αὐτὴν ἀνταπόδοσιν, ἔχει ἐγκείμενον πρωτικὸν τὸ δι, σαφὲς ποιοῦν καὶ τοῦ πνεύματος, καθὼ μέση ἡ δασεῖα*. de adv. 612, 12 *ὅτι πρωτότυπὸν ἐστι τῶν εἰς ὡς ληγόντων τὸ ἔως, δῆλον, οὐ μὴν τὸ ἰσοδυναμοῦν εἰσὸ, καθὼ καὶ ἐν τόνῳ καὶ ἐν πνεύματι ἐπιστάσεως ἐδέετο· ἐν πνεύματι μὲν οὖν, ὡς ἀδύνατόν ἐστι τὴν ἐν φωνήσῃ δασεῖαν ἐπὶ τέλους εὐρεῖσθαι*. cf. synt. p. 333, 10 *ἐνεκλίνετο γὰρ* (sc. in εἰσὸ) *ἡ πρόθεσις ἐξ ὀξείας τάσεως εἰς παράθεσιν παραλαμβανομένη, ὅπερ παρεπόμενόν ἐστι πάσῃ προθέσει· μόριόν τε τὸ δ ὠξύνετο μετὰ τοῦ συνόντος πνεύματος, ὃ παρεπόμενον ἦν πάσῃ λέξει οὐκ ἐχούσῃ πρὸ αὐτῆς ἐτέραν λέξιν*. Nonne haec certo testantur in vere

compositis non auditum fuisse spiritum? Nonne clarissime dixerat in *διότι* si ex particula *ἔτι* factum esset, ita ut vera compositio esset (uti in *ἐπιπροσθεῖν*) non audiri debuisse spiritum? Sed in appositione requirit aspirationem. cf. de adv. 537. 29. De *διδ* vide quae plane cum his consentiunt apud schol. Dion. p. 967. 25.

§. 6. Deducti sumus ad huius disputationis caput ultimum. Hic nitebantur pronuntiatione. Colligendum enim, quid veteres docuerint de interaspiratione in vocabulis simplicibus. Bene factum quod excellentissimorum grammaticorum disertis uti licet testimoniis. Apollonius Dyscolus synt. p. 319, 19 *πρόδηλον γὰρ καὶ τῆς σικουσίας δασείας ὥς οὐχ ἐν ἀπλοῦν ἐστὶ τὸ διότι, καθὼ οὐ παρεμπλῖπτει ἢ ἐν τοῖς φωνῆσαι δασεῖα ἐν μέσαις ταῖς λέξεσιν; ἔνεκα τοῦ τοιοῦτου σσημειωμένων ὥς ἀλόγων ὄντων ἢ ἀπὸ Λακωνικῆς διαλέκτου παρευδευκότων εἰς τὰς ἄλλας διαλέκτους, ὑπὲρ ὧν ἐν τῷ περὶ πνευμάτων ἠκριβώσαμεν. Ἀλλ' οὐ τοῦτο φημι ἀνταρκές διότι συνεστάναι ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ λόγου, ἐπεὶ οὐδὲν ἐκώλυε τοῖς σσημειωμένοις ὁμοιοαυτὰ καθίστασθαι, τῷ εὐδοῖ, εἰεν (l. εὐάν) καὶ ἔτι τῇ παρ' Ἀττικοῖς ταῶς. Reliquas dialectos quibus usitata fuit in mediis simplicibus aspiratio (pro Σ) Argivam, Eretriensem, Pamphyliam et Oropiam recenset Etym. M. p. 319, 12. Qua de re post Valckenarium dicere (ad Theocr. p. 274 sqq.) non necesse. De γερωῖα, γερωχία v. Od. Müll. Dor. II, 91. Pergam equidem Apollonii testimonia de abnormi interaspiratione recensere. De coni p. 509, 18 καὶ δῆλον ὅτι το διότι ἔχον τὴν αὐτὴν ἀνταπόδοσιν ἔχει ἐγκείμενον πτωτικὸν τὸ δι, σαφές ποιοῦν καὶ τοῦ πνεύματος, καθὼ μέση ἢ δασεῖα, ὑπαγορεύουσα τὴν διὰ πρόθεσιν ἐν τῇ παραθέσει. οὐ γὰρ δὴ γε καὶ αὐτὸ μόριόν ἐστι τῶν ἡμαρτημένων, ὁμοίως*

τῷ εὐάδεν (l. εὐάν), εὐοῖ. Idem docuit et rationes addidit Hérodianus; ut cognoscimus ex loco quodam iucundissimo Theognosti, quem Bekkero debemus Anecd. p. 1433 καὶ αὐθις ὁ αὐτὸς (Herodianus) φησὶν ὡς οὐ δεῖ τὰ σχελιαστικά τῶν ἐπιβημάτων καὶ εὐκτικά, οἰοῖ βακχικά ὄντα (l. οἶον οὐδὲ τὰ βακχικά, v. E. M. s. lω) ὑπὸ τὴν ἔντεχρον ἀκολουθίαν ἄγειν; εἶλε οὐδὲ μέρη λόγον τινὲς εἶναι ταῦτα ἐνόμισαν· πασχούσης γὰρ ψυχῆς ἢ διακόρου ὑπὸ οἶνου οὔσης ἄλογοι δηλονότι καὶ αἱ ἐκφωνήσεις αὐτῆς. διὰ ἐπ' αὐτῶν ἔσθ' ὅτι τὸ δασὺ πνεῦμα ἀλόγως ἐν τῇ ληγούσῃ συλλαβῇ ὀραῖται, ὡς ἔχει τὸ εὐοῖ, εὐάν, εὐέν. Schol. Dion. gr. p. 95I τὸ εὐοῖ; εὐάν ἀλόγως δασεῖαν ἔχουσι ἐν τῷ τέλει ἀπλᾶ ὄντα, εἰ μὴ τις εἴπῃ τὸ σφοδρὸν πνεῦμα τοῖς βακχιάζουσιν ἀρμόζει. Coram eiusmodi testibus obmutescant imperite reclamantes quos respicit Eustath. ad Dion. v. 704 Εὐοῖ Βάκχε ὕμνητικὸν τὸ λόγιον, ὥς τε καὶ τὸ εὐάν, δῶκεν καὶ τὸ εὐάζειν καὶ Εὐίος. ταῦτα οἱ μὲν ἐδάσαντο ὡς ἐνθουσιαστικὰ πρωτόθεται ἐπιβήματα; οἱ δὲ ἐψίλουν ἀντὶ τοῦ εὐ εἰ τοντέστιν αὐτῷ. At hos ne ἴτ' a quidem rem suam agentes ferendos putasset Apollonius. Nam qui interlectionem ὥοιοι ex οἷ factam esse autumaverant eos hoc modo increpat de adv. 537, 29 πῶς δ' οὐχὶ καὶ γελᾶσιν ἐν τῷ ὥοιοι (Ins. τὸ οἱ) ἐκ τρίτου ἀντωνυμικοῦ παρακείμεναι (h. e. ἐν παραθέσει εἶναι); πῶς πάλιν δεδιπλασιάσται; ποῦ ἢ δασεῖται τῆς ἀντωνυμίας, ἢ ποῦ ἢ περισπωμένη. Ex Latinis libris Euhoe et Euhius vel furca expellas recurret tamen vid. Gesner. et Lobeck l. l. Quod is ex codd. Lucretii V, 743 attulit Eüchius, in eo cognoscimus incredibilem recentiorum Latine loquentium ἀγροκίαν, qui vel michi et nichil adsciverant (Apul. de nota aspir. 45): quod ipsum quoque in codicibus est (v. Pertz. Ital. Reise p. 56).

Sed subsistamus paullisper in illo Herodiani prae-

cepto „ὥς οὐ δεῖ τὰ σχετλιαστικά τῶν ἐπιφροσμάτων καὶ εὐκτικά, οἷον οὐδὲ τὰ βακχικά (h. e. interiectiones omnes Dion. gr. p. 642) ὑπὸ τὴν ἔντεχρον ἀκροουσίαν ἄγειν“. Hoc ut hoc loco in adspiratione adhibuit sic alibi in constituendo accentu. Etym. M. s. ἰώ. εἴτα τὸ ὦ περισπᾶται, τὸ δὲ ἰώ δξύνεται^f — ἀλλὰ σχετλιαστικὸν καὶ βακχευτικὸν οὐχ ὑποπίπτει ἀναλογία. Arcad. p. 183 τὰ εἰς οἱ καὶ εἰς αἱ σχετλιαστικά παραλόγως περισπῶνται. Manavit hoc ad Grammaticos Latinos. Priscian de acc. fin. „Interiectio nullam regulam retinet, tamen in fine vel in medio acuitur, ut papas, evax“. Id. Inst. gramm. XV, c. 7. „Optime tamen de accentibus eorum docuit Donatus quod non sunt certi. Quippe cum et abscondita voce, id est non plane expressa, proferantur, et pro affectus commoti qualitate confundantur in eis accentus“. Intelligentes haec dici facile concedimus quippe qui vel Ἀπολλων*) et δέσποτα illum suum abnormem accentum homunculis potentiorum vel opem implorantibus vel saevitiam perhorrescentibus deberi arbitramur (cf. Buttm. gr. p. 179). Quare aspirationem quoque in illis „naturaliter effutitiis“, ut scite a Varrone vocantur, (de ling. lat. VII, 5 p. 369) commoto perturbatoque animo debitam saepe regulis exemptam esse consentaneum est. cf. Priscian I c. 5 p. 25 Kr. de aha et vaha. Apul. de not. aspirat. de ha §. 10, de hei §. 14, de hem §. 16, de heus et heu §. 20. Eustath. p. 855, 19 ἰστέον δὲ ὅτι εὐρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἄ καὶ μετὰ δασέως πνεύματος. καὶ δξείας προφερόμενον. καὶ κεῖται ἐν ἐπιλογῇ λέξεων ἀρχαίᾳ, ὅτι ἄ ἄ δασυνθὲν γέλωτα δηλοῖ. cf. Suidam, qui docet ἄ θανμαστικὸν etiam aspirari. Quae omnia cum vernaculo sermone mirifice conspirant. —

*) Ἀπολλων ἱερὴ ἀναβοήσας καὶ θεοῦ Heliod. Aethiop. II, 99.

Nunc fortasse intelligemus, quo fundamento nitantur, quae de *ioú* et *ioŭ* veteres praecipere notum est. — Schol. Ven. I, 262 de *εἰα* loqui videtur, non ut Bekkerus putat de *εἰά*. —

Sed in singulis pernoscendis magnopere cavendum est ne ad inutilem vel etiam ineptam accurationem delabamur. Quod quibusdam veterum accidisse fortasse non iniuria tibi intelligere videaris ex hoc loco Apuleii de not. aspir. 45 p. 117: Aha vero, vaha, naha, ohe et si quae sunt aliae interiectiones, quae in medio aspirantur, gratia significationis aspirari dicuntur: sicut etiam eiusdem significationis causa quaedam in capite, quaedam in fine aspirantur, ut heu, oh. Ipse enim affectus, quo interiectiones promuntur, cogit eas interdum praeaspirari. Non enim ad placitum sunt verae interiectiones, velut ceterae orationis dictiones, sed naturales, unde etiam omnium sunt nationum interdum communes*). — Sed illinc abnormis aspiratio in *εὐόι*, *εὐά* explicatur.

Iam missis turbulentis, quibus Bacchus gaudet, exclamationibus convertamus nos ad Iunonis delicias:

*) Omnino enim non poterant curiosi homines in sobria egregii grammatici doctrina acquiescere; sed ab interiectionibus ad verba et nomina transferentes paene incredibile est ad quantas ineptias delati fuerint. Attamen haec quoque historiae grammatices amatoribus iucundum erit cognoscere. Lenius iudicandum hinc, quod „aspiratur, quia cum augmento spiritus hinnitus profertur“ (Apul. asp. §. 28). Vix hoc ferendum (Apul. aspir. 42). „U ante l aspiratur in hululo, quoniam ab hui interiectione oritur.“ Et §. 38. „Horreo aspiratur, ut ipse aspirationis horror cum eiusdem verbi significatione concordet.“ Haec vero iam vehementer ridicula, quae tradit §. 39. Vocem hostis aspirandam esse. „Concordat etiam in hoc nomine aspirationis signum cum re, quae significatur. Ita enim effigiatur nota aspirationis secundum veteres

τὸν χρυσοῦν — ὀρνέων γένος,
τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλέπτους ταῶς.

Ecce iterum in asperrimos strepitus incidimus, ut quod

scripturam, quasi biceps gladius inter duas hostiles partes." Ap. §. 6. Concordat etiam in hoc nomine, quod est homo, aspirationis nota cum re significata. Quoniam enim hoc nomen praeter aspirationis signum notum est in facie hominis notari, nota aspirationis annexa signum est divinae hominis faciei annexae, de qua facie scriptum est „et inspiravit in faciem eius speculum vitae." Id §. 44, ubi de aspiratione barbarorum vocabulorum loquitur, quorum ea esse aspiranda, quae ab ipsis linguis, unde ducta sint, peritis aspirantur: Sic Heinricus, Humbertus „quoniam constat testimoniis eiusdem linguae peritorum, quod haec nomina ab eisdem Transalpinis non sine aspiratione spiritus proferantur. Sunt tamen qui putant eiusmodi vocabula egregiorum virorum gratia aspirari, ideo quod ipsum generale honoris vocabulum non sine aspiratione notatur." Festus: „Heluo dictus est immoderate bona sua consumens, ab eluendo. Cui aspiratur, ut aviditas magis exprobetur: fit enim vox incitatio." Haec sunt de spiritu. Quae pleraque non antiquum auctorem habent sed antiquae doctrinae sunt. Qua haec nuntur doctrina de consensu significationis cum forma vocabulorum, ea nobis latius persequenda est. Est ea satis antiqua. Didymi legimus observationem Athen. p. 392. *ἡσυχεδὸν τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ἀπὸ τῆς φωνῆς ἔχει τὴν ὀνομασίαν* (cf. Varro. p. 80. Sp.): quam illum non ita posuisse tantum, sed sicubi res ferebat, in usum convertisse suum, ex schol. Ar. Avv. 302. iudicium facimus. Nam cum dubitarent interpretes utrum rectius scriberetur *κῆρυλος* an *κέρυλος*, is sententiam tulit „τὸ κατὰ φύσιν ὄνομα κέρυλος εἶναι." Discipulus eius Trypho iam *ὅτι ἐκ τῆς σκάμματος*. Et M. s. *φιλήτης* docemur, Tryphonem *φιλήτης* pro decurtato habuisse ex *ὕφειλτης*, *ὅτι συνέβαιεν ἡ φωνὴ τῷ σημαινόμενῳ* ... *ὁ γὰρ κλέπτης ἔνδειαν ποιεῖ, οὐ χάριν καὶ φωνῆς ἔνδειαν ἐνεδέξατο*: et eandem ob causam *ἡμικύκλιον* ex *ἡμισιζύκλιον*, *λίμος* a *λείπω* factum putavit. Dolemus sane doctissimum ceteroquin grammaticum in ineptias incurrisse.

Sed pergamus doctrinae illius vestigia sublegere, ut pateat, laetaene fuerint segetes. Etymol. M., p. 812. 3 *χειράδες*, *αἱ τῶν χειρῶν ῥαγάδες*. *συνέπεσε δὲ ἡ φωνὴ τῷ σημαινόμενῳ*. *Ἐπειδὴ γὰρ τὴν χιρὰς ἔνδειαν τινα σημαίνει* (*τὰς γὰρ τῶν χειρῶν ῥαγάδας δηλοῖ*· *ἡ δὲ ῥαγάς τοῦ ὀλοκλήρου ἔνδειαν ἔχει*. *τὸ γὰρ ἔχον ῥαγάδας οὐκ ἔστιν*

oculi gaudent doleant aures. — Ita aspirasse Athenienses propter certissima illustrium grammaticorum testi-

ολόκληρον) τοῦτου χάριν διὰ τοῦ ἐγράφεται. In contrariam partem hic annectamus de causa augmenti observationem grammatici aliquanto haud dubie recentioris: Et. M. p. 828, 25 εἰς αὐτὴν ζητῆσαι, διὰ τί πάντοτε μεγαλύνεται ὁ παρατατικός; καὶ ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι ἐπειδὴ ὁ παρατατικός πλέων ἐστὶ κατὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἐπιστώτος (ὁ γὰρ ἐπιστώως ἀκαριαῖός ἐστι, καὶ ἅμα τῷ λέγεσθαι ἔχει τὸ εἶναι, ὁ δὲ παρατατικός παρατεταμένην ἔχει τὴν σημασίαν) τῶν χάριν ὡς πλεονεκτῶν κατὰ τὴν σημασίαν τὸν ἐπιστώτα, πλεονεκτῶ κατὰ τὴν ἀρχήν. — Varro l. l. V, 24 p. 122. Sp. „Vallum vel quod ea varicare nemo posset, vel quod singula ibi extrema vacilla scillata habent figuram litterae V“. Apul. de diphtong §. 25. Scetulum per e breve deberet notari, quoniam a sequor, vel ut placet Varroni (V. 2. p. 193 Sp.) a sene derivatum est. Sed quia res productissimam designabat, placuit ut eius principalis syllaba rificationis causa produceretur et per dipthongum plane digniceretur. Sen. quaest. Nat. II, 56 Dicimus enim ut splendere in fulgere. At illis (antiquis) ad significandum hanc eruptionem lucis eruptionem mos erat media syllaba correpta ut diceret fulgere. Ioann. Diac. Allegor. Theog. Hes. 549. Γσφ. πολλὰ δ' εὐρήσει τις συμπασχούσας λέξεις τοῖς ἐπ' αὐτῶν σημαυνομένοις καὶ μιμουμένοις αὐτά. καὶ μάλιστα τοῦ λόγου τὸ λιμὸς ὄνομα καὶ τὸ ἰδέα ὄνομα καὶ τὸ εἶδος μαρτυροῦσι. Τὸ γὰρ ἰδέα διὰ τοῦ ἐγράφεται, τὴν τῶν ἰδεῶν ἐκείνων ὑποσημαῖνον ἀπλότητα τῶν Πλατωνικῶν Tangit eandem rem p. 567, de χεῖμαῖρα et χεῖμαῖρος exponens. Praeterea (549): Ἄλλ' ὑπερ ἐλέγομεν. τῆς ἐπ' ἀναρῶν ἀριθμῶν προσόδου ἢ τοῦ πνεύματος ἐστὶ δασύτης δηλωτική. Docet cur omnes numeri, quorum principalis littera est ε, aspirantur excepto ἐννέα. ὁρμὴν γὰρ ὥσαντι φυσικὴν ἔχει τὸ ἐν εἰς πρῶτον τε καὶ πληθυνσιμόν, ἣν δὲ ὁρμὴν ὑποσημαίνειν ἐθέλει τοῦ πνεύματος ἢ δασύτης. cf. de ξξ p. 551. De ἐννέα p. 548. et 551 infr. γὰρ δὲ εἴρηται ἀπὸ τοῦ τὸ ἐκχεῖν ἐν καὶ διὰ τῶν ἄλλων προελθόν μάλιστα ἐν τῇ δεκάδι, δευτερευομένη οὖσα μονάδι, πάλιν ἐνοῦσθαι καὶ πρὸς ἐαυτὴν στρέφεσθαι καὶ ἀνακάμπτειν. Ὅθεν καὶ φιλοῦται, ἢ συστολήν τὴν πρὸς ἐαυτὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ψιλοῦ ἐμφανίζοντι. Scilicet aut hic Pythagoreus est aut nemo: τί τὸ σοφώτατον; ἐνθμός. δαύτερον δέ; τὸ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα τιθέμενον (Iamb. vit. Pyth. 62). — Denique addimus hoc ex recenti scholio (B. L.)

monia dubitari nequit. Athen. p. 397. e. ταῦς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὡς φησι Τρώφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες καὶ δασύνοντες. καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' Εὐπόλιδι ἐν Ἀστρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον (397 c.), καὶ ἐν Ὀρνισιν Ἀριστοφάνους (101) Τηρεὺς γὰρ εἰ σύ; πότερον ὄρνις ἢ ταῦς; καὶ πάλιν (269).

Ὀρνις δῆτα τίς ποτ' ἐστίν; οὐ δὴ πον ταῦς; λέγουσι δὲ καὶ τὴν δοτικὴν ταῶν, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνους (884). Praeterea Seleuci testimonium est ib. p. 398 a. Σέλευκος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ Ἑλληνισμοῦ „ταῦς παραλόγως δὲ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περισπῶσι“. Tertiū testis gravissimī Apollonii (synt. p. 319) iam antea mentionem fecimus. Exceptio ansam dedit de lege docendi. Nam sic ille pergit apud Athenaeum (397 e.) ἀμήχανον δὲ παρ' Ἀττικοῖς καὶ Ἰωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τὴν τελευτῶσαν ἀπὸ φωνῆ-εντός ἀρχομένην δασύνεσθαι. πάντως γὰρ εἶναι ψιλὴν αὐτὴν ἠκολούθηκεν, οἷον ρεῶς, λεῶς, Τυνδαρεῶς, Μενελεῶς, λειπόνεως, εὐνεῶς, Νεϊλεῶς, προᾶς, νῖος, Κεῖος, Χῖος, δῖος, χρεῖος, πλεῖος, λεῖος, λαιῶς, βαιῶς, φαιῶς, πηῶς, γόος, φοῶς, ῥόος, ζωῶς. φύλαρχος γὰρ οὕσα καὶ ἡγεμονική τὴν φύσιν ἢ δασύτης τοῖς τελευταίοις μέρεσι

ad O, 626: ubi quum δεινὸς ἀήτης alii scriberent, pars δεινὸς ἀήτη, magister argutissimus habuit quomodo litem dirimeret: „τινὲς νοῦσαντες κακῶς θηλυκῶς ἐκφέρουσιν“ ἢ γὰρ ἀρσενική ἐκφορὰ ἐμφαντικώτερον τὸν λόγον ἀπεργάζεται καὶ τὸν ἀνεμὸν σφοδρότερον ἀποδείκνυσιν.“ Hic scilicet sapientior, quam vetēres linguae conditiores, quorum mentibus nec δύελλαι nec ἄελλαι, ventis videlicet rapidiores, absona videbantur. Ceterum ab his grammaticorum nugis recta via retro ducimur ad vetustissimam philosophorum quaestionem de vocabulis φύσει an νόμῳ οῖσιν. Hinc illa promanarunt. Sed differo, iam diutius affluenti materiae me indulgisse, sentiens.

τῶν ὀνομάτων οὐδαμῶς ἐγκαθίγγονται. . Quae hoc loco de vi et natura aspirationis exposita habes, Tryphoni, ut antea apparebat, accommodatissima. Argutius etiam aliquid in eandem sententiam excogitavit Selencus l. l. (398 a.) τοῖς πρώτοις τῶν φωνηέντων κατὰ τὰς ἀπλὰς τῶν ὀνομάτων ἐκφορὰς συνεκφέρουσιν ἐθέλει (sc. τὸ πνεῦμα), καὶ ἐνταυθοῖ προάπτουσα καὶ τάχιον ἐκδέουσα δι' ἐπιπολῆς ἐστι τῶν λέξεων. τεκμαιρόμενοι οὖν Ἀθηναῖοι καὶ διὰ τῆς τάξεως τὴν ἐνοῦσαν τῇ προσφθιά φθίσιν, οὐκ ἐπὶ τῶν φωνηέντων τιθέασιν, ὥσπερ τὰς ἄλλας, πρὸ δὲ τούτων τάσσουσιν· εἰ δὲ τοιαύτη ἡ δασύτης, μήποτε ἀλόγως κατὰ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν ὁ ταῶς πρὸς τῶν Ἀττικῶν προσπνεῖται.

Vides his grammaticis rem miram accidisse, sed hoc ipso esse certissimam. Causam si quaeris, me ignorare profiteor. Audebo tamen referre, quae de ea re non dicam inquisivi sed ludens cogitavi. Nam primum occurrebat, ut hoc unum nomen aspirationem communem haberet cum bacchicis illis interiectionibus, possetne communem etiam aspirationis causam habere. Quare quod plerasque aves a suis vocibus nomen accepisse constabat, videbatur quaeri posse, sitne inter eas

καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις τιθασὸς οἰμῶζων ταῶς (Anaxilas Ὀρνιθοκόμοις ap. Athen. p. 655 a.). Id cum non improbable esset, eum non multum morabamur, qui apud Athen. p. 397 fidenter pronuntiat: „ὠνόμασται δὲ ταῶς ἀπὸ τῆς τάσεως τῶν πτερῶν“: tum prorsus illud contempsimus; de origine vocis Varronem nacti adstipulatorem (V, 11 p. 81 Sp.) et doctissimum λεξιλόγον Adelungium. Hunc attendamus: „welche (Namen) insgesamt eine Nachahmung seines natürlichen Geschreies sind, welches, besonders bei der Pfauhenne, sehr deutlich Pfa — u lautet“. Denique iucundum erat, cum de aspiratione Buttmanno eandem coniecturam incidisse animadvertēbamus, gramm. II, 2 p. 380.

— Aliam causam indicavit Bohlenius in dissert. de
 mercat. veteris Indiae, script. soc. German. Reg. I p.
 71. Scilicet Arabice pavo est „Tawus“.

C. III.

De spiritu vocabulorum principali.

Iam accingo me ut tertium huius dissertationis caput
 perscribam, de spiritu vocabulorum principali: sed dees-
 paene materia. Herodian. Z, 239 de spiritu vocis ἔτης
 disputans, quod Alexio esse volebat ἔτης: „ὁ δὲ Ἀρί-
 σταρχος οὐδὲν ἀντικρὺς περὶ τοῦ πνεύματος ἀπεφώνητο“.
 Puto Aristarchi tempore, ut in accentibus saepe fa-
 ctum vidimus, non dubitatum esse. Herodianus Ae-
 schyli Euripidisque usu non dubitabili (οὐτ' ἔτης, οὐκ
 ἔτης) defendit. — Sed in paucissimis quae in hoc ge-
 nere supersunt Aristarcheis mirum est complura esse
 quae vel non probata vel non probabilia sunt: quod
 et in accentibus et in ipsa interaspiratione in magna
 exemplorum copia rarissime factum vidimus. Primum
 ἦτε Φοῖβε. Herod. O, 365 Ἀρίσταρχος δασύνει, ἀπὸ τῆς
 ἔσεως τῶν βελῶν· οἱ δὲ περὶ τὸν Κράτητα ψιλῶς, ἀπὸ
 τῆς ἰάσεως. καὶ οὕτως ἐπέισθησαν οἱ γραμματικοὶ πρὸς
 διάφορον ἐτυμολογίαν διαφόρως ἀναγινώσκειν. ἄγνοοῦσι
 δὲ ὅτι ὁ χαρακτήρ μάχεται· αἰεὶ γὰρ τὸ η̄ πρὸ φωνήεντος

φιλοῦται, ἥως ἥια. Inde esse ἥως ἔως, ἥλιος ἡέλιος. Tum concludit de ἥις: ὥστε εἴτε ἐκ τοῦ ἥιος δασυνόμενου ἐστὶν εἴτε ἐκ τοῦ φιλουμένου μόνως φιλωτέον. Apollinem medicum non esse Aristarchus observaverat (v. p. 181): ergo qui ducerent ab ἰᾶσθαι ut Crates his obsistendum erat: egregiam Herodiani regulam nescivit: qui verum etymon nec ipse vidit. —

Alterum est εἶατο i. e. ἦσαν, non εἶατο i. e. ἦντο O, 10. Ω, 83. v, 106. Quid Aristarchum moverit ut vel ab Aristophane descisceret, qui probabat εἶατο (ad Ω, 83) non traditum. Nec probat lenem spir. Herodianus O, 10. — Tertium est ἄρθεν II, 211 Ἀρίσταρχος δασύνει. δεῖ δὲ φιλοῦν, ὡς ἐπεδείξαμεν ἐν τῇ Α ῥαιψωδία (136) διαλαμβάνοντες περὶ τοῦ ἄρσαντες κατὰ θυμόν. Eo loco Herodiani nota excidit: legimus hoc: (ABL ex Eust.) ἄρσαντες. Ἀρίσταρχος δασύνει. ἐνθεν γάρ φησι γεγονέναι καὶ τὸ ἄρμα. ὃ δὲ Ἡρωδιανὸς φιλοῖ (cf. ad Z, 348), λέγων ἀπὸ τοῦ ἄρω, οὗ δὲ μέλλων αἰολικῶς ἄρσω· τὸ δὲ α καὶ τὸ ε πρὸ τοῦ ρ ὄντα ἐτέρου φωνήεντος ἐπιφερομένου φιλοῦται (quae sub hanc generalem regulam non cadunt hic ommissa v. lex. spir. post. Ammon. p. 211). — In ἐάφθη (sic Ar.) de spiritu non videtur dubitatum esse, sed de etymo, Herod. N, 543. Duxit Aristarchus ab ἐπομαί, quo certe nec Buttmanno invenire contigit probabilius, lex. II, 140. — Item ἐῶμεν certum propter ἐπεὶ χ' ἐῶμεν, Herod. T, 402 (? N, 315). — Nec dubitandum de ἐέ, Herod. Ω, 134. — Nec de ἄμυδις: quamquam Nicias et Pamphilus maluerunt ἄμυδις propter ἄμα; Ptolemaeus et Herodianus tum aliis argumentis defendunt tum Herodianus hoc loco: πάντ' ἄμυδις (M, 385). v. Herod. I, 6. — ἄδην (Nicias cum leni) videtur vulgo receptum fuisse, etiam apud Atticos, Herod. E, 203. Eust. p. 178, 20. — ἀθρός. De hoc ita loquitur Herodianus E, 38 quasi cum significatio crebros non scribatur aliter. Formam certe

Eustathii temporibus (v. p. 1386) iam oblitteratam compluribus Demosthenis locis eruit et restituit Bekkerus. — ἀπτοέπες Θ, 209. ἐσπόμην K, 256. ἔστασαν Aor., ἔστασαν plusqpf. (cui etiam Ptolemaeus assentitur) M, 55. ἄσσα. ἄσσα Et. M. s. v. — Proprium Ἰαμενός M, 193, „Ἀριστάρχος ψιλοῖ· ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης φησὶν, ἐὰν μὲν ἀπὸ τῆς ἰάσεως ψιλωτέον, ἐὰν δὲ ἀπὸ τῆς ὀρμῆς δασυντέον. ἄμεινον δὲ προκρίνειν τὴν Ἀριστάρχον· οὐδὲν γάρ ἐστι τὸ κωλύον τὴν ἀνάγκωσιν αὐτοῦ“.

Dissertatio V.

De criticis Aristarchi rationibus.

C. I. *

De athetesibus.

§. 1. **A**rtis scribendi in carminibus Homeri mentionem nullam fieri, recte Aristarchus observavit (v. diss. II s. γράφειν). Attamen censuisse Homerum ipsum non scripsisse nusquam, quod sciam, vestigium est. Censuit Aristarchus, quaedam ipsi Homero cognita fuisse, quibus tamen heroas uti non faciat, e. g. unguenta et coronas Athen. 18. e. Schol. 700. N, 736. E, 172. Ψ, 186. tubam Σ, 219. Φ, 388.. artem equitandi O, 679. Carnis coctionem Φ, 362 (cf. p. 236. Ἐφρησα). Eo igitur videbitur etiam scripturam rettulisse. Attamen hoc nec ipsi nec iis qui ante eum accuratius scriptorum lectioni vacaverant, obstare poterat quin multos versus irrepsisse persuasum haberent subditios. Nonne apud tragicos, apud Aristophanem invenerant, quos nemo sani iudicii pro genuinis habere posset*)? Si multo plures apud Homerum inveniebantur aliosque, qui diu per cantorum ora ferebantur, hoc consenta-

*) Instar omnium versus Ran. 1439. sqq. ab Aristarcho et Apollonio notati.

neum erat. Quo fortasse etiam de quibusdam versibus fama quaedam accessit, ut de Solone, Onomacrito (λ, 604), Cynaethone. Cf. Pausan. IX, 31. Quamquam huic famae minimum tribuisse apparet ex ea ratione qua de eiusmodi versibus quaerit Aristarchus (v. de στήσε δ' ἄγων — supra p. 230). Quicunque hoc modo genuinam carminum Homericorum formam corruperant, dicebant Alexandriani διασκευαστάς. Etenim quod nos solemus dicere interpolare vel quocunque modo genuinum textum scriptoris mutare hoc a Graecis grammaticis proprio vocabulo dicitur διασκευάζειν. Galen. in Hippocr. de nat. hom. praef. p. 9 Kühn. „Sunt, inquit, qui Hippocratis librum de natura hominis pro spurio habeant, ἀπατηθέντες ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ διασκευασμένων καὶ παρεγγεγραμμένων“. Idem loquitur de characteribus Hippocratis libris postea ascriptis, sive dolo malo sive non malo consilio. Utitur voce: οἱ χαρακτῆρες διασκευάσθησαν comm. ad Hipp. epid. III, 2 p. 411, 24 ed. Bas. Et exemplar his notis instructum διασκευασμένον ib. 412, 9.

Redimus ad scholia Veneta. Aristonicus II, 666 ἡ διπλῇ περιεστιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος καὶ ἐν ταῦθα διασκεύακε γράφων „καὶ τότε ἄρ' ἐξ Ἰδης προσέφη Ζεὺς ὃν φίλον νιόν“ (pro καὶ τότε Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς), ὃν ἐκ τῆς Ἰδης προσφωνῇ τὸν ἐν τῷ πεδίῳ Ἀπόλλωνα. Maxime de interpositis versibus. Σ, 356 (Porphyrrii) Ζηνοδώρῳ τῷ συγγράψαντι περὶ τῆς Ὀμήρου συνηθείας τὰ δέκα βιβλία συγγέγραπται καὶ περὶ τούτου τοῦ τόπου· ἐν ᾧ συγγράμματι πειρᾶται ἀποδεικνύναι διασκευασμένον τοῦτον τὸν τόπον ἐπὶ τῶν ιγ' (hos tredecim versus ab aliena manu interpositos vel adiectos esse). Ω, 130 ἀθετοῦνται στίχοι γ' — διασκεύακε δέ τις αὐτοὺς οἰηθεὶς ἀποκρέμασθαι, οὐδέ τι σίτου. Idem paulo aliter per substantivum dicitur II, 97 ἀθετοῦνται στίχοι τέσσαρες, διότι κατὰ διάσκευὴν ἐμφαίνουσι

oculi gaudent doleant aures. — Ita aspirasse Athenienses propter certissima illustrium grammaticorum testi-

λόκληρον) τούτου χάριν διὰ τοῦ ε γράφεται. In contrariam partem hic annectamus de causa augmenti observationem grammatici aliquanto haud dubie recentioris: Et, M. p. 820, 25 ἄξιον δὲ ζητῆσαι, διὰ τί πάντοτε μεγεθύνεται ὁ παρατατικός; καὶ ἔστιν εἰπεῖν, διὲν ἐπειδὴ ὁ παρατατικός πλέων ἐστὶ κατὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος (ὁ γὰρ ἐνεστώς ἀκαριαῖός ἐστι, καὶ ἅμα τῷ λέγεσθαι ἔχει καὶ τὸ εἶναι. ὁ δὲ παρατατικός παρατεταμένην ἔχει τὴν σημασίαν) τούτου χάριν ὡς πλεονεκτῶν κατὰ τὴν σημασίαν τὸν ἐνεστώτα, πλεονεκτεῖ καὶ κατὰ τὴν ἀρχήν. — Varro l. l. V, 24 p. 192. Sp. „Vallum vel quod ea varicare nemo posset, vel quod singula ibi extrema vacilla furcillata habent figuram litterae V“. Apul. de diphtong §. 25. Saeculum per e breve deberet notari, quoniam a sequior, vel ut placet Varroni (V. 2. p. 193 Sp.) a sene derivatum est. Sed quia rem productissimam designabat, placuit ut eius principalis syllaba significationis causa produceretur et per dipthongum plane dignosceretur. Sen. quaest. Nat. II, 56 Dicimus enim ut splendere sic fulgere. At illis (antiquis) ad significandum hanc e quibus subitae lucis eruptionem mos erat media syllaba correpta ut dicerent fulgere. Ioann. Diac. Allegor. Thecog. Hes. 549. Γsf. πολλὰς δ' εὐρήσει τις συμπασχούσας λέξεις τοῖς ἐπ' αὐτῶν σημαινόμενοις καὶ μιμουμέναις αὐτά. καὶ μάρτυς τοῦ λόγου τὸ λιμός ὄνομα καὶ τὸ ἰδέα ὄνομα καὶ τὸ εἶδος μαρτυροῦσι. Τὸ γὰρ ἰδέα διὰ τοῦ ε γράφεται, τὴν τῶν ἰδεῶν ἐκείνων ὑποσημαῖνον ἀπλότητα τῶν Πλατωνικῶν Tangit eandem rem p. 567, de χίμαιρα et χελμαῖρος exponens. Praeterea (519): Ἄλλ' ὕπερ ἐλέγομεν. τῆς ἐπ' ἄπειρα τῶν ἀριθμῶν προόδου ἢ τοῦ πνεύματος ἐστὶ δασύτης δηλωτική. Docet cur omnes numeri, quorum principalis littera est ε, aspirentur excepto ἐννέα. ὁρμὴν γὰρ ὡσανεὶ φυσικὴν ἔχει τὸ ἐν εἰς σχεδασμὸν τε καὶ πληθυσμὸν, ἣν δὴ ῥοπήν ὑποσημαίνειν ἐθέλει τοῦ πνεύματος ἢ δασύτης. cf. de ξξ p. 551. De ἐννέα p. 548. et 551 infr. „ἐννέα δὲ εἰρηται ἀπὸ τοῦ τὸ ἐχρηθὲν ἐν καὶ διὰ τῶν ἄλλων προσειδὸν μellein ἐν τῇ δεκάδι, δευτερευομένη οὖσα μονάδι, πάλιν ἐνοῦσθαι καὶ πρὸς αὐτὸ στρέφασθαι καὶ ἀνακάμπτειν. Ὅθεν καὶ φιλοῦται, τὴν συστολήν τὴν πρὸς αὐτὸ τοῦ πνεύματος τοῦ φιλοῦ ἐμφανιστος.“ Scilicet aut hic Pythagoreus est aut nemo: τί τὸ σοφώτατον; ἀριθμός. δαύτερον δέ; τὸ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα τιθέμενον (Iambl. vit. Pyth. 82). — Denique addimus hoc ex recenti scholio (B. L.)

monia dubitari nequit. Athen. p. 397. e. ταῦς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὡς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες καὶ δασύνοντες, καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' Εὐπόλιδι ἐν Ἀστρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον (397 c.), καὶ ἐν Ὀρνισιν Ἀριστοφάνους (101) Τηρεὺς γὰρ εἰ σύ; πότερον ὄρνις ἢ ταῦς; καὶ πάλιν (269).

Ὀρνις δῆτα τίς ποτ' ἐστίν; οὐ δὴ πον ταῦς; λέγουσι δὲ καὶ τὴν δοτικὴν ταῶν, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνους (884). Praeterea Seleuci testimonium est ib. p. 398 a. Σέλευκος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ Ἑλληνισμοῦ „ταῦς παραλόγως, δὲ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περισπῶσι“. Tertii testis gravissimi Apollonii (synt. p. 319) iam antea mentionem fecimus. Exceptio ansam dedit de lege docendi. Nam sic ille pergit apud Athenaeum (397 e.) ἀμήχανον δὲ παρ' Ἀττικοῖς καὶ Ἰωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τὴν τελευτῶσαν ἀπὸ φωνῆ-εντος ἀρχομένην δασύνεσθαι. πάντως γὰρ εἶναι ψιλὴν αὐτὴν ἠκολούθηκεν, οἶον ιεῶς, λεῶς, Τηνδάρεως, Μενέ-λεως, λειπόνεως, εὐνεως, Νεϊλεως, προῶς, νῖος, Κεῖος, Χῖος, διος, χρεῖος, πλεῖος, λεῖος, λαιος, βαιος, φαιος, πηος, γοος, φοος, ροος, ζωος. φύλαρχος γὰρ οὐσα καὶ ἡγεμονική τὴν φύσιν ἢ δασύτης τοῖς τελευταίοις μέρεσι

ad O, 626: ubi quum δεινὸς ἀήτης alii scriberent, pars δεινὸς ἀήτη, magister argutissimus habuit quomodo litem dirimeret: πινὲς νοῦ-σαντες κακῶς θηλυκῶς ἐκφέρουσιν· ἡ γὰρ ἀρσενική ἐκφορὰ ἐμφαντι-κώτερον τὸν λόγον ἀπεργάζεται καὶ τὸν ἄνεμον σφοδρότερον ἀποδείκνυσιν. Hic scilicet sapientior, quam vetēres linguae condiuiores, quorum mentibus nec θυελλαι nec ἀελλαι, ventis vide-licet rapidiores, absoua videbantur. Ceterum ab his grammatīco-rum nugis recta via retro ducimur ad vetustissimam philosophorum quaestionem de vocabulis φύσις an νόμος ortis. Hinc illa promanarunt. Sed differo, iam diutius affluentī materiae me indulgisse, sentiens.

τὸ ἤθος (Anaxandrides) ἐπολεῖ τι τοιοῦτον περὶ τὰς κ-
μυθίας· ὅτε γὰρ μὴ νικίῃ λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν κ-
βανιστὸν κατατεμεῖν, καὶ οὐ μετεσχεύαζεν ὥςπερ οἱ
πολλοί. Poterat διασχεύαζειν, quod multo frequen-
tius in hac re, e. g. Schol Nub. 549 distinguuntur αἱ δ-
δαχθεῖσαι et αἱ ἵστερον διασχευοθεῖσαι Νεφέλαι. v.
Athen. 247. 358. d. (ubi ἐνός delendum videtur) 496. f.
429. c. 663. c. *). Nonnunquam mutatae ab aliis sunt,
ab ipsis etiam histrionibus (Grysar. de Graecorum
trag. temp. Dem. p. 4 sqq.). Sic prouti res ceciderit
διασχευή et correctio esse potest et corruptio **).

§. 2. Notandis versibus spurii omne verae criticae et
Homericæ maxime fundamentum iactum. Nam quamdiu
in carminibus vere dissoni, absurdi loci legebantur,
vigeat quaestionum, quas supra descripsimus, ardor
nec multae refutari poterant nisi argumentis item in-
eptis nec res a puerili et dialectica velitatione ad vi-
rilem et grammaticam deliberationem venire poterat.
Quare si nihil aliud praestitisset Zenodotus quam ut
hanc meditationem ad Homerum attulisset nunquam
eius memoria perire deberet, quippe a quo omnis criticae
primordia repetenda essent. Causas si quaerimus qui-
bus commoti versus veros non esse pronuntiamus,
quattuor sunt. Primum deficiens carminum connexus
vel discrepans. Deinde si quid displicet in arte poe-

*) Apparet ex his locis quam res frequens in recentiori comoe-
dia fuerit.

**) De diacenastis nos nostro more exposuimus. Quidquid in
eandem sententiam dictum est ab Heinrichio, quod factum esse vi-
deo ex Nitzschii praeparatione indagandae per Odysseam interpo-
lationis §. 11, id totum illi acceptum referri volumus. Nos Hein-
richii libellum nunquam vidimus;

tae vel in hominum Deorumque factis et moribus. Tam si quid in antiquitatibus, denique si quid in sermone a poetae consuetudine discrepat. Et Zenodotus quidem primo et secundo genere substituisse reperitur, tertium et quartum genus aliis relinquens, qui artem criticam cum arte grammatica coniuncturi erant. In illo vero primo et secundo genere ut quaedam vidit, quae posteritas probavit, sic ab iis erroribus cavere non poterat, quae omnino et quae illo maxime tempore in hac re declinare difficillimum. Quot res vel hodie non Wolfius sed Wolfiani sibi contradicere affirmarunt, quae in poeta minime contraria videbuntur quid poetae liceat non quid veritatis quaerat ieiunitas vel reputantibus vel potius nativo sensu edoctis. Sed ut ad Alexandrinos meos redeam, initium faciam ab hoc, quod ad secundum genus referendum erit. Abiudicaverat Zenodotus multos versus ab Homero διὰ τὸ ἀπρεπές, si quid heroum vel deorum gravitatem minus decere videbatur. *Α*, 889 Minerva sumta facie Laodoci perlustrat exercitum Pandarum quaerens:

Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμεν, εἴ που ἐφύροι.

εἶρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερὸν τε.

Indignum duxit Dei persona, quod quaerit „τόντῳ καὶ τῷ ἐξῆς παράκειται διπλαῖ περιεστιγμέναι, ὅτι Ζηνόδοτος τοῦτου μὲν τὸ ἀκροτελεύτιον οὕτως γράφει „εἶρε δὲ τόνδε“, τὸν δὲ δεύτερον οὐδὲ γράφει, δοκῶν ἀνθρώπινον τὸ ζητεῖν εἶναι καταλέλοιπε δὲ τὸ διζήμεν. ἀγνοεῖ δὲ ὅτι ὁμοιωθεῖσα Λαοδόκῳ ἀνάγκη εἶχει ἀνθρώπινα ἐπιτηδεύειν“. — *Γ*, 424, ubi Ἀφροδίτη Helenae dicitur sellam posuisse, duos versus omisit Zenodotus: „ἀπρεπές γὰρ αὐτῷ ἐφαίνετο τὸ τῇ Ἑλένῃ τὴν Ἀφροδίτην δίφρον βασιάζειν“. Cui respondetur: „ἐπιλέλησται δὲ ὅτι γὰρ εἵκασται καὶ ταύτῃ τῇ μορφῇ τὰ προσήκοντα ἐπιτηδεύει“. Sic quod spurius Zenodoto visus locus de Briareo (*Α*, 396—406), quod Ἥρῃς κόλασιν (*Ο*, 18)

eiecerat, quod item spuriam censuit illam Achillis orationem *Οἰνοβαρές*, κυνὸς ὄμματ' ἔχων — (A, 396—406) ne aliam quaeras causam. Et alia eiusdem generis invenientur. Sic II, 89 Achilles ad proelium dimittens Patroclum haec dicit

μηδ' ὅτ' ἄνευθεν ἐμεῖο λελαίεσθαι πολεμίζειν
Τρῶσιν φιλοποτόλεμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις·
 μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηιοτῇτι
Τρῶας ἐναϊρόμενος προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν.

ἡ διπλῇ περιστοιγμένη δει Ζηνόδοτος τοῦτον καὶ τὸν ἔξῃς ἤρκεν, πεποίηκεν δὲ οὕτως „μή σὺ γ' ἀγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηιοτῇτι“. Ἐν ἐπιβάλλῃ ἡ συνέπεια. ἀναγκαστοὶ δὲ εἰσι· σκοπὸς γὰρ τῷ Ἀχιλλεῖ μὴ ἀτιμωθῆναι τοῦτον κατενυμερήσαντος. Si dubitari posset, haec ultima, quibus defenduntur, patefacerent cur Zenodotus eos damnaverit, sc. ne Achillis invidia pateret. Vel in Thersitae persona quaedam ei nimium ridicula nec ferenda visa, schol. B, 227. 231. Videmus in hac re Aristarchi iudicium iam liberius fuisse: attamen quibusdam similibus offensus est, quae hodie in Homeri simplicitate ferimus. Et quidem, quod memorabile est, plus videtur in Dis tulisse quam in hominibus. η, 311 Alcinous ad Ulixem:

αἰ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
 τοῖς ἐὼν οἷός ἐσσι τά τε φρονέων ἃ τ' ἐγὼ περ
 παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι, ceteros
 ἐξ Ἀριστάρχου διατάζει Ὀμήρου εἶναι· εἰ δὲ καὶ
 Ὀμηρικοὶ (h. e. etiamsi nihil continent quod a consuetudine sermonis et antiquitatis Homericæ abhorreat), εἰκότως αὐτοὺς περιαιρεθῆναι φησι· πῶς γὰρ
 ἀγνοῶν τὸν ἄνδρα μνηστεύεται αὐτῷ τὴν θυγατέρα, καὶ
 οὐ προτρεπόμενος, ἀλλὰ ληπαρῶν. Similiter ζ, 244 Nausicaa precatur: αἰ γάρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος
 εἴη, ἐνθάδε ναιετάων, καὶ οἱ ἄδοι αὐτόθι μέμναι· ἄμφω
 μὲν ὕδαται Ἀριστάρχου διατάζει δὲ περὶ τοῦ πρώτου.

ἔπει καὶ ἄλλαν αὐτὸν μετέβαλε (puto μετέλαβε, translulit ad sua) παρθένους λεγούσας εἰσάγων. Ζεῦ πάτερ εἴ γὰρ ἔμοι πόσις εἴη*). —

“Cognosce criticum vel in errore laudabilem. Sensui suo repugnare non potest; sed cum extrinsecus videt aliquod accedere momentum paratus est cedere. Pertinent eodem versus I, 458—461 in Phœnicis narratione: τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατακτάμεν δῆϊ χαλκῷ, cett.; de quibus Plut. aud. p. p. 26. [F. ὁ μὲν οὖν Ἀρίσταρχος ἐξέειλε ταῦτα τὰ ἐπη. φοβηθεῖς: sc. timens Phœnicis moribus, qui Achilles paedagogus factus est. Caeterum qui vel obiter historiam interpretationis Homericæ tetigit, cognitum habet nullam fere aetatem fuisse quin magna pars hominum, doctorum certe, Homericorum morum simplicitate offenderetur; per Wolfium demum et Vossium paullatim hic sensus acui coeptus et cum pluribus communicatus. Illos vero Alexandrinos et aulae luxuria affluentes et philosophorum severitate circumstrepantes in multis offendisse mihi consentaneum videtur**). V: Ar. iudicium de Apollinæ Smintheo p. 181.

*) Alterum schol. h. l. incipit: δοκοῦσιν οἱ λόγοι ἀπειπεῖς παρθένῳ καὶ ἀκόλαστοι. Plut. aud. p. 27 εἰ μὲν Ναυσικλέα ἔειπον ἄνδρα τὸν Ὀδυσσεῖα θεασαμένη καὶ παθοῦσα τὸ εἶς ἑκατόν πένθος πρὸς αὐτὸν αἶτε δὴ τρυφῶσα καὶ γάμων ὥραν ἔχουσα τοιαῦτα μωραίνει πρὸς τὸς θεραπευιδῶς· αὐτὰρ ἐμεῦ τοιόσδε πόσις — — — ψεκτέον τὸ θράσος αὐτῆς καὶ τὴν ἀκόλαστον· εἰ δὲ τοῖς λόγοις τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἦθος ἐνιδούσα καὶ θαυμάσασα τὴν ἐντευξίν αὐτοῦ ποῶν ἡοῦν ἔχουσιν εὐχεται τοιοῦτόν συνοικεῖν μᾶλλον ἢ πλάσιον εἶναι καὶ δεχηστικῇ τῶν πολιτῶν, ἄξιον ἄγασθαι. Schol. aliquis ad h. l. Ἐφρονος ἐπαινεῖ τὸν λόγον ὡς ἐξ εὐφροῦς πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς· ἐγὼ δὲ τοῦτο πρὸς τὸ ἀβροδίαιτον τῶν Φαιάκων δίδωμι. — v. Serv. Gen. VII. 268.

**) Huc non pertinet, quod Athenaeus de Eratosthene habet, I. p. 16 ἐπολανστικός δέ ἐστι παρ' αὐτῷ (Ὀμήρῳ) καὶ ὁ τῶν Φαιάκων βίος.

οὐ γὰρ ἔγωγε τί φημι τέλος χαριέστατον εἶναι

H. Porro Zenodotus de quibusdam falso indicavit cum reliqua Homeri narratione dissentire. Haec ut in ordinem cogerentur et mutavit complura et quaedam ut spuria reiecit. Quod genus significem exemplo demonstrabo. II, 431 Iuppiter in monte Ida Iunonem alloquitur de Sarpedonis exitio consulturus. Hic Zenodoto aliquid hiarē visum: ἐπιζητῶν πῶς ἢ μικρὸν ἔμπαρσοθεν (O, 79) ἐπὶ τὸν Ὀλύμπον παρακχεωρητιῶν ἔν ἐπὶ τῆς Ἰδῆς ἐστίν. Hanc ob causam hoc colloquium spurium esse iudicavit. Similiter quod nunquam indicatum quo modo Apollo ex agro Troiano in Idam

ἡ δ' ἄν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἅπαντα,
 δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζονται ἀοιδοῦ (ι, 5)
 α ἔπη Ἑρατοσθένους οὕτω δεῖν γεγραῖσθαι φησί·
 οὐ γὰρ ἔγωγε τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι
 ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κακότητος ἀποούσης,
 δαιτυμόνες δ' ἀνα δ.

Hic non grammaticum audimus sed philosophum, pertinetque hoc ad id genus, de quo Plut. aud. poet. 33. C. δῶν οὐδ' αἱ παλαιαὶ θώσεις φάυλος ἔχουσιν, αἷς καὶ Κλεάνθης ἐχρήσατο καὶ Ἀντισθένης, ὁ μὲν εὖ μάλα τοὺς Ἀθηναίους ἰδὼν δορυβήσαντας ἐν τῷ θεάτρῳ
 τί δ' αἰσχρὸν ἦν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ;

παραβάλλον εὐδὺς

αἰσχρὸν τό γ' αἰσχρὸν, κἂν δοκῇ κἂν μὴ δοκῇ

Ὁ δὲ Κλεάνθης περὶ τοῦ πλούτου

φίλοις τε δοῦναι σῶμά τ' εἰσγόνους πεσόν

δαπάναισι σώσαι

μεταγράφων οὕτω

πόρνας τε δοῦναι σῶμά τ' εἰς νόσους πεσόν

δαπάναις ἐπιτρέφαι —

καὶ ὁ Ζήνων ἐπανορθούμενος τὸ τοῦ Σοφοκλέους

ὅστις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται

κείνουσι δοῦλος κἂν ἐλεύθερος μὲν

μετέγραφε

οὐκ ἔστι δοῦλος ἂν ἐλεύθερος μὲν.

Attamen haec ipsa exempla nos admonent de philosophorum temeritate, cuius supra mentionem feci.

pervenerit *Α*, 666 versum mutavit (de qua mutatione, in qua sane iudicii elegantiam desideramus, recte iudicant Aristarchei), versum *ΙΙ*, 677 ut suppositum reiecit. De hac re Aristarchus verum induxit iudicium: fieri nonnulla apud Homerum quae non diserte dicantur sed ex consequenti cognoscantur. „πολλὰ κατὰ συμπτέρωμαι λέγει ὁ ποιητὴς συμπτέρωμένως γεγονότα“ (Ariston. *Α*, 431). Loci qui hoc probarent notati, ut *Ε*, 231. 337. *Ι*, 709 *Ρ*, 24. *Σ*, 356. *Φ*, 17. 67. Haec observatio omnino ad veram poetarum interpretationem magni momenti erat; et ad meliores interpretes, Latinos etiam, ita transiit ut saepe ea utantur.

III. Omnino olaram est per meliorem explicationem versus servari posse antea suspectos. Pulcrum exemplum est *ε*, 247: ubi nec Aristophani dedecori est quod non intellexit et Aristarchus placet interpretatione tuitus.

IV. Multam dubitandi materiam in Homericis dant versus bis vel saepius repetiti. Hos ut uno tantum loco relinqueret inclinabat Zenodotus. Ariston. *Ι*, 23 24. 25. ἡ διπλὴ ὅτι Ζηρόδοτος ἤρκε τοὺς στίχους πρὸς οὐδὲν ἀναγκαῖον ἀλλ' ἔνεκα τοῦ κατ' ἄλλους τόπους φέρεσθαι. ποιοῦντος δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν διαφορῶν. *Β*, 60 sqq. Agamemnon in consilio insomnium suum iisdem verbis exponit, quibus primum Iuppiter ad Somnium, dein Somnus ad Agamemnonem usus erat. Hoc loco ne tertio eadem repeterentur decem versus in duos contraxerat (v. Ariston. et Eust. p. 193). Opōnit Aristonicus: τὰ δὲ ἀπαγγελτικὰ ἐξ ἀνάγκης δις καὶ τρεῖς ἀναπολείται ταῖς αὐταῖς λέξεσι· καὶ οὐ δυσωπητέον. ἀναγκαῖον γὰρ καὶ τοῖς συγκεκλημένοις βουλευταῖς διηγήσασθαι. Hinc intelligimus in eiusmodi versibus notandis Aristarchum quam Zenodotum temperantiorē (quamquam ne ita interpreteris Aristonicum quasi hanc certam legem habuerit Zenodotum ut nullum versum

saepius relinqueret; quod non est ita), et maxime in nuntiorum vocibus saepius repetitis minime offendisse. Attamen Aristarchus quoque iudicavit saepissime factam esse in Homericis ut versus uno aliquo loco recte et apte positi per errorem ad alios locos ubi minus aptus eorum locus transferrentur: inde magna copia locorum asterisco et contra obelo et asterisco notatorum. Hoc genus interpolationis proclive esse apparet: et sunt loci complures, quibus ita factum esse certissimum. Attamen iudico in hac re ipsum quoque Aristarchum saepius quam necesse obelo usum esse. Sed cave in multis citius iudices. Mihi enim compluribus locis accidere memini ut cum primum intuenti non satis argumenti ad obelum ponendum esse videretur denique non possem me continere quin in partes argutissimi hominis discederem. Si quis ex multis, qui hodie multa scribunt, operam susceperit de versibus Homericis ab Aristarcho obelo notatis quaerendi is in prima pagina illud Quintiliani ponat: „Modeste tamen et circumspecto iudicio de tantis viris pronuntiandum est, ne, quod plerisque accidit, damnent quae non intelligant“ (X, 1).

V. Suspectus visus character Hesiodeus (iam Zenodoto). Σ, 39. Ω, 614. ο, 74. Et haud dubie saepius (e. g. X, 495), ubi nunc hoc argumentum excidit. — Sunt etiam quae ex ipso Hesiodo in Homerum venerunt, ut Ω, 45 ἀδειτῆται διτι ἐκ τῶν Ἡσιόδου μετενήχεται ὑπὸ τινος νομίσαντος ἠλλείπειν τὸν λόγον. —

VI. Suspecta visa ea quam dicunt ἀνακεφαλαιῶσαν. Hi sunt eiusmodi loci, quibus brevis summa continetur eorum quae ipsa carmina exhibuerant; magnam partem ex frustulis Homericis contexti ut Α, 365 sqq. Σ, 444. sqq. ψ, 310. sqq.

VI. Auget suspensionem versus, si vario modo fertur. Τ, 327 in versu haud dubie subditio εἴ ποιν ἐν-

ζώει γε Νεοπτόλεμος Θεοειδής aliis argumentis expositis additur: τεκμήριον δὲ τῆς διασκευῆς τὸ καὶ ἑτέρως φέρεσθαι τὸν στίχον· εἴ παν ἔτι ζώει γε Πυρῆς ἑμὸς δὲ κατέλειπον. (? A, 423).

VII. Multi versus notati διὰ τὸ περιττόν. In hoc invenio Aristarchum opinionem indulgisse. Vide hoc exemplum (A, 444):

ὦ Χρῦση, πρό μ' ἔπειψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν Φοῖβη θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
— ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὅφρ' ἱλασόμεσθα ἄνακτα.

Hic annotatum: ὅτι τὸ ἀγέμεν κοινόν, ὥστε γενέσθαι τὸν ἑξῆς περισσόν· διὸ καὶ ἀθροίζεται. De eodem versu monitum ad O, 479: ubi hoc modo edidit Wolfius:

ὥς φάτο τὴν δ' οὔτι προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίῃ παράκοιτις·

[νείκεσεν Ἰοχέαιραν δνειδείοις ἐπέεσσιν.]

Aristonicus hoc annotat: ἡ διπλῇ ὅτι κοινὸν δεῖ δέξασθαι τὸ προσέφη· ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίῃ παράκοιτις προσέφη. οὕτως οὖν κακεῖ „παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν Φοῖβη θ' ἱερὴν ἑκατόμβην“. ἀπὸ κοινοῦ γὰρ τὸ ἀγέμεν, καὶ περιττὸς ὁ ἑξῆς „ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν“. (AB.) Ergo videmus Aristonicum illum versum νείκεσεν — ne nosse quidem. Verum est in eiusmodi constructione saepissime apud Homerum unum verbum sufficere, e. g. παννύχιοι μὲν ἔπειτα καρηκομύωντες Ἀχαιοὶ δαίνυντο, Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἡδ' ἐπὶ κούροι, et in multis similibus, A, 321. M, 461. N, 56. Sed v. Porphy. K, 167. Et diple notata talia ab Aristarcho, v. locum iam laudatum O, 479 et A, 56. Attamen non constans lex est; imo non pauci sunt loci, ubi denuo inferuntur verba et alia et ab initio versus γίνεσθαι, ἐστὶ, cet. Et quamquam sunt ex hoc genere versus qui simul aliam ob causam suspecti sunt (v. O, 45. H, 353) ut aliquod etiam diasceuarum huius scilicet lacunae.

explendae prodant studium, tamen putaverim his commotum nimium ad talia damnanda propendisse; v. e. g. *A*, 139. *I*, 44. *E*, 158. *β*, 137. *Φ*, 570. Talia ferenda esse indicare videtur Apollon, synt. p. 5, 8.

VIII. *P*, 172 *μεμείωσε τὴν ἔμφασιν καὶ τὰ τοιαῦτα εἰσάγειν ὁ Ἀριστάρχος*. Ex hoc genere turpia additamenta in Homerum venerant. Unius notissimi exempli admonebo (*A*, 515)

ἰητὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιός ἄλλων

— *ἰοὺς δ' ἐκτάμνειν καὶ ἥπια φάρμακα πάσσειν*.

Hic versus quam miserabiliter carmen deformet iam Zenodotus ita senserat, ut ne scriberet quidem. Aristophanes ut spurium notaverat; item Aristarchus: „*μειοὶ γὰρ εἰ μόνον ἰοὺς ἐκτάμνειν καὶ φαρμακεύειν οἶδε*“. Quis dubitat? Attamen in hoc maxime genere quousque procedere liceat difficile dictu est; nam et sensus fallere potest nec sicut in hoc exemplo sic ubique omnibus persuaderi potest, minime iis qui cum Horatio sentiunt nonnunquam etiam bonum dormire Homerum. Quam saepe dormitat? Hoc philosophis relinquendum erit, qui omnes animi humani angulos percontati esse dicuntur et quam saepe ingenium, quale Homeri fuit, dormire debeat efficient. Hoc usque dum factum fuerit, Grammaticis cavendum est ne summus poeta toties dormitasse putetur quam ipsi. Hoc certum est et in hoc genere et omnino in versibus spuriiis, in quibus incredibili cum negligentia recentiores versati sunt, de hac aetate meritissimo dici posse illud Popianum: nor is it Homer nods but we that dream.

Non dico equidem ubique in hoc genere verum vidisse Aristarchum; ne illud quidem negabo accuratius poetae rationibus perspectis unam alteramve regulam inveniri posse, quamquam hoc quem successum habiturum sit incertissimum: sin Aristarchus eos versus,

qui ipsi a solita poetae alacritate et virtute discrepare videbantur, obelo notavit, id fecit quod unum critico facere convenit. Falsa opinio est, artem criticam omnino a singulorum iudicio nusquam pendere debere: debet quia non aliter potest: non aliter potest in hac arte, cum nusquam possit in rebus humanis. Zenodotus qui eiusmodi versus vel calidius ex textu eiecit vel mutavit audacter egit; Aristarchus relinquens*) et signo aliquo sibi non probari indicans non egit audacter, imo non poterat aliter nisi negligentiae crimen sustinere vellet. Illud exemplum nobis imitandum est. Aristophanes et Aristarchus non', „in elegantiorum hominum usum“ editiones suas parabant, sed scholae atque extra scholam nemini. Schola vero, quae discere vult, nec male interpositis versibus carere potest, unde plurima discendi materia (nisi forte uno alterove vel testimoniis suspecto vel extra modum inepto**), nec malis textibus innutrirī decet, quare commode in margine appositis notis admonetur, et in omnibus singulis scire interest ubi magistro dubitatio orta, etiamsi talis sit ut aliquid contra afferri possit. Sic et usibus scholae satis fit et ei quae criticum decet diligentiae nec

*) Ne ibi quidem mutavit Ar. ubi si verum exemeris sententiae connexus tollitur. Exemplum est χ, 31. Sc. ubi versus spurios esse pronuntiamus ibi non continuo dicimus nullos fuisse sed non hos.

**) Hos commemoravit in commentariis. I, 140 ἡ δὲ διπλὴ οὗτοί ἐνιοὶ ὑποτάσσουσι σίχον „τὴν γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐγὼ δώσω ξανθῷ Μεγέλαω“, εὐθύως πάνυ. I. 159 φησὶν ὁ Ἀριστάρχος οὗτοί ἐνιοὶ ὑποτάσσουσι τοῦτο „οὐνεκ' ἐπεὶ κε λάβῃσι πέλωρ ἔχει οὐδ' ἀνίσχιν.“ οὐκ εἶναι δὲ ἀναγκαῖον. N, 808 ἡ διπλὴ οὗτοί Ζηνόδοτος ὑποτάσσει „λίην γὰρ σφι πᾶσιν ἐπέχριτο θάρσεν πολλῶ“, τοῦτο δὲ ἐπὶ τῶν προκειμένων δηλοῦται. καὶ ὁ Ἀριστάρχος περὶ τοῦ σίχου οὕτως λέγει, οὗτοί ἐν τοῖς Ζηνοδοτείοις ἐφέρετο.

pereunt quae fortasse alio tempore probabuntur. Mode ne in iis, quae natura sua minus certa sunt, tenax et obstinatus sit. Hoc vero vitium in Aristarchum minime cadit. Id primum ostendit eius fluctuatio quibusdam in locis; ubi non nisi diu meditatus certioorem sententiam pronuntiavit, partim severiorem ut K, 398, ubi primum punctis apposis⁴ quam res dubitabilis esset indicavit, postea aut exemit (sic unus illo loco testatur Nemesio, qui tamen imprudenter videtur vocabulo ἐξέτλησ⁵ abusus esse pro eo quod apud Ammonium invenerat ἀθετῆσαι vel simili) aut obelo notavit (quod testantur Didymus, ad eundem ille Ammonium recurrens, et Aristonicus). Partim meditatio duxit eum ad leniorem sententiam, ut II, 613 (sch. V) ἐν τῇ ἐτέρῃ τῶν Ἀριστάρχου οὐκ ἐφέρετο καθάπαξ· ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ ἄλογος (l. ὀβελδός) αὐτῷ παρέκειτο. T, 365 ἀθετοῦνται στίχοι τέσσαρες· γελοῖον γὰρ τὸ βρυχᾶσθαι τὸν Ἀχιλλέα, ἣ τε συνέπεια οὐδὲν ζητεῖ διαγραφέντων αὐτῶν· ὁ δὲ Σιδώνιος ἠθετηκέναι μὲν τὸ πρῶτόν φησιν αὐτῶν τοὺς ἀριθμούς (l. αὐτοὺς τὸν Ἀριστάρχου), ὕστερον δὲ περιλεῖν τοὺς ὀβελούς ποιητικὸν νομίσαντας (l. τα) τὸ τοιοῦτο. ὁ μέντοι Ἀμμώνιος ἐν τῷ περὶ τῆς ἐπεκδοθείσης διορθώσεως οὐδὲν τοιοῦτο λέγει*). Deinde in quibusdam liberum reliquit iudicium, ut ε, 337 Ἀριστάρχος περὶ μὲν τῆς ἀθετήσεως διστάζει, cet; admonuit etiam si quis retinere mallet quo modo tueri posset. Sic Γ, 144 οὐκ οἷη (Helena), ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι οὐ ἔποντο,

*Αἶθρη Πιτθῆος θυγάτηρ Κλυμένη τε βοῶπις.
εἰ μὲν τὴν Θησέως λέγει μητέρα, ἀθετητέον. ἀπίθανον*

*) Hoc ideo factum erat (ne quis haec sibi ob stare putet,) quod illam novam sententiam Aristarchus post alteram demum expressam editionem in schola exponere coeperat.

γάρ ἐστιν Ἑλένης ἀμφίπολον εἶναι τὴν οὕτως ὑπεραρχαίαν, ἣν οὐκ ἐκποιεῖ ζῆν διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου· εἰ δὲ δμω-
νυμία ἐστὶ, καθάπερ καὶ ἐπὶ πλειόνων, δύναται μένειν.
καὶ γὰρ ἄλλοι εἰσὶν δμῶνυμοὶ τινες κατὰ τὰ Ἰλιακά,
Ἄδραστος, Τεύθρας, Οἰνόμαος.

Item in versibus notissimis de Pylaemene (N, 658., 659) ὁ μὲν Ἀριστοφάνης ἀθετεῖ· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἢ ἀθε-
τεῖν φησι δεῖν ἢ δμωνυμίαν νομίζειν. (Cf. B, 837 „ἔση-
μειούτο ὁ Ἀρίσταρχος τὰς δμωνυμίας πρὸς τὰ Πυλαιμέ-
νους“). Item libera optio data A, 222. Quod eo ducit
ut quamvis versuum obelo notatorum magna copia sit
tamen non temere ad notationem prosiluisse sed quos
quidem sine carminum detrimento putaret defendi posse
retinere maluisse putemus. Quae alia quoque ducunt,
quae egregia sunt. Agamemnonis gladius B, 45 dicitur
ἀργυρόηλος, sed A, 30 ἐν δὲ οἱ ἥλοι χρύσειοι πάμ-
φαινον. An continuo alterutrum abiicit? Minime „ἡ
διπλῇ ἄτι τὸ Ἀγαμέμνονος ξίφος νῦν μὲν ἀργυρόηλον, ἐν
ἄλλοις δὲ χρυσοῆλον. καὶ Εὐριπίδης σφυρῶν σιδηρᾷ κέν-
τρα εἰπὼν ἐν ἄλλοις φησὶ χρυσοδέτοις περόναις (Phoen.
26. 812). τὰ τοιαῦτα δὲ κυρίως οὐ λέγεται, ἀλλὰ κατ’
ἐπιφοράν ἐστὶ ποιητικῆς ἀρεσκείας. ὥςπερ δὲ τὰ περὶ
τὸν Θῶρακα καὶ τὴν ἀσπίδα διαφορώτερον διαφράζει
(sc. II. A) οὕτω καὶ τὸ ξίφος κοσμεῖ“. Hinc discant
Wolfiani. Item N, 365 Cassandra audit Πριάμοιο θυ-
γατρῶν εἶδος ἀρίστη, contra Z, 252 Laodice. „ἡ διπλῇ
ἔτι νῦν μὲν Κασσάνδραν εἶδος ἀρίστην, ἐν ἄλλοις δὲ τὴν
Λαοδίην, καὶ οὐ μάχεται“ (*). — Illud quoque hoc loco
recte commemorabitur. Homerus non novit vocabulum
νόμος. Sed ρ, 487 est eiusmodi versus: (θεοὶ) ἐπιστρω-
φῶσι πόληας,

ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.

*) Addit: ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς χωρίζοντας· λύεται γὰρ τοῖς
τοιούτοις. —

Quid pronius quam spurium dicere cum Homerus voc. *νομος* nesciat? Sive probabis sive improbas quod Ar. affert, duo dicenda sent, primum subtilissimum virum fuisse, qui nihil fere dixerit, quia hodie discamus aliquid vel excitetur animus, dein antequam obelum contingeret male perpendisse: *εἰ μὲν γὰρ καὶ τὸ ἔπος τοῦ νόμου ἦ καὶ αὐτὸν ἐν χρήσει οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι· οἱ μὲν γὰρ φασὶ δῆλον αὐτὸν εἶναι εἰδότες τὸ νόμον τοῦ νόμου ἐν αἰετῇ ἀνθρώπων ἵβρεν καὶ εὐνομίην ἐφαρμόζοντας. Ἀριστάρχος δὲ (ἢ ἡθῆ) τὴν εὐνομίαν εἰσάσας παρὰ τὸ εὖ νόμωσθαι*).* Tradidit Plut. vit. Hom. Sic invenitur prudentiam cum fortitudine coniunxisse. Minime adlucem fuisse in arte critica Aristarchum infra deinde opera ostendemus: attamen audacior eo loco quo decebat et suadebat ratio. Etenim cum intellexisset et magnam copiam versuum intrusam esse in Homerum, quos subdititios esse dubitari nullo modo posset, recte iudicatum est eadem via qua centum falsi versus irrepererunt, sexcentos irreperere potuisse: et si ratio suaderet spurios iudicare non posse obstare quod in multis suaderet. Et si concedamus in persequendo instituto ab Alexandrinis et Aristarcho haud raro peccatum esse, in consilio nihil peccatum esse fortiter defendimus, si ne nunc quidem sibi persuadere poterunt quibus summa critici laus videtur non ratio, non cautio, sed trepidatio.

IX. Zenodoto vocabulorum Homericorum parum gnaro cum vulgares significationes adhiberet quaedam sensu omnino carere vel ridicula videbantur. Haec ille non poterat non falsa iudicare. Sic factum O. 538 quod non intellexit *φάος* dici „salutem“, ut Z. 6.

*) Cf. *οἰκωμελήν*, quod haud dubie est ab *οἶκον ἐφάλλειν*.

Sic *A*, 150, quod nescivit *τιμήν* esse hoc loco ut saepe in Homericis i. q. *τιμωρίαν*. Haec ut accuratioribus studiis in Homero positis in integrum restituta sunt, sic diligens et assidua sermonis antiquitatisque Homericæ investigatio multorum suspicionem movit vel confirmavit. Haec vere sunt *πολλῆς πείρας τέλει καὶ ἀπαιτημένηα*. Hic locus est, in quo Aristarchi ars et merita satis praedicari nequeunt. Exempla per totum librum nostram sparsa sunt et iam nota lectoribus recordantibus, quae dicta sunt in *βάλλειν*, *φράζειν*, *μάχαιρα*, *ἄλκην*, *στεῦτο*, *γεγονήμεν*, *γυῖα*, *κετομεῖν*, item de aliis; de sepultura mortuorum (p. 197), de Hectoris quadrigis (p. 195), de Achille, Hercule, Musis, Paride aliisque in eodem capite; item in Geographicis *).

C. H.

De constituenda lectione.

Cum recens quondam ab Aristonici, Herodiani, maxime vero Didymi laboribus, quorum rationem et consilium prima dissertatione explicavimus, Wolfii pro-

*) Non potui de Aristophanis opera in versibus Homeri spuris vel ercendis vel defendendis posita dicere. Quae haud dubie maximi aestimanda est. Hoc igitur olim patebit, quantum sibi uterque in hoc genere gloriae partem vindicat. — In via ab his monstrata partem progrediunt, tam laudabiliter tam in ut abuterentur ex-

legomena adirem, mira et praeter expectationem accidit viri praestantissimi vox veteres criticos haudquaquam nostris simili diligentia fuisse. „Nondum, inquit (p. CCXXXI), satis refutavimus vulgarem errorem, quo facile ducimur omnes, ut criticos antiquitatis horum, qui nunc sunt, similes atque Aristarchum in primis Bentleii seu Valckenarii seu quisquis antiqua scripta pari ingenio expolit longe simillimum putemus“. Equidem quod hoc loco de criticis antiquitatis dicit verum esse nullo modo mihi possum persuadere. Invenio enim apud Alexandrinos ipsosque meliores Byzantinos, invenio apud Graecos Romanosque grammaticos summum studium codicum mss. Hoc nunc exemplorum probabo. Initium capiam a Latinis, qui cum artem ab Graecis didicerint, pro illis simul testes citari possunt; dein Graeca addam. Sic Latinos invenimus summo studio providisse ut Ciceronis, Virgilio, aliorum exemplaria antiquissima et si fieri posset autographa conquirerent et (ut intelligas non vanae luxuriae vel iactantiae causa factum esse) ad res grammaticas enucleandas diligenter adhibuisse. Cicer. or. 48 Burrum semper Ennius, nunquam Pyrrhum. Vi patefecerunt Bruges, non Phryges: ipsius antiqui

emplo. Partim, ut in re dubitabili, contra scripserunt, ut Callistratus (cuius complures novimus atheteses) πρὸς τὰς ἀδελφείσεις (A, 523), Demetrius Ixion πρὸς τοὺς ἡδαιτημένους Z, 437. Πίος, ἀπολογούμενος πρὸς τὰς ἀδελφείσεις M, 175. Ζηρόδοτος πρὸς τὰς ἀδελφείσεις Suid. — Credamus (quamquam quod Pios versus M, 175 sqq. defendere veluit male factum) sed credamus horum argumenta meliora fuisse, quam magnam partem eorum, quae nunc a scholiastis afferuntur, partim singula singulis Aristarchi argumentis interiecta. Quam hi saepe pingui filo agunt! — Possum plura monere non inutilia; sed hoc dicam, ne quis Aristonicum legens obliviscatur atheteseon argumenta partim ex pluribus pauca nunc inveniri, partim talia quibus discipuli quae Aristarchum movissent argumenta adauxerint

declarant libri. Quintil. I, 7 p. 89 Burm. Quid quod Ciceronis temporibus paulumque infra fere quoties s littera media vocalium longarum vel subiecta longis esset geminabatur? ut caussae, cassus, divissiones, quomodo et ipsum Ciceronem et Virgilium quoque scripsisse maas eorum docent. Id. ib. p. 90 at veterum comicorum adhuc libris invenio heri ad me venit (sc. non here). Item Augusti epistolis „quas sua manu scripsit aut emendavit“ et in Catonis autographis nititur (ib *). — Gell. I, 7. In oratione Ciceronis quinta in Verrem in libro spectatae fidei Tironiana cura atque disciplina facto ita scriptum fuit. XIII, 20 Manifesto peccatu non peccato. Hoc enim scriptum in uno atque in altero antiquissimae fidei libro Tironiano repperi. I, 21 Versus istos ex Georgicis Virgilii plerique omnes sic legunt

At sapor indicium faciet manifestus et ora

Tristia tentantum sensu torquebit amaro.

Hyginus autem, non hercle ignobilis grammaticus, in commentariis, quae in Virgilium fecit, confirmat et perseverat non hoc a Virgilio relictum, sed quod ipse invenerit in libro, qui fuerit ex domo atque familia Virgilii, — amaror. II, 3. Sed quoniam aheni quoque exemplo usi sumus venit nobis in memoriam, Fidum Optatum, multi nominis Romae grammaticum, ostendisse mihi librum Aeneidos secundum mirandae vetustatis, emtum in Sigillariis XX aureis, quem ipsius Virgilii fuisse credebatur: in quo duo isti versus quum ita scripti forent

Vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus
Exsultat telis et luce coruscus aena

*) Cf. Plin. hist. nat. XIII, 26; postquam commemoravit Tiberii-Caiique Gracchorum manus se vidisse addit: „Iam vero Ciceronis et Divi Augusti Virgiliique saepenumero videmus.“

additum supra vidimus h litteram et aliena factum. Sic in illo quoque Virgilii versu in optimis libriscriptum invenimus: Aut foliis undam tepidi dispuat aheni. XIII, 20 Nam in primo Georgicon, quem ego, inquit (sc. Valerius Probus), librum manu ipsius correctum legi, urbis per i litteram scripsit — contra in tertio Aeneidos urbes dixit per e litteram. IX, 14. Ciceronem quoque affirmat Caesellius in oratione, quam pro P. Sestio fecit, dies scripsisse pro diei. Quod ego impensa opera conquisitis veteribus libris plusculis ita ut Caesellius ait scriptum inveni. Verba sunt haec M. Tullii: „equites vero daturos illis dies poenas“. Quocirca factum hercle est ut facile iis credam, qui scripserunt idiographum dñum Virgilii sese inspexisse, in quo ita scriptum est:

Libra dñes somnique pares ubi fecerit horas,
i. e. libra diei somnique. Sed sicut hoc in loco dies Virgilio scriptum videtur, ita in illo versu nihil dubium est quin dñi scripserit pro diei: Munera lätitiamque dñi: quod imperitiores dei legant, ab insuetudine scilicet vocis istius abhorrentes. — In eodem capite Gellius haec:

„Quod autem supra scriptum est in Quinti Claudii (Quadrigarii) verbis „propter magnitudinem atque immanitatem facies“ id nos aliquot veteribus libris inspectis exploravimus atque ita esse ut scriptum est comperimus. Sic enim pleraque aetas veterum declinavit, haec facies, huius facies, quod nunc propter rationem grammaticam faciei dicitur. Corruptos autem quosdam libros reperi, in quibus faciei scriptum est, illo quod ante scriptum erat oblitterato. Meminimus et in Tiburti bibliotheca invenire nos in eodem Claudii libro scriptum utrumque, facies et faciei: sed facies in ordine scriptum fuit et contra [i. e. in margine] per ii geminum facii“. Inferias sic: Aut facies ergo

in casu patrio aut facili Quadrigenarium scriptores existimandum est, facie autem in nullo veteri libro scriptum reperi. In casu autem dandi qui parissimi locuti sunt non faciei, uti nunc dicitur, sed facie dixerant. Lucilius in *Satiris*

Primum, inquit, facie quod honestatis accedit.

Idem Lucilius in septimo:

Qui te diligit aetatis (potius — ti) facieque tuae se
Fautorem ostendat —

Sunt tamen non pauci qui utrobique facie legant . . . Ego quoque in *Inagurtha Sallustii summae fidei et reverendae vetustatis libro* die casu patrio scriptum inveni. XII, 10. In *Verrem M. Tullii in exemplaribus fidelissimis* ita inveni scriptum: aeditum custodesque. In *libris autem hoc vulgaris aeditui scriptum est**). — Horum locorum recensendorum neque Bergerus nobis otium fecit in *dissertatione de autographis veterum* in *Martini Thesauro* p. 83 sqq. neque Gühlingius in *diss. de apographis veterum* ib. p. 187 sqq., (quamquam is cap. quinto in universum satis recte disputat de observantia codicum, qua singulorum hominum audaciae omni tempore obstitum est) neque Walch. *art. crit. Rom.* V.

Ad Graecos transiturus primum mentionem iniiciam Galeni: qui spinosa profecto et minuta diligentia Hippocraticorum librorum corruptiones indagat, varias lectiones eorumque origines inquirat, vera et supposita

*) Ciceronis locus est *Verr. IV, 44*. „Nobis in tali re ultra libros sapere anceps videtur.“ Proh deum hominumque fidem: sapere aude! Quos Gellius vidit an libri non erant? non fideles? at fidelissimos testatur. Non antiqui? Scilicet Ciceronis editores viderunt antiquiores. — Difficile est non truci quantum in hoc genere in uno Cicerone adhaere possit in quatuoriam associari.

discriminat. Hoc colore iste scriptor ita imbutus est ut unum alterumve exemplum proferre nihil attinet. Similiter dici potest de Strabone: qui si quando inclinat ad scriptoris locum mutandum ne tum quidem temere codices ignorat vel vilipendit, ut I p. 4 *τρίς μὲν γὰρ τ' ἀνέστησαν ἐπ' ἡματι, τρίς δ' ἀναρριβδεῖ* καὶ γὰρ εἰ μὴ *τρίς*, ἀλλὰ *δύς*, τάχα *τῆς ἱστορίας παραπαιστούσης* τῆς *γραφῆς διημαρτημένης*. Cf. p. 25 (*γραφικὸν ἐμάρτημα ἢ ἱστορικόν*). XII p. 549 *ἦτοι μετατεθείσης τῆς γραφῆς ἀπὸ τοῦ τηλόθεν ἐκ Χαλύβης* (in *ἐξ Ἀλύβης*) *ἢ τῶν ἀνθρώπων πρότερον Ἀλύβων λεγομένων ἀντὶ Χαλύβων*. Et quid de audacioribus coniecturis indicet sapius indicat. Sic XII p. 550 de audaci Ephori coniectura: *ἡ μεταγραφὴ δὲ παρὰ τὴν τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίστιν καινοτομονμένη ἐπὶ τοσοῦτον σχεδιασμῷ ἔοικεν*. I, 41 *ἦν μὲν οὖν γραφὴν οὐκ ἀνάγκη κινεῖν παλαιὰν οὖσαν*. Et ipsos Byzantinos hac ~~vix~~ persistentes invenimus. Schol. Dion. p. 677 de Herodianī definitione prosodiae disserens „*προσῳδία ἐστὶ ποιά τάσας ἀγγραμμάτων φωνῆς*“ non negligit addere: *ἐν πολλοῖς δὲ βιβλίοις εὐρίσκεται καὶ ἕγις*. Nec Eustathius raro τὰ παλαιὰ ἀντίγραφα commemorat. Et habemus inter Byzantinos quī omnibus quibus ars critica exercenda est quasi exemplar proponi possit, Stephanum. Quod nemo quā illum egregium grammaticum cognitum habet dabitat: alia exempla infra ponam: unum hoc loco:

Ἀνακτόρων in versu Sophoclis aut Eugenium per diphthongum scripsisse: *ἔοικε δ' ἀγενεῖ ἐντετιχηκέναι βιβλίῳ· ἡμεῖς γὰρ διὰ τοῦ εὐρομεν*.

Quorsus porro pertinent grammaticorum querelae de librariorum corruptelis, ut Philemonis, Strabonis, Galeni (Villois. Anecd. II p. 136. Beck. spec. histor. bibl. Alex. p. 23)? Quorsum institutum τῶν διορθωτῶν? Schol. Dion. p. 736 *πρὸ μὲν γὰρ τοῦ ἄρξασθαι ἀναγνῶσκειν ὁ διορθωτὴς λαμβάνων τὸ βιβλίον διορθοῦ-*

ται αὐτό, ἵνα μὴ ἐπταισμένον αὐτὸ ἀναγνοὺς ὁ νέος εἰς κακὴν ἔξιν ἐμπέσῃ. Cf. 688, 31 εἰτα τὴν αἰτίαν ἀποδιδούς δι' ἣν οὐ τίθεται νῦν ἐπὶ πάσης συλλαβῆς ἡ βαρεῖα φησὶν „ἵνα μὴ καταχαράσσωνται τὰ βιβλία τοῦτο νῦν οὐ γίνεται“. ἐπιλαμβάνονται δὲ πολλοὶ τοῦ τεχνικοῦ καὶ φασιν ὅτι οὐκ εὐλόγα δοκεῖ λέγειν· κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ὁ εὐρὼν ἐσφαλμένον βιβλίον οὐκ ὀφείλει τοῦτο διορθοῦσθαι καὶ ξέειν τὰ κακῶς γραφέντα ἀλλ' ἔᾶν ἀδιόρθωτον, ἵνα μὴ τὸ βιβλίον ἀκαλλές τε ὄρῳτο καὶ τινα τρόπον ἀμυχὰς ξεσμάτων ἐπιφερόμενον. Sueton. Domit. 20 „Liberalia studia in initio imperii neglexit quamquam bibliothecas incendio absumptas impensissime reparare curasset, exemplaribus undique petitis missisque Alexandriam qui describerent emendarentque“. Describerent, opinor, quorum exemplaria Romae nancisci non poterat, emendarent quorum non satis bona. Quod illic in scholiis Dionysii dictum vidimus ἵνα μὴ καταχαράσσωνται τὰ βιβλία idem Ioann. Alex. p. 6 dicit διὰ τὸ μὴ καταστίζειν τὰ βιβλία. Hinc explicatur quid sit ἀστιγὲς βιβλίον apud Steph. Byz. s. Βάβρας — εὐρεται καὶ ἰσοσύλλαβος ἡ κλίσις ἐν ἀστιγεῖ βιβλίῳ. H. e. ἀδιόρθωτον. Nam diligenter annotat ubi non emendato libro usus sit. Ut hoc loco sic s. Γεδρωσία· ἐν δὲ τοῖς τοῦ Πολύστορος διὰ τοῦ κ εὐρέθη ἡ πρώτη συλλαβή, ἀλλ' ἦν ἀδιόρθωτον τὸ βιβλίον. Non dubium quid sit σφάλμα apud eundem Steph. s. Γάργαρος. „Ἑλλάνικος δὲ Γάργαρον ἔφη τὴν πόλιν διὰ τοῦ σ, ἀλλ' οἶμαι σφάλμα εἶναι“ h. e. γραφικὸν ἀμάρτημα non emendatum, quod non videtur intellexisse (Sturzius Hellan. p. 18*).

*) In compluribus Anthologiae epigrammatis notatur: ἐσφαλμένον vel ὁλόσφαλτον vel similiter. In his puto lusum esse scribentium ut quasi griphum lectoribus proponant „ζῆται τὸν νοῦν τοῦ

quid quod diligentia Batavorum simili ad litterarum corruptiones attenderunt? Heilad. ap. Phot. p. 531 Bē. διὸ καὶ τὸν παρ' Ὀμήρου στίχον τινὲς οὐ τέτα ἀλλὰ τέτα προήνεγκαν ἀναγινώσκοντες, καὶ ἐπισημηνύμενοι ὡς ἡ ἀπάτη γέγονεν ἐκ τοῦ τινος τὸ δευτέρου τ' ἀντὶ τοῦ λ λαβεῖν, τῆς βραχυτέρας γραμμῆς τοῦ λ φωνηταίου αὐτοῖς τῆς ὁρθῆς κεφαλῆς τοῦ τ παρασχομένης, τῆς δὲ μετ' ἑξῆς τῆς ἐπιχειμένης ἐγκαταλείπειν. Porphyr. ad Y, 271 δι' οὗ καὶ αὐτόθεν ἀξιοῦσι μὴ ἔλασσε γράψαι ἀλλὰ θάλασσε, ἀνωθεν γράσκοντες ἀμαρτάνοντά τινά γράψαι τὸ ε, ἢν λείπειν περὶ φέρειαν τοῦ Θ παρένια. Ea simillima habemus ipsius Aristarchi. Aristonic. A, 104 G. ἡ ἀπλὴ δὲ Ζηρόδοτος γράφει θν· μήποτε δὲ περὶ τῆς γεγραμμένης τοῦ ο ὑπ' ἀρχαίας σημασίας προσδεῖς τὸ κ. Hult Aristarchi observationi gemina eiusdem servata Pind. Nem. I, 34 παραλείπεται δὲ τῇ ἀρχαίᾳ σημασίᾳ τὸ ἐολδς. ἡ γὰρ ἀντιστοιχία ἀπῆται τὸ υ (sc. ἐολούς). Et ad Alexandrinus relapsus denuo Aristonici Didymique memoriam révoce studiorumque in Aristarchis Moris positorum, quae fere sola ad Wolfium refutandam sufficerent.

Ac profecto haec tam sunt per totam antiquitatem sparsa ut Wolfio, homini in antiquis libris veritatissimo, in memoria inhaeruisse videantur invito. Inde factum opinor, ut istis, quae supra posuerat p. CCXXXI, parum congruenter haec ex calamo sui excidere passus sit p. CCXXXVI. „Verum ista omnia sic accipi nolim, quasi bonos et accuratos emendatores negem antiquis et exquisitis codicibus usus esse

ἐπιγραμματος οὗ ἐσφαλμένου· ἐὰν ἔχῃς νοῦν οὐκ ἐσφαλτὴν ἀλλὰ μᾶλλον περὶ τούτου“ Jacobs. T. VII. p. 127.

*) v. Boeckh. Ueber d. crit. Behandlung des Pindar in Memor. Acad. Berol. 1822. 23 p. 306.

itisque comparandis genuinam formam textus quaesivisse. At genuina illis fuit ea, quae poetam maxime decere videbatur. In quo nemo non videt omnia denique ad Alexandrinorum ingenium et arbitrium redire.

Libere dicendum est in re gravissima. Haec sensum non habent. Neque enim poterant una opera genuinam formam quaerere comparandis antiquis et exquisitis codicibus suoque abuti arbitrio. At non poterat fieri ut falsis profectus ab initiis non suis sese irretirat laqueis. Quam omniq. falsam de istorum grammaticorum opera conceperit notionem, declaravit haec loco p. CCXXXIII: „Quippe illo Graecorum aevo (Alexandrinum dicit) quamvis in minutis grammatici generis occupatissimo non potuit non vilis et eruditi hominis acumine parum digna videri haec cura libros dividendi in partes, praeponendi summaria, codices inter se comparandi, librariorum menda tollendi, vocabula signis distinctionum et accentuum notandi et si qua alia sunt, quae partim assignantur grammaticis.“ Hic primum iure quaeretur cur si haec vilia videbantur ista aetate tanto studio colerentur. Certe Cicero honos, inquit, alit artes omnesque incendantur ad studia gloria, iacentque ea semper, quae apud quosque improbantur. Deinde in iis, quae principibus grammaticis dicit indigna habita, nullum unum est, quod non Aristophanem vel Aristarchum fecisse constet: de comparatione codicum, de librariorum mendis subletis, de interpunctione et accentibus iam ne verbum quidem addam: verum quod attinet ad operum libros in partes dividendi, Aristarchus hanc Homeriarum rhapsodiarum faciem induxisse fertur et quod huic simile est Aristophanem quorundam lyricorum carmina ex lege quadam ordinasse traditum eiusdemque scriptur fabularum argumenta. — At atheteses Wolfium male habuerunt et Zenodotea temeritas. De athe-

testibus separatim dixi. De Zenodoto sic iudico. Quamquam non omnia, in quibus Aristonicus utitur vocabulo *Ζηρόδοτος ἐποίησε* vel *μετέγραψε*, coniecturis similia sunt, tamen et constans veterum grammaticorum opinio, qua ipsa ductus Aristonicus nonnulla eius coniecturae tribuit quae Zenodoteo tempore in libris ferebantur, et complura certissima exempla non sinunt nos dubitare quin satis libere in scriptoribus tractandis versatus sit coniecturisque indulserit. Sed primum ex uno alterove calidiore critico non licet de solitis istorum rationibus coniecturam facere:*) deinde — quod hic magis spectandum — quod in Zenodoto factum videmus hoc consentaneum est fieri ubi primum ars critica nascitur ut aliquanto liberior sit: quod item primis post renatas in Italia litteras temporibus evenit. Scilicet primum tum elaborat ut scriptores, quos pauci mss. corruptos exhibent, sine summa offensione legi possint; partim imperfecta ars multa non intelligit inscientia, quae tollit ne quid reliquatur quod absurdum esse putat. Sed gliscentibus studiis, codicibus pluribus paratis, rerum sermonisque scientia vulgata, arte interpretandi exulta, multis obscurioribus locis per variorum tentamina tandem reclusis, in arctiores se fines contrahit, et quo magis primi magistri peccaverunt, eo magis iam ipso contradicendi studio ad fontes suos revertitur. Fuit Anacreontis locus eiusmodi *ἀγανὸς οἶα τε νεβρόν νεοθηλέα γαλαθηνὸν ὃς ἐν ὕλῃ κεροέσσης ἀπολειφθεὶς ὑπὸ μητρὸς ἐπτοήθη*. De hoc traditum a schol. Pind. Ol. III, 52 (Didymo) *Ζηρόδοτος μετεποίη-*

*) Hoc in posterioribus quoque aetatibus diiudicandis ne obliviscere. Quintil. IX, 4, 39 „Quaedam in veteribus libris reperta mutare imperiti solent et dum librorum insectari volunt insciam suam confitentur.“ Tam severe iudicant de coniectantibus.

ον ἐρεώσης, διὰ τὸ ἱστορεῖσθαι τὰς θηλείας κέρατα μὴ ἔχειν ἀλλὰ τοὺς ἄρρενας. Pulcra coniectura; cui si quis nihil opponeret quam quod hodie Bentleio opponere solent „ἃ γέγραπται γέγραπται“ nae istum quod item de plerisque cum Bentleio disputantibus adhuc quidem dicendum est non dignum dicemus in arte critica qui Zenodoti corrigiam solvat. Sed fortiter obstitit ei Aristophanes exemplis allatis poetarum complurium, cervae cornua tribuentium, Ael. h. an. VII, 39. Sch. Pind. III, 52.

Sic Aristarchus complura prioribus suspecta et conjecturis sanata reliquit scientia; in aliis eadem causa offendit primus. Priores ubi φόβος pro δέος invenerunt non offenderunt quod huius vocabuli vim Homericam non perspectam habebant. Ipse ubi codd. aliam etiam lectionem praebebant, ex gr. τρόμος, hanc recepit, ἄμινος, versum pro falso habuit. Et hoc memorabile nunquam illum eiusmodi versus coniectura sanasse, sed nota apposita damnassee. Sic II, 92 pro Zenodoteo *πρὸς Ἴλιον αἰὲν δέσσειν* habuit *πρὸς Ἴλιον ἡγεμονεύειν*. Sed, O, 71 *Ἴλιον αἰὲν ἔλοιεν* causa fuit athe- tiseos, ut patet ex sch. M, 115. O, 56. Unde patet O, 71 verba „*Ἀρισταρχος δὲ Ἴλιον ἐκπέρωσι*“ falsum esse testimonium nec Aristonici, cuius verba *διο καὶ ἀθετῆται ὁ στίχος οὗτος* servata in D. — Alia exempla invenies quocunque loco librum nostrum evolveris.

Sed quid tergiversamur cum habeamus testimonia? I, 222 *ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο φαίνονται καὶ παρ' Ἀγαμέμνονι πρὶν ἐπὶ τὴν πρεσβείαν στείλασθαι δειπνοῦντες. φησὶ γοῦν* „*αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὄσον ἤθελε θυμός, ὤρμωντ' ἐκ κλισίης*“ (177). *ἄμεινον οὖν εἶχον ἄν, φησὶν ὁ Ἀρισταρχος, εἰ ἐγγράπτο „ἃψ ἐπάσαντο“ ἢ ὄσον χάρισσθαι τῷ Ἀχιλλεῖ γεύσασθαι μόνον· ἀλλ' ὅμως ὑπὸ περιττῆς εὐλαβείας οὐδὲν μετέθε-*

κεν, ἐν πολλοῖς οὕτως αὐτῶν φερομένην τῇ γραφῇ*). Εἰ haec: Γ, 262 προκρίνει μὲν τὴν διὰ τοῦ α γραφὴν δύσετο, πλὴν οὐ μετατίθηναι ἀλλὰ διὰ τοῦ α γράφει Ἀρίσταρχος. Β, 665 βῆ φεύγων. τὰ μὲν Ὅμηρον ἔθες βῆ φεύγειν προφέρεται. ἀλλ' ὅ γε Ἀρίσταρχος οὐ μετέθηκεν, ἀλλ' οὕτως γράφει βῆ φεύγων. α, 337 τῷ εἶδες οὐκ ἐχρήσατο. Ζηρόδοτος γράφει εἶδεις· καὶ Ἀρίσταρχος οὐ δυσχεραίνει τῇ γραφῇ. Item II, 636 noluit uno deleto τ' omnem dubitandi materiam tollere. Quid igitur veritus est nisi codicum auctoritatem! His addicentibus meliorem et exquisitiorem visam lectionem recepit, v. exemplum supra positum p. 67. not. III addas simile hoc. Ω, 332 ἢ τόγε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνδρώων, καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκε ποδάρκης ὁλος Ἀχιλλεύς. Eust. h. i. p. 1304, 20 ἐν δὲ τῷ ἢ τόγε νύσσα τέτυκτο καὶ ἔξης φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι Ἀρίσταρχος γράφει: ἢ τόγε σκίρος (σκίρδος†) ἔην, νῦν αὖ θέτο τέρματ' Ἀχιλλεύς, ἐνὸς τούτου στίχου τεθέντος ὑπ' ἐκείνου ἀντὶ τῶν ἀνωτέρω γραφέντων δύο. Praeterea adeant lectores sch. Z, 4.

Sed ubi duplicis lectionis aequa erat auctoritas quid secutus est? Egregie docet Apollon. Dysc. synt. p. 77, disputans de duplici lectione πῶς δ' αὖ τῶν Τρώων φυλακαὶ et πῶς δαί (hoc Aristarchus) τῶν Τρώων φυλακαί. „ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὸν Ἀρίσταρχον ἐκίνει τὸ ἔθιμον τοῦ ποιηταῦ, ὃς συνήθως μὲν ἐλλείπει τὰν ἄφρον, συνάπτει δὲ μετὰ τὰ πύσματα τὸν δαί σύνδεσμον τίς δαίς, τίς δαί ὁμιλος ὃδ' ἐπλετο — τοῦ δαί πῆϋς ἔστηκε**)

*) Similiter reprehendit Homerum neque tamen mutat X, 468. H, 114. Ψ, 857.

**) α, 268. α, 225. X, 408. v. schol. h. i. Apollon. synt. 77. 6.

κατὰ γὰρ τὴν προσηρημένην σύνταξιν (secundum ea quae de structura articuli diximus) ἐπὶ οὗτου πάλιν λείπει τὸ ἄρθρον. καὶ ἦν ἐγκείμενος ὁ δαί σύνδεσμος λείποντος ἐνεκοῦ ἄρθρου λέγω τοῦ ἦ. καὶ σαφές ὅτι κατὰ τὴν παλαιάν σύνταξιν πρόδηλα τὸ τοῦ λόγου καθευσθήκει, λέγω ἢ λείψας μὲν τοῦ ἄρθρου, παρὰθεσις δὲ ἡ τοῦ συνδέσμου. καὶ οὕτως ἀκριβέστερον τὸ Ὀμηρικὸν ἔθος ἀπεδείκνυτο, καὶ γὰρ ἐπ' ἄλλων τὸ θέον (i. e. quod philosophica ratio requirit) ἦν παρὰθέσασθαι καὶ τὸ σύνθετες προὐκρίνετο, οὐ δὲ ᾤσσαν Ἀθηναίη ἐπιτεῖλαι, λέγω κατὰ προστακτικὴν πρᾶσφορὰν προπαροξύνων (αἰν?), ἀλλ' ἦν ἄλλα τιμὰ διδάσκοντα ἀπαρμφάντας ἀναγκῶναι, οὕτως ἐκ τοῦ παρανομένου

παρῶν δ' ὡς κεν Τρῶες —

καὶ ἐκ τοῦ τὰ δ' ἅπαντα δέχεσθαι καὶ πλείστον ἄλλων. Σὺ δὲ ᾤσσαν Ἀθηναίη ἐπιτεῖλαι est A, 64, ubi Aristonicus: ἡ διπλὴ ἐστὶ τὸ ἐπιτεῖλαι ἀντὶ προστακτικοῦ μετῆται*). Ergo id praeoptavit quod non tam vulgare quam Homerici sermonis proprium videretur. Sed hac quoque in re minime pertinaciter egisse, testimonium est de his ipsis imperativis. Σ, 140 legimus:

ἡμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον
ὀψόμεθα τε γέρονδ' ἄλιον καὶ ὀώματα πατρός,
καὶ οἱ πάντ' ἀγορεύσας —

Didymus: παρὰ Ζηνοδότῳ ἀγορεύσαι. καὶ ὑποφαίνει τὸ Ὀμηρικὸν ἔθος. Hinc igitur de Aristarcho iudicandum est. Ille observaverat articulis Homerum plerumque non uti. An ideo omnes articulos exclusit? Minime. Ne ferente quidem metro. Ἄλως δ' ὁ μέγας αἰὲν — Π, 358. v. Didym. B, 111. Apollon. synt. 41. Sed ἄλλοι scripsit non ἄλλοι, quod satis firma accedebat mo-

*) Si A, 302 πείρησαι scripsit accesserat aliqua de usu medii herodianus. Herodianus hoc loco diversum misceat.

numentorum auctoritas. Observaverat Homerum augmenta omittere. An ideo nullum augmentum reliquit? Minime. Ediderat *ὅς μὲ τοι αὖτις δῶκε*, *Φ*, 84; contra *Ο*, 601 *ἐκ γὰρ δὴ τοῦ ἔμελλε*, non ut Aristophanes *μέλλε**). Sed in dissensu editionum potius *ἔργα νέμοντο* scripsit, et *θαῦμα τέτυκτο*, ut his utar, quam *ἔργ' ἐνέμοντο*, *θαῦμ' ἐτέτυκτο*. In quo fortasse nonnunquam falsus fuit, quod nondum omnia momenta perspexerat: sie in augmento diiudicando fortasse ab Aristarcho discedendum erit propter leges quasdam hexametri Homericici Aristarcho non observatas. Sed in malam famam pertinaciae incidit vir excellentissimus per eos, quibus pertinax videbatur nolle constantem poetae legem semel vel bis migrari et haec si codicum auctoritate sanari non poterant oboelo notare, quibus pertinax visum, cum observatum esset ubique poetam uti *ἐθέλω*, scribere *Πηλειδὴ θελ'* —

Haec et talia in observatione nitebantur. Sed occurrerunt alia, quae si in alterutram partem diiudicare velles summa ingenii subtilitate opus erat, *B*, 299, ubi Ulixes Graecos domum redire cupientes cohortatur ut maneat:

τλήτε φίλοι καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον —

Zenodoti lectio erat *ἐπὶ χρόνον*. Audi Aristonicum: *ὅτι Ζηνόδοτος γράφει ἐπὶ χρόνον, ἀπιδάμους· ἔμφασις γὰρ γίγνεται πολλοῦ χρόνου διὰ τοῦ ἐπὶ*. H. e. cum *ἐπὶ* dicit memoriam renovat longi temporis, quod iam in obsessione et laboribus consumerint: quod non prudenter factum hoc tempore. — *B*, 314 de serpente passerem devorante:

ἔσθ' ὅγε τρὸς ἔλκειν κατῆσθι τετραγῶντας.

Zenodotus *τιτίζοντας*. Iudicatum ab Aristarcho: „ὅτι Ζηνόδοτος γράφει *τιτίζοντας*· εὐτελής δὲ ἡ λέξις κατὰ

*) ὅτι καὶ *P*, 215, Zenodot. ὅτι. — Adi Herodianum *A*, 3, 1180.

φύσιν γὰρ φθεγγόμενοι οἱ νεοσσοὶ τιτίζουσιν,
οἱ δὲ κατεσθιδόμενοι τρίζουσιν.“ — B, 412 pre-
catur Agamemno:

Zeῦ κίδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,
μὴ πρὶν ἐπ' ἥελιον δῶναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἔλθειν
πρὶν με κατὰ πρηγὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον.

Pro primo versu alii Zeῦ πάτερ Ἰδηθεν μεδέων κῦδιστε
μέγιστε. „ὅτι ἐν τισι γέγραπται Zeῦ πάτερ Ἰδηθεν με-
δέων, οὐχ ἀρμόζει δὲ τὸν ἐγγώριον Δία προσκαλεῖσθαι
ἐπὶ τῆς πορθήσεως, ἀλλὰ βέλτιον κοινοτέραν.“ — A, 204
Achilles ad Minervam:

ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὄτω,
contra Minerva 212

ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.

Zenod. contra illic τετελεσμένον ἔσται, hic τελέεσθαι
(vel ut ille scripsit τετελέσθαι) ὄτω. Sed „τῇ Ἀθηνᾷ
ἀρμόζει μᾶλλον βεβαιοῦν.“ — B, 448 (Ἀθήνη)

αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε
τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρόνιοι ἡερέδονται

Zenodot. ἡερέδονται. „Ζηνόδοτος γράφει παρατατικῶς ἡε-
ρέδοντο, ὅπερ οὐχ ἀρμόζει ἐπὶ ἀθανάτων.“ Sed his similia
permulta sunt: non certa pleraque, nec hoc putavit Ari-
starchus, sed in lectionis discrepantia, cum in alteram-
atram partem momentum quaeratur, elegantiam pro-
dunt ac subtilitatem.

Minime audax Aristarchus; imo mihi certum est
si quid Aristarchus peccavit in contrarium peccasse:
nam si totam hominis subtilitatem perspicio opinor
unum et alteram non laturum fuisse in Homero ut
alienum ab eius consuetudine nisi quaedam religio ob-
stitisset. Sunt etiamnum in Homericis carminibus,
quod ego fidenter pronuntio, aliquot loci qui sen-
sum non habent: quos certe ab Aristarcho improbatos
non traditum. Sed ut quaedam, ubi traditum, afferam
audax homo non violentius explicasset, illud Ἰαρόδανον

ἀμφὶ δέσποα (p. 346). Nec tam leniter indicanda de H, 344 (p. 172). Et, opinor, vidisset non ferri posse Θ, 230 ὡς ἥπότ' ἐν Αἴμῳ κενεσινχέας ἡγαρώμεθα: ut ex scholiis satis apparet Aristarchi Iasionem non aliam fuisse. Sed de hoc paulo fusius disputabo.

Verbi substantivi praesens omittitur et in eumtialibus non pendentibus, e. g. στρεπτοὶ δέ τε γὰρ θεοὶ αὐτοὶ, ἀνεσταὶ δὲ φρένες ἐσθλῶν (N, 115), ἦτοι γὰρ μῦθοι γε τοιαῦτες (γ, 124). τὸ δ' ἄλγιον εἶ — ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι (H, 282), οὐδέ τί τοι παθεῖν δέος οὐδ' ἀπολέσθαι (ε, 347). Οὐχ ἔδος (Ψ, 203). πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρώες κλειτοὶ ἔ' ἐπικούροι κτείνειν (Z, 227.) Ἐκτόρος ἦδε γυνή (Z, 460). οὗτός τοι Διδυμηδὲς ἀνὴρ, οὗτοι δέ τοι ἴπποι, οὗς, — τῶν ἦτοι χήνσέη ἔνυσ' ἄφθιτος, — πύμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ (E, 724). οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνῇ, ἀλλ' ἤδη Δαναοὶ γε καὶ Ἀσσαντοὶ μάχονται. — καὶ δὴ Θαιήκων γαίης σχεδόν (ε, 288).

Partim post relativum: νῆ' ἄρσας ἦτις ἀρίστη (α, 280), οἱ τοι ἄριστοι (δ, 409). ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνω (H, 113.) μῦθος δ' ὡς μὲν νῦν ἐγὼ, εἰρημένος ἔστω (θ, 524). οὕτως τοι πῶν μῦθον ὀνόσσεται ὅασι Ἀχαιοὶ (I, 55) δμῶων οἱ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσεύς θείλοιο.

Post particulas relativas: ὅθι ξανθὸς Μενέλαος (γ, 300) ὅθι ξανθὸς Παδάμανθος δ, 564. σὺν τε Τηλέμαχος καὶ ἐπ' ἀγροῦ π, 320. ὅττι μάλ' αὐτὸν ἄναιός, ὡς ἀφάντοισι μάχεται E, 407, ἔπειτα πρὸς φέρεσθον αὐτῶς. — Post εἰ δ' ἢ ἀνὴρ, ὃν γῆμι, δαΐφρωνος Τυδείδης κλέος E, 184 εἰ δ' ἤδη πεδυνῶσι καὶ εἰν' Αἴδαο δάμοισιν X, 52. Voss. Arat, 30. ἢ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν' Αἴδαο δάμοισιν δ, 201 ἢ καὶ ἤδη οἴκερ ε, 178. — ἔρχεσθαι πρὸς δῶμα δ' αἰδοῖται βασιλεὺς η, 214. *).

*) Post Iva, p. 114 Z, 204 ex Vossii emendatione ad Arat. 30.

Ergo hoc in tertia persona sing. et plur. praes. frequentissimum. Rarius in reliquis. In secunda persona, vix hic referendi erunt *ο, 126*

Ἀκρίτου ἢ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶσαι.
τοίου γὰρ καὶ πατρός.

B, 201

οἱ σὺ φέρτεροί εἰσι, σὺ δ' ἀντόλεμος καὶ ἀναλκις.
3, 333

ὁμότερον δ' οὐκ ἔστι γένος βασιλεύοντων ἄλλο
ἐν θῆρῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὁμῆτες καρτεροὶ αἰεὶ.

Nam haec exclamationem habent a praecedente verbo simil. Sed hoc:

ἀμφοτέρω γὰρ σφῶι φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
ἄμφω δ' εἰχηητά· τόγῳ δὲ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.

Saepius omissum ἐστί post ὅσοι. Εὐρύμαχ' ἦδ' καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἄγανοί β, 200. ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάμους ὅσοι ἀριστοὶ 3, 250. —

Ἐμὲν πῦτο suppleri voluit poeta I, 225 καὶ Ἀχιλεὺς·
ταῖσδε μὲν εἰσὺς οὐκ ἐπιδυνεῖς.

ἦ μὲν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδου
ἦδ' καὶ ἐνθάδε νῦν.

Quo loco nec ἦμεν placet, quod nonnulli habebant, nec Aristarcheum ἐπιδυνεῖ (vel potius ἐπιδυνῇ)*. Etenim patet etiamsi non propendebat Homeri sermo ad omitendum verbum substantivum exceptis formis ἐστί et εἰσι, tamen non ita constrictum fuisse poetam quin si quando commodum esset et per sententiam ambiguitas levitaretur (nam hoc nisi ita est auditor non fertur nisi ad tertiam personam supplendam) aliis quoque formis carere posset. Sic coniunctivus ἦ eius animo ob-

*) N, 623 Τρῶες ὑπερφύλαοι, δεινῆς ἀδόρητοι αὐτῆς!

ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ αἰσχεος οὐκ ἐπιδυνεῖς,

ἦν ἐπεὶ καθήκοντα καὶ αἰσχύνη.

nam supplendam, ὁμοειδὲς vocativum est.

versabatur E, 481 *κτῆματα* — τὰ τ' ἔλδεται δς. κ' ἐπιδεύς. Et, opinor, N, 335 ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ *λιγέων ἀνέμων σπέρχουσιν ἄλλαι ἤματι τῷ* ὅτε *τε* *πλείστη κόνις ἀμφὶ καλεύθους*. Et futurum potius quam praesens ξ, 394 ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ', αὐτὰρ ὅπισθεν (vel ut alii ὑπερθεν) μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ, τοὶ Ὀλυμπόν ἔχουσι (v, A, 338. X, 255). In quo non iniuria dixeris ex antecedente verbo non ut saepe fit radicem suppleri sed tempus. Attamen et haec rarissima sunt, et de imperfecto an unus sit locus incertum, quamquam nec hoc omnino interdictum fuisse putaverim. T, 43

αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης διὸς Ἀχιλλεύς,
 σμερδαλέα ἰάχων, ὥρσεν δ' ἦρωας Ἀχαιοὺς·
 καὶ ὃ οὔτε τὸ πάρος γὰρ νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον,
 οἳ τε κυβερνῆται καὶ ἔχον οἰήϊα νηῶν
 καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν —

Qui harum rerum peritiam sensumque habent, nolent dicere ad οἳ τε κυβερνῆται supplendum esse ἦσαν sed subsequens ἔσαν eodem pertinet, quamquam abreptus poeta enumerandi et simul pingendi ardore illos gubernatores vivide descripturus interiecit καὶ ἔχον οἰήϊα νηῶν, ita pergens quasi dixisset ἔχοντες. — De O, 280 stat mihi sententia:

πῇ ἔβαν εὐχολαί, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἀριστοί;
 ἄς, ὅπότεν ἐν Αἴμυνφ κενεανχέες ἡγοράασθε.

Cum Aristarchus ἡγοράασθε explicuerit ἡθοροῦντο (v. Porphy. A, 2) non video quomodo hoc aliter interpretari potuerit quam ut omissum statueret ἦμεν. Ego nunquam credam ab Homero ita profectum esse. Quis enim haec aliter legere potest quam

ἄς, ὅπότεν ἐν Αἴμυνφ κενεανχέες ἡγοράασθε, —

(cf. I, 129).

Aut ab initio versus corruptus est aut excidit versus post hunc. — B, 304 *χθιζά τε καὶ πρώϊζ' ὅτ' ἐς Αὐλῖδα*

νῆες Ἀχαιῶν cet. sic interpretor: vix cum Aulida ad-
vecti eramus, tum (v. 308) portentum accidit. —

Aliud adiciam, de quo nihil Aristarchus obser-
vatum habuit.

Θ, 306 μήκων δ' ὥς ἐτέρωσε κάρη βάλεν, ἦτ' ἐνὶ
κήπη

καρπῷ βριθομένη νοτίησιν τε εἰαρινῇσι·

ὥς ἐτέρωσ' ἤμυσε κάρη.

Hoc loco Aristonicus: ἡ διπλῇ ὅτι ἔξωθεν προσληφθέν
τὸ ἔστιν (sc. ad ἦτ' ἐνὶ κήπῳ), εἰ μὴ ἡ μετοχὴ ἀντὶ ῥή-
ματος παρείληπται, βριθομένη ἀντὶ τοῦ βριέθεται, ἢ κοι-
νὸν τὸ κάρη βάλεν.

Prima explicatio quam langueat nemo non sentiet
et senserunt illi, in hac non acquiescentes. Lustremus
secundam, quae pendet ab usu Homérico coniugationis
periphrasticae.

B, 260 μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἶη.

ζ, 244 εἰ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἶη.

Γ, 309 Ζεὺς μὲν πον τόφῳ οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ
ἄλλοι,

ὅπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἔστιν.

Δ, 196 καὶ κ' ἀλαός τοι ξεῖνε διακρίνεις τὸ σῆμα
ἄμφορόων· ἐπεὶ οὐτι μεμιγμένον ἔστιν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον.

Ε, 24 ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυντο, σώωσε δὲ νηπιὶ καλύψας,
ὥς δὴ οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἶη.

Π, 538 Ἐκτωρ νῦν δὴ πάγχυ λαλασμένος εἰς ἐπι-
κούρω.

Ξ, 172 ἀλείφατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ

ἀμβροσίῳ, ἔθανψ, τό ῥά οἱ τεθνωμένον ἦεν.

Θ, 524 μῦθος δ', ὅς μὲν νῦν ὑγυῖς, εὐρημένος ἔστω.

Ψ, 343 ἀλλά, φίλος, φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι
(imper.)

λ, 443 ἢ νῦν μήποτε καὶ ἐν γυναικί περ ἕστις εἴη
μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πεφυγμένον, ὃν κ' αὖ εὖ εἰδῆς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεφυγμένον εἶναι*.)
α, 18 οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων καὶ μετὰ
οἷς ἐτάροισι.

ι, 455 Οὗτις ὃν οὐπω φημι πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.

Ζ, 488 μῶϊφιν δ' οὐδ' εἰς φημι πεφυγμένον ἔμμεναι
ἀνδρῶν.

Ch. X, 219 οὐδ' οἱ νῦν καὶ γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμφι
γενέσθαι.

Α, 388 ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὲ τετελεσμένος ἔστιν.

Σ, 4 τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμόν, ἃ δὲ τετελεσμένα ἦν.

Θ, 454 ὥδε γὰρ ἔξεσθω, τὸ δὲ κεν τετελεσμένον ἦεν.

al. 1. καὶ κεν τετελεσμένον ἔπλεν.

ο, 536 (et saepius): αἶ γὰρ τοῦτο, ξείνε, ἔπος τετε-
λεσμένον εἶη.

Α, 212 (et saepius) ὥδε γὰρ ἔξεσθω καὶ μὲν τετε-
λεσμένον ἔσται.

ι, 547 οὐκ ὄναρ ἔλλ' ἔπαρ ἐσθλόν, ὃ τοι τετελεσμέ-
νον ἔσται.

Hinc altera explicatio refertur: nam coniegationis
periphrasis in passivo non fit nisi in participio perfecti.
Quae observatio Aristarchum, quantum videre licet,
fugerat. Restat tertia: cui conferimus hoc, II. 406

ἔλκε δὲ δουρὸς ἑλὼν ὑπὲρ ἄντυγος, ὥς ὅτε τις φῶς
πέτρῃ ἐπὶ προβλήτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθύν

*) Α, 211 ἀλλ' ὅτε δὲ ὁ Ἰκαρον εἶδε ξανθὸς Μενέλαος βλήμενος ἢ
incertum an hoc potius significet: "ubi vulneratus Menelaus ver-
sabitur." Πεννυμένος adjectivum est, quare ὁ ξείνος μάλα μὴ
δοκέει πεννυμένος εἶναι (Θ, 388) et similia omisi. Item ἀλκήμενος
δ, 907 ἐπεὶ γ' ἐν νόστιμῳ ἔσθι τοῖς καῖς. οὐ μὲν γάρ τι δεῖς ἀλ-
κήμενος εἶσθαι. Verbum ἀλκίσθαι accusativum habet.

ἐκ πόντοιο θύραζε λίνψ καὶ ἥνηπι χάλκῳ *).
ὥς ἔλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαινήφ.

Multo rariora imo rarissima sunt periphrasticae coniugationis exempla in activo.

β, 61 ἦ καὶ ἔπειτα λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα καὶ οὐ δε-
δαηκότες ἀλκήν.

ε, 182 ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσι καὶ οὐκ ἀποφώλια δῶς
β, 231. ε, 9 μήτις ἔτι πρόφρων ἄγανδς καὶ ἥπιος
ἔστω

σκήπτουχος βασιλεὺς μηδ' αἴσιμα μῆδεας ἰδῶς.
Quibus in exemplis non negligendum est, primum adiunctum esse verbo adiectivum, tum accedere participium. Qui omnino frequentissimus periphrasticae coniugationis apud scriptores Graecos usus est. Non concedam ad periphrasin pertinere hoc K, 547

εἰπ' ἄγε — ὅπως τούσδ' ἵππους λάβειτον καταδύν-
τες ὄμιλον

Τρώων; ἦ τίς σφωε πόρεν θεὸς ἀνιβολήσας;
αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἥελιοιο.

Facile sentimus, vim sententiae interire atque a poetae consilio aberrari si quis hic εἰσὶ suppleat. Admirantis exclamatio est ab accusativo ἐοικότας, qui sedate loquentem decebat, ad nominativum abrepti: sic ut K, 437

ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς, παῖς Ἡϊονῆος,
τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον ἡδὲ μεγίστους·
λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοιοί.

Sic parata videntur quae dici possunt de hoc loco:

ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκρῶν ἦν οἰωνῶν ὥς
πάντοσ' ἀνυζομένων· ὁ δ' ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικώς,

*) De verbo post ὥς εἴτε suppleto (ἦριπε δ' ὥς εἴτε πύργος) v. Butt. lexil. II p. 228.

*γῆρὸν τόξον ἔχον καὶ ἐπὶ νευρῇφι διῶτόν,
δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ღοικῶς.*

Qui versus scripti sunt de Aristarcho apud inferos grammaticorum stridentem turbam a corpore suo propulsante: advolant catervae nomen clarissimum coram vīsurae: at homo laboriosissimus, memor artis collineandi, quam per vitam factitaverat, fronte contracta, intento arcu, indignabundus quantopere Homerum suum neglexerint

πάντα περίξ φοβέει κριτικῶν ἀμετηρὰ κάρηνα.

Excursus ad p. 41.

Eust. A, 20 p. 28 Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος, ὧν βιβλίον εἰς τὰ τοῦ Ὀμήρου φέρεται.

Eust. B, 764 p. 340, 20

τὸ δὲ ποδώκεας Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος οὐκ εὐλόγως προ-
παροξύνεσθαι λέγουσι. τὰ
γὰρ εἰς vs ὀξυνόμενα, φυ-
λάττοντα ἐν τῇ συνθέσει
τὴν αὐτὴν κατάληξιν, ἀνα-
δίδωσι τὸν τόνον, οἷον θρι-
μύς ἄνθριμυς, τραχύς ἄτρα-
χυς· μὴ οὕτω δὲ ἔχοντα,
ἀλλὰ τρέποντα τὸ τέλος
ἵσταται, φασί, ἐπὶ ὀξείας,
οἷον ἡδύς ἀηδής, βαρύς ἀβα-
ρής, ἥϊς ἐνήϊς, βαθύς ἀβα-
θής· οὕτω γοῦν καὶ ὤ-
κυσ ποδωκής, ὥστε κατ'
αὐτοὺς καὶ ἡ ποδωκής ἵπ-
πος ὀξυντόως ὤφειλε καὶ
τὸ πληθυντικὸν ποδωκέας.
Τὸ μέντοι ποδωκής Ἀχιλ-
λεὺς οὐ παρασαλεύουσιν οἱ
δηθέντες, ἀλλὰ φασιν ὅτι

Herodian. B, 764.

ποδώκεας· τινὲς ὥς εὐσε-
βέας· καὶ οὕτως αἰρεῖ ὁ
λόγος, εἶγε καὶ τὸ ποδώκης
ὀφείλει ὀξύνεσθαι, καθὼς τὰ
εἰς vs ὀξύτονα, φυλάσσοντα
ἐν τῇ συνθέσει τὴν κατάλη-
ξιν, ἀναδίδωσι τὸν ὄνον,
θριμύς ἄθριμυς, οὐχ οὕτως
δὲ ἔχοντα, ἀλλὰ τρέποντα τὰ
τέλος ἵσταται ἐπὶ τῆς ὀξεί-
ας, ἡδύς ἀηδής, βαρύς ἀβα-
ρής, ἥϊς ἐνήϊς· οὕτως οὖν
ὤφειλε καὶ τὸ ποδωκής ὀξυ-
τονεῖσθαι· γενόμενον ἀπὸ
τοῦ ὠκύς. ἀλλὰ φασιν εἰς
ιδιότητα τοῦ Ἀχιλλέως βα-
βαρυτονῆσθαι τὸ ποδωκής
παρὰ γοῦν τῷ Ἡσιόδῳ ἀνε-
γνώκασιν „ποδωκής δι' Ἀτα-
λάντη“. τί οὖν ἐπὶ τοῦ Δι-
ωνος κατὰ βαρεῖαν τῶν

τὸ ποδώκης Ἀχιλλεύς εἰς
ιδιότητα τοῦ ἥρωος βεβα-
ρυτόνεται.

Eust. B, 765 p. 341.

οἱ μέντοι πρὸ ὀλίγου ρη-
θέντες γραμματικοὶ (Apion
et Herodorus) ἀπηλεγέως
κατακρίνουσι τὸ οἰέτας ὡς
παραλόγως προπαροξυνό-
μενον λέγοντες. οὐ τὰ εἰς
ὅς οὐδέτερα δισύλλαβα, ποι-
οῦντα ἐπιθετικά σίνθετα
εἰς ἡς λήγοντα, ἐν ὧς εἰς τὰ-
σαι ἔχουσιν αὐτά· γένος εὐ-
γενής, κλέος εὐκλής, θά-
λος εὐθαλής. ἔχρην οὖν,
φασί, καὶ περὶ τὸ ἔτος ταύ-
τῃ γενέσθαι. ἀναγινώσκου-
σι δὲ καὶ τὸ ἔξετέα ὡς εὐ-
σεβέα.

Eust. I, 516 p. 769, 20.

καὶ φασιν Ἀπίων καὶ Ἡρό-
δωρος ὅτι τὸ ζάφελος προ-
παροξύνεται λόγῳ τοιούτῳ.
ἰὰ εἰς ὅς λήγοντα παρὰ τὸ
ζα προπαροξύνεται, ζάθεος,
ζάκοτος. τὸ δὲ ζαφελῶς
περισπάται, ἐπεὶ τὰ εἰς λως
ἐπιβλήματα παραληγόμενα
τῷ ε ὡς ἐπὶ πλείστον φη-

ἀνεγνώκασιν καὶ ἐπὶ τούτου
„ὅς δὴ τοι εἶδος μὲν ἔπ
κακός, ἀλλὰ ποδώκης“.

Herod. B, 365.

οἰέτας ὡς Διομήδεας. ἔστι
δὲ καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ σχη-
ματισμοῦ παράλογος ὁ τό-
νος· τὰ γὰρ παρὰ τὰ εἰς
ὅς λήγοντα οὐ (1. οὐδέτερα)
δισύλλαβα συντιθέμενα εἰς
ἡς λήγοντα ἐπιθετικά μὴ
ἔχοντα τὸ η πρὸ τέλους
πάντα ὀξύνεται, εὐγενής,
εὐκλής, εὐειδής. οὕτως δὲ
καὶ εὐτειχής. ἔχρην μὲν
οὖν καὶ τὰ παρὰ τὸ ἔτος
τὸ αὐτὸ ἀναδέχεσθαι, καὶ
δὲ κατὰ βαρεῖαν τάσιν ἀνα-
γινώσκουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ-
το πάλιν καθολικῶς σώ-
ζοντες, ἔξετέα γὰρ ἀδμή-
την ἀναγινώσκουσιν ὡς εὐ-
σεβέα.

Herod. I, 516.

ἔχρην δὲ, εἰ παρὰ τὸ ζά-
φελος γέγονε, καὶ ζαφέως
ἡμᾶς ἀνεγνώκηναι βαρυτό-
νως ἢ καὶ ἐκεῖνο κατ' ὅστι
προφέρεσθαι τόνον. ἀλλὰ
μήποτε τὸ μὲν ζάφελος
προπαροξύνεται λόγῳ τοι-
ούτῳ, ὡς τὰ εἰς ὅς λήγοντα
συγκείμενα παρὰ τὸ ζα προ-

λεῖ περισπᾶσθαι, οἷον εὐ-
τελῶς ἐπιμελῶς, οἷς καὶ τὸ
ζαφελῶς συνεξέδραμε.

παροξύνεται, ζάθρος ζάκο-
τος, οὕτως ζάφελος. τὸ δὲ
ζαφελῶς περισπᾶται, ἐπεὶ
τὰ διὰ τοῦ λως ἐπιβόηματα
παραληγόμενα τῷ ε ὥς ἐπὶ
τὸ πλεῖστον φιλεῖ περισπᾶ-
σθαι, ἐντελῶς, ἐπιμελῶς,
οἷς καὶ τὸ ζαφελῶς συνεξ-
έδραμε. πρόκειται ὥς ἐπὶ
τὸ πλεῖστον διὰ τὸ εὐτρα-
πέλως ἰκέλως.

Sed parcam chartis. Eundem plane consensum in-
venies II, 558 (ubi dicit οἱ παλαιοὶ ἤγουν Ἀπίων καὶ
Ἡρόδωρος) de ἐσῆλατο. I, 146 (p. 742, 50) de ἐπιμει-
λια. K, 67 (p. 790) ἐγρήγορθαι. K, 134 (794, 20) οὐ-
λος. A, 105 (834, 30) λόγος; ubi item patet Herodia-
neum esse quod de μόσχος dicit, sed hoc excidit ex
scholiis. O, 320 (1017, 60) κατενώπα. E, 219 (514) νῶ.

In aliis particulam aliquam excerpando omisit, vel
paululum immutavit Herodianeae notae ordinem, sed
fons ita patet ut nullus dubitationi locus sit, ut
ἀβληχρός Θ, 178 (705, 60). ζῶς E, 886 (618, 10). Ὀλι-
ζών B, 717 (329, 10), ἀμαρτή E, 656 (592) et sae-
pius alibi. Denique in paucioribus nunc scholion He-
rodiani excidit, sed qui Herodiani librum et colorem
novit, nec in his vel levissimae dubitationi locus erit
de auctore. E. g. B, 267 (267) de Ἐρνθραὶ paene to-
tum excidit in Venetis. Excidit de ἡ δὴ et ἡδη A,
573 (153). Ὀρχανος N, 771 (959, 30). De ἐπειῆ Eust.
p. 118, 30 (A, 355). Hoc in Herodianeis scholiis est
ad A, 156 (cf. 219 τι). —

p. 1257, 50 (X, 74) Ἡρόδωρος δὲ καὶ Ἀπίων ἐν τοῖς

εἰς τὸ πι σχολίοις λέγουσι καὶ ὀξυτόνως ἐδρίσκεισθαι καρή,
cet. Hoc invenies ut decet apud Herodianum *H*, 549.—

Sed in his omnibus Herodianum se legere hoc plane
latuit Eustathium. Nam de χεῖμαρῆροι sub Apionis et
Herodori nomine habet notam

A, 452 p. 496, 30, — quae est ad verbum — Herodiani ib.

ὅτι τὸ χεῖμαρῆροι, ὡς ἐν τοῖς
Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου
φαίνεται, Πτολεμαῖος μὲν
ὁ Ἀσκαλωνίτης παροξύνει
ὡς ἀπὸ τοῦ χεῖμαρῆρους, ἵνα
φέρῃ τὸν τόνον τῆς ἐνικῆς
ἐδθέας, Νικίας δὲ προπα-
ροξύνει πιθανώτερον ἐκ τοῦ
χεῖμαρῆρους, ἵνα ἔχῃ συγκο-
πὴν ἐκ τοῦ χεῖμαρῆροι. λέ-
γουσι δὲ ἐκεῖνοι ὅτι Ὅμη-
ρος τὰ τοιαῦτα ἐνικὰ ἐντε-
λέστερον οἶδε προφερόμενα
ὅτι Ἑλλήσποντος ἀγάρῃος,
καὶ τῇ ἑπ' ὠκυρόφ πο-
ταμῷ, καὶ ἐς ποταμὸν εἰ-
λεῦντο βαθύρῃος, σπανίως
δὲ καὶ τὸ συνηλειμένον,
χεῖμαρῆρους κατ' ὄρεσφι καὶ
πλήθοντι ἑοικώς χεῖμαρῆρ.

Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνί-
της παροξύνει, ἔπει τὸ ἐν-
κόν ἐστὶ χεῖμαρῆρους. Νι-
κίας δὲ ὡς εὐζωνοι, καὶ μή-
ποτε πιθανώτερον, ἵνα ἐκ
τοῦ χεῖμαρῆρους ἢ γεγονός,
εἴ γε μᾶλλον ἐντελέστερον.
οἱ δὲ (τ. οἶδε δὲ) τὸ ἐνικόν
ἐν τῇ συνθέσει (add. ἐντε-
λέστερον μᾶλλον) ἤπερ τὸ
συνηλειμένον „ὄσους Ἑλ-
λήσποντος ἀγάρῃος“, σῆη
ἐπ' ὠκυρόφ ποταμῷ, ἐς
ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύρ-
ῃος, ἀψόρῃος Ὠκεανοῖα,
σπανίως δὲ τὸ ἕτερον. χε-
μαρῆρους κατ' ὄρεσφι ὅπα-
ζεν, ποταμῷ πλήθοντι ἑοι-
κώς χεῖμαρῆρ. τὸ μέντοι
γε ἀπλοῦν ἀεὶ ἐντελῶς ἀπο-
φαίνεται ῥόος.

Attamen statim pergīt Eustathius: ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς
ἐτεροῖόν τι λέγει: quae addidit aliud Herodiani opus
inspiciens. Sunt de χεῖμαρῃος et χεῖμαρῃους universe,
non de usu Homérico, neque iis quae ad Homerum
notata sunt obstant (neque hoc voluit Eustathius di-
cens ἐτεροῖον). Eodem modo p. 341 duumviroꝝ

scilicet nota posita, quae Herodiani est, dicit: Ἡρωδιανὸς δὲ αὐτοῖς συνδιαγνωμονῶν λέγει*).

Ergo Herodiani notae commentariis Herodori et Apionis, quibus Eust. usus est, continebantur. Item Aristonici:

Eust. B, 809. p. 350, 20.

ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ πᾶσαι πύλαι φασὶν Ἡρόδωρος καὶ Ἀπίων ὅτι ἔμφασιν μὲν ἔχει πολλῶν πυλῶν, μία δὲ ἔστι, καὶ ὅτι ἔστι τὸ πᾶσαι ἀντὶ τοῦ ὅλαι.

Eust. B, 599 p. 299, 20.

ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου φέρεται ὅτι πηρὸν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς κατὰ τοὺς νεωτέρους τὸν τῆς ψόδης πηρωθέντα λέγει. τί γάρ, φασί, βλαβερόν τῷ Θαμύριδι κιθαρωδῷ ὄντι εἰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρητο; μᾶλλον γὰρ προσεκτικὸς ἐγένετο τῇ φωνασκίᾳ.

Ubi vides iam Eustathium Aristonici scholion corruptum legisse: emendationem indicavimus supra p. 190.

Item A, 385 (851, 40) de κέρρα ἀγλαέ eadem verba leguntur sub Herodori et Apionis nomine apud Eustathium, quae sunt Aristonici in scholiis. Item Ἀήμητρος τέμενος B, 696 (324, 20). V. etiam κρεῖον I, 206 (747,

Ariston. B, 809.

πᾶσαι δ' ὠῖγνοντο πύλαι· ἢ διπλῇ ὅτι ἔμφασιν ἔχει πολλῶν πυλῶν, μία δὲ ἔστι καὶ ἔστι τὸ πᾶσαι ἀντὶ τοῦ ὅλαι.

Ariston. B, 599.

ἢ διπλῇ ὅτι πηρὸν οὐ τυφλὸν ἀπεδέξαντο οἱ νεώτεροι. τί γάρ ἦν αὐτῷ βλαβερόν κιθαρωδῷ ὄντι, εἰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρηθη; μᾶλλον γὰρ προσεκτικὸς ἂν ἐγένετο τῇ φωνασκίᾳ τὸν γε δὴ τοι Δημόδοκον ἢ Μοῦσα ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἤδεϊαν ἀοιδήν.

*) Φ, 232 nota est in scholiis de ὀψὲ δύναν. Cui in fine additum: ταῦτα ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ 19' τῆς καθόλου. Eust. ib. p. 232 eandem notam ponit sub Herodori et Apionis nomine. Ergo illa verba „ταῦτα“ in illo quo usus est exemplo adiecta non erant aut haec etiam in cursu neglexit.

10). σφεδανῶν Φ, 542 (1250, 50). ὁμοίως Δ, 315 (477). Didymi admonet illud Π, 31 (1043, 40) ἡ δὲ τοῦ αἰναρέτη ἀνάγνωσις κατ' Ἀπίωνα καὶ Ἡρόδωρον Ἀριστάρχειός ἐστι. Sed Nicanoris etiam notas in illis commentariis fuisse certum vestigium est:

Eust. Θ, 182 (607, 50)

de Ξάνθε τε καὶ σύ Πόδαργε καὶ Αἴθων Λάμπε τε (ἴε). οἱ δ' αὐτοὶ φασὶ καὶ ὡς ψυχρόν ἐστι νοεῖν ἐπίθεται μὲν τὰ δύο, τὰ δὲ λοιπὰ κύρια. ἐπεὶ κατὰ Ἡρόδωρον καὶ Αἰπίωνα οἱ σύνδεσμοι παρακείμενοι χωρίζουσιν αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων, κύρια γὰρ πρὸς ἐπίθεται οὐδέποτε συνδεῖται.

Nicanor. Θ, 182

βραχὺ ~~ἐ~~ διασταλτέον καὶ ἕκαστον ὄνομα. καὶ συνάπτεται δὲ τὸ ψυχρόν ἐκεῖνο οὐ δύναται νοεῖσθαι ὅτι δύο μὲν ἐστὶν ἐπίθεται, δύο δὲ κύρια, ἐπεὶ οἱ σύνδεσμοι παρακείμενοι χωρίζουσιν αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων. τὰ δὲ κύρια πρὸς τὰ ἐπίθεται οὐδέποτε συνδεῖται.

Ille liber, quo Apionis et Herodori nominibus inscripto Eustathius usus est, in iisdem fundamentis inaedificatus erat quibus codex Venetus. His addita habebat partim eadem, ut de φάλος K, 258, partim alia, quae neque nunc sunt in his scholiis nec olim fuisse probabile est v. p. 47, 10 (A, 59). p. 157 (A, 591). p. 474, 30 (Δ, 296). Ultra nunc non progredior.

ρος 143.
 ρς 75.
 ρμος 147.
 τη 156.
 μέμνων 179.
 ρσατο 150.
 ρωχος 147.
 ρωρ 148.
 ών 272.
 ύν 152.
 ρεύειν 151.
 142.
 ν 152.
 ρος. ον 151.
 ρλιος 155.
 109. 167.
 νη 182. ς
 ς 179. 180.
 ς 192.
 ρισθαί 150.
 ρ 260.
 ν 150.
 ήρ 167. 174.
 ουσα 155.
 οψ 154.
 ρη 174.
 α 131.
 είας 179.
 ρυ, acc. 295.
 ύς 168.
 ρητα 268.

ἄπνηστις 146.
 ἄκμηνός 311.
 ἀκοντίζειν 74.
 ἀποστήσας 156.
 ἀκούειν 150.
 Ἄκτορος 179.
 ἄλωή 153.
 ἄμαθος 128.
 ἀμαρτή 313.
 ἀμβροσία 193.
 ἀμήχανος 149.
 ἀμοιβολ 155.
 ἀμφίδειτος 155.
 Ἀμφοτερός 275.
 ἀμυγδάλη 313.
 ἀνάγειν 119.
 ἀνάπλους 119.
 Ἀνδρομάχη 180.
 ἀνεκτῶς 310.
 ἀγῆκε 150.
 ἀΐτιμένη 155.
 ἀνόπαια 312.
 Ἄντεια 181.
 ἀντί 121.
 ἄξυλος 156.
 ἀπαιγίζοντα 155.
 ἀπειλεῖν 149.
 Ἀπόλλων 181.
 ἀπορρώξ 310.
 Ἄργος 1233.
 ἀρηγών 316.

- υτο 265.
 ατο 150.
 ω 183.
 άβη 185.
 θεν 141.
 ιναν 154.
 ύνειν 77.
 ιχη 185.
 ών 272.
 άς 233.
 ρ 110.
 ης 144.
 λήγδην 154.
 ζρειν 148.
 ρα 147.
 ρίξειν 148.
 ολοι 152.
 ιασκευάζειν 350.
 ον 138.
 σαν 309.
 πή 152.
 εα 147.
 υπάς 155.
 ιάλιος 184.
 ιώ 184.
 ύτις 161.
 ναριζειν 148.
 ιρουρος 115.
 ιοι 236.
 ισιωρ 116.
 ιτα 153.
 κής 155. 312.
 βούκολος 115.
 ιώτωρ 116.
 ιρα 118.
 δημα 153.
 ληθος 310.
 ιάρτυρος 116.
 υελία 117.
 υήνις 118.
 ελί 309.
 ουρος 114.
 επίσκοπος 310.
 επιστασθαι 150.
 επιστάμενος 154.
 επιτρέχειν 132.
 επιφρίξ 117.
 Ερινύς 185.
 Ερμής 186.
 έρμς 154.
 έρξειν 100.
 έρούουσι 312.
 έταίρος 122.
 εδνομίη 364.
 εΐραι 147.
 εύρωπα 268.
 εύρύς 168.
 Εύρυτος 185.
 εύχεσθαι 150.
 έφην 154.
 Εφύρα 236.
 Έχινάδες 236.
 ζαφελώς 267.
 Ζεύς 191.
 ζώμα 125. 126.
 ζώνη 126.
 ζωστήρ 125.
 ή 104.
 Ηβη 185.
 ήγορόωντο 155.
 ήθεΐε 154.
 Ηλείοι 236.
 Ηρακλής 186.
 ήρως 108.
 Ηφαιστος 186.
 ήω 260.
 ήώς 153.
 θαμειαί 268.
 Θάμυρις 190.
 θαυμαζειν 149.
 θείνειν 80.
 θέμιστες 152.
 Θέτις 190.
 Θρύον 241.

ἄρης 181.
 ἄριστοι 155.
 ἄριστον 132.
 ἄρματα 152.
 ἄρνη 234.
 ἀρτιεπής 149.
 ἄσκη 234.
 ἄστράσι 311.
 Ἀστράναξ 180.
 ἄτε 162.
 Ἀτρεύς 182.
 ἄττα 155.
 αὐ ἔρουν 155.
 αὐταχός 147.
 αὐτός 154.
 αὐτως 155.
 ἀφήτωρ 154.
 Ἀφροδίτη 181.
 Ἀχιλλεύς 177.
 ἄχρῖς 309.
 Ἀψευδής 278.
 ἄωρος 154.
 βαθύκολπος 119.
 βάλλειν, βέλος 61.
 βασιλεῖς 121.
 βεβόλημαι 74.
 Βελλεροφών 183.
 βηλός 310.
 Βῆσσα 275.
 βλήμενος sim. 80.
 βράσσω 150.
 Βριάρεως 183.
 βρότος 131.
 Γανυμήδης 185.
 γεγωνεῖν 315.
 γεγωνέμεν 107.
 γενειάδες 121.
 γενναῖος 149.
 γέροντες 122.
 γλαυκή 149.
 γλαφυρός 155.
 γνωτός 152.

γράφειν 103.
 γύαλα θώρηκος 114.
 γυῖα 119.
 δαιμότιος 158.
 δαίς 95. 164.
 δαιτρεύειν 165.
 δαιτυμών 165.
 Δάρδανος ἰα 235.
 δειλός 152.
 δεῖπνον 132.
 δέκτης 155.
 δέμας 95.
 δεῦρο 139. 140. 153.
 θηιοτής 269.
 Δημήτριον 235.
 δῆμος 311.
 διακρίνεσθαι 151.
 διαμετρητός 311.
 διασκευάζειν 349.
 δίδωμι 21.
 διερός 57.
 δῖον 151.
 Διόνυσος 183.
 διχθαδί' 309.
 διώκειν 132. 150.
 Δόλοπες 236.
 δόρπον 132.
 δουπῆσαι 110.
 δρῦς 153.
 δύνῃαι 309.
 δυσώδων 262.
 δώματα 152.
 ἑάων. ἑῆος 121.
 ἐγχεσίμωρος 154.
 ἐγχος 55.
 ἑδνα 155.
 ἐθέλειν 150.
 ἑθίραι 121.
 ἑθων 44.
 εἴκειν 150.
 Εἰλείθυιαι 184.
 εἰλυτο 265.

- εἶρωτο 265.
 εἶσατο 150.
 εἶσω 183.
 Ἐκάβη 185.
 ἔκαθεν 141.
 ἐκλιναν 154.
 ἐλαύνειν 77.
 Ἐλέγη 185.
 Ἐλεών 272.
 Ἐλλάς 233.
 ἔλωρ 110.
 ἔμπης 144.
 ἐμπλήγδην 154.
 ἐναίρειν 148.
 ἔναρα 147.
 ἐναρίζειν 148.
 ἔναυλοι 152.
 ἐνδιασχευάζειν 350.
 ἔνδον 138.
 ἔνεσαν 309.
 ἐνοπή 152.
 ἔντεα 147.
 ἐντυπᾶς 155.
 ἔνυάλιος 184.
 ἔνυνώ 184.
 ἔξαυτις 161.
 ἔξεναρίζειν 148.
 ἑπάρουρος 115.
 Ἐπειοί 236.
 ἐπισιτωρ 116.
 ἔπειτα 153.
 ἐπητής 155. 312.
 ἐπιβούκολος 115.
 ἐπιβώτωρ 116.
 ἐπίγηρα 118.
 ἐπίδημα 153.
 ἐπίκλητος 310.
 ἐπιμάρτυρος 116.
 ἐπιμέλεια 117.
 ἐπιμῆνεις 118.
 ἐπιμῆξ 309.
 ἐπίουρος 114.
 ἐπίσκοπος 310.
 ἐπιστάσθαι 150.
 ἐπιστάμενος 154.
 ἐπιτρέχειν 132.
 ἐπιφρίξ 117.
 Ἐρινός 185.
 Ἐρμῆς 186.
 ἔρμης 154.
 ἔρξειν 100.
 ἔρουνσι 312.
 ἑταῖρος 122.
 εὐνομίη 364.
 εἶραι 147.
 εὐρύπια 268.
 εὐρύς 168.
 Εὐρύτος 185.
 εὐχεσθαι 150.
 ἔφην 154.
 Ἐφύρα 236.
 Ἐχινάδες 267.
 ζαφελῶς 267.
 Ζεὺς 191.
 ζῶμα 125. 126.
 ζώνη 126.
 ζωστήρ 125.
 ἦ 104.
 Ἡβη 185.
 ἡγορόωντο 155.
 ἡθ'εἶε 154.
 Ἡλείοι 236.
 Ἡρακλῆς 186.
 ἦρως 108.
 Ἡφαιστος 186.
 ἦω 260.
 ἦώς 153.
 θάμεια 268.
 Θάμυρις 190.
 θανμάζειν 149.
 θείνειν 80.
 θέμιστες 152.
 Θέτις 190.
 Θρύον 241.

θύειν 92.
 Θυέστης 182.
 θύραι 129.
 θυρεός 158.
 θύρη 159.
 θῶων 261.
 ταύειν 151.
 τάχων 315.
 τγνύη 313.
 τδέαι 55.
 τθύς 103.
 ἴλιος 242.
 τόεις 146.
 τόμωρος 154.
 τονθάς 154.
 τππηλάτα 112.
 τππότα 112.
 ἴρη acc. 303.
 τσκεν 105.
 ἴτων 272.
 τῷ 309.
 καλάμη 154.
 καμινῶ 154.
 καμμονίη 112.
 Κάρησος 271.
 ἐν καρὸς αἴση 154.
 κασίγνητοι 152.
 καταθύμιος 149.
 καταλοφάδια 152.
 κατένωπα 311.
 κεῖθι 138.
 κεῖσε 138.
 κέρα 154.
 κέρας 154.
 κερδαλέος 123.
 κερδαλεόφων 157.
 κέρδιστος 123.
 κερτομεῖν 120.
 κιστός 193.
 κῆλα 154.
 κήτειοι 155.
 κίρωτός 152.

κλίσιον 154.
 Κλυταιμνήστρα 183.
 κλυτόπωλος 155.
 ποιμάσθαι 120.
 πόλπος 152.
 πόνις 152.
 πόπρος 152.
 ποτύλη 155.
 κουρίξ 154.
 κραναή 237.
 κρατευτῶων 154.
 κρείσσων 123.
 κρήγυον 155.
 κρημνός 129.
 κρεῖ, 155.
 Κρεῖός 295.
 κρόσσαί 231.
 Κύκλωψ 183.
 κυλίνδει 315.
 κυλίνδων 315.
 Κυλλήνη 234.
 κυλλοπόδιον 309.
 κυνέη 153.
 κωφός 124.
 λαβέ 313.
 λαισήια 156.
 λάρναξ 152.
 λάων 154.
 λέγεσθαι 150.
 λευγαλέος 113.
 λητίζεσθαι 198.
 ληῖς 309.
 ληῖτις 198.
 λικριφίς 155. 311.
 λῖν 266.
 λίνος 155.
 λῖς 266.
 λιτί 309.
 λώφος 152. 155.
 Λυδοί 237.
 Λυκίη 237.
 μάρπτειν 115.

μάσταξ 45.
 μάχαιρα 98.
 Μέγην 310.
 μείρεσθαι 154.
 μέλαν δρυός 155.
 μέλειον 103.
 μέλλω 124.
 Μεγεσθῆν 310.
 μεσόδμαι 154.
 μέσσαυλος 153.
 Μέσση 241.
 μετάγγελος 115.
 μεταδόρπιος 134.
 μεταλαμβάνω 22.
 μετασπενάζειν
 μήλα 108.
 μήνις 137.
 μητίετα 268.
 μισεῖν 150.
 μογοστόκος 309.
 μορόεντα 155.
 Μοῦσαι 186.
 μύκε 155.
 Μυκήνη 241.
 νεικεῖν 155.
 νέον 153.
 νήδυμος 155.
 Νηλεύς 186.
 νηλίδες 154.
 Νημερτής 273.
 Νιόβη 187.
 νοσώδων 262.
 οαρίζειν 155.
 Ὀδυσσεύς 187.
 Οἰδίπους 187.
 οἶκος 152.
 ὀκνεῖν 154.
 Ὀλύμπιοι 191.
 Ὀλυμπος 169.
 ὀμίλος 147.
 ὀμφή 97.
 ὀμως 159.

ὀνείατα 152.
 ὀνομάκλυτος 311.
 ὀνόσασθε 155.
 ὀξυβελής 79.
 ὄπλα 152.
 ὀπλότερος 183.
 ὄρθια 155.
 ὄσσα ὄσσεσθαι 96.
 οὔλη κόμη 309.
 οὔνεκα 69. 153.
 Οὐρανῖωνες 191.
 οὐρανός 167.
 οὐρεὺς 154.
 οὔρος 154.
 οὔρός 275.
 οὐτάζειν 16.
 οὐτάμενος 263.
 ὄχθη 129.
 ὄψον 153.
 Παιήων 181.
 πάλιν 100.
 παλῖωξις 154.
 πανατολος 154.
 Πανέλληνες. 233.
 πανόψιος 155.
 παρακολίτης 116.
 παρήγορος 149.
 παρθένιος 136.
 Πάρρις 187.
 παροίτερος 149.
 πάρουρος 116.
 πᾶς 130.
 Πάτροκλος 188.
 Πείραιος 306.
 Πείρων 311.
 περιῤῥηδής 157.
 περιωπή 153.
 πέφρων 264.
 Πήδαιος 306.
 Πηλεύς 188.
 πινυτή 311.
 πλειστός 272.

πλήσσειν 78.
 πλωτή 154.
 ποινή 152.
 ποιπνύειν 109.
 ποθή 309.
 πολύαινε 155.
 Πολυδώρα 178.
 πορεύειν πάρος 86.
 Ποσειδών 188.
 πρόβατα 108.
 προθέλυμνα 155.
 πρόμος 109.
 προπάροιθε 121.
 προτέρω 153.
 πρυλλές 123.
 πρύμνος 321.
 πρώτος 149.
 πτερύγος 312.
 πύλαι 129.
 Πύλαϊος 295. 397.
 πυρδάσθαι 151.
 πυρετός 154.
 ῥέθη 153.
 ῥόδος 188.
 Σάμης 238.
 Σαμοθράκη 238.
 Σειρήνες 190.
 Σελλήεις 239.
 Σελλοί 239.
 σησαμῇ 313.
 Σίντιες 240.
 Σκάμανδρος 239.
 σκέπτεσθαι 150.
 σκότιος 136.
 Σκύλλα 189.
 σκῶλος 155.
 σπεύδειν σπουδῇ 122.
 σπιδέος 156.
 στενάχων 314.
 στένεται 155.
 στεῦται 106.
 στεφάνη 155.

στόμαχος 153.
 στρεπτός χιτῶν 155.
 στυγεῖν 150.
 συμφορετή 155.
 συνώμεθα 155.
 σχεδόν 100.
 σχολικός 21.
 σῶμα 95. 164.
 Τάρταρος 177.
 ταρφειαί 268.
 τάφος 153.
 τάχα 101. 161.
 τέλος 152.
 τέμενος 153.
 τέγων 153.
 τέρσεσθαι 131.
 τέττα 155.
 Τήλέφος 190.
 τίκτειν 158.
 τιμή 153.
 τλήμων 99.
 τοῖον 44.
 τόσον 44.
 τρεῖν 91.
 τρίγληνα 155.
 Τρώες 240.
 Τρώϊλος 150.
 τύπτειν 62. seq.
 ὑγίαις 314.
 ὕδη 237.
 ὑλακόμωρος 154.
 ὕλη 237.
 ὑπαιθα 123.
 ὑπερφιάλος 148.
 ὑπιωγή 118.
 ὑποδυώς 115.
 ὑποδρηστήρ 115.
 ὑπόκυκλα 117. 118.
 ὑφηνόχος 115.
 ὑψιπέτης 315.
 φάλος 155.
 φάος 55.

- φέβεσθαι 89.
 Φεῖαί 242.
 φέρω 142.
 φῆ 104.
 φιλεῖν 150.
 Φιλοκτιήτης 188.
 φλέγμα 153.
 φοβεῖσθαι φόβος 89. 163,
 φράζειν 93.
 φρίξ 68.
 Φρυγία 238.
 φυλακός 309.
 φῦζα 91.
 φωριαμός 309.
 χαράδρα 309.
 Χάριτες 183.
 χάρμη 155.

- χειᾶ 146.
 χέρουδος 155.
 χέρνιβον 155.
 χηραμός 155.
 χόλος 137.
 χορός 153.
 χυτή γαῖα 109.
 χώεσθαι 147.
 ψάμαθος 128.
 ψύχειν 131.
 ὠδε 85.
 Ώκεανός 177.
 ὠμησης 311.
 ὠς 161.
 ὠς ὄτε 34.
 ὥστε 160.
 ὠτειλή 96.

Addenda et Corrīgenda.

p. 38. de Senacherimo omissum (quod commissum nollem) unum quod contra rem valere possit argumentum. Quod primum cum de re cogitabam mihi leve visum ita contemseram ut inter scribendi ardorem quasi contumacia adesse nollet. Scilicet ex cod. Moscuensi „Leidensi in omnibus simili“ (Math. Synt. XIII.) Senacherimi scholion editum est, ap. Bekk. 2, 24, Math. p. 98. (Quae praeterea Math. edidit scholia iis careo). Hinc non potest non suspicio esse hunc cod. recentissimo tempore ex Leidensi descriptum esse et errasse Matthaeum cum dicit „Saeculi XIV. ut videtur.“ Nam et ceteroquin res nimium probabilis nec habent haec tum communes fontes BD, tum hinc derivati Lips., Vict.

De dissertatione secunda non superfluum fuerit monere, me singulas voces ab Aristarcho tractatas explorasse et probari mihi nisi quid in contrariam partem additum sit. —

Omisi in his vocab. *πάσασθαι*. Docet Athenaeus p. 24 hoc apud Homerum esse *γεύσασθαι*, non edere ad satietatem, ut apud recentiores inveniat. Aristarcheam esse observationem patet ex sch. I. v. 222.

p. 68. v. 26 male scripsi quae parenthesi continentur, quae perinde scripta sunt quasi verbum *διαλύν* Homerus non norit. Quod non est ita.

p. 134 not. Cf. Geist disqu. Hom. IV in Iahn. Suppl. I, 4 p. 605. Is commemorat *ἐπήρητος*.

142 *εἰσω δώματος*. Non debebam praetermittere locum η, 135 *καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος εἰσω*. Putabam in hoc versu δώματος trahi posse ad οὐδὸν. Attamen lectorum iudicio subiiciendus erat.

p. 160 v. 7. v. 405. Add.: et o, 39.

p. 192 Zeus. Hic potest addi Δ, 59 *καὶ γὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, γένος δ' ἐμοὶ ἐνθεν ὅθεν σοί· καὶ με προεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης, ἀμφότερον, γενεὴ τε καὶ οὐνεκα σὴ παράκοιτις κέκλημαι*. Schol. Α *προεσβυτάτην τιμωτάτην νῦν· πλαγιασθεὶς δὲ ἐντεῦθεν Ἡσίοδος νεώτερόν φησι τὸν Δία* (Th. 454 Be). ἄλλως· οὐκ οὐ καὶ ἡλικίαν λέγει, ἀλλ' ἐν τιμῇ. — ? — Ad Mythologica hoc etiam pertinet Ξ, 14 *οὐ κατὰ τοὺς τραγικοὺς ἐν Ἑλευσίνι μετηνέχθησαν οἱ περὶ τὸν Καπανέα*.

p. 183 s. Cyclopes. Pro Cyclopem I Polyphemum.

p. 191 s. Uraniones. Lege sic: distinguuntur; Olympii nunquam Deorum genus, cet.

p. 238 post *Μέσση* haec exciderunt: Oechalia. Apud Homerum urbs Thessaliae B, 696, 730. Si nihil aliunde transfers ad Homerum non potest aliter iudicari. At v. Müllerum Dor. I p. 513. Orch. 368. Tempora mutantur et nos mutamur in illis.

p. 267 *ζαιρελῶς*. Add. Herod. I, 516. Unde patet me falso iudicasse in nota de scholio Et. M.

p. 267 v. 7. quattuor 6. L. tria.

